

การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี
ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

นิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ
ผู้อำนวยการโรงเรียนทรัพย์ทวี

โรงเรียนทรัพย์ทวี อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

นิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ (2562) การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ สํารวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง เปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ในด้านวินัย 3 ด้าน คือ ด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว และเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนทรัพย์ทวี จำนวน 219 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยเป็นแบบสำรวจ จำนวน 3 ฉบับ แบบสังเกต จำนวน 1 ฉบับ และแบบสอบถาม จำนวน 4 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองก่อนและหลังโดยใช้ค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา พบว่า ทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการให้พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ

2. ผลการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ปรากฏว่า รูปแบบการเสริมสร้างวินัย มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ขั้นตอน เริ่มต้นจาก 1) ความตระหนัก 2) การบริหารจัดการ 3) การลงมือปฏิบัติ และ 4) การประเมินผล ที่เชื่อมโยงต่อเนื่องกันเป็นวัฏจักรด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม ได้รูปแบบการปฏิบัติงานที่สอดคล้อง และส่งผลร่วมกันให้เกิดการพัฒนาวินัยของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวีที่มีประสิทธิผล 3 ด้าน คือ ด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว ส่วนผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบ พบว่า ด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ด้านวินัย 3 ด้าน พบว่า ด้านการแสดงความเคารพ นักเรียนมีวินัย ด้านการแสดงความเคารพ อยู่ในระดับมากที่สุด และพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ด้านความรับผิดชอบ นักเรียนมีวินัยด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก และพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการจัดระเบียบแถว นักเรียนมีวินัยด้านการจัดระเบียบแถว อยู่ในระดับมากที่สุด และพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจ พบว่า ความพึงพอใจของครู อยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความพึงพอใจของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 สำหรับความพึงพอใจของผู้ปกครอง อยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิตติกรรมประกาศ

การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวีตามแนวทางแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ครั้งนี้ ประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง ด้วยการได้รับความกรุณาและคำแนะนำอย่างดีจาก นายอดุลย์ เงินศรี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 และนายชนาวุฒิ รักษ์หนู ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผู้วิจัยรู้สึกเป็นพระคุณอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร. พิสนุ ฟองศรี ผู้ทรงคุณวุฒิการประเมินผลและวิจัยทางการศึกษาดร.ทวิช บุญแสง อาจารย์สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี นายสุภชัย เวชกุล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 และนางกรรณิการ์ ปานนุช ศึกษาานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ช่วยกรุณาตรวจสอบ และให้คำแนะนำ แก้ไขปรับปรุง นวัตกรรมและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณ นางจริยา ซึ่งสุนทร ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านสุชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 นางอำพร สุกศรี ครูเชี่ยวชาญ สังกัดศึกษา โรงเรียนบ้านเขาตอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 และนายธีระพงษ์ อินทสโร ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 12 ที่ได้กรุณาตรวจทานความถูกต้องด้านเนื้อหาภาษา และการจัดรูปแบบต้นฉบับเอกสาร งานงานวิจัยฉบับนี้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณครอบครัวที่เป็นกำลังใจ ช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุน และอยู่เคียงข้างเสมอ ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจตลอดเวลาของการทำงานวิจัย

การพัฒนาแบบนี้จะสำเร็จไม่ได้เลย หากไม่ได้รับความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ จากครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนทรัพย์ทวี ในการจัดการเรียนการสอน การจัดโครงการ/กิจกรรม ตามรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง และได้เก็บข้อมูลตั้งแต่เริ่มต้นการดำเนินงานในปีการศึกษา 2560 จนกระทั่งสิ้นปีการศึกษา 2561 อย่างดียิ่ง

อนึ่ง ประโยชน์ที่พึงได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดามารดา และบูรพาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนสิ่งที่ดีงามให้ผู้วิจัยมีความมานะพยายามศึกษา และสามารถดำรงตนจนประสบความสำเร็จอย่างดียิ่งตลอดมา

นิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ตอนที่ 1 แนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา.....	15
ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหาร.....	22
ตอนที่ 3 ความมีวินัยในตนเอง.....	29
ตอนที่ 4 การเสริมสร้างวินัยในตนเอง.....	35
ตอนที่ 5 ไตรสิกขา.....	61
ตอนที่ 6 ความพึงพอใจ.....	71
ตอนที่ 7 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับรูปแบบ.....	76
ตอนที่ 8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	81
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	97
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	97
การสร้างและพัฒนารูปแบบ.....	100
แบบการวิจัย.....	158
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	159

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	159
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	161
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	164
ผลการสำรวจความต้องการจำเป็น.....	164
ผลการพัฒนารูปแบบ.....	170
ผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบ.....	186
ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจ.....	192
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	204
สรุปผลการวิจัย.....	205
การอภิปรายผล.....	211
ข้อเสนอแนะ.....	223
บรรณานุกรม.....	225
ภาคผนวก.....	236
ภาคผนวก ก ราชนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	237
ภาคผนวก ข ราชนามผู้เชี่ยวชาญ.....	239
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	241
ภาคผนวก ง ผลการตรวจสอบเครื่องมือ.....	245
ภาคผนวก จ ผลการทดลองใช้เครื่องมือ.....	255
ภาคผนวก ฉ สรุปผลการพัฒนารูปแบบ.....	268
ภาคผนวก ช แบบสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ.....	290
ภาคผนวก ซ แบบแบบสอบถามการพัฒนารูปแบบ.....	297
ภาคผนวก ฌ การเผยแพร่ผลงานการพัฒนารูปแบบ.....	312
ภาคผนวก ฎ คู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง.....	322
ภาคผนวก ฏ ประวัติผู้วิจัย.....	409

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 บทบาทผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษา.....	63
2.2 พฤติกรรมบ่งชี้/ข้อปฏิบัติของวินัยเป้าหมาย จำแนกตามกลุ่ม.....	66
3.1 รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูล.....	98
3.2 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness).....	133
3.3 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management)...	140
3.4 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action).....	149
3.5 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation).....	152
4.1 ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามความคิดเห็นของนักเรียน.....	165
4.2 ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง.....	166
4.3 ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	168
4.4 สรุปผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้าง วินัยในตนเอง.....	169
4.5 ผลการตรวจสอบโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก.....	182
4.6 ผลการตรวจสอบโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ.....	183
4.7 ผลการตรวจสอบโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ.....	184
4.8 ผลการตรวจสอบโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล.....	185
4.9 สรุปผลการตรวจสอบ โครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง.....	186
4.10 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการแสดงความเคารพ จากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง.....	187

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.11 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ จากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง.....	189
4.12 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการจัดระเบียบแถว จากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง.....	190
4.13 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ด้านความตระหนัก.....	192
4.14 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ด้านการบริหารจัดการ.....	193
4.15 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ด้านการลงมือปฏิบัติ.....	195
4.16 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ด้านการประเมินผล.....	196
4.17 สรุปผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัย ในตนเอง.....	197
4.18 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัย ในตนเอง.....	198
4.19 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัย ในตนเอง.....	200
4.20 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อ รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง.....	201

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1	7
2.1	17
2.2	22
2.3	24
2.4	26
2.5	65
2.6	96
3.1	101
3.2	105
3.3	106
3.4	107
3.5	108
3.6	109
3.7	110
3.8	111
3.9	112
3.10	112
3.11	113
3.12	115
3.13	117
3.14	118
3.15	118

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3.16 แนวคิดของผู้วิจัยเพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action).....	120
3.17 โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action).....	121
3.18 แนวคิดของผู้วิจัย เพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation).....	124
3.19 โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation).....	124
3.20 โครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองที่มีความสมบูรณ์.....	125
3.21 ขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก.....	126
3.22 ขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ.....	127
3.23 ขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ.....	128
3.24 ขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล.....	129
3.25 ขั้นตอนการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง.....	157
3.26 แบบการวิจัย.....	158
4.1 โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง.....	171
4.2 โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง โดยภาพรวมที่สมบูรณ์.....	172
4.3 รายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก.....	173
4.4 รายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ.....	174
4.5 รายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ.....	175
4.6 รายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล.....	176

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช รัชกาลที่ 9 (2543) ได้มีพระบรมราโชวาทว่า

“...นอกจากการศึกษาจะสอนให้คนเก่งแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะอบรมให้ดีพร้อมกันไปด้วย ประเทศของเราจึงจะได้คนที่มีคุณภาพพร้อม คือ ทั้งเก่ง ทั้งดี มาเป็นกำลังของบ้านเมือง ให้ความเก่งเป็นปัจจัยและพลังสำหรับการสร้างสรรค์ ให้ความดีเป็นปัจจัยและพลังประดับประดา หนุนนำความเก่งให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกที่ควรที่อำนวยผลประโยชน์อันพึงประสงค์แต่เพียงอย่างเดียว...”

จากพระบรมราโชวาทดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การศึกษาไม่ใช่เพียงแต่สอนให้คนเป็นคนเก่ง เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ต้องควบคู่กับการสอนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมด้วย จึงจะทำให้ประเทศชาติ เจริญก้าวหน้า มั่นคง และรุ่งเรือง

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้กล่าวถึงปัญหาของการศึกษาไทยในปัจจุบันไว้ว่า แม้ว่าตลอดระยะเวลาของการพัฒนาการศึกษาจะมีภาพความสำเร็จของการจัดการศึกษาปรากฏให้เห็น แต่ส่วนใหญ่เป็นผลสำเร็จในเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ อาทิ การเพิ่มอัตราการเข้าเรียนของผู้เรียน ในระดับต่างๆ แต่โดยภาพรวมของระบบการศึกษา ยังมีปัญหาด้านคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และการผลิตกำลังคน ตามความต้องการของประเทศ คนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ กระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยในสังคมที่เป็นยุคดิจิทัล ส่งผลให้ค่านิยมในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คนไทยบางส่วนยังไม่สามารถเลือกรับ ปรับใช้ กับการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่งผลให้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เป็นรากเหง้าของคนไทยถูกกลืน โดยวิถีชีวิตแบบใหม่มีค่านิยมยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม รักสนุก ความสบาย เชื่อข่าวลือ ขาดความอดทน ขาดวินัย วัตถุนิยม ยอมรับคนที่มีฐานะมากกว่าคนดีมีคุณธรรม มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหลายประการที่ลอกเลียนแบบวัฒนธรรมจากต่างประเทศ ซึ่งให้เห็นว่า คนไทยยังขาดทักษะในการคัดกรอง และเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีจากต่างประเทศมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน จนทำให้ละทิ้งค่านิยมที่ดีงามอันเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย และลดคุณค่าของความเป็นไทย จึงจำเป็นต้องให้

ความสำคัญกับการวางรากฐาน การปรับเปลี่ยน ให้คนมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมไทย (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2560 : 71)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 ได้บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งมาตรา 23 มาตรา 24 มาตรา 26 และ มาตรา 27 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษา โดยสรุปสาระสำคัญคือ การจัดการศึกษา จะต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ปลูกฝังคุณธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย เพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ มุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม การประเมินผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการ ความประพฤติ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน เน้นพัฒนาผู้เรียนตามบริบทของสังคม เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ อันนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีการปรับเปลี่ยนให้เกิดความเหมาะสมและชัดเจน ทั้งคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ และมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่อย่างพอเพียง ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1-5)

จากการดำเนินนโยบายการจัดการศึกษาโดยเน้นความรู้คู่คุณธรรมที่ผ่านมา ไม่ได้เป็นไปตามที่คาดหวังเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมในสังคม นับวันจะเพิ่มปริมาณมากยิ่งขึ้น สังคมเผชิญกับวิกฤตปัญหาทางจริยธรรมใหม่ ๆ ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน เช่น ปัญหาคอร์รัปชัน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการข่มขืน เป็นต้น (ทิสนา แคมมณี, 2550 : 1-2) ซึ่งในสถานศึกษาเองก็มีปัญหาเช่นกัน สถานศึกษาทั้งโรงเรียนในเมืองและนอกเมืองก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกัน คือ การติดเกม การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การสูบบุหรี่ เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550 : 114) ดังนั้นการเสริมสร้างให้คนไทยมีวินัย จึงเป็นส่วนสำคัญในการยกระดับคุณภาพของคนไทย นายกรัฐมนตรี (พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา) จึงได้กำหนดให้เป็นหนึ่งในค่านิยมหลัก 12 ประการ เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาคนไทย คือ “มีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่” สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายที่จะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในข้อที่ 1 ว่า “มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัยและปฏิบัติตน ตามหลักธรรมของพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง” วินัยในตนเองเป็นการบังคับควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนจากการเรียนรู้ และเป็นการยอมรับในคุณค่า โดยอาศัยแรง

จิตใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติ ซึ่งเป็นการกำกับพฤติกรรมให้เป็นความตั้งใจและตามข้อกำหนด ระเบียบกฎเกณฑ์ ส่งผลให้มีความสุข ประสบความสำเร็จ และยังเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เอื้อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน เพราะทำให้นักเรียนมีความตั้งใจจริงมุ่งมั่นเอาใจใส่ มีความพยายามและสามารถบังคับควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นไปตาม ที่ตนมุ่งหวัง และตามระเบียบกฎเกณฑ์ นักเรียนที่มีวินัยในตนเองจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้สึกรับผิดชอบตนเอง ดังผลการศึกษาของประดิษฐ์ ป้องเขต (2557 : 84-85) ที่พบว่า การมีวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเสริมสร้างวินัยในตนเองจึงควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในทุกช่วงวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา เพราะเป็นวัยเริ่มต้นของการศึกษาและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ หากได้เรียนรู้สิ่งดีงามตั้งแต่แรกเริ่ม ย่อมส่งผลให้นักเรียนเป็นคนดีต่อไป (สุรดา ไชยสงคราม, 2556:164) โรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการปลูกฝังค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ถูกต้องให้แก่ นักเรียน

โรงเรียนทรัพย์ทวี ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 4 ตำบลทรัพย์ทวี อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นโรงเรียนขยายโอกาส เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 ชั้นเรียน ในปีการศึกษา 2560 มีนักเรียนทั้งสิ้น จำนวน 145 คน ครูและบุคลากรทั้งสิ้น จำนวน 15 คน จัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนทรัพย์ทวี พุทธศักราช 2553 (ฉบับปรับปรุง) มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (โรงเรียนทรัพย์ทวี, 2553 : 2)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าโรงเรียนทรัพย์ทวีได้ดำเนินงานด้านการเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนทรัพย์ทวี และนโยบายทางการศึกษามาโดยตลอดแล้วนั้น แต่ก็ยังพบปัญหาในเรื่องของการขาดความรับผิดชอบ เช่น การไม่ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด การมาโรงเรียนสาย หรือทำเวรประจำวันตามที่ได้รับมอบหมายไม่เต็มที่ การไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ให้ไว้กับครู เป็นต้น นอกจากนี้การแสดงความเคารพครู ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ ทั้งการไหว้และพฤติกรรมที่แสดงออกยังมีความไม่เหมาะสม การไหว้ไม่ถูกต้องตามวัฒนธรรมประเพณีไทยในโอกาสต่าง ๆ การไม่ไหว้พ่อแม่ผู้ปกครอง ก่อนมาโรงเรียนและกลับบ้าน การพูดจาไม่สุภาพไม่มีหางเสียงกับครู พ่อแม่ญาติผู้ใหญ่ เป็นต้น สำหรับการจัดระเบียบแถวของนักเรียนก็เป็นปัญหาเช่นเดียวกัน เช่น การพูดคุยหยอกล้อขณะเข้าแถว การเดินแถวไปทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่เป็นระเบียบ การไม่ยืนเข้าแถวชื่อของเป็นระเบียบเรียบร้อยเรียงตามลำดับก่อนหลัง เป็นต้น พฤติกรรมดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาวินัยของนักเรียนที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันยังคงมีปัญหา ส่งผลให้ไม่สามารถพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานประจำปี ระดับการศึกษาขั้น

พื้นฐาน ปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนทรัพย์ทวี ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ที่ผลการดำเนินงานพบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดี ยังอยู่ในระดับพอใช้ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านวินัยอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง สอดคล้องกับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) หน้า 3 ที่ได้กล่าวถึงจุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียนทรัพย์ทวี ว่า นักเรียนบางส่วนขาดวินัยและความรับผิดชอบ การปฏิบัติตนตามกฎกติกาของห้องเรียน โรงเรียน การพูด การแสดงความเคารพ การไหว้ ขาดนิสัยรักการอ่าน การค้นคว้าข้อมูล สถานศึกษาไม่ได้จัดกิจกรรมเพื่อการแก้ปัญหาและป้องกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งครูไม่ได้ติดตาม ประเมินผล การพัฒนาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องและจากการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนทรัพย์ทวี(SWOT) เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีการศึกษา 2560 พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน โดยภาพรวมผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง รายได้น้อย และไม่แน่นอน ไม่มีเวลาในการอบรมสั่งสอนบุตรหลานในเรื่องเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ส่วนด้านสภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ ครูและบุคลากร มีความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน มีความสามัคคี มีการทำงานเป็นทีม สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังขาดความรู้และความเข้าใจ การเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เสริมสร้างวินัยแก่นักเรียนและจากการสังเกตความมีวินัยในตนเองของนักเรียน การสอบถามความคิดเห็นของครู บุคลากรทางการศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับวินัยนักเรียน พบว่า ปัญหาวินัยของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวีที่พบมากที่สุดจำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ซึ่งนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จะพบมากที่สุด

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวินัย จึงได้ประชุมครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับปัญหาวินัยของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวีที่เกิดขึ้น โดยให้ผู้เข้าประชุมได้แสดงความคิดเห็น และกำหนดแนวทางแก้ไข ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นควรแก้ไขเร่งด่วนตามศักยภาพและทรัพยากรที่โรงเรียนมีอยู่ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางตามพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในการดำเนินงานเพื่อรู้ถึงข้อมูลพื้นฐาน ปัจจัย ปัญหา สภาพแวดล้อม บริบท ที่เป็นรากฐานของปัญหาที่แท้จริง ด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่การวางแผน ออกแบบ รูปแบบการพัฒนาการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โดยใช้หลักไตรสิกขา คือ สิด การฝึกในด้านพฤติกรรม สมาธิ การฝึกในด้านจิตใจ และปัญญา การฝึกในด้านการรู้ความจริงสู่การปฏิบัติ และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่สามารถแก้ไขปัญหาด้านวินัยของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวีได้อย่างแท้จริงอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

ผู้วิจัยได้สำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบที่เหมาะสม เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา สำหรับนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี จากครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความต้องการให้พัฒนารูปแบบ

การเสริมสร้างวินัยในตนเอง อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิพนธ์ หลักทรัพย์ (2558 : 274) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยใช้หลักไตรสิกขา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 13 พบว่า หลังจากนักเรียนได้ใช้รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยใช้หลักไตรสิกขาแล้ว มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์มากกว่าเดิม ซึ่งการวิจัยและพัฒนาารูปแบบของผู้วิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับกระบวนการที่จะนำไปสู่การสร้างเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีวินัย ภูมิใจไทย ไปสร้างชาติ ตามแนวคิด “STAR STEMS” ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไทย (นวรรตน์ รามสูต, 2560) โดย STAR ได้แก่ Students-คนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ, Teacher-กระตุ้นความคิด กระตุ้นจินตนาการ แนะนำ กำกับ, Academic-บูรณาการสาระวิชา ความดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ รับผิดชอบ, Revolution-ทุกอย่างต้องปรับเปลี่ยน พลิกผันทันที และ STEMS เป็นการเรียนรู้แบบ Situation Based Learning : SBL พร้อมสอดแทรกเรื่องคุณธรรม ความเป็นไทยตลอดเวลา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 : 5)

ด้วยความสำคัญของการพัฒนาวินัยดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหาร โรงเรียนทรัพย์ทวี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ได้ตระหนักถึงความจำเป็น และความสำคัญของการเสริมสร้างวินัยในด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว ตลอดจนความต้องการจำเป็นของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยจึงได้จัดทำวิจัยและพัฒนาารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ปีการศึกษา 2560 และปีการศึกษา 2561 ขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีวินัยในตนเอง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นนักเรียนที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนทรัพย์ทวี พ.ศ. 2553 (ฉบับปรับปรุง) พร้อมทั้งตรวจสอบรูปแบบที่พัฒนาด้วยการเปรียบเทียบผลต่าง ๆ รวมถึงความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
3. เพื่อตรวจสอบผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ด้านวินัย 3 ด้าน ดังนี้

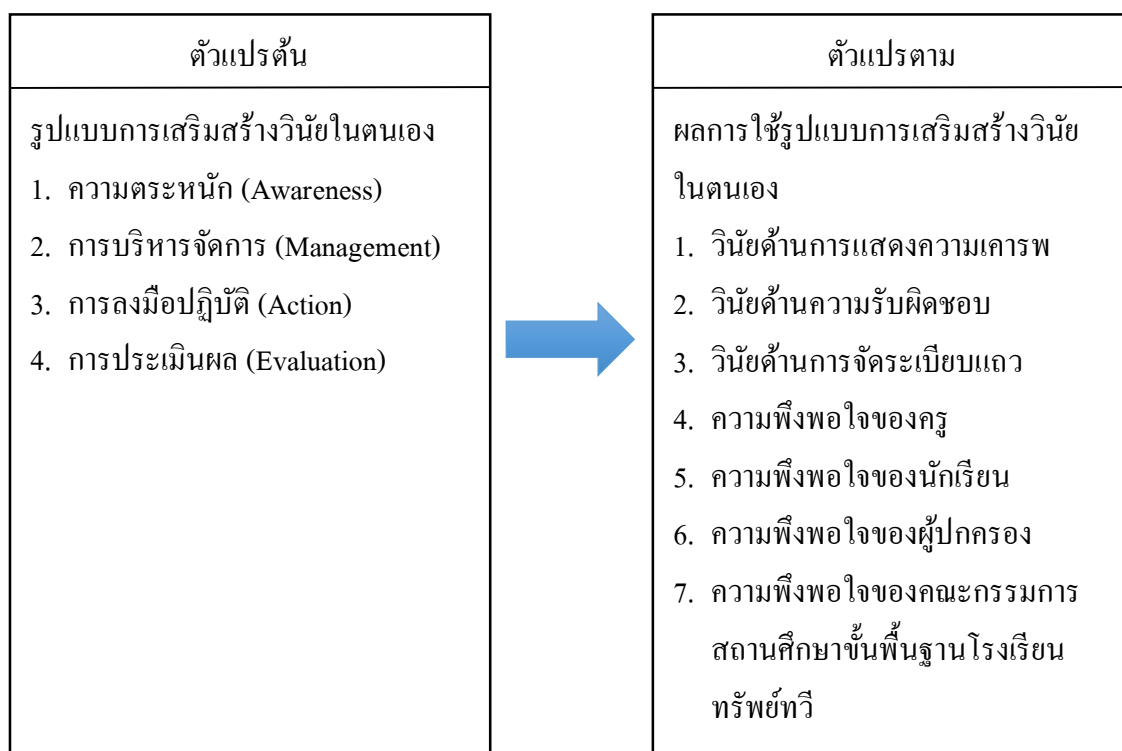
- 3.1 เปรียบเทียบการแสดงความเคารพ
- 3.2 เปรียบเทียบความรับผิดชอบ
- 3.3 เปรียบเทียบการจัดระเบียบแถว
4. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้นักเรียนมีวินัยในตนเอง ปัญหาทางด้านวินัยลดลง
2. ได้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้เสริมสร้างวินัยนักเรียนของโรงเรียนทรัพย์ทวีให้มีประสิทธิผลสูงขึ้น
3. ผลการวิจัยครั้งนี้ นำไปใช้เป็นสารสนเทศ เพื่อการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
4. ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับรูปแบบการเสริมสร้างวินัย สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในกำหนดนโยบายและวางแผนการเสริมสร้างวินัยของหน่วยงาน องค์กร ได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา รายละเอียดดังแสดงในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ปีการศึกษา 2560 จำนวน 281 คน และปีการศึกษา 2561 จำนวน 267 คน

ประกอบด้วย

บุคลากร โรงเรียนทรัพย์ทวี

ปีการศึกษา 2560 จำนวน 15 คน

ปีการศึกษา 2561 จำนวน 15 คน

นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทรัพย์ทวี

ปีการศึกษา 2560 จำนวน 145 คน

ปีการศึกษา 2561 จำนวน 138 คน

ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทรัพย์ทวี

ปีการศึกษา 2560 จำนวน 112 คน

ปีการศึกษา 2561 จำนวน 105 คน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนทรัพย์ทวี

ปีการศึกษา 2560 จำนวน 9 คน

ปีการศึกษา 2561 จำนวน 9 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนทรัพย์ทวี ปีการศึกษา 2560 - 2561 จำนวน 219 คน ประกอบด้วย นักเรียน จำนวน 113 คน ครู 14 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 85 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan เลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้

ตัวแปร

1. ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ประกอบด้วย

- 1.1 ความตระหนัก (Awareness)
- 1.2 การบริหารจัดการ (Management)
- 1.3 การลงมือปฏิบัติ (Action)
- 1.4 การประเมินผล (Evaluation)

2. ตัวแปรตาม คือ ผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ดังนี้

- 2.1 วินัยด้านการแสดงความเคารพ
- 2.2 วินัยด้านความรับผิดชอบ
- 2.3 วินัยด้านการจัดระเบียบแถว
- 2.4 ความพึงพอใจของครู
- 2.5 ความพึงพอใจของนักเรียน
- 2.6 ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน
- 2.7 ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนทรัพย์ทวี

ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัย โดยสรุปมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้ววางแผน ประกอบด้วย สั้รวจความต้องการจำเป็นจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองนักเรียน และกำหนดชื่อเรื่องวิจัย

2. ขั้นการสร้างและพัฒนาารูปแบบ ประกอบด้วย ยกร่างแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตรวจสอบเบื้องต้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ สร้างเครื่องมือวิจัยผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ และนำมาทดลองใช้

3. ขั้นการนำไปใช้จริงและตรวจสอบ ประกอบด้วย กำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้กับกลุ่มตัวอย่างปีการศึกษา 2560 ตรวจสอบผลครั้งที่ 1 ใช้กับกลุ่มตัวอย่างปีการศึกษา 2561 ตรวจสอบผลครั้งที่ 2 เปรียบเทียบผลการใช้ของปีการศึกษา 2560 - 2561 และสรุปผลการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเริ่มต้นปีการศึกษา 2560 และปีการศึกษา 2561

สมมติฐานการวิจัย

หลังจากใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นเวลา 2 ปีการศึกษา ประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ปีการศึกษา 2561 สูงกว่าประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ปีการศึกษา 2560 ในด้านต่อไปนี้

1. วินัยด้านการการแสดงความเคารพ
2. วินัยด้านความรับผิดชอบ
3. วินัยด้านการจัดระเบียบแถว
4. ความพึงพอใจของครู
5. ความพึงพอใจของนักเรียน
6. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน
7. ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนทรัพย์ทวี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความต้องการจำเป็น** หมายถึง สิ่งที่ต้องการและมีความจำเป็นที่จะนำมาใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ตามความต้องการของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนทรัพย์ทวี สิ่งที่ต้องการได้แก่ นักเรียนมีวินัยในตนเองใน 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว และความต้องการที่จะ

พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน เพื่อให้พัฒนาวินัยนักเรียนของโรงเรียนทรัพย์ทวีให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 27 ข้อ โดยเป็นแบบสอบถามของนักเรียน จำนวน 7 ข้อ แบบสอบถามของผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ และแบบสอบถามของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 ข้อ

2. รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน หมายถึง วิธีการเสริมสร้างการมีวินัยในตนเองของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ทฤษฎีเชิงระบบ หลักไตรสิกขา และหลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม มาใช้เป็นแนวคิดพื้นฐาน และรวบรวมองค์ประกอบต่าง ๆ มาจัดระบบ เรียบเรียงเป็น โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองนักเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) ความตระหนัก 2) การบริหารจัดการ 3) การลงมือปฏิบัติ และ 4) การประเมินผล โดยองค์ประกอบของรูปแบบมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันและส่งผลร่วมกันให้เกิดการพัฒนาวินัยของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามของครูชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 28 ข้อ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ความตระหนัก หมายถึง การสร้างความรู้ความเข้าใจ การศึกษาสภาพปัญหาและความสำคัญของวินัย เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี มีขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดเป้าประสงค์/สภาพปัญหา 2) นำความรู้สู่การปฏิบัติ และ 3) ตรวจสอบและทบทวน ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามของครูชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 7 ข้อ

2.2 การบริหารจัดการ หมายถึง การวางแผนการดำเนินงาน การกำหนดแบบแผนแนวทางการปฏิบัติ ในการนำรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ไปใช้ในการพัฒนาวินัยนักเรียนของโรงเรียนทรัพย์ทวี มีขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดทรัพยากร 2) การดำเนินการ 3) รูปแบบการปฏิบัติ และ 4) ตรวจสอบและทบทวน ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามของครูชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 7 ข้อ

2.3 การลงมือปฏิบัติ หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ ตามรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยมีขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) เตรียมความพร้อม 2) ร่วมกันลงมือปฏิบัติ 3) ประเมินผล 4) สรุปผลการปฏิบัติ และ 5) ปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามของครูชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 7 ข้อ

2.4 การประเมินผล หมายถึง การประเมินผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในด้านต่อไปนี้ ได้แก่

1) การเตรียมการประเมิน 2) การดำเนินการประเมิน 3) การสรุปผลประเมิน และ 4) การปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามของครูชนิตมาตรฐานค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 7 ข้อ

3. วินัยในตนเองของนักเรียน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการบังคับ ควบคุมตนเองทั้ง ทางด้านพฤติกรรม ความประพฤติ ไปในทิศทางที่ดี เหมาะสม ตามที่มุ่งหวังไว้ด้วยตนเอง โดยปราศจากการบังคับ เป็นไปด้วยความสมัครใจ รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข นักเรียนที่มีวินัยในตนเอง จะต้องเป็นนักเรียนที่มีคุณลักษณะ ด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และ ด้านการจัดระเบียบแถว ซึ่งวัดได้จากแบบสังเกตของครูชนิตมาตรฐานค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 48 ข้อ

3.1 การแสดงความเคารพ หมายถึง การแสดงความเคารพพ่อแม่ ผู้ใหญ่ ครู ด้วยวาจา สุภาพ กิริยามารยาทอ่อนน้อม ไม่ก้าวร้าว ได้แก่ การไหว้พร้อมกล่าว “สวัสดีค่ะ/ครับ” ไหว้พ่อแม่ก่อนมาโรงเรียนและกลับบ้าน ตามวัฒนธรรมประเพณีไทย คือ ประนมมือแล้วยกขึ้นพร้อมกับก้มศีรษะลงให้หัวแม่มือจรดปลายจมูก ปลายนิ้วแนบระหว่างคิ้ว นั่งสมาธิทำจิตใจให้สงบก่อนเข้าเรียน รับของจากผู้ใหญ่ ไหว้ กล่าว “ขอบคุณค่ะ/ครับ” ไม่พูดคุยเล่นในขณะที่ครูกำลังสอน เข้าร่วมกิจกรรมช้กล่าว “ขออนุญาตค่ะ/ครับ” มีข้อสงสัยขณะครูสอนยกมือขออนุญาตก่อนถาม เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครู ซึ่งวัดได้จากแบบสังเกตของครูชนิตมาตรฐานค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 17 ข้อ โดยนักเรียนแสดงความเคารพครู ดังนี้

3.1.1 นักเรียนทำความเคารพด้วยการไหว้ ยกเว้นในกรณีที่อยู่ในเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี ให้ทำความเคารพตามแบบลูกเสือ-เนตรนารี

3.1.2 ในตอนเช้า และตอนเย็นเมื่อพบครู หากนักเรียนถือสิ่งของอยู่ในมือให้วางสิ่งของลงก่อนและยกมือไหว้ ยกเว้นเวลาฝนตกให้ยื่นตัวตรงและก้มศีรษะเล็กน้อย ไม่ต้องวางสิ่งของและเมื่อเดินผ่านครูเวรก็ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน

3.1.3 นอกบริเวณโรงเรียนเมื่อพบครู ให้นักเรียนชายและหญิงแสดงความเคารพด้วยการยกมือไหว้หรือทักทายเมื่อมีสิ่งของอยู่ในมือ

3.1.4 เมื่อเดินผ่านหรือเดินสวนกับผู้ใหญ่หรือครูในโรงเรียน ให้นักเรียนยืนตัวตรงหรือไหว้ และให้ผู้ใหญ่หรือครู เดินผ่านไปเสียก่อน เมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่หรือครู ให้เดินค้อมตัวเล็กน้อย

3.2 ความรับผิดชอบ หมายถึง การตั้งใจที่จะทำงานและติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุง แก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไป ทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย โดยแสดงออกในรูปแบบการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ได้แก่ การแต่งกายชุดต่างๆตามที่โรงเรียนกำหนดในแต่ละวัน การปฏิบัติตามสุขลักษณะที่ถูกต้อง เช่น การอาบน้ำ

แปรงฟัน การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด ไม่เคยขาดเรียนยกเว้นในกรณีเจ็บป่วย ไม่เคยมาโรงเรียนสาย เข้าเรียนตามตารางและตามที่ครูนัดหมาย การปฏิบัติตนตามข้อตกลง/ระเบียบวินัยของโรงเรียน เคารพเชื่อฟังผู้ปกครองและปฏิบัติตาม และร่วมกิจกรรมประเพณีชุมชนทุกครั้งที่มีโอกาส ซึ่งวัดได้จากแบบสังเกตของครูชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 17 ข้อ

3.3 การจัดระเบียบแถว หมายถึง การเข้าแถว การเดินแถว ยืนเรียงกันเป็นแนวอย่างเป็นระเบียบ เรียบร้อย ไม่พูดคุย ได้แก่ เข้าแถวยืนเรียงตามลำดับความสูง การเข้าแถวหน้าเสาธงแยกตามชั้นเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่พูดคุยหยอกล้อขณะเข้าแถว การเดินแถวไปรับประทานอาหารกลางวัน หลังรับประทานอาหารเดินแถวเป็นระเบียบนำภาชนะไปล้าง การเดินแถวเข้าห้องเรียน การเดินแถวเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ การเดินแถวกลับบ้าน การเข้าแถวซื้อของ / ส่งงานครู / รับบริการ เรียงตามลำดับก่อนหลัง การถอดและวางรองเท้าเป็นระเบียบเรียบร้อย ขึ้น-ลงรถเรียงตามลำดับก่อนหลัง ซึ่งวัดได้จากแบบสังเกตของครูชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 14 ข้อ

4. หลักไตรสิกขา หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนในการศึกษาและพัฒนามนุษย์ตามหลักพระพุทธศาสนา ซึ่งมีกระบวนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ

4.1 การเตรียมความพร้อม หมายถึง การสร้างวิสัยทัศน์ การเตรียมการด้านสถานที่ การเตรียมการด้านบุคลากร และการเตรียมการดำเนินการต่าง ๆ

4.2 การพัฒนาขั้นศีล หมายถึง พฤติกรรมแสดงออกอย่างถูกต้องทางกาย เป็นการฝึกฝนและพัฒนาด้านพฤติกรรม เป็นการควบคุมพฤติกรรมทางกายและวาจาให้เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ตามกฎ ระเบียบข้อปฏิบัติ

4.3 การพัฒนาขั้นสมาธิ หมายถึง พฤติกรรมที่ทำให้จิตให้สงบ หรือทำให้จิตให้ตั้งมั่นเป็นการฝึกฝน และพัฒนา เพื่อควบคุม หรือ สำรวมจิตใจให้มีสมาธิตั้งมั่นอยู่กับกิจกรรมหรือการกระทำที่กำลังทำอยู่ในขณะนั้น

4.4 การพัฒนาขั้นปัญญา หมายถึง พฤติกรรมแสดงออกซึ่งความรู้ ความสามารถที่ถูกต้องตามหลักการเหตุและผล เป็นเรื่องของการฝึกหรือพัฒนาในด้านความรู้ความจริง โดยเริ่มตั้งแต่ความเห็น ความเชื่อ ความเข้าใจ ความหยั่งรู้ในเหตุผล การรู้จักวินิจฉัยได้ตรง ด้วยความเฉลียวให้เห็นตามความเป็นจริง

5. เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา หมายถึง แนวทางในการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 โดยนำปรับใช้กับโรงเรียน ดังนี้

5.1 เข้าใจ หมายถึง การรู้ข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น นโยบายเป้าหมายของโรงเรียน โดยการศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลโรงเรียน ชุมชน เพื่อค้นหารากฐานของ

ปัญหาที่แท้จริง

5.2 เข้าถึง หมายถึง การกำหนดเป้าหมาย เลือกระดับ/แนวทางในการพัฒนา และวางแผนออกแบบ กระบวนการพัฒนาด้วยการมีส่วนร่วม

5.3 พัฒนา หมายถึง การนำกระบวนการที่ได้วางแผน ออกแบบ ลงสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยสู่ความยั่งยืน

6. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนทรัพย์ทวี ที่มีต่อการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

7. ความพึงพอใจของครู หมายถึง ความรู้สึกของครูที่มีต่อการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ใน 4 องค์ประกอบสำคัญ คือ 1) ความตระหนัก 2) การบริหารจัดการ 3) การลงมือปฏิบัติ และ 4) การประเมินผล ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 28 ข้อ

8. ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ในด้านการบูรณาการสอน การจัดกิจกรรมการพัฒนาจิต การพัฒนาสมาธิ การพัฒนาสติปัญญา และการจัดทำโครงการเสริมสร้างวินัย ทำให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 15 ข้อ

9. ความพึงพอใจของผู้ปกครอง หมายถึง ความรู้สึกของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ที่ทำให้พฤติกรรมแสดงออกของนักเรียนทางด้านวินัย ได้แก่ ด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว เป็นไปในทางที่ดีขึ้น ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 13 ข้อ

10. ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนทรัพย์ทวี หมายถึง ความรู้สึกของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ในด้านการเตรียมความพร้อม โครงการ/กิจกรรม วิธีดำเนินการ แนวทางการประเมิน ที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างยั่งยืนเป็นไปตามที่ต้องการ ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ข้อ

11. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนทรัพย์ทวี อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปฏิบัติหน้าที่ด้านบริหารจัดการให้มีการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในปี

การศึกษา 2560 - 2561

12. ครู หมายถึง ข้าราชการครู พนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง จำนวน 14 คน ผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนทรัพย์ทวี อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี และเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา การ ในปีการศึกษา 2560 - 2561

13. บุคลากร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 15 คน โรงเรียนทรัพย์ทวี อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปีการศึกษา 2560 - 2561

14. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทรัพย์ทวี ที่ได้รับการเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติ ทำกิจกรรมจากครูโดยตรง หรือได้เรียนรู้จากการใช้รูปแบบรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวีตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในปีการศึกษา 2560 - 2561

15. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดา มารดาหรือผู้อุปการะเลี้ยงดูนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทรัพย์ทวี ที่ได้เรียนรู้ หรือทำกิจกรรม หรือฝึกปฏิบัติ หรือมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในปีการศึกษา 2560 - 2561

16. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนทรัพย์ทวี ปีการศึกษา 2560 - 2561 ซึ่งประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง 1 คน กรรมการที่เป็นผู้แทนครู 1 คน กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน 1 คน กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1 คน กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า 1 คน กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุและหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ จำนวน 1 รูป หรือ 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1 คน และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ 1 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน

17. โรงเรียนทรัพย์ทวี หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ตั้งอยู่ที่ ตำบลทรัพย์ทวี อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 8 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ประกอบด้วย ความหมาย วิธีการ แห่งศาสตร์พระราชชา เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการการบริหาร ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่าง ทฤษฎี การวิจัย และการปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร

ตอนที่ 3 ความมีวินัยในตนเอง ประกอบด้วย ความหมาย ทฤษฎีเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง

ตอนที่ 4 การเสริมสร้างวินัยในตนเอง ประกอบด้วย แนวคิด ความสำคัญและความจำเป็น ในการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ประเภทของวินัย แนวทางการเสริมสร้างวินัยในตนเอง

ตอนที่ 5 ไตรสิกขา

ตอนที่ 6 ความพึงพอใจ ประกอบด้วย ความหมาย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ตอนที่ 7 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับรูปแบบ ประกอบด้วย ความหมาย ประเภทของรูปแบบ คุณลักษณะของรูปแบบที่ดี การพัฒนารูปแบบ

ตอนที่ 8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย งานวิจัยในประเทศ งานวิจัยต่างประเทศ

ตอนที่ 1 แนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ความหมาย

นักวิชาการ นักการศึกษา และผู้ถวายงานใกล้ชิดในการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ได้ให้ความหมายของ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ไว้ว่า

นุชรรัตน์ ประสิทธิศิลป์ชัย (2560, <https://sites.google.com/a/esdc.go.th/nutch/project-updates>) ได้ให้ความหมายของ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในด้านการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการที่น้อมนำหลักคิดตามแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ร่วมกับหลักการทางพุทธ

ศาสนาหลักของการบริหาร ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความยั่งยืน โดยมีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน มีรายละเอียดดังนี้

เข้าใจ คือ การสร้างให้เกิดความมั่นใจในข้อมูลพื้นฐานด้วยการศึกษาข้อมูลในทุกมิติของโรงเรียน และชุมชน ค้นหารากฐานของปัญหา รวบรวมองค์ความรู้ มี 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 รู้ชัดปัญหา

รู้ข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น นโยบาย เป้าหมายขององค์กร โรงเรียน และชุมชน

ขั้นที่ 2 ศึกษาบริบท

ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล โรงเรียน ชุมชน เพื่อค้นหารากฐานของปัญหาที่แท้จริง

เข้าใจ คือ เป็นการสื่อสาร และการสร้างความมีส่วนร่วม โดยมุ่งสร้างความเข้าใจ ความมั่นใจให้โรงเรียน ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากที่สุด มี 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 3 กำหนดเป้าหมาย

กำหนดเป้าหมาย เลือก ประเด็น / แนวทางในการพัฒนาด้วยการมีส่วนร่วม

ขั้นที่ 4 วางแผน ออกแบบ

วางแผนออกแบบกระบวนการพัฒนา ด้วยการมีส่วนร่วมและสื่อสารเพื่อให้ความเข้าใจตรงกัน

พัฒนา คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพ โรงเรียน และชุมชน สร้างทีมพี่เลี้ยง ออกแบบหลักสูตร และโปรแกรมการพัฒนา การศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติของโรงเรียนและชุมชน รวมทั้งให้คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุนมี 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 5 ลงมือทำ

นำกระบวนการที่ได้วางแผน ออกแบบ ลงสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาศักยภาพโรงเรียน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม มีทีมพี่เลี้ยงให้ คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุน

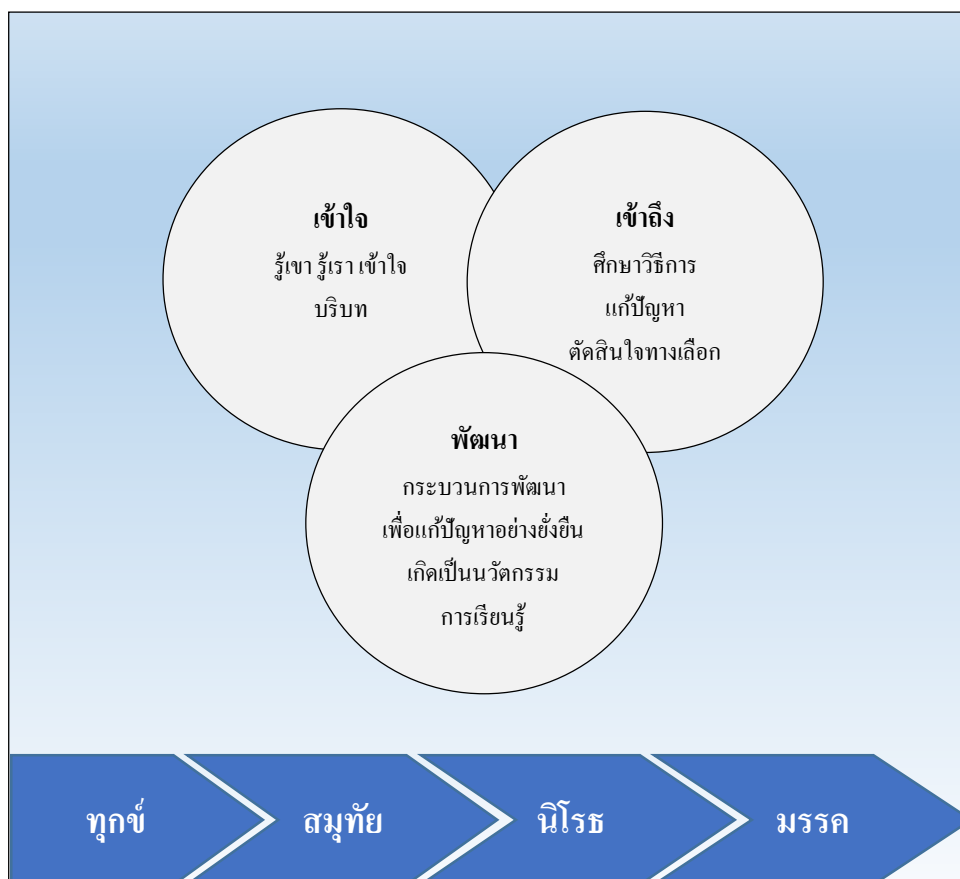
ขั้นที่ 6 นำสะท้อนผล

การเรียนรู้การทำงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำสู่การปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

ขั้นที่ 7 คลองพัฒนาให้ยั่งยืน

เสริมสร้างขวัญ กำลังใจ ให้มีจิตสำนึกในการพัฒนา สู่อุทิศความยั่งยืน
แนวทางการพัฒนาการศึกษา ดังแสดงในภาพที่ 2.4

แนวทางการพัฒนาการศึกษา : เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ภาพที่ 2.1 แนวทางการพัฒนาการศึกษา

ที่มา : นุชรินทร์ ประสทธิศิลป์ชัย (2560, <https://sites.google.com/a/esdc.go.th/nutch/project-updates>)

อานนท์ สักดิ์วีระวิชัย (2560, <https://mgronline.com/daily/detail/9600000103010>) ได้กล่าวถึง แนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ว่าเป็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงใช้เป็นวิธีการทรงงานมาตลอดรัชสมัย แต่อย่างไรก็ตามคำว่า “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เริ่มติดหูคนไทยในครั้งแรกที่พรุฒเมฆ และหลายคนก็เข้าใจผิดไปเสียอีกว่า “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ใช้ได้เฉพาะการพัฒนาในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งไม่เป็นความจริงเลย

พื้นที่พรุฒเมฆ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี มีเนื้อที่ประมาณ 11,000 ไร่ เป็นพื้นที่พรุฒเมฆเสื่อมโทรม มีน้ำท่วมขังเกือบตลอดทั้งปี ไร้ประโยชน์ไม่ได้ ถูกปล่อยรกร้างมานาน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้เสด็จพระราชดำเนิน ได้ทรงศึกษาแผนที่ ศึกษาสภาพภูมิศาสตร์ หลังจากนั้นได้ทรงสนทนากับวาเด็ง ปูเต๊ะ ชาวบ้านในพื้นที่ซึ่งต่อมาได้รับฉายาพระสหายแห่งสายบุรี

และได้มีโอกาสเข้าเฝ้าถวายงานพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชอีกหลายครั้ง ทั้งที่ปัตตานีและที่กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ว่าแต่ยังไม่สามารถพูดภาษาไทยได้ แต่ถวายงานเป็นภาษามลายูผ่านล่ามภาษามลายูประจำพระองค์ ว่าแต่ได้ตอบคำถามถวายพระองค์ ได้ให้ข้อมูลของพระองค์ โดยที่ทรงศึกษาจน เข้าใจ อย่างถ่องแท้ ทรงเยี่ยมเยียนราษฎรจนได้รับการยอมรับ และมีผู้ถวายที่ดินเพื่อเข้าร่วมโครงการพระราชดำริเรียกว่าทรงงานอย่าง เข้าถึง นำมาสู่การ พัฒนา ที่ได้ผลในท้ายที่สุด

พลอากาศเอกกำธน สินธวานนท์ (2556 : 179) อดีตองคมนตรีในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้เขียนไว้ในบทความ “พระมหากษัตริย์นักคิด..นักปฏิบัติเพื่อความ สุข ของประชาชน” ความว่า ครั้งหนึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชปรารภว่า “ฉันครองราชย์สองปีแรก ฉันไม่มีผลงาน เพราะฉันยังไม่รู้ว่าราษฎรต้องการอะไร” เป็นที่ประจักษ์ว่าทรงมองการเป็นพระมหากษัตริย์เป็นเรื่องของงาน เป็นพระราชภาระ ที่จะสนองความต้องการของราษฎร เพื่อราษฎรได้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และการที่จะทรงงานให้ได้ผลตรงเป้าหมายได้นั้น ต้องทราบว่ประชาชน ต้องการอะไร”

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล (2554 : 52-53) อดีตเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และอดีตเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เขียนไว้ในบทความ “ประสบการณ์สนองพระราชดำริเรียนรู้หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ความว่า

“พระองค์ทรงมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาคน ทรงตรัสว่า “ต้องระเบิดจากข้างใน” นั่น คือต้องสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่เราเข้าไปพัฒนา ให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อน มิใช่การนำความเจริญ หรือบุคคลจากสังคมภายนอก เข้าไปหาชุมชนหมู่บ้านที่ยังไม่ทันได้มีโอกาสเตรียมตัว

....ทรงใช้หลัก “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” นั่น คือก่อนจะทำอะไร ต้องมีความเข้าใจเสียก่อน เข้าใจภูมิประเทศ เข้าใจผู้คนในหลากหลายปัญหา ทั้งทางด้านกายภาพด้านจาริตประเพณี และวัฒนธรรม เป็นต้น และระหว่างการค้าเนินการนั้นจะต้องทำให้ผู้ที่เราจะไปทำงานกับเขาหรือทำงาน ให้เขา นั้น “เข้าใจ” เราด้วย เพราะถ้าเราเข้าใจเขาแต่ฝ่ายเดียว โดยที่เขาไม่เข้าใจเรา ประโยชน์คงจะไม่เกิดขึ้นตามที่เรามุ่งหวังไว้ “เข้าถึง” ก็เช่นกัน เมื่อรู้ปัญหาแล้ว เข้าใจแล้วก็ต้องเข้าถึง เพื่อให้เข้าไปสู่การปฏิบัติให้ได้ และเมื่อเข้าถึงแล้ว จะต้องทำอย่างไรก็ตามให้เขาอยากเข้าถึงเราด้วย

....ดังนั้น จะเห็นว่าเป็นการสื่อสารสองทางทั้งไปและกลับ ถ้าสามารถทำสองประการแรกได้สำเร็จ เรื่อง “การพัฒนา” จะลงเอยได้อย่างดี เพราะเมื่อต่างฝ่ายต่างเข้าใจกัน ต่างฝ่ายอยากจะทำถึงกันแล้ว การพัฒนาจะเป็นการตกลงร่วมกันทั้งสองฝ่าย ทั้งผู้ให้และผู้รับ”

แนวทางตามพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา จึงเป็นแนวทางในการพัฒนาสู่ความยั่งยืนอย่างแท้จริง

วิธีการแห่งศาสตร์พระราชาราช เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์ (2560, <https://mgronline.com/daily/detail/9600000103010>) ได้สรุปวิธีการแห่งศาสตร์พระราชาราช เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ไว้ดังนี้

เข้าใจ (Understanding) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ

1. การใช้ข้อมูลที่มีอยู่ (Existing data)

ทรงสนใจค้นคว้าหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และทรงรับฟังข่าวสาวจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะแผนที่ ทรงตรวจสอบความถูกต้องของแผนที่ทุกครั้งที่เสด็จทอดพระเนตรสภาพพื้นที่จริง และไม่ใช่ว่าเป็นผู้ใช้หากแต่เป็นผู้ใช้ข้อมูลที่มีอยู่อย่างผู้มีความรู้ ระมัดระวัง รอบคอบเป็นอย่างยิ่ง

2. การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical data)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเอาพระทัยใส่ในการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะระบบสถิติทางการ (Official statistics)

3. การวิเคราะห์และวิจัย (Analytics and Research)

โครงการพระราชดำริกว่าสี่พันโครงการนั้น อาศัยการวิเคราะห์และการวิจัย สร้างองค์ความรู้ที่มั่นใจว่าได้ผลก่อนที่จะนำไปปฏิบัติจริงโครงการพระราชดำริโครงการหนึ่งที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและการวิจัยมากที่สุด โครงการหนึ่งคือโครงการหลวง (Royal Project) โดยเฉพาะการวิจัยเกี่ยวกับการปลูกพืชเมืองหนาวและการเลี้ยงสัตว์จากเมืองหนาว เช่น ปลาเทราท์ ผลสำเร็จจากการวิจัยทำให้โครงการหลวงมีความก้าวหน้าทำให้แก้ปัญหาการปลูกฝิ่นและการทำไร่เลื่อนลอยบนที่สูงทำให้คนไทยได้บริโภคสินค้าคุณภาพสูงและทดแทนการนำเข้ามหาศาล

4. การทดลองจนได้ผลจริง (Experiment till actionable)

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน แตกต่างจากพระราชวังของพระมหากษัตริย์อื่น ๆ ทั่วโลก สวนจิตรลดาคือห้องทดลองขนาดใหญ่ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้น มีทั้งการเลี้ยงโคนม ทำนา ปลูกต้นยางนา ปลูกป่า ทดลองทำโรงสี ทดลองทำนมผงอัดเม็ด ผลิตถ่านชีวภาพ และอื่นๆ มากมาย ทั้งหมดนี้ทรงทดลองจนกว่าจะทรงมั่นใจว่า ได้ผลดีจริง นำไปใช้ได้จริง จึงทรงเผยแพร่ต่อไปหรือถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ประชาชน

เข้าถึง (Connecting) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ

1. ระเบิดจากข้างใน (Inside-out blasting)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงต้องการให้การพัฒนาเป็นการระเบิดจากข้างในหมายความว่าให้ประชาชนหรือชุมชนที่เข้าไปพัฒนาหรือทำงานเกิดการปรับตัวที่จะพัฒนาตนเอง เกิดความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเสียก่อน ไม่ใช่สิ่งที่ทางราชการเข้าไปบังคับให้ประชาชนหรือชุมชนทำ ซึ่งจะไม่ยั่งยืน จึงทรงเน้นการพัฒนาคน ให้คนเกิดการเปลี่ยนแปลงตนเองก่อน แล้วจึงเข้าไปพัฒนาเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นการเข้าถึงก่อนจะพัฒนา ไม่ใช่เน้นการพัฒนาเข้าไปโดยที่ประชาชนยังไม่ตระหนักหรือเห็นความสำคัญของการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลง

2. เข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Understand target)

“ฉันครองราชย์สองปีแรก ฉัน ไม่มีผลงาน เพราะฉันยังไม่รู้ว่าราษฎรต้องการอะไร”

พระราชปราภณีสะท้อนให้เห็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชชาในการเข้าถึงแล้วจึงพัฒนาได้เป็นอย่างดี ทรงให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งคือประชาชน ว่าประชาชนต้องการอะไร ก่อนที่จะทรงงาน ภาพที่คนไทยทุกคนได้พบเห็นจนเจนตาคือภาพที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชโปรดที่จะประทับกับพื้นดินเพื่อพูดคุยกับชาวบ้านในท้องถิ่นทุรกันดาร เพื่อที่จะทรงเข้าใจความเดือดร้อน ปัญหา ความทุกข์ยากของชาวบ้าน เพื่อหาทางแก้ไขต่อไป

3. สร้างปัญญา (Educate)

การสร้างปัญญาสังคม เป็นส่วนสำคัญยิ่งในการเข้าถึงประชาชน หากประชาชนยังขาดความเข้าใจก็ต้องสร้างปัญญาสังคมให้ประชาชนเข้าใจ ครูแห่งแผ่นดิน เลือกลงใช้วิธีที่ง่ายที่สุดในการสื่อสารกับประชาชนเพื่อสร้างปัญญา ทรงเลือกใช้วิธีการพูดที่จะสร้างปัญญาให้เหมาะสมกับผู้ฟัง การที่ทรงสอนนั้นไม่ได้เพียงสอนด้วยการพูดให้ฟังเท่านั้น แต่ทรงสร้างแรงบันดาลใจด้วย พระองค์จึงเป็นครูแห่งแผ่นดินผู้ปลูกปัญญาสังคม

พัฒนา (Development) แนวพระราชดำริในการพัฒนานั้น เมื่อทรงเข้าใจ เข้าถึง แล้วจึงพัฒนานั้น ทรงมีหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ

1. เริ่มต้นด้วยตนเอง

ประเทศไทยมีปัญหาด้านทรัพยากรป่าไม้อย่างรุนแรง ทรงเข้าใจปัญหาดังกล่าวเป็นอย่างดี เมื่อคราวเสด็จพระราชดำเนินไปหน่วยงานต้นน้ำพัฒนาทุ่งจื่อ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2514 พระองค์ทรงมีพระราชดำรัสกับเจ้าหน้าที่ที่เฝ้ารับเสด็จฯ ความว่า

“...ควรจะปลูกต้นไม้ในใจคนเสียก่อน แล้วคนเหล่านั้นก็จะพากันปลูกต้นไม้ลงบนแผ่นดินและรักษาต้นไม้ด้วยตนเอง...”

แนวพระราชดำริในการพัฒนาทรงเน้นการพัฒนาที่เกิดจากประชาชนต้องการจะพัฒนาตลอดรัชสมัยในการทรงงานในบางครั้ง ประชาชนก็ไม่ได้ให้ความร่วมมือกับโครงการพระราชดำริเช่นกัน ไม่เคยทรงฝืนบังคับประชาชนให้ร่วมมือแต่อย่างใด ด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน กลับทรงเริ่มต้นโครงการตามพระราชดำริใหม่ อย่างสม่ำเสมอจนมีโครงการพระราชดำริกว่าสี่พันโครงการ ทรงเคยมีรับสั่งกับนายปราโมทย์ ไม้กลัดว่า " ...พระราชดำริเป็นแนวคิดของฉัน ไม่ได้เป็นพระบรมราชโองการหรือคำสั่งนะ.."ซึ่งสะท้อนความเป็นประชาธิปไตยและความต้องการให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างเต็มที่ ดังที่ทรงเน้นเสมอว่าการพัฒนานั้นต้องระเบิดจากข้างในก่อน

2. พึ่งพาตนเองได้ (Self-reliance)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเห็นว่า การพัฒนาต้องทำให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ ทรงโปรดให้ประชาชนทำอะไรได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องรอความช่วยเหลือจากรัฐ พระราชดำรัสเกี่ยวกับในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2516 ได้เน้นเรื่องของการพึ่งพาตนเองเอาไว้ว่า

...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นตอน ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้น โดยลำดับ...

3. ต้นแบบเผยแพร่ความรู้ (Prototype and model)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงโปรดการสร้างต้นแบบการเผยแพร่ความรู้ โดยทรงตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ เช่น ที่ห้วยทรายเขา หินซ้อณ ภูพาน ห้วยฮ่องไคร้ อ่าวคุ้งกระเบน และ พิภพทอง โครงการชั่งหัวมัน หรือแม้แต่พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ที่เปิดโอกาสให้เกษตรกรได้ศึกษา เรียนรู้ ดูงาน สำหรับเกษตรกรทฤษฎีใหม่ส่งสร้างต้นแบบแห่งการเรียนรู้ให้ประชาชนได้ศึกษาที่วัดมงคลชัยพัฒนา จังหวัดสระบุรี ทรงโปรดที่จะเลือกพื้นที่ที่มีปัญหาที่สุดเพื่อตั้งเป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนา

การที่ทรงเลือกใช้พื้นที่ที่มีปัญหาและความยากลำบากในการพัฒนานั้นก็เพื่อให้เป็นต้นแบบให้ประชาชนได้เห็นและทำตาม หากแม้พื้นที่ที่มีปัญหามากที่สุดก็ยังพัฒนาให้ได้ดี ประชาชนเองก็น่าจะทำได้เป็นการเรียนรู้จากตัวแบบ (Role model) ที่เป็นแรงบันดาลใจการพัฒนาประชาชนและประเทศชาติ

เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา จึงเป็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชารเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นการปกครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยามอย่างแท้จริง

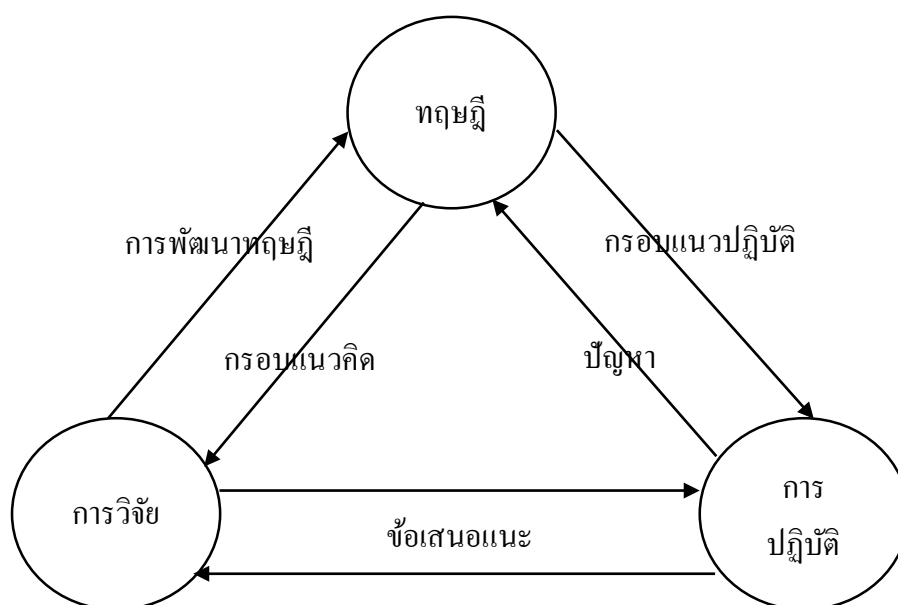
ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหาร

ผู้วิจัย ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎี การวิจัย และการปฏิบัติทางการบริหาร การศึกษา และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎี การวิจัย และการปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา
 ภารดี อนันต์นาวี (2557 : 233) กล่าวว่าลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ ดังนี้

1. ทฤษฎีเป็นกรอบสำหรับการปฏิบัติ
2. ทฤษฎีเป็นเครื่องมือในการสังเคราะห์ปัญหา
3. ทฤษฎีเป็นหลักในการตัดสินใจ

การปฏิบัติเป็นที่มาของปัญหาการวิจัยและการสร้างทฤษฎี ทฤษฎีให้กรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย การวิจัยจะได้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ การปฏิบัติเป็นแหล่งข้อมูลของนักทฤษฎีและนักวิจัย ความสัมพันธ์ดังกล่าว ดังแสดงในภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีการวิจัยและการปฏิบัติ
 ที่มา : ภารดี อนันต์นาวี (2557 : 233)

จากภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีการวิจัยและการปฏิบัติ สามารถกล่าว รายละเอียดจากการเริ่มต้นแต่ละจุด ดังนี้

1. จากการวิจัยสู่ทฤษฎี การวิจัยเพื่อพัฒนาทฤษฎี ผลการวิจัยจะได้ทฤษฎีใหม่ และจากทฤษฎีที่ได้จะนำไปสู่การปฏิบัติ เช่น การวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ทำให้ได้ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ และจากทฤษฎีภาวะผู้นำเป็นกรอบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับภาวะผู้นำต่อไป

2. จากทฤษฎีสู่การวิจัย การวิจัยโดยทั่วไปจะอาศัยทฤษฎีเป็นกรอบความคิดในการวิจัย จากทฤษฎี ผู้วิจัยจะได้สมมติฐาน ตัวแปร และแนวทางการสร้างเครื่องมือ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและสรุปผลการวิจัยต่อไป

3. จากการปฏิบัติสู่การวิจัย ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติ เป็นที่มาของปัญหาในการวิจัย เพื่อดำเนินการวิจัยว่าปัญหาคืออะไร จะได้หาแนวทางแก้ไขปัญหาให้ถูกต้อง

กล่าวโดยสรุป การวิจัยทางการบริหารการศึกษามีความสัมพันธ์กับทฤษฎี ซึ่งเป็นกรอบความคิดสำหรับการปฏิบัติสู่การวิจัยในการศึกษาปัญหา และผลจากการวิจัยนำไปสู่ทฤษฎีใหม่ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ทฤษฎี การวิจัย และการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน

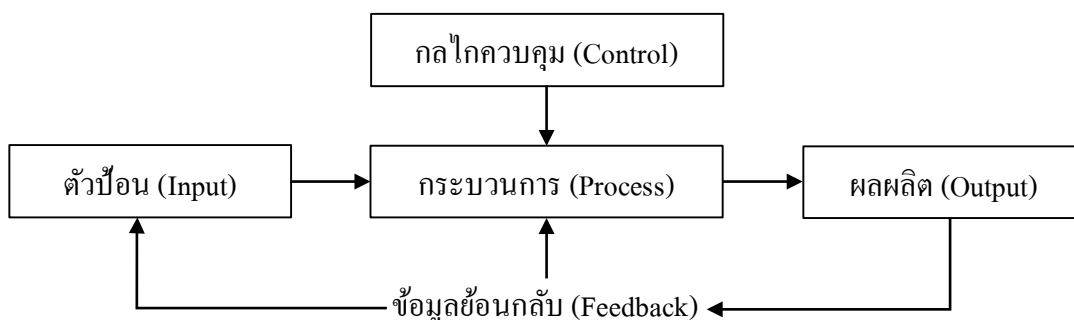
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร

ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีการบริหาร ได้แก่ ทฤษฎีเชิงระบบ (System Approach) การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) แนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และไตรสิกขา เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ดังนี้

ทฤษฎีเชิงระบบ (System Approach)

นักวิชาการ นักการศึกษาได้ศึกษาและให้ความหมายของทฤษฎีเชิงระบบ ไว้หลายประการ ดังนี้

ทิสนา แคมมณี (2561 : 199) กล่าวว่า ทฤษฎีระบบ คือการนำเอาแนวคิดเชิงระบบใช้ในการบริหารด้วยเหตุผลว่า คนเป็นส่วนหนึ่งของระบบองค์กร องค์กรเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม วิธีการของระบบเป็นวิธีการที่ใช้หลักการอย่างมีเหตุผลและสัมพันธ์กันไปตามขั้นตอน ซึ่งช่วยให้การบริหารบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ ระบบที่สมบูรณ์ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ ดังแสดงในภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.3 องค์ประกอบของระบบที่มีความสมบูรณ์

ที่มา : ทิศนา แจมมณี (2561 : 200)

จากองค์ประกอบของระบบที่มีความสมบูรณ์ 5 ส่วน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวป้อน (Input) คือ องค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบนั้นหรืออีกนัยหนึ่งก็คือสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบนั้น
2. กระบวนการ (Process) คือ การจัดการความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการบรรลุเป้าหมาย
3. ผลผลิต (Product) คือ ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงาน
4. กลไกควบคุม (Control) คือ กลไกหรือวิธีการที่ใช้ในการควบคุมหรือใช้ตรวจสอบกระบวนการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) คือ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับจุดมุ่งหมาย ป้อนกลับไปปรับปรุงกระบวนการและตัวป้อนที่สัมพันธ์กับผลผลิตนั้น

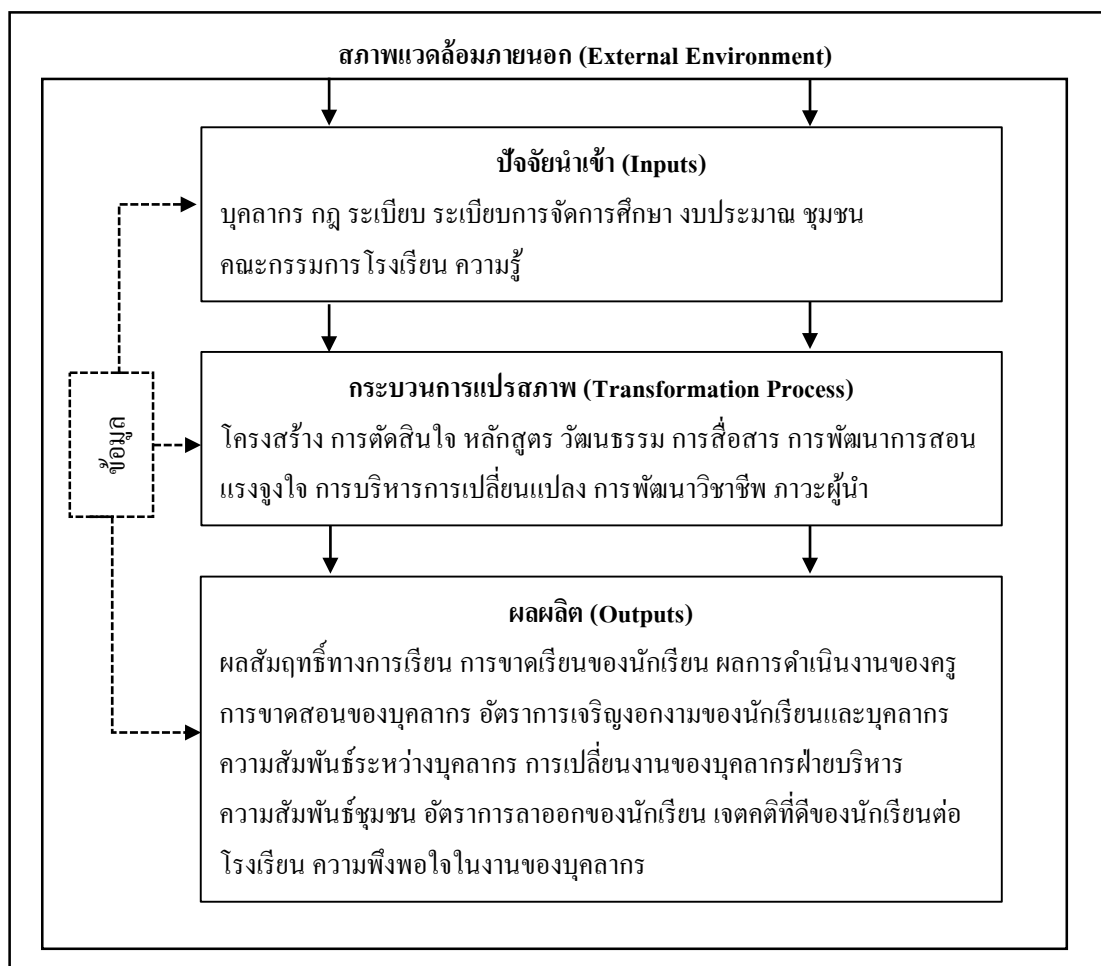
Lunenburg and Ornstein (2000 : 18-19) ได้นำเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงระบบไว้ว่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งหากทำการวิเคราะห์การดำเนินงานขององค์การทางการศึกษาและบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดระบบเปิด (Open-systems Framework) มิติการดำเนินงานของสถานศึกษาสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการแปรสภาพ (Transformation Process) และผลผลิต (Outputs) กรอบแนวคิดดังกล่าวนี้ช่วยให้การวิเคราะห์การดำเนินงานของสถานศึกษา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบการบริหารดำเนินงานของสถานศึกษา ทำให้การวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีความถูกต้อง และยังสามารถชี้ให้เห็นถึงความพยายามของผู้บริหารในการริเริ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในระบบอีกด้วย ซึ่งรายละเอียดการบริหาร สถานศึกษาเชิงระบบ มีดังนี้

ปัจจัยนำเข้า (Inputs) สถานศึกษาได้รับการจัดสรรบุคลากร งบประมาณ ความรู้ จากสิ่งแวดล้อมภายนอก (รัฐบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในขณะที่กลุ่มต่าง ๆ มีข้อเรียกร้อง หรือความต้องการจากสถานศึกษา เช่น นักเรียนต้องการมีหลักสูตรที่สัมพันธ์และเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อ ครู ต้องการเงินเดือนเพิ่ม สภาพการทำงานที่ดี ผลประโยชน์อื่นๆ และความมั่นคงในงาน เป็นต้น

กระบวนการแปรสภาพ (Transformation Process) องค์กรจะทำการเปลี่ยนแปลงปัจจัยนำเข้าจากสิ่งแวดล้อมภายนอกเพื่อให้ผลผลิต ระบบจะเพิ่มมูลค่าในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการแปรสภาพซึ่งประกอบด้วยด้วยการดำเนินงานภายในองค์กรและการบริหารการดำเนินงานของระบบองค์ประกอบของระบบการบริหารการดำเนินงาน ประกอบด้วย สมรรถนะด้านเทคนิคของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ทักษะในการตัดสินใจและการสื่อสาร แผนการดำเนินงานความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น

ผลผลิต (Outputs) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการแปรสภาพปัจจัยนำเข้าผ่านกระบวนการแปรสภาพ โดยใช้กิจกรรมการบริหาร เช่น การกำหนดโครงสร้างองค์กร การพัฒนาวัฒนธรรม การจูงใจ การตัดสินใจการสื่อสารและการบริหารการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาหลักสูตร การบริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณ เพื่อทำให้เกิดผลผลิตสำหรับโรงเรียนผลิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการดำเนินงานของครู อัตราการเจริญงอกงามของนักเรียน ความพึงพอใจ เป็นต้น

สำหรับสิ่งแวดล้อมภายนอกจะมีปฏิริยาและส่งผลต่อผลผลิต และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ระบบ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความสำเร็จของโรงเรียน ข้อมูลย้อนกลับในเชิงลบสามารถจัดปัญหาความยุ่งยากในการปฏิบัติงานตามแผนของโรงเรียน และส่งผลต่อผลผลิตที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของสถานศึกษา ดังแสดงในภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.4 การบริหารสถานศึกษาเชิงระบบ

ที่มา : Lunenburg and Ornstein (2004 : 19)

นอกจากนี้ Owens (1998 : 43) เสนอแนวคิดทฤษฎีระบบไว้ว่า สถานศึกษาที่เป็นระบบต้องประกอบด้วย

ป้อนนำเข้า (Inputs) จากสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น ความรู้ที่มีอยู่ของสังคมนั้น ๆ ค่านิยมเป้าหมายที่มีการคาดหวัง และงบประมาณ เป็นต้น

กระบวนการ(Process) ของระบบย่อยต่างๆ เช่น โครงสร้าง คน เทคโนโลยีและงาน เป็นต้น

ผลผลิต (Outputs) ที่กลับคืนสู่สิ่งแวดล้อมหรือสังคม

สถานศึกษาเป็นระบบเปิดที่ประกอบด้วยระบบย่อยต่างๆ สัมพันธ์และส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก

กล่าวโดยสรุป การบริหารสถานศึกษาเชิงระบบ คือ กระบวนการในบริหารจัดการศึกษาที่มีการจัดระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ที่รวมกันอยู่ในกระบวนการ เพื่อให้ได้มาซึ่งสภาพปัญหาที่แท้จริง อันจะนำไปสู่การวิเคราะห์วางแผน หาแนวทางการดำเนินงาน ต่างๆ เพื่อให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management)

นักวิชาการ นักการศึกษา และหน่วยงาน ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้หลายประการ ดังนี้

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (2550 : 40) ได้สรุปว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตลอดถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเกิดความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมเป็นเจ้าของและรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

สันติ บุญภิรมย์ (2554 : 2) ได้ให้ทรงสนะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า คือ การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่มองเห็นว่า บุคลากรทุกคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน โดยนำความสามารถของแต่ละบุคคลมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าภายใต้บริบทของสถานศึกษานั้น ๆ ทั้งนี้โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่า ตามคำพังเพยแต่ผู้บริหารผู้เดียวย่อมมีข้อจำกัด ภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าว สามารถแก้ไขได้โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมซึ่งมีศักยภาพทางการบริหารเป็นทวีคูณ

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2555 : 209-211) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ได้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารหน่วยงาน

ประภาพรธรรม รักเลี้ยง (2557 : 123) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าเป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) เข้ามามีส่วนร่วมตามความเหมาะสม ตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมสนับสนุน ร่วมประเมินผล ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมรับผิดชอบผลงานที่ออกมา ร่วมภาคภูมิใจในผลงาน/รางวัลที่เกิดจากการร่วมกันปฏิบัติงานหรือรับข้อตำหนิที่เกิดขึ้น นั่นคือร่วมทั้งคิดและชอบ

Yukl (1981 : 208-209) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นลักษณะการบริหารที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมการตัดสินใจ มีอิสระในการทำงาน ตลอดจนมีสิทธิในการเสนอความคิดเห็นเพื่อร่วมแก้ไขปัญหา ซึ่งลักษณะดังกล่าวย่อมเป็นแรงจูงใจให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความพึงพอใจและมีผลการปฏิบัติงานสูงขึ้น

สันติ บุญภิรมย์ (2554 : 62-63) ได้กล่าวถึงแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การร่วมคิด หมายความว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานบางคน บางกลุ่มหรือทั้งหมดร่วมคิด อาจจะเป็นทั้งทางตรงและทางอ้อม การร่วมคิดมีประโยชน์หลายประการต่อองค์กร คือก่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน การคิดเป็นกระบวนการขั้นต้นของการดำเนินงาน สำหรับการเริ่มต้นด้วยการคิดก็คือการแสดงความเป็นเจ้าของตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ร่วมกัน

2. การร่วมทำ หมายความว่า ผู้บริหารจะต้องนำผลของการร่วมคิดที่ได้ตกผลึกแล้วนำไปสู่การปฏิบัติในระยะเวลาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความรู้และความสามารถของผู้ร่วมงานในแต่ละคน ในความแตกต่างที่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงต่อองค์กร ดังนั้นการร่วมทำจะต้องคำนึงถึงทีมงานที่มีศักยภาพเป็นสำคัญ

3. ร่วมประเมินผลงาน หมายความว่า การประเมินผลงานต้องไม่มอบหมายให้ฝ่ายหนึ่ง โดยเฉพาะที่เรียกว่า ฝ่ายประเมินผล แต่การประเมินผลงานที่ดีต้องเป็นผลมาจากการกำหนดเครื่องมือ วัตถุประสงค์ที่มีคุณภาพ โดยผู้ร่วมงานในแต่ละฝ่าย แต่ละแผนก ได้มีโอกาสร่วมกันเสนอประเด็นที่ต้องการ วัตถุประสงค์ พร้อมทั้งกำหนดค่าคะแนนที่เหมาะสม นำผลที่ได้เทียบกับเกณฑ์หรือเทียบเคียงกับการปฏิบัติในรอบปีที่ผ่านมาได้

4. ร่วมยอมรับในผลการประเมิน หมายความว่า ผลของการประเมินที่เกิดขึ้นจากเครื่องมือ วัตถุประสงค์ที่มีคุณภาพ ผลการประเมินจะปรากฏออกมาในรูปแบบลักษณะใดก็ต้องยอมรับ และไม่ควรมีความผัดผ่อนเกิดจากการปฏิบัติให้บุคคลหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยเฉพาะจะต้องรับผิดชอบกันทั้งทีมงาน

5. ร่วมปรับปรุงวิธีการทำงานใหม่ หมายความว่า การปฏิบัติในทุกองค์กร เมื่อวงจรการปฏิบัติงานจบลง ผลของงานทั้งผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์ มีความจำเป็นจะต้องเสนอแนะปรับปรุงการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพให้ดีขึ้น

ประยูร อัครบวร และคณะ (2553 : 88) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) หมายถึง รูปแบบของการทำงานที่เกิดจากการประสานงานกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องในลักษณะของกัลยาณมิตรที่มีเป้าหมายการทำงานร่วมกัน ด้วยการร่วมกันด้านความคิด กำลังคน ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนทรัพยากรของแต่ละสถานศึกษา ร่วมกันแก้ปัญหา การบริหารงาน ในสถานศึกษาด้วยระบบเครือข่าย โดยการร่วมกันสร้างเป้าหมาย เน้นการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมทำงาน จากฝ่ายต่าง ๆ เปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข่าวสารประสบการณ์กัน ทั้งภายในสถานศึกษา และระหว่างสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุป การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน และร่วมประเมินผลโดยการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนและต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน

ตอนที่ 3 ความมีวินัยในตนเอง

ความหมาย

นักวิชาการ และนักการศึกษา ได้ให้ความหมายของวินัยในตนเอง ไว้ดังนี้

โครว์ และโครว์ (Crow and Crow, 1962) ได้ให้ความหมายว่า วินัย หมายถึง การช่วยให้เด็กได้พัฒนาเกี่ยวกับความมีวินัยแห่งตน คือไม่ได้มุ่งเพียงแต่จะให้เด็กปฏิบัติตามระเบียบวินัยต่าง ๆ เท่านั้น แต่มุ่งให้เด็กได้มีการพัฒนาในการควบคุมตนเอง

กู๊ด (Good, 1973 : 176) ได้ให้ความหมาย วินัยในตนเอง ไว้ว่า หมายถึงการบังคับควบคุมพฤติกรรมของบุคคลแต่ไม่ได้บังคับจากภายนอกแต่เป็นการบังคับด้วยอำนาจภายในของบุคคลนั่นเอง และเป็นการเรียนรู้ หรือยอมรับในคุณค่าอันใดอันหนึ่ง ซึ่งทำให้บุคคลสามารถบังคับพฤติกรรมของตนเองได้

ออซูเบล (Ausubel, 1972 : 189-190) ได้ให้ความหมาย วินัย ไว้ว่า การกำหนดมาตรฐานภายนอกต่างๆ ขึ้น เพื่อควบคุมการกระทำของบุคคลนั้น มีตั้งแต่การกระทำตามใจตนเองโดยไม่มีกฎเกณฑ์อะไรเลยไปจนถึงเผด็จการ ถ้าอำนาจการควบคุมการกระทำของบุคคลให้เป็นไปตามวินัยที่กำหนดไว้เกิดขึ้นจากภายในตัวเขาเอง เรียกว่า วินัยในตนเอง

“วินัย” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 1077) หมายถึง การอยู่ในระเบียบแบบแผน และข้อบังคับปฏิบัติ

กรมวิชาการ (2542 : 21) ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า หมายถึง ระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อตกลงที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกัน เพื่อให้อยู่อย่างราบรื่น มีความสุขความสำเร็จ โดยอาศัยการฝึกให้รู้จักปฏิบัติตน รู้จักควบคุมตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 20) ให้ความหมายวินัย หมายถึง คุณลักษณะทางจิตและพฤติกรรมที่ช่วยให้สามารถควบคุมตนเองและปฏิบัติตามระบบระเบียบเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม

พระธรรมปิฎก (2539 : 2-9) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า “วินัย” เป็นคำศัพท์ที่มีความสำคัญในพระพุทธศาสนา มักใช้ควบคู่กับคำว่า “ธรรม” ดังที่เรียกว่า “ธรรมวินัย” กฎของธรรมชาติเรียกว่า “ธรรม” กฎของมนุษย์เรียกว่า “วินัย” วินัยในความหมายกว้าง คือ ระบบ ระเบียบทั้งหมดของชีวิตและสังคมมนุษย์ จะตั้งอยู่ได้ดีเป็นผลสำเร็จได้ต้องมองวินัยโยงลงไปถึงธรรม หรือ โยงวินัยกับธรรมชาติด้วยกันให้ได้เป็นเบื้องต้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2532 : 759) ให้ความหมายว่า วินัยในตนเองหมายถึง การที่บุคคลสามารถบังคับควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา ใจ ให้ประพฤติปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์เวลา และเป็นไปตามเงื่อนไข กฎเกณฑ์ กติกา หรือข้อตกลงที่สั่งกำหนดไว้ด้วยความเต็มใจ

และจริงใจ โดยไม่มีการลงโทษหรือควบคุม

ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ (2539 : 70) ได้ให้ความหมายของวินัย ดังต่อไปนี้

1. การมีวินัย โดยมองเชิงพฤติกรรมการกระทำ การมีวินัย หมายถึง การที่บุคคลปฏิบัติตนให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ แบบแผน ข้อตกลงที่สังคมกำหนดให้บุคคลประพฤติปฏิบัติตาม เพื่อให้บุคคลอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. การมีวินัย โดยมองเชิงความรู้สึกนึกคิด จิตใจ การมีวินัย หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความสำนึก และจิตวิญญาณที่มีอยู่ภายใต้ตัวบุคคลเป็นเครื่องกำกับให้บุคคลประพฤติปฏิบัติตามวินัย

3. การมีวินัย โดยมองเชิงจิตใจและพฤติกรรม การมีวินัย หมายถึง คุณลักษณะโดยรวมของบุคคลที่แสดงออกด้วยใจหรือความรู้สึก ความคิด การตัดสินใจ และเลือกกระทำตามวินัยที่เป็นไปในทางสร้างสรรค์ด้วยความสมัครใจ เพื่อแก้ปัญหาของส่วนตน และส่วนรวมอันจะเป็นประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม

4. การมีวินัย โดยมองเชิงสัมพันธ์กับจริยธรรม การมีวินัย หมายถึง จริยธรรมที่กำกับความประพฤติที่สังคมยอมรับการพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียน นับว่าเป็นสิ่งจำเป็น เพราะวินัยเป็นสิ่งสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ทางสังคม ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โรงเรียนในฐานะที่เป็นบ้านหลังที่สองต้องแนะนำแนวทางให้นักเรียนสามารถประพฤติตนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีวินัยในตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญสูงสุดสำหรับมนุษย์ เพราะถ้าตัวเราเองมีวินัยแล้ววินัยด้านอื่น ๆ ก็จะตามมา

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538 : 59) กล่าวว่า วินัยในตนเอง คือ ความสามารถของบุคคลในการที่จะให้รางวัลตนเอง เมื่อทำดีและลงโทษเมื่อทำชั่ว ซึ่งเป็นความสามารถในการควบคุมตนเอง หรือความสามารถในการที่จะยับยั้งชั่งใจเป็นตัวของตัวเอง

ปรีชา ธรรมา (2546 : 33) ได้ให้ความหมาย ความมีวินัยในตนเอง ไว้ว่า หมายถึง การควบคุมพฤติกรรมของบุคคลด้วยความสามารถของตนเองได้เป็นผลสำเร็จ ตามเป้าหมายอันเป็นที่ยอมรับ โดยดเว้นหรือระงับยับยั้งการกระทำอันไม่เหมาะสมและนำตนไปสู่การกระทำอันเหมาะสมยิ่งขึ้น

ความหมายของวินัยนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 19-21) ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ 8 ประการ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ โดยได้ให้นิยามของคำว่า มีวินัย และผู้มีวินัย ดังนี้

มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

มีวินัยในตนเอง คือ ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนอย่างสม่ำเสมอ การมีวินัยในสังคม คือ การอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความรับผิดชอบ เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่กระทบกระทั่งกัน ทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ผู้มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

ตัวชี้วัดของการมีวินัยของนักเรียน คือ ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้ของการมีวินัยของนักเรียน ได้แก่

1. ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

2. ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันและรับผิดชอบในการทำงาน พฤติกรรมสำคัญของการมีวินัยของนักเรียน ตามกรอบการออกแบบการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 127) ได้แก่

1. จัดเก็บสิ่งของเป็นที่เป็นทาง
2. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
3. มีมารยาทในการเข้าประชุม
4. เข้าแถวซื้ออาหารตามลำดับ
5. ทิ้งขยะในที่ที่จัดเตรียมไว้
6. ทำกิจวัตรของตนตามเวลา
7. ไปโรงเรียนทันเวลา
8. เมื่อถึงชั่วโมงเข้าเรียนตามเวลา
9. ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด
10. เข้าร่วมกิจกรรมตามเวลาที่นัดหมาย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า วินัยในตนเอง เป็นคุณลักษณะของบุคคลที่สามารถควบคุมตนเองได้ในด้านพฤติกรรม อารมณ์ ให้เป็นไปในทางที่ถูกต้อง เหมาะสม และดีงาม ตามความมุ่งหวังของตนเองและเป็นที่ยอมรับของสังคม

ทฤษฎีความมีวินัยในตนเอง

การมีวินัยในตนเอง เป็นคุณสมบัติสำคัญที่บุคคลควรมี เพราะผู้ที่มีวินัยในตนเองจะมี จริยธรรมและประพฤติตนอย่างมีเหตุผล ไม่ก่อความวุ่นวายแก่สังคม การศึกษาทฤษฎีที่ว่าด้วยการเกิด วินัยในตนเอง จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะให้ทราบว่าวินัยในตนเองมีที่มาอย่างไร เพื่อจะได้ปลูกฝังและ พัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลได้ (ไพบูลย์ จำขันมาลี, 2548 : 17)

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538 : 63-68) ได้กล่าวถึงทฤษฎีสำคัญที่เกี่ยวกับความมีวินัยใน ตนเอง มี 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของเมาเรอร์ (Mowrer) ซึ่งว่าด้วยการกำเนิดของการควบคุมตนเองหรือ ความมีวินัยในตนเอง และทฤษฎีของเพคและเฮวิกเฮิสต์ (Peck and Havighurst) ซึ่งว่าด้วยการ พัฒนาการของแรงจูงใจทางจริยธรรม หรือความมีวินัยในตนเอง โดยยึดการควบคุมของอีโก้ และ ซุปเปอร์อีโก้เป็นหลัก ซึ่งมีหลักการสำคัญดังต่อไปนี้

ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมาเรอร์ (Mowrer)

การเกิดวินัยในตนเองของบุคคลนั้น นักจิตวิทยาทั้งหลายเชื่อว่าจะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ ระยะเวลาแรกเกิดจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา สิ่งที่สำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับทารก หรือผู้ เลี้ยงดู อันจะเป็นทางนำไปสู่ความสามารถในการให้รางวัลตนเองหรือความสามารถควบคุมตนเอง เมื่อโตขึ้น ซึ่งเมาเรอร์ได้ได้อธิบายว่า ทารกหรือเด็กจะต้องเรียนรู้จากผู้ที่เลี้ยงดูตนเองมา โดยที่การ เรียนรู้นี้จะเกิดในสภาพอันเหมาะสมเท่านั้น การเรียนรู้ของเด็กทารกหรือเด็กนี้จะเกิดขึ้นหลายระดับ และมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของทารกหรือเด็ก คือ บิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดู ซึ่งเป็นผู้มา บำบัดความต้องการของทารก เช่น หิวก็ได้ดื่มนม ร้อนก็ได้อาบน้ำ ยุงกัดก็มีผู้ปิดให้ ฯลฯ เมื่อทารก ได้รับการบำบัดความต้องการก็จะรู้สึกสบาย พอใจ และมีความสุข ความรู้สึกของทารกนี้จะรุนแรง มาก และตรึงอยู่ในสำนึกของทารกไปจนเติบโตขึ้น การที่ทารกได้รับการบำบัดความต้องการจนรู้สึก สบาย พอใจและมีความสุขนั้น สิ่งที่เกิดควบคู่กับเหตุการณ์อยู่เสมอทุกครั้ง ก็คือการปรากฏตัวของบิดา มารดา หรือผู้เลี้ยงดูในขณะที่มาปรนนิบัติเด็ก การบำบัดความต้องการของตนกับบิดามารดา หรือ ผู้เลี้ยงดู เป็นสิ่งที่ควบคู่กันเสมอในการรับรู้ของเด็ก นั่นก็คือบุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้เริ่มแรกของ ทารกหรือเด็ก ก็คือ ผู้เลี้ยงเด็กหรือทารก ซึ่งบิดามารดา หรือผู้อื่นก็ได้

2. ความรักและความผูกพันของเด็ก นำไปสู่การปฏิบัติตามคำอบรมสั่งสอนหรือการ เลียนแบบผู้ที่ตนรักและพอใจ กล่าวคือ จากความรักและพอใจของเด็กที่มีต่อบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู จึง ทำให้เมื่อบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูมีการอบรมสั่งสอนเด็ก หรือมีการกระทำหรือพูดจาอย่างไรเด็กก็จะเกิด การทำตามหรือเลียนแบบคำพูดหรือการกระทำตามที่บิดามารดาหรือผู้ดูแลสั่งสอนหรือตามที่เห็นบิดา มารดาหรือผู้เลี้ยงดูกระทำ ซึ่งการกระทำของเด็กเช่นนี้ จะทำให้เขาเกิดความสุข ความพอใจได้เอง อัน

เป็นลักษณะการให้รางวัลและชมเชยตนเอง โดยบุคคลไม่ได้หวังผลจากภายนอก การเลียนแบบผู้เลี้ยงดูของเด็กรจะทำทั้งทางที่ดีและไม่ดีเท่ากัน トラบเท่าที่ลักษณะนั้นเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักและพอใจ เช่น ถ้าเด็กเห็นผู้เลี้ยงดูสูบบุหรี่เสมอ เมื่อเด็กสูบบุหรี่บ้างก็จะเกิดความสุขและพอใจ เพราะเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักและพอใจมาก่อน ความสามารถในการให้รางวัลตนเองนี้ เมารอร์เชื่อว่า เป็นลักษณะที่แสดงถึงการบรรลุวุฒิภาวะทางจิตของบุคคลนั้น โดยจะเกิดขึ้นในเด็กปกติที่มีอายุประมาณ 8-10 ขวบ และจะพัฒนาต่อไปจนสมบูรณ์เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ฉะนั้น ผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์ จึงจะเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะควบคุมตนให้ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผลในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ในการโต้ตอบเมื่อเกิดความคับข้องใจ เมื่อเกิดความกลัว ในการมีความรัก และในการมีอารมณ์ต่างๆ ฯลฯ ส่วนผู้ที่ขาดวินัยในตนเอง หรือขาดการควบคุมตนเอง ก็เพราะไม่ได้ผ่านการเรียนรู้ตั้งแต่วัยทารก จึงกลายเป็นบุคคลที่ขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำ และกลายเป็นผู้ทำผิดกฎหมายของบ้านเมืองอยู่เสมอ ในวัยที่รุนแรงอาจกลายเป็นอาชญากรเร่ร่อนหมดโอกาสที่จะแก้ไข

ดังนั้น จากทฤษฎีของเมารอร์ การเกิดวินัยในตนเองจนเป็นผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะทางจิตได้นั้นจะต้องเริ่มต้นจากการเลี้ยงดูในวัยทารกอย่างมีความสุข ความอบอุ่น และผ่านการอบรมสั่งสอนหรือการเลียนแบบที่ดีจากผู้ที่เกี่ยวข้องตนเองจึงจะพัฒนามาเป็นลักษณะที่เด่นชัดในจิตสำนึกของบุคคลนั้นและ กลายเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องมีเหตุผลของบุคคลนั้น

ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือความมีวินัยในตนเองของเพคและเฮวิกเฮิสต์ (Peck and Havighurst)

นักทฤษฎีทั้งสองมีความเชื่อว่า การควบคุมของอีโก้ (Ego – Control) และการควบคุมของซูเปอร์อีโก้ (Super Ego – Control) ร่วมกันช่วยให้เกิดความต้องการแสดงพฤติกรรมเพื่อผู้อื่นอย่างสมเหตุสมผล พลังควบคุมของอีโก้และซูเปอร์อีโก้ในบุคคลจะมีมากหรือน้อยก็ได้ และจะมีในระดับที่ไม่เท่ากัน อันเนื่องมาจากการได้รับความรู้ทางจริยศึกษาที่ทำให้ทราบถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ในแต่ละบุคคลจะมีระดับไม่เท่ากัน ซึ่งจะส่งผลไปยังความมีวินัยในตนเองหรือการควบคุมของอีโก้ และซูเปอร์อีโก้ที่ต่างระดับกัน ดังนั้น นักทฤษฎีทั้งสองจึงจำแนกลักษณะของบุคคลออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้คือ

1. พวกปราศจากจริยธรรม (Amoral Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้และซูเปอร์อีโก้ที่น้อยมาก โดยบุคคลจะเป็นผู้ที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและเห็นแก่ตัวฝ่ายเดียว โดยที่ไม่เรียนรู้ที่จะให้แก่ผู้อื่น เป็นผู้ที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ และจะกระทำการต่างๆ อย่างไม่ไตร่ตรอง บุคคลประเภทนี้ถูกควบคุมโดยความเห็นแก่ตัวของตนเอง และเป็นผู้ที่ขาดความมีวินัยในตนเองหรือมีน้อยมาก

2. พวกเอาแต่ได้ (Expedient Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้ที่น้อยแต่พลัง

ควบคุมชูปเปอร์อีโก้มีมากขึ้น แต่ก็ยังจัดอยู่ในประเภทปานกลางค่อนข้างน้อย บุคคลประเภทนี้ยังจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และกระทำทุกอย่างเพื่อความพอใจและผลได้ของตนเอง เป็นคนที่ไม่จริงจัง จะยอมอยู่ใต้การควบคุมของผู้ที่มีอำนาจถ้าจะทำให้เขาได้รับผลที่ต้องการได้ เป็นผู้มีวินัยในตนเองน้อย ลักษณะนี้จะปรากฏตั้งแต่วัยเด็กตอนต้น และในคนบางประเภทจะติดตัวไปจนตลอดชีวิต

3. พวกคล้อยตาม (Conforming Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้มีน้อย เหมือนคน 2 ประเภทแรกแต่มีพลังควบคุมของชูปเปอร์อีโก้มีมากกว่า คือ อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก คนพวกนี้จะยึดพวกพ้องเป็นหลักและคล้อยตามผู้อื่นโดยไม่ต้องไตร่ตรองบุคคลประเภทนี้ อยู่ภายใต้การควบคุมของสังคมและกลุ่ม เป็นผู้มีวินัยในตนเองปานกลางแต่ไม่แน่นอน

4. พวกตั้งใจจริงแต่ขาดเหตุผล (Irrational Conscientious Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้ในระดับปานกลาง แต่มีพลังควบคุมชูปเปอร์อีโก้มีมาก จะเป็นผู้ที่ยอมรับกฎเกณฑ์และค่านิยมทางสังคมเข้าไปเป็นลักษณะของตนเอง จะเป็นผู้ที่ทำตามกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างยึดมั่นและมีศรัทธา เป็นผู้ที่ถูกควบคุมโดยค่านิยม และปทัสถานของสังคม เป็นผู้มีวินัยในตนเองค่อนข้างมากแต่ยังไม่สมบูรณ์ บุคคลประเภทนี้จะทำตามกฎอย่างเคร่งครัดโดยเห็นว่ากฎเกณฑ์นั้นเป็นของศักดิ์สิทธิ์ แม้จะเกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่นก็ไม่สนใจ บุคคลประเภทนี้จะเป็นหลักของชุมชนเพราะมีความมั่นคงในความเชื่อและการกระทำ คนอื่นเห็นได้ง่าย แต่การขาดความยืดหยุ่นอย่างมีเหตุผลของคนประเภทนี้ จึงยังเป็นบุคคลที่ไม่สมบูรณ์ทางจริยธรรม

5. พวกเห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล (Rational Altruistic Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมอีโก้มีมาก และพลังควบคุมชูปเปอร์อีโก้ก็มากด้วย จนเกิดสมดุลระหว่างการปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของสังคม และความสมเหตุสมผลโดยเห็นแก่ผู้อื่นทั่วไปเป็นหลัก บุคคลประเภทนี้มีความสามารถควบคุมตนเองอย่างมีเหตุผล มีได้ตกอยู่ในอิทธิพลของกลุ่มในสังคม หรืออยู่ใต้อิทธิพลของกฎเกณฑ์อย่างปราศจากเหตุผล เป็นผู้มีวินัยในตนเองสูงมาก เป็นผู้ที่ตระหนักถึงผลของการกระทำของตนต่อผู้อื่น ก่อนทำอะไรต้องพิจารณาอย่างมีเหตุผลเพื่อผู้อื่น พร้อมทั้งจะร่วมมือกับสังคม มีความรับผิดชอบและให้ความเคารพต่อเพื่อนมนุษย์โดยทั่วไป มีความต้องการที่จะเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลประเภทนี้มีไม่มากนักในแต่ละสังคม แต่นักทฤษฎีทั้งสองเชื่อว่าเป็นบุคลิกภาพที่ได้พัฒนาถึงขีดสูงสุดของมนุษย์

จากทฤษฎีความมีวินัยในตนเองที่ได้กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าวินัยในตนเองที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องเหมาะสม ดึงมา มีคุณธรรมจริยธรรม มีความเป็นเหตุเป็นผล และเป็นที่ยอมรับของสังคม นั้น บิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดู เป็นผู้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการที่เด็กจะเลียนแบบและเป็นแบบอย่าง แต่จะเป็นไปในทางที่ดีได้นั้น ก็ขึ้นอยู่กับพลังในการควบคุมอีโก้และชูปเปอร์ชูปเปอร์อีโก้ของบุคคลนั้นเองด้วย

ตอนที่ 4 การเสริมสร้างวินัยในตนเอง

แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยในตนเอง

การเสริมสร้างให้คนไทยมีวินัย เป็นส่วนสำคัญในการยกระดับคุณภาพของคนไทย

นายกรัฐมนตรี (พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา) จึงได้ให้คำนิยามหลักของคนไทย 12 ประการ ไว้เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาคนไทย โดยเฉพาะคำนิยามหลักข้อที่ 8 ที่ระบุว่า “มีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่” ทั้งนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายที่จะให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานในข้อที่ 1 ว่า “มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง” (ฤตินันท์ สมุทรทัย และคณะ, 2560 : 3)

การสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับคนในชาติ จำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่วัยเยาว์ ซึ่งเป็นวัยที่กำลังสร้างลักษณะนิสัยและต่อเนื่องถึงวัยเรียน เพราะจะมีกระบวนการเรียนรู้ คิด อย่างมีเหตุผลตามลำดับพัฒนาการของวัย ทุกสถาบันในสังคมจึงมีบทบาทในการปลูกฝังการมีวินัยให้แก่คนในชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น ผู้บริหาร คณะครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนควรร่วมมือกันพัฒนาวินัยของนักเรียนภายใต้แนวคิด ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) (เรวณี ชัยเชาวรัตน์, 2556) บทบาทของครูในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง และการจัดการศึกษา จะต้องเปลี่ยนจากการเน้นที่การสอนของครูเป็นเน้นที่การเรียนรู้ของนักเรียน และเปลี่ยนจากเน้นที่การเรียนของแต่ละบุคคล (Individual Learning) มาเป็นเน้นที่การเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม (Team Learning) รวมทั้งเปลี่ยนจากการเรียนแบบเน้นการแข่งขันมาเป็นเน้นที่ความร่วมมือ หรือช่วยเหลือ แบ่งปันกัน ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะเปลี่ยนบรรยากาศของ “โรงเรียน” ช่วยให้สมาชิก อันได้แก่ ครูผู้สอน ผู้บริหาร นักการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือนักเรียน หรือแม้กระทั่งผู้ปกครอง มีความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของโรงเรียนหรือชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างเท่าเทียมกัน โดยมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก และเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือสำหรับให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชน (Community) และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับ “ปฏิรูป” การเรียนรู้เพื่อปรับปรุงโรงเรียน ตนเอง ให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น และร่วมกันลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้น้อยลงหรือหมดไป (ฤตินันท์ สมุทรทัย และคณะ, 2560 : 4)

พล แสงสว่าง (2529 : 4-6) ได้เสนอแนวคิดในการเสริมสร้างวินัยในตนเอง 2 แนวคิด คือ

1. แนวคิดที่เกี่ยวกับการบังคับในการเสริมสร้างหรือรักษาวินัย
2. แนวคิดที่ไม่ใช้การลงโทษในการเสริมสร้างหรือรักษาวินัย

จุดสำคัญในการสร้างความมีวินัยให้แก่เด็ก คือ ผู้ใหญ่จะต้องพยายามสร้างความคิดของเด็กที่มีต่อตนเองว่าเป็นคนที่มีคุณค่าเท่าเทียมกับคนอื่น ซึ่งถ้าปลูกฝังได้สำเร็จ ความคิดนั้นจะทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในเกียรติและศักดิ์ศรีของตน และจะมุ่งมั่นรักษาเกียรติประวัติของตนให้ได้อยู่เสมอตลอดไป ในชีวิตของเขา

ตลอดระยะเวลาที่เด็กค่อย ๆ เจริญเติบโตขึ้นมา นั้น ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองว่า เป็นคนมีค่าเพียงใดหรือไม่ นั้น จะค่อย ๆ เกิดมากขึ้นตามลำดับ และที่มาของการที่เด็กแต่ละคนจะเกิดความรู้สึกต่อตนเองไปในลักษณะใดนั้น ขึ้นอยู่กับสาเหตุสำคัญ 4 ประการ คือ

1. สาเหตุจากความซาบซึ้งหรือความประทับใจที่เด็กได้รับมาจากคนอื่น
2. สาเหตุจากประสบการณ์ของเด็กที่สะสมไว้ตลอดชีวิตที่ผ่านมา
3. สาเหตุจากความสามารถของเขาที่ยกระดับชีวิตไปสู่จุดหมายตามที่มุ่งหวังไว้
4. สาเหตุจากขีดความสามารถที่จะประเมินการกระทำของตนเอง ตามมาตรฐานเบื้องต้นที่กำหนดไว้ด้วยตนเอง ซึ่งแต่ละข้อมีรายละเอียดที่ควรสนใจดังต่อไปนี้

4.1 ความประทับใจที่เด็กแต่ละคนได้รับจากคนอื่น โดยเฉพาะคนที่มีความสำคัญต่อตัวเด็กเองนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่ง คำติ-ชม การยอมรับ หรือไม่ยอมรับในการกระทำต่าง ๆ ของเด็ก ความเอื้ออาทรต่อสภาพชีวิตความเป็นอยู่ การให้เด็กมีโอกาสได้ร่วม หรือ ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งหมดเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อแนวคิดของเด็กที่มีต่อตนเอง และตราคาตนเองว่า เป็นคนมีคุณค่าเพียงใด

การที่เด็กแต่ละคนจะรู้ว่าตนเองเป็นคนขี้อายหรือไม่ เกียจคร้านหรือไม่ ประณีตหรือไม่ ตั้งใจทำงานหรือไม่ หรือเป็นเด็กชนหรือไม่เพียงใดนั้น มิได้เกิดจากการที่เด็กวิเคราะห์ตัวของเขาเองแต่อย่างใด แต่เกิดจากการติ-ชม ของคนอื่น ๆ ที่กระทำต่อตัวเขามากกว่าคำติ-ชม ของผู้คนรอบตัว โดยเฉพาะคนที่มีความสำคัญต่อชีวิตของเขา เช่น บิดา มารดา ครู อาจารย์ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเด็ก ไม่ว่าจะกระทำต่อตัวเขาโดยตรงหรือไม่

4.2 ประสบการณ์ที่สะสมมาในชีวิตของเด็ก ได้แก่ ประสบการณ์เกี่ยวกับความสำเร็จที่เด็กได้รับมาในช่วงชีวิตของเขา ในขณะที่เด็ก ๆ ต้องเผชิญกับชีวิตในโลกที่กว้างขวางใหญ่โตกว่าครอบครัวของเขาอย่างมากมานั้น เด็กแต่ละคนจะเกิดความรู้สึกที่จะต้องไปเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ เพื่อให้ได้ชัยชนะในชีวิตในหลาย ๆ เรื่อง เด็กที่มีรูปร่างหน้าตา และแนวทางที่ช่วยให้เขาได้รับความประทับใจไปในทางที่คือน้อยเสมอ นั้น ย่อมจะเห็นตนเองแตกต่างไปจากคนอื่น ๆ ที่พบแต่ความไม่สนใจใยดีและการขัดขวางต่าง ๆ อยู่เสมอ เขาอาจจะไม่รู้สึกรู้สียงว่าอะไรที่ทำให้เขาได้รับแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์เช่นนั้น แต่ความสำเร็จที่ทำให้เขาได้รับการยอมรับมาตลอดเวลาในชีวิตของเขา นั้น จะเป็นต้นเหตุที่ก่อให้เกิดรูปแบบความรู้สึกต่อตนเองของเด็กไปในทางที่ตีผลของความรู้สึกดังกล่าวที่สะสมมาเรื่อย ๆ นั้นนับว่า มีอิทธิพลอย่างมากต่อพัฒนาการของความคิดที่มีต่อตนเองว่า เป็นคนมีคุณค่าหรือไม่

4.3 ความสามารถของเด็กที่จะยกระดับชีวิตของตนไปสู่จุดหมายปลายทางที่ถูกกำหนดไว้ ซึ่งมีผลอย่างสำคัญต่อการที่จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกในคุณค่าของตนเองนี้ ได้แก่ ความสามารถของเด็กในการที่จะก้าวไปสู่จุดหมายปลายทางที่ถูกกำหนด และยึดเหนี่ยวไว้ให้เด็กต้องก้าวไปให้ถึง การที่เด็กถูกกำหนดไว้ว่า จะต้องเป็นคนที่มีความพร้อมที่จะทำอะไรๆ ได้ทุกอย่างนั้น ย่อมจะทำให้เกิดความรู้สึกในคุณค่าของตนเองต่ำลงไปเพราะแม้แต่เด็กๆ ก็ยังรู้สึกว่า เป็นหน้าที่ที่จะต้องยกระดับชีวิตไปสู่ระดับที่มุ่งหวังหรือที่มีมาตรฐาน ดังนั้น ในเรื่องนี้บิดามารดาจึงไม่ควรมอบหมายภาระงานให้เด็กในระดับที่สูง และตายตัวเกินไปนัก และควรให้โอกาสบุตรหลานของตนได้ตัดสินใจของเขาเอง ด้วยค่านิยมที่เขาถืออยู่ก็จะช่วยทำให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีขึ้น

4.4 ชิดความสามารถ ที่จะประเมินการกระทำของตนเอง ตามมาตรฐานที่ตนกำหนด ขึ้นตามความเป็นจริง เด็ก ๆ จะขาดความมั่นใจในตนเอง และความรู้สึกในคุณค่าที่ตนมีอยู่ จนกว่าเขา จะกำหนดมาตรฐานเบื้องต้นตามความเป็นจริงได้ด้วยตนเอง และใช้มาตรฐานนั้นสำหรับประเมินการกระทำของตนได้ มาตรฐานที่เด็กกำหนดได้พอเหมาะแก่ตนเองนั้น จะช่วยให้เขารักษาความรู้สึกที่ดี ต่อตนเองไว้ได้อย่างมั่นคงตลอดไป ในเรื่องนี้เด็กที่ยังเล็กมาก ๆ จะไม่มีความสามารถถึงระดับที่จะทำได้ แต่เขาก็สามารถจะรับความช่วยเหลือให้รู้จักพิจารณาตัดสินใจ ที่จะเลือกทำงานให้ประสบความสำเร็จตามความสามารถของเขา ซึ่งย่อมจะมีความหมายต่อหลายสิ่งหลายอย่าง ไปพร้อมๆ กันด้วย

ในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูต่างก็มีวินัยวางไว้เพื่อเป็นรูปแบบในการปฏิบัติ และมี “การรักษาวินัย” การรักษาวินัยหมายถึง (พล แสงสว่าง, 2529 : 15)

1. ระวัง ได้แก่ การเอาใจใส่ไม่ละเลย
2. ดูแล ได้แก่ การตรวจสอบ กำกับ ตรวจสอบตรา
3. ป้องกัน ได้แก่ การกระทำในทางที่จะขัดเหตุที่ทำให้กระทำผิดวินัย
4. เยียวยา ได้แก่ การแก้ไขและปรับปรุงหรือส่งเสริมให้มีวินัยดีขึ้น

การเสริมสร้างวินัยของตนเอง มีวิธีง่าย ๆ ที่จะปฏิบัติ คือ

1. เรียนรู้และเข้าใจโดยแจ่มแจ้งถึงวินัยขององค์กรที่ตนสังกัดอยู่ว่า ให้ปฏิบัติอย่างไร และห้ามอะไร
 2. สำนึกในหน้าที่ว่า จะต้องทำตามแบบอย่าง หรือต้องรักษาวินัยขององค์กรนั้น
 3. ตระหนักในความสำคัญของวินัยว่า วินัยจะสร้างความคิดดี ความเจริญ และความสำคัญ ให้แก่ตนเองและหน่วยงาน
 4. ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติ และละเว้นการปฏิบัติในข้อห้ามโดยเคร่งครัด
- เพื่อให้การเสริมวินัยมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนต้องยึดเกณฑ์ 3 ประการ เป็นเป้าประสงค์ คือ
1. วินัยจะต้องทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่พึงประสงค์ หรือสร้างความคิดดี ความคิดงามให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก

2. วินัยจะต้องคงรักษาเกียรติ และศักดิ์ศรีของเด็กไว้

3. วินัยจะต้องสามารถพยุลง สัมพันธ์อย่างใกล้ชิด ระหว่างผู้ปกครองเด็กและตัวเด็กเอง
กิตติมา ปรีดีดิลก (2532) ได้กล่าวถึงวินัยที่ใช้กันอยู่ในโรงเรียน จัดแบ่งไว้ 3 ประเภท คือ

1. วินัยเฉียบขาดแบบทหาร วินัยแบบนี้เป็นการใช้ความกลัวเป็นเครื่องมือ นักเรียนจะทำดี เพราะกลัวถูกลงโทษ เป็นการยับยั้งบังคับนักเรียนให้อยู่ในกรอบแบบทหาร ถ้าใครทำผิดก็ถูกลงโทษ

2. วินัยแบบดำเนินงานให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน เป็นการจัดหาแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงปัญหา การจัดชั้นระเบียบวินัย ซึ่งวินัยลักษณะที่ไม่สามารถจัดให้ได้ตามความพอใจของนักเรียนทุกออกไป

3. วินัยที่เกิดจากการรู้จักความรับผิดชอบและเกียรติของตนเอง เป็นการพยายามสร้างให้นักเรียนนับถือเกียรติของตน และรู้จักรับผิดชอบต่อการที่จะรักษาเกียรตินั้นไว้

แนวคิดนี้ถือว่าจุดมุ่งหมายของการมีวินัยก็คือ การให้คนมีความประพฤติดี คนจะมีความประพฤติดีก็ต่อเมื่อมีคุณธรรมประจำใจและนับถือเกียรติของตนเอง ถ้าเราคิดว่าเราเป็นคนดี เป็นคนที่มีเกียรติก็ย่อมจะไม่ทำในสิ่งที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียงของเราเอง คนทำดีก็เพราะรักที่จะทำดีไม่ใช่เกรงกลัวอำนาจภายนอก การมุ่งให้คนรักษาเกียรติของตนเองเป็นจุดมุ่งหมายของการสร้างวินัย

ความสำคัญและความจำเป็นในการเสริมสร้างวินัยในตนเอง

นักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ดังนี้

เฮลลอค (Hurlock, 1984 : 393) ได้ให้ความสำคัญต่อการปลูกฝังวินัย ดังนี้

1. ช่วยให้เด็กรู้สึกมั่นใจโดยบอกว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดไม่ควรทำ
2. ช่วยให้เด็กหลีกเลี่ยงต่อความรู้สึกผิดหรืออับอายต่อสิ่งที่ผิด ความรู้สึกที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ จะทำให้ไม่มีความสุข และเกิดการปรับตัวที่ยาก วินัยจะช่วยให้เด็กอยู่ในมาตรฐานของสังคม
3. ช่วยให้เด็กเรียนรู้การประพฤติตน ที่จะเป็นทางไปสู่การเป็นผู้นำที่น่ายกย่อง นับถือ เป็นข้อบ่งชี้ของความรักและการยอมรับที่สำคัญ คือการปรับตัวประสบความสำเร็จและมีความสุข
4. ช่วยรักษาแรงจูงใจในการเสริมแรงของตน ซึ่งกระตุ้นให้เด็กได้รับสิ่งที่เป็นการต้องการของเขา
5. ช่วยให้เกิดการพัฒนาจิตสำนึก ศีลธรรม ซึ่งเป็นแนวทางในการทำให้เด็กมีการตัดสินใจ และควบคุมพฤติกรรมด้วยตนเอง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2537 : 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวินัยในตนเองว่า เป็นฐานของความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของผู้อื่น การเอื้อเฟื้อแบ่งปัน การรอคอย การแก้ปัญหาของส่วนรวม สามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง โดยใช้หลักการของเหตุผลโดยไม่ต้อง

ให้ผู้ใดมาคอยควบคุมบังคับ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จของบุคคลและส่วนรวม จึงควรส่งเสริมวินัยในตนเอง และการส่งเสริมวินัยในตนเองจะช่วยให้มีความสามารถ ดังต่อไปนี้

1. ด้านสติปัญญา ช่วยให้ผู้รู้จักคิดใช้เหตุผล ตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง
2. ด้านสังคม อารมณ์และจิตใจ ช่วยให้เกิดกล้าคิด กล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบ เคารพ

สิทธิของผู้อื่น รู้การแบ่งปัน รู้จักการรอคอย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2539 : 759) ได้กล่าวถึงความสำคัญของระเบียบวินัยว่าการมีระเบียบวินัยเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่สำคัญทางบุคลิกภาพของเด็ก ทั้งนี้ เพราะผู้มีวินัยในตนเองจะเป็นผู้ที่รู้จักกาลเทศะ สนใจและเอาใจใส่ต่อสังคม เป็นผู้ที่มิระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม และเมื่อใดก็ตามที่เด็กได้พัฒนาลักษณะดังกล่าวแล้ว เด็กก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่สังคมยอมรับ ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้ใหญ่

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (อ้างถึงใน เกษมศักดิ์ ผลดิลก, 2547 : 19) ได้อธิบายถึงความสำคัญของวินัยต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านครอบครัว การที่สมาชิกในครอบครัวมีวินัยไม่ว่าจะเป็นวินัยภายนอกหรือเป็นวินัยภายในตนเองย่อมก่อให้เกิดความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นระหว่างสมาชิก ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครอบครัวโดยเฉพาะสมาชิกผู้เยาว์ของครอบครัว เมื่อเติบโตขึ้นจากครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดีย่อมเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีความมั่นคงทางจิตใจ กล้าที่จะเรียนรู้ ปรับตัวในสิ่งใหม่ๆ อันจะเป็นกำลังคนที่สำคัญในการช่วยพัฒนาประเทศสืบไป

2. ด้านสังคม เมื่อกลุ่มคนในสังคมมีการรักษาระเบียบวินัย เคารพกฎเกณฑ์ของสังคมนร่วมกัน เช่น การช่วยรักษาสาธารณสมบัติ การเคารพไม่ล่วงเกินสิทธิของผู้อื่น การปฏิบัติตามแบบแผนของสังคม ก็จะทำให้การดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันของบุคคลเป็นไปอย่างสงบสุข

3. ด้านเศรษฐกิจ ในสภาพสังคมไทยปัจจุบัน มีการดำเนินงานของภาคธุรกิจอย่างรวดเร็ว โดยใช้เทคโนโลยีสื่อสารเป็นเครื่องมือ เวลาจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่ง ซึ่งผู้ดำเนินการทางธุรกิจจะต้องรักษาและใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด ดังนั้น การมีวินัยตรงต่อเวลา และวินัยในตนเองเกี่ยวกับความซื่อสัตย์จึงจำเป็นต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ

4. ด้านการเมือง การที่ประชาชนในสังคมไทยมีความเคารพ ยอมรับความคิดเห็นบุคคลอื่นแตกต่างไปจากตน และตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยในฐานะประชาชน จะช่วยให้การพัฒนาทางการเมืองของประเทศเป็นไปได้อย่างง่ายดาย

ปรีชา ธรรมา (2546 : 33) กล่าวว่า วินัยในตนเองมีความสำคัญยิ่ง หากปราศจากการมีวินัยในตนเอง แม้จะมีคุณธรรมหรือความรู้อันลุ่มลึกเพียงใด ก็ไม่สามารถจะยังผลอันพึงปรารถนาให้บังเกิดขึ้นได้ วินัยเป็นในตนเองเป็นส่วนผสมสำคัญในการกระทำทุกอย่างให้เป็นผลสำเร็จ อันนับว่าเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่ความมุ่งหมาย ดังนั้น การมีวินัยในตนเองนอกจากจะเป็นการกระทำเพื่อความรู้อัน

และคุณธรรมภายในตัวบุคคลไปใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังเป็นการกระทำในอีกหลายประการด้วยกัน ได้แก่ เป็นการจัดระเบียบของชีวิตให้ดำเนินไปด้วยความเข้าใจอันดี ให้บรรลุถึงความมุ่งหมายในชีวิต เป็นการกระทำที่ให้ความสำคัญกับสิ่งที่อยู่ไกลในอนาคต มีความดีงามมากกว่าสิ่งที่อยู่ใกล้ในขณะปัจจุบัน และมีความดีงามน้อยกว่า เป็นการกระทำเกี่ยวกับการระงับยับยั้งความรู้สึกการบังคับควบคุมขจัดความอยากได้ และการผัดผ่อนความพึงพอใจออกไป เป็นการเสียดสละความสุขสบายและความเพลิดเพลินใจเฉพาะหน้า ตลอดจนการพิจารณาเลือกกระทำในแนวทางที่ยากกว่า ขณะที่ไม่มีแนวทางง่ายกว่าการเปิดโอกาสให้เลือก

พระธรรมปิฎก (2539 : 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวินัยไว้ว่า อยู่ที่ว่า การฝึกคนให้มีศีลนั้น มีความสำคัญมาก เมื่อคนตั้งอยู่ในวินัยอย่างที่เรียกกันว่าเป็นคนมีวินัยแล้ว พระพุทธเจ้าตรัสว่า เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในสิ่งที่เรียกว่า แสงเงินแสงทองของชีวิตที่ดีงาม

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2539 : 16-20) กล่าวถึงความสำคัญของการสร้างวินัยให้แก่เด็ก เพราะการมีความสัมพันธ์กับคนอื่น การรู้จักกฎระเบียบของสังคม และความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น รวมทั้งการบังคับใจตน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้รวมเรียกว่า “กระบวนการทางสังคม” นอกจากนี้ก็ยังมีสิ่งที่สังคมยึดถือเป็นแนวปฏิบัติตามความคาดหมายต่างๆ ที่สังคมมีต่อบุคคล ศีลธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวเด็กทั้งสิ้น

นิตดา หงส์วิวัฒน์ (2541 : 1) กล่าวถึงความสำคัญของการเสริมสร้างวินัยไว้ว่า “วินัยสร้างความรับผิดชอบ วินัยสร้างระเบียบแบบแผน วินัยสร้างคนให้เป็นคนดี วินัยสร้างคนให้เป็นคนเก่ง” คนที่มีวินัยเท่านั้นจึงจะเป็นผู้มีความรับผิดชอบ คนที่มีความรับผิดชอบเท่านั้นจึงจะเป็นผู้กล้าเผชิญกับอุปสรรคปัญหาประดามี และใช้สติไตร่ตรองแก้ปัญหา เพื่อให้บรรลุความรับผิดชอบ และผู้แก้ปัญหาบ่อยๆ เท่านั้น จึงจะนำมาซึ่งความเฉลียวฉลาด

ปราณี วิฑูรวานิชย์ (2542 : 142) กล่าวว่า การมีวินัยเป็นมงคลชีวิต ผู้มีวินัยย่อมเกิดสิริมงคลเป็นประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. สามารถดำเนินชีวิตไปสู่ความสำเร็จก้าวหน้าทั้งทางโลกและทางธรรม
2. สังคมอยู่ร่วมกันด้วยความสุขความเจริญอย่างอารยประเทศทั้งหลาย
3. ก่อให้เกิดสามัคคีในหมู่คณะ ทั้งนี้เพราะปฏิบัติตามวินัยอย่างเดียวกัน

สุชา จันท์เอม (กรมวิชาการ, 2542 : 23 อ้างอิงมาจาก สุชา จันท์เอม, 2531 : 49) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญในการสร้างวินัย มี 4 ประการ คือ

1. เด็กจะต้องเรียนรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา เป็นพฤติกรรมที่ดีเป็นที่ปรารถนาของสังคม
2. เด็กจะต้องประพฤติตนในสิ่งที่ดีและขจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา
3. เด็กจะต้องกระทำความดี จนกระทั่งเกิดเป็นนิสัย โดยไม่ต้องมีใครคอยแนะนำ

4. ให้เด็กพอใจที่จะปฏิบัติในสิ่งที่ดีที่ควร หลีกเลี่ยงในการปฏิบัติตนในสิ่งที่ไม่ดีไม่ควร พระสมชาย ฐานวุฑโฒ (2543 : 71) หนังสือมงคลชีวิตฉบับ “ทางก้าวหน้า” ในมงคลชีวิต 38 “มีวินัย” จัดเป็นมงคลชีวิตที่ 9 กล่าวว่า “คาบคมที่ไร้ฝัก ลูกกระเบิดที่ไม่มีสลักนिरภัย ย่อมเกิดโทษแก่เจ้าของได้ง่ายฉนั้นใด ความรู้ความสามารถ ถ้าไม่มีวินัยกำกับแล้วก็จะมีโทษแก่ผู้เป็นเจ้าของได้ ฉนั้น” ช่วงคาบทำฝักคาบไว้กันอันตราย ช่วงทำระเบิดก็ทำสลักนिरภัยไว้เช่นกัน” ฉนั้น เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสอนศาสนิกชนให้เป็นคนฉลาดรู้ ฉลาดทำแล้ว จึงทรงสาปทับด้วยว่าต้องมีวินัย” การอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เหล่า ถ้าขาดระเบียบวินัย ต่างคนต่างทำตามอำเภอใจ ความขัดแย้งและทะเลาะกันก็จะเกิดขึ้น ยิ่งมากคนก็ยิ่งมากเรื่อง ไม่มีความสุขสบาย การงานที่ทำก็จะเสียผลประโยชน์ วินัยจึงเป็นสิ่งที่ใช้ควบคุมให้คนเราใช้ความรู้ความสามารถไปในทางที่ถูกที่ควร คือทำให้เป็นคน “ฉลาดใช้” นั้นเอง

ทิสนา แคมมณี (นวรรตน์ วงศ์โสภา, 2544 : 13 อ้างอิงจาก ทิสนา แคมมณี, 2541) กล่าวว่า หากประเทศชาติต้องการที่จะแก้ปัญหาวิกฤติทางคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของสังคมอย่างจริงจัง จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายทั้งบุคลากรที่รับผิดชอบ ในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน จะต้องหันมาร่วมมือกัน เพื่อนำวิธีการต่างๆ มาดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ปัญหาของการแก้ไขปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ไม่ได้อยู่ที่การขาดวิธีการที่จะสั่งสอนอบรม หรือพัฒนา สาเหตุคงมีหลายประการ เช่น การขาดความตระหนักในความสำคัญของปัญหา การขาดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง ขาดเวลา ขาดการสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ขาดขวัญกำลังใจในการดำเนินงาน การมีภาระเกินกำลังและสิ่งที่ขาดมากที่สุด คือ ขาดการร่วมมือกันนำวิธีการต่างๆ ไปปฏิบัติอย่างจริงจัง และต่อเนื่องจนกระทั่งบรรลุเป้าหมาย

ประหยัด ยางกลาง (2546 : 15) สรุปว่า วินัยมีความสำคัญต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมมนุษย์ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการรักษาระเบียบวินัย ทั้งนี้ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ความเป็นสมาชิกที่ดีในโรงเรียน และสถานศึกษา และความจำเป็นของการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม การควบคุมตนเองได้ ความมีระเบียบวินัย มีวินัยในตนเอง การช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ มุ่งมั่นพัฒนา คือ ลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม

มาลินี จุฑะรพ (2548 : 249) ได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของการมีวินัยในตนเองไว้ดังนี้

1. ช่วยสร้างและรักษาสภาพการณ์อันจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของนักเรียน วิทยุร่น และความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน ถ้าขาดวินัยในห้องเรียน และหากนักเรียนไม่อยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน การดำเนินงานในโรงเรียนจะเป็นไปอย่างไม่มีราบรื่น ในที่สุดผลเสียก็จะเกิดขึ้นกับตัวนักเรียนเอง เช่น ห้องเรียนที่ไม่เป็นระเบียบ นักเรียนนี้ก็อาจจะทำอะไรก็ตามไปตามใจชอบ การเรียนของตนเองและของเพื่อนก็ต้องชะงักลง

2. วินัยเป็นเครื่องเตรียมตัวนักเรียน วัยรุ่น สำหรับการดำรงชีวิตในภายหน้า เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต้องรับผิดชอบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตนและสมาชิกในครอบครัว การช่วยเหลือกันและร่วมมือกันในการแก้ปัญหาสังคม เช่นปัญหาการจราจร ปัญหาการรักษาระบบนิเวศวิทยา ปัญหาการบุกรุกทำลายป่า และปัญหาการเสียดายอาหาร ตลอดจนการสร้างวินัยสำหรับหมู่คณะเพื่อรองรับกับสังคมยุคใหม่ การมีวินัยในโรงเรียนเป็นการสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (Sense of Responsibility) และรับผิดชอบในการกระทำต่าง ๆ ของตน อันจะนำผลมาสู่ตนเองและหมู่คณะของตนในอนาคต

3. วินัยเป็นเครื่องปลูกฝังการรู้จักควบคุมบังคับใจของตนเองไปทีละน้อย สถาบันครอบครัว และโรงเรียนมีหน้าที่ปลูกฝังอบรมส่งเสริมให้วัยรุ่น มีความรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะที่เป็นพลเมืองดี ในสังคมและประชาธิปไตย (Democratic Society) พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และโรงเรียน จะต้องกระทำอยู่ตลอดเวลาและสม่ำเสมอ ด้วยการมอบหมายหน้าที่ให้รับผิดชอบ และให้ควบคุมตนเองให้ปฏิบัติหน้าที่นั้นให้ดีที่สุด ตามกำลังและความสามารถของแต่ละคนซึ่งมีอยู่แตกต่างกัน ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องฝึกและอบรมชี้แจงให้เด็ก วัยรุ่น เห็นคุณค่าของความคิด ความงามและความจำเป็นที่จะต้องควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตนในทางที่ชอบจนเป็นนิสัย (Habit) มีลักษณะนิสัย (Character) ที่จะนำความเจริญมาสู่ตนเองและสังคม ทั้งนี้ เด็ก วัยรุ่น จะต้องรู้จักนำตนเองให้ประพฤติและปฏิบัติกรงานในทางที่ถูกที่ควร

จากความสำคัญและความจำเป็นของการมีวินัยในตนเองดังที่นักการศึกษาได้กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การมีวินัยในตนเองเป็นรากฐานที่ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความคิดงาม ความเหมาะสม ความมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ทั้งของตนเองและสังคม ซึ่งจะส่งผลให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขทั้งของตนเอง ครอบครัว สังคม และการพัฒนาประเทศชาติในที่สุด

ประเภทของความมีวินัย

นักการศึกษาและนักจิตวิทยา ได้แบ่งประเภทวินัยโดยยึดตามวัตถุประสงค์ และแนวทางการปฏิบัติไว้หลายประการ ดังนี้

ฉันทนา ภาคบงกช (2539 : 9) กล่าวถึงคุณลักษณะของความมีวินัย จำแนกได้ 2 ประเภทได้แก่

1. วินัยภายนอก ผู้ที่มีวินัยภายนอกจะมีการแสดงออกซึ่งมองจากภายนอกว่า เป็นการกระทำที่บังเกิดผลดีต่อตนเอง ส่วนรวม และสังคม เช่น ความเป็นระเบียบเรียบร้อย เชื่อฟัง และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ คำสั่งหรือข้อตกลง พฤติกรรมที่ปรากฏเป็นผลมาจากการอบรมสั่งสอน บังคับหรือเสริมแรง แต่ผู้ที่มีวินัยภายนอกยังต้องได้รับการดูแลควบคุมอยู่เสมอ มิฉะนั้นอาจไม่ปฏิบัติตาม

วินัยที่กำหนดได้

2. วินัยในตนเอง ผู้ที่มีวินัยในตนเอง จะมีการแสดงออกคล้ายกับผู้ที่มีวินัยภายนอก แต่ไม่ต้องถูกควบคุมจากภายนอก เพราะได้รับการแนะนำหรืออบรมสั่งสอนประกอบด้วยเหตุผลอย่างดี และมีบรรยากาศของความรักความหวังดี ย่อมสามารถควบคุมตนเองได้ทั้งในด้านด้านอารมณ์ และพฤติกรรมของตน เพื่อให้พฤติกรรมเป็นไปตามที่มุ่งหวังและไม่ขัดต่อระเบียบกฎเกณฑ์ที่สังคมวางไว้

ปราณี วิรุรวานิชย์ (2542 : 145) ได้แบ่งประเภทของวินัย ตามหลักของพระพุทธศาสนา ออกเป็น 2 อย่าง คือ

1. อคาริยวินัย คือ วินัยของผู้ครองเรือน ได้แก่ เบญจศีล กุศลกรรมบถ 10 หรืออุโบสถศีล เป็นต้น

2. อนาคาริยวินัย คือ วินัยของบรรพชิต ได้แก่ ภิกษุ มีศีล 227 ข้อ กำกับไว้เป็นปฏิโมกข์สังวรศีล มีอินทริยสังวรศีล อาชีวปาริสุทธิศีล และปัจฉัยสันนิสสิตศีล ส่วนสามเณรมีศีล 10 ข้อ เป็นต้น
พนัส หันนาคินทร์ (2542 : 249) ได้แบ่งประเภทของวินัยที่ใช้กันอยู่ในโรงเรียนไว้ดังนี้ คือ

1. วินัยเฉียบขาดแบบทหาร (Absolute Authority) วินัยแบบนี้ใช้ความกลัวของเด็กเป็นเครื่องมือ เพื่อถือว่าเด็กยังเล็กอยู่ ยังไม่มีความคิด ไม่รู้จักผิดชอบชั่วดี เด็กจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่ง และระเบียบที่ครูในโรงเรียนวางไว้ ใครละเมิดจะได้รับโทษ ซึ่งผิดหลักการประชาธิปไตย วินัยที่ติน่าจะเป็นวินัยที่เกิดจากความรู้จักผิดชอบชั่วดีในส่วนตัวของนักเรียนเอง

2. วินัยแบบดำเนินงานให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน วินัยแบบนี้ถือว่า เมื่อนักเรียนได้กระทำการที่ตัวเองใส่ใจแล้ว ปัญหาเรื่องวินัยจะไม่เกิดขึ้น เช่น นักเรียนชอบวาดรูปในเวลาเรียน ครูจัดชั่วโมงวาดเขียนให้ เด็กจะเกิดการเลิกวาดรูปในชั่วโมงที่เรียนวิชาอื่น ๆ

3. วินัยที่เกิดขึ้นจากการรู้จักความรับผิดชอบ และเกิดจากเกียรติของตนเองในการสร้างให้นักเรียนรักเกียรติของตนเองนั้น ครูจะต้องยอมรับนับถือในเกียรติของนักเรียนเสียก่อน นักเรียนได้รู้จักการอบรมให้รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตาม รู้จักความคิดริเริ่ม รู้จักการให้ความร่วมมือ สิ่งเหล่านี้เป็นคุณธรรมที่โรงเรียนควรปลูกฝังให้มีในตัวนักเรียนทั้งสิ้น

สมเจตน์ อภิเมษฐ์รักษา (กุลชา ศิริเฉลิมพงศ์, 2544 :16 อ้างอิงจากสมเจตน์ อภิเมษฐ์รักษา, 2520) กล่าวถึงประเภทของวินัยอย่างสอดคล้องกัน โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. วินัยส่วนรวม หรือวินัยสำหรับหมู่คณะ (External Authority Discipline) หมายถึง วินัยที่ออกจากอำนาจภายนอก หรือวินัยภายนอก ผู้ที่มีวินัยภายนอกจะมีการแสดงออก ซึ่งมองจากภายนอกว่าเป็นการกระทำที่บังเกิดผลดีต่อตนเอง ส่วนรวม และสังคม เช่น ความเป็นระเบียบเรียบร้อย เชื่อฟัง และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ คำสั่งหรือข้อตกลง พฤติกรรมที่ปรากฏเป็นผลจากการอบรมสั่งสอน บังคับหรือเสริมแรง แต่ผู้ที่มีวินัยภายนอกยังต้องได้รับการควบคุมดูแลอยู่เสมอ มิฉะนั้นอาจไม่ปฏิบัติตามวินัยที่กำหนดได้ วินัยส่วนรวมนี้จะต้องเป็นกฎเกณฑ์เป็นแนวทางกลางๆ ให้ทุกคนสามารถปฏิบัติ

ตามได้

2. วินัยในตนเอง (Self Discipline) หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่ปฏิบัติเพื่อบังคับตนเองให้ปฏิบัติตาม ถ้านักเรียนมีวินัยในตนเองแล้ว ก็จะลดปัญหาในการปกครองนักเรียนได้อย่างมาก โรงเรียนไม่จำเป็นจะต้องออกข้อบังคับระเบียบให้มากมาย การควบคุมและการปกครองก็สะดวกสบาย เพราะตนเองจะต้องรู้จักควบคุมพฤติกรรมของตนเอง เพื่อให้บรรลุจุดหมายปลายทางได้อย่างสุขสบาย รู้จักความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามหน้าที่ตนรับผิดชอบ

ประหยัด ยางกลาง (2546 : 17) สรุปการแบ่งประเภทของวินัย ได้ตามลักษณะและแหล่งที่มา ได้แก่ วินัยตามโครงการสร้างเสริมวินัยทั่วประเทศ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ วินัยในตนเอง และวินัยสิ่งแวดล้อม วินัยที่พบในโรงเรียนมี 3 ประเภท คือ วินัยแบบเฉียบขาด วินัยแบบดำเนินงานให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน วินัยที่เกิดจากความรับผิดชอบและเกียรติของตนเอง วินัยจากแหล่งที่มา มี 3 ประเภท คือ วินัยที่โรงเรียนกำหนดขึ้น วินัยที่โรงเรียนและนักเรียนกำหนดร่วมกันและวินัยที่นักเรียนประพฤติปฏิบัติ ส่วนประกอบของระเบียบวินัยทั่วไป มี 2 ประเภท คือ ระเบียบวินัยในตนเองและระเบียบวินัยทางสังคม

รุจิรุ้ ภู่อาระ และคณะ (ไพบูลย์ ชำขันมาลี, 2548 : 28 อ้างอิงจาก รุจิรุ้ ภู่อาระ และคณะ ม.ป.ป. : 17) ได้แบ่งระเบียบวินัยออกเป็น 3 ประเภท ซึ่งแต่ละประเภทต่างก็มีแนวทางปฏิบัติแตกต่างกันออกไป ดังนี้

1. ระเบียบวินัยส่วนตัว หมายถึง กฎเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติ หรือคติประจำใจ ซึ่งแต่ละคนจะแตกต่างกันออกไป ได้แก่ เพศ วัย ฐานะทางสังคม ระดับการศึกษา หน้าที่การงานหรือค่านิยม เช่น การตรงต่อเวลา ไปประพฤติผิดศีล เป็นต้น

2. ระเบียบวินัยในหน้าที่ หมายถึง กฎเกณฑ์ หรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การงาน เช่น วินัยของครอบครัวที่ทุกคนในบ้านต้องปฏิบัติในฐานะบิดา มารดา ลูกหลานหรือผู้อาศัย วินัยของโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ เช่น การแต่งกาย การทำความเคารพ เป็นต้น

3. ระเบียบวินัยทางสังคม ได้แก่ แนวปฏิบัติอันดีที่ทุกคนในสังคมยึดถือปฏิบัติเหมือนกัน ก็มีลักษณะเหมือนกับวินัยส่วนตัว และวินัยในหน้าที่ แต่วินัยทางสังคมมีความหมายที่กว้างกว่า ทั้งวินัยทั้งสองเกี่ยวข้องกับกลุ่มเล็กกว่าวินัยทางสังคม ตัวอย่างของวินัยทางสังคม เช่น มารยาท กฎหมาย จารีตประเพณี หลักปฏิบัติทางศาสนา เป็นต้น

จากแนวความคิดที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าการแบ่งประเภทของวินัยมีความหลากหลายตามคุณลักษณะ วัตถุประสงค์ แนวทางปฏิบัติ หลักทางพุทธศาสนา และแหล่งที่มา เป็นตัวกำหนด ซึ่งหากสรุปแล้ววินัยมี 2 ประเภท คือ วินัยภายนอกที่สิ่งแวดล้อมรอบตัวเป็นผู้ควบคุม และวินัยภายในที่เกิดขึ้นเองด้วยตนเองไม่ต้องถูกควบคุมจากภายนอกนั่นเอง

แนวทางการเสริมสร้างวินัยในตนเอง

นักวิชาการและนักการศึกษา ได้ให้แนวทางการเสริมสร้างวินัยและการสร้างวินัยในโรงเรียนไว้ดังนี้

วนิดา เสวกครุณทร (2537 : 72-73) ได้แนวคิดและแนวทางในการเสริมสร้างวินัยให้นักเรียนไว้ดังนี้

1. ผู้ใหญ่สามารถสร้างวินัยให้กับเด็กได้ คือ การทำตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็กๆ ประพฤติปฏิบัติตน คอยชี้แนะ ตักเตือน รวมทั้งให้เหตุผลข้อดี ข้อเสีย ของการประพฤติปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ได้
2. ชั้นเรียนกับการสร้างวินัย ซึ่งในการจัดกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียน ครูต้องควบคุมจริงกับระเบียบข้อบังคับ ถ้าทำผิดก็ลงโทษและอย่างต่อเนือง
3. กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมสร้างวินัยในโรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษาครูประจำชั้นจะมีความใกล้ชิดมาก จึงเหมาะที่จะช่วยปลูกฝัง และสร้างนิสัยให้กับเด็ก ในหลายโอกาสที่เอื้ออำนวยให้ โดยเฉพาะตอนเช้าหลังการเคารพธงชาติ ซึ่งโรงเรียนส่วนมากมีการจัดกิจกรรมโฮมรูมซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ การปรับตัว ตลอดจนการฝึกทักษะต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และกิจกรรมต่างๆ ควรวางโครงการอย่างมีจุดประสงค์และปฏิบัติที่ชัดเจน รวมทั้งมีการประเมินผล

ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ (2539) ได้เสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างวินัยในตนเองดังนี้

1. ควรเริ่มต้นส่งเสริมวินัยจากเรื่องทั้งภายในชีวิตประจำวัน เช่น การรักษาความสะอาดให้คุ้นเคยกับการทำตามระเบียบง่ายๆ เช่น การเคารพสิทธิก่อนหลังจนเกิดเป็นนิสัยไม่ต้องจงใจหรือตั้งใจ ฝึกความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น ไม่สร้างมลภาวะ โดยให้เหตุผลแนวคิดเพื่อให้เด็กเข้าใจ รับผิดชอบเพื่อความสุขของตนเองและสังคม เมื่อวินัยภายนอกเกิดเป็นความเคยชินแล้ว จะฝึกจิตใจให้มีคุณธรรม มีความขยันขันแข็ง มีหิริโอตตปละ เป็นกำลังใจให้ทำในสิ่งที่เหมาะสมที่ควร
2. ควรลดการชี้แนะ บังคับ สั่งสอนและอบรมลง เพราะวินัยที่เกิดจากการควบคุมบังคับจากภายนอก มักไม่ถาวร ควรใช้หลักจิตวิทยาแบบมนุษยนิยมในการช่วยให้เด็กรู้จักคิด และตัดสินใจด้วยตนเอง สร้างข้อตกลงด้วยตนเอง และปฏิบัติตามระเบียบข้อตกลงด้วยความเต็มใจ ซึ่งเป็นวินัยในตนเอง
3. ควรรณรงค์ให้มีการส่งเสริมวินัย โดยใช้สื่อต่างๆ ผ่านสื่อมวลชน
4. ทำตนเองให้มีวินัย ทำครอบครัวให้มีวินัย ทำให้หน่วยงานที่รับผิดชอบมีวินัย ทำให้เพื่อนและผู้ใกล้ชิดมีวินัย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของวินัย และประพฤติปฏิบัติอย่างมีวินัย
5. วินัยร่วมมือกับองค์กรและสถาบันต่างๆ ที่สร้างเสริมวินัย

6. การกำหนดวินัย ควรปรับให้ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และเป็นธรรมชาติ ควรฝึกการทำกิจกรรมกลุ่ม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2537 : 12) ได้แนะแนวทางในการส่งเสริมความมีวินัย ในตนเองดังนี้

1. สร้างบรรยากาศที่มีการผ่อนคลาย
2. ให้โอกาสนักเรียนริเริ่มทำกิจกรรมอย่างอิสระ
3. สนับสนุนให้นักเรียนมีโอกาสคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนช่วยกันสร้างข้อตกลง
5. แสดงความชื่นชมเมื่อนักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง ให้กำลังใจ
6. ทบทวนสิ่งที่นักเรียนได้กระทำ โดยการถามหรือชมเชย

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 21) ได้ให้แนวคิดในการเสริมสร้าง วินัยไว้ 5 ประการ คือ

1. การทำให้เกิดพฤติกรรมเคยชิน โดยให้บุคคลรู้เพิ่ม และปฏิบัติพฤติกรรมที่ดี เพื่อเป็น พื้นฐาน และปฏิบัติต่อเนื่องจนเกิดเป็นพฤติกรรมเคยชินที่ดี

2. การใช้วัฒนธรรมในสังคม เป็นแนวปฏิบัติผสมผสานกับหลักการ ทำให้เป็นพฤติกรรม ที่เคยชิน เช่น การทำความเคารพด้วยการไหว้เมื่อพบผู้ใหญ่ เป็นสิ่งที่เขาทำได้ง่าย แต่การเข้าแถวไม่ใช้ วัฒนธรรมไทย เด็กไม่ได้เห็นแบบอย่างที่ดีอยู่เสมอ ดังเช่นการไหว้ของไทย ดังนั้น การไหว้จึงง่ายต่อ การปฏิบัติมากกว่าการเข้าแถว

3. การใช้องค์รวม เป็นความสัมพันธ์ระหว่างจิตใจ พฤติกรรม และสติปัญญา ซึ่งเป็น หลักการทางการศึกษา และหลักการพัฒนาจริยธรรม คือ มีความเข้าใจในความสำคัญของสิ่งที่จะ กระทำ มีความพอใจและยอมรับในสิ่งที่จะกระทำ ย่อมนำไปสู่ความพร้อมในการกระทำ

4. การใช้แรงหนุนสภาพจิต เป็นการตั้งความมุ่งมั่นหรืออุดมการณ์ และพยายามปฏิบัติ ตามเป้าหมายที่อาจมุ่งมั่นไว้ ซึ่งอาจทำให้เกิดการเปรียบเทียบ แม้ความภาคภูมิใจในผลการปฏิบัติหาก ใช้มากเกินไป จะกลายเป็นดูถูกดูหมิ่นผู้อื่น อันเกิดจากการเปรียบเทียบและพึงพากำลังใจภายนอก

5. การใช้กฎเกณฑ์บังคับ เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้สำเร็จได้ชั่วระยะหนึ่ง เมื่อไม่มีผู้ใดควบคุม วินัยจะก็หายไป จึงเป็นวิธีที่ไม่ถูกต้อง

นวลศิริ เปาโรหิตต์ (2540 : 30-34) การสร้างวินัยให้เด็กยอมรับวินัย หรือกฎทุกกฎ ต้องมี ลักษณะ 3 ประการ ดังนี้

1. กฎต้องสมเหตุสมผล หมายความว่า สิ่งที่ต้องการให้เด็กทำนั้น ควรเป็นสิ่งที่ดี เป็นไปได้ และเป็นเรื่อง que เด็กทำได้ในระดับอายุของเขา

2. กฎต้องถูกต้องชัดเจน ไม่คลุมเครือ คือต้องแน่ใจว่ากฎที่ตั้งไว้ในเด็กทุกเรื่องเป็นสิ่ง

ที่ชัดเจน อย่าให้มีข้อสงสัย

3. กฎต้องบังคับได้ คือต้องมีการกำหนดโทษ ถ้าทำผิดก็ต้องลงโทษอย่างจริงจัง ทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

กองวิจัยทางการศึกษา (2545 : 99-106) ได้เสนอรูปแบบในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนไว้ดังนี้

1. กำหนดนโยบายของโรงเรียน ผู้บริหารต้องกำหนดให้การพัฒนาศักยภาพด้านการมีวินัยในตนเองของนักเรียนเป็นนโยบายของโรงเรียนอย่างชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร โดยผู้บริหารโรงเรียนประชุมชี้แจงรายละเอียดให้ครูทุกคนในโรงเรียนทราบ และเข้าใจถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ ความสำคัญ ประโยชน์ของการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน และกำหนดให้เป็นนโยบายที่ครู นักเรียนทุกคนในโรงเรียนต้องปฏิบัติร่วมกัน

2. แต่งตั้งคณะกรรมการ ตามที่โรงเรียนได้ตระหนักเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โดยกำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียนอย่างชัดเจนนั้น จำเป็นต้องมีคณะกรรมการรับผิดชอบในการดำเนินการ โดยให้มีการแต่งตั้งเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีแนวทางในการสรรหาแต่งตั้งหลายแนวทาง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อม ข้อจำกัด บุคลากร สภาพแวดล้อม และงบประมาณแต่ละโรงเรียน ดังนั้นคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของแต่ละโรงเรียนไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน

3. กำหนดกิจกรรมในการพัฒนาศักยภาพด้านวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและทั่วถึงนักเรียนทุกคน ซึ่งกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาสามารถกำหนดได้หลายแนวทาง

4. ดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนด ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการ ดำเนินการจัดประชุมครูทุกคนในโรงเรียน ชี้แจงรายละเอียดของกิจกรรมในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในด้านมีการวินัยในตนเอง และเพื่อให้การดำเนินการตามกิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ การพิจารณามอบหมายให้ครูรับผิดชอบการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรมให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ

5. นิเทศ ติดตาม ประเมินผลระหว่างการดำเนินการพัฒนาศักยภาพการมีวินัยในตนเองอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

6. ประเมินและสรุปผลการดำเนินงาน หลังจากดำเนินการพัฒนาศักยภาพการมีวินัยในตนเองของนักเรียนเสร็จสิ้นแล้ว ให้มีการประเมินผลการดำเนินงานและพัฒนาศักยภาพด้านการมีวินัยในตนเองของนักเรียน โดยประเมินและสรุปผลของแต่ละกิจกรรม ที่ได้ดำเนินการและภาพรวมของการพัฒนา ในขั้นตอนนี้ควรมีเครื่องมือในการประเมินผล เช่น แบบทดสอบ แบบสอบถาม และแบบสังเกต และควรสรุปผลการดำเนินงานให้ชัดเจน มีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ หลังจากประเมินผล

แล้ว หากพบว่าการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ ให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ 7 ถ้ายังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ควรมีการปรับปรุงแก้ไข แล้วดำเนินการตามขั้นตอนใหม่

7. ดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง จนเป็นงานประจำที่ต้องปฏิบัติ โดยมีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม

โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ (2558 : 23-33) ได้เสนอแนวปฏิบัติในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน ดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

มีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. จัดประชุมเพื่อให้สร้างความเข้าใจเชิงลึกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาคณะครูในกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามรูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมาย (Goal) บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการเสริมสร้างวินัย (Process) ผลผลิต (Output) และการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

2. แต่งตั้งและมอบหมายงานให้คณะทำงานรับผิดชอบ ในการวางแผนการลงมือปฏิบัติ การประเมินผลและการปรับปรุงแผนจนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีวาระการทำงาน 1 ภาคเรียน/1 ปีการศึกษา

3. วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค โดยวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายในของโรงเรียน ได้แก่ จุดแข็ง (ปัจจัยที่เสริมการสร้างวินัยด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว) และจุดอ่อน หรือข้อด้อยของโรงเรียน รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ โอกาส (สภาพภายนอกที่เอื้อให้โรงเรียนสามารถเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียน เช่น ผู้ปกครองต้องการให้ลูกหลานมีวินัย โรงเรียนจึงควรให้การปลูกฝัง เป็นต้น) และสภาพภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของโรงเรียน เช่น ปัญหาของชุมชนที่โรงเรียน นักเรียน ควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบ เป็นต้น รวมทั้งพิจารณาทบทวน วัสดุทัศนั ปรัชญาต่างๆ ของโรงเรียนด้วย เพื่อให้โรงเรียนรู้จักตนเอง และเลือกใช้ประโยชน์ได้ถูกต้องตามความเป็นจริงของโรงเรียน

4. จัดเตรียมผู้เข้าประชุม เพื่อระดมสมอง โดยจัดกลุ่มผู้เข้าประชุมที่มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ในกลุ่มเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เช่น 1) กลุ่มครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา 2) กลุ่มนักเรียนแกนนำ เป็นต้น การพิจารณาจัดประชุมแต่ละกลุ่มที่มีพื้นฐานหน้าที่ความรับผิดชอบใกล้เคียงกัน เพื่อประโยชน์ในการมีความรู้ ความเข้าใจใกล้เคียงกัน ทั้งเรื่องเกี่ยวกับปัญหาด้านวินัยที่ต้องการพัฒนา และพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน นอกจากนี้

ขนาดของกลุ่ม ควรมีปริมาณที่ช่วยให้ทุกคนในกลุ่มมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้ ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่จัดเตรียมไว้ในแผนงาน

5. จัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ตามที่กำหนดไว้ในแผนงานตามความจำเป็น

ทั้งนี้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีบทบาท ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 บทบาทผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	บทบาท
ผู้บริหาร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเชิงลึกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามรูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ด้านการแสดงความเคารพ 2. ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว 3. แต่งตั้งคณะทำงานและมอบหมายงานให้รับผิดชอบในการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแผนจนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้) 4. ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายในของโรงเรียน ได้แก่ จุดแข็ง (ปัจจัยส่งเสริมการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้มีคุณภาพ) และจุดอ่อนหรือข้อด้อยของโรงเรียน รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลภายนอก ได้แก่ โอกาส (สภาพภายนอก ทั้งที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ 5. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านคุณลักษณะ ความรู้ และความสามารถของผู้บริหารในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน เพื่อนำไปสู่การหาวิธีการพัฒนาตนเอง 6. จัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน 7. สนับสนุนการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน 8. นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และให้ข้อมูลย้อนกลับ
ครู	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเชิงลึกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามรูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	บทบาท
ครู	<ol style="list-style-type: none"> 2. ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายในของโรงเรียน ได้แก่ จุดแข็ง (ปัจจัยส่งเสริมการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้มีคุณภาพ) และ จุดอ่อนหรือข้อด้อยของโรงเรียน รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายนอก ได้แก่ โอกาส (สภาพภายนอก ทั้งที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ 3. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านคุณลักษณะ ความรู้และความสามารถของครูในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน เพื่อนำไปสู่การหาวิธีการพัฒนาตนเอง 4. ดำเนินการพัฒนาตาม ข้อ 3 5. ร่วมจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน 6. ร่วมกิจกรรมในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน 7. ติดตาม ประเมินผลการดำเนินการ และให้ข้อมูลย้อนกลับ
นักเรียนแกนนำ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเชิงลึกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามรูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว 2. ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายในของโรงเรียน ได้แก่ จุดแข็ง (ปัจจัยส่งเสริมการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้มีคุณภาพ) และ จุดอ่อนหรือข้อด้อยของโรงเรียน รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายนอก ได้แก่ โอกาส (สภาพภายนอก ทั้งที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ 3. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านคุณลักษณะ ความรู้และความสามารถของนักเรียนแกนนำในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน เพื่อนำไปสู่การหาวิธีการพัฒนาตนเอง 4. ดำเนินการพัฒนาตาม ข้อ 3 5. ร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างวินัยนักเรียน 6. ประเมินผลการดำเนินการ และให้ข้อมูลย้อนกลับ

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	บทบาท
กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเชิงลึกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามรูปแบบและกลไก การเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว 2. สนับสนุนการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน 3. ติดตาม ประเมินผลการดำเนินการ และให้ข้อมูลย้อนกลับ

ขั้นที่ 2 การวางแผนเสริมสร้างวินัยนักเรียน

การวางแผนเสริมสร้างวินัย ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหา หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยด้านการแสดงความเคารพ ด้านความ รับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว ที่ไม่พึงประสงค์ใน โรงเรียนและนอกโรงเรียน พฤติกรรมที่ไม่ ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียนอีก เช่น ไม่ไหว้แสดงความเคารพ ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมาย เป็นต้น หรือช่วยกันวิเคราะห์หาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียน พฤติกรรมที่ต้องการ เห็นในโรงเรียน เช่น นักเรียนขยันศึกษาเล่าเรียน นักเรียนเดินแถวเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นต้น
2. รวบรวมและจัดกลุ่มความคิดเห็นให้เป็นเรื่อง ๆ แล้วสรุปความเข้าใจของที่ประชุมให้ ตรงกัน
3. ค้นหาพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมายที่ต้องการเสริมสร้าง โดยใช้ข้อมูลความ คิดเห็นของที่ประชุม (ตามข้อ 2.1 และ ข้อ 2.2) ขอให้ที่ประชุมร่วมกันค้นหาวิธีการที่จะใช้แก้ปัญหา ที่อยากแก้ หรือพฤติกรรมที่จะใช้เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติ สิ่งที่ยอยากเห็น อยากทำ เช่น ความ รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รับผิดชอบต่อการเรียน เชื่อฟังผู้ปกครอง เป็นต้น
4. จัดกลุ่ม “พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมาย” ให้เป็นเรื่อง ๆ โดยรวบรวมรายการ ที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยที่ได้จากการระดมสมอง แล้วนำมาจัดกลุ่ม เลือกรวมที่มีความหมายใกล้เคียง กันไว้ด้วยกัน กรณีมีคำศัพท์แตกต่างกันหลากหลายควรหาหรือในที่ประชุม และให้เลือกใช้คำศัพท์ที่มี ความเข้าใจตรงกัน ไม่ต้องตีความ
5. จัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมาย โดยให้ที่ประชุม ร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมายที่ต้องการทำก่อนหลัง

6. กำหนดพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมายให้เป็นที่ทราบทั่วกัน กล่าวคือ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมาย หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยในด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว ที่ทุกคนในโรงเรียนได้ร่วมกันกำหนดขึ้น โดยการคิดวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่โรงเรียนต้องการให้เกิดขึ้น เป็นพฤติกรรมที่เสริมสร้างให้เกิดวินัยที่ดีของโรงเรียน และสามารถใช้เป็นหลักในการแก้ปัญหาส่วนใหญ่ของโรงเรียนได้

7. กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้จำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย โดยนำพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมายมาวิเคราะห์และจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น ข้อปฏิบัติของครู ผู้บริหาร และนักเรียน เป็นต้น ซึ่งจะใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม พฤติกรรมบ่งชี้แต่ละข้อ จะใช้เป็นตัวชี้วัดแสดงความสำเร็จของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในโรงเรียน หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่โรงเรียนต้องการให้เกิดขึ้น มากน้อย ระบุไว้ อย่างไร โรงเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณ โดยมุ่งให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในกลุ่มเป้าหมายใด จำนวนเท่าไร และเป้าหมายเชิงคุณภาพโดยมุ่งให้กลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ไปในทิศทางที่ดีขึ้น เป็นต้น

8. กำหนดนโยบายและ/หรือข้อตกลงร่วมกัน โดยนำเสนอผลการประชุมระดมสมองใน ส่วนของวินัยเป้าหมาย และพฤติกรรมบ่งชี้ของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ทุกคนที่เข้าประชุมมีความเข้าใจตรงกัน และร่วมกันกำหนดเป็นนโยบาย/ข้อตกลงว่าจะนำมาปฏิบัติด้วยกัน โดยอาจนำเสนอใน รูปของตาราง ดังตัวอย่างตารางที่ 2.2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 พฤติกรรมบ่งชี้/ข้อปฏิบัติของวินัยเป้าหมาย จำแนกตามกลุ่ม

วินัยเป้าหมาย	พฤติกรรมบ่งชี้/ข้อปฏิบัติ (จำแนกตามกลุ่ม)		
	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน
ความรับผิดชอบ	- ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความรับผิดชอบ ฯลฯ	- สอนให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาด้วยตนเอง ฯลฯ	- รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ฯลฯ
การแสดงความเคารพ	- ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการแสดงความเคารพ ฯลฯ	- สอนให้นักเรียนแสดงความเคารพครูในโอกาสต่างๆ ฯลฯ	- แสดงความเคารพครูในโอกาสต่างๆ อย่างถูกต้องเหมาะสม ฯลฯ

9. การวางแผนดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ใน 3 แนวทาง คือ

9.1 การบูรณาการ (Integrated) เข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้

ทุกกิจกรรมของการเรียนการสอนในชั้นเรียนต้องทำเป็น “กระบวนการ” (Process) จึงจะได้ผลเต็มที่ แนวทางในการดำเนินการมีดังนี้

9.1.1 ประชุมครูทั้งโรงเรียน เพื่อรับทราบ “นโยบายการสร้างวินัยเป้าหมาย/อัตลักษณ์ของโรงเรียน” โดยการบูรณาการ (Integrated) เข้าไปกับรายวิชาต่างๆ ซึ่งใช้การเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ (Learning by Doing) โดยคุณครูเป็นผู้นำ และทำตนเป็นตัวอย่างของการวางแผน การทำงาน การประเมินผล การแก้ปัญหา พัฒนางานต่างๆ อย่างเป็นระบบ และทุกคนที่เกี่ยวข้องจะต้องมีส่วนร่วม (Active Participation) ในทุกขั้นตอน

9.1.2 บุคลากรในโรงเรียนทุกภาคส่วน “ต้องก้าวไปในทิศทางเดียวกันทั้งสิ้น” การฝึกฝน “วินัยเป้าหมาย” จึงจะได้ผล เพราะ “ความประพฤติของคนๆ หนึ่ง ย่อมมีผลกระทบต่อคนอื่นๆ ในสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้”

9.1.3 ผู้บริหาร และคณะครูต้องมีการประเมินร่วมกันตามความเป็นจริงที่เรียกว่า “Joint assessment of the actual situation” บ่อย ๆ อย่างช้าที่สุดไม่เกิน 1 เดือน ต่อ 1 ครั้ง เพื่อการแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาความก้าวหน้าด้านวิชาการ และการฝึกฝนวินัยเป้าหมาย/อัตลักษณ์ของโรงเรียน หลักวิชาการที่จะต้องยึดถือไว้เป็นแนวทางปฏิบัติ (The criteria for positive discipline) มีดังนี้

1) ต้องรู้ว่า “มีความคิดอยู่เบื้องหลังพฤติกรรมเสมอ” ความคิดนี้ “อยู่ในใจและส่งผลให้เกิดการกระทำทางกาย” คุณครูต้องมั่นใจตนเองว่าตัวคุณครูนั้น “มีวิจารณญาณ (Critical Thinking)” มีความเมตตา และมีความหนักแน่นในเวลาเดียวกัน (kind and firm at the same time) กับความเชื่อที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรม (the belief behind the behavior) นั้น ๆ

2) ยอมรับซึ่งกันและกัน (Mutual respect) โดยผู้ใหญ่ทำตัวเป็นแบบอย่างจริงจัง เมตตา และมั่นคง เมื่อเกิดสถานการณ์ต่างๆ อันสะท้อนถึงความต้องการของเด็ก

3) ต้องทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึก “มีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของ และเห็นความสำคัญ (sense of belonging and significance) เมื่อใดที่เด็กมีความรู้สึกเช่นนี้ เมื่อนั้น “เขาจะถนอมรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม ประคองของๆ เขาเอง”

4) คุณครูและผู้ใหญ่ต้องเป็นแม่แบบ “แสดงให้เห็น” ในการใช้วินัยเป้าหมาย/อัตลักษณ์ของโรงเรียนควบคุมตนเอง ไม่ใช่มุ่งไปที่การควบคุมพฤติกรรมของเด็ก และเมื่อมีโอกาสที่เหมาะสม “คุณครูจะสามารถเปลี่ยน” ความคิดผิด และความเข้าใจที่ผิดให้ถูกต้องเหมาะสมได้” พฤติกรรมของเขาก็จะถูกเปลี่ยนไปเอง

5) ในความพยายามของคุณครูที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กนั้น ใช้หลักการ “ให้กำลังใจ แทนการลงโทษ Encouragement instead of punishment” เพราะการให้กำลังใจนั้นไม่เพียงแต่จะก่อให้เกิดความสำเร็จเท่านั้น แต่มันเพิ่มขีดความมั่นใจในตนเองไปอีกนาน

การบูรณาการเสริมสร้างวินัยเข้ากับรายวิชาต่าง ๆ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้นครูผู้สอนควรปฏิบัติดังนี้

- 1) ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยเป้าหมายให้ชัดเจน
- 2) พิจารณาพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมายซึ่งเกิดจากการประชุมพิจารณา โดยทุกส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว เพื่อนำมาเป็นพฤติกรรมด้านวินัยที่จะต้องบูรณาการเข้ากับรายวิชาที่สอน
- 3) วิเคราะห์สาระการเรียนรู้และเนื้อหาในรายวิชาที่สอน ว่ามีเนื้อหาใดตลอดภาคเรียนหรือตลอดปีที่สามารถบูรณาการการเสริมสร้างวินัยในด้านดังกล่าวลงไปในกระบวนการเรียนการสอนได้
- 4) พิจารณาวามีพฤติกรรมใดที่ควรสอดแทรกในระหว่างการสอนในชั้นเรียน นอกเหนือไปจากการบูรณาการการเข้ากับเนื้อหารายวิชาที่สอนได้อีกบ้าง เช่น การส่งงานให้ตรงตามเวลาที่กำหนด การรับผิดชอบทำความสะอาดชั้นเรียนทำชั่วโมงเรียน เป็นต้น

5) วางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยสอดแทรกพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมาย ที่ต้องการเสริมสร้างให้แก่ผู้เรียนเข้าไปในเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน โดยพิจารณาสื่อที่เหมาะสม และการวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับพฤติกรรมเหล่านั้น

- 6) ลงมือสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่วางไว้
- 7) วัดและประเมินผลพฤติกรรมทางด้านวินัยของผู้เรียน

9.2 การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน เช่น

- โครงการเสริมสร้างวินัย
- กิจกรรมที่สอดแทรกในชีวิตประจำวัน ฯลฯ

การจัดทำโครงการเสริมสร้างวินัย เป็นโครงการเชิงรุกที่เน้นให้เด็กคิด เด็กเลือก เด็กทำ เด็กนำเสนอ ในรูปแบบของโครงการกลุ่มด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เกิดการเรียนรู้ถึงการมีวินัยเป้าหมาย เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะ/พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลงและกฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ครอบครัว และสังคม โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวินัยเป้าหมายผ่านกิจกรรมรูปแบบต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นระบบขยายการมีส่วนร่วมไปยังบุคคลต่างๆ ในโรงเรียนและชุมชน

การจัดทำโครงการเสริมสร้างวินัย (Discipline Project) จะแบ่งกลุ่มตามความสนใจ โครงการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรืออาจแบ่งตามระดับชั้นเรียน แล้วจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หรือประชุมอภิปรายหรือ หรือประชุมระดมสมอง โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1) วิเคราะห์ปัญหา หรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งกลุ่มต้องการให้โรงเรียนมีการแก้ไข โดยตั้งคำถามให้ทุกคนคิดวิเคราะห์ เช่น พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ การแสดงความเคารพที่อยากปรับปรุงมีอะไรบ้าง หรือมีอะไรที่ยังไม่ได้ทำ เป็นต้น

2) ควรจัดลำดับปัญหาที่สำคัญด่วนที่สุด ที่ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่าควรรีบแก้ไข เลือกลงมา 1 ปัญหา ตามความเห็นของที่ประชุม

3) หาสาเหตุของปัญหา โดยนำปัญหาที่คัดเลือกแล้ว มาระดมสมองหาสาเหตุของปัญหานั้นๆ ซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุปัจจัยภายในและ/หรือปัจจัยภายนอกอย่างไรบ้าง อาจใช้การอภิปรายหาเหตุผล นำข้อมูลสถิติ ข้อเด่น ข้อด้อย ความเป็นไปได้ ความเร่งด่วนมาพิจารณาประกอบ เพื่อหาข้อยุติในการตัดสินใจเลือกเป็นประเด็นปัญหาที่อยากแก้ไขมากที่สุด

4) กำหนดเป้าหมายของการแก้ปัญหานั้นๆ โดยนำปัญหาที่คัดเลือกมา กำหนดเป้าหมาย ทั้งเป้าหมายเชิงปริมาณ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลง นักเรียนชั้นไหน จำนวนเท่าไร ฯลฯ เป็นต้น และกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพ หมายถึง พฤติกรรมอะไรที่ต้องการให้เกิดขึ้น หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมอย่างไร

5) กำหนดชื่อโครงการ ที่ชัดเจนเข้าใจง่าย และควรสะท้อนกิจกรรม และกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น “โครงการเสริมสร้างวินัยในตนเอง” “โครงการแถวดีมีวินัย” เป็นต้น

6) กำหนดวิธีแก้ไขปัญหา หรือ วิธีดำเนินงานเพื่อไปสู่เป้าหมายนั้น จะมีแผนอย่างไร คำถาม : วิธีการแก้ไขแต่ละสาเหตุ ทำอย่างไรบ้าง

7) วิเคราะห์และกำหนดหลักธรรม / พระราชดำรัส / พระราชดำริ / คำสอน ที่ใช้เป็นหลักคิดในการดำเนินโครงการ โครงการแต่ละโครงการสามารถมีตัวบ่งชี้หลายข้อเป็นหลักคิดในการปฏิบัติโครงการได้

8) การเชื่อมโยงไปสู่วินัยเป้าหมายของโรงเรียน โดยที่ประชุมพิจารณาว่าจะเชื่อมโยงไปสู่วินัยเป้าหมายของโรงเรียนได้อย่างไร ซึ่งโครงการแต่ละโครงการสามารถเชื่อมโยงไปสู่วินัยเป้าหมายได้หลายข้อ โดยพิจารณาถึงกระบวนการในการปฏิบัติโครงการและวินัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขึ้น

9) กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล โดยกำหนดตัวชี้วัดเพื่อวัดหรือประเมินผลว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอะไร ไปมากน้อยเพียงไรในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

10) จัดทำร่างเอกสาร โครงการเสริมสร้างวินัย โดยรวบรวมข้อมูลทั้งหมดแล้วจัดทำเป็นเอกสาร ร่างโครงการเพื่อนำไปทดลองปฏิบัติสักระยะหนึ่ง แล้วจึงปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของโรงเรียนก่อนนำไปใช้จริง ทั้งนี้ เนื่องจากโครงการเสริมสร้างวินัยเป็นเครื่องมือที่สามารถใช้พัฒนาทักษะการคิด และการปฏิบัติงานกลุ่มของนักเรียน จึงควรจัดทำโครงการฉบับร่าง แล้วนำไปทดลองใช้ก่อนสักระยะ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ แล้วปรับปรุงแผนเป็นระยะๆ

จนกลุ่มคิดว่าสามารถนำไปปฏิบัติให้ได้ผลตรงตามความต้องการได้แล้ว

11) จัดทำรายงานโครงการเสริมสร้างวินัย โดยนำข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการทดลองทุกขั้นตอน มาเรียบเรียงให้อ่านเข้าใจง่าย อาจใช้รูปแบบการเขียนโครงการเสริมสร้างวินัย หรือรูปแบบตามความเหมาะสมของโรงเรียน กรณีมีข้อคิดเห็น ข้อทักท้วง ของผู้บริหาร และคณะทำงาน ควรร่วมกันชี้แจงและ/หรือพิจารณาปรับปรุง แก้ไขแผนโครงการให้แล้วเสร็จ และเผยแพร่ใช้เป็นโครงการจริงต่อไป โครงการเสริมสร้างวินัย ประกอบด้วย

- ชื่อโครงการ
- ความสำคัญของปัญหา
- วัตถุประสงค์
- กลุ่มเป้าหมาย
- แผนการดำเนินโครงการ
- แนวคิด / นวัตกรรมที่นำมาใช้
- ความเชื่อมโยงสู่วินัยเป้าหมาย
- วิธีการวัดและประเมินผล
- ผู้รับผิดชอบโครงการ

9.3 การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ในการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียน ส่วนใหญ่ จะให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อมภายในที่เอื้อต่อการมีวินัย ซึ่งเป็นบรรยากาศทั้งทางกายภาพและจิตใจของบุคลากรในโรงเรียน เช่น

- ปลูกต้นไม้ในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสงบ มีความสุข
- สร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เต็มไปด้วยความรักความเมตตาทั้งในห้องเรียน

และนอกห้องเรียน

- ทุกคนในโรงเรียนให้เกียรติ ให้การยอมรับซึ่งกันและกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ หรือมีอคติ หรือมีการข่มเหงรังแกกัน

- กิจกรรมส่วนใหญ่ในโรงเรียนเน้นความร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน

แนวทางการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยอาจทำได้โดยการทำโครงการ/โครงการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน โครงการจัดทำป้ายสัญลักษณ์ที่เตือนให้นักเรียนรักษาวินัย/มีความรับผิดชอบ/ต่อต่อเวลา ฯลฯ จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการมีวินัย เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การร่วมกันลงมือปฏิบัติ

การร่วมกันลงมือปฏิบัติ มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ลงมือปฏิบัติด้วยกันตามแผนปฏิบัติงาน ในทุกกิจกรรมนักเรียนจะได้เรียนรู้จากการลงมือทำ โดยการสังเกต คิดพิจารณาปรับปรุงกิจกรรมให้นำไปสู่ความสำเร็จ ประการสำคัญ ได้เรียนรู้จากการร่วมกันทำงานเป็นทีมงานที่ดีด้วยกัน หลักสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยในการรวมกลุ่มของนักเรียนให้ทำกิจกรรมร่วมกันได้อย่างมีความสุข คือ ความเป็นกัลยาณมิตร ทุกคนในกลุ่มจะทำงานอย่างสนุกสนานร่วมกับเพื่อนๆ ที่มีความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน

3.2 เมื่อจบแต่ละกิจกรรมย่อยให้ทำ AAR (After Action Review) เป็นการพูดคุยกัน เพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

ขั้นที่ 4 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และให้ข้อมูลย้อนกลับ

ในการทำกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ควรมีคณะทำงานทำหน้าที่นิเทศติดตามให้คำปรึกษาหารือ รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาสอนงาน และให้ความช่วยเหลือแนะนำสิ่งที่จำเป็นอย่างมีกัลยาณมิตร เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ตามขั้นตอน เป้าหมาย และกำหนดเวลาที่คาดหวังไว้ ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งก่อนและหลังการทำงานเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยพิจารณาตามตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้ในกิจกรรม/โครงการ เช่น ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น เป็นต้น

ในส่วนของงานนิเทศควรเป็นในรูปแบบกัลยาณมิตรนิเทศที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ

- 1) ให้อใจ คือ การสร้างศรัทธาในการพัฒนา โดยสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนครู และผู้บริหาร สร้างความเข้าใจในเป้าหมาย กระบวนการเสริมสร้างวินัย และแสดงให้เห็นว่า มีความตั้งใจที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 2) ร่วมใจ คือ เน้นให้เกิดความร่วมมือ
- 3) ตั้งใจ คือ ให้ทุกคนมีความแน่วแน่ที่จะช่วยกันเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 4) เปิดใจ คือ ให้ทุกคนพร้อมยอมรับผลของการประเมินการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน เพื่อการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

การติดตามประเมินผล โดยจัดให้มีการประเมินผล/สัมภาษณ์ผลการปฏิบัติงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามกิจกรรม/โครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

การให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อนำไปปรับปรุง และพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

- การทบทวน ปรับปรุง และพัฒนา โดยการนำผลจากการนิเทศติดตาม ประเมิน มาใช้ ในการปรับปรุงพัฒนาดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ทั้งในระหว่างการดำเนินงาน และหลังการดำเนินงาน การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

- การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลและติดตามผล

- การจัดประชุมเพื่อสะท้อนผลจากการดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ประเมิน และวิเคราะห์ถึงปัญหา สาเหตุ จุดอ่อน ตลอดจนแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การประเมินผลการปฏิบัติงาน การประเมินผล จะช่วยให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของ พฤติกรรมที่เกิดขึ้น การประเมินผลควรทำ 2 ระดับ ได้แก่ การประเมินผลในระดับกิจกรรม/โครงการเสริมสร้างวินัย และการประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน ระดับความสำเร็จของกิจกรรม/โครงการเสริมสร้างวินัยต่าง ๆ จะส่งผลให้เกิดผลสำเร็จในภาพรวมของโรงเรียน ดังนั้นการเลือกใช้ตัวบ่งชี้จึงมีความสำคัญ และมีผลต่อการแสดงผลความสำเร็จแตกต่างกัน ตัวชี้วัด หมายถึง คุณลักษณะของความประพฤติ พฤติกรรมที่ต้องการวัดหรือประเมิน ควรใช้คำที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่ต้องตีความ และระบุการประเมินเชิงปริมาณ และ/หรือเชิงคุณภาพ เช่น

- ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ : จำนวนนักเรียนที่มีความรับผิดชอบในการเรียนเพิ่มมากขึ้น

- ตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพ : นักเรียนสร้างสรรค์กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างหลากหลาย

4.1 การประเมินผลในระดับกิจกรรม โครงการเสริมสร้างวินัย/ ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินผลกิจกรรม/โครงการเสริมสร้างวินัย อาจแบ่งออกตามช่วงเวลาของแผน

1) การเริ่มกิจกรรม/โครงการเสริมสร้างวินัย อาจใช้ตัวบ่งชี้เพื่อประเมินการเตรียมความพร้อม และกิจกรรมที่ปฏิบัติงานขั้นต้น เช่น

- มีการประชุมสร้างความเข้าใจ
- มีการแต่งตั้งคณะทำงาน
- ร้อยละของผู้สนใจเข้าร่วมประชุมฟังคำชี้แจง ฯลฯ เป็นต้น

2) ช่วงระยะกลางแผนของกิจกรรม/โครงการเสริมสร้างวินัย อาจใช้ตัวบ่งชี้เพื่อประเมินผลการทำกิจกรรม/โครงการ ในช่วงครึ่งแผนได้ผลอย่างไร เพื่อใช้ในการปรับปรุงแผนปฏิบัติงาน เช่น

- ร้อยละของกิจกรรม/โครงการที่ปฏิบัติได้ตามแผนที่กำหนดไว้
- ร้อยละของครูที่บูรณาการเสริมสร้างวินัยในการจัดการเรียนการสอน
- ร้อยละของผู้สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรม/โครงการ
- จำนวนกิจกรรม/โครงการที่เป็นไปตามแผน ฯลฯ เป็นต้น

3) เมื่อสิ้นสุดกิจกรรม/โครงการเสริมสร้างวินัย ควรใช้ตัวบ่งชี้เพื่อประเมินผลสำเร็จของโครงการเสริมสร้างวินัย เช่น

- ร้อยละของกิจกรรม/โครงการที่บรรลุเป้าหมายสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด
- ร้อยละของผู้สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรม/โครงการตั้งแต่ต้นจนแล้วเสร็จ
- พฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ที่กำหนดไว้ในกิจกรรม/โครงการ) เพิ่มขึ้น
- พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (ที่กำหนดไว้ในกิจกรรม/โครงการ) ลดน้อยลง

ฯลฯ เป็นต้น

4.2 การประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน โรงเรียนแต่ละแห่งจะมีการจัดทำกิจกรรม/โครงการเสริมสร้างวินัยหลายเรื่องมากมายบางโรงเรียนมีกิจกรรม/โครงการแบ่งตามจำนวนห้องเรียน ชั้นเรียน ชมรม กลุ่มสนใจ เป็นต้น เมื่อประเมินผลระดับ กิจกรรม/โครงการเสริมสร้างวินัยแล้ว ให้นำผลมาใช้ประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน โดยนำวินัยเป้าหมายของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้มาใช้เป็นเป้าหมายในการประเมินผล แล้วนำวินัยเป้าหมายที่ระบุพฤติกรรมบ่งชี้ มาเป็นหลักในการพิจารณาประกอบ แล้วจึงกำหนดตัวบ่งชี้ภาพรวม เช่น

วินัยเป้าหมาย : ความรับผิดชอบ

วินัยอัตลักษณ์ของผู้บริหาร : ตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลเป็นหลัก

ตัวบ่งชี้ : พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารเพิ่มขึ้น

ตัวบ่งชี้ภาพรวม จะใช้วัดระดับความสำเร็จของการพัฒนาวินัยทั้งโรงเรียน โดย

พิจารณาจากเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ตัวชี้วัดภาพรวมที่สำคัญ เช่น

1. มีกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาวินัยเป้าหมายทั้งโรงเรียน
2. มีกลไกคณะทำงานและใช้กิจกรรม/โครงการเสริมสร้างวินัยเป็นเครื่องมือที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียน
3. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น
4. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนลดลง
5. เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวินัยในโรงเรียนจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร โรงเรียน ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน

เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร โรงเรียน ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน

6. มีองค์ความรู้/นวัตกรรมการเสริมสร้างวินัย และมีการบูรณาการกับการจัดการ

เรียนรู้ในชั้นเรียน

7. เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนอื่น ๆ

นอกจากนี้ อาจเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ความสำเร็จภาพรวมเพิ่มอีกได้ ตามสถานการณ์จริง

และความต้องการของโรงเรียน เช่น

- มีการขยายเครือข่ายโรงเรียนวินัย
- มีภาคีความร่วมมือในการพัฒนาวินัยนักเรียนในกลุ่มโรงเรียน และ/หรือชุมชน เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนอื่นๆ ในภูมิภาค
- มีกิจกรรม/โครงการเสริมสร้างวินัยกระจายอยู่ในทุกกลุ่มเป้าหมายของโรงเรียน
- ครูออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการการมีวินัย
- ครูเป็นต้นแบบที่ดีงามของนักเรียน
- นักเรียนในโรงเรียนแสดงออกถึงพฤติกรรมพึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัย ชัดเจน เป็นรูปธรรม สม่่าเสมอ

- พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ครู และนักเรียนในโรงเรียนลดลง
- พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ครู และนักเรียนในโรงเรียนเพิ่มขึ้น

4.3 ผลลัพธ์/ผลที่คาดว่าจะได้รับ การมีกระบวนการเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน มีกิจกรรม /โครงการเสริมสร้างวินัย มีกิจกรรมส่งเสริมความมีวินัยเป็นเครื่องมือให้ทุกคนในโรงเรียนได้ร่วมกัน สร้างสรรค์คุณงามความดีเป็นเป้าหมายที่ประสบความสำเร็จแล้ว โรงเรียนยังได้รับประโยชน์มากมาย เช่น

1. ครูจะมีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ และเห็นคุณค่าของอาชีพครู มีศักยภาพในการออกแบบ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวินัยนักเรียน ตลอดจนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับทั่วกัน
2. นักเรียนมีทักษะกระบวนการคิด มีความรับผิดชอบ รู้จักแสดงความสามารถที่ถูกต้อง เหมาะสม และการมีระเบียบวินัยในการเข้าแถว เดินแถว มีกตัญญูในการดำเนินชีวิต พึ่งตนเองได้ และช่วยเหลือสังคมได้
3. พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น
4. นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น และผลการสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) อยู่ในระดับที่ดีขึ้น
5. นวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวินัยนักเรียน ได้รับความสนใจจากนักวิชาการ ในการนำไปต่อขยายผลเชิงวิชาการให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น
6. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สังคม ชุมชน ประชาชนจะให้ความสนใจ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาวินัยร่วมกัน เพื่อความสุขของประเทศ อนึ่ง เมื่อโรงเรียนได้พัฒนาเป็นโรงเรียนที่มีวินัยแล้ว นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายแล้ว ยังเป็นการถวายเป็นการกุศลต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ อีกด้วย

จากแนวทางการเสริมสร้างวินัยนักเรียนที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่ามีหลายแนวทาง มีทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจ การให้คำแนะนำ การเป็นแบบอย่าง การจัดโครงการ/กิจกรรม ตลอดจนการดำเนินการเป็นขั้นตอนโดยใช้กระบวนการร่วม ตั้งแต่ศึกษาปัญหา หาแนวทาง ดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้ และสรุป นิเทศ ประเมินติดตามผล ซึ่งแนวทางใดจะนำไปใช้หรือปรับใช้เพื่อให้นักเรียนมีวินัยตามเป้าหมายที่มุ่งหวังไว้ได้อย่างไรนั้น ก็ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ความสอดคล้อง และบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ เป็นสำคัญ

ตอนที่ 5 ไตรสิกขา

ความหมายสิกขาหรือการศึกษา

สิกขาหรือการศึกษา ความหมายของคำว่า สิกขา/การศึกษาในพระพุทธศาสนาพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2546 : 484) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คำว่า สิกขา มาจากภาษาสันสกฤตว่า สิกขา และมาจากบาลีว่า สิกขา แปลว่า การเล่าเรียน ฝึกฝน และอบรม

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2542 : 15) ได้ให้ความหมายดังนี้

คำว่า สิกขา เป็นคำที่มาจากสันสกฤต ถ้าเป็นบาลีเรียกว่า สิกขา มีความหมายเดียวกัน สิกขา คือ หลักการศึกษาในพระพุทธศาสนา

การศึกษา มาจาก คำว่า สิกขา ในภาษาบาลี ซึ่งแยกได้เป็น สะ กับ อิกขะ สะ แปลว่า เอง ตัวเอง อิกขะ แปลว่า เห็น การเห็น เมื่อรวมความกันแล้วแปลว่า การเห็นตนเอง โดยตนเอง เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง หรือเพื่อเข้าใจในตนเองให้แจ่มแจ้งและถูกต้อง ได้แก่ การมีสัมมาทิฐิ คือ เข้าใจเรื่องความดับทุกข์ ความรู้จักเหตุให้เกิดทุกข์ ความรู้จักการดับทุกข์ และความรู้จักทางให้ถึงความดับทุกข์

พุทธทาสภิกขุ (2549 : 42) ได้ให้ความหมายของการศึกษาในพระพุทธศาสนาว่า การศึกษาในพระพุทธศาสนาหมายถึงการฝึกปฏิบัติเป็นอย่างน้อย คือ การทำลงไปจริงๆ ไม่ใช่เพียงแค่ ศึกษาเล่าเรียน ให้รู้ ให้เข้าใจ จดจำได้ เท่านั้น แต่จะต้องมีการปฏิบัติพร้อมกันไปด้วย จนเกิดเป็นความเห็นแจ้ง เป็นปัญญาในขั้นสูง เพื่อทำลายอวิชชา

ประเวศ วะสี (2542 : 115-116) ได้ให้ความหมายคำว่า สิกขา หรือ ศึกษา ว่า คือการศึกษาวิถีชีวิตที่ดี ประกอบด้วยระบบการอยู่ร่วมกันที่ดี คือ ศีล หมายถึงการอยู่ร่วมกันด้วยความปกติ ระบบการอยู่ร่วมกันของชีวิตควรจะต้องประกอบด้วยการพัฒนาจิต และพัฒนาปัญญาให้ยิ่งๆ ขึ้นไปด้วย ทำให้ระบบการอยู่ร่วมกันดียิ่งๆ ขึ้น ศีลสิกขา จิตสิกขา และปัญญาสิกขา ที่เรียกว่าการศึกษาทั้ง 3 หรือ ไตรสิกขานั้น เพราะเป็นวิถีชีวิตทั้งหมด วิถีชีวิตทั้งหมดคือการศึกษา การศึกษาจึงไม่เพียงแต่การเรียนวิชา

จากคำนิยามข้างต้นดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า ลึกขา หรือศึกษา หมายถึงการเรียนรู้ การฝึกฝน การอบรม เป็นการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมภายนอกที่อยู่รอบข้าง และการเรียนรู้จากธรรมชาติภายใน เพื่อสิ้นไปแห่งกิเลส พร้อมไปกับการปฏิบัติจริง

ความหมายไตรสิกขา

คำว่าไตรสิกขา มีรากศัพท์มาจากคำสอนสองคำ คือ 1) ไตร หรือ ตริ ในภาษาสันสกฤต ซึ่งตรงตามภาษาบาลีว่า ทิ แปลว่า สาม 2) คำว่า ลึกขา ภาษาบาลี ซึ่งตรงกับภาษาสันสกฤตว่า ศึกษา หมายถึง การศึกษา การปฏิบัติ และการอบรมตามความประพฤตินำให้บริสุทธิ์ (พระไตรปิฎก อัง.ติก. (ไทย) 20/91/320)

ท่อนแก้ว เจริญอักษร (2541 : 30) ได้ให้ความหมายไตรสิกขาว่า ข้อปฏิบัติที่เป็นหลักสำหรับฝึกอบรม กาย วาจา จิตใจ และปัญญา ในทางธรรม หมายถึง การฝึกอบรมพระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้าให้พัฒนาสูงสุด คือ เข้าถึงพระนิพพาน ซึ่งความหมายนี้เป็นความหมายตามแบบแผนที่พระพุทธองค์ทรงมุ่งสั่งสอนแก่พระภิกษุโดยตรง การฝึกอบรมหรือพัฒนาตน ตามหลักไตรสิกขา ประกอบด้วย

1. ศีลสิกขา ข้อปฏิบัติสำหรับอบรมทางด้านความประพฤติ
2. จิตตสิกขา ข้อปฏิบัติสำหรับอบรมจิตให้เกิดสมาธิ
3. ปัญญาสิกขา ข้อปฏิบัติสำหรับอบรมปัญญาให้รู้แจ้งตามความเป็นจริง

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (2544 : 15) ได้ให้ความหมายไตรสิกขาว่า การฝึกอบรมทั้งหมดในทางพระพุทธศาสนา กระบวนการทางการปฏิบัติทั้งหมด เป็นหลักการศึกษาแบบพุทธ หรือการศึกษาแบบธรรมชาติ 3 อย่าง คือ

1. ศีล หมายถึง ขั้นตอนประพฤติเบื้องต้นในการดำเนินชีวิต โดยมีพฤติกรรมที่ถูกต้องในการสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และเพื่อนมนุษย์ ตั้งแต่การดูแล การฟัง การกินอยู่ บริโภค ซึ่งความหมายในที่นี้ คือ หมายถึงศีล 5
2. สมาธิ หมายถึง การฝึกฝนจิตให้ยิ่งขึ้นด้วยสภาพจิตที่หนักแน่น มั่นคง มีความสุข ความสงบ มีความแน่วแน่ เรียกว่าใจอยู่กับกิจ จิตอยู่กับงาน เป็นต้น
3. ปัญญา หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเหตุผล รู้ความจริงของโลก และชีวิต จนกระทั่งสามารถทำจิตใจให้เป็นอิสระได้ ไม่ตกอยู่ในการครอบงำของสิ่งทั้งหลาย

พุทธทาสภิกขุ (2549 : 134) กล่าวว่า ไตรสิกขา หรือ ลึกขา 3 หมายถึง การปฏิบัติหรือการประพฤติกระทำที่เป็นหน้าที่ของบุคคลโดยตรง โดยแบ่งลึกขาไว้ 3 ประการ คือ 1) ศีลสิกขา แปลว่า การปฏิบัติในส่วนศีล 2) จิตตสิกขา แปลว่า การปฏิบัติในส่วนจิต (สมาธิ) และ 3) ปัญญาสิกขา แปลว่า การปฏิบัติในส่วนปัญญา

พระมหาเสกสรวร จิรภาโส (2552 : 10) ได้กล่าวว่า การศึกษาตามหลักไตรสิกขาทางพระพุทธศาสนา คือ การพัฒนาตน กาย วาจา ใจ ให้มีอิสระเหนือการถูกรอบงำด้วยอำนาจความชั่ววนในรูปแบบต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดการล่วงละเมิด หรือเสียสภาวะปกติทางกาย วาจา ใจ ของตน

ทิสนา เขมมณี (2550 : 159) ได้ให้ความหมายไตรสิกขา ว่าหมายถึง ข้อปฏิบัติสำหรับศึกษา คือฝึกหัดอบรม กาย วาจา จิตใจและปัญญา ให้ยิ่งขึ้นไปจนบรรลุจุดหมายสูงสุด ประกอบด้วย

1. อริศีลสิกขา คือ ข้อปฏิบัติสำหรับฝึกอบรมในทางความประพฤติอย่างสูง
2. อริจิตตสิกขา คือ ข้อปฏิบัติสำหรับฝึกอบรมจิต เพื่อให้เกิดคุณธรรม เช่น สมาธิอย่างสูง
3. อริปัญญาสิกขา คือ ข้อปฏิบัติสำหรับฝึกอบรมปัญญา เพื่อให้เกิดความรู้แจ้งอย่างสูง

บุญมี แทนแก้ว (2539 : 198) ได้ให้ความหมายของไตรสิกขาในหนังสือ “จริยศาสตร์” ว่าเป็นข้อปฏิบัติ มี 3 อย่าง คือ

1. ศีล ได้แก่ การเว้นชั่ว ประพฤติดี ปฏิบัติเพื่อความปกติสงบเรียบร้อย ไม่ทำให้ตนและผู้อื่นเดือดร้อน ข้อปฏิบัติเหล่านี้เรียกว่า ศีลสิกขา แปลว่า สิ่งที่ควรศึกษาอบรม เป็นขั้นศีล

2. สมาธิ ได้แก่ การฝึกฝนหรืออบรมจิตใจให้เหมาะสม ตั้งมั่นในลักษณะที่พร้อมจะปฏิบัติงาน คือ พิจารณาความเป็นจริง เพื่อเป็นพื้นฐานของการเจริญปัญญา การฝึกบังคับจิตใจให้ตั้งมั่นโดยระลึกรู้ตัวทั่วพร้อม ดังนี้เรียกว่า จิตตสิกขา

3. ขั้นปัญญา ได้แก่ การฝึกฝนอบรมในการพิจารณาสิ่งทั้งปวงให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องตามความเป็นจริง หมายถึง การฝึกฝนอบรมจนเกิดความรู้แจ้งเห็นจริงในสิ่งทั้งปวงถึงกับเกิดความสดสังเวชเบื่อหน่ายในสิ่งที่ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ และเป็นอนัตตาได้จริงๆ การฝึกฝนเช่นนี้เรียกว่า ปัญญาสิกขา

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ไตรสิกขาหรือสิกขา 3 หมายถึง การปฏิบัติตนในสิ่งที่ถูกต้อง ดิฉาม มีสมาธิ รู้แจ้งเห็นจริง ดำเนินชีวิตได้อย่างสงบสุข ด้วยกระบวนการพัฒนาทางกาย วาจา ใจ และปัญญา

กระบวนการศึกษาเพื่อฝึกอบรมและพัฒนาตนตามหลักไตรสิกขา

นักการศึกษา นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงกระบวนการศึกษาเพื่อฝึกอบรมและพัฒนาตนตามหลักไตรสิกขา ดังนี้

สุมน อมรวิวัฒน์ (2530 : 44-45) ได้กล่าวถึงกระบวนการศึกษาตามหลักของไตรสิกขาว่ามีลักษณะเด่น และใช้เป็นทฤษฎีทางการจัดกระบวนการเรียนการสอนได้ ซึ่งได้สรุปวิเคราะห์เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. ผู้ที่ศึกษาตามกระบวนการศึกษาของหลักไตรสิกขา ต้องปฏิบัติฝึกหัดอบรมด้วยตนเอง ศีล สมาธิ และปัญญา จะไม่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงจากการฟัง การอ่าน การดูหรือการบอกเล่าต้องเรียนรู้

ด้วยการกระทำเรียนรู้ด้วยการคิด การควบคุม เรียนด้วยความอดกลั้น อดทน ข่มใจ และเรียนด้วยวิริยะอุตสาหะ ความสำเร็จของการศึกษาแต่ละระดับขั้นนั้น ผู้ศึกษาย่อมวัดและรู้ได้ด้วยตนเอง ไม่มีผู้ใดมาประเมินให้ได้

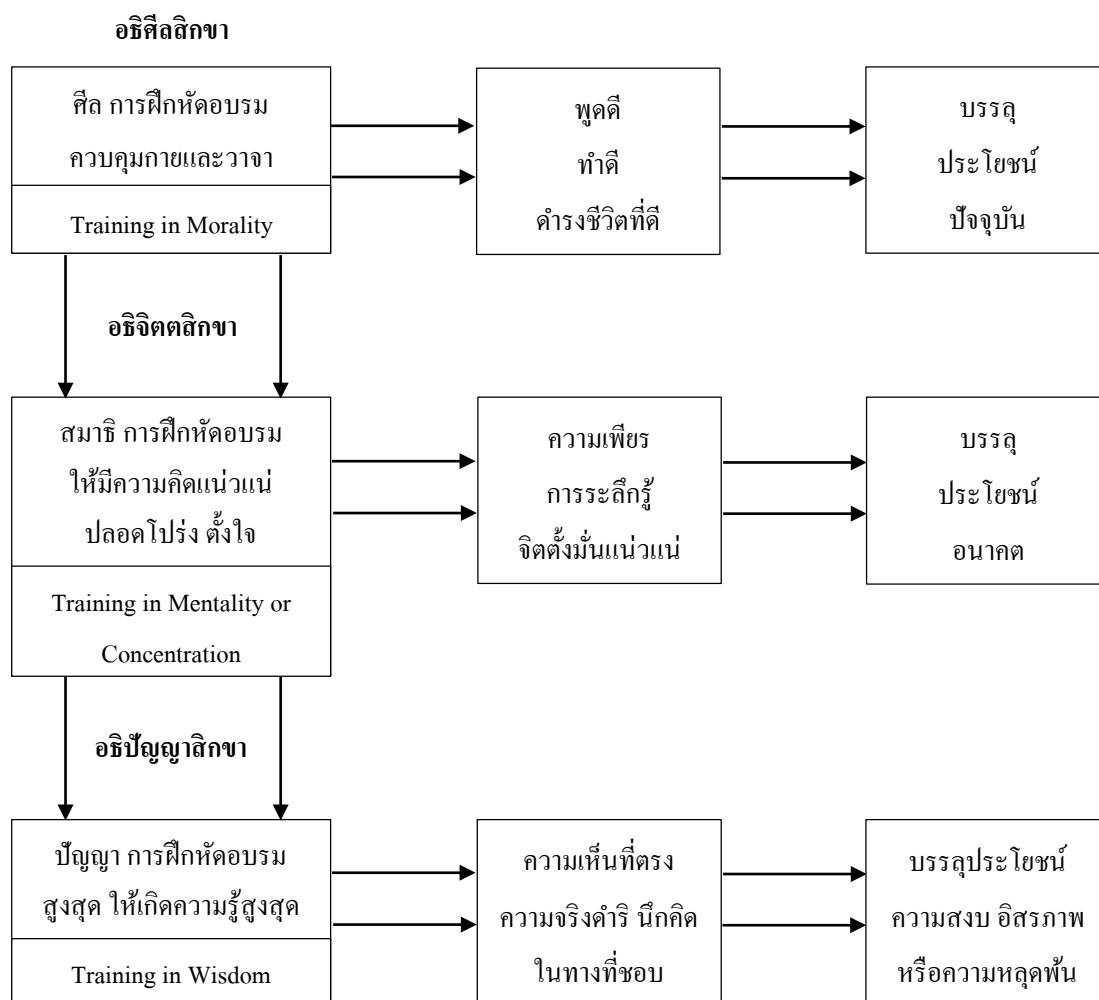
2. เรื่องจากศีล สมาธิ ปัญญา เป็นระบบการฝึกหัดอบรมที่ต้องสามารถละสิ่งที่ควรละและเจริญสิ่งที่ควรเจริญ ดังนั้นผู้ที่ศึกษาตามแนวทางของไตรสิกขานี้ จึงต้องได้รับการแนะนำสั่งสอนจากผู้เป็นกัลยาณมิตรก่อน แต่จะหยุดอยู่เพียงนั้นไม่ได้ ต้องรู้จักคิดและใช้ปัญญาฝึกฝนไปที่ละขั้น จนสามารถวินิจฉัย แยกแยะสิ่งดี (อย่างที่เรียกว่า รู้ผิดชอบชั่วดี) สิ่งชั่ว แล้วละเว้นสิ่งชั่ว เพิ่มพูนสิ่งที่ชอบธรรมและมีจิตใจผ่องใสบริสุทธิ์ได้

3. การฝึกหัดอบรมตามหลักไตรสิกขา เป็นการฝึกอบรมตนที่เป็นขั้นตอน สืบเนื่องเริ่มจากรูปธรรมไปหานามธรรม เริ่มจากสิ่งที่ย่างไปสู่สิ่งที่ยาก เช่น การกำจัดกิเลสอย่างหยาบด้วยการควบคุมความประพฤติของทางกายและทางวาจานั้น เป็นกระบวนการที่สังเกตเห็นได้ชัดเหมือนการกำจัดเศษสวะทั้งหลายที่ลอยมาตามสายน้ำนั้น หากสังเกตอย่างตั้งใจก็จะมองเห็นได้ ครั้นผู้ศึกษาฝึกปฏิบัติต่อไปจนสามารถกำจัดกิเลสอย่างละเอียดที่ฝังลึกแอบซ่อนอยู่ในกมลสันดานเสียได้ ก็เหมือนกับ การกลั่นน้ำที่แม้จะดูใส แต่มีตะกอนตกตะกอนนอนก้นอยู่ให้บริสุทธิ์ใสสะอาด ผู้ที่ฝึกหัดอบรมตามกระบวนการนี้จึงเรียนลัด ไม่ได้หลอกตนเองและผู้อื่น และผู้ที่เรียนได้สำเร็จต้องเป็นผู้ที่มีปัญญาและใช้ปัญญาจนได้รับปริญญา 3 คือ ญาตปริญา การกำหนดรู้สภาวะลักษณะ ติธมปริญา การกำหนดรู้สามัญลักษณะ และปหานปริญา การกำหนดรู้ด้วยการละความยึดติดในสิ่งทั้งหลายเหล่านั้นเสียได้โดยสิ้นเชิง

4. การฝึกหัดอบรมตามหลักไตรสิกขานั้น เป็นการพัฒนามนุษย์ทางร่างกาย วาจา จิตใจ อารมณ์ ความคิด สังคมและสติปัญญา เป็นการพัฒนาที่กว้างและลึกมากกว่าการศึกษาที่เราเข้าใจโดยทั่ว ๆ ไป เพราะเป็นการฝึกหัดอบรมเพื่อรู้ รู้เพื่อรู้ลึก รู้ลึกเพื่ออยากจะทำต่อสู ต่อสูเพื่ออิสรภาพ อิสรภาพที่หลุดพ้นจากความทุกข์และความชั่ว อิสรภาพของวิญญานมนุษย์คือ สันติ ความสงบเย็น

5. การฝึกหัดอบรมตามหลักไตรสิกขา เป็นกระบวนการศึกษาที่มีลักษณะบูรณาการและปัจจัยที่ว่ามีลักษณะบูรณาการนั้น เพราะองค์ประกอบทุกองค์ประกอบคือ สมาธิ ปัญญา และมรรคมีองค์แปด ซึ่งเป็นวิธีการประพฤติเพื่อบรรลุจุดประสงค์สูงสุดนั้นมีลักษณะที่ผสมผสานกลมกลืนอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน มีความสอดคล้องรองรับกันทั้งในด้านที่ต้องละเว้นและในด้านที่เจริญ ยกที่จะแยกออกอย่างโดดเด่นและไม่สามารถตัดองค์ประกอบข้อใดทิ้งได้

สุมน อมรวิวัฒน์ (2535 : 152) ได้กล่าวอีกว่า ไตรสิกขาเป็นกระบวนการฝึกหัดกาย วาจา และจิตของมนุษย์ ให้สามารถดำรงและดำเนินชีวิตที่ดีโดยใช้ปัญญาและด้วยวิธีทางเดินสายกลางอันสุจริตชอบธรรม อำนวยประโยชน์ทั้งแก่ตนและส่วนรวม ดังแสดงในภาพที่ 2.5

ภาพที่ 2.5 กระบวนการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ตามหลักไตรสิกขา

ที่มา : สุขุม อมรวิวัฒน์ (2535 : 152)

พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุตโต (2542 : 64) ได้กล่าวถึงกระบวนการแห่งพฤติกรรมของมนุษย์ว่า แบ่งได้ 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 (ไร้การศึกษา) : อวิชา + ตัณหา → ฤติกรรมสร้างทุกข์
(ก่อปัญหา)

แบบที่ 2 (มีการศึกษา) : ปัญญา + ฉันทะ → พฤติกรรมสลายทุกข์
(แก้ปัญหา)

กระบวนการแบบที่ 2 เป็นแนวทางในการพัฒนามนุษย์ คือ การที่มนุษย์มีความคิดที่นับได้ว่าเริ่มมีการศึกษา และเมื่อมีการศึกษาปัญญาก็เกิดขึ้นซึ่งเป็นตัวแกนสำคัญของการพัฒนาตนเอง ดังนั้น การศึกษาต้องเป็นการฝึกคนให้พัฒนาปัญญา เพื่อนำปัญญามากำจัดตัณหา และกำหนดพฤติกรรมที่ถูกต้องดีงาม

ในการศึกษาตามหลักพุทธศาสนาหรือการปฏิบัติธรรม สิ่งที่สำคัญที่จะต้องมี คือความเชื่อในโพธิ เรียกว่า โพธิศรัทธา ซึ่งถือว่าเป็นศรัทธาพื้นฐานคือ มนุษย์เชื่อในปัญญาที่ทำให้มนุษย์เป็นพุทธะได้ และเมื่อมนุษย์มีความเชื่อดังนั้นแล้วจะทำให้มนุษย์พร้อมที่จะฝึกฝนตนเอง การฝึกฝนและพัฒนาตนในทางพุทธศาสนาจัดวางเป็นหลักเรียกว่า ไตรสิกขา คือ สติ สมาธิ ปัญญา ซึ่งถือว่าเป็นระบบการศึกษาที่ทำให้บุคคลพัฒนาอย่างมีบูรณาการ ให้มนุษย์เป็นองค์รวมที่พัฒนาอย่างมีดุลยภาพ

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2538 : 609) ได้กล่าวว่า ไม่ว่าเรากำลังฝึกอบรมอยู่ในช่วงตอนใดของไตรสิกขาก็ตาม ไม่ว่าจะขึ้นขั้นสติ ขึ้นสมาธิ หรือขั้นปัญญา การปฏิบัติแต่ละขั้นของไตรสิกขาย่อมดำเนินอยู่เรื่อยไปตลอดเวลาทุกช่วงตอน การกล่าวออกมาว่าเป็นขั้นสติ ขึ้นสมาธิ หรือขั้นปัญญา เป็นการบอกแจ้งว่า ในตอนนั้นกำลังเร่งรัดให้ระดมการฝึกอบรมองค์ประกอบประเภทนั้นให้มากเป็นพิเศษ หรือว่าในตอนนั้นองค์ประกอบประเภทนั้นกำลังถูกเรียกออกมาใช้งาน มีบทบาทโดดเด่นออกหน้าองค์ประกอบประเภทอื่นและมองดูในแง่หนึ่งเป็นเหมือนว่ามีระบบการฝึกจากข้างนอกและระบบการฝึกจากข้างใน ซึ่งทำงานประสานงานรับกันด้วยดี

เพ็ญรุ่ง ปานใหม่ (2544 : 21-22) ได้กล่าวถึงกระบวนการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ตามหลักไตรสิกขามีความสำคัญดังนี้

สติ เป็นเรื่องการฝึกพฤติกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการฝึกสติคือ วินัย นักเรียนควรได้รับการปลูกฝังให้อยู่ในหลักของสติ 5 เน้นการไม่เบียดเบียนกันทางสังคมด้วยการมีพฤติกรรมที่ไม่ละเมิดต่อกัน ไม่เบียดเบียนกันโดยไม่ทำร้ายชีวิต ร่างกาย ไม่ลักขโมย ไม่แย่งของลักของหวงของผู้ใด ไม่ใช่จากประทุษร้าย สร้างความมีสติสัมปชัญญะ โดยให้เห็นโทษของการดื่มสุรา เสพของมีนเมาของเสพติด นอกจากการปลูกฝังการไม่เบียดเบียนกันทางสังคมแล้ว ยังต้องพัฒนานักเรียนในเรื่องความสัมพันธ์ทางสังคมในลักษณะเกื้อกูล สร้างสรรค์และส่งเสริมสันติสุขให้เกิดขึ้น

การพัฒนานักเรียนในระดับสตินั้น จะต้องตั้งเป้าหมายที่จะสร้างพฤติกรรมเลขชินที่พึงมาไว้ให้สะสมขึ้นในตัวนักเรียน เมื่อเกิดการสะสมและปฏิบัติติดต่อกันไปก็จะส่งผลไปที่จิตใจ ให้เกิดความชื่นชมและยึดถือด้วยเวลาจะประพฤติดังนั้น ความชื่นชมยึดถือในจิตใจก็จะส่งเสริมให้มีเจตนาที่จะมุ่งประพฤติดังนั้น

สมาธิ เป็นเรื่องการฝึกในด้านจิตใจหรือระดับจิตใจการอบรมนักเรียนไปในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะต่าง ๆ ทางจิตให้สมบูรณ์ด้วย

1. คุณภาพจิต คือ ประกอบไปด้วยคุณธรรมเป็นความเมตตากรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเคารพนบถนอบ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความมีน้ำใจ ความกตัญญูกตเวที เป็นต้น

2. สมรรถภาพจิต คือ การมีจิตใจเข้มแข็ง มีความขยันหมั่นเพียร มีความอดทน ไม่ย่อท้อ มีความรับผิดชอบ มีความแน่วแน่มั่นคง มีความกระตือรือร้น มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีสติ มีสมาธิ เป็นต้น

3. สุขภาพจิต คือ การมีจิตใจร่าเริงเบิกบาน มีความสดชื่นผ่อนคลาย มีความพอใจอิมเมจ และสงบสุข เป็นต้น

ปัญญา เป็นเรื่องของการศึกษาหรือพัฒนาในด้านการรู้ความจริง โดยขณะนี้ นักเรียนควรได้รับการอบรมสั่งสอนในทางที่ถูกที่ควรในเรื่องความเชื่อ ความเห็น ความรู้ ความเข้าใจ การรู้จักคิด รู้จักพิจารณา รู้จักวินิจฉัย ไตร่ตรอง รู้จักแก้ปัญหา รู้จักดำเนินการต่างๆ อย่างมีเหตุผล รู้จักคิดการต่างๆ อย่างสร้างสรรค์โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นการรู้ตรงตามความเป็นจริงของสิ่งทั้งหลายทั้งปวง นั่นคือรู้เท่าทันธรรมชาติของโลกและชีวิต

ในการฝึกอบรมนักเรียนตามหลักไตรสิกขานี้ สามารถฝึกได้ในทุกการกระทำของนักเรียน และหากหัดให้นักเรียนรู้จักการตรวจสอบตนเองด้วยก็จะช่วยให้การปฏิบัติศีล สมาธิ ปัญญา ก้าวหน้ายิ่งขึ้น นั่นคือเมื่อทำอะไรก็ให้พิจารณาว่า การกระทำของตนในครั้งนี้ทำให้เกิดการเบียดเบียน เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือไม่ หรือว่าการกระทำนั้นเป็นไปเพื่อความสนับสนุนเกื้อกูลช่วยเหลือ และสร้างสรรค์ (ศีล)

ในการกระทำเดียวกันนี้ จิตใจของตนเป็นอย่างไร ทำสิ่งนั้นไปด้วยจิตใจที่เห็นแก่ตัว คิดร้ายต่อใคร ทำด้วยความริษยา อาฆาต ความโลภ ความโกรธ ความหลงหรือเปล่า หรือทำด้วยความรักความเมตตา ความปรารถนาดีต่อกัน ทำด้วยความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ ความศรัทธา ความมีสติ ในขณะที่ทำมีสุขภาพจิตใจเป็นอย่างไร เช่น ร่าเริง กระวนกระวาย เศร้าหมองขุ่นมัว หรือว่ามีจิตใจที่ร่าเริง ผ่องใส อิมเมจใจ สุข สงบ (สมาธิ)

การกระทำครั้งนี้ ทำด้วยความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ทำ มีความเข้าใจกฎเกณฑ์ และความมุ่งหมาย ทำโดยมีการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ มองเห็นถึงผลดีผลเสีย และวิธีการปรับปรุงแก้ไขแล้วหรือไม่ (ปัญญา)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่า กระบวนการศึกษาเพื่อฝึกอบรมและพัฒนาคนุชย์ตามหลักไตรสิกขานี้ เป็นการพัฒนามนุชย์ให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข สงบ รู้และเข้าใจในสิ่งที่ทำ มีความมุ่งมั่น แน่วแน่กับแนวทางที่ถูกต้อง ด้วยหลักของ ศีล สมาธิ ปัญญา

การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา

การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา เป็นกระบวนการเรียนรู้อีกรูปแบบหนึ่งที่นำหลักธรรมของพระพุทธศาสนาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจเนื้อหาสาระของบทเรียน เนื่องจากนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอบรมทั้งทางกาย วาจา จิตใจและสติปัญญา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา ดังนี้

ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา

การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา เป็นการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธอริยสัจธรรมหนึ่งที่น่าหลัก ธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้ามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นกระบวนการฝึกหัดอบรมทางกาย วาจา จิตใจและปัญญาของนักเรียนให้บรรลุจุดหมายสูงสุด ซึ่งมีนักการศึกษา นักวิชาการและผู้วิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาไว้ดังนี้

บรรเทา กิตติศักดิ์ (2548 : 289 – 290) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา เป็นวิธีสอนที่ยึดศีล สมาธิ ปัญญา เป็นแนวทางในการปฏิบัติโดยนักเรียนมีศีลสิกขา คือ สำร่ายกาย วาจาให้ถูกต้อง อยู่ในองค์แห่งศีล มีจิตสิกขา คือฝึกจิตให้สงบ มั่นคง ผ่อนใส ระวังจากกิเลส เมื่อจิตสงบ มั่นคง เป็นจิตที่ฝึกดีแล้ว ก็เป็นจิตอันควรแก่การงานที่จะพิจารณาธรรมได้ ตรงกับสภาพความเป็นจริง ปัญญาสิกขา คือการพิจารณาร่างกาย ความรู้สึกนึกคิดของตน ในขณะที่มีสมาธิว่า ทุกสิ่งทุกอย่างต่างก็เกิดขึ้น ตั้งอยู่ดับไป เป็นของไม่เที่ยงไม่ทนทาน ไม่สามารถตั้งอยู่ได้ เป็นของที่ไม่ควรยึดถือ เป็นการอบรมคนให้เข้าใจหลักสภาพความเป็นจริง เพื่อละกิเลส ละทุกข์ หากอบรมปัญญาแล้ว สมาธิและศีลก็จะมั่นคงขึ้นตามลำดับ ปัญญาสิกขาจึงเป็นการใช้ปัญญาพิจารณาทุกข์หรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ฉะนั้น การสอนแบบไตรสิกขาจึงเป็นการสอนที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริง

สุมน อมรวิวัฒน์ (2535 : 47) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา เป็นการสอนที่เชื่อว่าคนที่มีปัญญาและเกิดปัญญาวิสุทธิขึ้นได้นั้น ต้องเกิดจากมีกำลัง (พละ) จิตใจ กำลังความคิดที่แน่วแน่ไม่หวั่นไหวชัดเจนสายวอกแวกต้องเพ่งพินิจคิดตรองในเรื่องเดียวคนที่จะมีกำลังความคิดรวมเป็นจุดเดียว แน่วแน่ (สมาธิ) ไม่หวั่นไหวชัดเจนสายได้ต่อเมื่อร่างกายอยู่ในสภาพปกติเรียบร้อย สงบ เงียบ มีระเบียบ วินัย (มีศีล) นั่นคือถ้านักเรียนฝึกควบคุมสภาพทางกายให้อยู่ในระเบียบวินัย เรียบร้อย จะช่วยให้จิตใจสงบ ไม่ฟุ้งซ่าน หวั่นไหวไปนอกเรื่อง นอกห้องเรียน ซึ่งจะช่วยให้มีกำลังความคิดคมกล้าสามารถ แก้ปัญหา ทำความเข้าใจปัญหาได้ ทำให้เกิดปัญญา มีความรู้แจ้งเรื่องนั้นๆ (ปัญญา) ได้ด้วยตนเอง ประจักษ์ด้วยตนเอง ไม่ใช่เพียงแต่รู้หรือทราบจากการบอกเล่าให้ฟังเท่านั้น

วันเพ็ญ วรรณโกมล (2544 : 63-64) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา เป็นวิธีสอนที่ประกอบด้วยขั้นตอนในการศึกษาตามลำดับ 3 ขั้นตอน เริ่มต้นด้วยการให้นักเรียนมีศีล คือมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติตนก่อน ต่อจากนั้นให้นักเรียนมีสมาธิ การมีสมาธิก็ต่อเมื่อร่างกายอยู่ในสภาพปกติและเมื่อกายควบคุมสติได้ จิตใจก็สงบ ช่วยให้เกิดปัญญาที่แจ้ง วิธีการเรียนแบบนี้เน้นกระบวนการคิดและความรู้แจ้ง

จากความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาข้างกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาเป็นการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการ เป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากศีล พฤติกรรมที่ดีงาม ถูกต้อง มีระเบียบวินัย ทั้งทางกาย วาจา ใจ ซึ่งสิ่งที่ตามมาคือ สมาธิ จิตใจที่มั่นคง แน่วแน่กับสิ่งที่ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ด้วยจิตใจที่สงบ ปัญญาย่อมเกิดขึ้นตามมาในที่สุด นั่นคือการรู้แจ้งด้วยเหตุ

ด้วยผลของการกระทำ การเรียนรู้แบบไตรสิกขาจึงเป็นการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง มีความสัมพันธ์ ซึ่งกันและกัน เป็นการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณอย่างยั่งยืน

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา

การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา เป็นการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองทั้งทางกาย วาจา จิตใจ และปัญญา เพื่อให้นักเรียนพิจารณาถึงประโยชน์หรือโทษด้วยตนเอง สามารถนำความรู้เหล่านั้นมาเป็นหลักในการปฏิบัติตนต่อไปได้ ซึ่งมีนักการศึกษา นักวิชาการ และผู้วิจัยหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาไว้ดังนี้

บรรเทา กิตติศักดิ์ (2548 : 289-290) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. นักเรียนรักษาศีล โดยควบคุมกาย วาจา ให้อยู่ในระเบียบวินัย และองค์แห่งศีล รักษาศีลมิให้ขาดตกบกพร่อง

2. นักเรียนฝึกสมาธิ ด้วยการสวดมนต์ สำรวมศีลของตนเอง กำหนดลมหายใจและฝึกจิตให้มั่น เป็นสมาธิ ควรปฏิบัติทุกวัน วันละ 5-10 นาที

3. นักเรียนฝึกการใช้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรอง ในขณะที่จิตมีสมาธิ ให้พิจารณาสภาพความเป็นจริงด้วยเหตุด้วยผล พิจารณาร่างกาย ความคิด การปฏิบัติ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดให้เข้าใจ สภาพความเป็นจริงว่า ทุกสิ่งทุกอย่างไม่ยั่งยืน ไม่มีสาระ ไม่ยึดถือว่าเป็นของเราหรือเป็นเรา กำหนดสภาพธรรมที่เราได้กระทำมาคิดพิจารณา และมียุบายที่จะควบคุมกาย วาจาใจอย่างไร ที่จะไม่ตกอยู่ในอำนาจของอกุศลมูล คือ โลภะ โทสะ โมหะ นักเรียนสามารถบรรยายลำดับสิ่งที่พิจารณาได้โดยละเอียด และเสนอข้อปฏิบัติได้ถูกต้องตามสภาพปัญหาที่เผชิญอยู่ ผู้สอนจะทำหน้าที่สรุปหลักธรรมให้ผู้เรียนได้พิจารณาและให้กำลังใจในการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา

กรมการศาสนา (2548 : 242) กรมวิชาการ (2545 : 175) และสุมน อมรวิวัฒน์ (2530: 47-48) กล่าวในทำนองเดียวกันว่า การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นศีล (ศีลสิกขา) คือ การควบคุมให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัยทั้งกายและวาจา ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยเป็นปกติ ร่างกายพร้อมที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นสมาธิ (จิตตสิกขา) คือ การฝึกสมาธิขั้นต้นในการควบคุมสติ ให้นักเรียนรวมจิตใจ ความคิดให้แน่วแน่เป็นจุดเดียว เรื่องเดียว ตัดสิ่งรบกวนอื่นๆ ออกจากความคิดและจิตใจ

ขั้นที่ 3 ขั้นปัญญา (ปัญญาสิกขา) คือ ขั้นที่นักเรียนใช้สมาธิในการทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ ที่เรียนจนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้น พิจารณาผลที่เกิดขึ้น เกิดปัญญาขึ้นในตนเอง มีมโนทัศน์ในเรื่องนั้นได้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง

ศูนย์ ผลิตศิลป์ (2547 : 19) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขามี 5 ขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูให้นักเรียนดูรูปภาพ ข่าวหรือหัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์ หรือสร้างสถานการณ์ให้อยู่ในขอบข่ายเนื้อหาที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเลือกกระทำผิดศีลธรรม หรือถูกศีลธรรมในการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่จะให้ต่อไป

ขั้นที่ 2 ขั้นศีลสิกขา ครูกำหนดสถานการณ์ให้และเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความรู้สึก ต่อสถานการณ์ในการเลือกกระทำผิดหลักศีลธรรมหรือถูกหลักศีลธรรม

ขั้นที่ 3 ขั้นจิตตสิกขา หรือการทำสมาธิ การนำจิตที่ฝึกฝนจนสงบแล้วในขั้นต้นมาควบคุม สติให้ระลึกอยู่กับลมหายใจ เพื่อระลึกแน่วแน่ที่จุดเดียวจนจิตสงบผ่องใส ปราศจากสิ่งรบกวน หรือทำ ให้เศร้าหมอง และจิตใจอยู่ในสภาพพร้อมเหมาะสมควรกับการใช้งานมากที่สุด โดยครูให้หลักในการฝึก สมาธิ 2 ขั้น ตามลำดับดังนี้

1. ระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย แล้วนั่งขัดสมาธิ ขาขวาทับขาซ้าย หงายมือขวาทับมือซ้าย ตั้ง กายตรงแต่ไม่เกร็งตัว

2. หลับตาหรือเพ่งมองรูปภาพที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน จิตใจจดจ่อกับเรื่องนั้นเพียงเรื่อง เดียว กำหนดลมหายใจเข้า-ออก แล้วกล่าวภาวนาสั้นๆ เกี่ยวกับภาพที่เพ่งมองหรือสถานการณ์นั้น 5 นาที เมื่อทดสอบได้แล้วว่านักเรียนมีสมาธิ ให้นักเรียนออกจากสมาธิได้

ขั้นที่ 4 ขั้นปัญญาสิกขา การกำหนดพิจารณาผลที่เกิดขึ้นในใจของตนในการเลือกปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติได้อย่างสมเหตุสมผล โดยการปฏิบัติตามกระบวนการพัฒนาปัญญา 3 ด้าน คือ

1. การฟังและการอ่าน (สุตมยปัญญา)
2. การคิดทบทวนพิจารณาหาเหตุผลความเป็นไปได้และไม่ได้ แล้วทดสอบกับข้อมูลเดิม ที่ได้ฟังได้อ่านมา (จิตตมยปัญญา)
3. การลงมือปฏิบัติเพื่อทดสอบสิ่งที่ได้มาจากการฟัง การอ่าน และการคิด (ภาวนามยปัญญา)

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปผลและประเมินผล ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและสาระสำคัญของ บทเรียน โดยครูเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องให้สมบูรณ์มากขึ้น ครูวัดและประเมินผลโดยพิจารณาจากการ ตอบคำถาม ความสนใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม

วนิดา กันตะกนิษฐ (2551 : 4) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขามี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นศีล คือ ขั้นที่นักเรียนต้องควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบวินัยทั้งทางกาย วาจา และ ใจ ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยเป็นปกติ เป็นขั้นการเรียนรู้ที่ยังต้องพึ่งพิงครูหรือแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ นักเรียนจะต้องศึกษาเรียนรู้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ทฤษฎี หลักการและลงมือปฏิบัติตามธรรมชาติวิชา

2. ขั้นสมาธิ คือ ขั้นที่นักเรียนต้องรวบรวมจิตใจ ความคิดให้แน่วแน่เป็นจุดเดียว ตัดสิ่ง รบกวนอื่นๆ ออกจากความคิดและจิตใจ เป็นขั้นที่นักเรียนเริ่มสร้างรูปแบบการคิดของตนเอง โดย อาศัยหลักการทฤษฎีที่ได้เรียนรู้มาเข้าไปสู่การคิดวิเคราะห์ ทบทวนและลงมือฝึกปฏิบัติ ฝึกฝนอย่าง

ทดลองแล้วโดยอัตโนมัติ วางแผนทำกิจกรรมหรือโครงการเพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

3. **ขั้นปัญญา** คือ ขั้นที่นักเรียนใช้ความคิดในการสร้างรูปแบบใหม่ ๆ สร้างสรรค์ผลงานหรือชิ้นงานหรือพิจารณาผลของการกระทำของตัวเองในการเลือกกระทำผิดหรือถูกตามหลักศีลธรรม เป็นการเรียนรู้ที่บูรณาการเข้าด้วยกันระหว่างความรู้รอบ รู้ลึก จากการรับข้อมูลแหล่งความรู้ภายนอก ความรู้รอบ รู้ลึกจากการคิด กระบวนการทำงานของจิตภายในตัวนักเรียน และความรู้รอบ รู้ลึกจากการลงมือเมื่อปฏิบัติ

จากที่ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาข้างต้น สรุปได้ว่า ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาหลักใหญ่สำคัญ มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นศีล การประพฤติปฏิบัติทางกาย วาจา ใจ ให้อยู่ในระเบียบวินัย อยู่ในสภาพเรียบร้อย พร้อมทั้งจะเรียน ขั้นสมาธิ การมีสติ จิตใจมั่นคง แน่วแน่ ในสิ่งที่เรียน และขั้นปัญญา การทำความเข้าใจในสิ่งต่างๆ รู้จักเหตุและผลในสิ่งที่ทำ ถูกต้องตามความเป็นจริง รู้จักคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ในสิ่งที่ตั้งงามได้ด้วยตนเอง

ตอนที่ 6 ความพึงพอใจ

ความหมาย

นักวิชาการได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายประการ ดังนี้

เพาเวลล์ (Powell, 1983 : 17-18) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า หมายถึงความสามารถของบุคคลในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข สนุกสนาน ปราศจากความรู้สึกที่เป็นทุกข์ ทั้งนี้ ไม่ได้หมายความว่า บุคคลจะไม่ได้รับการตอบสนองอย่างสมบูรณ์ในทุก ๆ สิ่งที่ต้องการ แต่ความพอใจนั้น จะหมายถึง ความสุขที่เกิดจากการปรับตัวของตนต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี เกิดความสมดุลระหว่างความต้องการของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองในสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้

วอลเลอร์สไตน์ (Wallerstein, 1972 : 256) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจว่า หมายถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย เป็นกระบวนการทางจิตวิทยาไม่สามารถที่จะมองเห็นได้ชัดเจน แต่สามารถคาดคะเนได้ว่ามีหรือไม่มี โดยจากการสังเกตพฤติกรรมของคนเท่านั้น การที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจ จะต้องมีการศึกษาถึงปัจจัยและองค์ประกอบ ที่เป็นสาเหตุสำคัญแห่งความพึงพอใจนั้น

กู๊ด (Good, 1973 : 320) ให้ความหมายความพึงพอใจ ว่า หมายถึง คุณภาพหรือระดับความพอใจ ซึ่งเป็นผลจากความสนใจต่างๆ และเจตคติของบุคคลต่อกิจกรรม

เชลลี (Shelly, 1975 : 12) ได้ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกในทางบวก และความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้เกิดความสุขความสนึ้นนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจาก

ความรู้สึกอื่นๆ ก็เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก และความสุขมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน และระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้ เรียกว่า ระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าความรู้สึกทางลบสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจของมนุษย์ ได้แก่ ทรัพยากร (Resources) หรือสิ่งเร้า (Stimulus) การวิเคราะห์ระบบความพึงพอใจ คือ การศึกษาว่าทรัพยากรหรือสิ่งเร้าแบบใดเป็นสิ่งที่ต้องการที่จะทำให้เกิดความพอใจและความสุขแก่มนุษย์ ความพอใจจะเกิดได้มากที่สุดเมื่อมีทรัพยากรทุกอย่างที่เป็นที่ต้องการครบถ้วน

วรูม (Vroom. 1964 : 99) ได้กล่าวว่า ทักษะและความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งสิ่งใด สามารถใช้แทนกันได้ เพราะทั้งสองคำนี้ หมายถึง ผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทักษะในด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพของความพอใจในสิ่งนั้น และทักษะในด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจในสิ่งนั้น

เดวิส (Davis. 1967 : 81) กล่าวถึงความพึงพอใจเอาไว้ว่า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับบุคคลเมื่อความต้องการพื้นฐานทั้งร่างกายและจิตใจได้รับการตอบสนอง พฤติกรรมเกี่ยวกับความพึงพอใจของมนุษย์ เป็นความพยายามที่ต้องการจะขจัดความเครียด หรือภาวะความไม่มีความสุขในร่างกายหรือความกระวนกระวาย เมื่อสามารถขจัดสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวออกไปได้ มนุษย์ย่อมจะได้รับความพึงพอใจในสิ่งที่ตนต้องการ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 775) ได้ให้ความหมายของ “ความพึงพอใจ” หรือ ภาษาอังกฤษคำว่า “Satisfaction” ไว้ว่า พึงพอใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

สุรงค์ โคว์ตระกูล (2559 : 9) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความรู้สึกทางบวก ความรู้สึกทางลบ และความสุข ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร (2549 : 35) ได้กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจเป็นการให้ค่าความรู้สึกของคนที่สัมผัสกับโลกทัศน์ เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ค่าความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการจัดการสภาพแวดล้อมจะแตกต่างกัน เช่น ความรู้สึกดี - เลว พอใจ - ไม่พอใจ สนใจ - ไม่สนใจ

สร้อยตระกูล อรรถมานะ (2550 : 140) ได้อธิบายถึงความหมายของความพึงพอใจของบุคคลไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นภาวะทางอารมณ์ ซึ่งเป็นผลมาจากการรับรู้ในผลงานของบุคคลบุคคลหนึ่ง หรือประสบการณ์ของบุคคลบุคคลหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะแปรเปลี่ยนหรือเป็นพลวัตบุคคล ความพึงพอใจจะมากขึ้นน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับว่า ความต้องการของตนได้รับการตอบสนองมากน้อยเพียงใด

สมบัติ บารมี (2551 : 13) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้เป็นสุขที่เกิดจากทัศนคติทางด้านบวกที่มีต่อสิ่งเร้า หรือสิ่งกระตุ้นทั้งจากภายในและภายนอกของปัจเจกบุคคล

จิราพร กำจัดทุกข์ (2552 : 23) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นการยอมรับความรู้สึกที่ยินดี ความรู้สึกชอบ ในการได้รับบริการ หรือได้รับการตอบสนอง ตามความคาดหวังหรือความต้องการที่บุคคลนั้นได้ตั้งไว้

จากความหมายต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากการได้รับการตอบสนองตามความต้องการของแต่ละบุคคลทำให้เกิดความพึงพอใจ นอกจากนี้ ความพึงพอใจยังเกี่ยวเนื่องกับปัจจัยต่าง ๆ เพราะแต่ละบุคคลมีความพึงพอใจในสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน และไม่เท่ากัน เช่น ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ความพึงพอใจต่อโครงการ/กิจกรรมที่เสริมสร้างควมมีวินัยนักเรียนของโรงเรียน ย่อมมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่ารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองนั้น ได้ตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลมากน้อยแค่ไหน อย่างไร ดังนั้น ความแตกต่างของแต่ละบุคคลเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ความพึงพอใจในสิ่งต่าง ๆ มีความแตกต่างกันได้

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเกิดขึ้นจากความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เป็นสำคัญแนวคิดทางพฤติกรรมมีนักวิชาการหลายคนได้ให้แนวคิดและทฤษฎี ที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ไว้มากมาย แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการนี้

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (Needs Hierarchy Theory)

ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย โดย อับราฮัม เอช. มาสโลว์ ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า มนุษย์มีความต้องการ และความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการอื่นจะเข้ามาแทนที่ ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งที่จูงใจต่อไป ส่วนความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนองจะยังเป็นสิ่งที่จูงใจอยู่เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้การตอบสนองต่อไป (Maslow, 1970 : 80-81)

มาสโลว์ ได้ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์จากระดับต่ำถึงระดับสูงไว้ 5 ชั้น ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นมูลฐานของมนุษย์ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อการดำรงชีวิต เช่น อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นที่มนุษย์จะขาดไม่ได้

2. ความต้องการความปลอดภัยในชีวิต หรือความมั่นคง (Security or Safety Needs) ถ้า

หากว่าความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์มีความต้องการในขั้นที่สูงขึ้นไปอีก คือ ความต้องการในเรื่องของความปลอดภัย และความมั่นคงต่าง ๆ เป็นความรู้สึกที่ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

3. ความต้องการความรัก และเป็นเจ้าของ (Social or Belongingness Needs) คือ ความต้องการทางด้านสังคม ความต้องการการยอมรับจากสังคม โดยสังคมยอมรับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสังคม และได้รับความเห็นอกเห็นใจจากกลุ่มสังคมนั้น ๆ

4. ความต้องการที่จะเป็นที่ยกย่องในสังคม (Esteem or Status Needs) เป็นความต้องการขั้นสูง ได้แก่ ความต้องการอำนาจ ความสำเร็จ สถานภาพสูง ชื่อเสียง การยกย่อง เป็นต้น ความต้องการประเภทนี้แบ่งออกเป็นสองส่วนคือความภาคภูมิใจในตนเองกับการที่ผู้อื่นให้การยกย่อง ให้เกียรติ ในปัจจุบันความต้องการประเภทนี้มีความสำคัญมากไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มคนประเภทใด แต่จะมีมากในกลุ่มคนที่มีตำแหน่งหน้าที่สูงหรือจบการศึกษาขั้นสูงมากกว่ากลุ่มคนที่มีตำแหน่งอยู่ในระดับต่ำ และการให้ความสำคัญต่อตัวเอง รวมทั้งต้องการที่จะมีฐานะเด่น เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นมีค่านับถือ

5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิด (Self Actualization or Self Realization) เป็นความต้องการระดับสูงสุด คือ ความต้องการที่จะสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามที่นึกคิดตามความคิดของตนหรือความคาดหวัง มีความทะเยอทะยาน ใฝ่ฝัน ภายหลังจากการที่มนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งสี่ขั้นครบถ้วนแล้ว ความต้องการในขั้นนี้จะเกิดขึ้น และมักเป็นความต้องการที่เป็นอิสระเฉพาะแต่ละบุคคล เป็นความต้องการที่ยากแก่การแสวงหามาได้

ทฤษฎีแสวงหาความพอใจ (ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ, 2550 : 156-157) ทฤษฎีนี้กล่าวว่าบุคคลพอใจกระทำสิ่งใด ๆ ที่ให้ความสุข และจะหลีกเลี่ยงไม่กระทำในสิ่งที่เขาได้รับความทุกข์ หรือความยากลำบาก อาจแบ่งประเภทความพอใจกรณีนี้ได้ 3 ประเภท คือ

1. ความพอใจด้านจิตวิทยา (Psychological Hedonism) เป็นธรรมชาติของความพอใจว่ามนุษย์โดยธรรมชาติแล้วต้องแสวงหาความสุขส่วนตัวหรือหลีกเลี่ยงความทุกข์ใด ๆ

2. ความพอใจเกี่ยวกับตนเอง (Egoistic Hedonism) ธรรมชาตินี้ถือว่า มนุษย์แสวงหาความสุขส่วนตัว แต่ไม่จำเป็นว่าการแสวงหาความสุขจะต้องเป็นธรรมชาติของมนุษย์เสมอไป

3. ความพอใจเกี่ยวกับจริยธรรม (Ethical Hedonism) ธรรมชาตินี้ถือว่า มนุษย์แสวงหาความสุขเพื่อผลประโยชน์ของมวลมนุษยหรือสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ และเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์นี้ผู้หนึ่งด้วย

ลักษณะของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจการบริการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานด้านบริการเป็น เพื่อให้การบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงาน แต่ลักษณะของความพึงพอใจของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมและปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งความพึงพอใจมีลักษณะทั่วไปดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2542 : 24 - 37)

1. ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด บุคคลจำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว การตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลด้วยการโต้ตอบกับบุคคลอื่นและสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้แต่ละคนมีประสบการณ์การเรียนรู้สิ่งที่จะได้รับตอบแทนแตกต่างกันไป ในสถานการณ์การบริการก็เป็นเช่นเดียวกัน บุคคลรับรู้หลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับการบริการไม่ว่าจะเป็นประเภทของการบริการ คุณภาพของการบริการ ซึ่งประสบการณ์ที่ได้รับจากการสัมผัสบริการต่าง ๆ หากเป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการ โดยสามารถทำให้ผู้รับบริการได้รับสิ่งที่คาดหวังก็ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีและพึงพอใจ

2. ความพึงพอใจ เกิดจากการประเมินความแตกต่าง ระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริงในสถานการณ์บริการ ก่อนลูกค้าจะมาใช้บริการใดก็ตาม มักจะมีมาตรฐานของการบริการนั้นไว้ในใจก่อนอยู่แล้ว ซึ่งมีแหล่งอ้างอิงจากคุณค่าหรือเจตคติที่ยึดถือต่อบริการ ประสบการณ์ดั้งเดิมที่เคยใช้บริการบอกเล่าของผู้อื่น การรับทราบข้อมูลการรับประกันการบริการจากโฆษณา การให้คำมั่นสัญญาของผู้ให้บริการเหล่านี้เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ผู้รับบริการใช้เปรียบเทียบกับบริการที่ได้รับในวงจรของการให้บริการตลอดช่วงเวลาของความจริง สิ่งที่ผู้บริการได้รับรู้เกี่ยวกับการบริการ ก่อนได้รับบริการหรือคาดหวังในสิ่งที่คิดควรจะได้รับ นี้อิทธิพลต่อช่วงเวลาของการเผชิญความจริง หรือการพบปะระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการเป็นอย่างมาก เพราะผู้รับบริการจะประเมินเปรียบเทียบกับสิ่งที่ได้รับจริงในกระบวนการบริการที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่คาดหวังเอาไว้หากสิ่งที่ได้รับเป็นความคาดหวังถือว่าเป็นการยืนยันที่ถูกต้องกับความคาดหวังที่ผู้รับบริการย่อมเกิดความพึงพอใจต่อการบริการแต่ถ้าไม่เป็นไปตามที่คาดหวังอาจสูงหรือต่ำกว่า นับเป็นการยืนยันที่คลาดเคลื่อนกับความคาดหวังดังกล่าว ทั้งนี้ช่วงความแตกต่างที่เกิดขึ้นจะชี้ให้เห็นระดับความพึงพอใจ ถ้าการยืนยันเบี่ยงเบนไปในทางบวกแสดงถึงความพึงพอใจ ถ้าไปในทางลบแสดงถึงความไม่พึงพอใจ

ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ

ความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกทางบวกของผู้รับบริการต่อการให้บริการซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการที่สำคัญ ๆ ดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2549 : 38 - 40)

1. สถานที่บริการ การเข้าถึงการบริการได้สะดวก เมื่อลูกค้ามีความต้องการย่อมก่อให้เกิด

เกิดความพึงพอใจต่อการบริการ ท่าเลที่ตั้งและการกระจายสถานที่ให้บริการทั่วถึง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าจึงเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งหากตรงกับความเชื่อถือที่มีก็มักจะมีความรู้สึกดีกับการบริการดังกล่าว อันเป็นแรงจูงใจผลักดันให้มีความต้องการตามมาได้

2. ผู้ให้บริการ เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานบริการ ให้ผู้ได้รับบริการเกิดความพึงพอใจทั้งสิ้น

3. สภาพแวดล้อมของการบริการ โดยในสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของการบริการมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของลูกค้า ซึ่งมักขึ้นชมสภาพแวดล้อมของการบริการเกี่ยวกับการออกแบบอาคารสถานที่ ความสวยงามของการตกแต่งภายในด้วยเฟอร์นิเจอร์ และการให้สีสนับการจัดแบ่งพื้นที่เป็นส่วน

4. กระบวนการให้บริการ มีวิธีในการนำเสนอบริการ ในกระบวนการเป็นส่วนที่สำคัญสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า และประสิทธิภาพการจัดระบบการบริการ ส่งผลให้การปฏิบัติงานบริการแก่ลูกค้ามีความคล่องตัวและสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้อย่างถูกต้องและมีคุณภาพ

5. ลักษณะส่วนตัวของผู้มารับบริการ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา เป็นต้น

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงอาจสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นการแสดงความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันขึ้น อยู่กับการได้รับการตอบสนอง ความคาดหวัง การบรรลุจุดมุ่งหมาย สภาพแวดล้อม กระบวนการ ลักษณะส่วนตัวทั้งของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ความพึงพอใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญประการแรกที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานที่เกี่ยวกับการให้บริการ ในสถานศึกษาก็เช่นกัน หากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน มีความพึงพอใจในการจัดการศึกษา สถานศึกษาย่อมประสบความสำเร็จเช่นกัน

ตอนที่ 7 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับรูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ

รูปแบบหรือโมเดล (Model) มีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ รูปแบบโดยทั่วไปในแง่ของการพัฒนาจึงไม่มีรูปแบบที่ตายตัวมีการปรับเปลี่ยนตามแต่เหตุปัจจัยที่เป็นตัวกำหนด ซึ่งนักวิชาการ นักการศึกษา ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

Good (1973 : 25) ได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้ 4 ความหมาย คือ

1. เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ
2. เป็นตัวอย่างเพื่อเลียนแบบ เช่น ตัวอย่างในการออกเสียงภาษาต่างประเทศ เพื่อให้

ผู้เรียน ได้เลียนแบบ

3. เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติ ซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการ หรือแนวคิด
4. เป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งเมื่อรวมกันเป็นตัวประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม อาจเขียนเป็นสูตรหรือบรรยายเป็นภาษาได้

Stoner & Wankel (1986 : 12) ได้ให้ความหมายของรูปแบบว่า เป็นการจำลองสถานการณ์ เพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์นั้น ๆ ได้ง่ายขึ้น

Willer (1986 : 15) ได้กล่าวว่า รูปแบบเป็นการสร้างความคิดรวบยอดของปรากฏการณ์ ด้วยวิธีการของเหตุผล ที่มีจุดหมายเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดในนิยามที่แสดงถึงความสัมพันธ์ และข้อเสนอของระบบรูปนัยที่เกี่ยวข้อง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 965) ให้ความหมายไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง รูปที่กำหนดขึ้นเป็นหลักหรือเป็นแนวซึ่งเป็นที่ยอมรับ

อุทุมพร จามรมาน (2541 : 22) ได้ให้ความหมายไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างชุดของปัจจัย หรือตัวแปรต่างๆ หรือองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงความสัมพันธ์หรือเหตุผลซึ่งกันและกันเพื่อช่วยเข้าใจข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2556 : 27) กล่าวว่า รูปแบบ คือวิธีการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ตลอดทั้งจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์ หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏ โดยใช้การสื่อสารในลักษณะต่าง ๆ เช่น ภาพวาด ภาพเหมือน แผนภูมิ แผนผังต่อเนื่อง หรือสมการทางคณิตศาสตร์ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย และในขณะเดียวกันก็สามารถนำเสนอเรื่องราวหรือประเด็นต่างๆ ได้อย่างกระชับภายใต้หลักการอย่างมีระบบ

ทิสนา เขมมณี (2550 : 220) ได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง เครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบ ความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยสร้างมาจากความคิด ประสบการณ์ การใช้อุปมาอุปไมย หรือจากทฤษฎี หลักการต่าง ๆ และแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

ชาญชัยณรงค์ ทรงศาศรี (2552 : 16) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สภาพลักษณะที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบ ตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญ รวมทั้งวิธีเทคนิคต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพนั้นเป็นไปตามทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดที่ยึดถือ ซึ่งได้รับการพิสูจน์ทดสอบหรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนให้บรรลุดุวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ

รัตนะ บัวสนธ์ (2552 : 124) ได้กล่าวว่า ความหมายของรูปแบบจำแนกออกเป็น 3 ความหมาย ดังนี้

1. แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง รูปแบบใน ความหมายนี้มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” ได้แก่ โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ โมเดลเสื้อ เป็นต้น

2. แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จักกันในชื่อที่ เรียกว่า “Mathematical Model”

3. แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รูปแบบในความหมายนี้ บางทีเรียกกันว่า ภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบ การบริหาร รูปแบบการประเมิน เป็นต้น

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง วิธีการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตาม เป้าหมายและวัตถุประสงค์ โดยมีกรอบแนวคิดจากทฤษฎี หลักการ นำเสนอหรือแสดงในหลากหลาย รูปแบบที่มีลักษณะของความสัมพันธ์ เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน

ประเภทของรูปแบบ

นักวิชาการ และนักการศึกษาได้แบ่งประเภทของรูปแบบหลายลักษณะ ซึ่งมีความแตกต่างกันไป ดังนี้

Keeves (1988 : 561 -565) แบ่งประเภทของรูปแบบไว้ดังนี้

1. Analogue Model เป็นรูปแบบที่ใช้เพื่อช่วยให้เข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม โดยการเทียบเคียงปรากฏการณ์ซึ่งเป็นรูปธรรม

2. Semantic Model เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เป็นเครื่องมือสื่อสารในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ เพื่อให้เข้าใจปรากฏการณ์นั้นๆ เกี่ยวกับโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ

3. Mathematical Model เป็นรูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดง ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ นิยมใช้กันในสาขาจิตวิทยาและศึกษาศาสตร์

4. Schematic Model เป็นรูปแบบความคิดที่แสดงออก เป็นแผนผัง แผนภาพ ไดอะแกรม กราฟ

5. Causal Model เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากPath Analysis หลักการสร้าง Semantic Model มาจากการนำตัวแปรต่างๆ มาแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล เช่น The Standard Deprivation Model ซึ่งเป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพทางเศรษฐกิจสังคมของ บิดา มารดา สภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่บ้าน และระดับสติปัญญาของเด็ก

Smith และคนอื่นๆ (1980 : 461) จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) จำแนกออกเป็น

1.1 รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง หุ่นไล่กา หุ่นตามร้านตัดเสื้อผ้า

1.2 รูปแบบเสมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนจะทำการทดลอง เครื่องบินจำลองที่บินได้ หรือเครื่องฝึกหัดบิน เป็นต้น รูปแบบชนิดนี้มีความใกล้เคียงความจริงมากกว่าแบบแรก

2. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) จำแนกออกเป็น

2.1 รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) เป็นการใช้อธิบายปฏิกิริยาในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนาลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น

2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือ รูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model) เช่น สมการ และ โปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น

Steiner (1988, 20 : 45) ได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) จำแนกออกเป็น

1.1 รูปแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model of) เช่น รูปแบบเครื่องบินที่สร้างเหมือนจริงแต่มีขนาดเล็ก

1.2 รูปแบบสำหรับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model for) เป็นรูปแบบจำลองที่ออกแบบไว้เพื่อเป็นต้นแบบผลิตสินค้า ต้องสร้างรูปแบบเท่าของจริงขึ้นมาก่อนแล้วจึงผลิตสินค้าตามรูปแบบนั้น

2. รูปแบบเชิงแนวคิด (Conceptual Model) จำแนกออกเป็น

2.1 รูปแบบเชิงแนวคิดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Conceptual Model of) เป็นรูปแบบหรือแบบจำลองที่สร้างขึ้น โดยจำลองมาจากทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว เช่น รูปแบบที่สร้างมาจากทฤษฎีการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

2.2 รูปแบบเชิงแนวคิดเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Conceptual Model for) เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นมาเพื่ออธิบายทฤษฎีหรือปรากฏการณ์ เช่น รูปแบบที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีการคัดสรรตามธรรมชาติ เพื่อนำไปอธิบายทฤษฎีการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

จากการศึกษาประเภทของรูปแบบดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการแบ่งประเภทรูปแบบนั้นมีความหลากหลายแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของรูปแบบนั้น ๆ

คุณลักษณะของรูปแบบที่ดี

Keeves (1988 : 560) กล่าวว่า รูปแบบที่ใช้ประโยชน์ได้ มีคุณลักษณะ 4 ประการ คือ

1. รูปแบบ ควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (Structure Relationship) มากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันแบบทั่วไป (Associative Relationship)

2. รูปแบบ ควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้น ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ โดยการสังเกต ซึ่งทดสอบรูปแบบพื้นฐานจากข้อมูลเชิงประจักษ์
3. รูปแบบ ควรใช้อธิบายปรากฏการณ์ได้ โดยต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา
4. รูปแบบ ควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่ และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ในเรื่องที่ศึกษา

การพัฒนาารูปแบบ

การพัฒนาารูปแบบ มีนักการศึกษาได้แบ่งขั้นตอนในการพัฒนาารูปแบบแตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของรูปแบบนั้น ๆ ดังนี้

Willer (1986 : 83) กล่าวว่า การพัฒนาารูปแบบมีขั้นตอนการดำเนินงานที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การสร้างรูปแบบ (Construct) และการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงของรูปแบบ (Validity) ส่วนรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนว่า มีการดำเนินการอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะและกรอบความคิด ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาารูปแบบนั้น ๆ

กาญจนา วัฒนสุนทร ((2550 : 3-11) ได้เสนอการออกแบบการวิจัยเพื่อพัฒนาารูปแบบ สรุปได้ว่า การออกแบบวิจัยเพื่อพัฒนาารูปแบบ เป็นการจัดทำแผนหรือการวิจัย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ทั้งในทางทฤษฎีและจากงานวิจัยเชิงประจักษ์ในอดีต หรือเป็นการวางแผนวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรต่างๆ ในเชิงเหตุและผล จากทฤษฎีและองค์ความรู้ที่ได้จากผลงานที่มีผู้ศึกษาไว้ในอดีต เพื่อจัดระบบโครงสร้างรูปแบบหรือกระบวนการที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ตามทฤษฎีและองค์ความรู้ที่ได้ศึกษามา โดยสามารถพิสูจน์ได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ว่าระบบโครงสร้างรูปแบบหรือกระบวนการสร้างขึ้นมีความเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากบริบทของสังคมที่เป็นอยู่หรือไม่ และต้องมีขั้นตอนในการตรวจสอบความถูกต้อง (Validate) ของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสม

ชาญชัยณรงค์ ทรงศาศรี (2552 : 17) กล่าวว่า การพัฒนาารูปแบบ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานในรูปแบบของสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งการสร้างหรือการพัฒนาารูปแบบ จำลองให้ความรู้ต้องทำการศึกษาและสร้างแบบแผนให้ความรู้ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมของท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อให้รูปแบบจำลองนั้นมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งการพัฒนาารูปแบบนั้นสาระสำคัญคือ รูปแบบควรมีทฤษฎีรับรอง และเมื่อพัฒนาารูปแบบแล้ว ก่อนนำไปใช้ต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบการพัฒนาารูปแบบจะมีจุดมุ่งหมายการพัฒนาารูปแบบนั้น ๆ

บุญชม ศรีสะอาด (2560 : 104-106) ได้กล่าวถึงการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาารูปแบบนั้น อาจจะกระทำได้ 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างหรือการพัฒนารูปแบบ ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบ ขึ้นมาก่อนเป็นรูปแบบตามสมมติฐาน โดยการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิดรูปแบบที่มีผู้พัฒนาไว้ แล้วในเรื่องเดียวกันหรือเรื่องอื่น ๆ และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สภาพสถานการณ์ต่าง ๆ จะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ต่าง ๆ ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรนั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ หลังจากได้พัฒนารูปแบบขั้นต้นแล้ว จำเป็นต้องมีการทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นนั้น ถึงแม้ว่าจะพัฒนาโดยมีรากฐานมาจากทฤษฎี แนวความคิดรูปแบบของคนอื่น และผลการวิจัยที่ดีผ่านมาแล้ว หรือแม้กระทั่งได้รับการถ่วงดุลจากผู้เชี่ยวชาญแล้วก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเพียงรูปแบบของสมมติฐาน ซึ่งจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริง หรือทำการทดลองไปใช้ในสถานการณ์จริง เพื่อทดสอบดูว่าเหมาะสมหรือไม่ บางครั้งจึงใช้คำว่า “การทดลองประสิทธิภาพของรูปแบบ”

การพัฒนารูปแบบจากที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่า คือการดำเนินงานที่มีแบบแผน เป็นขั้นตอน โดยมีทฤษฎีรองรับ และมีการวิจัยโดยการทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง เพื่อปรับปรุงและพัฒนารูปแบบอย่างต่อเนื่อง ให้ได้รูปแบบการวิจัยที่มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลสูงสุด

ตอนที่ 8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ด้วยความสำคัญของการมีวินัยในตนเอง จึงได้มีผู้ศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพและ ปัญหา และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยในตนเอง ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ณัฐวุฒิ บุรีแสง และเพลินพิศ ธรรมรัตน์ (2556 : 17-26) ได้วิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พัฒนาวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านกุดจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาวินัยนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดจาน 2) หาแนวทางในการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดจาน 3) ศึกษาผลของการพัฒนาวินัยนักเรียนบ้านกุดจาน กลุ่มเป้าหมาย จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 11 คน ประกอบด้วย ผู้วิจัย ครูหัวหน้างานปกครอง ครูที่ปรึกษา จำนวน 9 คน กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 167 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 39 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ตัวแทนนักเรียน จำนวน 18 คน ตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 18 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผนการปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนกลับ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพและปัญหาวิสัยนักเรียนประกอบด้วย 2 ด้านคือ 1. ด้านสภาพวิสัย พบว่า นักเรียนแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบวินัยของโรงเรียน ไม่แสดงความเคารพครู ผู้ปกครอง ผู้มาเยี่ยมโรงเรียน มีพฤติกรรมด้านการแต่งกาย และด้านการทำความเคารพอยู่ในระดับน้อย 2. ด้านปัญหาวิสัยนักเรียน พบว่า นักเรียนไม่มีวินัยในตนเอง ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมสั่งสอน ครูขาดความเอาใจใส่ดูแลนักเรียน นักเรียนเงินอายและไม่กล้าแสดงออก มีพฤติกรรมด้านการแต่งกายและด้านการทำความเคารพอยู่ในระดับน้อย

2. แนวทางในการพัฒนาวิสัยนักเรียน มี 2 แนวทาง คือ 1. การจัดกิจกรรมพัฒนาวิสัยนักเรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมอบรมนักเรียนหน้าเสาธง กิจกรรมการยื่นรับ-ส่งนักเรียน กิจกรรมโฮมรูม 2. การนิเทศภายใน

3. ผลของการพัฒนาวิสัยนักเรียน ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ด้านการแต่งกาย พบว่า นักเรียนแต่งกายถูกต้องดีขึ้นมาก ด้านการทำความเคารพ พบว่านักเรียนเห็นความสำคัญของการทำความเคารพและนักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้นมาก

ประสิทธิ์ ทองภู และคณะ (2557 : 146-148) ศึกษาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านผือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ในการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักเรียน 2) เพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียน และ 3) ศึกษาผลการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านผือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วยครูงานปกครองนักเรียน ครูแนะแนว และครูสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 รวม 13 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 101 คน ได้แก่ ครูประจำชั้น นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการประชุม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาวินัยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พบนักเรียนที่มีปัญหาด้านการแต่งกาย ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการทำความเคารพ ด้านการเข้าแถว การเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมการอบรมคุณธรรม กิจกรรมร่วมจิตรวมใจ กิจกรรมนักเรียนต้นแบบ กิจกรรมคลินิกนักเรียน กิจกรรมเยี่ยมบ้าน กิจกรรมครูประจำหมู่บ้าน พบว่า นักเรียนมีวินัยต่อตนเองมากขึ้น โดยนักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาด้านวินัยเพิ่มมากขึ้น

ฉัตรพงษ์ ฤกษ์งำ และคณะ (2558 : 169-185) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการพัฒนาวิสัยนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบฯ ทดลองใช้รูปแบบฯ และประเมินรูปแบบฯ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการพัฒนาวิสัยนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาใน

กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ ด้านการบริการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และด้านการวัดและประเมินผลทางวินัย 2) การประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบฯ พบว่า ร้อยละของนักเรียนที่ได้ผลการประเมินหลังการทดลองใช้รูปแบบในภาพรวม ในระดับ 3 และ 2 มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลองใช้รูปแบบฯ ส่วนร้อยละของนักเรียนที่ได้ผลการประเมินหลังทดลองใช้รูปแบบในระดับ 1 และ 0 มีจำนวนลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลองใช้รูปแบบ และ 3) การประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบฯ ตามมาตรฐานการประเมินของ JCSEE 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และ มาตรฐานด้านความถูกต้อง พบว่า รูปแบบการพัฒนาวินัยนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีอรรถประโยชน์ มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และมีความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุดในทุกมาตรฐาน

ศิริกร สีนสม (2558 : 83-85) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ตามสถานภาพของครอบครัว 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสภาพการอบรมเลี้ยงดูและด้านสภาพแวดล้อมสถานศึกษากับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 4) เพื่อศึกษาชุด ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ 5) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 191 คน ผู้ปกครอง 191 คน และครูฝ่ายปกครอง 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีวินัยด้านพฤติกรรมในห้องเรียน และด้านพฤติกรรมทั่วไปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. นักเรียนที่มีสถานภาพทางครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง ทั้งภาพรวมและรายด้านต่างกัน
3. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการเลี้ยงดูทางบวก คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อำนาจที่มีเหตุผล ส่วนด้านสภาพแวดล้อมสถานศึกษา คือ การปฏิบัติตนของครู พฤติกรรมกลุ่มเพื่อนและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยตามใจ
4. ชุดตัวแปรพยากรณ์ประกอบด้วย พฤติกรรมกลุ่มเพื่อน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การปฏิบัติตนของครูและการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจที่มีเหตุผล

5. ปัญหาของการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ในด้านการปฏิบัติตนของครู ครูบางคนสอนไม่เข้าใจหรือสอนแล้วนักเรียนเข้าใจยาก

กรกช วรณไชย (2559 : 204-205) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการมีวินัยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส ในจังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านการมีวินัยของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส ในจังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านการมีวินัยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส ในจังหวัดขอนแก่น และ 3) เพื่อทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านการมีวินัยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส ในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมในการพัฒนา จำนวน 9 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมรู้เรื่องวินัย 2) กิจกรรมช่วยฟังหน่อย 3) กิจกรรมค้นหาบุคคลต้นแบบ 4) กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ 5) กิจกรรมการวิเคราะห์และเลือกบุคคลต้นแบบ 6) กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย 7) กิจกรรมการวางแผนการใช้เวลา 8) กิจกรรมการรู้จักตนเอง และ 9) กิจกรรม 5 ส กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 382 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และใช้รูปแบบการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง โดยใช้โปรแกรมลิสเรลในการวิเคราะห์ หลังการทดลองใช้รูปแบบฯ พบว่า หลังการทดลองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนหินเหิบศิลาทิพย์ มีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการมีวินัยมากกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นพรัตน์ ชัยเรือง (2559 : 159-169) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาวินัยนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนดีประจำตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาวินัยนักเรียน ตามแนวคิดเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 127 คน ครู 1,016 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา 1,143 คน รวมทั้งสิ้น 2,286 คน ของโรงเรียนดีประจำตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบบันทึกผลการพัฒนา แบบประเมินผลการพัฒนา วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-Test วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานการพัฒนาวินัยนักเรียน โรงเรียนดีประจำตำบลจังหวัดนครศรีธรรมราช มีผลการดำเนินงานโดยรวม อยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยความสำเร็จการพัฒนาวินัยนักเรียน โรงเรียนดีประจำตำบลจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ความต้องการ และความจำเป็น ในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนของโรงเรียนตีประจําตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยรวม อยู่ในระดับมาก
4. ผลการวิเคราะห์การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัยกับสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน และจากการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา และผู้ปกครอง พบว่า ทุกคนมีอัธยาศัยไมตรีดี ส่วนใหญ่มีความประสงค์และให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง ชุมชน มีความปรารถนาร่วมกันในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน และพร้อมกำหนดทิศทาง การดำเนินการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน
5. ผลการวิเคราะห์การพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน อยู่ในระดับมาก
6. ผลการวิเคราะห์การพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนตามรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น โดยการวิเคราะห์ SWOT ของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมสถานศึกษามีความเข้มแข็ง แต่ยังมีจุดอ่อนที่สำคัญ คือ ขาดการมีส่วนร่วมที่ดีและชัดเจนในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน
7. ผลการประเมินความสำเร็จการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน ตามแผนการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน พบว่า
 - 7.1 การประเมินเปรียบเทียบวิสัยทัศน์นักเรียนก่อนและหลังการพัฒนาตามรูปแบบการบริหารสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 - 7.2 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนของสถานศึกษาร่วมพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก
8. ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญโดยรวม อยู่ในระดับมาก

เบญญาภา หลวงราช (2560 : 127-129) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

 - 1) ศึกษาระดับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 - 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 - และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาความความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 12 โรงเรียน นักเรียน 372 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

 4. นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีระดับความมี

วินัยในตนเองอยู่ในระดับสูง

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ปัจจัยภายในตัวบุคคล ประกอบด้วย ความสนใจเรื่องคุณธรรมส่วนตัว ลักษณะมุ่งอนาคต ปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วย การส่งเสริมการเรียนรู้จากผู้ปกครอง และปัจจัยด้านโรงเรียน ประกอบด้วย สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อน และการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ตัวแปรต้นทั้ง 6 ตัวแปร ร่วมกันส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. แนวทางการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ โรงเรียนต้องมีการสภาพแวดล้อมที่ดี ครูให้ความรักความอบอุ่น ดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ พ่อแม่ต้องให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียน และนักเรียนต้องตระหนักและเห็นความสำคัญในการพัฒนาวินัยในตนเอง

ธีรเมธ เสาร์ทอง (2561 : 59-61) ได้วิจัยเรื่อง ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 280 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการทดสอบค่า t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านความรับผิดชอบมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความอดทน แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิพนธ์ หลัททรัพย์ (2558 : 260-266) ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยใช้หลักไตรสิกขาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยใช้หลักไตรสิกขาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากลุ่มตัวอย่าง

คือ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ จำนวน 410 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยใช้หลักไตรสิกขาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การเตรียมความพร้อม การพัฒนาขั้นศีล การพัฒนาขั้นสมาธิ และการพัฒนาขั้นปัญญา

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ก่อนการทดลองใช้โดยรวมผลการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ ส่วนหลังการทดลองใช้ โดยรวมผลการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก

4. ผลการประเมินรูปแบบและนำเสนอรูปแบบ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ภทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ และปาริชาติ จันทร์เพ็ญ (2559 : 93-101) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้วยหลักไตรสิกขา กรณีศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจทักษะและมีวินัยในตนเองในการรักษาศีล 5 การเจริญสติ และสมาธิ ตามหลักอริยบทและพัฒนาปัญญาด้วยการสร้างศรัทธาโดยเน้นความเป็นกัลยาณมิตรของผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาด้วยกระบวนการไตรสิกขา สามารถแสดงพฤติกรรม และรายงานตนเองได้อย่างเด่นชัด ว่าสามารถพัฒนาความมีวินัยในตนเองได้ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย อายุ 8-12 ปี เก็บข้อมูลด้วยเครื่องมือ 1) แบบวัดความมีวินัยในตนเอง 2) แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง 3) แบบสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วย 4) การรายงานตนเองของผู้เรียนทั้งด้วยคำพูดและลายลักษณ์อักษร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้เข้ารับการพัฒนาความมีวินัยในตนเองทั้ง 2 ช่วงชั้น มีคะแนนความมีวินัยในตนเองสูงกว่าก่อนเข้ารับการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) ผู้ปกครองกว่าร้อยละ 80 มีความพึงพอใจในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองสูงอย่างเห็นได้ชัด 3) ผู้วิจัย ครูประจำชั้น ต่างมีความเห็นสอดคล้องในทิศทางเดียวกันว่า ผู้เรียนมีวินัยในตนเองเพิ่มมากขึ้นทั้งวินัยในการปฏิบัติภารกิจในชีวิตประจำวัน วินัยในการรักษาศีล วินัยในเรื่องความตรงต่อเวลา วินัยในการรายงานตนเองอย่างซื่อสัตย์

อภิลักษณ์ เนียมโพธิ์ (2560 : 66-67) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ใน

วิชาสังคมศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา และ 3) เพื่อศึกษาความคงทนของความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้เสร็จสิ้นแล้ว 1 เดือน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนชุมชนบ้านประโดก-โคกไผ่ (สถิตย์วิริยะคุณ) จำนวน 32 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนโดยใช้ค่า t-Test ผลการวิจัยพบว่า 1) ความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นทุกคน และนักเรียนส่วนมาก (ร้อยละ 71.88) มีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก 2) นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้หลังเรียนจบผ่านไป 1 เดือน สูงกว่าหลังเรียนตามแผนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศสรุปได้ว่า การวิจัยการพัฒนาทางด้านวินัยในตนเองของนักเรียน ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบคือ ความรับผิดชอบต่อตนเอง การประพฤติปฏิบัติตนไม่ เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน การแสดงความเคารพ การเข้าแถว ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน คือ การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครอง การดูแลเอาใจใส่ของครู การเป็นแบบอย่างที่ดีของครู การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ตลอดจนสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในเรื่องวินัย เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อวินัยของนักเรียนทั้งสิ้น ส่วนแนวทางที่ใช้ในการพัฒนาวินัยนักเรียนคือกิจกรรมที่นักเรียนทำอยู่เป็นประจำในโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมหน้าเสาธง การสอดแทรกเรื่องวินัยในกลุ่มสาระต่างๆ กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมยื่นรับ-ส่งนักเรียน กิจกรรมนั่งสมาธิก่อนเข้าเรียน ฯลฯ เช่นเดียวกับแนวทางการจัดกิจกรรมตามหลักไตรสิกขาที่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติจริงอย่างเป็นขั้นตอน นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยกิจกรรมตามหลักไตรสิกขาจะจำแนกตามองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ การเตรียมความพร้อม การพัฒนาขั้นศีล การพัฒนาขั้นสมาธิ และการพัฒนาขั้นปัญญา

งานวิจัยต่างประเทศ

Lanier (1993 : 1680-A) ทำการวิจัยเรื่อง Promotion moral and conceptual development in rural adolescents จุดประสงค์ของการทำวิจัยครั้งนี้ เพื่อการศึกษาผลของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นที่ 11 และ 12 ในโรงเรียนชนบท เด็กนักเรียนในชนบทได้รับการอบรมให้คิดและปฏิบัติตามต่างๆกัน ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ การทดลอง

ได้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มควบคุมให้ได้รับการฝึก การให้คำแนะนำ และการจัดประสบการณ์ และอีกกลุ่มเป็นนักเรียนที่ประกอบด้วย นักเรียนตั้งแต่นักเรียนโรงเรียนระดับกลางจนถึงระดับสูงสุด ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

Brown (2004 : 1737-A) ได้วิจัยการเสริมสร้างวินัยในชั้นเรียน พบว่า การเสริมสร้างวินัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญเรื่องหนึ่งในวงการศึกษามาหลายปี ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบว่า การเสริมสร้างวินัยในชั้นเรียนของครู ได้เตรียมความพร้อมสำหรับการเสริมสร้างวินัยในชั้นเรียนด้วยตนเองหรือไม่ หรือจากการเรียนรู้ในการทำงาน จากการสอบถามความคิดเห็นครูที่สอนภาษาอังกฤษในญี่ปุ่นซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในเรื่องการเสริมสร้างวินัยในชั้นเรียน พบว่า การเสริมสร้างวินัยในชั้นเรียน ครูจะต้องเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดี ทั้งจากการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง การเอาใจใส่ การศึกษาหาความรู้ และการค้นพบจากการวิจัยนี้ อาจจะเป็นการเตรียมความเข้าใจอย่างถ่องแท้ กรณีการเสริมสร้างวินัยในชั้นเรียนสำหรับครูในสหรัฐอเมริกา

Duckworth and Seligman (2005: 939-944) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีวินัยในตนเองมีผลมากกว่าระดับความสามารถทางสติปัญญา ในการทำนายประสิทธิภาพสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวัยรุ่น ในการศึกษาติดตามผลระยะยาวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 140 คน โดยศึกษาการมีวินัยในตนเองจากสมุดบันทึกการเรียน รายงานของผู้ปกครอง และรายงานของครูในภาคต้น เพื่อทำนายผลการเรียนในภาคปลาย การเข้าชั้นเรียน คะแนนแบบทดสอบประสิทธิภาพมาตรฐาน และการเลือกเข้าเรียนต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อีกจำนวน 164 คน โดยใช้แบบทดสอบที่วัดลักษณะนิสัยในการเรียน และวัดระดับสติปัญญาเพิ่มเติมเข้าไปด้วย ผลการศึกษาของกลุ่มที่ 2 คะแนนการมีวินัยในตนเองมีผลมากกว่าระดับสติปัญญาในการทำนายคะแนนปลายภาค การเลือกเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การเข้าชั้นเรียน ชั่วโมงการดูโทรทัศน์ (มีคะแนนในทางตรงกันข้าม) ชั่วโมงการทำงาน และช่วงเวลาของวันที่เด็กเริ่มทำการบ้าน การค้นพบครั้งนี้เสนอแนะว่า การที่เด็กมีศักยภาพทางสติปัญญาสูงขึ้นไปนั้นก็ เป็นเพราะว่านักเรียนมีการพัฒนาในด้านความมีวินัยในตนเอง

Jet (2005 : unpage) ได้วิจัยเกี่ยวกับวิธีการสร้างวินัยแก่เด็ก ซึ่งองค์การทางการศึกษาของอเมริกา และฝ่ายบริการครอบครัวในรัฐโอไฮโอ ได้กล่าวว่า ขั้นตอนที่จะช่วยผู้ปกครองสร้างควมมีวินัยทางบวกให้กับเด็ก ๆ ได้นั้น พ่อแม่ควรใช้คำพูดในการกระตุ้น การอธิบายถึงลักษณะพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดังกล่าวให้กับเด็ก ๆ ฟัง และป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยการตั้งกฎห้ามกระทำพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อย่างเฉพาะเจาะจง พร้อมกับให้เหตุผลและบทลงโทษของกฎดังกล่าวให้เด็ก ๆ ได้เข้าใจอย่างชัดเจน และสอนให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของการแสดงพฤติกรรมที่ไม่มีวินัยของตนเองด้วย

Duckworth and Seligman (2006: 198-208) ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการมีวินัยในตนเองกับเพศ ผลการศึกษา และคะแนนแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผล ผู้วิจัยศึกษานักเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า คะแนนของนักเรียนหญิงจะได้ผลการเรียนสูงกว่านักเรียนชายในทุกวิชา แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนหญิงไม่ได้มีคะแนนสูงกว่านักเรียนชายในแบบทดสอบความสามารถทางสติปัญญาหรือแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผล นอกจากนี้ ผู้วิจัยค้นพบว่า นักเรียนหญิงมีวินัยในตนเองมากกว่านักเรียนชาย และผลการค้นพบนี้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับรายงานผลการเรียนมากกว่าแบบทดสอบด้านความถนัด หรือแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผล โดยนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนการมีวินัยในตนเองมากกว่านักเรียนชาย จากสมุดรายงานผลการเรียน และการประเมินผลของครู และพ่อแม่ ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการที่นักเรียนหญิงได้คะแนนสูงกว่านั้นส่วนหนึ่งมีผลมาจากการที่มีวินัยในตนเองมากกว่า

Warren (2009 : unpage) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นของระเบียบวินัยนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจาก 4 มลรัฐ ทางตะวันออก โดยพระราชบัญญัติการศึกษาเมื่อปี 2001 ได้ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ รัฐบาลต้องการให้แต่ละมลรัฐกำหนดระเบียบ 7 ประการ ภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาที่กำหนด ซึ่งแต่ละมลรัฐจะต้องกำหนดสิทธินี้และรายงานผลการดำเนินงานทุกปี ระเบียบข้อแรกคือโรงเรียนรัฐบาลทุกแห่งจะต้องสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยสำหรับนักเรียน บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง มีนักวิจัยหลายคนได้ศึกษาเรื่องการละเมิดระเบียบวินัยของนักเรียนที่ถูกให้หยุดพักการเรียนและการไล่ออกในอัตราที่สูงมาก แต่เมื่อครูได้สร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้และการอบรม ผลที่ได้คือนักเรียนสามารถพัฒนาทักษะชีวิตที่ตนเองต้องการเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จดังนั้นงานวิจัยนี้ถูกออกแบบเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ของระเบียบวินัยนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล ใน 4 มลรัฐ คือ มลรัฐแมริแลนด์ มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ มลรัฐเพนซิลวาเนีย และมลรัฐเวอร์จิเนีย จากผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นของระเบียบวินัยนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในทั้ง 4 มลรัฐ คือ นักเรียนที่มีระเบียบวินัยที่ดีส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นด้วย

Rana Navid Ahmed (2009 : 59) ได้ศึกษาบทบาทของระบบการศึกษาที่แตกต่างกันในการพัฒนาคุณธรรมและลักษณะทางสังคมของนักเรียนปากีสถาน พบว่า ในการพัฒนาของลักษณะทางศีลธรรมและสังคมในนักเรียน (เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความรุนแรง การเคารพคนอื่น ๆ และความรักชาติ) เป็นที่รับรู้กันว่าสถาบันทางการศึกษาควรที่จะพัฒนาบุคลิกของนักเรียน โดยครูที่มีความสามารถและมีความเชี่ยวชาญ หลักสูตร บรรยากาศการเรียนรู้ และร่วมกิจกรรมหลักสูตร การศึกษานี้พบว่า ระบบการพัฒนาไม่ว่าจะเป็นของเอกชน รัฐบาล หรือ Madrassah ต่างก็ส่งเสริมคุณธรรมและลักษณะทางสังคมให้กับนักเรียน และงานวิจัยที่แตกต่างกันสนับสนุนว่า ระบบของ

Madrassah มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาลักษณะเหล่านี้ของนักเรียน ในขณะที่ระบบอื่น ๆ ก็มีบทบาทสำคัญเช่นกัน ตัวอย่างเช่น นักเรียนทั้งของรัฐ เอกชน และ Madrassah จำนวนอย่างละ 55 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจ ความแปรปรวนของการตรวจสอบความแตกต่างในลักษณะทางสังคมและศีลธรรมของนักเรียนของโรงเรียนสามระบบ พบว่า การตอบสนองของนักเรียนในระบบโรงเรียน Madrassah อยู่ในระดับสูง ทั้งความซื่อสัตย์ ความรุนแรง การเคารพผู้อื่น และความรักชาติ เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนของโรงเรียนภาครัฐและเอกชน และยังพบอีกว่า นักเรียนของระบบโรงเรียนเอกชนมีระดับความอดทนสูงกว่า เมื่อเทียบกับระบบโรงเรียนภาครัฐ และ ระบบโรงเรียน Madrassah

Williams (2011 : unpage) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำและผลลัพธ์ระยะเบียบวินัยของนักเรียน : กรณีศึกษาการรับรู้ของครูในโรงเรียนมัธยมต้น วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะความเป็นผู้นำและการทำผิดระยะเบียบวินัยของนักเรียนโดยการกำหนดมาตรการเมื่อมีการทำผิดระยะเบียบวินัย เช่น การพักการเรียนและการไล่ออก คำถามของการวิจัยในข้อแรกจะศึกษาความแตกต่างของการทำผิดระยะเบียบวินัยของโรงเรียน และคำถามที่สองเพื่อทำการศึกษากการทำผิดระยะเบียบวินัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานที่กำหนดควบคุมพฤติกรรมนักเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 6 แห่ง และโรงเรียนอนุบาล 1 แห่ง ในตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐอเมริกา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์แบบถดถอย จากผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญด้านความร่วมมือและทัศนคติของการเปลี่ยนแปลงภาวะผู้นำและนักเรียนที่มีพฤติกรรมทางวินัยตามระเบียบของโรงเรียนจะมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความน่าเชื่อถือ การให้ความร่วมมือ มีพฤติกรรมของภาวะความเป็นผู้นำ

Caroline Koh (2012 : 83) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมและแรงจูงใจของนักเรียนในการศึกษาจริยธรรม : การศึกษาสิงคโปร์ การศึกษารุ่นนี้ดำเนินการในสิงคโปร์และใช้วิธีการประเมินของ Kohlberg ในการตัดสินใจศีลธรรมกับกรอบตามทฤษฎีการตัดสินใจด้วยตนเอง ไปประเมินระเบียบสร้างแรงบันดาลใจของนักเรียนวัยรุ่นที่มีต่อการศึกษาทางสังคมและทางจริยธรรม หรือ CME ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการพัฒนานักเรียนสิงคโปร์ของเหตุผลเชิงจริยธรรมตามแนวโน้มที่กำหนดไว้สำหรับกลุ่มอายุของพวกเขาตามทฤษฎีของ Kohlberg เรื่องเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักเรียนในการศึกษาทางสังคมและทางจริยธรรม พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจภายในตนเองในระดับปานกลาง แม้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับขั้นการพัฒนาจริยธรรมและแรงจูงใจในการศึกษาทางสังคมและทางจริยธรรมจะอยู่ในระดับต่ำก็ตาม

Rui Zhao and Yi-Lung Kuo (2015 : 61-70) ได้ทำการศึกษายทบาทของการมีวินัยในตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถม 10 การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิธีการขนาดย่อยของวินัยในตนเอง (การควบคุมพฤติกรรม การควบคุมความคิดและการควบคุมอารมณ์) ใน

การทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษา 10 กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับคัดเลือกในการศึกษานี้ มีวินัยในตนเองและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เมื่อเทียบกับนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยวัดจากแบบสอบถามความสามารถนักเรียนแสดงให้เห็นว่าการมีวินัยในตนเองสำหรับนักเรียนจึงควรปลูกฝังตั้งแต่ระดับประถมและควรกระทำอย่างต่อเนื่อง นักเรียนที่มีวินัยในตนเอง ย่อมมีพฤติกรรมการคิดและการควบคุมอารมณ์ได้ดี ซึ่งจะส่งผลต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้นด้วย

ผลจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ สรุปได้ว่า วินัยในตนเองของนักเรียนมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อนักเรียนหลายประการ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาวะผู้นำ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความน่าเชื่อถือ การให้ความร่วมมือ สถิติปัญญา ฯลฯ และเพื่อให้นักเรียนมีวินัยในตนเองอย่างยั่งยืนควรปลูกฝังให้กับนักเรียนตั้งแต่ระดับประถมมากกว่าระดับมัธยม นอกจากนี้ งานวิจัยยังให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของครูที่จะต้องมีความพร้อมในการสอนเรื่องวินัย และเป็นแบบอย่างที่ดี รวมถึงผู้ปกครองที่จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของการแสดงพฤติกรรมที่ไม่มีวินัยของตนเองด้วย

ผลจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ สรุปได้ว่า การพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนให้ยั่งยืน นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพสามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข จะต้องปลูกฝังเริ่มตั้งแต่วัยเด็กหรือวัยประถม โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย คือ การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครอง การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ปกครอง ครู เพื่อน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน ตลอดจนนโยบายทางการศึกษาที่มีแนวทางในการปฏิบัติชัดเจนเป็นรูปธรรม ซึ่งจะต้องดำเนินไปพร้อม ๆ กันเป็นระบบและต่อเนื่องทั้งนักเรียน โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน นอกจากนี้ โครงการ/กิจกรรมของโรงเรียนที่ใช้หลักไตรสิกขาที่มีส่วนสำคัญเช่นเดียวกัน เพราะการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาเป็นวิธีสอนที่ประกอบด้วยขั้นตอนในการศึกษาตามลำดับ 3 ขั้นตอน เริ่มต้นด้วยการให้นักเรียนมีศีล คือมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติตนก่อน ต่อจากนั้นให้นักเรียนมีสมาธิ การมีสมาธิก็ต่อเมื่อร่างกายอยู่ในสภาพปกติ คือ เรียบร้อย สงบ มีระเบียบวินัย และเมื่อกายควบคุมสติได้ จิตใจก็สงบ ช่วยให้เกิดปัญญาที่รู้แจ้งได้ด้วยตนเอง ไม่ใช่เพียงแต่รู้หรือทราบจากการบอกเล่าให้ฟังเท่านั้น ดังนั้น จากการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ งานวิจัยต่าง ๆ รวมถึงศึกษาปัญหาเกี่ยวกับวินัยของโรงเรียนทรัพย์ทวีจากสภาพจริง ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นแนวทางในการพัฒนาวินัยนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่กล่าวมา จึงสรุปได้ว่า การเสริมสร้างวินัยมีความจำเป็นและความสำคัญอย่างยิ่ง ดังพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล

อดุลยเดชฯมหาราช ที่พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒวิทยาเขตภาคใต้ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2524 ความว่า “ผู้คนที่มิระเบียบวินัยนั้น เป็นผู้ที่ไม่เข้มแข็ง เป็นผู้ที่ไม่หวังดีต่อตนเอง เป็นผู้ที่จะไม่ประสบความสำเร็จในอนาคต การปฏิบัติด้วยความมีระเบียบ มีวินัย การปฏิบัตินั้นสำเร็จ” ดังนั้น การเสริมสร้างให้คนไทยมีวินัยจึงเป็นส่วนสำคัญในการยกระดับคุณภาพของคนไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังวินัยตั้งแต่เยาว์วัย ซึ่งเป็นวัยที่กำลังสร้างลักษณะนิสัยและต่อเนื่องถึงวัยเรียน เพราะจะมีกระบวนการเรียนรู้ คิด อย่างมีเหตุผลตามลำดับพัฒนาการของวัย โรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันหลักในการจัดการศึกษาจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการปลูกฝังการมีวินัยให้นักเรียน ด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม ภายใต้นโยบาย ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) บทบาทและการจัดการเรียนการสอนของครู จะต้องเปลี่ยนจากการเน้นที่การสอนของครูเป็นเน้นที่การเรียนรู้ของนักเรียน และเปลี่ยนจากการเรียนแต่ละบุคคลมาเป็นเน้นที่เรียนร่วมเป็นกลุ่ม รวมทั้งเปลี่ยนจากเรียนแบบแข่งขันมาเป็นความร่วมมือหรือช่วยเหลือ แบ่งปันกัน โดยมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก เรียนรู้เพื่อปรับปรุงโรงเรียนและตนเอง นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้น้อยลงหรือหมดไป ดังนั้น การมีรูปแบบเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ จึงเป็นแนวทาง กลไกที่ช่วยพัฒนาให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีวินัยอย่างยั่งยืน

รูปแบบ คือ สิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี หรือจินตนาการ เพื่อจะถ่ายทอดออกมาแทนจินตนาการ โดยนำเสนอให้เข้าใจง่าย กระชับ ถูกต้อง และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ ได้แก่ วัตถุประสงค์ สำคัญ และความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงระหว่างตัวแปรหรือสาระสำคัญอย่างเป็นระบบ สามารถนำไปปฏิบัติ ทดลอง ได้อย่างถูกต้อง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารมาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ดังนี้

แนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นวิธีการแห่งศาสตร์พระราชารักษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การเสริมสร้างให้นักเรียนมีวินัยก็เช่นเดียวกันผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความ **เข้าใจ** อย่างถ่องแท้ทั้งสภาพปัญหา อุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย บริบทของโรงเรียนทั้งปัจจัยภายนอกและภายในที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาวินัยของนักเรียน ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีอยู่แล้วและข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขที่มาจากความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเอง อันจะนำมาสู่การ **เข้าถึง** ในการนำทฤษฎี วิธีการ กลไก มาแก้ไขปัญหาวินัยให้สอดคล้องกับสภาพจริงและมีความเป็นไปได้ ซึ่งจะเป็นกระบวนการ **พัฒนา** ในการแก้ไขปัญหาวินัยอย่างยั่งยืน ส่วนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ด้วยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ทฤษฎีเชิงระบบ (System Approach) เป็นกระบวนการบริหารที่นำมาใช้ในการค้นหาปัญหา กำหนดวิธีการแก้ปัญหา และใช้แนวทางความคิดเชิงระบบช่วยในการตัดสินใจแก้ปัญหา เป็นการดำเนินงานตามขั้นตอนที่วางไว้ และบรรลุตามเป้าหมาย โดยใช้เวลา งบประมาณ และบุคลากร

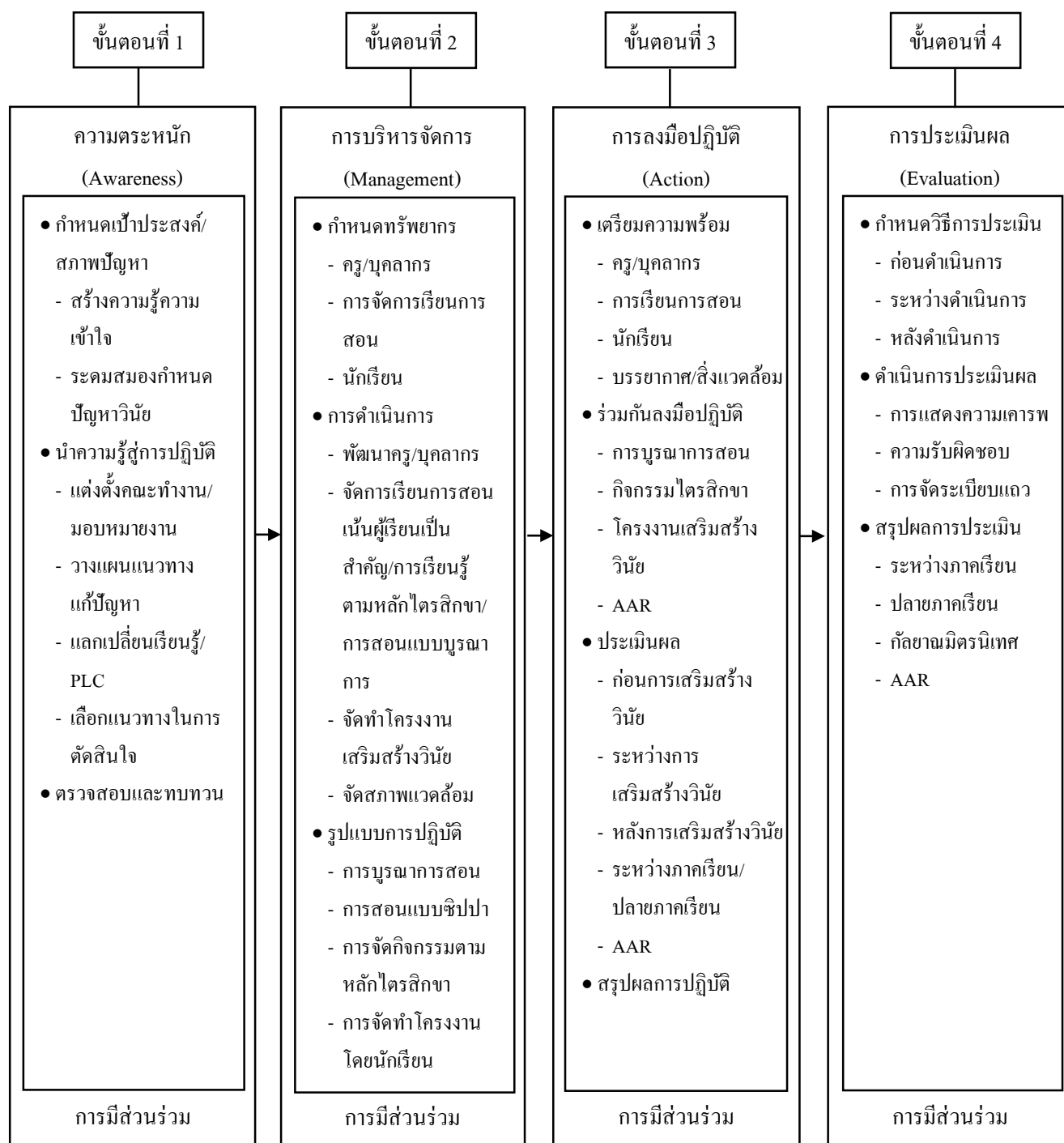
อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่าที่สุด องค์ประกอบสำคัญของระบบ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) สิ่งที่ป้อนเข้าไป (Input) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในกระบวนการหรือโครงการต่าง ๆ เช่น ครู นักเรียน วิธีการสอน เป็นต้น 2) กระบวนการหรือการดำเนินงาน (Process) หมายถึง การนำเอาสิ่งที่ป้อนเข้าไป มาจัดกระทำให้เกิดผลบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น การสอนของครู การให้นักเรียนทำกิจกรรม เป็นต้น 3) ผลผลิตหรือการประเมินผล (Output) หมายถึง ผลที่ได้จากการกระทำ ในขั้นที่สอง ได้แก่ ผลงานของนักเรียน ผลการมีวินัยของนักเรียนในด้านต่าง ๆ หลังจากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ซึ่งเรียกว่าข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) จากผลผลิตหรือจากการประเมินผลมาพิจารณาปรับปรุงระบบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) คือ การบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมตรวจสอบประเมินผล ร่วมปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ที่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาวินัย อันนำไปสู่การได้มาของรูปแบบการพัฒนาการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี โดยใช้หลักไตรสิกขา ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย จึงทำให้การมีวินัยของนักเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ เกิดประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อเนื่อง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมวินัยใน 3 ด้าน คือ ด้านการแสดง ความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว ให้เป็นไปในทางที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ประกอบด้วย 1) การบูรณาการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบซิปปา 2) การจัดกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา คือ การบูรณาการพุทธธรรมสู่การจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติจริงที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตในกระบวนการพัฒนาผู้เรียน ด้วยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนรู้จักคิด มีการฝึกปฏิบัติเสมอ ๆ ทั้งด้านความประพฤติ (ศีล) จิตใจ (สมาธิ) และปัญญา (ปัญญา) เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้ง 3 ด้าน ไปพร้อม ๆ กัน ภายใต้อาณาภรรยากาศที่อบอุ่น เป็นกันเอง ดูแลใกล้ชิด เป็นกัลยาณมิตร และสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม โดยครู ผู้บริหาร ร่วมกันคิดออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมประจำวัน เช่น กิจกรรมเวรประจำวัน กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมนั่งสมาธิก่อนเข้าเรียน เป็นต้น กิจกรรมประจำสัปดาห์ เช่น กิจกรรมอาสาบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมพบกันวันศุกร์สุดสัปดาห์ กิจกรรมรักการอ่าน เป็นต้น และกิจกรรมเสริม/กิจกรรมพิเศษอื่น ๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม เป็นต้น 3) การจัดทำโครงการเสริมสร้างวินัยโดยนักเรียน โดย

ครูผู้สอน/ผู้รับผิดชอบติดตามประเมินผลนักเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังจบกิจกรรมแต่ละครั้ง (AAR) เพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ดังแสดงในภาพที่ 2.6

ภาพที่ 2.6 รูปแบบการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพัฒนาดำเนินการสร้างและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างและพัฒนารูปแบบ
3. แบบการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนทรัพย์ทวี ปีการศึกษา 2560 - 2561 ดังนี้

ปีการศึกษา 2560

ประชากร ที่ใช้ในการประเมิน จำนวนทั้งสิ้น 281 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทรัพย์ทวี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 145 คน บุคลากร จำนวน 15 คน ผู้ปกครอง จำนวน 112 คน (ผู้ปกครองน้อยกว่าจำนวนนักเรียนเนื่องจากผู้ปกครองบางคนมีนักเรียนในปกครองมากกว่า 1 คน) และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 222 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนทรัพย์ทวี จำนวน 116 คน ครู จำนวน 14 คน ผู้ปกครอง จำนวน 85 คน (ผู้ปกครองน้อยกว่าจำนวนนักเรียน เนื่องจากผู้ปกครองบางคนมีนักเรียนในปกครองมากกว่า 1 คน) และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน

ปีการศึกษา 2561

ประชากร ที่ใช้ในการประเมิน จำนวนทั้งสิ้น 267 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทรัพย์ทวี จำนวน 138 คน บุคลากร จำนวน 15 คน ผู้ปกครอง จำนวน 105 คน (ผู้ปกครองน้อยกว่าจำนวนนักเรียน เนื่องจากผู้ปกครอง บางคนมีนักเรียนในปกครองมากกว่า 1 คน) และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 219 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 2 เดิมจากปีการศึกษา 2560) โรงเรียนทรัพย์ทวี จำนวน 113 คน ครู จำนวน 14 คน ผู้ปกครอง จำนวน 85 คน (ผู้ปกครองน้อยกว่าจำนวนนักเรียน เนื่องจากผู้ปกครองบางคนมีนักเรียนในปกครองมากกว่า 1 คน) และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูล

ปีการศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	สถานภาพ	จำนวน / คน	จำนวน / คน	การกำหนดขนาด / วิธีได้มา
2560	นักเรียน			ใช้ ตาราง Krejcie & Morgan / เลือกแบบเจาะจงเฉพาะนักเรียนที่ให้ข้อมูลชั้น ป.1 - ม. 2 เนื่องจากจะเป็นกลุ่มเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างที่จะให้ข้อมูลในปีการศึกษา 2561 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความครบถ้วนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
	- ชั้นอนุบาล 1	8		
	- ชั้นอนุบาล 2	14		
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	29	29	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	11	11	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	19	19	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	15	15	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	11	11	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	9	9	
	- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	14	14	
	- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	8	8	
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	7			
	รวม	145	116	
	บุคลากร	15	14	เลือกแบบเจาะจงเฉพาะครู เนื่องจากสามารถให้ข้อมูลได้ครบถ้วนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ตารางที่ 3.1 รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูล (ต่อ)

ปี การศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	สถานภาพ	จำนวน / คน	จำนวน / คน	การกำหนดขนาด / วิธีได้มา
2560	ผู้ปกครอง	112	85	ใช้ตาราง Krejcie & Morgan / เลือกแบบ เจาะจงเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนที่ให้ ข้อมูล ชั้น ป. 1 - ม. 2
	คณะกรรมการสถานศึกษา	9	7	เลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้ที่ไม่มีคุณสมบัติ ครูและผู้บริหาร
	รวม	281	222	
2561	นักเรียน			ใช้ ตาราง Krejcie & Morgan / เลือกแบบ เจาะจงเฉพาะนักเรียนที่ ให้ข้อมูล ชั้นป. 2 - ม. 3 (เป็นนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 1- มัธยมศึกษาปีที่ 2 เดิม จาก ปีการศึกษา 2560)
	- ชั้นอนุบาล 1	7		
	- ชั้นอนุบาล 2	8		
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	10		
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	29	29	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	11	11	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	19	19	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	15	15	
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	11	11	
	- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	8	8	
	- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	12	12	
	- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	8	8	
	รวม	138	113	
	บุคลากร	15	14	เลือกแบบเจาะจงเฉพาะครู เนื่องจาก สามารถให้ข้อมูล ได้ครบถ้วนเป็น ไปตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัย
ผู้ปกครอง	105	85	ใช้ตาราง Krejcie & Morgan / เลือกแบบ เจาะจงเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนที่ให้ข้อมูล ชั้น ป. 2 - ม. 3	
คณะกรรมการสถานศึกษา	9	7	เลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้ที่ไม่มีคุณสมบัติ ครูและผู้บริหาร	
รวม	267	219		

2. การสร้างและพัฒนารูปแบบ

สำหรับการสร้างและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน
ทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1
การเตรียมการ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทาง
พระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบ ไปใช้จริง และตรวจสอบผลการใช้
ขั้นตอนการสร้างและพัฒนารูปแบบมีรายละเอียด ดังแสดงในภาพ ที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง

**ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ดำเนินการ ดังนี้**

**การสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของ
นักเรียน**

ดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็น ในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โดยการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาประเด็นที่สำคัญ เพื่อเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามความต้องการจำเป็น จำนวน 3 ฉบับ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ได้ค่า 0.94, 0.92 และ 0.90 นำแบบสำรวจความต้องการจำเป็นฉบับที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 30 คน ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 30 คน ผู้ปกครอง จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ซึ่งค่า α ที่หาได้ คือ 0.85, 0.88 และ 0.87 นำแบบสำรวจไปเก็บข้อมูลจากนักเรียน ผู้ปกครอง ครูคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนทรัพย์ทวี จำนวน 81 คน ประกอบด้วย นักเรียน จำนวน 30 คน ครู จำนวน 14 คน ผู้ปกครอง จำนวน 30 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความเห็นว่า ต้องการจำเป็นพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$) ผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อเรื่องวิจัย ชื่อเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” โดยได้กำหนดวิธีการแก้ปัญหาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นต่อไป

**ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ดำเนินการ ดังนี้**

1. การกำหนดปัญหาวิจัย

จากการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน เอกสารทางวิชาการ และแนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน รวมถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน พบว่า นโยบายการจัดการศึกษาโดยเน้นความรู้คู่คุณธรรมที่ผ่านมา ยังไม่ได้เป็นไปตามที่คาดหวังเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมในสังคมที่เพิ่มมากขึ้น การศึกษาจึงถือว่า

เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน กระบวนการจัดการศึกษาโดยยึดหลักไตรสิกขา ซึ่งประกอบด้วยศีล การฝึก ในด้านพฤติกรรม สมาธิ การฝึกในด้านจิตใจ และ ปัญญา การฝึกในด้านการรู้ความจริงสู่การปฏิบัติ และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงมีความสำคัญในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์พร้อมด้วยความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นไปตามหลักสูตร ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาสังคมและการพัฒนาประเทศที่เกิดขึ้น สำหรับโรงเรียนทรัพย์ทวี ปัญหาสำคัญทางด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ต้อง แก้ไข คือ การไม่มีวินัยในตนเอง ได้แก่ การแสดงอาการเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว ซึ่งจะพบมากในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 และวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จมากที่สุด คือ การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

2. การกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

การสร้างและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ตามความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 การพัฒนาการบริหาร ผู้บริหาร โรงเรียนมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียนในโรงเรียนด้วยการบริหารจัดการศึกษาที่ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของปัญหาและร่วมกันที่จะแก้ไขปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง คือ ความตระหนัก (Awareness) การจัดการ (Management) การปฏิบัติ (Action) และการประเมินผล (Evaluation) ที่จะเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนา และหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนให้เกิดผลสำเร็จอย่างแท้จริง

จุดเน้นสำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน คือ การบริหารที่ใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในการขับเคลื่อนให้ภารกิจการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนประสบผลสำเร็จ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย มีการดำเนินงานที่มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยง และมีความเกี่ยวข้องพร้อมกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการบริหารด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติของผู้เรียน

2.2 ความรู้และทักษะการสอน โรงเรียนมุ่งจะเสริมสร้างและพัฒนาครูในฐานะผู้จัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและการพัฒนาผู้เรียน ด้วยการพัฒนาศักยภาพครูให้มีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียน มีความรู้ความเข้าใจในแนวทางของการจัดกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา ความสามารถวิเคราะห์หลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การออกแบบจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยเข้าไปในการเรียน

การสอน ความสามารถในการเสริมแรงนักเรียนให้มีวินัย ประเมินผลผู้เรียน สามารถนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

จุดเน้นสำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน คือครูมีความรู้ลึกที่ดีต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีวินัยของนักเรียน ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมแก้ปัญหา กระตุ้นชี้แนะ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการที่บูรณาการวินัยในทุกกลุ่มสาระได้ มีเทคนิควิธีการ และการเสริมแรงที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง เป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการมีวินัยของนักเรียน สามารถน้อมนำแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในการจัดกิจกรรมโดยใช้หลักไตรสิกขา

2.3 วินัยในตนเอง โรงเรียนมุ่งเน้นจะเสริมสร้างและพัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ครอบครัว และสังคม มีความตระหนักและเห็นคุณค่าของวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม เคารพกติกาของสังคมและเคารพสิทธิของผู้อื่น เพื่อเป็นเยาวชนที่เติบโตที่สมบูรณ์มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งวินัยที่โรงเรียนเน้นและให้ความสำคัญมี 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว

จุดเน้นสำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน คือ นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ ระเบียบของโรงเรียน ครอบครัว สังคม รู้จักการแสดงความเคารพได้ถูกต้องถูกกาลเทศะ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม รวมถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น มีวินัยในตนเองทั้งต่อหน้าและลับหลัง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น มีความภูมิใจในตนเอง และนำความรู้ที่ได้รับไปสอนปฏิบัติ แนะนำแก่ผู้อื่นได้

3. การนำกรอบแนวคิดมาใช้ในการกำหนดโครงสร้างและองค์ประกอบของรูปแบบ

3.1 น้อมนำแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในการพัฒนารูปแบบของการบริหาร นุชรรัตน์ ประสิทธิศิลป์ชัย (2560, <https://sites.google.com/a/esdc.go.th/nutch/project-updates>) ได้ให้ความหมายของ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในด้านการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการที่น้อมนำหลักคิดตามแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ร่วมกับหลักการทางพุทธศาสนา หลักของการบริหาร ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความยั่งยืน โดยมีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน โดยได้ให้ความหมาย ดังนี้

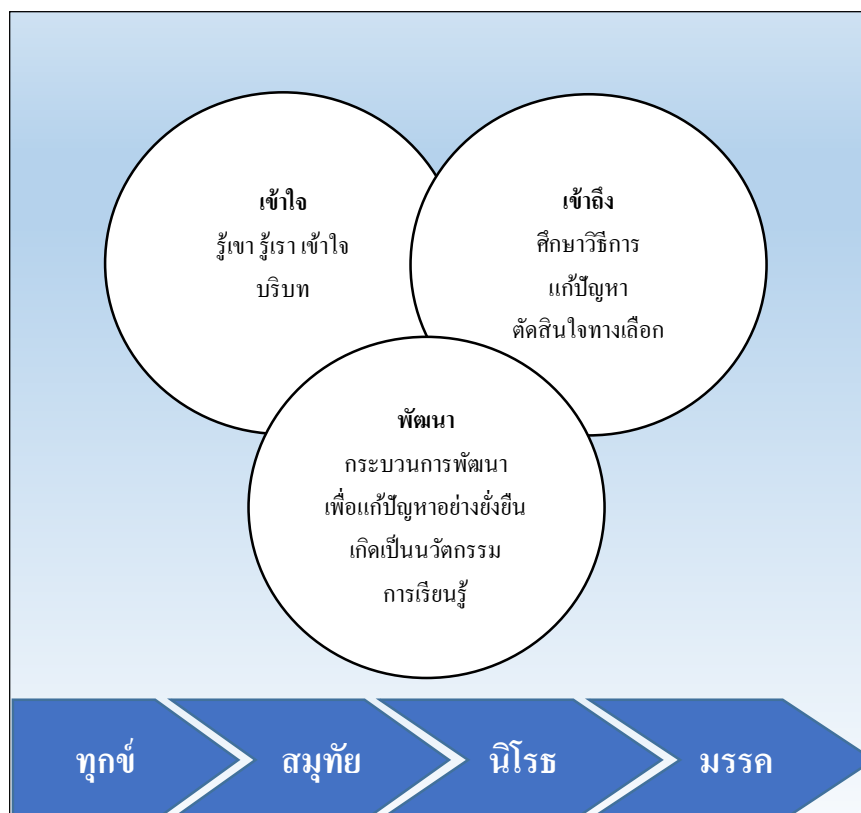
เข้าใจ คือ การสร้างให้เกิดความมั่นใจในข้อมูลพื้นฐาน ด้วยการศึกษาค้นคว้าในทุกมิติของโรงเรียน และชุมชน ค้นหารากฐานของปัญหา รวบรวมองค์ความรู้

เข้าถึง คือ เป็นการสื่อสาร และการสร้างความมีส่วนร่วม โดยมุ่งสร้างความเข้าใจ ความมั่นใจให้โรงเรียน ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากที่สุด

พัฒนา คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพ โรงเรียน และชุมชน สร้างทีมพี่เลี้ยง ออกแบบหลักสูตร และโปรแกรมการพัฒนา การศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติของ โรงเรียนและชุมชน รวมทั้ง ให้คำแนะนำ นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุน

การบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารจะต้องมีความรอบรู้ เข้าใจใน บริบทของโรงเรียนทั้งปัจจัยภายในและภายนอกอย่างถ่องแท้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน ของ ปัญหาอุปสรรค โอกาส จุดเด่น จุดด้อย และผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์และมี ความสำคัญต่อการแก้ปัญหาที่ถูกจุด การพัฒนาที่เกิดขึ้นย่อมยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงน้อมนำแนวทาง พระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มาเป็นกรอบแนวคิดในการบริหารสถานศึกษา ดังแสดงใน ภาพที่ 3.2

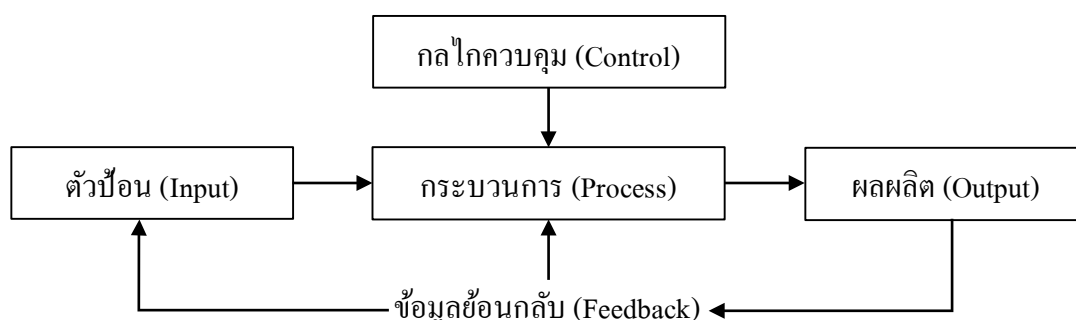
แนวทางการพัฒนาการบริหาร : เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ภาพที่ 3.2 แนวทางการพัฒนาการบริหาร : เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ที่มา : นุชรรัตน์ ประสิทธิ์ศิลป์ชัย (2560, <https://sites.google.com/a/esdc.go.th/nutch/project-updates>)

3.2 ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบ (System Approach) ในการพัฒนารูปแบบตามแนวคิดของ Norbert Wiener (ค.ศ.1958) ทิศนา แจมมณี (2561 : 199) กล่าวว่า ทฤษฎีระบบ คือ การนำเอาแนวคิดเชิงระบบใช้ในการบริหารด้วยเหตุผลว่า คนเป็นส่วนหนึ่งของระบบองค์กร องค์กรเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม วิธีการของระบบเป็นวิธีการที่ใช้หลักการอย่างมีเหตุผล และสัมพันธ์กันไปตามขั้นตอน ซึ่งช่วยให้การบริหารบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบที่สมบูรณ์ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ดังแสดงในภาพที่ 3.3

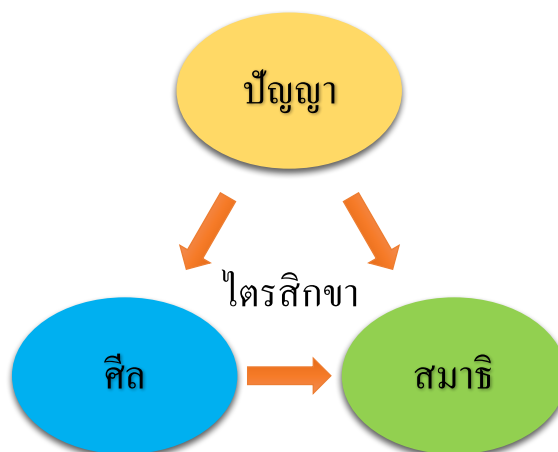
ภาพที่ 3.3 องค์ประกอบของระบบที่มีความสมบูรณ์
ที่มา : ทิศนา แจมมณี (2561 : 200)

จากองค์ประกอบของระบบที่มีความสมบูรณ์ 5 ส่วน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวป้อน (Input) คือ องค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบนั้นหรืออีกนัยหนึ่งก็คือสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบนั้น
2. กระบวนการ (Process) คือ การจัดการความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการบรรลุเป้าหมาย
3. ผลผลิต (Product) คือ ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงาน
4. กลไกควบคุม (Control) คือ กลไกหรือวิธีการที่ใช้ในการควบคุมหรือใช้ตรวจสอบกระบวนการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) คือ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับจุดมุ่งหมาย ป้อนกลับไปปรับปรุงกระบวนการและตัวป้อนที่สัมพันธ์กับผลผลิตนั้น

3.3 ใช้หลักไตรสิกขา ในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่นำหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาสาระของบทเรียน เนื่องจากนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอบรมทั้ง กาย วาจา จิตใจ และ

สติปัญญา วนิดา กัณฑ์กนิษฐ (2551 : 4) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขามี 3 ขั้นตอน ดังแสดงในภาพที่ 3.4

ภาพที่ 3.4 กระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา

ที่มา : วนิดา กัณฑ์กนิษฐ (2551: 4)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขามีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นสติ คือ ขั้นที่นักเรียนต้องควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบวินัยทั้งทางกาย วาจา และใจ ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยเป็นปกติ เป็นขั้นการเรียนรู้ที่ยังต้องพึ่งพิงครูหรือแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่นักเรียนจะต้องศึกษาเรียนรู้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ทฤษฎี หลักการและลงมือปฏิบัติตามธรรมชาติวิชา
2. ขั้นสมาธิ คือ ขั้นที่นักเรียนต้องรวบรวมจิตใจ ความคิดให้แน่วแน่เป็นจุดเดียว ตัดสิ่งรบกวนอื่น ๆ ออกจากความคิดและจิตใจ เป็นขั้นที่นักเรียนเริ่มสร้างรูปแบบการคิดของตนเอง โดยอาศัยหลักการทฤษฎีที่ได้เรียนรู้มาเข้าไปสู่การคิดวิเคราะห์ ทบทวน และลงมือฝึกปฏิบัติ ฝึกฝนอย่างคล่องแคล่วโดยอัตโนมัติ วางแผนทำกิจกรรมหรือโครงการเพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง
3. ขั้นปัญญา คือ ขั้นที่นักเรียนใช้ความคิดในการสร้างรูปแบบใหม่ ๆ สร้างสรรค์ ผลงานหรือชิ้นงาน หรือพิจารณาผลของการกระทำของตนเอง ในการเลือกกระทำผิดหรือถูกตามหลักศีลธรรม เป็นการเรียนรู้ที่บูรณาการเข้าด้วยกันระหว่างความรู้รอบ รู้ลึก จากการรับข้อมูลแหล่งความรู้ภายนอก ความรู้รอบ รู้ลึกจากการคิด กระบวนการทำงานของจิตภายในตัวนักเรียน และความรู้รอบ รู้ลึกจากการลงมือเมื่อปฏิบัติ

การบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยตนเองของนักเรียน โดยใช้รูปแบบของหลักไตรสิกขา สติ สมาธิ ปัญญา จึงเป็นการฝึกปฏิบัติตนที่เป็นขั้นตอน หากนักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรม / โครงการ และการบูรณาการในทุกกลุ่มสาระ การใช้หลักการเสริมแรงบวก การกระทำซ้ำ

อย่างต่อเนื่อง และความร่วมมือระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง นักเรียนย่อมมีวินัยในตนเองตาม วัตถุประสงค์ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงนำหลักไตรสิกขามาใช้เป็นกรอบแนวคิดทฤษฎีในการบริหารจัดการ เรียนรู้ในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน

3.4 ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management)

ในการประสานเชื่อมโยงให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2550 : 40) ประยูร อัครบวร และคณะ (2553 : 88) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง รูปแบบของการทำงานที่เกิดจากการประสานงานกัน ระหว่างผู้เกี่ยวข้องในลักษณะของกัลยาณมิตรที่มีเป้าหมายการทำงานร่วมกันด้านความคิด กำลังคน ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนทรัพยากรที่มีอยู่ หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทั้ง นักเรียน ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และตัวแทนชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ด้วยการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมทำงาน ร่วมตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2550 : 40) โดยการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนและต่อเนื่อง ตามหลักวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) หรือวงจรการพัฒนาคุณภาพ ขึ้นตอนของวงจรในการพัฒนาคุณภาพ มี 4 ขั้นตอน ตามวงจร PDCA ของเดมมิ่ง ได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549 : 9)

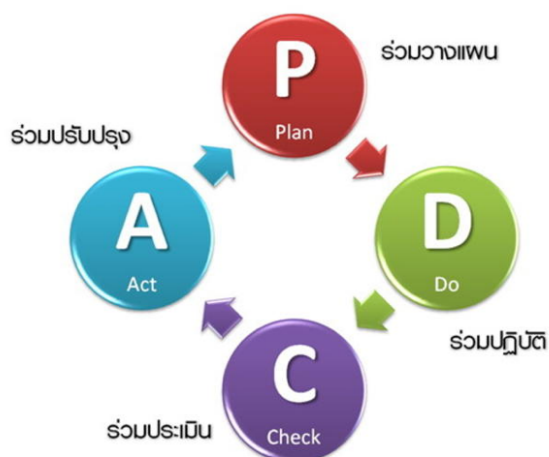
3.4.1 การวางแผน (Plan)

3.4.2 การปฏิบัติตามแผนหรือขั้นตอนที่วางไว้ (Do)

3.4.3 การตรวจสอบหรือประเมินผล (Check)

3.4.4 การนำผลการประเมินย้อนกลับไปทบทวน ปรับปรุงต่อไป (Action)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามวงจร PDCA ของเดมมิ่ง ดังแสดงในภาพที่ 3.5

ภาพที่ 3.5 การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามวงจร PDCA ของเดมมิ่ง

จากการศึกษากรอบแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ผู้วิจัยได้นำมาปรับประยุกต์ใช้กำหนดกรอบโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยตนเองของนักเรียน ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้โครงสร้างที่มีองค์ประกอบในภาพรวม 4 ขั้นตอน ได้แก่ ความตระหนัก (Awareness) การบริหารจัดการ (Management) การลงมือปฏิบัติ (Action) และการประเมินผล (Evaluation) ดังแสดงในภาพที่ 3.6

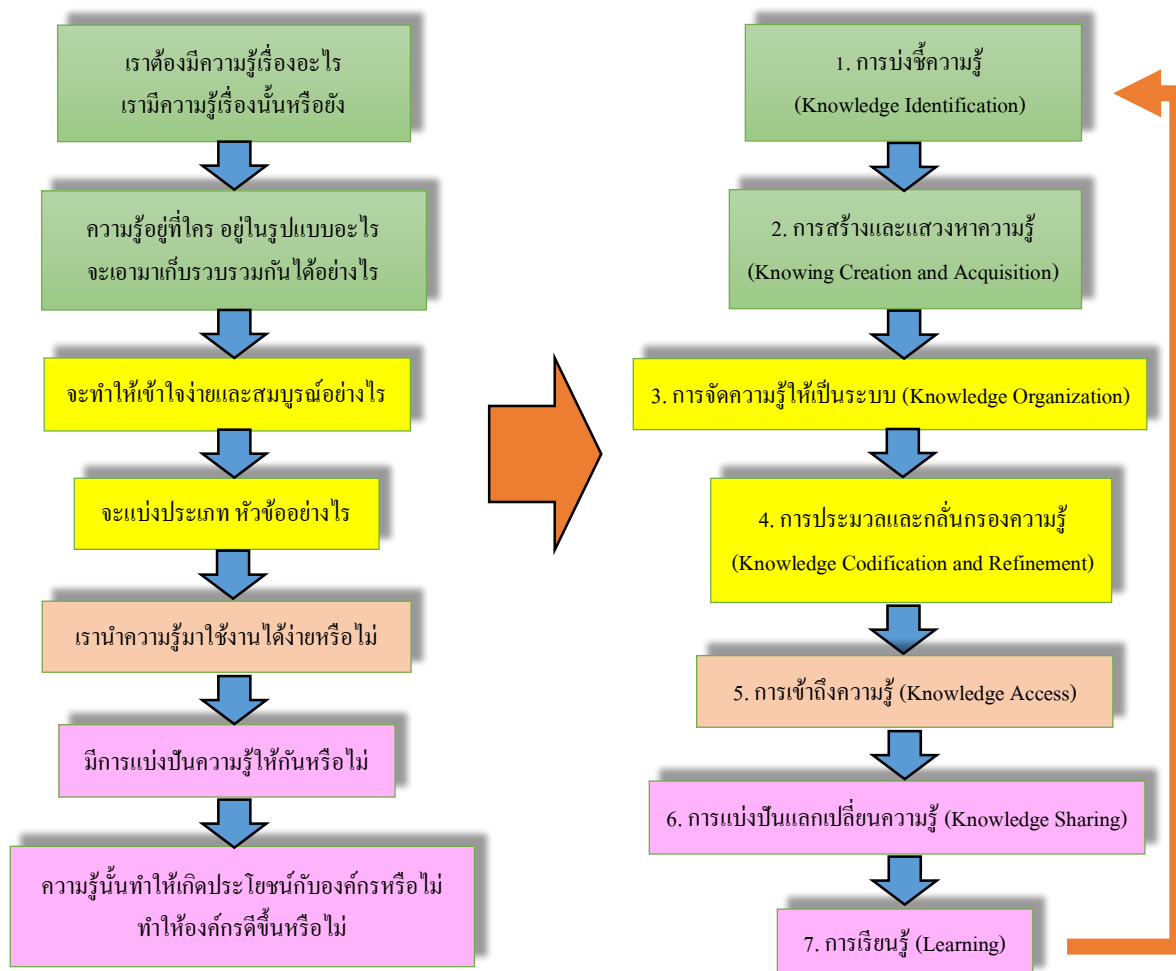

ภาพที่ 3.6 โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยภาพรวม

4. การนำกรอบแนวคิด มาใช้กำหนดโครงสร้างของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness)

กรอบแนวคิดจากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง และแนวคิดของผู้วิจัย ได้แก่

4.1 แนวคิดกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) ของสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร., 2548 : 4) กล่าวว่า เป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรเข้าใจถึงขั้นตอนที่ทำให้เกิดกระบวนการจัดการความรู้ หรือพัฒนาการของความรู้ที่จะเกิดขึ้นภายในองค์กร 7 ขั้นตอน ดังแสดงในภาพที่ 3.7

ภาพที่ 3.7 กระบวนการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอน

ที่มา : คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้ สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ (2548: 5)

กระบวนการจัดการความรู้ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

4.1.1 การบ่งชี้ความรู้

4.1.2 การสร้างและแสวงหาความรู้

4.1.3 การจัดความรู้ให้เป็นระบบ

4.1.4 การประมวลและกลั่นกรองความรู้

4.1.5 การเข้าถึงความรู้

4.1.6 การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้

4.1.7 การเรียนรู้

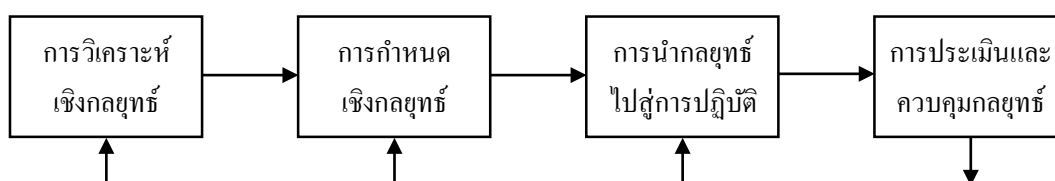
4.2 หลักการวางแผน ของ ประชุม รอดประเสริฐ (2554 : 18) ซึ่งกล่าวว่า การวางแผน เป็นภารกิจสำคัญของการบริหารงาน ที่ส่งผลให้การดำเนินงานมีทิศทางที่แน่นอนและชัดเจน มีระบบระเบียบในการดำเนินงาน โดยมีอุดมการณ์ที่มุ่งหวังความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพในการบริหารงาน องค์การหรือหน่วยงานเป็นสำคัญ มี 5 ขั้นตอน คือ

- 4.2.1 การกำหนดเป้าประสงค์
- 4.2.2 การค้นหาโอกาสและพิจารณาถึงอุปสรรคปัญหา
- 4.2.3 การแปลโอกาสเป็นแนวทางในการปฏิบัติ
- 4.2.4 การเลือกแนวทางที่ดีที่สุดและกำหนดวัตถุประสงค์
- 4.2.5 การตรวจสอบและทบทวน

4.3 หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาราช ได้กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินการ อาจมีความสลับซับซ้อนยากต่อความเข้าใจผู้บริหารจำเป็นต้องใช้การคิดอย่างเป็นระบบในการกำหนดกรอบของความเป็นองค์การเพื่อให้เกิดความเข้าใจในส่วนต่างๆ ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ และสามารถมองเห็นภาพทั้งองค์การในมุมมองที่เหมาะสม ซึ่งการบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วยขั้นตอนพื้นฐาน 4 ขั้นตอน คือ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช , 2545 : 16)

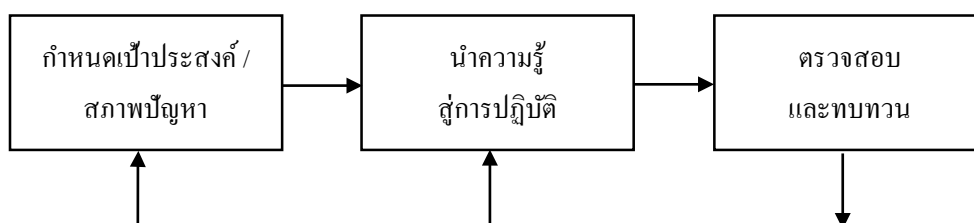
- 4.3.1 การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์
- 4.3.2 การกำหนดเชิงกลยุทธ์
- 4.3.3 การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ
- 4.3.4 การประเมินและควบคุมกลยุทธ์

กระบวนการทั้ง 4 นี้ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน และสามารถย้อนกลับมาประเมิน และปรับเปลี่ยนภายในแต่ละกระบวนการ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป ดังแสดงในภาพที่ 3.8

ภาพที่ 3.8 ขั้นตอนพื้นฐานของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์
ที่มา : Abbass F, 2003

4.4 แนวคิดในการพัฒนาขั้นตอนความตระหนัก (Awareness) ที่ได้จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยเพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness) ดังแสดงในภาพที่ 3.9

ภาพที่ 3.9 แนวคิดของผู้วิจัย เพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness)

จากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องและแนวคิดของผู้วิจัยมาปรับประยุกต์ใช้ กำหนดโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้โครงสร้างขององค์ประกอบรูปแบบ ขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ ความตระหนัก (Awareness) นำเสนอเป็นภาพ ดังแสดงในภาพที่ 3.10

ภาพที่ 3.10 โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness)

5. การนำกรอบแนวคิด มาใช้กำหนดโครงสร้างของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management)

กรอบแนวคิดจากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง และแนวคิดของผู้วิจัย ได้แก่

5.1 หลักการบริหารจัดการ (Management Process) เป็นกระบวนการที่เป็นหน้าที่พื้นฐาน 4 ประการของผู้บริหาร ได้แก่

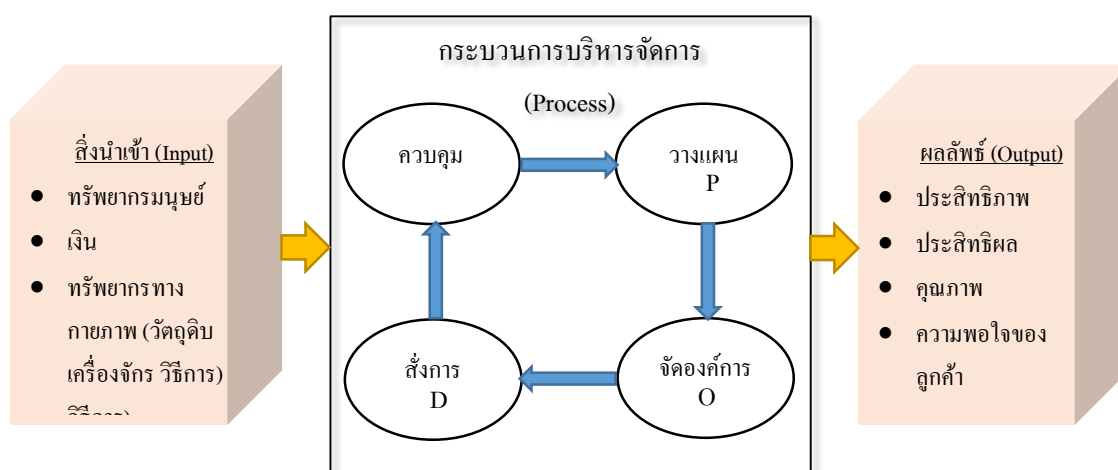
5.1.1 การวางแผน (Planning) หมายถึง กระบวนการในการกำหนดเป้าหมาย แผนงาน และตัดสินใจหาวิธีการที่ดีที่สุดที่ทำให้เป้าหมายนั้นบรรลุผลสำเร็จ

5.1.2 การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง กระบวนการในการจัดตั้งและจัดวางทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรที่ไม่ใช่บุคคล โดยวางแผนให้สามารถบรรลุผลสำเร็จขององค์การ

5.1.3 การนำและสั่งการ (Leading / Directing) หมายถึง กระบวนการของการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น ในการที่จะให้บุคคลอื่นมีพฤติกรรมในการทำงานที่ต้องการ และทำให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

5.1.4 การควบคุม (Controlling) หมายถึง กระบวนการในการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การให้เป็นไปตามมาตรฐาน และเป้าหมายที่องค์การคาดหวังและกำหนดไว้

อย่างไรก็ตาม งานในแต่ละส่วนของกระบวนการจัดการนี้มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกัน โดยผู้บริหารทำหน้าที่บริหารจัดการงานและคน ซึ่งจัดเป็น “สิ่งนำเข้า” (Input) โดยผ่าน “กระบวนการ” (Process) ในกิจกรรม การวางแผน การจัดองค์การ การนำสั่งการ และการควบคุมให้สามารถประสานทำงานร่วมกันไป เพื่อให้ได้ “ผลลัพธ์” (Output) ซึ่งก็คือการบรรลุถึงเป้าหมายผลสำเร็จต่าง ๆ ทั้งทางด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุณภาพ และความพึงพอใจของลูกค้า เป็นต้น (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2545 : 22) ดังแสดงในภาพที่ 3.11

ภาพที่ 3.11 กระบวนการบริหารจัดการ

ที่มา : ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545 : 22)

5.2 รูปแบบการพัฒนาบุคลากร ของ กิตติชาติ บุญเชื้อ (2546) ซึ่งได้เสนอรูปแบบการพัฒนาครูทั้งโรงเรียน จากรายงานการสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาครูทั้งโรงเรียน : ประสบการณ์จากโรงเรียนในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สามารถสรุปได้ดังนี้

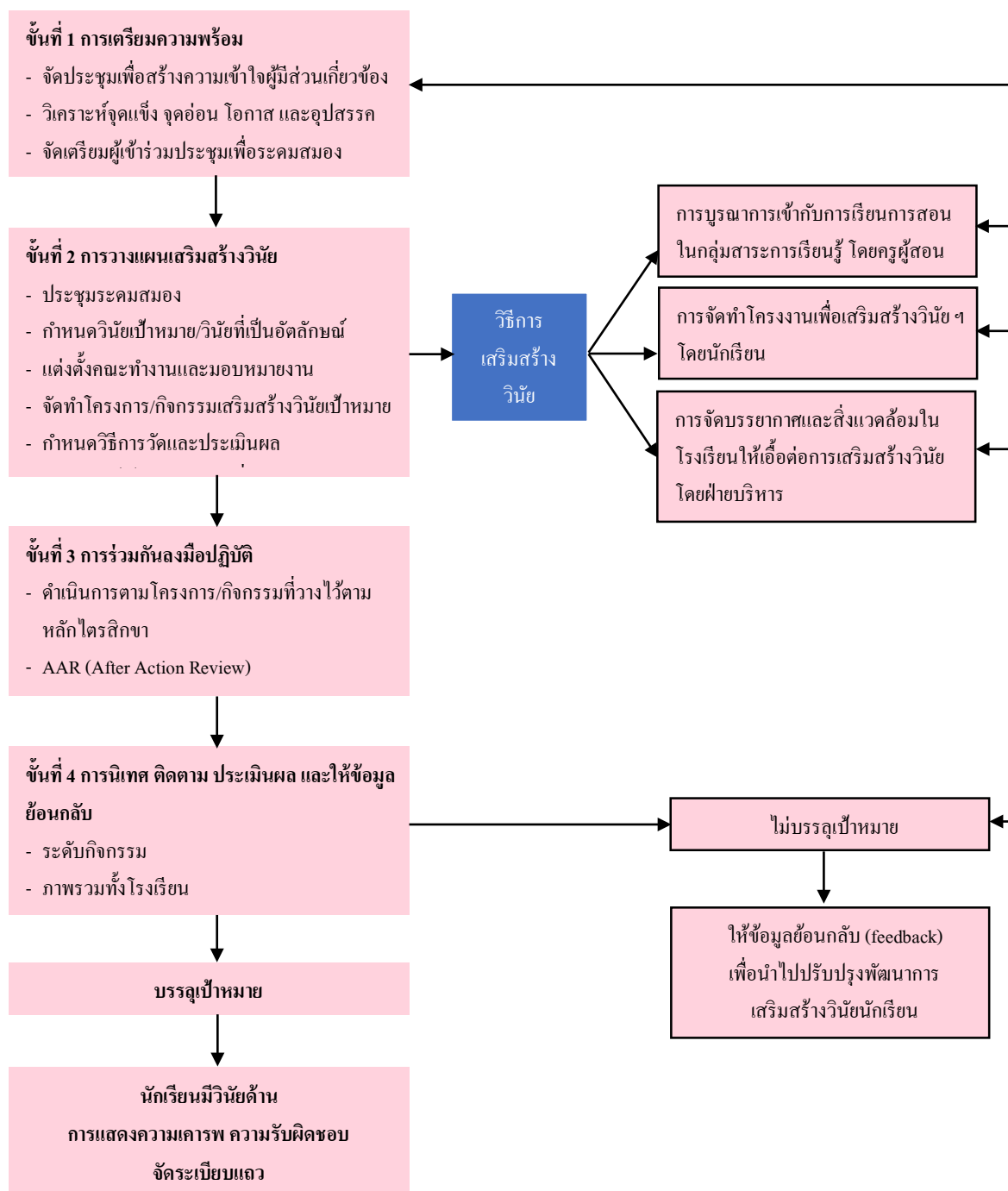
5.2.1 จัดการประชุมสัมมนาและอบรม เพื่อสร้างความตระหนัก

- 5.2.2 จัดให้มีการประชุมชี้แจงในการดำเนินงานปฏิรูป
- 5.2.3 สนับสนุนการศึกษาด้วยตนเองของคณะครู อาจารย์ โดยจัดมุมวิชาการให้
- 5.2.4 เปิดโอกาสให้ครูได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกันเองในโรงเรียน
- 5.2.5 จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยเชิญวิทยากร/ผู้เชี่ยวชาญสาขานั้น ๆ
- 5.2.6 จัดให้มีการศึกษานอกสถานที่เพื่อเก็บเกี่ยวความรู้/ศึกษาบทเรียนรอบตัว
- 5.2.7 เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ
- 5.2.8 ปลูกจิตสำนึกของการทำงานร่วมกันเพื่อเป้าหมายเดียวกัน
- 5.2.9 สนับสนุนให้ครูได้รับข่าวสารความรู้จากสื่อต่างๆนอกจากเอกสารสิ่งพิมพ์
- 5.2.10 สนับสนุนให้เปิดห้องพิเศษสำหรับครู โดยตั้งชื่อแตกต่างกันไป
- 5.3 รูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2561 : 15) มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้
 - 5.3.1 ขั้นการเตรียมความพร้อม ได้แก่
 - 1) จัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
 - 2) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค
 - 3) จัดเตรียมผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อระดมสมอง
 - 5.3.2 ขั้นการวางแผนเสริมสร้างวินัย
 - 1) ประชุมระดมสมอง
 - 2) กำหนดวินัยเป้าหมาย/วินัยที่เป็นอัตลักษณ์
 - 3) แต่งตั้งคณะทำงานและมอบหมายงาน
 - 4) จัดทำโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัยเป้าหมายตามหลักไตรสิกขา

ประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ การบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยครูผู้สอน การจัดทำโครงการเพื่อเสริมสร้างวินัยโดยนักเรียน การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยโดยผู้บริหาร

 - 5) กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล- 5.3.3 ขั้นการร่วมกันลงมือปฏิบัติ
 - 1) ดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรมที่วางไว้
 - 2) AAR (After Action Review)
- 5.3.4 ขั้นการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ
 - 1) ระดับกิจกรรม
 - 2) ภาพรวมทั้งโรงเรียน

ขั้นตอนการดำเนินการในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ดังแสดงในภาพที่ 3.12

ภาพที่ 3.12 ขั้นตอนการดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

ที่มา : คู่มือการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2561 : 15)

5.4 รูปแบบการบริหารจัดการ โรงเรียนวิถิพุทธ ของกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 17) มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

5.4.1 ขั้นเตรียมการ : ที่จะให้การจัดโรงเรียนวิถิพุทธดำเนินไปโดยสะดวกด้วย ศรัทธาและฉันทะ

5.4.2 ขั้นดำเนินการจัดสภาพและองค์ประกอบ : ที่จะป้จจัย เป็นกิจกรรม เป็นเครื่องมือสู่การพัฒนาผู้เรียน ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะแห่งปัญญาคุณธรรม

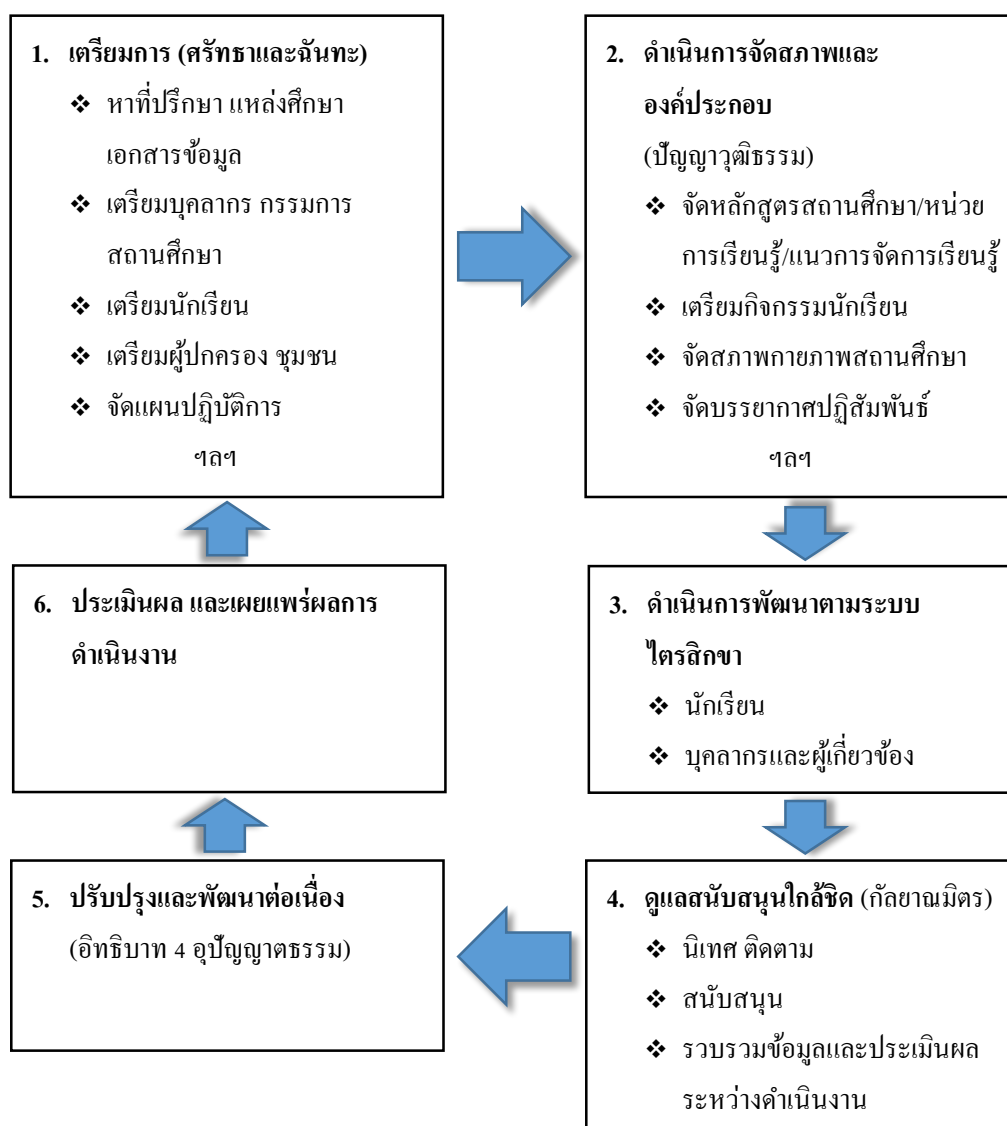
5.4.3 ขั้นดำเนินการพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรตามระบบไตรสิกขา : ซึ่งเป็นขั้นตอนที่เป็นหัวใจของการดำเนินการ โรงเรียนวิถิพุทธ ซึ่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

5.4.4 ขั้นดูแลสนับสนุนใกล้ชิด : ที่จะช่วยให้การดำเนินงานทุกส่วนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วยท่าทีความเป็นกัลยาณมิตร

5.4.5 ขั้นปรับปรุง พัฒนาต่อเนื่อง : ที่จะเน้นย้ำการพัฒนาว่าต้องมีมากขึ้น ๆ ด้วยหลักอิทธิบาท 4 และอุปัฏฐาธรรม

5.4.6 ขั้นประเมินผล และเผยแพร่ผลดำเนินการ : ที่จะนำข้อมูลผลการดำเนินงานสู่การเตรียมการที่จะดำเนินการในรอบต่อไป เช่น ในปีต่อไป หรือใช้กับโครงการต่อเนื่องอื่นและนำผลสรุปจัดทำรายงานผลการดำเนินงานแจ้งแก่ผู้เกี่ยวข้องให้ทราบ

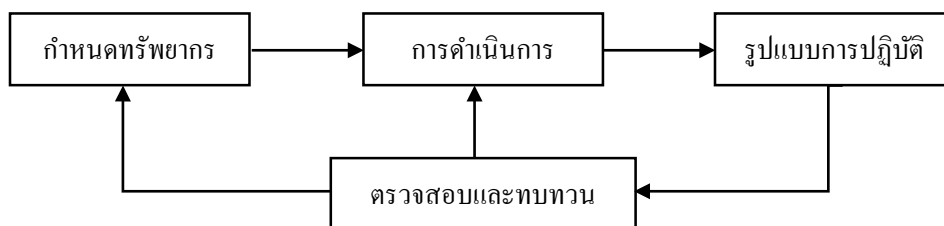
ขั้นตอนการบริหารจัดการ โรงเรียนวิถิพุทธ ดังแสดงในภาพที่ 3.13

ภาพที่ 3.13 ขั้นตอนการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ

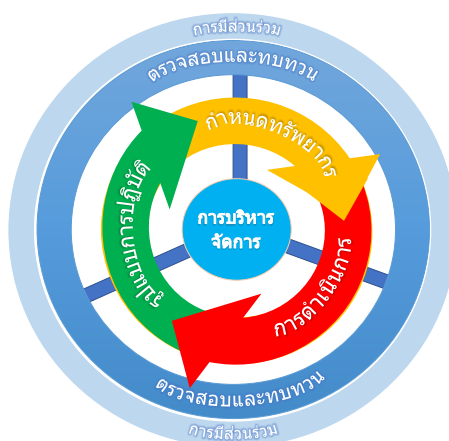
ที่มา : แนวทางการดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 18)

5.5 แนวคิดในการพัฒนาขั้นตอนการบริหารจัดการ (Management) ที่ได้จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย เพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management) ดังแสดงในภาพที่ 3.14

ภาพที่ 3.14 แนวคิดของผู้วิจัยเพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management)

จากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องและแนวคิดของผู้วิจัยมาปรับประยุกต์ใช้ กำหนดโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัสเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้โครงสร้างขององค์ประกอบรูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 ได้แก่ การบริหารจัดการ (Management) นำเสนอเป็นภาพ ดังแสดงในภาพที่ 3.15

ภาพที่ 3.15 โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management)

6. การนำกรอบแนวคิด มาใช้กำหนดโครงสร้างของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ

(Action)

กรอบแนวคิดจากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง และแนวคิดของผู้วิจัย ได้แก่

6.1 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดลชิปปา (Cippa Model) ของ ทิศนา ขัมมณี (2548 : 281-282) ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

6.1.1 ขั้นทบทวนความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นการดึงความรู้ของผู้เรียนที่เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน

6.1.2 ชั้นแสวงหาความรู้ใหม่ ชั้นนี้เป็นการแสวงหาข้อมูล ความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนยังไม่มี จากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ

6.1.3 ชั้นการศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

6.1.4 ชั้นการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ชั้นนี้เป็นชั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเอง

6.1.5 ชั้นการสรุปและจัดระเบียบความรู้ ชั้นนี้เป็นชั้นของการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่

6.1.6 ชั้นการแสดงผลงาน ชั้นนี้เป็นชั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้แสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้

6.1.7 ชั้นประยุกต์ใช้ความรู้ ชั้นนี้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ ความเข้าใจของตนเองไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

6.2 หลักการจัดกิจกรรมตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธ ของ กระทรวงศึกษาธิการ (2547:24-27) เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการแสดงออกของการมีวินัยในตนเองในด้านการแสดงเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถวอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ด้วยหลักการการเสริมแรงบวก การกระทำซ้ำอย่างต่อเนื่อง และการร่วมมือระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ผู้วิจัยจึงได้นำการจัดกิจกรรมของโรงเรียนวิถีพุทธมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวินัย ในตนเองของนักเรียน โดยได้เสนอแนะการจัดกิจกรรมไว้เป็นแนวทาง 4 ลักษณะ คือ

6.2.1 กิจกรรมเสริมเนื้อหาสาระตามหลักสูตร

6.2.2 กิจกรรมประจำวัน/ประจำสัปดาห์

6.2.3 กิจกรรมเนื่องในโอกาสวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

6.2.4 กิจกรรมพิเศษอื่น ๆ

6.3 แนวทางการร่วมกันลงมือปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2561 : 30) ประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ 1) การบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยครูผู้สอน 2) การจัดทำโครงการเพื่อเสริมสร้างวินัย โดยนักเรียน 3) การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

6.3.1 ลงมือปฏิบัติด้วยกันตามแผนปฏิบัติงานในทุกกิจกรรมนักเรียนจะได้เรียนรู้จากการลงมือทำ โดยการสังเกต คิดพิจารณาปรับปรุงกิจกรรมให้นำไปสู่ความสำเร็จ ประการสำคัญได้เรียนรู้จากการร่วมกันทำงานเป็นทีมงานที่ดีด้วยกัน หลักสำคัญอีกประการหนึ่งที่ช่วยในการรวม

กลุ่มของนักเรียนให้ทำกิจกรรมร่วมกันได้อย่างมีความสุข คือ ความเป็นกัลยาณมิตร ทุกคนในกลุ่มจะทำงานอย่างสนุกสนานร่วมกับเพื่อน ๆ ที่มีความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน

6.3.2 เมื่อจบแต่ละกิจกรรม ให้ทำ AAR (After Action Review) เป็นการพูดคุยกันเพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

6.4. หลักการสอนแบบบูรณาการ ของ ทิศนา ขัมมณี และคณะ (2548: 192-194) ได้กำหนดขั้นตอนวิธีการการสอนแบบบูรณาการไว้ ดังนี้

6.4.1 ขึ้นเลือกเรื่องที่จะสอนแบบบูรณาการ พิจารณาความเหมาะสมกับท้องถิ่นและความเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

6.4.2 ขึ้นกำหนดจุดประสงค์การสอน เนื้อหาสาระและความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นตามความคิดเห็นของผู้สอน โดยพิจารณาถึงความเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนของตน และปัญหาความต้องการของท้องถิ่น

6.4.3 ขึ้นตรวจสอบจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ และความคิดรวบยอด ที่ผู้สอนกำหนด กับจุดประสงค์และกรอบเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

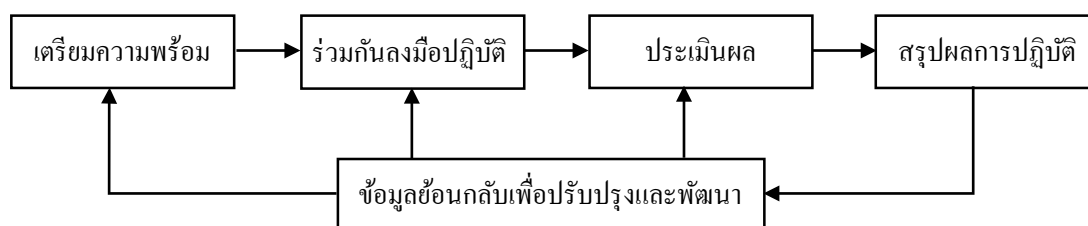
6.4.4 ขึ้นสำรวจพื้นฐานเดิมของผู้เรียนเพื่อจะได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ให้เชื่อมโยงกับความรู้เดิม และไม่สอนซ้ำในสิ่งที่ผู้เรียนรู้แล้ว

6.4.5 ขึ้นกำหนดแนวการสอนหรือวางยุทธศาสตร์ในการสอนที่จะทำให้การสอนไม่หลงทาง และบรรลุตามจุดประสงค์ครบถ้วน

6.4.6 ขึ้นกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายละเอียดโดยอาศัยหลักการเรียนรู้วิธีสอน และเทคนิคการสอนต่าง ๆ

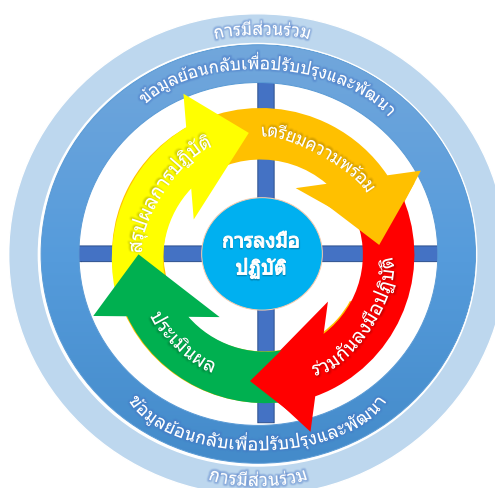
6.4.7 ขึ้นบูรณาการความรู้/สาระ ทักษะ เจตคติและอื่นๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสาระและกิจกรรมที่กำหนดไว้

6.5. แนวคิดในการพัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติ (Action) ที่ได้จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยเพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action) ดังแสดงในภาพที่ 3.16

ภาพที่ 3.16 แนวคิดของผู้วิจัย เพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action)

จากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องและแนวคิดของผู้วิจัยมาปรับประยุกต์ใช้ กำหนดโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้โครงสร้างขององค์ประกอบรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 ได้แก่ การลงมือปฏิบัติ (Action) นำเสนอเป็นภาพ ดังแสดงในภาพที่ 3.17

ภาพที่ 3.17 โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action)

7. การนำกรอบแนวคิด มาใช้กำหนดโครงสร้างของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation)

กรอบแนวคิดจากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง และแนวคิดของผู้วิจัย ได้แก่

7.1 หลักการประเมินผล 3 ขั้นตอน ของประทุม รอดประเสริฐ (2554 : 118) ที่กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง การประเมินผลการปฏิบัติงาน หรือการเปรียบเทียบผลสำเร็จของงานกับ เป้าหมายที่กำหนด โดยอาศัยวิธีการวิจัย การประเมินผลกรปฏิบัติงานมักประเมินใน 3 ลักษณะ คือ

- 7.1.1 ประเมินผลก่อนการปฏิบัติงาน
- 7.1.2 ประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน
- 7.1.3 ประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงาน

7.2 รูปแบบกัลยาณมิตร ภายใต้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) (เรวณี ชัยเชาวรัตน์, 2556 : 22) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติทั้งในส่วนบุคคล และผลที่เกิดขึ้นโดยรวม ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานร่วมกัน ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ

7.2.1 ให้ใจ คือ การสร้างศรัทธาในการพัฒนา โดยสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนครู และผู้บริหาร สร้างความเข้าใจในเป้าหมาย กระบวนการเสริมสร้างวินัย และแสดงให้เห็นว่ามีความตั้งใจที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

7.2.2 ร่วมใจ คือ เน้นให้เกิดความร่วมมือ

7.2.3 ตั้งใจ คือ ให้ทุกคนมีความแน่วแน่ที่จะช่วยกันเสริมสร้างวินัยนักเรียน

7.2.4 เปิดใจ คือ ให้ทุกคนพร้อมยอมรับผลการประเมินการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน เพื่อการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

7.3 การประเมินผลการเสริมสร้างวินัยในเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี

7.3.1 เตรียมการประเมินโดยการประชุมครู บุคลากร ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการประเมิน ประเมินผล โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมวินัยของนักเรียนในด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ก่อนการใช้จริง เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและให้มีมุมมองด้านการประเมินผลสำเร็จของงานทั้งจากภายในและภายนอกโรงเรียน เป็นการฝึกกำลังให้เข้มแข็งในการร่วมกันสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างยั่งยืน

7.3.2 การติดตามประเมินผลระหว่างดำเนินการ โดยจัดให้มีการประเมินผล / สัมภาษณ์ผลการปฏิบัติงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามโครงการ/กิจกรรมการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ใน 2 ระดับ ดังนี้

1) กระประเมินผลในระดับโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัย เช่น ร้อยละของโครงการ/กิจกรรมที่ปฏิบัติได้ตามแผนที่กำหนดไว้ ร้อยละของครูที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยในการจัดการเรียนการสอน จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่เป็นไปตามแผน เป็นต้น

2) การประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน โดยนำผลของระดับโครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัยมาใช้ประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน นำวินัยเป้าหมายคือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว มาใช้เป็นเป้าหมายในการประเมินผล

7.3.3 การให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อนำไปปรับปรุง และพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) การทบทวน ปรับปรุง และพัฒนา โดยการนำผลจากการนิเทศ ติดตาม ประเมิน มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ทั้งในระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินการ การกำหนดเป้าหมายและตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผล

3) การจัดประชุมเพื่อสะท้อนผลจากการดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

ประเมิน วิเคราะห์ถึงปัญหา สาเหตุ จุดอ่อน และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

7.3.4 การประเมินหลังการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัย โดยมีรายละเอียดการ ประเมินผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยตนเองของนักเรียน ดังนี้

1) ความมีวินัยตนเองของนักเรียน 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความ รับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว

2) ความพึงพอใจของนักเรียน

3) ความพึงพอใจของผู้ปกครอง

4) ความพึงพอใจของครู

5) ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

7.3.5 สรุปผลการประเมินการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัย และหลังจากการใช้ รูปแบบแล้ว นำข้อมูลผลการประเมินมาสรุปเป็นสารสนเทศของโรงเรียน หลังจากนั้นจึงนำเสนอต่อ ผู้บริหารสถานศึกษา รายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และเผยแพร่ผลการดำเนินงานแก่ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนต่อไป

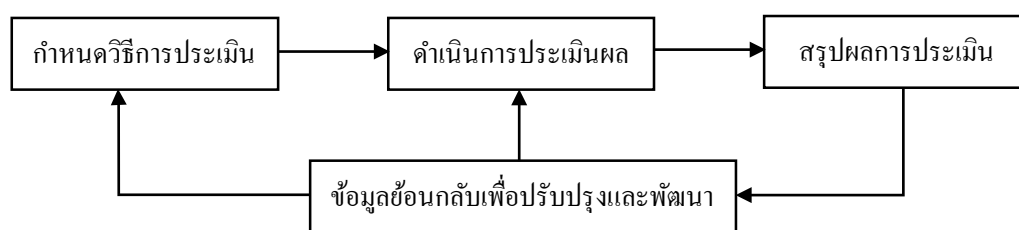
7.4 บทบาทครูในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547: 92) ซึ่งได้กล่าวว่า บทบาท ของครูในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่ครูแสดงออกในส่วนที่เกี่ยวข้องหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติตนของครูที่ควรให้การสนับสนุน และส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งมีทั้งหมด 3 ด้าน คือ

7.4.1 ด้านการอบรมสั่งสอน หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา โดยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การที่ครูได้จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และได้รับประสบการณ์ตรง หรือการใช้บทบาทสมมติ การบอก การแนะนำ การสั่งสอน โดยครู เป็นผู้ แสดง นักเรียนเป็นผู้ฟัง การใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเสริมแรง โดยการให้รางวัล ยกย่อง ชมเชย สร้างแรงจูงใจ จัดการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนนิสัยจาก จุดด้อยเป็น จุดเด่น จากวิกฤติให้เป็นโอกาสแก่ผู้เรียน การส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ ตระหนักใน บทบาทของผู้เรียนที่จะก่อให้เกิดผลในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

7.4.2 ด้านการเป็นแบบอย่าง หมายถึง การที่ครูจะต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็น แม่แบบเป็นครูต้นแบบและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทั้งทางด้าน กาย วาจา ใจ อันเป็นแบบแผนที่ ดีงามที่จะก่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์

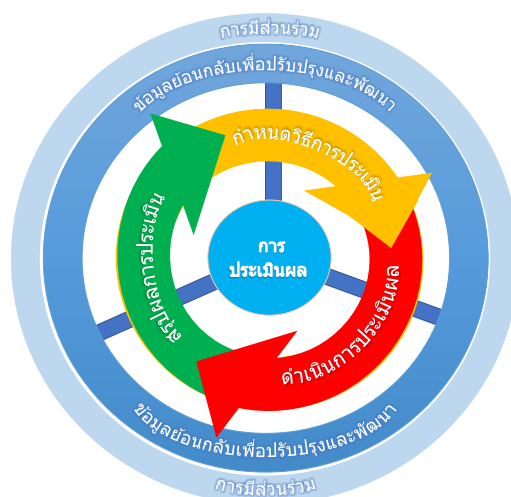
7.4.3 ด้านการติดตามผล หมายถึง กระบวนการสังเกตพฤติกรรม ของนักเรียน หลังจากที่ได้อบรมสั่งสอน และการเห็นแบบอย่างที่ดีแล้ว โดยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึก และการประเมินผลผู้เรียน เพื่อสร้างพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นการสร้างพื้นฐานให้เกิด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

7.5 แนวคิดในการพัฒนาขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) ที่ได้จากการวิเคราะห์ ของผู้วิจัย เพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation) ดังแสดงใน ภาพที่ 3.18

ภาพที่ 3.18 แนวคิดของผู้วิจัย เพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation)

จากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องและแนวคิดของผู้วิจัยมาปรับประยุกต์ใช้ กำหนดโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้โครงสร้างขององค์ประกอบรูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 ได้แก่ การประเมินผล (Evaluation) นำเสนอเป็นภาพ ดังแสดงในภาพที่ 3.19

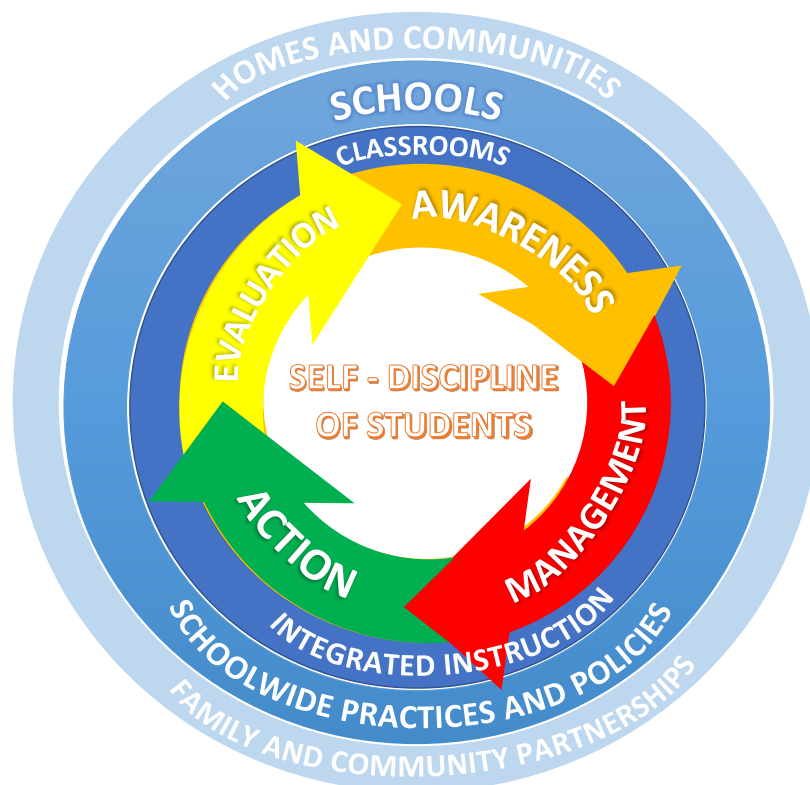

ภาพที่ 3.19 โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation)

8. โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองที่มีความสมบูรณ์

8.1 โครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองในภาพรวมที่สมบูรณ์

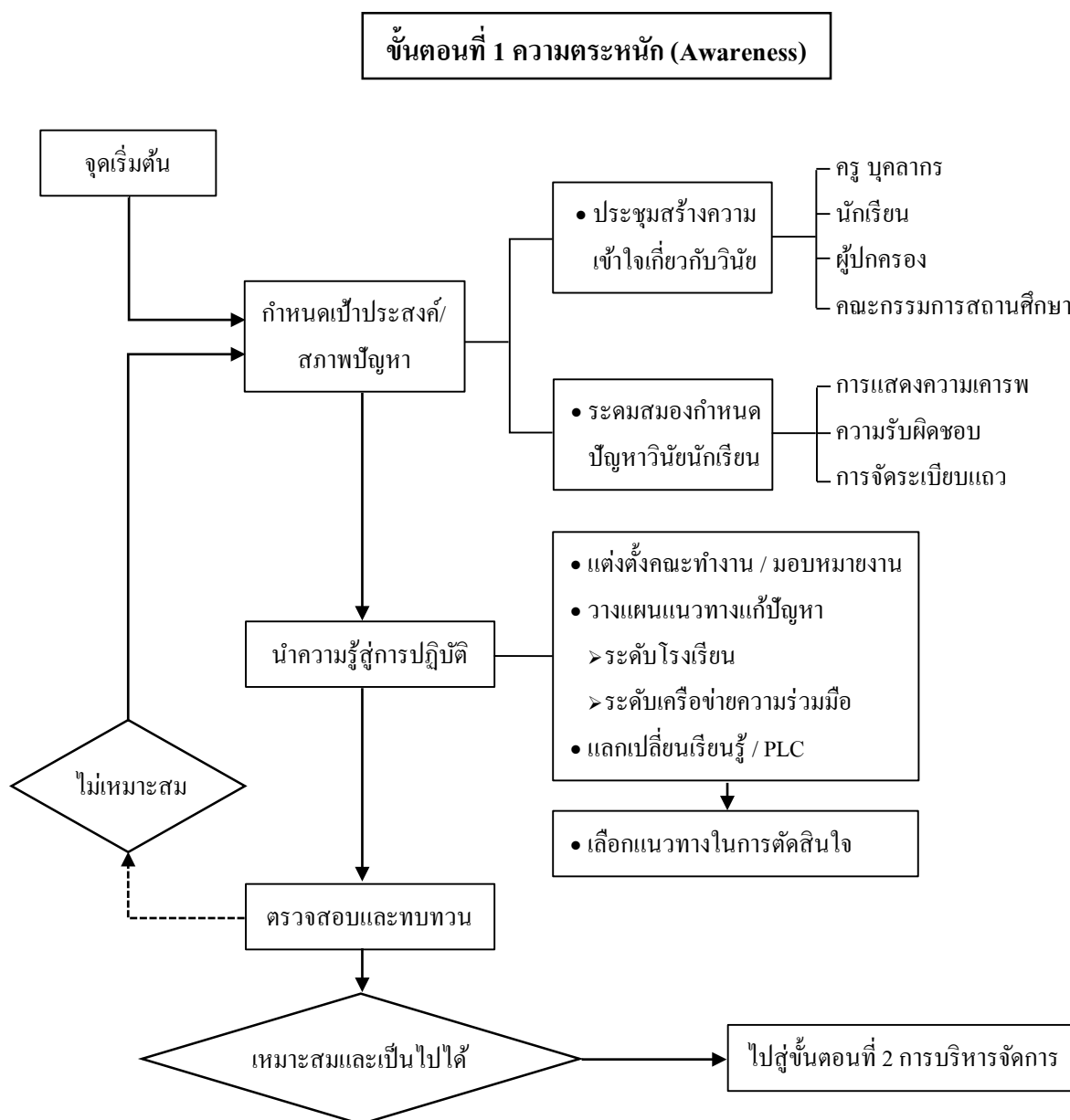
จากโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยตนเองที่มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ความตระหนัก 2) การบริหารจัดการ 3) การลงมือปฏิบัติ 4) การประเมินผล โดยได้นำองค์ประกอบแต่ละขั้นตอนมาเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน เป็นรูปแบบที่มีความสมบูรณ์ และมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องเป็นหนึ่งเดียว โดยมีหลักการสำคัญของการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ที่จะต้องดำเนินการไปพร้อมกัน คือ **ระดับชั้นเรียน** ได้แก่ การบูรณาการการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ **ระดับโรงเรียน/ทุกระดับชั้น** ได้แก่ โครงการ/กิจกรรมการจัดกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นโยบายที่โรงเรียนกำหนด **ระดับครอบครัว ชุมชน** ได้แก่ ความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่จะส่งผลร่วมกันต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ในภาพรวมเรียกว่า “รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” นำรูปแบบไปใช้แก้ปัญหาและเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองที่มีความ สมบูรณ์ อธิบายเป็นภาพได้ ดังแสดงในภาพที่ 3.20

ภาพที่ 3.20 โครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองที่มีความสมบูรณ์

8.2 ขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง

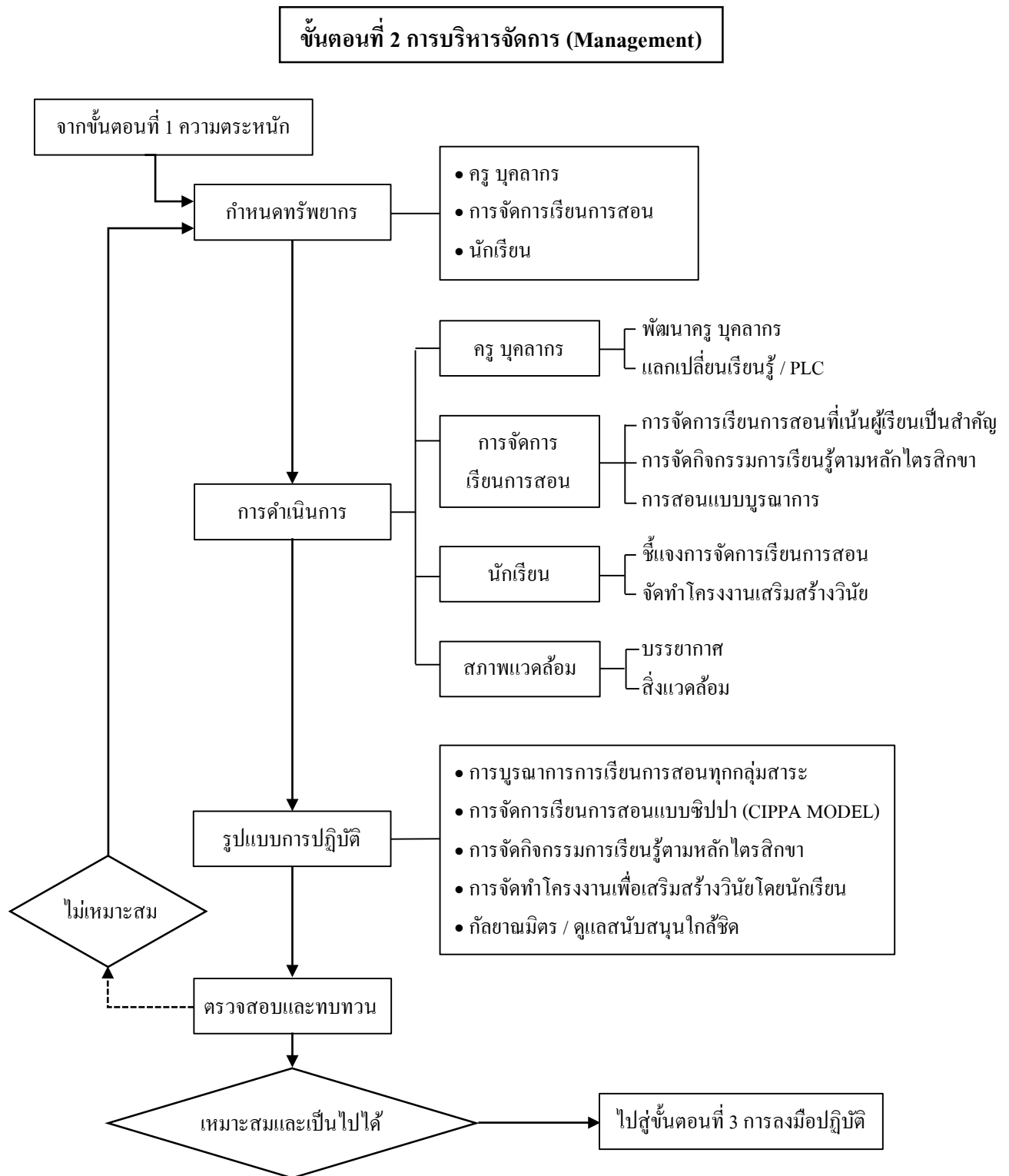
จากโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองที่มีองค์ประกอบครบถ้วน สมบูรณ์ มอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ แล้วจึง ดำเนินการปรับปรุงขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบตามคำแนะนำ ดังแสดงในภาพที่ 3.21 - 3.24

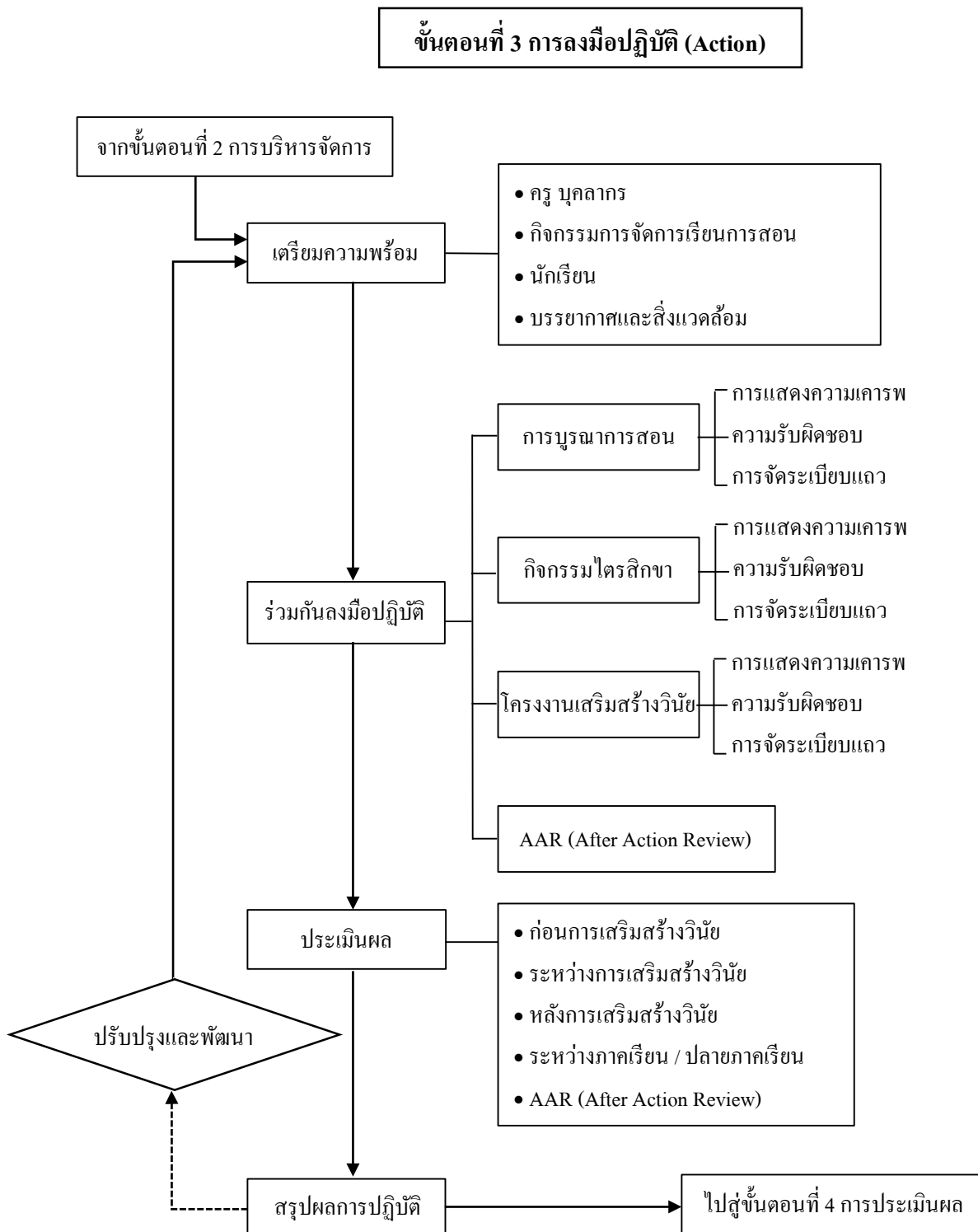
ภาพที่ 3.21 ขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน

โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

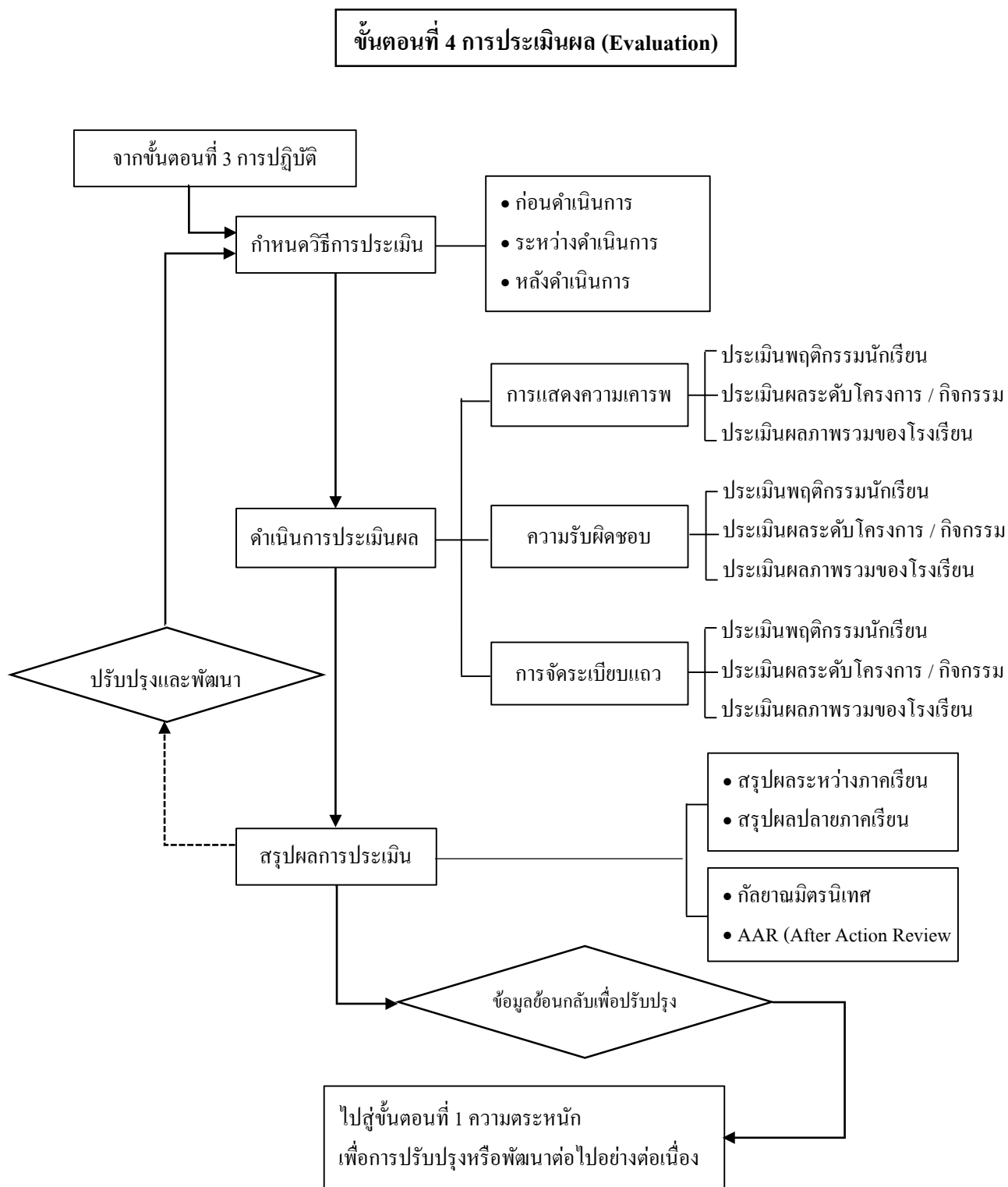
ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness)

ภาพที่ 3.22 ขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management)

ภาพที่ 3.23 ขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action)

ภาพที่ 3.24 ขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation)

9. รายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา จากภาพที่ 3.21 - 3.24 แต่ละขั้นตอนมีคำอธิบาย ดังนี้

9.1 รายละเอียดในการใช้รูปแบบ ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness)

9.1.1 กำหนดเป้าประสงค์ / สภาพปัญหา ของวินัยนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ดำเนินการ ดังนี้

1) ประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเชิงลึกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ให้มีความตระหนัก เข้าใจ และเห็นความสำคัญในกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน เพื่อสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้เป็นคนมีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย กฎกติกาของสังคม และเคารพสิทธิของผู้อื่น เป็นเยาวชนไทยที่เติบโตเป็นคนไทยที่สมบูรณ์มีคุณภาพ หัวข้อในการประชุมประกอบด้วย

- 1.1) สภาพปัญหาของการไม่มีวินัยในปัจจุบัน
- 1.2) ความสำคัญของการมีวินัยในตนเองของนักเรียน
- 1.3) ความสำคัญของกระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน
- 1.4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีวินัยในตนเองของนักเรียน
- 1.5) ผลที่เกิดจากการมีวินัยในตนเอง
- 1.6) การอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2) ประชุมเพื่อระดมสมองในการกำหนดปัญหาวินัยนักเรียนที่จำเป็นต้องร่วมกันแก้ไข โดยร่วมกันนำเสนอปัญหาด้านวินัยที่ต้องการพัฒนา พฤติกรรมที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ทั้งที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน ภายนอกโรงเรียน และที่บ้าน ตลอดจนปัญหาอุปสรรค ปัจจัยภายใน ภายนอก ที่เสริมการสร้างวินัย เพื่อให้ทุกฝ่ายได้ร่วมกันหาจุดร่วมของปัญหาด้านวินัยในตนเองของนักเรียน ซึ่งผลจากการระดมสมองวินัยที่ควรเสริมสร้างในโรงเรียน มี 3 ด้านคือ

- 2.1) การแสดงความเคารพ
- 2.2) ความรับผิดชอบ
- 2.3) การจัดระเบียบแถว

9.1.2 นำความรู้สู่การปฏิบัติ ดำเนินการ ดังนี้

- 1) แต่งตั้งคณะทำงาน

1.1) ประชุมครูประจำชั้น ครูประจำวิชา บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมสมองในการขับเคลื่อนรูปแบบในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนในโรงเรียน

1.2) แต่งตั้งคณะทำงานมอบหมายงาน ความรับผิดชอบในการวางแผนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน จัดทำโครงการ/กิจกรรม การดำเนินการลงมือปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแผนจนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

2) วางแผนแนวทางแก้ปัญหา

2.1) ระดับโรงเรียน

คณะทำงานผู้รับผิดชอบร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายใน ได้แก่ จุดแข็ง (ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีวินัยด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว) และจุดอ่อน หรือข้อด้อยของโรงเรียน รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ โอกาส (สภาพภายนอกที่เอื้อให้โรงเรียนสามารถเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียน เช่น ผู้ปกครองต้องการให้ลูกหลานมีวินัย โรงเรียนจึงควรให้การปลูกฝัง เป็นต้น) และสภาพภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของโรงเรียน เช่น ปัญหาของชุมชน/นักเรียน ควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบ เป็นต้น รวมทั้งพิจารณาทบทวน วัสดุภัณฑ์ ปรึชญาต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนได้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียนรอบด้านอย่างแท้จริง และเลือกใช้ประโยชน์ได้ถูกต้องตามความเป็นจริงของโรงเรียน จากผลการประชุมได้กำหนดหัวข้อในการนำไปวางแผนลงสู่ปฏิบัติ ดังนี้

2.1.1) พฤติกรรมวินัยด้าน การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ที่ต้องให้เกิดขึ้นกับนักเรียน และพฤติกรรมวินัยที่เป็นปัญหาที่ไม่ควรให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

2.1.2) การจัดการเรียนการสอน

2.1.3) โครงการ/กิจกรรม

2.1.4) วิธีการวัดและประเมินผล

2.1.5) นโยบายและ/หรือข้อตกลงร่วมกัน

2.2) ระดับเครือข่ายความร่วมมือ

ประชุม ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในเรื่องต่อไปนี้

2.2.1) วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ต่อการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน

2.2.2) สนับสนุนการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน

2.2.3) ติดตาม ประเมินผลการดำเนินการ และให้ข้อมูลย้อนกลับ

3) แลกเปลี่ยนเรียนรู้/ PLC

โรงเรียนใช้หลักการของ PLC (Professional Learning Community) ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการเรียนรู้ร่วมกัน ผลที่ได้แยกเป็นระดับ ดังนี้

3.1) ระดับนักเรียน นักเรียนจะได้รับการส่งเสริมและร่วมมือให้เกิดการเรียนรู้จากครู และเพื่อนนักเรียนที่ทำกิจกรรมร่วมกัน ได้รับการพัฒนาทักษะ และพฤติกรรมวินัยในตนเองที่สำคัญ 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว

3.2) ระดับผู้ประกอบการวิชาชีพ ได้แก่ ครู ผู้บริหาร ทุกคนในโรงเรียน ร่วมกันพิจารณาทบทวนนโยบาย การปฏิบัติ และกระบวนการของการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน มีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สามารถเสริมสร้างวินัยแก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้อบรมและสภาพแวดล้อมของการทำงานที่เป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกันของทุกฝ่าย

3.3) ระดับเครือข่ายความร่วมมือ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้การดูแล แนะนำ สนับสนุน ครู และผู้บริหาร เป็นการเชื่อมโยงแนวทางในการปฏิบัติเสริมสร้างวินัยให้แก่บุตรหลานทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียน ให้ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีความหมาย

4) เลือกแนวทางในการตัดสินใจ

ร่วมกันสรุป และตัดสินใจเลือกแนวทางในการดำเนินการที่เหมาะสม มีความเป็นไปได้ที่จะแก้ปัญหาวินัยของนักเรียน 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว และลงมือปฏิบัติ

9.1.3 ตรวจสอบและทบทวนแนวปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 1) ครู/ผู้รับผิดชอบ ตรวจสอบทบทวนความเหมาะสมและความเป็นไปได้
- 2) นำแนวทางการปฏิบัติที่ได้ตรวจสอบและทบทวนแล้วไปใช้ในชั้นตอน

ที่ 2 ต่อไป

กระบวนการดำเนินการ ชั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness)

ประเด็นที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
กำหนดเป้าประสงค์ /สภาพปัญหา	บรรยายสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนในโรงเรียน	จัดประชุม ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และ คณะกรรมการสถานศึกษา โดยผู้บริหารเป็นผู้บรรยายเนื้อหาความสำคัญของการมีวินัยของนักเรียนและการรณรงค์การมีวินัย	- PowerPoint - วิดีทัศน์เกี่ยวกับการรณรงค์การมีวินัย	ผู้เข้าร่วมประชุมรู้และเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการเสริมสร้างวินัย มีความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการมีวินัยของนักเรียน
	ระดมสมองกำหนดปัญหาวินัยนักเรียน ปฏิบัติการ “ค้นหาวินัยเป้าหมาย/วินัยที่เป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียน”	- แบ่งกลุ่มตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่ใกล้เคียงกัน คือ กลุ่มครู ผู้บริหาร กลุ่มผู้ปกครอง และ คณะกรรมการสถานศึกษา กลุ่มนักเรียน แกนนำ/สภานักเรียน - วิเคราะห์ปัญหา หรือ พฤติกรรมที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ภายนอกโรงเรียนและที่บ้าน - วิเคราะห์หาพฤติกรรมที่ต้องการเห็นในโรงเรียน ที่บ้าน - จัดกลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัย - จัดลำดับความสำคัญ	- ใบงานที่ 1 วิเคราะห์ปัญหา หรือ พฤติกรรมที่เป็นปัญหา - ใบงานที่ 2 วิเคราะห์หาพฤติกรรมที่ต้องการเห็น	1. ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถกำหนดวินัยเป้าหมายที่เป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียนและระบุพฤติกรรมบ่งชี้ได้ 2. ได้วินัยนักเรียนที่ต้องการเสริมสร้าง 3 ด้าน คือ การแสดง ความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว
	วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนโอกาส และอุปสรรค การเสริมสร้างวินัย การแสดง ความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัด ระเบียบแถว	ให้ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคการเสริมสร้างวินัยด้านการแสดง ความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว	ใบงานวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการเสริมสร้างวินัยด้านการแสดง ความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว	ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถ ระบุจุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค การเสริมสร้างวินัยวินัย ด้านการแสดง ความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว

ตารางที่ 3.2 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness) (ต่อ)

ประเด็นที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
นำความรู้สู่การปฏิบัติ	แต่งตั้งคณะทำงาน/ มอบหมายงาน - ระดับโรงเรียน - ระดับเครือข่ายความร่วมมือ	กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร ครู กลุ่ม ผู้ปกครอง และคณะ กรรมการสถานศึกษา กลุ่มนักเรียน แกนนำ/ สถานักเรียน ร่วมเสนอ ตัวแทนกลุ่มเป็นคณะ ทำงานระดับโรงเรียน และระดับกลุ่มเครือข่าย ความร่วมมือ	ใบงาน เสนอรายชื่อ ตัวแทนกลุ่มเป็นคณะ ทำงาน ระดับโรงเรียน ระดับ กลุ่มเครือข่าย ความร่วมมือ	คณะทำงาน - ระดับ โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู สถานักเรียน /กลุ่ม นักเรียนแกนนำ - ระดับเครือข่ายความ ร่วมมือ ได้แก่ กรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง
	แนวทางการเสริมสร้าง วินัยด้านการแสดงความ เคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว	คณะทำงานแต่ละระดับ ประกอบด้วยกลุ่มครู กลุ่มนักเรียน และกลุ่ม เครือข่าย วางแผน ดำเนินการเสริมสร้าง วินัยโดยนำปัญหาจาก ใบงานวิเคราะห์ปัญหา พฤติกรรมบ่งชี้ มาเลือก จัดทำแผนดำเนินการ เสริมสร้างวินัย ตัวแทน กลุ่มนำเสนอผังความคิด (Mind Map) ผู้เข้าร่วม ประชุมร่วมแสดงความ คิดเห็น/วิพากษ์	ใบงาน แผนดำเนินการ เสริมสร้างวินัยนักเรียน	1. ผู้เข้าร่วมประชุมเข้าใจ ถึง แนวทางการเสริม สร้างวินัยนักเรียน ใน 3 แนวทาง คือ การ สอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญแบบชิปปา การ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลัก ไตรสิกขา การจัดทำโครงงาน 2. ผู้เข้าร่วมประชุม สามารถวางแผน ดำเนินการเสริมสร้าง วินัยนักเรียน ได้
ตรวจสอบและ ทบทวน	ความเป็นไปได้และ ความเหมาะสมของ แนวทางเสริมสร้างวินัย ในตนเองของนักเรียน	คณะทำงานร่วมทบทวน ตรวจสอบแก้ไขแนวทาง การเสริมสร้างวินัย นักเรียนโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความ เป็นไปได้และ ความ เหมาะสม	ใบงานวิเคราะห์ความ เป็นไปได้และความ เหมาะสมของแนวทาง เสริมสร้างวินัยในตนเอง ของนักเรียนด้านการ แสดงความเคารพ ความ รับผิดชอบ และการจัด ระเบียบแถว	ผู้เข้าร่วมประชุม สามารถระบุข้อที่ควร แก้ไขปรับปรุง จากการ ปฏิบัติตามแนวทางการ เสริมสร้างวินัยในตนเอง ของนักเรียน ด้านการ แสดงความ เคารพ ความ รับผิดชอบ และการจัด ระเบียบแถว
	เลือกแนวทางในการ ตัดสินใจ	คณะทำงานร่วม ตัดสินใจเลือกแนวทาง ในการปฏิบัติ	ใบงาน นำเสนอแนวทาง ในการปฏิบัติ	ได้แนวทางการปฏิบัติที่ ได้ตรวจสอบ และ ทบทวนแก้ไขแล้ว

9.2 รายละเอียดในการใช้รูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management)

9.2.1 กำหนดทรัพยากร คือ การกำหนดปัจจัยนำเข้า ที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน มีดังนี้

1) ครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทรัพย์ทวี ได้แก่

1.1) ครูประจำชั้น

1.2) ครูประจำวิชา

2) การจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ได้แก่

2.1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2) การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา

2.3) การสอนแบบบูรณาการ

3) นักเรียน ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทรัพย์ทวีทุกคน

9.2.2 การดำเนินการในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ดังนี้

1) ครู บุคลากร เตรียมความพร้อม ดังนี้

1.1) พัฒนาครูและบุคลากร ดำเนินการดังนี้

1.1.1) ประชุมชี้แจง แนวทางการจัดการเรียนการสอน

1.1.2) จัดตั้งทีมงาน มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

1.1.3) จัดให้มีการประชุม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ

1.1.4) สนับสนุนให้ครู บุคลากร ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

1.1.5) เปิดโอกาสให้ครู ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกันเอง

1.1.6) เปิดโอกาสให้ครูร่วมกันตรวจสอบและประเมินผล

1.1.7) ปลุกจิตสำนึกการทำงานร่วมกัน เพื่อสู่เป้าหมายเดียวกัน

1.1.8) สนับสนุนให้ครูได้รับข่าวสารและความรู้จากสื่อต่าง ๆ

อย่างสม่ำเสมอ

1.2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ โดยใช้หลักการของ PLC

(Professional Learning Community) โดยโรงเรียนได้กำหนดชั่วโมง PLC หลังเลิกเรียนวันละหนึ่ง ชั่วโมงทุกวันเพื่อให้ครูทุกคนได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาาร่วมกัน ดังนี้

1.2.1) รวมกลุ่มครูที่มีปัญหา / ความต้องการเดียวกันในการแก้ไข

ปัญหาพฤติกรรมทางด้านวินัยนักเรียน ได้แก่ กลุ่มครูช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3) กลุ่มครูช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6) กลุ่มครูช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3)

1.2.2) ค้นหาปัญหา ความต้องการ โดยร่วมกันเสนอพฤติกรรมวินัย ที่เป็นปัญหา และต้องการแก้ไข จัดกลุ่มปัญหา จัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วน และเลือกพฤติกรรมวินัย ที่เป็นปัญหาโดยการพิจารณาร่วมกัน

1.2.3) ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหา โดยเล่าเรื่องที่เร้าพลัง บอกเล่าประสบการณ์ที่แก้ปัญหาได้สำเร็จ ค้นหาตัวอย่าง รูปแบบที่ประสบความสำเร็จ และร่วมกัน ตัดสินใจเลือกรูปแบบ/วิธีการ/นวัตกรรมในการแก้ปัญหา

1.2.4) ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา โดยออกแบบกิจกรรมตาม วิธีการ/นวัตกรรมที่กลุ่มเลือก และนำเสนอในภาพรวมของกลุ่มใหญ่ทั้ง โรงเรียน เพื่อสรุปและเลือก วิธีการที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้มากที่สุดในการแก้ปัญหาวินัยนักเรียน

1.2.5) แลกเปลี่ยนเสนอแนะ โดยนำเสนอกิจกรรม รูปแบบการจัดการเรียนการสอนการแก้ปัญหาวินัยให้ผู้ที่มิประสบความสำเร็จหรือผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร โรงเรียนอื่น

1.2.6) นำสู่การปฏิบัติ สังเกตการสอน การจัดโครงการ/กิจกรรม โดยร่วมกันนิเทศอย่างกัลยาณมิตร

1.2.7) สะท้อนผล โดยร่วมกันสรุปผลการนำรูปแบบ หรือวิธีการ โครงการ/กิจกรรมในการนำไปแก้ปัญหาวินัยนักเรียน อภิปรายผลแก้ปัญหา เสนอแนะแนวทาง ในการพัฒนาต่อไป

2) การจัดการเรียนการสอน คือ รูปแบบ / วิธีการ แนวทางในการจัดการเรียนการสอน ที่โรงเรียนใช้ในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ดังนี้

2.1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

2.1.1) ให้นักเรียน มีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง นักเรียนเป็นผู้เรียนรู้ บทบาทของครูผู้สอนคือผู้สนับสนุน และเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน

2.1.2) ให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชา ประสบการณ์เดิม ความหมายต่อการเรียนรู้ และความต้องการของนักเรียน

2.1.3) ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนการสอน นักเรียนจะได้รับความสนุกสนานจากการเรียนหากได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

2.1.4) สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียน ซึ่งจะช่วยในการปรับปรุงการทำงาน การพัฒนาความเป็นผู้ใหญ่ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฯลฯ

2.1.5) ครูผู้สอน คือผู้อำนวยการความสะอาดและเป็นแหล่งความรู้ในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถช่วยเหลือนักเรียน โดยไม่มีเงื่อนไข

2.1.6) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในแง่มุมมองของตนเองที่แตกต่างออกไป เพื่อสร้างความมั่นใจและการควบคุมตนเองได้มากขึ้น

2.1.7) จัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้หลาย ๆ ด้านพร้อมกันไป

2.2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ให้ครูดำเนินการดังนี้

2.2.1) ศึกษาหลักพุทธธรรม คือ ไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.2.2) ให้การยกย่อง ชมเชย ครูที่พัฒนาจนเป็นแบบอย่าง เพื่อเป็นแนวร่วมหรือแกนนำ

2.2.3) ร่วมกันกำหนดโครงการ/กิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิตที่เป็นการปฏิบัติบูรณาการทั้ง ศีล สมาธิ และปัญญา ให้เหมาะสมกับนักเรียน และสภาพโดยรวมของโรงเรียน

2.2.4) กำหนดวิธีการวัด และประเมินผล พฤติกรรมตัวบ่งชี้ที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ช่วงเวลาของการประเมินผล ทั้งในระดับโครงการ/กิจกรรม และภาพรวมของโรงเรียน

2.2.5) ดูแลสนับสนุนใกล้ชิด มีความเป็นกัลยาณมิตรที่ปรารถนาดีต่อการพัฒนานักเรียน และต่อการทำงาน

2.3) การสอนแบบบูรณาการ คือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการสอนหลายวิธี จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการสอนเนื้อหาสาระที่เชื่อมโยงกัน ตลอดจนมีการฝึกทักษะต่าง ๆ ที่หลากหลาย แนวทางการดำเนินการดังนี้

2.3.1) ให้ครูศึกษาความสำคัญการบูรณาการ การจัดการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวมด้วยรูปแบบหรือวิธีการที่หลากหลาย

2.3.2) ให้ครูได้ศึกษาลักษณะและรูปแบบของการบูรณาการ เพื่อนำมาปรับใช้ในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน

2.3.3) ให้ครูวางแผนจัดกิจกรรมบูรณาการด้านวินัย และกำหนดลักษณะของการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับวิธีการสอนแบบบูรณาการ

3) นักเรียน เตรียมความพร้อมนักเรียน ดังนี้

3.1) ประชุมนักเรียน ชี้แจงแนวการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเอง ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว

3.2) แนะนำชี้แจงและกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญ

ของการมีวินัย ส่งเสริมสนับสนุน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำเสนอกิจกรรม ได้ลงมือทำกิจกรรม และจัดทำโครงการที่เสริมสร้างวินัยฯ ด้วยตนเอง

4) สภาพแวดล้อม

จัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัย ทั้งทาง ภายนอกและจิตใจของครู บุคลากร และนักเรียนในโรงเรียน

9.2.3 รูปแบบการปฏิบัติ คือ กลไก แนวทางหรือวิธีการที่ทุกฝ่ายร่วมกันตัดสินใจ เลื่อนนำมาใช้ในการเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน ดังนี้

1) การบูรณาการ (Integrated) เข้ากับการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดำเนินการใน 2 แนวทาง ดังนี้

1.1) การสอนตรง (Direct teaching) คือ ให้ครูสอนเรื่องวินัยเกี่ยวกับการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว โดยตรงให้กับนักเรียน

1.2) การบูรณาการลงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ (Integration in learning management process) เป็นการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียน โดยครูยังสอนเนื้อหาปกติทั่วไป แต่สอดแทรกเรื่องวินัยทั้งความรู้ และการปฏิบัติจริงทุกกลุ่มสาระ

2) การจัดการเรียนการสอนแบบซิปปา (CIPPA MODEL) คือ การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ครูดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

2.1) ขั้นทบทวนความรู้เดิม

2.2) ขั้นแสวงหาความรู้ใหม่

2.3) ขั้นการศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล / ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยง

ความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

2.4) ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

2.5) ขั้นสรุปและจัดระเบียบความรู้

2.6) ขั้นการแสดงผลงาน

2.7) ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้

3) การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา ดำเนินการดังนี้

3.1) การเตรียมความพร้อม

3.1.1) การสร้างความตระหนัก

3.1.2) การจัดเตรียมสถานที่/ห้องสำหรับปฏิบัติกิจกรรม

3.1.3) การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรม

3.1.4) การจัดเก็บข้อมูลและการจัดเตรียมสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2) การพัฒนาขั้นศีล

3.2.1) กิจกรรมประจำวัน

3.2.2) กิจกรรมประจำสัปดาห์

3.2.3) กิจกรรมเสริม

3.3) การพัฒนาขั้นสมาธิ

3.3.1) กิจกรรมประจำวัน

3.3.2) กิจกรรมประจำสัปดาห์

3.3.3) กิจกรรมเสริม

3.4) การพัฒนาขั้นปัญญา

3.4.1) กิจกรรมประจำวัน

3.4.2) กิจกรรมประจำสัปดาห์

3.4.3) กิจกรรมเสริม

4) การจัดทำโครงการเพื่อเสริมสร้างวินัยโดยนักเรียน เป็นโครงการที่เน้นให้นักเรียนคิด เลือกลง ทำ นำเสนอ ในรูปแบบของโครงการกลุ่มด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เกิด การเรียนรู้ถึงการมีวินัยในด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว

5) กัลยาณมิตร / ดูแลสนับสนุนใกล้ชิด แนวทางการดำเนินงาน คือ

5.1) การนิเทศติดตามด้วยกัลยาณมิตร

5.2) การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน บรรยากาศของการเคารพอ่อนน้อม เมตตา กรุณาต่อกัน ทั้งครูต่อนักเรียน นักเรียนต่อครู นักเรียนต่อนักเรียน และครูต่อครูด้วยกัน

9.2.4 ตรวจสอบและทบทวน

1) ครู/ผู้รับผิดชอบ ตรวจสอบทบทวนความเหมาะสมและความเป็นไปได้

2) นำแนวทางการปฏิบัติที่ได้ตรวจสอบและทบทวนแล้วไปใช้ในขั้นตอน

ที่ 3 ต่อไป

กระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management) รายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management)

ประเด็นที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
กำหนดทรัพยากร	วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนในโรงเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งกลุ่มครูตามช่วงชั้น คือ กลุ่มที่ 1 ชั้น ป.1-3 กลุ่มที่ 2 ชั้น ป.4-6 กลุ่มที่ 3 ชั้น ม.1-3 ให้แต่ละกลุ่ม ยกตัวอย่างพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียน และนำเสนอปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ใบงานที่ 1 ให้แต่ละกลุ่มยกตัวอย่างพฤติกรรมปัญหาที่พบในโรงเรียน - ใบงานที่ 2 ให้แต่ละกลุ่มสรุปสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนในโรงเรียน - ร่วมกันสรุปปัจจัยที่ส่งผลการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในโรงเรียน 	ผู้เข้าร่วมประชุมรู้และเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนในโรงเรียน คือ ครู บุคลากร การจัดการเรียนการสอน และนักเรียน
การดำเนินการ	แนวทางการเตรียมความพร้อมครู การจัดการเรียนการสอนนักเรียน และสภาพแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาครู บุคลากร การจัดการเรียนการสอน - โรงเรียนจัดหา เครื่องคอมพิวเตอร์สัญญาณอินเตอร์เน็ตให้ครูทุกชั้นเรียนและทุกอาคารเรียนเพื่อให้ครูศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา - ประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อให้ความรู้เรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา การจัดการกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา การสอนแบบบูรณาการ การจัดทำโครงการวินัย โดยผู้บริหาร กลุ่มงานวิชาการ - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ โดยใช้หลักการของ PLC 	<ul style="list-style-type: none"> - PowerPoint - ใบงานที่ 1 หัวข้อเรื่องเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียนที่ตนเองศึกษาค้นคว้า เช่น กระบวนการจัดการเรียนการสอน การทำโครงการวินัยของนักเรียน กิจกรรมใดรสิกขาที่เสริมสร้างวินัย เป็นต้น - ใบงานที่ 2 ยกตัวอย่างพฤติกรรมนักเรียนในด้านการศึกษา ความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถวที่ไม่พึงประสงค์หรือที่ต้องการเห็นในโรงเรียน วิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางแก้ไข 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครู บุคลากรได้รับความรู้และสามารถพัฒนาตนเองในเรื่องวินัยตามความต้องการ 2. ครู บุคลากรสามารถแก้ปัญหาวินัยนักเรียนด้านแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว โดยใช้แนวทางของการจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา การบูรณาการ การจัดการกิจกรรม ไตรสิกขา การใช้โครงการ อย่างเป็นระบบได้ 3. นักเรียนสามารถทำโครงการเสริมสร้างวินัยได้ 4. โรงเรียนมีบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัย

ตารางที่ 3.3 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management) (ต่อ)

ประเด็นที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
การดำเนินการ		<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดชั่วโมง PLC หลังเลิกเรียนวันละ 1 ชั่วโมง จัดกิจกรรม หมุนเวียนให้ครูดังนี้ - ให้ครูนำเสนอ พฤติกรรมที่เป็น ปัญหาในแต่ละวัน จัดกลุ่มปัญหา ร่วมกันวิเคราะห์หา สาเหตุ แนวทางการ แก้ไข โดยใช้แนว ทางของการจัดการ เรียนการสอน หลัก ไตรสิกขา โครงการงาน วินัย เช่น นักเรียน ไม่ส่งการบ้าน มา โรงเรียนสาย ใช้ วิธีการใดแก้ปัญหา - นำเสนอรูปแบบที่ ประสบผลสำเร็จใน การเสริมสร้างวินัย - ร่วมกันเสนอแนะ กำหนดโครงการ กิจกรรม วิธีการวัด ประเมินผล ช่วงเวลาประเมิน การทำแผนการสอน แบบบูรณาการ เพื่อ นำสู่การปฏิบัติ นักเรียน - ประชุมชี้แจงนักเรียน เรื่องการจัดการเรียน การสอน กิจกรรมตาม หลักไตรสิกขา และ การทำโครงการ เสริมสร้างวินัยตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - ทัศนคติเกี่ยวกับการมี วินัยในตนเองด้านการ แสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และ การจัดระเบียบแถว 	

ตารางที่ 3.3 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management) (ต่อ)

ประเด็นที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
การดำเนินการ		สภาพแวดล้อม - ครู บุคลากร นักเรียน ร่วมกันตัดตกแต่งพุ่ม ไม้ ปลูกต้นต้นไม้ให้ สวยงามร่มรื่น น่าอยู่ - ทำป้ายสัญลักษณ์ บริเวณโดยรอบ เช่น “ทำดีสำคัญกว่าทุก สิ่ง” “โรงเรียนวิถี พุทธ” “ทนุโต เสฏฐ โฐ มนุสเสสุ ในห่มมุนยัย ผู้ฝึกตน ได้แล้ว เป็นผู้ ประเสริฐสุด” เป็นต้น - จัดเวรประจำวันมี นักเรียน ครูรับผิดชอบ ทำหน้าที่ดูแลความ สะอาดเรียบร้อย บริเวณที่รับผิดชอบ - จัดเตรียมถังขยะแยก ประเภทตามสี คือ สี เขียว ขยะที่เน่าเสียย่อย สลายเร็ว เช่นผักผลไม้ เศษอาหาร สีเหลือง ขยะที่นำมารีไซเคิลได้ เช่น แก้ว กระดาษ สี ฟ้า ขยะที่ย่อยสลาย ไม่ได้ไม่เป็นพิษ เช่น โฟม พลาสติกห่อลูก ออม ถุงพลาสติก - มอบสถานักเรียน ตรวจสอบความ สะอาดเรียบร้อย ประจำวัน ประกาศยก ย่องชมเชยทุกวัน		

ตารางที่ 3.3 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management) (ต่อ)

ประเด็นที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
รูปแบบการปฏิบัติ	วิธีการเสริมสร้างวินัย ในตนเองของนักเรียน	ประชุมครู บุคลากร ทบทวนตรวจสอบ วิธีการหรือแนวทางที่ ร่วมกันตัดสินใจเลือก นำมาใช้ในการเสริม สร้างวินัยในตนเองของ นักเรียน ได้แก่ การบูรณา การสอน การจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญแบบชิปปา กิจกรรมตามหลักไตร สิกขา การทำโครงการงาน	PowerPoint	ได้วิธีการที่เหมาะสมมี ความเป็นไปได้ในการ เสริมสร้างวินัยในตนเอง ของนักเรียนด้านการ แสดงความเคารพ ความ รับผิดชอบ และการจัด ระเบียบแถว 4 แนวทาง คือ 1. การบูรณาการสอน 2. การจัดการเรียนการ สอนแบบชิปปา 3. การจัดกิจกรรมตาม หลักไตรสิกขา 4. การจัดทำโครงการงาน ด้วยบรรยากาศของ กัลยาณมิตร ในสภาพ แวดล้อมที่ดี

9.3 รายละเอียดในการใช้รูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action)

9.3.1 เตรียมความพร้อม

1) ครู

- 1.1) วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับวินัย
สอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 1.2) ออกแบบโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา
 - 1.3) วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โดยโมเดลชิปปา (CIPPA MODEL)
 - 1.4) จัดเก็บข้อมูลพฤติกรรมวินัยของนักเรียน และจัดหาสื่อต่าง ๆ ที่
เกี่ยวข้อง ได้แก่ ใบงาน กรณีศึกษา/ตัวอย่าง
 - 1.5) ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในการทำโครงการเสริมสร้างวินัย
- ##### 2) กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน
- 2.1) กำหนดกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมประจำสัปดาห์ กิจกรรมเสริม

ที่เสริมสร้างวินัยตามหลักไตรสิกขา ประกอบด้วย การพัฒนาขั้นศีล การพัฒนาขั้นสมาธิ การพัฒนาขั้นปัญญา

2.2) กำหนดเครื่องมือในการประเมินพฤติกรรมวินัยของครู นักเรียน และผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.3) กำหนดวิธีการวัดประเมินผล และติดตามผลในระดับโครงการ/กิจกรรม และในภาพรวมของโรงเรียน

3) นักเรียน

3.1) ประชุมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งแจ้งสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีวินัย

3.2) ให้ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำโครงการเสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง

4) บรรยายภาพและสิ่งแวดล้อม จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัย ดังนี้

4.1) บรรยายภาพ

4.1.1) สร้างบรรยากาศความรัก ความอบอุ่น ความมีเมตตากรุณาต่อกัน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

4.1.2) ให้การสนับสนุน ดูแลใกล้ชิด มีความเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกัน มีความปรารถนาดีต่อการพัฒนาผู้เรียน และต่องาน

4.1.3) การทำกิจกรรมให้ความสำคัญกับการร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน

4.2) สิ่งแวดล้อม

4.2.1) จัดทำโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อม จัดทำป้ายสัญลักษณ์เตือนเรื่องวินัย และหลักธรรม เช่น คนดีสำคัญกว่าทุกสิ่ง โรงเรียนวิถีพุทธ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณธรรม 12 ประการ เป็นต้น

4.2.2) ปลุกต้นไม้ สร้างความร่มรื่นให้รู้สึกสงบ มีความสุข บริเวณโรงเรียน โดยรอบ สะอาด ปลอดภัย

4.2.3) อาคารสถานที่ ห้องเรียน แข็งแรง ปลอดภัย มีห้อง/สถานที่เพียงพอและเหมาะสมสำหรับปฏิบัติกิจกรรม

9.3.2 ร่วมกันลงมือปฏิบัติ ดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรมที่เสริมสร้างวินัย 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว ที่วางไว้ ดังนี้

1) การบูรณาการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ครูดำเนินการบูรณาการ

(Integrated) เรื่องวินัยด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว เข้ากับการเรียน การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโมเดล ชิปปา (CIPPA MODEL) ดังนี้

1.1) ขั้นนำ เป็นขั้นแนะนำเริ่มชั้นเรียน ให้ครูสอดแทรกคุณลักษณะ ของการมีวินัยเกี่ยวกับการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว โดย

1.1.1) ครูพูดถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการแสดงความ เคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว

1.1.2) กระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยใช้คำถามให้ นักเรียนร่วมกันตอบในชั้นเรียนว่า ข้อดีและข้อเสียของการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัด ระเบียบแถว เช่น “ถ้านักเรียนไม่ทำการบ้านจะมีผลดีหรือได้ประโยชน์อะไร” “คนที่ไม่ต่อแถวซื้อ อาหาร จะเกิดผลเสียอย่างไรบ้าง” “ถ้านักเรียนไม่ไหว้ครูเมื่อพบเจอ ดีหรือไม่ เพราะเหตุใด” เป็นต้น

1.1.3) ครูกล่าวชื่นชมนักเรียนที่ส่งงานตรงเวลา ส่งการบ้านหรือ ภาระงานที่มอบหมายไปครั้งก่อน และมีความรับผิดชอบ เพื่อเสริมแรงบวก

1.2) ขั้นสอน เป็นขั้นตอนของการให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรมการ เรียนรู้ตามธรรมชาติของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ตอบสนองตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ และสอดแทรกการเสริมสร้างวินัยเข้าไปในกิจกรรม ได้แก่

1.2.1) ใช้กรณีศึกษาหรือตัวอย่าง โดยให้ครูนำสถานการณ์ เรื่องราว หรือข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับวินัย ให้นักเรียนได้ศึกษา วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์

1.2.2) ทำชิ้นงานหรือสร้างผลงาน โดยให้ครูกำหนดขอบเขตของ งานให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ กำหนดการประเมินการเรียนรู้ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเกี่ยวกับวินัย ด้านต่าง ๆ

1.2.3) แสดงออกผ่านการปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูออกแบบกิจกรรม ให้นักเรียนได้แสดงออกพฤติกรรมและเกี่ยวข้องกับวินัย ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว เช่น กระบวนการกลุ่มที่มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงาน สังเกต พฤติกรรมการเข้าแถวซื้ออาหาร การไหว้ครู เป็นต้น

1.3) ขั้นสรุป เป็นขั้นตอนของการสรุปรวมองค์ความรู้ หรือทักษะที่ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการเรียนรู้ในคาบนั้น ๆ โดยในขั้นตอนนี้ให้ครูเน้นย้ำถึงวินัยที่ควรปฏิบัติ กล่าว ชื่นชมและให้กำลังใจนักเรียนในการมีวินัย เพื่อให้ นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และการเสริมแรง จากครู และผู้บริหารเป็นระยะ เพื่อให้พฤติกรรมทางด้านวินัยยังคงอยู่ และพัฒนากลายเป็นอุปนิสัย ที่ ติดตัวนักเรียนตลอดไป

2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ได้แก่ การพัฒนาขั้นศีล

การพัฒนาขั้นสมาธิ การพัฒนาขั้นปัญญา ได้กำหนดกิจกรรมไว้ดังนี้

2.1) การพัฒนาขั้นศีล

2.1.1) กิจกรรมประจำวัน ได้แก่ กิจกรรมไหว้สวยรอยยิ้ม กิจกรรมไปมาลาไหว้ กิจกรรมเวรประจำวัน กิจกรรมอบรมหน้าเสาธง กิจกรรมจิตอาสาประจำวัน กิจกรรมเดิน/เข้าแถวหน้าเสาธง กิจกรรมชื่นชมคนทำดี กิจกรรมของหายแล้วได้คืน กิจกรรมฝึกระเบียบวินัย กิจกรรมเดินเป็นแถวเข้าห้องเรียน กิจกรรมสหกรณ์/ออมทรัพย์ในชั้นเรียน กิจกรรมเดินแถวไปโรงอาหาร กิจกรรมเข้าแถวรับอาหารและเข้าแถวซื้อของ กิจกรรมพี่บริการน้อง กิจกรรมล้างจานและทำความสะอาดโรงอาหาร กิจกรรมบันทึกความดี กิจกรรมเข้าแถวก่อนกลับบ้าน กิจกรรมเดินเป็นแถวกลับบ้าน

2.1.2) กิจกรรมประจำสัปดาห์ ได้แก่ กิจกรรมแต่งกายด้วยผ้าไทย กิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมฝึกศาสนพิธี กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมสภานักเรียน กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมตลาดนัดโรงเรียน

2.1.3) กิจกรรมเสริม ได้แก่ กิจกรรมสร้างกฎกติการ่วมกัน กิจกรรมวันสำคัญ การใช้แรงเสริม รางวัลจูงใจ กิจกรรมทำบุญตักบาตร

2.2) การพัฒนาขั้นสมาธิ

2.2.1) กิจกรรมประจำวัน ได้แก่ กิจกรรมนั่งสมาธิก่อนเข้าเรียน กิจกรรมเสริมสติปัญญาเกิด กิจกรรมสมาธิผ่านบทเพลง กิจกรรมรู้สึกตัวทุกชั่วโมง กิจกรรมไหว้พระสวดมนต์ประจำวัน กิจกรรมพิจารณาอาหาร

2.2.2) กิจกรรมประจำสัปดาห์ ได้แก่ กิจกรรมฝึกสมาธิผ่านงานศิลปะ ดนตรี กิจกรรมพบกันวันศุกร์สุดสัปดาห์

2.2.3) กิจกรรมเสริม ได้แก่ กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม

2.3) การพัฒนาขั้นปัญญา

2.3.1) กิจกรรมประจำวัน ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมคุณธรรมนำชีวิต กิจกรรมวิเคราะห์ข่าว กิจกรรมการคิดอย่างมีเหตุผล กิจกรรมพี่สอนคุณเล่าน้อง

2.3.2) กิจกรรมประจำสัปดาห์ ได้แก่ กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมสภานักเรียน

2.3.3) กิจกรรมเสริม ได้แก่ กิจกรรมโครงการคุณธรรม กิจกรรมฟังธรรมตามกาล กิจกรรมเข้าค่ายวิทยาศาสตร์

3) การจัดทำโครงการเสริมสร้างวินัยโดยนักเรียน เป็นโครงการเชิงรุกที่ให้นักเรียนเรียนรู้ถึงวินัยในด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ในรูปแบบของโครงการกลุ่มด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ขั้นตอนมีดังนี้

- 3.1) แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสนใจ
- 3.2) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ระดมสมอง วิเคราะห์ปัญหา หรือ
พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงอารมณ์ ความรู้สึก การจัดระเบียบแถว
- 3.3) จัดลำดับปัญหาที่สำคัญด่วนที่สุด ที่ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่า ควร
รีบแก้ไข

- 3.4) ร่วมกันหาสาเหตุของปัญหา
- 3.5) กำหนดเป้าหมายของการแก้ปัญหา
- 3.6) กำหนดชื่อโครงการที่ชัดเจนเข้าใจง่าย
- 3.7) กำหนดวิธีแก้ไขปัญหา หรือวิธีดำเนินงานเพื่อไปสู่เป้าหมายนั้น

4) AAR (After Action Review)

ให้ครูผู้สอน/ผู้รับผิดชอบ ได้พูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เมื่อจบแต่ละกิจกรรมย่อย ในชั่วโมง PLC ที่โรงเรียนได้กำหนดไว้หลังเลิกเรียน เพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

9.3.3 ประเมินผล มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

การประเมินผล สามารถทำได้ทุกระยะ ทั้งก่อนเสริมสร้างวินัย ในระหว่างเสริมสร้างวินัย และหลังการเสริมสร้างวินัย โดยครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดวิธีการ ดำเนินการประเมินผล ดังนี้

1) การประเมินผลก่อนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมทางด้านวินัยที่เป็นปัญหา/ไม่พึงประสงค์ ข้อจำกัด และพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตรงกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียน เป็นการพัฒนาด้านวินัยของนักเรียนได้ตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพ

2) การประเมินผลระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย เป็นการศึกษาความเหมาะสมและความต่อเนื่องของกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างการสอน รวมถึงข้อจำกัดของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตรงกับปัญหา และให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เป็นการติดตามความก้าวหน้าของการใช้รูปแบบกลไกการเสริมสร้างวินัย เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องเรื่องวินัยมีประสิทธิภาพ

3) การประเมินผลหลังการเสริมสร้างวินัย ครูจะต้องประเมินผลพฤติกรรมนักเรียนด้านวินัยด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างปกติและสม่ำเสมอ เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน เป็นต้น ซึ่งในการประเมินนั้นนอกจากผู้สอนจะประเมินด้วยตนเองแล้ว จะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับวินัยได้มีการ

เปลี่ยนแปลงดีขึ้นมาน้อยเพียงใด ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง และส่งเสริมวินัยในด้านไหนด้วยการร่วมมือของทุกฝ่าย

4) การประเมินผลระหว่างภาคเรียน / ปลายภาคเรียน เป็นการประเมินผล การมีวินัยในตนเองของนักเรียนระหว่างภาคหรือปลายภาค เพื่อจะได้ทราบถึงวินัยของนักเรียนในด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว และนำผลการประเมินไปเป็นสารสนเทศปรับปรุงและพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

5) AAR (After Action Review) ให้ครูผู้สอน/ผู้รับผิดชอบได้พูดคุย เรียนรู้ เมื่อประเมินผลแต่ละครั้งเสร็จสิ้น ในช่วง PLC ที่โรงเรียนได้กำหนดขึ้นหลังเลิกเรียน โดยการตั้งคำถามเพื่อสร้างองค์ความรู้ เพื่อแก้ไข ปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น แก้ปัญหาวินัยได้ตรงประเด็นที่สุด เหมาะสมที่สุด เช่น สิ่งที่เราคิดว่าจะได้รับจากการใช้รูปการเสริมสร้างวินัยคืออะไร สิ่งที่เกิดขึ้นจริงคืออะไร ทำไมจึงไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง สิ่งที่ได้เรียนรู้ และวิธีการลด/แก้ปัญหาทางด้านวินัย คือ อะไร ทำอย่างไรบ้าง เป็นต้น

9.3.4 สรุปผลการปฏิบัติ ภายหลังจากเสร็จสิ้นการร่วมกันลงมือปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนแต่ละภาคเรียน/สิ้นปีการศึกษา ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการสรุปผลการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน นำข้อมูลย้อนกลับไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนา และใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติว่าสอดคล้องกับเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ตามรายละเอียดของขั้นตอนการประเมินผลในขั้นตอนที่ 4

กระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action)

ประเด็น ที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
เตรียมความพร้อม	เตรียมความพร้อมก่อน ลงมือปฏิบัติจริง	<p>ประชุมครู บุคลากร ทบทวนแนวทางการ เสริมสร้างวินัยในตนเอง ของนักเรียน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบูรณาการสอนใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ - การสอนแบบชิปปาที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูนำเสนอแผน การสอน วิธีการสอน ผู้เข้าร่วมประชุม ร่วม กันวิพากษ์ - วิเคราะห์กิจกรรม ไตรสิกขา ประจำวัน ประจำสัปดาห์ และ กิจกรรมเสริม ซึ่งใช้ เป็นเครื่องมือในการ ประเมินผลการเปลี่ยน แปลงพฤติกรรมวินัย ของนักเรียน - การกำหนดเครื่องมือ และวิธีการประเมิน พฤติกรรมวินัย นักเรียน - ครูประจำชั้น/ประจำ วิชาประชุมนักเรียนชี้ ทบทวนความรู้ความ เข้าใจในกระบวนการ จัดทำโครงการ เสริมสร้างวินัย สภาพแวดล้อม - ประชุมครู นักเรียน ร่วมกันสำรวจตรวจ สอบสภาพแวดล้อม โรงเรียน ให้เอื้อต่อ การเสริมสร้างวินัย 	<ul style="list-style-type: none"> - PowerPoint - แผนการจัดการเรียน การสอน - โครงการวินัย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีแผนการจัดการเรียน สอนแบบชิปปาที่ บูรณาการการ เสริมสร้างวินัยในทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้ 2. มีกิจกรรมตามหลัก ไตรสิกขา ประจำวัน ประจำสัปดาห์ และ กิจกรรมเสริม ที่ ประกอบด้วย การ พัฒนาขั้นศีล ขั้นสมาธิ ขั้นปัญญา 3. มีเครื่องมือประเมินผล การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของ นักเรียนในด้านการ แสดงความรัก ความรับผิดชอบ และ การจัดระเบียบแถว ทั้งก่อน ระหว่าง และ หลัง ในระดับชั้น และ ระดับ โรงเรียน 4. นักเรียนทำโครงการ การเสริมสร้างวินัยใน ตนเอง ได้ 5. มีสภาพแวดล้อมที่ดี เอื้อต่อการเสริมสร้าง วินัยในตนเองของ นักเรียน

ตารางที่ 3.4 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action) (ต่อ)

ประเด็น ที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
ร่วมกันลงมือปฏิบัติ	การดำเนินการ เสริมสร้างวินัยใน ตนเองของนักเรียน ด้านการแสดงความ เคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว ตามแนวทางที่กำหนด - การบูรณาการสอน - กิจกรรมไตรสิกขา - โครงการเสริมสร้าง วินัย	- ครูสอนเรื่องวินัยโดย การบูรณาการเข้ากับ การเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งการสอนทางตรง เช่น บอกความหมาย ความสำคัญ ระบุ พฤติกรรมย่อย ให้ นักเรียนยกตัวอย่าง การกระทำที่แสดงถึง การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และ การจัดระเบียบแถว ครูกระตุ้นผู้เรียน โดย ใช้สื่อ คลิปวิดีโอจาก Youtube ภาพข่าวเหตุ การณ์ต่าง ๆ เป็นต้น และการบูรณาการลง ในกระบวนการจัด การเรียนรู้แบบชิปปา - จัดกิจกรรมไตรสิกขา ขั้นพัฒนาศีล สมာธิ ปัญญา ตามคู่มือการ ใช้รูปแบบการเสริม สร้างวินัย 3 ด้าน ของ โรงเรียน - ร่วมกันสรุปในชั่วโมง PLC หลังเลิกเรียน	คู่มือการใช้รูปแบบการ เสริมสร้างวินัยในตนเอง ด้านการแสดงความ เคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ของ โรงเรียน	ครู นักเรียน ได้ ดำเนินการเสริมสร้าง วินัยในตนเองของ นักเรียน ด้านการแสดงความ เคารพ ความ รับผิดชอบ และการจัด ระเบียบแถวตาม แนวทางที่โรงเรียน กำหนด
ประเมินผล	การดำเนินการ ประเมินผลวินัยใน ตนเองของนักเรียน ด้านการแสดงความ เคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว ตามแนวทางที่กำหนด	- ประเมินผลพฤติกรรม นักเรียน 3 ด้าน ก่อน เริ่ม ระยะกลาง สิ้นสุด กิจกรรม ในระดับชั้น ระดับระหว่างภาค เรียน/ปลายภาคเรียน - ร่วมกันแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในชั่วโมง PLC	คู่มือการใช้รูปแบบการ เสริมสร้างวินัยในตนเอง ด้านการแสดงความ เคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ของ โรงเรียน	โรงเรียนได้ผลการ ประเมินด้านวินัย 3 ด้านทั้งในระดับชั้นและ ระดับโรงเรียน เพื่อ นำไปสรุปและพัฒนา พฤติกรรมของนักเรียน ต่อไป

9.4 รายละเอียดในการใช้รูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation)

การประเมินผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียน ทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นการประเมินผลในด้านวินัย 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว และความพึงพอใจของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันประเมิน ดำเนินการประเมิน ภายหลังจากสิ้นปี การศึกษา จำนวน 2 ครั้ง คือ ปีการศึกษา 2560 และปีการศึกษา 2561 รายละเอียดของการประเมิน มีดังนี้

9.4.1 การประเมินวินัยด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว เป็นการประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมวินัยที่เกิดขึ้นของนักเรียน ในทุกระดับ ดังนี้

1) ประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล เป็นการประเมินพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกเกี่ยวกับวินัยด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว โดยครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นผู้ประเมิน

2) ประเมินผลระดับโครงการ/กิจกรรม เกี่ยวกับการวินัย โดยครูผู้สอน/ผู้รับผิดชอบ เป็นผู้ประเมิน และกำหนดตัวบ่งชี้ในการประเมิน เพื่อใช้ในการปรับปรุงแผนปฏิบัติงานระดับความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมการเสริมสร้างวินัยต่าง ๆ จะส่งผลให้เกิดผลสำเร็จในภาพรวมของโรงเรียน ตัวบ่งชี้สำคัญที่ใช้ในการประเมินผลโครงการ/กิจกรรม ได้แก่

2.1) ร้อยละของโครงการ/กิจกรรมบรรลุเป้าหมายสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

2.2) ร้อยละของครู ที่บูรณาการเสริมสร้างวินัยในการจัดการเรียนการสอนและในกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.3) พฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ที่กำหนดไว้ใน โครงการ/กิจกรรม) เพิ่มขึ้น

2.4) พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (ที่กำหนดไว้ใน โครงการ/กิจกรรม) ลดน้อยลง

3) ประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน เป็นการนำผลของโครงการ/กิจกรรม มาใช้ประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน โดยนำวินัยเป้าหมายของโรงเรียน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว มาใช้เป็นเป้าหมายในการประเมินผล แล้วจึงกำหนดตัวบ่งชี้ภาพรวมที่สำคัญของโรงเรียน ได้แก่

3.1) มีกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาวินัยด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ทั้งโรงเรียน

3.2) มีกลไกคณะทำงานและใช้โครงการ/กิจกรรมเสริมสร้างวินัยเป็นเครื่องมือที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียน

- 3.3) พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น
- 3.4) พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนลดลง
- 3.5) เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวินัยในโรงเรียนจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน
- 3.6) มีองค์ความรู้/นวัตกรรมการเสริมสร้างวินัยและมีการบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน
- 3.7) เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนอื่น

9.4.2 การสรุปผลการประเมิน ในรูปแบบของกัลยาณมิตร และ AAR (After Action Review) เป็นการนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ และการเปรียบเทียบความแตกต่าง นำผลการประเมินเป็นข้อมูลย้อนกลับไปวิเคราะห์ความสอดคล้องกับเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ ถ้าข้อมูลที่ได้ไม่สอดคล้อง ควรดำเนินการปรับปรุงความตระหนักแนวทางการปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองให้มีประสิทธิภาพต่อไป

กระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation)

ประเด็นที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
กำหนดวิธีการประเมิน	วิธีการนิเทศติดตามประเมินผลการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการแสดงความรัก ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว	<ul style="list-style-type: none"> - ประชุมครู แต่งตั้งคณะทำงานทำหน้าที่นิเทศ ติดตาม แนะนำให้คำปรึกษาช่วยเหลืออย่างมีกัลยาณมิตร ประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้างานกลุ่มสาระการเรียนรู้ - ร่วมกันกำหนดวิธีการประเมินผล คือ ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ ด้วยวิธีการประเมินตามคู่มือของโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - PowerPoint - คู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองด้านการแสดงความรัก ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ของโรงเรียน 	การประเมินผลมี 3 ระยะ คือ ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ

ตารางที่ 3.5 รายละเอียดของกระบวนการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation)(ต่อ)

ประเด็นที่ต้องการ	การดำเนินการ			ผลที่ได้
	หัวข้อกิจกรรม	กิจกรรม	สื่อ	
ดำเนินการประเมิน	แนวทางการนิเทศติดตามและประเมินผลความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินผลก่อนระหว่าง และหลังดำเนินการ ด้วยวิธีการประเมินตามคู่มือของโรงเรียน ทั้งรายบุคคล โครงการ/กิจกรรม และภาพรวมของโรงเรียน - สรุปผลการประเมินเป็นร้อยละของโครงการ/กิจกรรม/พฤติกรรม ที่ประสบผลสำเร็จหรือไม่ ประสบผลสำเร็จ - สรุปพฤติกรรมที่พึงประสงค์/ไม่พึงประสงค์ที่เพิ่มขึ้นหรือลดน้อยลง 	<ul style="list-style-type: none"> - คู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ของโรงเรียน 	การประเมินผลเป็นไปตามแนวทางการประเมินที่กำหนด
สรุปผลการประเมิน	สรุปผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา	<ul style="list-style-type: none"> - สรุปผลระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียน - ประเมินผลในภาพรวมของโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - PowerPoint - เอกสารสรุปผลการประเมินพฤติกรรมโครงการ/กิจกรรม ระดับชั้นเรียน ระดับภาคเรียน/ปีการศึกษา 	ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

10. การตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบประสิทธิภาพ รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยได้นำโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองที่มีขั้นตอนครบถ้วนแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงสร้าง ด้านเนื้อหา ด้านภาษา การนำไปปฏิบัติ และการใช้ประโยชน์ได้จริงแล้วจึงดำเนินการปรับปรุงรูปแบบตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏว่าได้รูปแบบการเสริมสร้าง

วินัยในตนเองที่เหมาะสม รูปแบบประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ 1) ความตระหนัก (Awareness) 2) การบริหารจัดการ (Management) 3) การลงมือปฏิบัติ (Action) และ 4) การประเมินผล (Evaluation) เป็นรูปแบบที่มีองค์ประกอบสมบูรณ์ และเชื่อมโยงสัมพันธ์ต่อกันเป็นหนึ่งเดียว เพื่อให้ส่งผลร่วมกันในการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โดยภาพรวม เรียกว่า “รูปแบบการเสริมสร้าง วินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”

ผู้วิจัยดำเนินการกำหนดรายละเอียดของรูปแบบให้เหมาะสมสำหรับนำไปใช้จริง และนำรูปแบบที่ได้ปรับปรุงรายละเอียดการใช้แล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ครั้งที่ 2 โดยใช้แบบตรวจสอบมาตรฐานค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 8 ข้อ ผลการตรวจพบว่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} \geq 4.39$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} \geq 4.52$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่สูงพอจะนำไปใช้ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของโรงเรียนทรัพย์ทวีตามวัตถุประสงค์ต่อไป

11. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งสิ้น 8 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสำรวจความต้องการจำเป็น จำนวน 3 ฉบับ แบบสังเกต จำนวน 1 ฉบับ และแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบผลการใช้รูปแบบ จำนวน 4 ฉบับ เป็นชนิด มาตรฐานค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างเอง โดยกำหนดขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็น นิยามความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง สร้างแบบสำรวจความต้องการจำเป็น ได้ข้อคำถามทั้งสิ้นจำนวน 27 ข้อ จำแนกเป็นฉบับที่ 1 จำนวน 7 ข้อ ฉบับที่ 2 จำนวน 10 ข้อ ฉบับที่ 3 จำนวน 10 ข้อ ตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 90 คน ประกอบด้วยนักเรียน จำนวน 30 คน ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 30 คน และผู้ปกครอง จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาและค่าความเที่ยงเป็นรายฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสำรวจความต้องการจำเป็น ของนักเรียน จำนวน 7 ข้อ ตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.85

ฉบับที่ 2 แบบสำรวจความต้องการจำเป็น ของผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ ตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.92 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.88

ฉบับที่ 3 แบบสำรวจความต้องการจำเป็น ของครูและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ ตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.90 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.87

2. ศึกษางานวิจัย ทฤษฎี และรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โดยใช้หลักไตรสิกขา ศึกษาแบบสอบถามการเสริมสร้างวินัยนักเรียนจากคู่มือการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ นิยามการพัฒนารูปแบบ และความพึงพอใจการใช้รูปแบบ โดยนิยามเชิงปฏิบัติการ เพื่อเตรียมการร่างข้อคำถามของแบบสังเกต แบบสอบถาม ได้ข้อคำถามทั้งสิ้น จำนวน 114 ข้อ จำแนกเป็น ฉบับที่ 4 แบบสังเกต จำนวน 48 ข้อ ฉบับที่ 5 แบบสอบถาม จำนวน 28 ข้อ ฉบับที่ 6 แบบสอบถาม จำนวน 15 ข้อ ฉบับที่ 7 แบบสอบถาม จำนวน 13 ข้อ ฉบับที่ 8 แบบสอบถาม จำนวน 10 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบค่าความตรง (IOC) ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 90 คน ประกอบด้วย นักเรียน จำนวน 30 คน ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 30 คน และผู้ปกครอง จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาและค่าความเที่ยงของเครื่องมือแต่ละฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 4 แบบสังเกตผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ด้านวินัยของนักเรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการแสดงความเคารพ จำนวน 17 ข้อ ค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.93 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.98 ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 17 ข้อ ค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.95 และด้านการจัดระเบียบแถว จำนวน 14 ข้อ ค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.93 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.95 ตรวจสอบค่าความตรง (IOC) ทั้งฉบับ ได้ค่าเท่ากับ 0.93 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) รวมทั้งฉบับได้ค่าเท่ากับ 0.96 ซึ่งค่าความความตรงและค่าความเที่ยงสูงพอที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามความพึงพอใจของครู 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ความตระหนัก จำนวน 7 ข้อ ค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.91 ด้านที่ 2 การบริหารจัดการ จำนวน 7 ข้อ ค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.89 ด้านที่ 3 การลงมือปฏิบัติ ค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.85 และด้านที่ 4 การประเมินผล จำนวน 7 ข้อ ค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.83 ตรวจสอบค่าความตรง (IOC) ทั้งฉบับ ได้ค่าเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) รวมทั้งฉบับได้ค่าเท่ากับ 0.87 ซึ่งค่าความตรงและค่าความเที่ยงสูงพอที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

ฉบับที่ 6 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 15 ข้อ ตรวจสอบค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.91 ซึ่งค่าความตรงและค่าความเที่ยงสูงพอที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

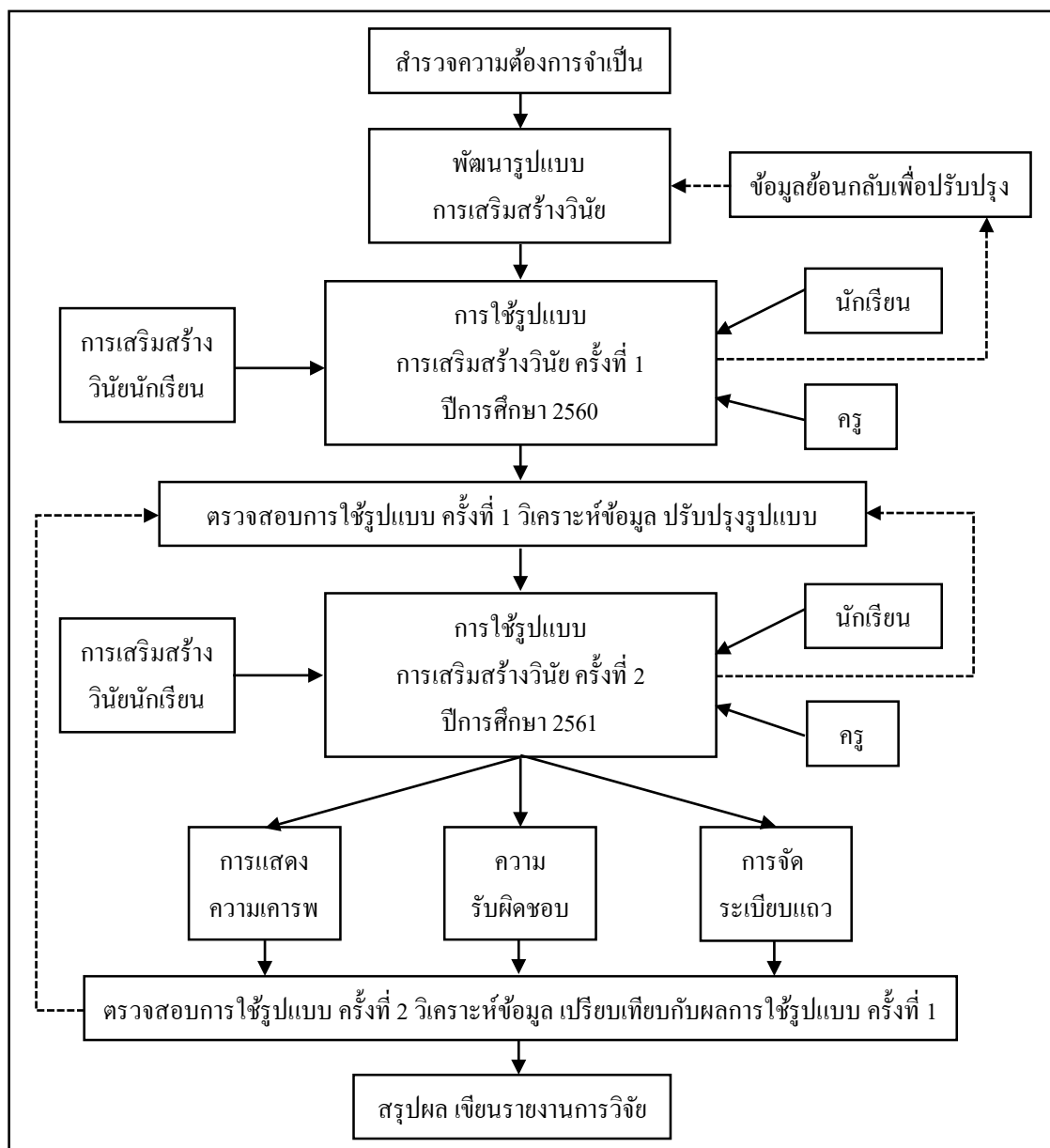
ฉบับที่ 7 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครอง จำนวน 13 ข้อ ตรวจสอบค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.90 ซึ่งค่าความตรงและค่าความเที่ยงสูงพอที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

ฉบับที่ 8 แบบสอบถามความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ ตรวจสอบค่าความตรง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าเท่ากับ 0.83 ซึ่งค่าความตรงและค่าความเที่ยงสูงพอที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ และการตรวจสอบผลการใช้

1. การนำรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองไปใช้ ได้ดำเนินการดังนี้

รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองที่พัฒนาขึ้นนี้ ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ หลักการ ทฤษฎี วิธีการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จนได้องค์ประกอบที่เป็นแนวทางในการใช้ เพื่อแก้ปัญหาวินัยของนักเรียน ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบต่าง ๆ มาเรียบเรียง และยกร่างขึ้นเป็นโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัย ซึ่งในโครงสร้างดังกล่าวแล้ว สามารถแบ่งออกเป็นขั้นตอนสำคัญได้ 4 ขั้นตอน คือ ความตระหนัก การบริหารจัดการ การลงมือปฏิบัติ และการประเมินผล และได้นำรูปแบบ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ก่อนมอบหมายให้ครู/ผู้รับผิดชอบไปศึกษาทำความเข้าใจขั้นตอนการใช้รูปแบบ แล้วดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามรูปแบบที่กำหนด ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทรัพย์ทวี ควบคู่ไปกับการทำโครงการ / กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา ซึ่งดำเนินการในปีการศึกษา 2560 - 2561 เป็นเวลา 2 ปี ติดต่อกัน รายละเอียดขั้นตอนการใช้รูปแบบ ดังแสดงในภาพที่ 3.25

ภาพที่ 3.25 ขั้นตอนการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

2. การตรวจสอบผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้ดำเนินการดังนี้

หลังจากได้นำรูปแบบไปใช้ตลอดปีการศึกษา 2560 แล้ว จึงดำเนินการตรวจสอบผลการใช้รูปแบบ ครั้งที่ 1 เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2560 โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสังเกต แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 4 เป็นแบบสอบถามการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ให้ครูผู้สอนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม และฉบับที่ 5 - 8 เป็น

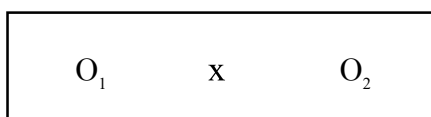
แบบสอบถามความพึงพอใจ ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นผู้ตอบแบบสอบถามแล้ววิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และหลังจากการตรวจสอบการใช้ ครั้งที่ 1 แล้วจึงได้ปรับปรุงและพัฒนาารูปแบบให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ก่อนจะนำไปใช้ในปีการศึกษา 2561

นำรูปแบบที่ปรับปรุงและพัฒนาแล้ว ไปใช้ในปีการศึกษา 2561 ตลอดปีการศึกษา ทำการตรวจสอบผลการใช้รูปแบบ ครั้งที่ 2 เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2561 ด้วยเครื่องมือและวิธีการเดียวกับการตรวจสอบผล ครั้งที่ 1 ดำเนินการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำผลจากการวิเคราะห์ ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มาเปรียบเทียบหาค่าความแตกต่าง ด้วยการทดสอบที (t-Test) แบบไม่อิสระ

สรุปผลการใช้ โดยการนำผลการประเมินครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2 ได้แก่การเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ในด้านการแสดงความรัก ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และด้านความพึงพอใจของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ในปีการศึกษา 2560 และ 2561 โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่าง สรุปผล และเขียนรายงานการวิจัยต่อไป

3. แบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) เนื่องจากต้องการให้ครูและนักเรียนทุกคนได้รับนวัตกรรม ตามรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ดังแสดงในภาพที่ 3.26

ภาพที่ 3.26 แบบการวิจัย การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ที่มา : สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (2550 : 342)

- O_1 หมายถึง การวัดผลพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนก่อนการใช้รูปแบบ
- X หมายถึง การใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองกับนักเรียน
- O_2 หมายถึง การวัดผลพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยกำหนดให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูล การสำรวจความต้องการจำเป็น ระหว่างวันที่ 13 - 17 มีนาคม 2560 เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรพิทยิว ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา จากนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 40 คน

ระยะที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 19 - 30 มีนาคม 2561 หลังจากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ในปีการศึกษา 2560 มาแล้ว เป็นเวลา 1 ปี โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการมีวินัยของนักเรียนด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และแบบสอบถามความพึงพอใจ ของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 219 คน

ระยะที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 18 - 29 มีนาคม 2562 หลังจากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ในปีการศึกษา 2561 มาแล้ว เป็นเวลา 2 ปี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการเช่นเดียวกันกับปลายปีการศึกษา 2560 จากกลุ่มเดียวกับผู้ให้ข้อมูลเดิมซึ่งได้เลื่อนชั้นในปีการศึกษา 2561 ประกอบด้วย นักเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้ปกครอง ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 219 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสังเกต แบบสอบถาม ชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ได้เก็บรวบรวมมาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของการตอบแบบสังเกตแบบสอบถามทุกฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเกตพฤติกรรมการมีวินัยของนักเรียน โดยกำหนดตัวบ่งชี้ทั้ง

3 ด้าน ที่ได้มาจากผลสรุปของการระดมสมองของครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการกำหนดปัญหาวินัยนักเรียน ได้ทั้งสิ้น 48 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ด้านการแสดงความเคารพ 17 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบ 17 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้ด้านการจัดระเบียบแถว 14 ตัวบ่งชี้ วิเคราะห์ข้อมูลชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Best and Kahn, 1993 : 246 - 250) ซึ่งกำหนดค่าความมาก - น้อย ของระดับการมีพฤติกรรมของนักเรียน โดยมีระดับการให้คะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม อยู่ในระดับดีเยี่ยม
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม อยู่ในระดับดีมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม อยู่ในระดับดี
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม อยู่ในระดับพอใช้
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม อยู่ในระดับต้องปรับปรุง

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายในการประเมิน เป็นระดับค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม มาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	ระดับพฤติกรรม น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Best and Kahn, 1993 : 246 - 250) ซึ่งกำหนดค่าความมาก - น้อย ของระดับความคิดเห็นหรือระดับความพึงพอใจ โดยมีระดับการให้คะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ มากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ มาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ ปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ น้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ น้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายในการประเมิน เป็นระดับค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ มาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็น / ความพึงพอใจ น้อยที่สุด

4. เปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ปีการศึกษา 2560 กับปีการศึกษา 2561 โดยใช้การทดสอบที (t-Test) แบบไม่อิสระ (พิสนุ ฟองศรี, 2559 : 69) ดังนี้

- 4.1 เปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการแสดงความเคารพ
- 4.2 เปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความรับผิดชอบ
- 4.3 เปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการจัดระเบียบแถว
- 4.4 เปรียบเทียบความพึงพอใจของครู

- 4.5 เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียน
- 4.6 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครอง
- 4.7 เปรียบเทียบความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษา

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ใช้ IOC หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือเก็บข้อมูล จากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทุกฉบับ โดยมีสูตร ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 323)

สูตร	$IOC = \frac{\sum R}{n}$	
เมื่อ	IOC	แทน
	$\sum R$	แทน
	n	แทน
	R	แทน

1.2 ใช้ แอลฟา (α) หาค่าความเที่ยง (ความเชื่อมั่น) ของแบบสอบถาม ชนิดมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ทุกฉบับ โดยมีสูตร ดังนี้ (พิสนุ ฟองศรี, 2554 : 202)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	=	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	k	=	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	s_i^2	=	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	s_t^2	=	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือ

2. สถิติที่ใช้พื้นฐาน ได้แก่

2.1 ใช้ \bar{X} ค่าเฉลี่ย ของการมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว และความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยมีสูตร ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 345)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} = คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.2 ใช้ S.D. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว และความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา โดยมีสูตร ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 346)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ

S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย (ความแตกต่าง) ได้แก่

3.1 การทดสอบที (t-Test) แบบไม่อิสระกัน ใช้เพื่อทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ระหว่างผลการตรวจสอบการใช้รูปแบบ ครั้งที่ 1 กับผลการตรวจสอบการใช้รูปแบบ ครั้งที่ 2 เกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว และความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. สถิติหาค่าความสัมพันธ์ ได้แก่

4.1 ใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) หาค่าความสัมพันธ์ของคะแนนการสังเกตความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระหว่างคะแนนสังเกตของครูคนที่ 1 กับคะแนนสังเกตของครูคนที่ 2 ของแบบสังเกต ชนิดมาตรประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีสูตร ดังนี้ (พิสนุ พงศ์ศรี, 2553 : 160)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	เป็น ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
	$\sum X$	เป็น ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 1 (X)
	$\sum Y$	เป็น ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 2 (Y)
	$\sum XY$	เป็น ผลรวมของผลคูณระหว่างข้อมูลตัวแปรที่ 1 และ 2
	$\sum X^2$	เป็น ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 1
	$\sum Y^2$	เป็น ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 2
	N	เป็น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ผลการสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
2. ผลการพัฒนาแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
3. ผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ด้านวินัย 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว
4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงรายละเอียดตามลำดับของวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ผลการสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ตามความคิดเห็นของนักเรียน
โรงเรียนทรัพย์ทวี

รายการ	ความต้องการ		ความ หมาย	เกณฑ์	ผลการ สำรวจ
	\bar{X}	S.D			
ความต้องการจำเป็น					
1. ต้องการให้ครูสอนเรื่องวินัยที่จำเป็นและสำคัญ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	3.94	0.55	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
2. ต้องการให้โรงเรียนกำหนดพฤติกรรมที่ไม่พึง ประสงค์และพึงประสงค์เพื่อนักเรียนจะได้ ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม	4.16	0.68	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
3. จำเป็นต้องให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาวินัยด้วยตนเองเพราะจะทำให้นักเรียนได้ เรียนรู้และเข้าใจความสำคัญของวินัยมากขึ้น	4.08	0.83	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
4. ต้องการให้โรงเรียนจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ เสริมสร้างวินัยเพื่อนักเรียนได้เรียนรู้จากการ ปฏิบัติจริง	4.56	0.50	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 4.50$	ต้องการ
5. ต้องการให้ครูสอนเรื่องวินัยในบรรยากาศที่ อบอุ่นเป็นกันเอง เพราะเรียนรู้ได้ดี มีความสุข	4.54	0.50	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 4.50$	ต้องการ
6. ต้องการให้มีรูปแบบการเสริมสร้างวินัยใน ตนเองที่สอดคล้องกับกิจกรรมประจำวันของ นักเรียนเพื่อสร้างความเคยชินเป็นนิสัย	4.68	0.47	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 4.50$	ต้องการ
7. จำเป็นต้องมีรูปแบบการเสริมสร้างวินัยใน ตนเอง เพราะทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ เอาใจใส่การเรียนรู้เพิ่มขึ้น	3.94	0.77	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
รวม	4.27	0.61	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$) ทุกรายการมีความต้องการจำเป็น เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า ต้องการให้มีรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองที่สอดคล้องกับกิจกรรมประจำวันของนักเรียน

เพื่อสร้างความเคยชินเป็นนิสัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.68$) รองลงมา คือ ต้องการให้โรงเรียนจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่เสริมสร้างวินัยนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ($\bar{x}=4.56$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดและเท่ากัน คือ ต้องการให้ครูสอนเรื่องวินัยที่จำเป็นและสำคัญ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และจำเป็นต้องมีรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง เพราะทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบเอาใจใส่การเรียนเพิ่มขึ้น ($\bar{x}=3.94$)

1.2 ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนทรัพย์ทวี ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนทรัพย์ทวี

รายการ	ความต้องการ		ความหมาย	เกณฑ์	ผลการสำรวจ
	\bar{x}	S.D			
ความต้องการจำเป็น					
1. ต้องการให้โรงเรียนสอนเรื่องวินัยที่ถูกต้อง เพื่อบุตรหลานปฏิบัติตนได้ถูกต้อง เหมาะสม	4.74	0.44	มากที่สุด	$\bar{x} \geq 4.50$	ต้องการ
2. ต้องการให้โรงเรียนแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่เกี่ยวกับวินัยของบุตรหลาน	4.36	0.60	มาก	$\bar{x} \geq 3.50$	ต้องการ
3. ต้องการให้ครูสอนเรื่องความมีวินัยให้กับบุตรหลานด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.28	0.70	มาก	$\bar{x} \geq 3.50$	ต้องการ
4. ต้องการให้โรงเรียนจัดโครงการ/กิจกรรมที่เสริมสร้างควมมีวินัยให้กับบุตรหลาน	4.36	0.69	มาก	$\bar{x} \geq 3.50$	ต้องการ
5. ต้องการกำหนดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาร่วมกับโรงเรียน เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน	4.26	0.66	มาก	$\bar{x} \geq 3.50$	ต้องการ
6. ต้องการกำหนดข้อตกลง/ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับวินัยร่วมกับโรงเรียนเพื่อให้การปฏิบัติของบุตรหลานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	4.46	0.54	มาก	$\bar{x} \geq 3.50$	ต้องการ
7. จำเป็นต้องให้ครูมีวินัยในตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรหลาน	4.52	0.50	มากที่สุด	$\bar{x} \geq 4.50$	ต้องการ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ	ความต้องการ		ความ หมาย	เกณฑ์	ผลการ สำรวจ
	\bar{X}	S.D			
ความต้องการจำเป็น					
8. ต้องการนำหลักพุทธศาสนามาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่เกี่ยวกับวินัย	4.26	0.69	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
9. ต้องการให้มีรูปแบบการเสริมสร้างวินัยที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพจริง	4.42	0.61	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
10. ต้องการให้มีรูปแบบการเสริมสร้างวินัยเพื่อบุตรหลานมีวินัยในตนเอง เป็นคนดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข	4.62	0.53	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 4.50$	ต้องการ
รวม	4.43	0.60	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.43$) ทุกรายการมีความต้องการจำเป็น เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า ต้องการให้โรงเรียนสอนเรื่องวินัยที่ถูกต้อง เพื่อบุตรหลานประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.74$) รองลงมา ต้องการให้โรงเรียนมีรูปแบบการเสริมสร้างวินัย เพื่อให้บุตรหลานมีวินัยในตนเองเป็นคนดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ($\bar{x}=4.62$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดและเท่ากันคือ ต้องการกำหนดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหาร่วมกับโรงเรียนเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกันและต้องการนำหลักพุทธศาสนามาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่เกี่ยวกับวินัย ($\bar{x}=4.26$)

1.3 ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนทรัพย์ทวี ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ตามความคิดเห็นของครู และคณะ
กรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนทรัพย์ทวี

รายการ	ความต้องการ		ความ หมาย	เกณฑ์	ผลการ สำรวจ
	\bar{X}	S.D			
ความต้องการจำเป็น					
1. ต้องการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยเพราะ ต้องการสอนบูรณาการเรื่องวินัยในกลุ่มสาระ การเรียนรู้	4.81	0.40	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 4.50$	ต้องการ
2. ต้องการรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องวินัยของนักเรียน	4.33	0.73	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
3. จำเป็นต้องใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัย นักเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.29	0.85	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
4. ต้องการให้โรงเรียนจัด โครงการ/กิจกรรมที่ เสริมสร้างความมีวินัยให้กับนักเรียน	4.62	0.50	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 4.50$	ต้องการ
5. ต้องการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยเพื่อให้ ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมวางแผนดำเนินการ แก้ไขปัญหาพร้อมกัน	4.48	0.60	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
6. ต้องการรูปแบบการเสริมสร้างวินัย เพื่อให้ นักเรียนเรียนรู้และแก้ไขปัญหาวินัยด้วยตนเอง	4.29	0.72	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
7. ต้องการรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนที่ ใช้ได้ทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.48	0.51	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ต้องการ
8. จำเป็นต้องใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัย สอดแทรกในกิจกรรม/กิจวัตรประจำวันของ นักเรียนเพื่อสร้างความคุ้นชินทำเป็นนิสัยติดตัว	4.81	0.40	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 4.50$	ต้องการ
9. ต้องการนำหลักไตรสิกขามาใช้แก้ปัญหาวินัย เพราะเป็นการแก้ไขอย่างเป็นขั้นตอนสามารถ ปฏิบัติได้จริง	4.95	0.22	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 4.50$	ต้องการ
10. จำเป็นต้องใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยเพื่อให้ นักเรียน เป็นคนดี มีวินัย เป็นที่ชื่นชม สามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข	4.81	0.40	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 4.50$	ต้องการ
รวม	4.59	0.53	มากที่สุด	$\bar{X} \geq 4.50$	ต้องการ

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.59$) ทุกรายการมีความต้องการจำเป็น เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า ต้องการนำหลักไตรสิกขามาใช้แก้ปัญหาวินัย เพราะเป็นการแก้ไขอย่างเป็นขั้นตอนสามารถปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.95$) รองลงมา คือ มี 3 รายการ คือ ต้องการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยเพราะต้องการสอนบูรณาการเรื่องวินัยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำเป็นต้องใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยสอดแทรกในกิจกรรม/กิจกรรมประจำวันของนักเรียนเพื่อสร้างความคุ้นชินทำเป็นนิสัยติดตัว และจำเป็นต้องใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัย เป็นที่ชื่นชม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.81$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มี 2 รายการ คือ จำเป็นต้องใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และต้องการรูปแบบการเสริมสร้างวินัย เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้และแก้ไขปัญหาวินัยด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.29$)

1.4 สรุปผลการสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 สรุปผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ตามความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายการ	ความต้องการ		ความ หมาย	เกณฑ์	ผลการ สำรวจ
	\bar{x}	S.D			
1. ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน	4.27	0.61	มาก	$\bar{x} \geq 3.50$	ต้องการ
2. ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง	4.43	0.60	มาก	$\bar{x} \geq 3.50$	ต้องการ
3. ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.59	0.53	มากที่สุด	$\bar{x} \geq 4.50$	ต้องการ
รวม	4.43	0.58	มาก	$\bar{x} \geq 3.50$	ต้องการ

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ตามความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.43$) ทุกรายการมีความต้องการจำเป็น เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.59$) รองลงมา คือ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ($\bar{x}=4.43$) ส่วนความต้องการจำเป็นในการ พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองตามความคิดเห็นของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด($\bar{x}=4.27$)

2. ผลการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ปรากฏผลดังนี้

รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ที่พัฒนาขึ้นจากการศึกษา วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างวินัยในตนเองให้แก่ นักเรียน แล้วศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ โดยการวิเคราะห์ หลักการ ทฤษฎี เทคนิควิธีการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จนได้องค์ประกอบที่เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาด้านวินัย โดยได้ดำเนินการรวบรวมองค์ประกอบต่างๆมาเรียบเรียงและจัดกลุ่มเป็น โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง โครงสร้างดังกล่าวสามารถแบ่งเป็นขั้นตอนสำคัญ ได้ 4 ขั้นตอน คือ ความตระหนัก (Awareness) การบริหารจัดการ (Management) การลงมือปฏิบัติ (Action) และการประเมินผล (Evaluation) โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองนักเรียน 3 ด้าน คือ การแสดงความรัก ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว ผลการพัฒนารูปแบบปรากฏดังข้อที่ 2.1- 2.2 ดังนี้

2.1 ผลการยกร่างโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา แสดงรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 ผลการยกร่างโครงสร้างรูปแบบ โดยภาพรวม มีดังนี้

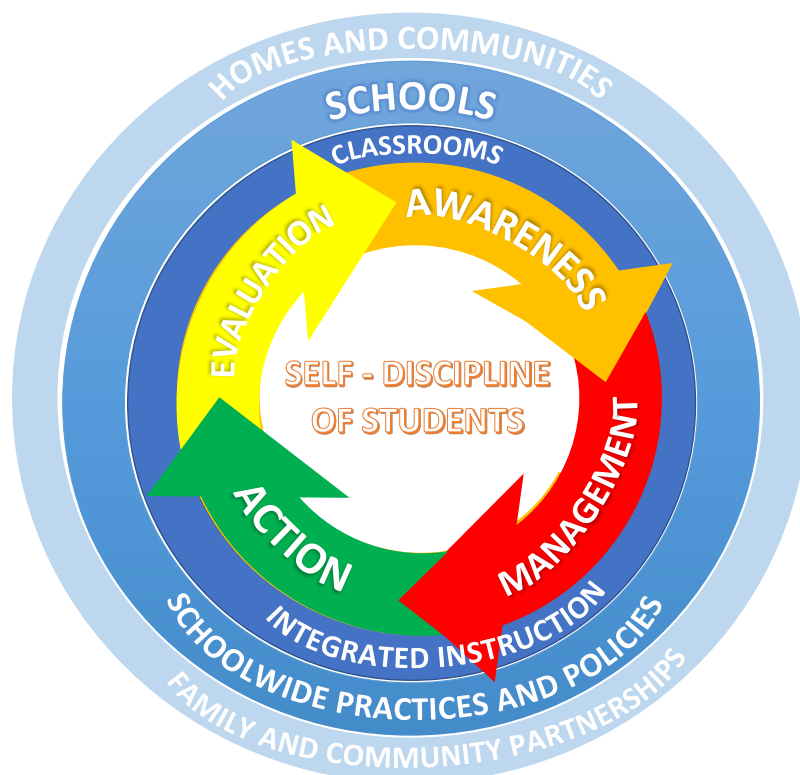
ผลจากการศึกษากรอบแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ได้นำมาปรับประยุกต์ใช้กำหนดกรอบโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ได้องค์ประกอบของรูปแบบโดยรวม 4 ขั้นตอน ได้แก่ ความตระหนัก (Awareness) การบริหารจัดการ (Management) การลงมือปฏิบัติ (Action) และการประเมินผล (Evaluation) ที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันเป็นวงจร โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ดังแสดงในภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 โครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง

2.1.2 ผลการปรับปรุงโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง โดยภาพรวม

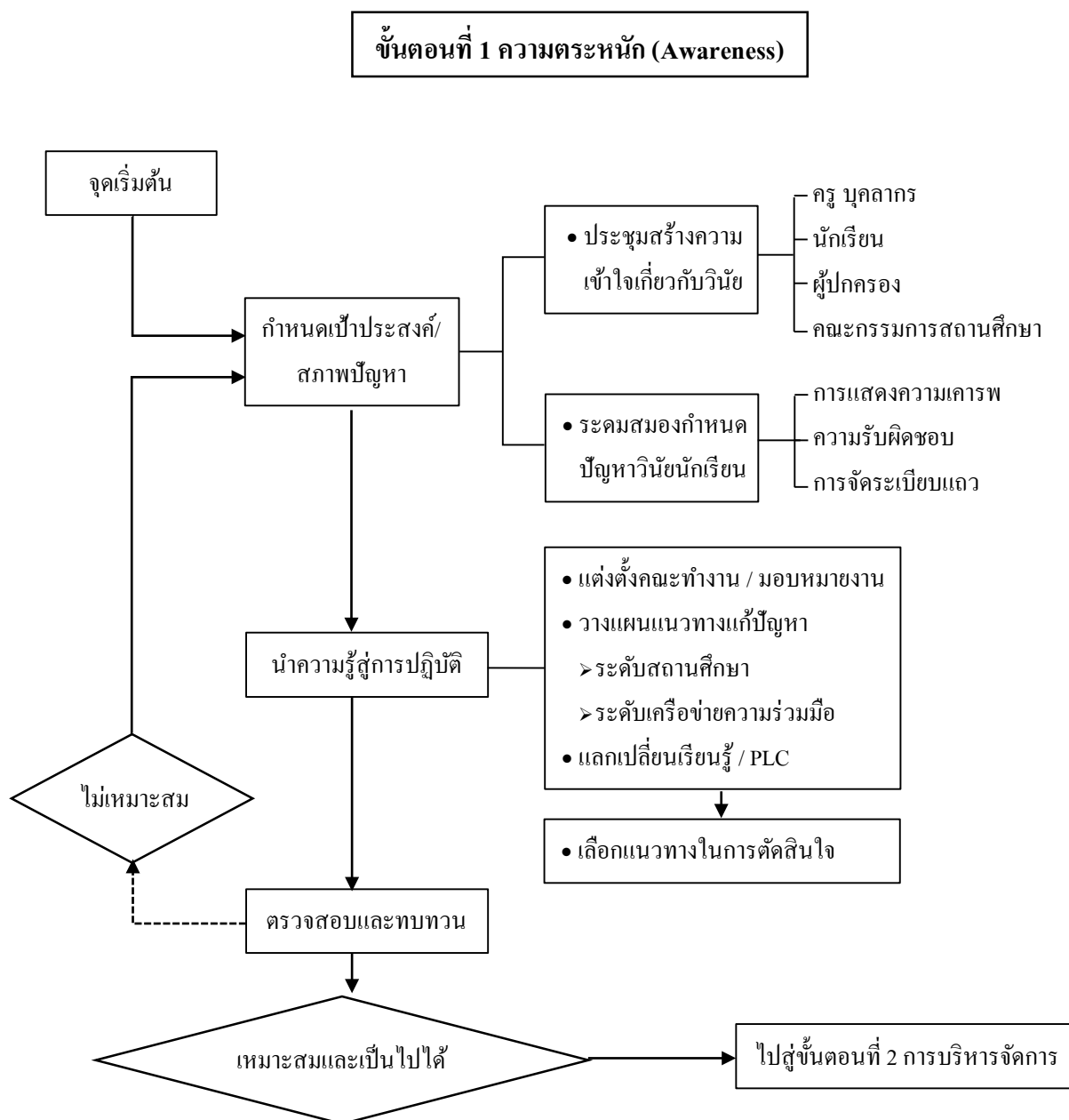
จากการปรับโครงสร้างของรูปแบบโดยภาพรวม ได้องค์ประกอบย่อยของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล นำองค์ประกอบย่อยทั้ง 4 ขั้นตอน มาจัดเรียงให้เชื่อมโยงสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเป็นหนึ่งเดียวด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม โดยมีหลักการสำคัญของการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องที่จะต้องดำเนินการไปพร้อมกัน คือ ระดับชั้นเรียน ได้แก่ การบูรณาการการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับโรงเรียน/ทุกระดับชั้น ได้แก่ โครงการ/กิจกรรม การจัดกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา และกิจกรรมตามนโยบายที่โรงเรียนกำหนด ระดับครอบครัว ชุมชน ได้แก่ ความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้รูปแบบภาพรวมที่สมบูรณ์เรียกว่า “รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และองค์ประกอบของรูปแบบโดยภาพรวม ส่งผลร่วมกันให้เกิดการมีวินัยในตนเองของนักเรียน 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว ดังแสดงในภาพที่ 4.2

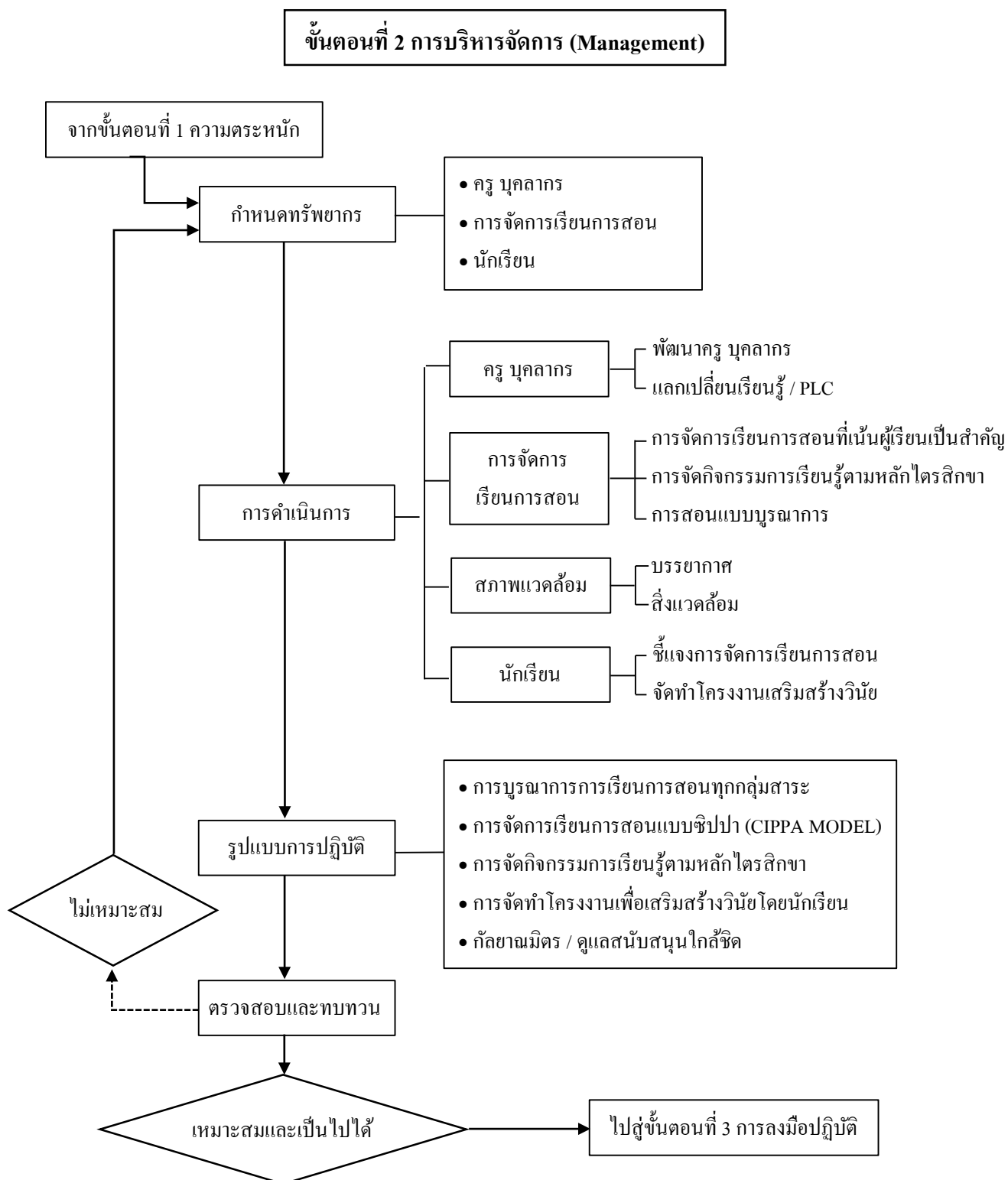
ภาพที่ 4.2 โครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง โดยภาพรวมที่สมบูรณ์

2.1.3 ผลการปรับปรุงรายละเอียดของรูปแบบย่อยแต่ละขั้นตอน ก่อนนำไปใช้จริง มีดังนี้

รายละเอียดของรูปแบบย่อยที่ได้ปรับปรุงแล้ว ซึ่งเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) ความตระหนัก 2) การบริหารจัดการ 3) การลงมือปฏิบัติ และ 4) การประเมินผล ดังแสดงในภาพที่ 4.3 - 4.6

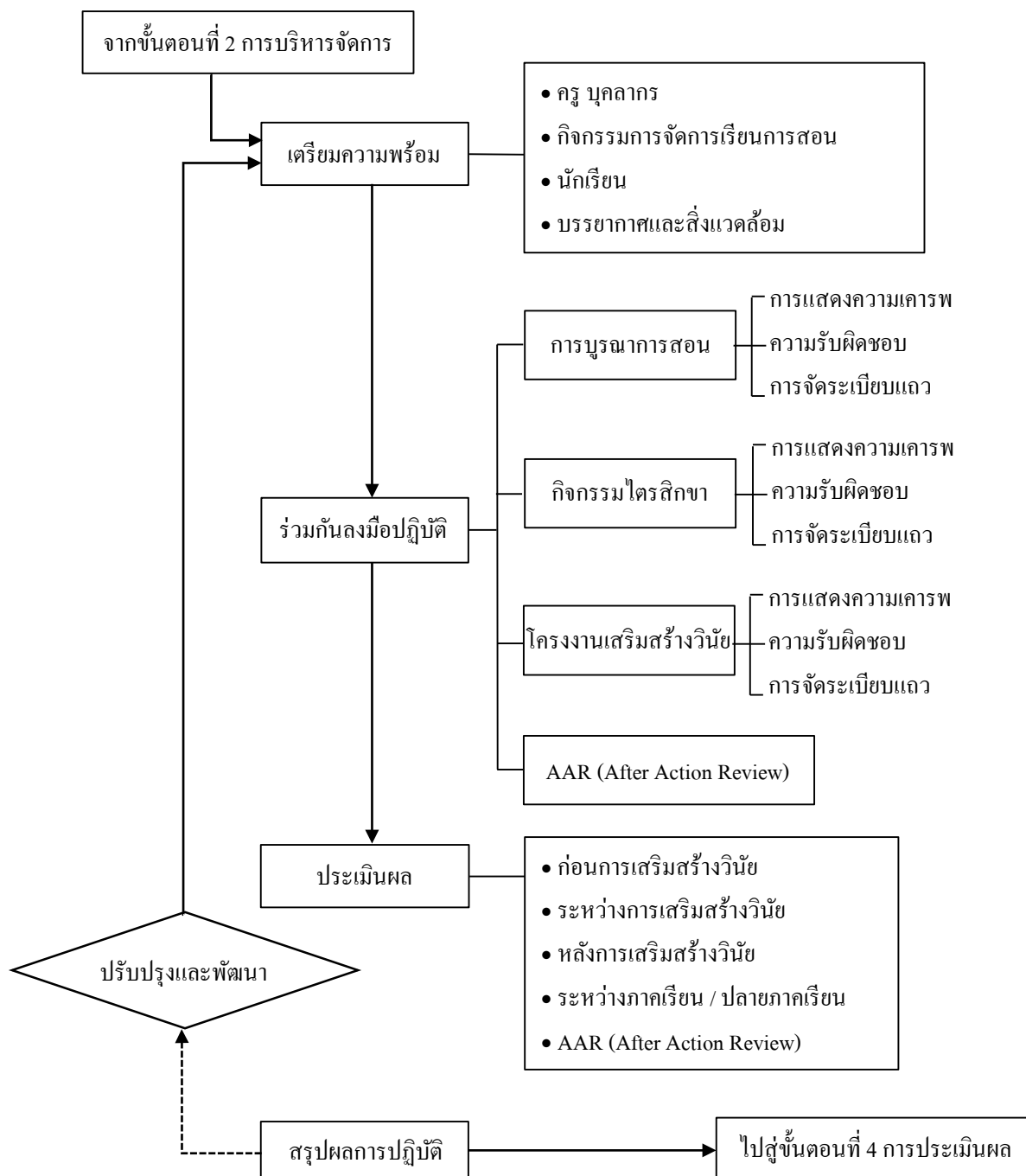

ภาพที่ 4.3 รายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก

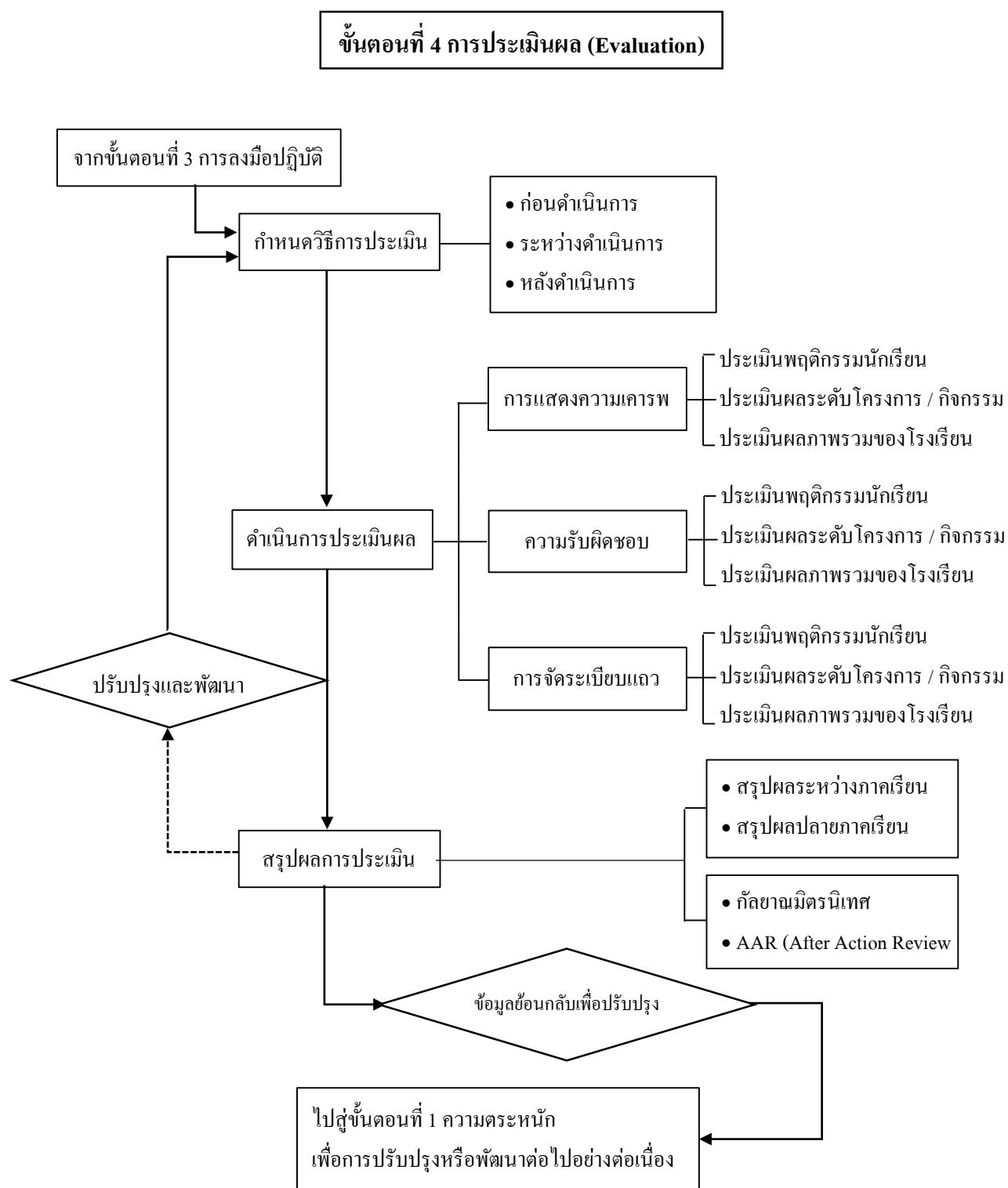

ภาพที่ 4.4 รายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี
ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ

ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action)

ภาพที่ 4.5 รายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ

ภาพที่ 4.6 รายละเอียดของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล

2.1.4 ผลการปรับปรุงขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบย่อย สำหรับนำไปใช้จริง มีดังนี้
 จากการปรับปรุงขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบย่อย สำหรับนำรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนไปใช้จริง ปรากฏว่า มีรายละเอียดดังนี้

รายละเอียดของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก (Awareness) มีดังนี้

1. กำหนดเป้าประสงค์/สภาพปัญหา ของวินัยนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี
ดำเนินการ ดังนี้

1.1 ประชุมสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับวินัยกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่

1.1.1 ครู บุคลากร

1.1.2 นักเรียน

1.1.3 ผู้ปกครอง

1.1.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ระดมสมองกำหนดปัญหาวินัยนักเรียน ผลสรุปปัญหาวินัยที่ต้องแก้ไข ได้แก่

1.2.1 การแสดงความเคารพ

1.2.2 ความรับผิดชอบ

1.2.3 การจัดระเบียบแถว

2. นำความรู้สู่การปฏิบัติ ดังนี้

2.1 แต่งตั้งคณะทำงาน มอบหมายงาน

2.2 วางแผนแนวทางแก้ปัญหา

2.2.1 ระดับสถานศึกษา

2.2.2 ระดับเครือข่ายความร่วมมือ

2.3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ / PLC

2.3.1 ระดับนักเรียน

2.3.2 ระดับผู้ประกอบอาชีพ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทุกคนในโรงเรียน

2.3.3 ระดับเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.4 เลือกลงแนวทางในการตัดสินใจ

3. ตรวจสอบและทบทวน ประคบด้วย

ดำเนินการตรวจสอบทบทวนความเหมาะสมของแนวปฏิบัติ ก่อนนำไปใช้จริง

รายละเอียดของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ (Management) มีดังนี้

1. กำหนดทรัพยากร ประกอบด้วย

- 1.1 ครู บุคลากร
- 1.2 การจัดการเรียนการสอน
- 1.3 นักเรียน

2. การดำเนินการ ดังนี้

2.1 ครู บุคลากร

2.1.1 พัฒนาครู บุคลากร ได้แก่

- 1) ประชุมชี้แจงแนวทางการจัดการเรียนการสอน
- 2) จัดตั้งทีมงาน มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้อง
- 3) จัดให้มีการประชุม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ
- 4) สนับสนุนให้ครู บุคลากร ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- 5) เปิดโอกาสให้ครู ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกันเอง
- 6) เปิดโอกาสให้ครูร่วมกันตรวจสอบและประเมินผล
- 7) ปลุกจิตสำนึกการทำงานร่วมกัน เพื่อสู่เป้าหมายเดียวกัน
- 8) สนับสนุนให้ครูได้รับข่าวสารและความรู้จากสื่ออย่างสม่ำเสมอ

2.1.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้หลักการ PLC ได้แก่

- 1) รวมกลุ่มครูที่มีปัญหา/ความต้องการเดียวกันในการแก้ปัญหา
- 2) ค้นหาปัญหา ร่วมกันเสนอพฤติกรรมวินัยที่เป็นปัญหา
- 3) ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหา
- 4) ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา
- 5) แลกเปลี่ยนเสนอแนะ
- 6) นำสู่การปฏิบัติ ร่วมกันนิเทศอย่างกัลยาณมิตร
- 7) สะท้อนผลร่วมกันสรุปผลการนำรูปแบบไปใช้

2.2 การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

- 2.2.1 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา
- 2.2.3 การสอนแบบบูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.3 นักเรียน ได้แก่

- 2.3.1 ชี้แจงการจัดการเรียนการสอน

- 2.3.2 จัดทำโครงการเสริมสร้างวินัย
- 2.4 สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย
 - 2.4.1 บรรยากาศ
 - 2.4.2 สิ่งแวดล้อม
- 3. รูปแบบการปฏิบัติ ประกอบด้วย
 - 3.1 การบูรณาการการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 3.2 การจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา (CIPPA MODEL)
 - 3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา
 - 3.4 การจัดทำโครงการเพื่อเสริมสร้างวินัยโดยนักเรียน
 - 3.5 การดูแลช่วยเหลือด้วยกัลยาณมิตร / สนับสนุนใกล้ชิด
- 4. ตรวจสอบและทบทวน ประกอบด้วย
 - ดำเนินการตรวจสอบทบทวนความเหมาะสมของแนวปฏิบัติ ก่อนนำไปใช้จริง

รายละเอียดของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action) มีดังนี้

- 1. เตรียมความพร้อม ประกอบด้วย
 - 1.1 ครู
 - 1.1.1 วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
 - 1.1.2 ออกแบบโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา
 - 1.1.3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยโมเดลชิปปา (CIPPA MODEL)
 - 1.1.4 จัดเก็บข้อมูลพฤติกรรมวินัยนักเรียน จัดหาสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1.5 ให้คำปรึกษานักเรียนในการทำโครงการเสริมสร้างวินัย
 - 1.2 กิจกรรมการเรียนการสอน
 - 1.2.1 กำหนดกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมประจำสัปดาห์ กิจกรรมเสริม
 - 1.2.2 กำหนดเครื่องมือการประเมินพฤติกรรมวินัยของครู นักเรียน
- ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา
 - 1.2.3 กำหนดวิธีการวัดประเมินผล และติดตามผลโครงการ/กิจกรรม
- 1.3 นักเรียน
 - 1.3.1 ประชมนักเรียน ชี้แจงสร้างความตระหนักและความสำคัญของวินัย
 - 1.3.2 ให้ความรู้ความเข้าใจการจัดทำโครงการเสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง

1.4 บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม

1.4.1 บรรยากาศ

- 1) สร้างบรรยากาศความรัก ความอบอุ่น เมตตากรุณา
- 2) ให้การสนับสนุน ดูแลใกล้ชิด มีความเป็นกัลยาณมิตร
- 3) กิจกรรมเน้นความสำคัญของการร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน

1.4.2 สิ่งแวดล้อม

- 1) ปรับปรุงสภาพแวดล้อม จัดทำป้าย สัญลักษณ์เกี่ยวกับวินัย
- 2) ปลุกต้นไม้ สร้างความร่มรื่น สงบ สะอาด ปลอดภัย
- 3) อาคารสถานที่แข็งแรง ปลอดภัย เพียงพอในการปฏิบัติกิจกรรม

2. ร่วมกันลงมือปฏิบัติ ได้แก่

2.1 การบูรณาการการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยโมเดลชิปปา (CIPPA MODEL)

ประกอบด้วย

- 2.1.1 ชี้นำ แนะนำเริ่มชั้นเรียน สอดแทรกเรื่องวินัย
- 2.1.2 ชี้นสอน การให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรม
- 2.1.3 ชี้นสรุป สรุปองค์ความรู้ ทักษะที่นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ประกอบด้วย

- 2.2.1 การพัฒนาขั้นศีล
- 2.2.2 การพัฒนาขั้นสมาธิ
- 2.2.3 การพัฒนาขั้นปัญญา

2.3 การจัดทำโครงการเสริมสร้างวินัยโดยนักเรียน

2.4 AAR(After Action Review)แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกครั้งเมื่อจบแต่ละกิจกรรมย่อย

3. ประเมินผล ประกอบด้วย

- 3.1 ก่อนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย
- 3.2 ระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย
- 3.3 หลังการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย
- 3.4 ระหว่างภาคเรียน/ปลายภาคเรียน
- 3.5 AAR (After Action Review) ทุกครั้งที่ประเมินผล

4. สรุปผลการปฏิบัติ เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และสรุปผลเมื่อสิ้นภาคเรียน นำไปเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ต่อไป

รายละเอียดของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation) มีดังนี้

1. กำหนดวิธีการประเมิน ประกอบด้วย

- 1.1 ก่อนดำเนินการ
- 1.2 ระหว่างดำเนินการ
- 1.3 หลังดำเนินการ

2. ดำเนินการประเมินผล วินัย 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว ประกอบด้วย ประกอบด้วย

- 2.1 ประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล
- 2.2 ประเมินผลระดับโครงการ / กิจกรรม
- 2.3 ประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน

3. สรุปผลการประเมิน ในรูปแบบของกัลยาณมิตรและ AAR (After Action Review) นำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสถิติและเปรียบเทียบผลการพัฒนา หากไม่สอดคล้องกับเป้าประสงค์ นำผลการประเมินไปเป็นข้อมูลย้อนกลับปรับปรุงและพัฒนา โดยเริ่มที่ความตระหนัก ตามวงจรของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองต่อไป

2.2 ผลการตรวจสอบรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.5- 4.9

2.2.1 ผลการตรวจสอบโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการตรวจสอบโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
 ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย
1	ชื่อของรูปแบบสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.20	0.45	มาก	4.40	0.55	มาก
2	รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม	4.20	0.45	มาก	4.20	0.45	มาก
3	รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน	4.40	0.55	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
4	รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5	รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.20	0.45	มาก	4.40	0.55	มาก
6	เนื้อหา ภาษา มีความกระชับ รัดกุม	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
7	รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
8	ความมีประโยชน์ในการนำไปใช้	4.00	0.00	มาก	4.40	0.55	มาก
	รวม	4.33	0.44	มาก	4.48	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.5 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโครงสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า โดยภาพรวม ทั้งความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.33$ และ $\bar{x}=4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของความเหมาะสม มี 2 รายการ คือ รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง และเนื้อหา ภาษา มีความกระชับ รัดกุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.60$) รองลงมามี 2 รายการ คือ รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน และรูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.40$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความมีประโยชน์ในการนำไปใช้ ($\bar{x}=4.00$) สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของความเป็นไปได้ คือ รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง ($\bar{x}=4.80$) รองลงมามี 2 รายการ คือ รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน และเนื้อหา ภาษา มีความกระชับ รัดกุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.60$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม ($\bar{x}=4.20$)

2.2.2 ผลการตรวจสอบโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการตรวจสอบโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย
1	ชื่อของรูปแบบสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
2	รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
3	รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน	4.40	0.55	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
4	รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง	4.80	0.45	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
5	รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.20	0.45	มาก	4.20	0.45	มาก
6	เนื้อหา ภาษา มีความกระชับ รัดกุม	4.40	0.55	มาก	4.80	0.45	มากที่สุด
7	รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
8	ความมีประโยชน์ในการนำไปใช้	4.20	0.45	มาก	4.20	0.45	มาก
	รวม	4.45	0.51	มาก	4.48	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.6 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโครงสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า โดยภาพรวม ทั้งความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.45$ และ $\bar{x}=4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของความเหมาะสมคือ รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง ($\bar{x}=4.80$) รองลงมา มี 2 รายการ คือ ชื่อของรูปแบบสื่อความหมายได้ชัดเจน และรูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.60$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มี 2 รายการ คือ รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความมีประโยชน์ในการนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.20$) สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของความเป็นไปได้ มี 2 รายการ คือ เนื้อหา ภาษา มีความกระชับ รัดกุม และรูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.80$) รองลงมา คือ รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน ($\bar{x}=4.60$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มี 2 รายการ คือ รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความมีประโยชน์ในการนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.20$)

2.2.3 ผลการตรวจสอบโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการตรวจสอบโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย
1	ชื่อของรูปแบบสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.20	0.45	มาก	4.80	0.45	มากที่สุด
2	รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม	4.00	0.00	มาก	4.80	0.45	มากที่สุด
3	รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน	4.40	0.55	มาก	4.80	0.45	มากที่สุด
4	รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
5	รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.20	0.45	มาก	4.40	0.55	มาก
6	เนื้อหา ภาษา มีความกระชับ รัดกุม	4.20	0.45	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
7	รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
8	ความมีประโยชน์ในการนำไปใช้	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
	รวม	4.35	0.43	มาก	4.65	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโครงสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า โดยภาพรวม ทั้งความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.35$ และ $\bar{x}=4.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของความเหมาะสมคือ ความมีประโยชน์ในการนำไปใช้ ($\bar{x}=4.80$) รองลงมาคือ รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ($\bar{x}=4.60$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม ($\bar{x}=4.00$) สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของความเป็นไปได้ มี 4 รายการ คือ ชื่อของรูปแบบสื่อความหมายได้ชัดเจน รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน และรูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.80$) รองลงมา มี 2 รายการ คือ เนื้อหา ภาษา มีความกระชับ รัดกุม และความมีประโยชน์ในการนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.60$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มี 2 รายการ คือ รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง และรูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.40$)

2.2.4 ผลการตรวจสอบโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการตรวจสอบโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย
1	ชื่อของรูปแบบสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.20	0.45	มาก	4.40	0.55	มาก
2	รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
3	รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
4	รูปแบบย่อมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง	4.80	0.45	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
5	รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.00	0.00	มาก	4.40	0.55	มาก
6	เนื้อหา ภาษา มีความกระชับ รัดกุม	4.20	0.45	มาก	4.20	0.45	มาก
7	รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.40	0.55	มาก	4.80	0.45	มากที่สุด
8	ความมีประโยชน์ในการนำไปใช้	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
	รวม	4.45	0.42	มาก	4.48	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.8 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของโครงสร้างรูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า โดยภาพรวม ทั้งความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.45$ และ $\bar{x}=4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของความเหมาะสม มี 3 รายการ คือ รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน รูปแบบย่อมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง และความมีประโยชน์ในการนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.80$) รองลงมา มี 2 รายการ คือ รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม และรูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.40$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{x}=4.00$) สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของความเป็นไปได้ มี 2 รายการ คือ รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และความมีประโยชน์ในการนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.80$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เนื้อหา ภาษา มีความกระชับ รัดกุม ($\bar{x}=4.20$)

2.2.5 สรุปผลการตรวจสอบโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน

โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ปรากฏว่าในรูปแบบ มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ขั้นตอน ที่เชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน โดยเริ่มจาก 1) ความตระหนัก 2) การบริหารจัดการ 3) การลงมือปฏิบัติ และ 4) การประเมินผล ด้วยหลักการของการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ได้รูปแบบการดำเนินงานที่สอดคล้องต่อเนื่องกันเป็น

วัฏจักรที่ส่งผลร่วมกันต่อการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี 3 ด้าน ได้แก่ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ซึ่งได้รับการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการตรวจสอบปรากฏ ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 สรุปผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{x}	S.D	ความหมาย	\bar{x}	S.D	ความหมาย
1	ชื่อของรูปแบบสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.30	0.47	มาก	4.50	0.51	มากที่สุด
2	รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม	4.25	0.44	มาก	4.45	0.51	มาก
3	รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน	4.50	0.51	มากที่สุด	4.60	0.50	มากที่สุด
4	รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง	4.65	0.49	มากที่สุด	4.50	0.51	มากที่สุด
5	รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.15	0.37	มาก	4.35	0.49	มาก
6	เนื้อหา ภาษา มีความกระชับ รัดกุม	4.35	0.49	มาก	4.55	0.51	มากที่สุด
7	รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.50	0.51	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด
8	ความมีประโยชน์ในการนำไปใช้	4.45	0.51	มาก	4.50	0.51	มากที่สุด
	รวม	4.39	0.47	มาก	4.52	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.39$) และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ คือ รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง ($\bar{x}=4.65$) และรูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ($\bar{x}=4.70$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดทั้งความเหมาะสมและความเป็นไปได้ คือ รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{x}=4.15$ และ $\bar{x}=4.35$)

3. ผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.10 - 4.12

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการแสดงความเคารพ จากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 และหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2

รายการ	หลังการใช้ครั้งที่ 1			หลังการใช้ครั้งที่ 2			t
	\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย	
1. ไหว้พ่อแม่ ก่อนมาโรงเรียนและกลับบ้าน	3.88	0.87	มาก	4.56	0.73	มากที่สุด	
2. ไหว้ครูและกล่าว “สวัสดีค่ะ/ครับ” เมื่อเจอครูนอกบริเวณโรงเรียน	4.10	0.69	มาก	4.59	0.53	มากที่สุด	
3. ไหว้ครูพร้อมกล่าวสวัสดีค่ะ/ครับ ทั้งเวลามาและเวลากลับ	3.80	0.80	มาก	4.84	0.39	มากที่สุด	
4. พุดจาสุภาพกับครู พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่	3.39	0.56	ปานกลาง	4.02	0.76	มาก	
5. กิริยามารยาทอ่อนน้อมไม่ก้าวร้าว ต่อครู ผู้ใหญ่ และผู้อื่น	3.75	0.73	มาก	4.17	0.40	มาก	
6. เมื่อเดินสวนครู บุคคลที่เคารพครั้งแรก หยุดยืนตรงและกล่าวสวัสดีค่ะ/ครับ	3.45	0.76	ปานกลาง	4.08	0.68	มาก	
7. เมื่อเดินสวนครู ผู้ที่ที่เคารพครั้งต่อมา หยุดยืนตรงให้ผู้ที่เคารพผ่านไปก่อน	3.48	0.63	ปานกลาง	4.47	0.78	มาก	
8. เมื่อเดินแซงครูกล่าว “ขออนุญาตค่ะ/ครับ” และเดินก้มหลังเล็กน้อย	3.45	0.73	ปานกลาง	4.21	0.53	มาก	
9. เมื่อรับของจากผู้ใหญ่ ไหว้พร้อมกล่าว “ขอบคุณค่ะ/ครับ”	3.55	0.71	มาก	4.86	0.35	มากที่สุด	
10. ไหว้ผู้ที่เคารพด้วยการประนมมือค้อมศีรษะลง หัวม่มือจรดปลายจมูก	3.96	0.78	มาก	4.68	0.50	มากที่สุด	
11. ไหว้พระ ผู้ที่เคารพ บุคคลทั่วไป ได้ถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย	4.46	0.50	มาก	4.74	0.44	มากที่สุด	
12. นั่งสมาธิ ทำจิตใจให้สงบก่อนเข้าเรียน	3.97	0.81	มาก	4.79	0.41	มากที่สุด	
13. เมื่อเข้า/ออกห้องเรียน ไหว้และกล่าวขออนุญาตครู	3.91	0.76	มาก	4.91	0.29	มากที่สุด	
14. ไม่พูดคุย เล่น ในขณะที่ครูกำลังสอน	3.44	0.73	ปานกลาง	4.48	0.63	มาก	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

รายการ	หลังการใช้ครั้งที่ 1			หลังการใช้ครั้งที่ 2			t
	\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย	
15. เมื่อมีข้อสงสัยขณะครูสอนยกมือ ขออนุญาตก่อนถาม	3.35	0.70	ปานกลาง	4.36	0.54	มาก	
16. ถ้ามารู้จักเมื่อจะเข้าร่วมกิจกรรม กล่าว “ขออนุญาตค่ะ/ครับ”	3.36	0.66	ปานกลาง	4.43	0.78	มาก	
17. เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอน ของครู	3.22	0.53	ปานกลาง	4.44	0.50	มาก	
รวม	3.68	0.70	มาก	4.51	0.54	มากที่สุด	-18.154*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

P < .05 df = 112

จากตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการแสดงความเคารพ จากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยการสังเกตของครู มีดังนี้

ผลการเปรียบเทียบวินัย ด้านการแสดงความเคารพ หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.22 - 4.46 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไหว้พระ ผู้ที่เคารพ บุคคลทั่วไปได้ถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย ($\bar{x}=4.46$) รองลงมา คือ ไหว้ครูและกล่าว “สวัสดีค่ะ/ครับ” เมื่อเจอครูนอกบริเวณโรงเรียน ($\bar{x}=4.10$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครู ($\bar{x}=3.22$)

ผลการเปรียบเทียบวินัย ด้านการแสดงความเคารพ หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.02 - 4.91 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เมื่อเข้า/ออกห้องเรียนไหว้และกล่าวขออนุญาตครู ($\bar{x}=4.91$) รองลงมา คือ เมื่อรับของจากผู้ใหญ่ไหว้พร้อมกล่าว “ขอบคุณค่ะ/ครับ” ($\bar{x}=4.81$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พูดจาสุภาพกับครู พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ ($\bar{x}=4.02$)

ผลการเปรียบเทียบการมีวินัยของนักเรียนด้านการแสดงความเคารพ หลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ($t = -18.15$; $P < .05$)

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ จากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 และหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2

รายการ	หลังการใช้ครั้งที่ 1			หลังการใช้ครั้งที่ 2			t
	\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย	
1. แต่งกายชุดต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนดในแต่ละวัน	3.55	0.81	มาก	4.55	0.53	มากที่สุด	
2. รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	4.10	0.69	มาก	4.50	0.54	มากที่สุด	
3. ปฏิบัติตนตามสัญลักษณ์ที่ถูกต้อง เช่น การอาบน้ำ แปรงฟัน ล้างมือ	3.40	0.71	ปานกลาง	3.95	0.77	มาก	
4. สวมใส่เสื้อผ้า รองเท้า สะอาดเรียบร้อย	3.38	0.71	ปานกลาง	4.30	0.91	มาก	
5. ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด	4.43	0.52	มาก	4.48	0.50	มาก	
6. ทำงานสำเร็จลุล่วงได้ตามเวลา	3.37	0.73	ปานกลาง	4.44	0.80	มาก	
7. ไม่เลขาชดเรียนยกเว้นกรณีเจ็บป่วย	3.28	0.59	ปานกลาง	4.38	0.51	มาก	
8. ไม่เคยมาโรงเรียนสาย ได้เข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง	3.56	0.77	มาก	4.95	0.23	มากที่สุด	
9. ร่วมมือทำงานกับกลุ่มอย่างเต็มที่	3.42	0.72	ปานกลาง	4.35	0.89	มาก	
10. เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง	3.68	0.80	มาก	4.87	0.34	มากที่สุด	
11. ดูแลและช่วยกันรักษาความสะอาดของโรงเรียน ชั้นเรียน	4.43	0.50	มาก	4.58	0.53	มากที่สุด	
12. ประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน	3.61	0.81	มาก	4.68	0.52	มากที่สุด	
13. เข้าเรียนตามตารางและตามที่ครูนัดหมาย	3.99	0.78	มาก	4.51	0.50	มากที่สุด	
14. ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ให้ไว้กับครู	3.55	0.67	มาก	3.81	0.77	มาก	
15. ช่วยทำงานบ้าน เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างชาม ฯลฯ	3.36	0.71	ปานกลาง	3.69	0.68	มาก	
16. เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง และปฏิบัติตาม	3.51	0.83	มาก	4.79	0.47	มากที่สุด	
17. ร่วมกิจกรรมประเพณีชุมชนทุกครั้งที่มีโอกาส	3.55	0.68	มาก	4.56	0.69	มากที่สุด	
รวม	3.66	0.71	มาก	4.43	0.60	มาก	-20.363*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

P < .05 df = 112

จากตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ จากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยการสังเกตของครู มีดังนี้

ผลการเปรียบเทียบวินัย ด้านความรับผิดชอบ หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.28 - 4.43 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 รายการ คือ ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด ดูแลและช่วยกันรักษาความสะอาดของโรงเรียน ชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.43$) รองลงมา คือ รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{x}=4.10$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ไม่เคยขาดเรียนยกเว้นกรณีเจ็บป่วย ($\bar{x}=3.28$)

ผลการเปรียบเทียบวินัย ด้านความรับผิดชอบ หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.69 - 4.95 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ไม่เคยมาโรงเรียนสาย ได้เข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง ($\bar{x}=4.95$) รองลงมา คือ เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง ($\bar{x}=4.87$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ช่วยทำงานบ้าน เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างชาม ฯลฯ ($\bar{x}=3.69$)

ผลการเปรียบเทียบการมีวินัยของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ หลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -20.36 ; P < .05$)

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการจัดระเบียบแถว จากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 และหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2

รายการ	หลังการใช้ครั้งที่ 1			หลังการใช้ครั้งที่ 2			t
	\bar{x}	S.D	ความหมาย	\bar{x}	S.D	ความหมาย	
1. เข้าแถวยืนเรียงตามลำดับความสูง	3.79	0.69	มาก	4.56	0.50	มากที่สุด	
2. เข้าแถวหน้าเสาธง แยกตามชั้นเรียน เป็นระเบียบเรียบร้อย	3.61	0.74	มาก	4.64	0.48	มากที่สุด	
3. เดินแถวเป็นระเบียบเรียบร้อยไปรับประทานอาหารกลางวัน	3.93	0.62	มาก	4.94	0.24	มากที่สุด	
4. เข้าแถวซื้อของเป็นระเบียบเรียบร้อย เรียงตามลำดับก่อนหลัง ไม่แซงคิว	3.46	0.72	ปานกลาง	4.45	0.60	มาก	
5. หลังรับประทานอาหารเช้าเดินแถวเป็นระเบียบนำภาชนะไปล้าง	3.66	0.77	มาก	4.63	0.49	มากที่สุด	
6. เข้าแถวรับบริการตามลำดับก่อนหลัง	3.41	0.61	ปานกลาง	4.30	0.78	มาก	

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

รายการ	หลังการใช้ครั้งที่ 1			หลังการใช้ครั้งที่ 2			t
	\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย	
7. เดินแถวเข้าชั้นเรียนเป็นระเบียบ เรียบร้อย	3.67	0.85	มาก	4.74	0.44	มากที่สุด	
8. เดินเป็นแถวเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเป็น ระเบียบ	3.46	0.66	ปานกลาง	4.09	0.70	มาก	
9. ไม่พูดคุย หยอกล้อ ขณะเข้าแถว	3.33	0.65	ปานกลาง	3.95	0.72	มาก	
10. ส่งงานครูต่อแถวตามลำดับก่อนหลัง	3.55	0.78	มาก	4.79	0.41	มากที่สุด	
11. เมื่อ ไปเรียนวิชาอื่น ตั้งแถวหน้าห้อง เป็นระเบียบก่อนเดินแถว	3.48	0.70	ปานกลาง	4.43	0.50	มาก	
12. เดินแถวกลับบ้านเป็นระเบียบ เรียบร้อย	4.35	0.48	มาก	4.42	0.59	มาก	
13. ถอดและวางรองเท้าหน้าห้องเป็น ระเบียบเรียบร้อย	3.45	0.61	ปานกลาง	4.44	0.50	มาก	
14. ขึ้น-ลงรถ ขึ้นเป็นแถวเรียงลำดับ ก่อนหลังเป็นระเบียบ	3.63	0.72	มาก	4.75	0.43	มากที่สุด	
รวม	3.63	0.68	มาก	4.51	0.53	มากที่สุด	-21.819*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

P < .05 df = 112

จากตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการจัดระเบียบแถว จากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยการสังเกตของครู มีดังนี้

ผลการเปรียบเทียบวินัย ด้านการจัดระเบียบแถว หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.33 - 4.35 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เดินแถวกลับบ้านเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{x}=4.35$) รองลงมา คือ เดินแถวเป็นระเบียบเรียบร้อยไปรับประทานอาหารกลางวัน ($\bar{x}=3.93$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ไม่พูดคุย หยอกล้อ ขณะเข้าแถว ($\bar{x}=3.33$)

ผลการเปรียบเทียบวินัย ด้านการจัดระเบียบแถว หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.95 - 4.94 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เดินแถวเป็นระเบียบเรียบร้อยไปรับประทานอาหารกลางวัน ($\bar{x}=4.94$)

รองลงมา คือ ส่งงานครูต่อแถวตามลำดับก่อนหลัง ($\bar{x}=4.79$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ไม่พูดคุย หยอกลื้อ ขณะเข้าแถว ($\bar{x}=3.95$)

ผลการเปรียบเทียบการมีวินัยของนักเรียน ด้านการแสดงความเคารพ หลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -21.82$; $P < .05$)

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.13 - 4.19

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ด้านความตระหนัก หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 และหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2

รายการ	หลังการใช้ครั้งที่ 1			หลังการใช้ครั้งที่ 2			t
	\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย	
1. การศึกษาสภาพปัญหา จุดอ่อน จุดแข็ง บัญชีภายใน/ภายนอกที่มีผลต่อวินัยของนักเรียน	3.71	0.73	มาก	4.50	0.65	มากที่สุด	
2. การกำหนดเป้าประสงค์สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของครู	3.86	0.77	มาก	4.86	0.36	มากที่สุด	
3. การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของวินัยแก่ผู้เกี่ยวข้อง	3.79	0.80	มาก	4.57	0.65	มากที่สุด	
4. การกำหนดปัญหาวินัยนักเรียนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	3.57	0.65	มาก	4.00	0.78	มาก	
5. การแต่งตั้งคณะกรรมการ ภาระงานที่ผู้รับผิดชอบ	3.71	0.61	มาก	4.50	0.52	มากที่สุด	
6. การวางแผนแนวทางแก้ปัญหาครอบคลุมทั้งระดับโรงเรียน เครือข่าย	3.50	0.52	มาก	4.50	0.65	มากที่สุด	
7. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมทบทวน การดำเนินงานในรูปแบบ PLC	3.86	0.77	มาก	4.50	0.52	มากที่สุด	
รวม	3.71	0.69	มาก	4.49	0.59	มาก	-15.149*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$P < .05$ $df = 13$

จากตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ด้านความตระหนัก มีดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูหลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50 - 3.86 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมี 2 รายการ คือ การกำหนดเป้าประสงค์สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของครู และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมทบทวนการดำเนินงานในรูปแบบ PLC มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=3.86$) รองลงมา คือ การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของวินัยแก่ผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{x}=3.79$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การวางแผนแนวทางแก้ปัญหาครอบคลุมทั้งระดับโรงเรียน เครือข่าย ($\bar{x}=3.50$)

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูหลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.00-4.86 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดเป้าประสงค์สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของครู ($\bar{x}=4.86$) รองลงมา คือ การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของวินัยแก่ผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{x}=4.57$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำหนดปัญหาวินัยนักเรียนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ($\bar{x}=4.00$)

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู ด้านความตระหนัก หลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -15.15$; $P < .05$)

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ด้านการบริหารจัดการ หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 และหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2

รายการ	หลังการใช้ครั้งที่ 1			หลังการใช้ครั้งที่ 2			t
	\bar{x}	S.D	ความหมาย	\bar{x}	S.D	ความหมาย	
1. การกำหนดทรัพยากร การดำเนินการรูปแบบการปฏิบัติ	3.71	0.47	มาก	4.50	0.52	มากที่สุด	
2. การพัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบก่อนมอบหมายงานให้ปฏิบัติ	3.50	0.52	มาก	4.57	0.65	มากที่สุด	
3. การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.57	0.51	มากที่สุด	4.64	0.50	มากที่สุด	
4. การกำหนดโครงการ/กิจกรรมระยะเวลาในการดำเนินการ	4.50	0.65	มากที่สุด	4.57	0.51	มากที่สุด	

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

รายการ	หลังการใช้ครั้งที่ 1			หลังการใช้ครั้งที่ 2			t
	\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย	
5. การชี้แจงนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการทำโครงการ	3.57	0.76	มาก	4.64	0.50	มากที่สุด	
6. การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยในตนเอง	3.00	0.00	ปานกลาง	4.14	0.95	มาก	
7. การดำเนินการตรวจสอบและทบทวนความถูกต้องของรูปแบบการปฏิบัติก่อนนำไปใช้จริง	3.50	0.52	มาก	4.29	0.73	มาก	
รวม	3.77	0.49	มาก	4.48	0.62	มาก	-10.654*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

P < .05 df = 13

จากตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ด้านการบริหารจัดการ มีดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูหลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00 - 4.57 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{x}=4.57$) รองลงมา คือ การกำหนดโครงการ/กิจกรรมระยะเวลาในการดำเนินการ ($\bar{x}=4.50$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ($\bar{x}=3.00$)

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูหลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.14 - 4.64 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 รายการ คือ การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ และการชี้แจงนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการทำโครงการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.64$) รองลงมา มี 2 รายการ คือ การพัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบก่อนมอบหมายงานให้ปฏิบัติ และการกำหนดโครงการ/กิจกรรม ระยะเวลาในการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.57$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ($\bar{x}=4.14$)

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู ด้านการบริหารจัดการ หลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -10.65$; $P < .05$)

ตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ด้านการลงมือปฏิบัติ หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 และหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2

รายการ	หลังการใช้ครั้งที่ 1			หลังการใช้ครั้งที่ 2			t
	\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย	
1. การเตรียมความพร้อมของครู นักเรียน	3.50	0.52	มาก	4.57	0.51	มากที่สุด	
2. การจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา (CIPPA MODEL)	3.00	0.00	ปานกลาง	4.36	0.50	มาก	
3. การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลัก ไตรสิกขา	3.50	0.52	มาก	4.79	0.43	มากที่สุด	
4. การสอนวินัยโดยบูรณาการเข้ากับการ เรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.07	0.27	มาก	4.71	0.47	มากที่สุด	
5. บรรยากาศของความรักความอบอุ่น ดูแลช่วยเหลือด้วยกัลยาณมิตร	4.00	0.39	มาก	4.64	0.50	มากที่สุด	
6. การทบทวนพูดคุยเรื่องเมื่อจบแต่ละ กิจกรรมย่อยในรูปแบบ AAR (After Action Review)	3.00	0.00	ปานกลาง	4.00	0.39	มาก	
7. การนิเทศ ติดตาม การดำเนินงาน ต่อเนื่อง	3.00	0.00	ปานกลาง	4.36	0.50	มาก	
รวม	3.44	0.24	ปานกลาง	4.49	0.47	มาก	-37.670*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

P < .05 df = 13

จากตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ด้านการลงมือปฏิบัติ มีดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00 - 4.07 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสอนวินัยโดยบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x}=4.07$) รองลงมา คือ บรรยากาศของความรักความอบอุ่น ดูแลช่วยเหลือด้วยกัลยาณมิตร ($\bar{x}=4.00$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มี 3 รายการ คือ การจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา (CIPPA MODEL) การทบทวนพูดคุยเรื่องเมื่อจบแต่ละกิจกรรมย่อยในรูปแบบ AAR (After Action Review) และการนิเทศติดตามการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=3.00$)

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูหลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.00 - 4.79 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา ($\bar{x}=4.79$) รองลงมา คือ การสอนวินัยโดยบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x}=4.71$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การทบทวนพูดคุยเรื่องเมื่อจบแต่ละกิจกรรมย่อยในรูปแบบ AAR (After Action Review) ($\bar{x}=4.00$)

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู ด้านการลงมือปฏิบัติ หลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -37.67$; $P < .05$)

ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ด้านการประเมินผล หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 และหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2

รายการ	หลังการใช้ครั้งที่ 1			หลังการใช้ครั้งที่ 2			t
	\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย	
1. การประเมินผลก่อนการใช้รูปแบบ	3.00	0.00	ปานกลาง	4.07	0.27	มาก	
2. การประเมินผลระหว่างการใช้รูปแบบ	3.00	0.00	ปานกลาง	4.14	0.53	มาก	
3. การประเมินผลหลังการใช้รูปแบบ	3.50	0.52	มาก	4.57	0.51	มากที่สุด	
4. การประเมินผลระดับ โครงการ/กิจกรรม	3.50	0.52	มาก	4.50	0.52	มากที่สุด	
5. การประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน	3.50	0.52	มาก	3.71	0.47	มาก	
6. การนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น	3.07	0.27	ปานกลาง	4.07	0.27	มาก	
7. การสรุปผลการดำเนินงานประจำปี และรายงานผลแก่ผู้เกี่ยวข้อง	3.50	0.52	มาก	4.79	0.43	มากที่สุด	
รวม	3.30	0.33	ปานกลาง	4.27	0.43	มาก	-14.852*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$P < .05$ $df = 13$

จากตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ด้านการประเมินผล มีดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูหลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00 - 3.50

รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 4 รายการ คือ การประเมินผลหลังการใช้รูปแบบ การประเมินผลระดับโครงการ/กิจกรรม การประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน และการสรุปผลการดำเนินงานประจำปีและรายงานผลแก่ผู้เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=3.50$) รองลงมา คือ การนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ($\bar{x}=3.07$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มี 2 รายการ คือ การประเมินผลก่อนการใช้รูปแบบ และการประเมินผลระหว่างการใช้รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=3.00$)

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.71 - 4.79 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสรุปผลการดำเนินงานประจำปีและรายงานผลแก่ผู้เกี่ยวข้อง($\bar{x}=4.79$) รองลงมา คือ การประเมินผลหลังการใช้รูปแบบ ($\bar{x}=4.57$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน ($\bar{x}=3.71$)

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู ด้านการประเมินผล หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -14.85$; $P < .05$)

ตารางที่ 4.17 สรุปผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 และหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2

รายการ	หลังการใช้ครั้งที่ 1			หลังการใช้ครั้งที่ 2			t
	\bar{x}	S.D	ความหมาย	\bar{x}	S.D	ความหมาย	
1. ความตระหนัก	3.71	0.69	มาก	4.49	0.59	มาก	-15.149*
2. การบริหารจัดการ	3.77	0.49	มาก	4.48	0.62	มาก	-10.654*
3. การลงมือปฏิบัติ	3.44	0.24	ปานกลาง	4.49	0.47	มาก	-37.670*
4. การประเมินผล	3.30	0.33	ปานกลาง	4.27	0.43	มาก	-14.852*
รวม	3.55	0.59	มาก	4.43	0.58	มาก	-26.917*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$P < .05$ $df = 13$

จากตารางที่ 4.17 สรุปผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู ที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มีดังนี้

สรุปผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูใน 4 องค์ประกอบ หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.30 - 3.77 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารจัดการ ($\bar{x}=3.77$) รองลงมา คือ ความตระหนัก ($\bar{x}=3.71$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินผล ($\bar{x}=3.30$)

สรุปผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู ใน 4 องค์ประกอบ หลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.27 - 4.49 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 รายการ คือ ความตระหนัก และการลงมือปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.49$) รองลงมา คือ การบริหารจัดการ ($\bar{x}=4.48$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินผล ($\bar{x}=4.27$)

สรุปผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู ใน 4 องค์ประกอบ หลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -26.92$; $P < .05$)

ตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัย ในตนเอง หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 และหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2

รายการ	หลังการใช้ครั้งที่ 1			หลังการใช้ครั้งที่ 2			t
	\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย	
1. การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา	3.21	0.43	ปานกลาง	4.17	0.46	มาก	
2. การทำโครงการเสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง	3.52	0.68	มาก	4.72	0.59	มากที่สุด	
3. การสอนเรื่องวินัยสอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.42	0.74	ปานกลาง	4.28	0.56	มาก	
4. การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาวินัยนักเรียน	3.60	0.76	มาก	4.78	0.42	มากที่สุด	
5. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนลดลง	3.50	0.60	มาก	4.68	0.47	มากที่สุด	
6. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น	3.65	0.85	มาก	4.76	0.43	มากที่สุด	
7. การเรียนรู้เรื่องวินัยจากการปฏิบัติจริง	3.42	0.65	ปานกลาง	4.31	0.50	มาก	
8. การมีความรับผิดชอบในการเรียน	3.48	0.77	ปานกลาง	4.25	0.43	มาก	
9. การไหว้แสดงความเคารพได้ถูกต้องสวยงามตามวัฒนธรรมไทย	3.56	0.61	มาก	4.67	0.69	มากที่สุด	
10. การเดินแถวเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.58	0.77	มาก	4.75	0.61	มากที่สุด	
11. การซื้อของต่อแถวเรียงตามลำดับก่อนหลัง	3.55	0.73	มาก	4.79	0.41	มากที่สุด	

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

รายการ	หลังการใช้ครั้งที่ 1			หลังการใช้ครั้งที่ 2			t
	\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย	
12. การชี้แจงการจัดการเรียนการสอน ที่เสริมสร้างวินัยในตนเอง	3.42	0.70	ปานกลาง	4.48	0.55	มาก	
13. การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	3.50	0.76	มาก	4.56	0.50	มากที่สุด	
14. การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นคน มีวินัยในตนเองอย่างมีความสุข	3.52	0.67	มาก	4.50	0.50	มากที่สุด	
15. การได้รับคำแนะนำช่วยเหลือ ดูแล ใกล้ชิดจากครู	4.51	0.75	มากที่สุด	4.96	0.21	มากที่สุด	
รวม	3.56	0.70	มาก	4.58	0.49	มากที่สุด	-22.313*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

P < .05 df = 112

จากตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มีดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียน หลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.21 - 4.51 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การได้รับคำแนะนำช่วยเหลือ ดูแลใกล้ชิดจากครู ($\bar{x}=4.51$) รองลงมาคือ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น ($\bar{x}=3.65$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา ($\bar{x}=3.21$)

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนหลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.17-4.96 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การได้รับคำแนะนำช่วยเหลือ ดูแลใกล้ชิดจากครู ($\bar{x}=4.96$) รองลงมาคือ การซื้อของต่อแถวเรียงตามลำดับก่อนหลัง ($\bar{x}=4.79$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา ($\bar{x}=4.17$)

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียน หลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -22.31$; $P < .05$)

ตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัย
ในตนเอง หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 และหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2

รายการ	หลังการใช้ครั้งที่ 1			หลังการใช้ครั้งที่ 2			t
	\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย	
1. การประชุมชี้แจงแนวทางการ เสริมสร้างวินัยของโรงเรียน	3.80	0.80	มาก	3.84	0.78	มาก	
2. การจัดการเรียนการสอนของครู	3.41	0.68	ปานกลาง	3.89	0.79	มาก	
3. การจัดกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา	3.55	0.70	มาก	4.55	0.50	มากที่สุด	
4. บุตรหลานไหว้ก่อนมาโรงเรียนและ กลับจากโรงเรียน	3.51	0.55	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด	
5. บุตรหลานตื่นเข้ามาทันโรงเรียนเช้า	3.58	0.62	มาก	4.68	0.47	มากที่สุด	
6. บุตรหลานช่วยทำงานบ้านที่ทุกอย่าง ที่สามารถทำได้ เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างชาม ฯลฯ	3.31	0.71	ปานกลาง	4.49	0.50	มาก	
7. บุตรหลานรู้จักการรอคอย การซื้อของ เรียงตามลำดับก่อนหลัง	3.32	0.60	ปานกลาง	4.46	0.50	มาก	
8. บุตรหลานเอาใจใส่รับผิดชอบ ในการเรียน	3.26	0.60	ปานกลาง	4.44	0.52	มาก	
9. บุตรหลานดูแลเอาใจใส่สุขภาพของ ตนเอง	3.41	0.60	ปานกลาง	4.28	0.59	มาก	
10. บุตรหลานพูดสุภาพ ไม่ก้าวร้าว	3.64	0.83	มาก	4.56	0.50	มากที่สุด	
11. บุตรหลานเคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง	3.53	0.72	มาก	4.49	0.50	มาก	
12. บุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรมของ โรงเรียนทุกครั้ง	4.51	0.50	มากที่สุด	4.58	0.50	มากที่สุด	
13. การมีส่วนร่วมกำหนดปัญหาวินัยของ บุตรหลาน	3.52	0.73	มาก	4.35	0.48	มาก	
รวม	3.56	0.66	มาก	4.40	0.55	มาก	-17.087*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

P < .05 df = 84

จากตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มีดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครอง หลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.26-4.51 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง ($\bar{x}=4.51$) รองลงมา คือ การประชุมชี้แจงแนวทางการเสริมสร้างวินัยของโรงเรียน ($\bar{x}=3.80$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุตรหลานเอาใจใส่รับผิดชอบในการเรียน ($\bar{x}=3.26$)

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครอง หลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.84- 4.68 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุตรหลานตื่นเช้ามาทันโรงเรียนเช้า ($\bar{x}=4.68$) รองลงมา คือ บุตรหลานไหว้ก่อนมาโรงเรียนและกลับจากโรงเรียน ($\bar{x}=4.60$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประชุมชี้แจงแนวทางการเสริมสร้างวินัยของโรงเรียน ($\bar{x}=3.84$)

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครอง หลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -17.09$; $P < .05$)

ตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อ

รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง หลังการใช้รูปแบบครั้งที่1 และหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2

รายการ	หลังการใช้ครั้งที่ 1			หลังการใช้ครั้งที่ 2			t
	\bar{x}	S.D	ความหมาย	\bar{x}	S.D	ความหมาย	
1. การรับทราบแผนการดำเนินงาน การเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน	3.57	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด	
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียน	4.00	0.00	มาก	4.86	0.38	มากที่สุด	
3. นักเรียนแสดงความเคารพต่อผู้อื่นได้ ถูกต้องเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย	3.00	0.00	ปานกลาง	3.57	0.53	มาก	
4. นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียน	3.29	0.76	ปานกลาง	3.57	0.53	มาก	
5. การเดินแถวของนักเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.57	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด	
6. ความมุ่งมั่น ตั้งใจของผู้บริหาร และครู	3.57	0.79	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด	
7. การเตรียมความพร้อมของโรงเรียน	3.71	0.76	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด	

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

รายการ	หลังการใช้ครั้งที่ 1			หลังการใช้ครั้งที่ 2			t
	\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย	
8. ระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงาน การเสริมสร้างวินัยในตนเองนักเรียน	3.57	0.53	มาก	3.86	0.38	มาก	
9. การนำผลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนา การดำเนินงานการเสริมสร้างวินัย	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด	
10. การดำเนินงานการเสริมสร้างวินัย นักเรียนมีประสิทธิภาพ	4.43	0.53	มาก	4.57	0.79	มากที่สุด	
รวม	3.71	0.50	มาก	4.33	0.53	มาก	-7.411*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

P < .05 df = 6

จากตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มีดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังจากรูปแบบครั้งที่ 1 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00 - 4.43 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 รายการ คือ การนำผลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัย และการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียนมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=4.43$) รองลงมา คือ ระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ($\bar{x}=4.14$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนแสดงความเคารพต่อผู้อื่น ได้ถูกต้องเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย ($\bar{x}=3.00$)

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังจากรูปแบบครั้งที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.57 - 4.86 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ($\bar{x}=4.86$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มี 2 รายการ คือ นักเรียนแสดงความเคารพต่อผู้อื่นถูกต้องเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย และนักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}=3.57$)

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังจากการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=-7.41$; $P<.05$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มี **วัตถุประสงค์เพื่อ** สืบหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง เปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน 3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน **กลุ่มผู้ให้ข้อมูล** ประกอบด้วย นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนทรัพย์ทวี จำนวน 219 คน

วิธีดำเนินการ คือ การสืบหาความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา จากนั้นได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ปรากฏว่า ได้โครงสร้างรูปแบบที่มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ความตระหนัก ขั้นตอนที่ 2 การบริหารจัดการ ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการตรวจสอบพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด นำรูปแบบที่พัฒนาแล้วมาใช้กับนักเรียนและครู โรงเรียนทรัพย์ทวี ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของปีการศึกษา 2560 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของปีการศึกษา 2561 ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเดียวกัน เป็นเวลา 2 ปี ดำเนินการตรวจสอบผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ปีละ 1 ครั้ง โดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเช่นเดียวกันทั้ง 2 ครั้ง แล้วนำผลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบหาค่าความแตกต่าง โดยการทดสอบที่ (t-Test) แบบไม่อิสระ แบบวิจัย ที่ใช้ คือ แบบกลุ่มเดียววัดก่อนและวัดหลัง เนื่องจากต้องการให้ครูและนักเรียนทุกคน ได้รับการพัฒนาด้วยการปฏิบัติตามรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 8 ฉบับ ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 แบบสำรวจความต้องการจำเป็นของนักเรียน จำนวน 7 ข้อ ฉบับที่ 2 แบบสำรวจความต้องการจำเป็นของผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ ฉบับที่ 3 แบบสำรวจความต้องการจำเป็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 ข้อ ฉบับที่ 4 แบบสังเกตพฤติกรรมการณ์วินัยของนักเรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว

จำนวน 48 ข้อ ฉบับที่ 5 แบบสอบถามความพึงพอใจของครู 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความตระหนักด้านการบริหารจัดการ ด้านการลงมือปฏิบัติ และด้านการประเมินผล จำนวน 28 ข้อ ฉบับที่ 6 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 15 ข้อ ฉบับที่ 7 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครอง จำนวน 13 ข้อ ฉบับที่ 8 แบบสอบถามความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น จำนวน 141 ข้อ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัย แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจความต้องการจำเป็นก่อนการพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ระยะที่ 2 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสังเกต แบบสอบถาม การใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง หลังจากใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองแล้ว ในปีการศึกษา 2560 และระยะที่ 3 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสังเกต แบบสอบถาม หลังจากใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองแล้ว ในปีการศึกษา 2561 การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ทั้งในระยะที่ 2 และ 3 ใช้เครื่องมือและวิธีการเดียวกัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าร้อยละ (%) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) สถิติทดสอบความแตกต่าง ใช้การทดสอบที (t-Test) แบบไม่อิสระ หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สถิติที่ใช้หาค่าคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ หาค่าความตรงตามสูตร IOC และหาค่าความเที่ยงตามสูตร แอลฟา (α) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสำรวจความต้องการจำเป็น สำหรับการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา สรุปได้ดังนี้

ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า ความต้องการจำเป็นตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ความต้องการจำเป็นตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ส่วนความต้องการจำเป็นตามความคิดเห็นของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การสำรวจและผลการสำรวจ พบว่า ต้องการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

2. ผลการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา สรุปได้ดังนี้

ผลการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ปรากฏว่า ในรูปแบบมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ขั้นตอน ที่มีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน เริ่มต้นจาก 1) ความตระหนัก 2) การบริหารจัดการ 3) การลงมือปฏิบัติ และ 4) การประเมินผล โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ได้รูปแบบการดำเนินงานที่สอดคล้องและต่อเนื่องกันเป็นวัฏจักร และส่งผลร่วมกันต่อการพัฒनावินัยของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวีทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว ซึ่งได้รับการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการตรวจสอบ โดยภาพรวม พบว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ คือ รูปแบบย่อยมีความเชื่อมโยงต่อเนื่อง และรูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดทั้งความเหมาะสมและความเป็นไปได้ คือ รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3. ผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว

3.1 ผลการเปรียบเทียบ ด้านการแสดงความเคารพ

ผลการประเมินครั้งที่ 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไหว้พระ ผู้ที่เคารพ บุคคลทั่วไปถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย รองลงมา คือ ไหว้ครูและกล่าว “สวัสดีค่ะ/ครับ” เมื่อเจอครูนอกบริเวณโรงเรียน ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เชื้อพึงและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครู

ผลการประเมินครั้งที่ 2 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เมื่อเข้า/ออกห้องเรียนไหว้และกล่าวขออนุญาตครู รองลงมา คือ เมื่อรับของจากผู้ใหญ่ไหว้พร้อมกล่าว “ขอบคุณค่ะ/ครับ” ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พุดจาสุภาพกับครู พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ด้านการแสดงความเคารพ หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการเปรียบเทียบ ด้านความรับผิดชอบ

ผลการประเมินครั้งที่ 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 รายการ คือ ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด ดูแลและ

ช่วยกันรักษาความสะอาดของโรงเรียน ชั้นเรียน รองลงมา คือ รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ไม่เคยขาดเรียนยกเว้นกรณีเจ็บป่วย

ผลการประเมินครั้งที่ 2 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่เคยมาโรงเรียนสาย ได้เข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง รองลงมา คือ เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ช่วยทำงานบ้าน เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างชาม ฯลฯ

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ด้านความรับผิดชอบ หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ผลการเปรียบเทียบ ด้านการจัดระเบียบแถว

ผลการประเมินครั้งที่ 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เดินแถวกลับบ้านเป็นระเบียบเรียบร้อย รองลงมื่อ คือ เดินแถวเป็นระเบียบเรียบร้อยไปรับประทานอาหารกลางวัน ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ไม่พูดคุยหยอกล้อ ขณะเข้าแถว

ผลการประเมินครั้งที่ 2 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เดินแถวเป็นระเบียบเรียบร้อยไปรับประทานอาหารกลางวัน รองลงมา คือ ส่งงานครูต่อแถวตามลำดับก่อนหลัง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ไม่พูดคุย หยอกล้อ ขณะเข้าแถว

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ด้านการจัดระเบียบแถว หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามลำดับดังนี้

ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครูใน 4 องค์ประกอบ ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครู ด้านความตระหนัก

ผลการประเมินครั้งที่ 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมี 2 รายการ คือ การกำหนดเป้าประสงค์สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของครู และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมทบทวนการดำเนินงานในรูปแบบ PLC รองลงมา คือ การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของวินัยแก่ผู้เกี่ยวข้อง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวางแผนแนวทางแก้ปัญหาครอบคลุมทั้งระดับโรงเรียน เครือข่าย

ผลการประเมินครั้งที่ 2 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดเป้าประสงค์สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของครู รองลงมา คือ การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของวินัยแก่ผู้เกี่ยวข้อง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำหนดปัญหาวินัยนักเรียนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

ผลการเปรียบเทียบพบว่า ความพึงพอใจของครูด้านความตระหนัก หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครู ด้านการบริหารจัดการ

ผลการประเมินครั้งที่ 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ การกำหนดโครงการ/กิจกรรมระยะเวลาในการดำเนินการ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยในตนเอง

ผลการประเมินครั้งที่ 2 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 รายการ คือ การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ และการชี้แจงนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการทำโครงการ รองลงมา มี 2 รายการ คือ การพัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบก่อนมอบหมายงานให้ปฏิบัติ และการกำหนดโครงการ/กิจกรรม ระยะเวลาในการดำเนินการ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยในตนเอง

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ความพึงพอใจของครู ด้านการบริหารจัดการ หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครู ด้านการลงมือปฏิบัติ

ผลการประเมินครั้งที่ 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสอนวินัยโดยบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ รองลงมา คือ บรรยากาศของความรักความอบอุ่น ดูแลช่วยเหลือด้วยกัลยาณมิตร ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มี 3 รายการ คือ การจัดการเรียนการสอนแบบซิปปา (CIPPA MODEL) การทบทวนพูดคุยเรื่องเมื่อจบแต่ละกิจกรรมย่อยในรูปแบบ AAR (After Action Review) และการนิเทศติดตามการดำเนินงาน

ผลการประเมินครั้งที่ 2 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา รองลงมา คือ การสอนวินัยโดยบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การทบทวนพูดคุยเรื่องเมื่อจบแต่ละกิจกรรมย่อยในรูปแบบ AAR (After Action Review)

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ความพึงพอใจของครู ด้านการบริหารจัดการ หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครู ด้านการประเมินผล

ผลการประเมินครั้งที่ 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 4 รายการ คือ การประเมินผลหลังการใช้รูปแบบ การประเมินผลระดับโครงการ/กิจกรรม การประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน และการสรุปผลการดำเนินงานประจำปีและรายงานผลแก่ผู้เกี่ยวข้อง รองลงมา คือ การนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มี 2 รายการ คือ การประเมินผลก่อนการใช้รูปแบบ และการประเมินผลระหว่างการใช้รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

ผลการประเมินครั้งที่ 2 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสรุปผลการดำเนินงานประจำปีและรายงานผลแก่ผู้เกี่ยวข้อง รองลงมา คือ การประเมินผลหลังการใช้รูปแบบ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ความพึงพอใจของครู ด้านการประเมินผล หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูในการใช้รูปแบบ

สรุปผลการประเมินครั้งที่ 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารจัดการ รองลงมา คือ ความตระหนัก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินผล

สรุปผลการประเมินครั้งที่ 2 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 รายการ คือ ความตระหนัก และการลงมือปฏิบัติ รองลงมา คือ การบริหารจัดการ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินผล

สรุปผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครู หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของนักเรียน

ผลการประเมินครั้งที่ 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การได้รับคำแนะนำช่วยเหลือ ดูแลใกล้ชิดจากครู รองลงมา คือ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา

ผลการประเมินครั้งที่ 2 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การได้รับคำแนะนำช่วยเหลือดูแลใกล้ชิดจากครู รองลงมา คือ การซื้อของต่อแถวเรียงตามลำดับก่อนหลัง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียน หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของผู้ปกครอง

ผลการประเมินครั้งที่ 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง รองลงมา คือ การประชุมชี้แจงแนวทางการเสริมสร้างวินัยของโรงเรียน ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือบุตรหลานเอาใจใส่รับผิดชอบในการเรียน

ผลการประเมินครั้งที่ 2 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุตรหลานตื่นเช้ามาทันโรงเรียนเช้า รองลงมา คือ บุตรหลานไหว้ก่อนมาโรงเรียนและกลับจากโรงเรียน ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การประชุมชี้แจงแนวทางการเสริมสร้างวินัยของโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครอง หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการประเมินครั้งที่ 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 รายการ คือ การนำผลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน การเสริมสร้างวินัย การดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียนมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงาน การเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนแสดงความเคารพต่อผู้อื่น ได้ถูกต้องเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

ผลการประเมินครั้งที่ 2 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มี 3 รายการ คือ นักเรียนแสดงความเคารพต่อผู้อื่นถูกต้องเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียน และระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

การวิจัย การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ครั้งนี้ มีข้อค้นพบและประเด็นในการอภิปรายตามลำดับ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การสำรวจทุกรายการ ผลการสำรวจพบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นพรัตน์ ชัยเรือง (2559 : 159-169) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาวินัยนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนดีประจำตำบลจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาวินัยนักเรียนอยู่ในระดับมาก โดยครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความปรารถนา ร่วมกันในการพัฒนาวินัยนักเรียน และพร้อมกำหนดทิศทางการดำเนินการพัฒนาวินัยนักเรียน และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เบญญาภา หลวงราช (2560 : 127-129) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า แนวทางการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน พ่อแม่ต้องให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการร่วมกันพัฒนาวินัยในตนเอง นักเรียนต้องตระหนัก และเห็นความสำคัญในการพัฒนาวินัยในตนเอง

ทั้งนี้จากการที่ นักเรียน ผู้ปกครอง ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร่วมกันศึกษาสภาพความมีวินัยของนักเรียน พบว่า นักเรียนยังขาดความมีวินัยในตนเองอยู่มาก ทั้งด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว ด้วยความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีวินัย ตลอดจนประโยชน์ของการมีวินัย จึงร่วมกันหาแนวทางในแก้ไขปัญหา การกำหนดวินัยเป้าหมาย พฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ร่วมกัน ซึ่งสามารถสรุปแนวทางที่ต้องการให้โรงเรียนดำเนินการเพื่อเสริมสร้างวินัยของ

นักเรียน ได้แก่ กิจกรรมตามหลักไตรสิกขาที่สอดแทรกในกิจวัตรประจำวัน โครงการนักเรียน การบูรณาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ภายใต้บรรยากาศที่อบอุ่น และครูเป็นแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับรายงานการประชุมผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี(2560 : 57) ที่บันทึกว่าโรงเรียนควรมีแนวทาง วิธีการ หรือกิจกรรม ที่เสริมสร้างและพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ดังนั้นเพื่อให้ นักเรียนมีวินัยในตนเองจึงจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบ เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนด้วยการบริหารจัดการที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

2. จากผลการวิจัยการพัฒนารูปแบบที่พบว่า ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในประเด็น ชื่อของรูปแบบ โครงสร้าง องค์ประกอบ ความเชื่อมโยงต่อเนื่องของรูปแบบย่อย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เนื้อหา ภาษาที่ใช้ มีความกระชับรัดกุม การนำไปปฏิบัติได้จริง และประโยชน์ในการนำไปใช้ ในภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก และมีความความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ Keeves (1988 : 560) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของรูปแบบที่ดีว่า ควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (Structure Relationship) มากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันแบบทั่วไป (Associative Relationship) ควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นสามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกต ทดสอบรูปแบบพื้นฐานจากข้อมูลเชิงประจักษ์ นำมาใช้อภิปรายปรากฏการณ์ได้ โดยต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกองวิจัยทางการศึกษา (2545 : 99-106) ที่ได้กล่าวถึงรูปแบบในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนว่า โรงเรียนจะต้องกำหนดนโยบายการพัฒนาด้านวินัยในตนเองของนักเรียนให้ชัดเจน การประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจ วัตถุประสงค์ ความสำคัญ และประโยชน์ของการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักเรียนทุกคนปฏิบัติร่วมกัน รวมถึงการกำหนดกิจกรรมการพัฒนาด้านวินัยที่มีความหลากหลายอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และทั่วถึงนักเรียนทุกคน การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบนิเทศติดตาม ประเมินผลในหลายรูปแบบ และสรุปผล และสอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2560 : 104-106) ที่กล่าวถึง การสร้างหรือการพัฒนารูปแบบว่า เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยต้องศึกษาค้นคว้า ทฤษฎี และแนวความคิดรูปแบบที่มีผู้พัฒนาไว้แล้วในเรื่องเดียวกันหรือเรื่องอื่น ๆ และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องการวิเคราะห์สภาพสถานการณ์ต่าง ๆ จะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบนั้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิพนธ์ หลักทรัพย์ (2558 : 260-266) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยใช้หลักไตรสิกขา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า การสร้างรูปแบบเป็นกระบวนการที่มีความเชื่อมโยงกันมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ วัตถุประสงค์ หลักการ ระบบ และกลไกวิธีดำเนินการ แนวการประเมิน และเงื่อนไขความสำเร็จ

ทั้งนี้ ผลจากการตรวจสอบรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นผลมาจากผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เข้าใจปัญหา โดยการศึกษารวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดปัญหาวินัย ทั้งของตัวนักเรียนเอง ครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาอย่างแท้จริง และเข้าถึงปัญหาโดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างวินัย และผลการวิจัยต่าง ๆ ความเป็นไปได้ในการนำมาประยุกต์ใช้ จากการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทาง วิธีการ กิจกรรม ทำให้ได้รูปแบบที่มีองค์ประกอบของโครงสร้าง 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ความตระหนัก 2) การบริหารจัดการ 3) การลงมือปฏิบัติ 4) การประเมินผล ที่มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยง และเกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาวินัยนักเรียนให้เป็นรูปธรรมและยั่งยืน สอดคล้องกับนุชรรัตน์ ประสิทธิ์ศิลป์ชัย (2560 : <https://sites.google.com/a/esdc.go.th/nutch/project-updates>) ที่กล่าวว่า แนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในการพัฒนาสถานศึกษาว่า เป็นกระบวนการที่น้อมนำหลักคิดตามแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ร่วมกับหลักการทางพุทธศาสนา หลักการของการบริหารในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความยั่งยืน โดยมีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน

3. จากผลการวิจัย การใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ด้านวินัย 3 ด้าน คือ ด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว

ผลการวิจัยที่พบว่า การมีวินัยของนักเรียน ด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว หลังจากการใช้รูปแบบแล้ว มีพัฒนาการสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 - 3 หลังจากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองมาแล้ว 2 ปีการศึกษา ประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองในปีการศึกษา 2561 สูงกว่าประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบ ในปีการศึกษา 2560 อภิปรายแต่ละด้านได้ดังนี้

3.1 ด้านการแสดงความเคารพ

ผลการเปรียบเทียบหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 และหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไหว้พ่อแม่ ก่อนมาโรงเรียนและกลับบ้าน ไหว้ครูและกล่าว “สวัสดีค่ะ/ครับ”

เมื่อเจอรุ่นนอกบริเวณโรงเรียน ไหว้ครูพร้อมกล่าวสวัสดิ์ค่ะ/ครับ ทั้งเวลาไปและเวลากลับ เมื่อรับของจากผู้ใหญ่ ไหว้พร้อมกล่าว “ขอบคุณค่ะ/ครับ” ไหว้ผู้ที่เคารพด้วยการประนมมือค้อมศีรษะลง หัวม่อมจรดปลายจมูก ไหว้พระ ผู้ที่เคารพ บุคคลทั่วไปได้ถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย นั่งสมาธิ ทำจิตใจให้สงบก่อนเข้าเรียน เมื่อเข้า/ออกห้องเรียนไหว้และกล่าวขออนุญาตครู การแสดงความเคารพของนักเรียนเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกต่อครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ และบุคคลรอบข้าง จึงเป็นหน้าที่ของครู พ่อแม่ ผู้ปกครองที่จะต้องร่วมมืออบรมสั่งสอนเสริมสร้างให้นักเรียนได้แสดงความเคารพที่ถูกต้องและเหมาะสม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สิริกร สีนสม (2558 : 83-85) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีวินัยของนักเรียน คือ การปฏิบัติตนของครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครอง และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณัฐวุฒิ บุรีแสง และเพลินพิศ ธรรมรัตน์ (2556 : 17-26) ได้วิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านกุดจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า การใช้แนวทางในการพัฒนาวินัยนักเรียน 2 แนวทาง คือ 1) การจัดกิจกรรมพัฒนาวินัยนักเรียนประกอบด้วย 4 กิจกรรม คือ การเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมอบรมนักเรียนหน้าเสาธง กิจกรรมการยื่นรับ-ส่งนักเรียน กิจกรรมโฮมรูม 2) การนิเทศภายใน ทำให้การพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการทำความเคารพ ได้แก่ การไม่แสดงความเคารพครู ผู้ปกครอง ผู้มาเยี่ยมโรงเรียน มีพฤติกรรมดีขึ้นมาก และนักเรียนเห็นความสำคัญของการทำความเคารพ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประสิทธิ์ ทองภู และคณะ (2557 : 146-148) ได้ศึกษาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านฝือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า การเสริมสร้างวินัยนักเรียนโดยใช้กิจกรรมการอบรมคุณธรรม กิจกรรมนักเรียนต้นแบบ มีผลทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมด้านการทำความเคารพดีขึ้น

ทั้งนี้ จากการที่นักเรียนมีวินัยในตนเองด้านการแสดงความเคารพดีขึ้น อาจเป็นเพราะนักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจถึงความสำคัญของการแสดงความเคารพที่ถูกต้องและเหมาะสมจากการสอนของครูที่สอนโดยตรง และสอดคล้องเรื่องการแสดงความเคารพทั้งความรู้และการปฏิบัติจริงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา คือ **ขันติ** การควบคุมนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยทั้งกายและวาจา ในกิจกรรมประจำวัน เช่น การอบรมหน้าเสาธง กิจกรรมไหว้สวยรอยยิ้ม กิจกรรมไปมาลาไหว้ กิจกรรมชื่นชมคนดี กิจกรรมบันทึกความดี เป็นต้น **ขันสมาธิ** การควบคุมสติ รวมจิตใจความคิดให้แน่วแน่ ในกิจกรรมประจำวัน ได้แก่ กิจกรรมนั่งสมาธิก่อนเข้าเรียน **ขันปัญญา** ใช้สมาธิในการทำสมาธิเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ในกิจกรรมประจำวัน ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมคิดอย่างมีเหตุผล เนื่องจากการแสดงความเคารพเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกเมื่อพบ

เจอผู้ที่เคารพ เช่น ครู พ่อแม่ ผู้ใหญ่ ดังนั้นหากนักเรียนมีพฤติกรรมการแสดงความรักที่ไม่ถูกต้อง และเหมาะสม จึงสามารถให้คำแนะนำบอกกล่าวได้ทันที การติดตามประเมินผลพฤติกรรมจึงทำได้ อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง นอกจากนี้การยกย่องชมเชยด้วยวาจาทุกครั้งที่นักเรียนแสดงความรักได้ ถูกต้องเหมาะสม และการให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น เป็นแรงเสริมสำคัญที่ทำให้นักเรียนได้แสดง พฤติกรรมการแสดงความรักอย่างต่อเนื่อง จากผลการวิจัยด้านการแสดงความรัก ในภาพรวม จะสังเกตเห็นได้ว่า การไหว้ เป็นพฤติกรรมที่นักเรียนทำได้ดีชิ้นมากที่สุด ทั้งนี้ นอกจากเป็นเพราะ กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นแล้ว ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะการไหว้ เป็นวัฒนธรรมไทยที่นักเรียน สามารถเห็นได้ทั่วไปในชีวิตประจำวันทั้งภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน จึงทำให้ง่ายต่อการเรียนรู้ และปฏิบัติ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 21) ที่กล่าวถึงการ เสริมสร้างวินัยด้านการแสดงความรักว่า การใช้วัฒนธรรมในสังคม เป็นแนวปฏิบัติผสมผสานกับ หลักการ ทำให้เป็นพฤติกรรมที่ละชิน เช่น การทำความเคารพด้วยการไหว้เมื่อพบผู้ใหญ่ เป็นสิ่งที่เขา ทำได้ง่าย เป็นวัฒนธรรมไทยที่เด็กได้เห็นแบบอย่างที่ดีอยู่เสมอ ดังนั้น การไหว้จึงง่ายต่อการปฏิบัติ

3.2 ด้านความรับผิดชอบ

ผลการเปรียบเทียบหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 และหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แต่งกายชุดต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนดในแต่ละวัน รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมาย ไม่เคยมาโรงเรียนสาย ได้เข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ทุกครั้ง ดูแลและช่วยกันรักษาความสะอาดของโรงเรียน ชั้นเรียน ประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของ โรงเรียน เข้าเรียนตามตารางและตามที่ครูนัดหมาย เคารพเชื่อฟังผู้ปกครองและปฏิบัติตาม สอดคล้อง กับ นวลศิริ เปาโรหิตต์ (2540 : 30-34) ที่กล่าวถึงการสร้างวินัยให้เด็กยอมรับวินัยหรือกฎทุกกฎว่า กฎ ต้องมีลักษณะ 3 ประการ คือ 1) กฎต้องสมเหตุสมผลเป็นสิ่งที่ดี เป็นไปได้ และเป็นเรื่อง que เด็กทำได้ ในระดับอายุของเขา 2) กฎต้องถูกต้องชัดเจน ไม่คลุมเครือ อย่าให้มีข้อสงสัย 3) กฎต้องบังคับได้ ทำผิดต้องลงโทษจริงจัง ทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ Jet (2005 : unpage) ได้วิจัย เกี่ยวกับวิธีการสร้างวินัยแก่เด็ก พบว่า การตั้งกฎสำหรับเด็กจะต้องให้เหตุผลและบทลงโทษให้เด็กได้ เข้าใจชัดเจน สอนให้เด็กเรียนรู้และเข้าใจถึงผลกระทบของการแสดงพฤติกรรมที่ไม่มีวินัยของตนเอง และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ภทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ และปาริชาติ จันทร์เพ็ญ (2559 : 93-101) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้วยหลักไตรสิกขา กรณีศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้เรียนมีวินัยในตนเองเพิ่มมากขึ้น ทั้งวินัยในการ ปฏิบัติภารกิจในชีวิตประจำวัน วินัยในการรักษาสีล วินัยในเรื่องความตรงต่อเวลา วินัยในการรายงาน ตนเองอย่างซื่อสัตย์

ทั้งนี้ จากการที่นักเรียนมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบดีขึ้น อาจเป็นเพราะนักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจถึงความสำคัญของความรับผิดชอบในตนเองและรับผิดชอบต่อสังคม จากการสอนของครูที่สอนโดยตรง และสอดแทรกเรื่องความรับผิดชอบในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงต่างๆ เช่น ข้อตกลงในชั้นเรียน การกำหนดผู้รับผิดชอบประจำวัน การกำหนดวิธีการลงโทษนักเรียนที่ทำผิดขาดความรับผิดชอบด้วยการตัดคะแนนความประพฤติ การกำหนดกฎเกณฑ์ข้อบังคับกฎระเบียบของโรงเรียนที่ชัดเจนนักเรียนเข้าใจถึงเหตุและผลของการตั้งกฎ เช่น การแต่งกายตามวันที่กำหนด การแต่งชุดนักเรียนถูกต้องตามระเบียบ เป็นต้น การจัดกิจกรรมเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา คือ **ขั้นศีล** การควบคุมนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยทั้งกายและวาจา ในกิจกรรมประจำวัน เช่น กิจกรรมอบรมหน้าเสาธง กิจกรรมจิตอาสาประจำวัน กิจกรรมชื่นชมคนดี กิจกรรมของหายแล้วได้คืน กิจกรรมออมทรัพย์ในชั้นเรียน เป็นต้น ในกิจกรรมประจำสัปดาห์ เช่น กิจกรรมแต่งกายด้วยผ้าไทย กิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมตลาดนัดโรงเรียน เป็นต้น **ขั้นสมาธิ** การควบคุมสติ รวมจิตใจความคิดให้แน่วแน่ ในกิจกรรมประจำวัน เช่น กิจกรรมไหว้พระสวดมนต์ กิจกรรมนั่งสมาธิก่อนเข้าเรียน เป็นต้น **ขั้นปัญญา** ใช้สมาธิในการทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ ในกิจกรรมประจำวัน ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมพี่สอนคุณน้อง เป็นต้น ในกิจกรรมประจำสัปดาห์ ได้แก่ กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมสถานักเรียน ในกิจกรรมเสริม เช่น กิจกรรมโครงการคุณธรรม กิจกรรมเข้าค่ายวิทยาศาสตร์ เป็นต้น และจากผลการวิจัยด้านความรับผิดชอบในภาพรวมเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการจะพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่เคยมาโรงเรียนสาย ได้เข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง มีค่าเฉลี่ย 4.95 ที่เป็นเช่นนี้เพราะ การจัดทำโครงการเสริมสร้างวินัยโดยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นนักเรียนส่วนใหญ่ที่มาโรงเรียนสาย ได้ร่วมกันกำหนดหัวข้อโครงการ “การมาโรงเรียนสาย” เป็นปัญหาเป้าหมายที่จำเป็นต้องแก้ไข การกำหนดปัญหาวินัยที่ได้มาจากการวิเคราะห์ หาสาเหตุ วิธีการแก้ไขในรูปแบบของโครงการกลุ่มด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ถึงการมีวินัยในด้านความรับผิดชอบ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะ/พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน เห็นความสำคัญและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

3.3 ด้านการจัดระเบียบแถว

ผลการเปรียบเทียบหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 1 และหลังการใช้รูปแบบครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เข้าแถวยืนเรียงตามลำดับความสูง เข้าแถวหน้าเสาธงแยกตามชั้นเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย เดินแถวเป็นระเบียบเรียบร้อยไปรับประทานอาหารกลางวัน หลังรับประทานอาหารเดินแถวเป็นระเบียบนำภาชนะไปล้าง เดินแถวเข้าชั้นเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย ส่งงานครูต่อแถว

ตามลำดับก่อนหลัง ขึ้น-ลงรถขึ้นเป็นแถวเรียงลำดับก่อนหลังเป็นระเบียบ นอกจากครูและผู้บริหาร จะติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอแล้ว กิจกรรมการจัดระเบียบแถวซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำทุกวันและบ่อยครั้ง มีผลต่อความมีวินัยของนักเรียนด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2561 : 27) ที่ได้กล่าวถึงการมีวินัยของนักเรียนว่า การที่นักเรียนจะสามารถมีคุณลักษณะของการมีวินัยที่พึงประสงค์ได้นั้นต้องอาศัยความถี่ของการปฏิบัติที่สม่ำเสมอ และการเสริมแรงจากครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นระยะ เพื่อให้พฤติกรรมวินัยที่พึงประสงค์นั้นยังคงอยู่ และพัฒนากลายเป็นอุปนิสัยที่ติดตัวนักเรียนตลอดไป และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 21) ที่กล่าวถึงเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียนว่า การทำให้เกิดพฤติกรรมเคยชิน โดยให้นักเรียนรู้เพิ่มเติม และปฏิบัติพฤติกรรมที่ดี เพื่อเป็นพื้นฐานและปฏิบัติต่อเนื่องจนเกิดเป็นพฤติกรรมเคยชินที่ดี กิจกรรมตามหลักไตรสิกขาที่เป็นกิจกรรมสำคัญที่ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาวินัยด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อภิลักษณ์ เนียมโพธิ์ (2560 : 66-67) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขามีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ โดยผ่านกิจกรรมประจำวัน ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมหน้าเสาธง การสอดแทรกเรื่องวินัยในกลุ่มสาระต่าง ๆ กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมยื่นรับ-ส่งนักเรียน กิจกรรมนั่งสมาธิก่อนเข้าเรียน มีผลให้ปัญหาวินัยของนักเรียนด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและการประพฤติปฏิบัติตนไม่เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับกฎเกณฑ์ของโรงเรียน การเข้าแถว ลดลง

ทั้งนี้จากการที่นักเรียนมีวินัยในตนเองด้านการจัดระเบียบแถวดีขึ้นอาจเป็นเพราะนักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจถึงความสำคัญของการจัดระเบียบแถว จากการสอนของครูที่สอนโดยตรง และสอดแทรกเรื่องความรับผิดชอบในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื่องจากวินัยด้านการจัดระเบียบแถวเป็นวินัยที่ต้องใช้สมาธิ มีสติในการฝึกปฏิบัติ มีจิตใจที่มั่นคงแน่วแน่กับสิ่งที่ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมตามหลักไตรสิกขาจึงเป็นกิจกรรมหลักสำคัญ ที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้สู่การปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน ได้แก่ **ขั้นศีล** การควบคุมนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยทั้งกายและวาจา ในกิจกรรมประจำวัน เช่น กิจกรรมเดิน/เข้าแถวหน้าเสาธง กิจกรรมฝึกระเบียบวินัย กิจกรรมเดินเป็นแถวเข้าห้องเรียน กิจกรรมเดินแถวไปโรงอาหาร กิจกรรมเข้าแถวรับอาหารและเข้าแถวซื้อของ เป็นต้น ในกิจกรรมเสริม เช่น การใช้แรงเสริม รางวัลจูงใจ เป็นต้น **ขั้นสมาธิ** การควบคุมสติ รวมจิตใจความคิดให้แน่วแน่ ในกิจกรรมประจำวัน เช่น กิจกรรมนั่งสมาธิก่อนเข้าเรียน กิจกรรมรู้สีกตัวทุกชั่วโมง กิจกรรมไหว้พระสวดมนต์ประจำวัน เป็นต้น **ขั้นปัญญา** ใช้สมาธิในการทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ ในกิจกรรมประจำวัน ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมการคิดอย่างมีเหตุผล เป็นต้น วินัยด้านจัดระเบียบแถวดูเหมือนเป็นเรื่องที่ง่าย นักเรียนสามารถทำได้โดยไม่ยาก แต่จริง ๆ แล้วการจัดระเบียบแถวเป็น

วินัยที่นักเรียนต้องควบคุมตัวเอง ต้องมีสมาธิ มีสติในการปฏิบัติ ไม่ว่าจะอยู่ต่อหน้าหรือลับหลัง แม้ว่ากิจกรรมการจัดระเบียบแถวจะเป็นกิจกรรมที่ทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ทุกวัน ก็ไม่ได้หมายความว่านักเรียนจะมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น แต่การที่นักเรียนจะมีวินัยการจัดระเบียบแถวจนเป็นพฤติกรรมเคยชินที่ดีได้นั้น ครูผู้บริหาร จะต้องอบรมสั่งสอนติดตามเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจริงจังสม่ำเสมอและต่อเนื่องด้วย

การมีวินัยของนักเรียนด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว หลังจากการใช้รูปแบบแล้ว มีพัฒนาการสูงขึ้น หลังจากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองมาแล้ว 2 ปีการศึกษา ในปีการศึกษา 2561 นักเรียนมีวินัยสูงกว่า ในปีการศึกษา 2560 ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ จึงกล่าวได้ว่าเป็นเพราะการดำเนินงานที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของตนเอง ต่อการพัฒนาวินัย การมีเป้าหมายร่วมกัน คือ ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ด้วยเป้าหมายเดียวกันย่อมนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติพัฒนาวินัยที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมเป็นเจ้าของและรับผิดชอบต่อในการจัดการศึกษามากขึ้น

นอกจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่นำมาสู่ความสำเร็จในการพัฒนาวินัยแล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่สำคัญ คือ ความพร้อมของครู มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัย การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบูรณาการสอนวินัยในกลุ่มสาระการเรียนรู้และการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาวินัยให้กับนักเรียน การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้วิเคราะห์ปัญหาหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ จากการลงมือปฏิบัติจริงด้วยการคิด เลือกรับ ทำ นำเสนอ ในรูปแบบของโครงการกลุ่ม ทำให้เกิดการเรียนรู้ ประพฤติปฏิบัติตน ตามข้อตกลงและกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ส่งผลให้การมีวินัยของนักเรียน ในด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว มีพัฒนาการที่สูงขึ้น น่าจะเป็นผลมาจากการจัดโครงการ กิจกรรมของโรงเรียนที่เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมประจำวันของนักเรียน การดำเนินโครงการ กิจกรรมเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ ทั้งด้วยการว่ากล่าวตักเตือนด้วยวาจา การสังเกต และการบันทึกพัฒนาการความก้าวหน้า ด้วยบรรยากาศที่อบอุ่น การจัดโครงการ กิจกรรมที่ครูผู้บริหารร่วมกำหนด โดยยังคงกิจกรรมปกติเดิมของโรงเรียนที่มีอยู่แล้ว และการเพิ่มเติมโครงการกิจกรรมที่ยึดหลักไตรสิกขาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ทั้งนี้ เพราะการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในการปฏิบัติ เป็นกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งในด้านความประพฤติ (ศีล) จิตใจ (สมาธิ) และปัญญา (ปัญญา) ได้อย่างมีขั้นตอน กิจกรรมของโรงเรียนที่จัดขึ้น ประกอบด้วย กิจกรรมประจำวัน กิจกรรมประจำสัปดาห์ และกิจกรรมเสริม กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยให้ นักเรียนเรียนรู้เรื่องวินัยสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างปกติสุข

4. จากผลการวิจัย ความพึงพอใจของครู ความพึงพอใจของนักเรียน ความพึงพอใจของผู้ปกครอง และความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีรายละเอียดของการอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

4.1 ผลการวิจัยที่พบว่า ความพึงพอใจของครู หลังจากการใช้รูปแบบแล้วมีพัฒนาการสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 4 ว่า หลังจากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองมาแล้ว 2 ปีการศึกษา ประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ในปีการศึกษา 2561 สูงกว่าประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบ ในปีการศึกษา 2560 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรัตน์ ชัยเรือง (2559 : 159-169) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาวินัยนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนดีประจำตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาวินัยนักเรียนอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการเรียนรู้และการพัฒนา ด้านกระบวนการภายในและด้านงบประมาณ นอกจากนี้การกำหนดนโยบายของโรงเรียนที่มีความชัดเจน ตระหนักและเห็นความสำคัญของตนเองในการพัฒนาวินัยของนักเรียน รู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง สอดคล้องกับ กองวิจัยทางการศึกษา (2545 : 99-106) ที่กล่าวถึงรูปแบบการเสริมสร้างวินัยวินัยในตนเองของนักเรียนว่า โรงเรียนต้องกำหนดนโยบายชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร ประชุมชี้แจงรายละเอียดให้ครูทุกคนในโรงเรียนทราบ เข้าใจถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ ความสำคัญ และประโยชน์ของการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้วยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวินัยของนักเรียนทุกขั้นตอน นักเรียนมีวินัยที่ดีขึ้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ ทำให้ครูมีความพึงพอใจสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองในการพัฒนาวินัยนักเรียนได้อย่างมั่นใจมีความสุข สอดคล้องกับแนวคิดของจิราพร กำจัดทุกข์ (2552 : 23) ที่ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึงความรู้สึกที่เป็นการยอมรับความรู้สึกที่ยินดี หรือความรู้สึกชอบ ในการได้รับการตอบสนองตามความคาดหวังหรือความต้องการที่บุคคลนั้นได้ตั้งไว้ เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2549 : 38-40) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ ว่า กระบวนการให้บริการเป็นส่วนที่สำคัญสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ประสิทธิภาพการจกระบบการบริการเป็นขั้นตอนส่งผลให้เกิดความคล่องตัวและสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้อย่างถูกต้องและมีคุณภาพ

ทั้งนี้ จากการที่ครูมีความพึงพอใจในรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน อาจเป็นเพราะการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยในตนเองนักเรียนของโรงเรียนทรัพย์ทวีเป็นการดำเนินงานเป็นขั้นตอน เริ่มจากสร้างความตระหนัก การบริหารจัดการ การลงมือปฏิบัติ และการประเมินผล โดยครูเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด วางแผน หาแนวทาง เพื่อแก้ไขปัญหาวินัยอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยองค์ประกอบที่มีความชัดเจน ทั้งความเชื่อมโยงขององค์ประกอบหลัก รายละเอียดของ

องค์ประกอบย่อย ระยะเวลาโครงการ กิจกรรม แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร การพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัย ตลอดจนนโยบายของผู้บริหารที่มีความชัดเจนปฏิบัติได้จริง จึงทำให้นักเรียนมีวินัยที่ดีขึ้นทั้งด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว

4.2 ผลการวิจัยที่พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียน หลังจากการใช้รูปแบบแล้ว มีพัฒนาการสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 5 ว่า หลังจากใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองมาแล้ว 2 ปีการศึกษา ประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองในปีการศึกษา 2561 สูงกว่าประสิทธิผลของการใช้รูปแบบในปีการศึกษา 2560 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรัตน์ ชัยเรืองนพรัตน์ ชัยเรือง (2559 : 159-169) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาวินัยนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนดีประจำตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาวินัยนักเรียน ด้านกิจกรรมพัฒนาวินัย ตอบสนองความสนใจผู้เรียน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lanier (1993 : 1680-A) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึก การให้คำแนะนำ และการจัดประสบการณ์ทำงานกลุ่ม จะมีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่สูงขึ้น นอกจากนี้การจัดสภาพแวดล้อมที่ดี บรรยากาศที่อบอุ่น การให้คำแนะนำช่วยเหลือระหว่างครูกับนักเรียนด้วยกัลยาณมิตรทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข และมีวินัยที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ (2544 : 19-20) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนมีความสุขนั้นจะต้องสร้างบรรยากาศ ความเป็นกันเอง ให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับผู้สอน ผู้เรียนต้องได้แสวงหาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างมีความสุข เช่นเดียวกับงานวิจัยของ เบญญาภา หลวงราช (2560 : 127-129) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่พบว่า แนวทางการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี ครูให้ความรักความอบอุ่นดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เช่นเดียวกับกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2537 : 12) ที่กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองให้กับนักเรียน ว่า โรงเรียนจะต้องสร้างบรรยากาศที่มีการผ่อนคลาย ให้โอกาสนักเรียนริเริ่มทำกิจกรรมอย่างอิสระ สนับสนุนให้นักเรียนมีโอกาสคิดและตัดสินใจแก้ปัญหา อย่างมีเหตุผล แสดงความชื่นชมให้กำลังใจเมื่อนักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง

ทั้งนี้ จากการที่นักเรียนมีความพึงพอใจ ในรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้จัดโครงการ/กิจกรรมที่มีความหลากหลายตอบสนองการเรียนรู้ของนักเรียน ด้วยการปฏิบัติจริง กิจกรรมกิจกรรมประจำวันที่ใช้หลักไตรสิกขาสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ตลอดจนการให้คำแนะนำช่วยเหลือ การชมยกย่องให้กำลังใจของครูด้วยความรักความอบอุ่น และการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือก ได้ปฏิบัติ ได้หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาวินัย ได้นำเสนอ ในรูปแบบของโครงการกลุ่ม รวมถึงการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนกับเพื่อน ผู้ปกครองและนักเรียน

เข้าใจและเห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหาวินัยร่วมกัน ด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสภาพแวดล้อม บรรยากาศที่เอื้อนี้ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

4.3 ผลการวิจัยที่พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครอง หลังจากการใช้รูปแบบแล้ว มีพัฒนาการสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 6 ว่า หลังจากใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองมาแล้ว 2 ปีการศึกษา ประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองในปีการศึกษา 2561 สูงกว่าประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบในปีการศึกษา 2560 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภทรพร ยุทธาภรณ์พิณิจ และปาริชาติ จันทรเพ็ญ (2559 : 93-101) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้วยหลักไตรสิกขา กรณีศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการพัฒนาความมีวินัยของนักเรียนอยู่ในระดับมาก การเสริมสร้างวินัยของนักเรียนที่ให้ความสำคัญกับผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญญาภา หลวงราช (2560 : 127-129) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่พบว่า ความร่วมมือของพ่อแม่ทั้งการให้ความรู้เรื่องความสำคัญของวินัย และการร่วมกำหนดประเด็นปัญหาวินัย เป็นอีกปัจจัยหนึ่งของการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จ เช่นเดียวกับแนวคิดของ ประภาพรธรรม รักเลี้ยง (2557 : 123) ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมตามความเหมาะสม ตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมสนับสนุน ร่วมประเมินผล ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมภาคภูมิใจในผลงาน

ทั้งนี้ จากการที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน อาจเป็นเพราะโรงเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของผู้ปกครองต่อการพัฒนาวินัยนักเรียน โดยโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน จากการสร้างความรู้ความเข้าใจและความสำคัญของวินัย ผู้ปกครองได้ร่วมแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกำหนดปัญหาวินัยที่เป็นปัญหา ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมหาแนวทางการแก้ไขปัญหา และร่วมดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บุตรหลานมีวินัยในตนเองในด้านการแสดงความรัก ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว ซึ่งเป็นวินัยที่พึงมี เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จำเป็นจะต้องปลูกฝังตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อเป็นบุคคลที่มีวินัย สามารถใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ด้วยการกระบวนกรมีส่วนร่วมของโรงเรียนและผู้ปกครองที่มีเป้าหมายเดียวกันคือ นักเรียนหรือบุตรหลานของตนเองภายใต้บรรยากาศของการให้เกียรติซึ่งกันและกัน การยอมรับและการเคารพความคิดเห็นต่อกัน การดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยในตนเองจึงเป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครอง

4.4 ผลการวิจัยที่พบว่า ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังการใช้รูปแบบแล้วมีพัฒนาการสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 7 ว่า หลังจากใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองมาแล้ว 2 ปีการศึกษา ประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ในปีการศึกษา 2561 สูงกว่าประสิทธิผลของการใช้รูปแบบ ในปีการศึกษา 2560 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรัตน์ ชัยเรือง (2559 : 159-169) วิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาวินัยนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนดีประจำตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาวินัยนักเรียน และมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาวินัยนักเรียนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (2550 : 40) ที่ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาไว้ว่า คือการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัดการการศึกษา ทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่าและตัวแทนนักเรียน ดังนั้นด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมทำให้นักเรียนมีวินัยในตนเองที่เป็นไปตามความคาดหวัง ความต้องการ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความพึงพอใจ สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2542 : 24-37) ที่กล่าวว่า ลักษณะของความพึงพอใจของแต่ละบุคคลแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประสบการณ์และปัจจัยอื่น ๆ แต่หากว่าสถานการณ์เป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการ โดยสามารถทำให้ผู้รับบริการได้รับในสิ่งที่คาดหวัง ตามความต้องการ ก็ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีและพึงพอใจ

ทั้งนี้ จากการที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความพึงพอใจในรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง อาจเป็นเพราะโรงเรียนดำเนินการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีวินัย และด้วยความชัดเจนของการดำเนินงานความเป็นไปได้ของโครงการกิจกรรม แนวทางในการแก้ไขปัญหาตามสภาพจริงที่สามารถทำได้อย่างเป็นรูปธรรม ความมุ่งมั่นตั้งใจของผู้บริหาร และศักยภาพของครู ประกอบกับการมีส่วนร่วมที่ดี ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมมือร่วมใจที่จะนำพาการพัฒนาวินัยนักเรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และมีความพึงพอใจในการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เขาถึง พัฒนา ในครั้งนี้ การที่บุคคลได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของและรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น ย่อมทำให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความพึงพอใจในการดำเนินงาน และผลงานของการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ในด้านการแสดง ความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว ในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ที่พัฒนาขึ้นนี้ ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการใช้รูปแบบ แล้วศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาวินัยด้วยการสังเคราะห์หลักการทฤษฎี เทคนิค วิธีการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจนได้องค์ประกอบที่เป็นแนวทางในการพัฒนาวินัย ผู้วิจัยได้รวบรวมองค์ประกอบต่าง ๆ และนำมาเรียบเรียงจนเป็นโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา แบ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญได้ 4 ขั้นตอน คือ ความตระหนัก การบริหารจัดการ การลงมือปฏิบัติ และการประเมินผล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้พัฒนาวินัยของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ดังนั้น จากผลการใช้รูปแบบครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสรุปข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่สนใจต้องการนำรูปแบบไปใช้ต่อไป ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด จึงควรนำรูปแบบและแนวทางที่ค้นพบไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาวินัยของนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น
2. จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้นำไปใช้ควรปรับปรุงรูปแบบให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นเพื่อให้ได้รูปแบบที่มีแนวคิดใหม่ๆ สามารถนำไปใช้พัฒนาวินัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรปรับองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทและปัจจัยการดำเนินงานของโรงเรียนในรูปแบบใหม่ ๆ ด้วยเช่นกัน
3. จากผลการวิจัย พบว่า การเสริมสร้างวินัยนักเรียนในด้านความรับผิดชอบของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างวินัยด้วยนักเรียนเอง ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้คิดริเริ่ม และมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ โดยครูมีหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะ ให้กำลังใจ และเสริมแรงบวกด้วยการชื่นชม การยกย่องให้เป็นแบบอย่าง และควรให้นักเรียน ครู ร่วมกันกำหนดพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยด้านความรับผิดชอบ เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติ เกิดเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่โรงเรียนต้องการ
4. จากผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของครู ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรปรับรูปแบบการประเมินผลให้เข้าใจง่าย กระชับ รัดกุม ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก โดยการลดขั้นตอนของการประเมินย่อย ลดจำนวนเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินแต่ละระดับ ทั้งระดับโรงเรียน และระดับชั้นเรียน ตลอดจนการสรุปผล เพื่อให้การประเมินผลเป็นไปได้ง่ายและต่อเนื่อง ไม่สร้างภาระหรือความยุ่งยากแก่ผู้ประเมินผล

5. จากผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดโครงการ/กิจกรรม ตามหลักไตรสิกขามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรปรับปรุงกิจกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัยนักเรียนและกิจวัตรประจำวันของนักเรียน รวมถึงการให้ความรู้ความเข้าใจ และความสำคัญของหลักไตรสิกขาที่มีผลต่อการเรียน โดยใช้วิธีการสอน การปฏิบัติ ตามแนวทางของหลักไตรสิกขาแบบง่าย ๆ อย่างเป็นขั้นตอน ที่ทุกคนสามารถปฏิบัติและนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

6. จากผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการประชุมชี้แจงแนวทางการเสริมสร้างวินัยของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรมีการจัดประชุมที่บ่อยครั้งและใช้เวลาในการประชุมมากขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความรู้ความเข้าใจ ในการพัฒนาวินัยมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ด้วยข้อจำกัดของเวลา ภารกิจของผู้บริหาร เวลาการทำงานของผู้ปกครองที่มีช่วงเวลาที่แน่นอนและไม่ตรงกัน จึงควรนัดหมายเวลาการประชุมที่เหมาะสมและสะดวกทั้งสองฝ่าย

7. จากผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการแสดงความเคารพของนักเรียนต่อผู้อื่นถูกต้องเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย และความรับผิดชอบของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด การแสดงความเคารพควรให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงอย่างสม่ำเสมอจากชีวิตประจำวัน โดยครูให้คำแนะนำช่วยเหลือ ให้กำลังใจและเป็นแบบอย่างที่ดี ตลอดจนการติดตามความก้าวหน้าของพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง ส่วนความรับผิดชอบควรให้นักเรียน ครู ร่วมกันกำหนดพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยด้านความรับผิดชอบ เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติ เกิดเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่โรงเรียนต้องการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองไปพัฒนาวินัยด้านอื่นๆ เช่น ความซื่อสัตย์ การตรงต่อเวลา ความอดทน ฯลฯ เพื่อจะได้ทราบว่ารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองดังกล่าวมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสมกับการพัฒนาวินัยดังกล่าวหรือไม่ เพื่อจะได้นำไปปรับใช้ได้ อย่างเหมาะสม

2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบเพิ่มเติม ในด้านโครงสร้าง เนื้อหา และภาษา ให้สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียนในทุกระดับช่วงชั้น เพื่อให้การใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยดังกล่าว มีประสิทธิภาพ การพัฒนาวินัยนักเรียนมีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาเชิงสาเหตุหรือเชิงปัจจัยว่า ปัจจัยใดมีอิทธิพลต่อการพัฒนาวินัยของนักเรียนตามรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง เพื่อจะได้ทราบถึงสาเหตุหรือปัจจัยสำคัญ ๆ และนำมาพัฒนาวินัยได้ตรงหรือสอดคล้องกับสาเหตุปัจจัยนั้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรกช วรณไชย. (2559). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการมีวินัยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส ในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากฎมภาค มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- กรมการศาสนา. (2548). **คู่มือพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ. (2542). **กรอบความคิดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กรมวิชาการ. (2537). **คู่มือและสื่อสารพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง**. โครงการวิจัยและพัฒนาระบบงานแนะแนวในและนอกสถานศึกษา, ศูนย์แนะแนวการอาชีพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมวิชาการ. (2545). **คู่มือจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **คู่มือดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับครูและศึกษานิเทศน์**. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.
- _____. (2551). **เอกสารประกอบการศึกษาด้วยตัวเอง**. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). **แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปรับปรุงที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2547). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- ก่องแก้ว เจริญอักษร. **ความรู้เรื่องธรรมวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ม.ป.ป.
- กองวิจัยทางการศึกษา. (2535). **การศึกษาพฤติกรรมของครูในอุดมคติของนักเรียนระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา.
- กองวิจัยทางการศึกษา. (2545). **การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง**. กรุงเทพฯ: การศาสนา.

- กาญจนา วัฒนสุนทร. (2550). การออกแบบวิจัยเพื่อพิจารณาโมเดล. เอกสารการสอนชุดระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง ประเด็นสาระหลักที่ 3. สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กิติมา ปรีดีติลล. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. สำนักพิมพ์อักษรภาพพัฒนา.
- กิตยาวิดี บุญเชื้อ. (2546). รายงานการสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาครูทั้งโรงเรียน : ประสพการณ์จากโรงเรียนในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- กุลชา ศิริเฉลิมพงศ์. (2544). แนวทางการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เกษมศักดิ์ ผลติลล. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานงานกิจกรรมส่งเสริมการมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนบ้านวังตลาดสมบูรณ์ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสารคาม.
- จิราพร กำจัดทุกข์. (2552). ความพึงพอใจหลังการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ. (2539). การปลูกฝังวินัยของคนในชาติ: โครงการวิจัย. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ. (2539). รายงานการวิจัยฉบับที่ 56: การสำรวจคุณลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชาญชัยณรงค์ ทรงศาศรี. (2552). การพัฒนาวินัยนักเรียน. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2555). ประมวลสารชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐวุฒิ บุรีแสง และเพลินพิศ ธรรมรัตน์. (2556). การวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดจาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วารสารบัณฑิตศึกษา 10(48) :17-26.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 1 พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ถิรพงศ์ ฤกษ์ขำ, บุญเรียง ขจรศิลป์, สำเนา ขจรศิลป์. (2558). การพัฒนารูปแบบการพัฒนาวินัยนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่ 9 ฉบับพิเศษ (เมษายน): 169-185.

- ทศนา แคมมณี. (2548). การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ : องค์กรความรู้จากการวิจัยและพัฒนาเพื่อ
ปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- _____. (2548). รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2550). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.
กรุงเทพมหานคร: เกรท เอ็ดดูเคชั่น.
- _____. (2561). ศาสตร์การสอน : องค์กรความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
พิมพ์ครั้งที่ 22. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรเมธ เสาร์ทอง. (2561). ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
โรงเรียนสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นพรัตน์ ชัยเรือง. (2559). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาวินัยนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนดี
ประจำตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 11(2) : 159-169.
- นวรรตน์ วงศ์โสภ. (2544). การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยในตนเองของเด็ก
ปฐมวัยโดยใช้แนวทางการบริการจัดการในชั้นเรียนแบบร่วมมือกันสร้างวินัย: การศึกษา
นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสันติธรรมวิทยาคม จังหวัดโยธธร. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. ศิลปะการสร้างวินัยที่ชนะใจลูก. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ แกรมมี.
- นิตดา หงส์วิวัฒน์. (2541). วินัยรากฐานการพัฒนาเด็ก. กรุงเทพฯ: แสงแดด.
- นิพนธ์ หลีกทรัพย์. (2558). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยใช้หลัก
ไตรสิกขา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ.
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- นุชรรัตน์ ประสิทธิ์ศิลป์ชัย. (2560). แนวทางการนิเทศ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา. (ออนไลน์) แหล่งมา:
<https://esdc.go.th/nutch/project-updates/naewthangkarnitheskheacikheathungphathna>
(20 เมษายน 2560).
- บรรเทา กิตติศักดิ์. (2548). จริยธรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญมี แทนแก้ว. (2539). จริยศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

- เบญญาภา หลวงราช. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2554). **นโยบายและการวางแผน : หลักการและทฤษฎี**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์ (2541).
- ประดิษฐ์ ป้องเขตร. (2557). **การมีวินัยในตนเองส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2**. วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี 12 (13) : 83-91.
- ประภาพรณ รักเลี้ยง. (2557). **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา**. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- ประยูร อัครบวร, ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, กมลทิพย์ ศรีมหาเศษ. (2553). **การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเวศ วะสี. (2542). **พุทธธรรมกับอุดมการณ์สำหรับศตวรรษที่ 21 ในพุทธธรรมกับอุดมการณ์สำหรับศตวรรษที่ 21 ปาฐกถาครอบรอบ 60 ปี พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- ประสิทธิ์ ทองภู. (2557). **การดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านผือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ประหยัด ขางกลาง. (2546). **การปฏิบัติตามระเบียบวินัยและการส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ คศ.ม.นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- ปราณี วิฑูรวานิชย์. (2542). **จริยธรรมกับชีวิต**. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- ปรีชา ธรรมมา. (2546). **วินัยแห่งตน**. สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับที่ 26: 33-38. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พนัส หันนาคินทร์. (2542). **การเสริมสร้างลักษณะนิสัย**. กรุงเทพฯ: แม่คการพิมพ์.
- พระไตรปิฎก (พระสุตตันตปิฎก). **อง.ติก. (ไทย) 20/91/320**.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺ โต). (2538). **พุทธธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- _____ . (2539). **วินัยเรื่องใหญ่กว่าที่คิด**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

- พระธรรมปิฎก. (2542). **พุทธธรรม เล่ม 5**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2544). **การพัฒนาตน**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: สหธรรม. _____ . (2550). **สามไตร**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์สวยจำกัด.
- พระมหาเสกสสร จิราโส (จีแสง). (2552). **การศึกษาวิเคราะห์หลักไตรสิกขาที่มีต่อการจัดการศึกษาไทย**. ปรินญาพุทธศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมชาย ฐานวุฑโฒ. (2543). **มงคลชีวิต ฉบับ ท้าวหน้า**. กรุงเทพฯ: ชมรมพุทธศาสตร์สากล ในอุปถัมภ์สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์.
- พล แสงสว่าง. (2529). **พฤติกรรมศาสตร์เบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- พิสนุ ฟองศรี. (2553). **วิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: เทียมฟ้าการพิมพ์. _____ . (2556). **เทคนิควิธีประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์. _____ . (2554). **การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์. _____ . (2559). **การเขียนรายงานการวิจัยชั้นเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- พุทธทาสภิกขุ. (2549). **ศึกษาธรรมะอย่างถูกวิธี**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภาพใจ.
- เพ็ญรุ่ง ปานใหม่. (2544). **ไตรสิกขารากแก้วแห่งคุณค่าในยุคปฏิรูปการศึกษา**. วารสารสิมาจารย์ (พฤศจิกายน 2543- มีนาคม 2544): 20-23.
- ไพบูลย์ ขำขันมาลี. (2548). **การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนหนองต่อวิทยา อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด**. รายงานการศึกษา ค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ, ปาริชาติ จันทร์เพ็ญ. (2559). **การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้วยหลักไตรสิกขา กรณีศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี**. วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน): 93-101.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2557). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. ชลบุรี: มนตรี.
- ภูมิพลอดุลยเดช พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา. (2543). **คำพ่อสอน ประมวลพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงเทพ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2532). **เอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 9-15**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2539). **เอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 11-15**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2542). เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการงานบุคคล
หน่วยที่ 1 - 8. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2545). เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ หน่วยที่ 1. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2549). จิตวิทยาการบริการ หน่วยที่ 8 - 15. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มาลินี จุฑะพรพ. (2548). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: อักษรพัฒนา.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2556). การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ. ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2552). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: คำสมัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร:
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- รุ่งฤดี กล้าหาญ ดวงเดือน ศาสตรภัทร และสายสมร เถลยกิตติ. (2558). การพัฒนารูปแบบการวัดและ
ประเมินพฤติกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ตอนปลายของไทยในศตวรรษที่ 21. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ.
- เรวณี ชัยเชาวรัตน์. (ม.ป.ป). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC).
[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.plc2learn.com/attachment/view/?attach_id=88075
(24 มีนาคม 2560).
- เรวณี ชัยเชาวรัตน์. (2556). แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู. วารสาร
ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 10 (1): 34-46.
- ฤตินันท์ สมุทรทัย และคณะ. (2560). คู่มือการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา. เชียงใหม่: วนิดาการพิมพ์.
- วนิดา เสวกครุฑทร. (2537). แนวทางในการสร้างวินัยให้แก่นักเรียน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- วนิดา กันตะกนิษฐ. (2551). การพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โดยการสอนแบบไตรสิกขา. ปรินูญานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูล. (2549). พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม: มูลฐานทางพฤติกรรมเพื่อการ
ออกแบบและวางแผน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันเพ็ญ วรรณโกมล. (2544). การพัฒนาการสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2545). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมสาร.

- ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ. (2550). **จิตวิทยาธุรกิจ**. กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2558). **คู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรม**. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรีนติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- สันติ บุญภิรมย์. (2554). **นวัตกรรมการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บั๊กพอทย์.
- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. (2550). **คู่มือดำเนินการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับครูและศึกษานิเทศก์**. กรุงเทพฯ : คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สภาพนาความในพระบรมราชูปถัมภ์. (2556). **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับคณะองคมนตรี**. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์ จำกัด: 179.
- สมบัติ บารมี. (2551). **ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท มหพันธ์ไฟเบอร์ซีเมนต์ จำกัด (มหาชน)**. รายงานการวิจัยคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์.
- สร้อยตระกูล อรรถมานะ. (2550). **พฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). **รายงานการประชุมบทบาทนักวิจัยในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2545). **แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2548). **คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). **การทรงงานพัฒนาประเทศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**. กรุงเทพฯ: 52-53.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). **คู่มือครูเพื่อพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **คู่มือการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). รายงานการประเมินการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- _____. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด.
- สิริกร สินสม. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- สุชา จันท์เอม และสุรางค์ จันท์เอม. (2531). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แพรวพิทยา อินเตอร์เนชั่นแนล.
- สุรดา ไชยสงคราม. (2556). กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2559). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนีย์ ผงญาติ. (2547). ผลการสอนแบบไตรสิกขาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- สมน อมรวิวัฒน์. (2530). การสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- _____. (2535). สมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิรักษ์ณ์ เนียมโพธิ์. (2560). การพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้านการเรียนรู้ ตามหลักไตรสิกขา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต.
- อานนท์ ศักดิ์วีระชัย. (2560). แนวทางการนิเทศ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา. (ออนไลน์) แหล่งที่มา: <https://mgronline.com/daily/detail/9600000103010> (20 เมษายน 2560).
- อุทุมพร จามรมาน. (2541). โมเดลคืออะไร. วารสารวิชาการ (มีนาคม) : 22-25.

- Abbass, F. Alkhafaji. (2003). **Strategic Management Formulation, Implementation, and Control in a Dynamic Environment**. New York : Haworth Press.
- Ausubel, David P. (1972). **Ego Development and the Personality**. 3rd. New York, Grune and Stration, Inc.
- Bacon.Crow, L.D. and Crow A. (1962). **Child Development and Adjustment**. New York: Macmillan.
- Best John W. and James V.Kahn. (1993). **Research in Education**. 8th ed. Boston: Allyn and
- Brown, Keith. (2004). Are Efl Teacher in Japan Well Informed About Classroom DisciplineIssues.
Dissertation Abstracts International 65(05): 1737-A.
- Caroline Koh. (2012). Moral development and student motivation in moral education: A Singapore study. **Australian Journal of Education** 56(1): 83-101.
- Davis, K. (1967). **Human relation at work : The dynamic of organization behavior**. New York : Mc. Graw-Hill.
- Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York: McGraw-Hill.
- Duckworth, A. L. and M. E.P. Seligman. (2005). Self-Discipline Outdoes IQin Predicting Academic Performance of Adolescents. **Psychological Science** (Online) 16(12): 939-944.
- Duckworth, A. L. and M. E.P. Seligman. 2006. Self-Discipline Gives Girls the Edge: Gender in Self-Discipline, Grades and Achievement Test Scores. **Journal of Educational Psychology** (Online). 98(1): 198-208
- Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education** (3 rd ed.). New York : McGraw-Hall Book Company Inc.
- Gray A. Yukl. (1981). **Leadership in Organization**. New Yoek: Prentice-Hill.
- Hurlock, Elizabeth B. (1984). **Child Development**. New York: McGraw-Hill.
- Keeves, Peter J. (1988). Model and Model Building. **Educational Research Methodology and Measurement: An International Handbook**. Oxford: Pergamon Press.
- Lanier. (1993). Promotion moral and conceptual development in rural adolescents (Moral development, Rural students, Peer facilitators. **Dissertation Abstracts International** 54(5): 1680-A.
- Lunenburg, F. C. & Ornstein, Allan c. (2004). **Education Administration : Concept and Practices**. 4th ed. Belmont: Thomson Learning.
- Maslow, Abraham Horold. (1970). **Motivation and Personality**. 2nd ed. New York: Harper&Row.

- Powell, Ronald. (1983). **User studies in international encyclopedia of information**
a library science. (online) London: Routledge. John Feather and Paul Sturges.
- Jet, V. (2005). Tips to Discipling Your Child in a Positive Way. **In Jet Magazine** (Online).
Available://http: www.wilsonweb.com/hww/shared_main.htm. November 13.
- Rana Navid Ahmed. (2009). Role of Different Educational System in the Development of Moral
and Social Traits in Pakistani Students. **Journal of Behavioural Sciences** vol. 19
Number 1-2.
- Shelly, Maynard W. (1975). **Responding to Social Change**. Pennsylvania: Dowden, Hutchinson
Press Inc.
- Smith, R.H., and Others. (1980). **Measurement: Making Organization Perform**. New York:
Macmillan.
- Steiner. E. (1988). **Methodology of theory building**. Sydney: Educology Research Associates.
- Stoner, A.F., Wankel, C. (1986). **Management**. 3rd ed. New Delhi: Prentice-Hill Privated.
- Vroom, W.H. (1964). **Work and Motivation**. New York: John Wesley and Sons.
- Wallerstein, Harry. (1972). **A Dictionary of Psychology**. Maryland: Peguin Book.
- Warren, Andrea F. (2009). The Relationship Between Reported Incidents of Student Discipline and
Student Achievement Across Four Eastern States. **Dissertation Abstracts International**
69(01): unpage.
- Willer, D. (1986). **Scientific Sociology: Theory and Method**. Englewood Clift, NJ: Prentice Hall Inc.
- William, Kenneth Alexander. (2011). Leadership Behavior and Student Discipline Outcomes :
A Study of Middle School Teachers' Perceptions. **Dissertation Abstracts International**
70(02): unpage.
- Zhao, Rui and Yi-Lung, Kuo. (2015). The Role of Self-discipline in Predicting Achievement for
10th Graders. **International Journal of intelligent Technologies and Applied Statistics**
8(1): 61-70.

คำสั่งโรงเรียนทรัพย์ทวี

ที่ พิเศษ / ๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาวินัยพฤติกรรมและเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเอง
ของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี

.....

เพื่อให้ นักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี มีระเบียบวินัยในตนเอง มีความประพฤติ ปฏิบัติตนอยู่ใน
ระเบียบวินัย ขอบังคับ กฎเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติตน ตลอดจนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่
โรงเรียนกำหนด อาศัยอำนาจตามความมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกระทรวง
ศึกษาธิการ และมาตรา ๒๗(๑)และ(๔) แห่งพระราชบัญญัติครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช
๒๕๔๗ คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑/๒๕๔๖ เรื่อง ให้ข้าราชการครูปฏิบัติ
หน้าที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาจึงขอแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนทรัพย์ทวี
ให้ปฏิบัติหน้าที่และรับผิดชอบ ดังนี้.-

๑. คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย

๑.๑	นางนิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ประธานกรรมการ
๑.๒	นางปณิตดา ถิ่นท่าเรือ	ครู คศ.๒	กรรมการ
๑.๓	นางภิญญา สังกะณี	ครู คศ.๒	กรรมการ
๑.๔	นางศุภฎี บุญส่ง	ครู คศ.๒	กรรมการ
๑.๕	นางมธุรส รัตนะ	ครู คศ.๒	กรรมการ
๑.๖	นางอภิญญา ถิ่นท่าเรือ	ครู คศ.๒	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ ให้คำปรึกษา สนับสนุน อำนวยความสะดวก แนะนำ และประสานงานกับฝ่ายต่างๆ
ให้ดำเนินงานไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์

๒. คณะกรรมการดำเนินงาน ประกอบด้วย

๒.๑	นางปณิตดา ถิ่นท่าเรือ	ครู คศ.๒	ประธานกรรมการ
๒.๒	นายไพฑูรย์ สัจญากิจ	ครู คศ.๓	กรรมการ
๒.๓	นางศุภฎี บุญส่ง	ครู คศ.๒	กรรมการ
๒.๔	นางอภิญญา ถิ่นท่าเรือ	ครู คศ.๒	กรรมการ
๒.๕	นางภิญญา สังกะณี	ครู คศ.๒	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ ๑. ประชุมปรึกษาหารือ วางแผน การดำเนินงานระบบพัฒนาวินัย การเสริมสร้าง ความมีวินัย และแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจกรอบการปฏิบัติงาน อย่างชัดเจนและนำไปปฏิบัติได้

๒. กำกับ ดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปกครอง ดูแลนักเรียนให้เป็นไปตามกฎระเบียบของโรงเรียน

๓. ประสานงานกับผู้ปกครอง ครูประจำชั้น ในการพัฒนาวินัยแต่ละระดับชั้น ให้ ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

๓. คณะกรรมการฝ่ายกำกับติดตามพฤติกรรมนักเรียน และดูแลระบบงานพัฒนาวินัยและ แก้ไขพฤติกรรมนักเรียนตามระดับชั้น ประกอบด้วย

๓.๑ นางสาวพัฒนา บุญกล่อม	ครูประจำชั้นอนุบาล ๑
๓.๒ นางสุรีวรรณ ชัยเพชร	ครูประจำชั้นอนุบาล ๒
๓.๓ นางศุภฎี บุญส่ง	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
๓.๔ นางสาววรรณภา ศรีสมบูรณ์	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
๓.๕ นางสาวปราณี เพชรศรี	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๓.๖ นายสุวิทย์ ชัยเพชร	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
๓.๗ นางสาวณัฐฉิณี กระจ่างแจ้ง	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
๓.๘ นางสาวโซเฟีย เวเนสซา ช่วยหนู	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๓.๙ นางกัญญา ถิ่นท่าเรือ	ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
๓.๑๐ นางมธุรส รัตนะ	ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๓.๑๑ นางกัญญา ตั้งคะนี	ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
๓.๑๒ นางปณิตดา ถิ่นท่าเรือ	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ ๑. ดูแล กำกับติดตาม พัฒนาวินัยพฤติกรรมและเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของ นักเรียนให้ปฏิบัติตามระเบียบและวัฒนธรรมของโรงเรียน

๒. พิจารณาปัญหาที่พบเห็น พฤติกรรมวินัยของนักเรียน เพื่อเสนอคณะกรรมการ ดำเนินงาน

๓. อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๔. คณะกรรมการฝ่ายสรุปผลและประเมินผล ประกอบด้วย

๔.๑ นางมธุรส รัตนะ	ประธานกรรมการ
๔.๒ นางสาวโซเฟีย เวเนสซา ช่วยหนู	กรรมการ
๔.๓ นางสาววรรณภา ศรีสมบูรณ์	กรรมการ

๔.๔ นายธีรศักดิ์ พันอุไร กรรมการ

๔.๕ นางสาวศิริลักษณ์ บุญเลิศกุล กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ ๑. ออกแบบและจัดเตรียมแบบประเมิน

๒. สรุปผลการประเมินการจัดกิจกรรมเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียน

ให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ตามคำสั่งดังกล่าวข้างต้น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ เต็มความรู้ความสามารถ เสียสละ และทุ่มเท เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน และเกิดผลดีแก่ทางราชการสืบไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ตั้ง ณ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นางนิภาพรณ หงษ์ชูเกียรติ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนทรัพย์ทวี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ตรวจสอบโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง

ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบโครงสร้างของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ที่	ชื่อ - สกุล	วุฒิ - สาขา	ตำแหน่ง - สถานที่ทำงาน
1	นายอดุลย์ เงินศรี	ศษ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	ผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามุพร เขต 2
2	นายศุภชัย เวชกุล	ศษ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1
3	นางกรรณิการ์ ปานนุช	ปร.ค. สาขาการวิจัยและสถิติทาง วิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สุราษฎร์ธานี
4	ผศ.ดร.พิสนุ ฟองศรี	ค.ค. สาขาการวัดและประเมินผล การศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขา ประเมินผลและวิจัย ทางการศึกษา - นักวิชาการอิสระ - วิทยากรด้านวิจัยและ ประเมิน
5	ดร.ทวัช บุญแสง	ปร.ค. สาขาวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อาจารย์ สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)

รายนามผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ (IOC)

ที่	ชื่อ - สกุล	วุฒิ - สาขา	ตำแหน่ง - สถานที่ทำงาน
1	นางจรียา ช้างสุนทร	ศษ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านสุชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ ธานี เขต 1
2	นายศุภชัย เวชกุล	ศษ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ ธานี เขต 1
3	นางกรรณิการ์ ปานนุช	ปร.ค. สาขาการวิจัยและสถิติ ทางวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สุราษฎร์ธานี
4	นายธีระพงษ์ อินทสโร	ศษ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์12 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
5	นางอำพร ศุภศรี	ศษ.ม. สาขาประเมินการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ศษ.ม. สาขาบริการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	ครูเชี่ยวชาญ สังคมศึกษา โรงเรียนบ้านเขาตอก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบรูปแบบฯ และเครื่องมือ

ที่ ศธ ๐๔๑๖๕.๐๐๗/๒๗

โรงเรียนทรัพย์ทวี

๓๙/๑ หมู่ ๔ ต.ทรัพย์ทวี อ.บ้านนาเดิม

จ.สุราษฎร์ธานี ๘๔๒๔๐

๖ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพแบบสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ
การเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส
เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสำรวจความต้องการจำเป็น จำนวน ๓ ฉบับ

ด้วยโรงเรียนทรัพย์ทวี ได้จัดทำแบบสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบ
การเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง
พัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยที่เหมาะสม เพื่อนำมาใช้พัฒนาวินัยของ
นักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ดังรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

โรงเรียนทรัพย์ทวี พิจารณาเห็นว่าท่าน มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ที่จะตรวจสอบ
คุณภาพแบบสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ให้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะตามที่ท่านเห็นสมควร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางนิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนทรัพย์ทวี

โรงเรียนทรัพย์ทวี

โทร. ๐๗๗-๙๒๘-๐๒๐

โทรสาร ๐๗๗-๙๒๘-๐๒๐

ที่ ศธ ๐๔๑๖๕.๐๐๗/๔๒

โรงเรียนทรัพย์ทวี

๓๙/๑ หมู่ ๔ ต.ทรัพย์ทวี อ.บ้านนาเดิม
จ.สุราษฎร์ธานี ๘๔๒๔๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเหมาะสมสอดคล้องของโครงสร้างรูปแบบการเสริมสร้าง
วินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัสเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยฯ จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบตรวจสอบความเหมาะสมสอดคล้องของโครงสร้างรูปแบบ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยโรงเรียนทรัพย์ทวี ได้พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองนักเรียน โรงเรียน
ทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงเรียนมีรูปแบบ
การเสริมสร้างวินัยในตนเองที่เหมาะสม เพื่อนำมาใช้พัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี รายละเอียด
ตามเค้าโครงที่แนบมาพร้อมนี้

โรงเรียนทรัพย์ทวี พิจารณาเห็นว่าท่าน มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ที่จะเสนอแนะ
ในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราช
ดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ตรวจสอบความเหมาะสมสอดคล้อง
ของโครงสร้างรูปแบบ และให้ข้อเสนอแนะตามที่ท่านเห็นสมควร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางนิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนทรัพย์ทวี

โรงเรียนทรัพย์ทวี

โทร. ๐๗๗-๙๒๘-๐๒๐

โทรสาร ๐๗๗-๙๒๘-๐๒๐

ที่ ศธ ๐๔๑๖๕.๐๐๗/๔๓

โรงเรียนทรัพย์ทวี

๓๙/๑ หมู่ ๔ ต.ทรัพย์ทวี อ.บ้านนาเดิม

จ.สุราษฎร์ธานี ๘๔๒๔๐

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยฯ จำนวน ๑ เล่ม
๒. เครื่องมือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยฯ จำนวน ๕ ฉบับ

ด้วยโรงเรียนทรัพย์ทวี ได้พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองนักเรียน โรงเรียน
ทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงเรียนมีรูปแบบ
การเสริมสร้างวินัยในตนเองที่เหมาะสม เพื่อนำมาใช้พัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี รายละเอียด
ตามเค้าโครงที่แนบมาพร้อมนี้

โรงเรียนทรัพย์ทวี พิจารณาเห็นว่าท่าน มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ที่จะเสนอแนะ
ในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราช
ดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ได้ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและให้
ข้อเสนอแนะตามที่ท่านเห็นสมควร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางนิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนทรัพย์ทวี

โรงเรียนทรัพย์ทวี

โทร. ๐๗๗-๙๒๘-๐๒๐

โทรสาร ๐๗๗-๙๒๘-๐๒๐

ภาคผนวก ง
ผลการตรวจสอบเครื่องมือ

สรุปผลการตรวจสอบเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสังเกต และแบบสอบถาม การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ดังนี้

แบบสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ จำนวน 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1	สำรวจความต้องการจำเป็นของนักเรียน	จำนวน 7 ข้อ	ได้ค่า IOC	0.94
ฉบับที่ 2	สำรวจความต้องการจำเป็นของผู้ปกครอง	จำนวน 10 ข้อ	ได้ค่า IOC	0.92
ฉบับที่ 3	สำรวจความต้องการจำเป็นของครู	จำนวน 10 ข้อ	ได้ค่า IOC	0.90

และคณะกรรมการสถานศึกษา

แบบสอบถามผลการใช้รูปแบบของครู และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 5 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 4 สังเกตความมีวินัยในตนเองของนักเรียน 3 ด้าน คือ ด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการจัดระเบียบแถว จากการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มี 3 ตอน จำนวน 48 ข้อ ได้ค่า IOC รวม 0.93 คือ

ตอนที่ 1	ด้านการแสดงความเคารพ	จำนวน 17 ข้อ	ได้ค่า IOC	0.93
ตอนที่ 2	ด้านความรับผิดชอบ	จำนวน 17 ข้อ	ได้ค่า IOC	0.94
ตอนที่ 3	ด้านการจัดระเบียบแถว	จำนวน 14 ข้อ	ได้ค่า IOC	0.93

ฉบับที่ 5 สอบถามความพึงพอใจของครู มี 4 ด้าน คือ ความตระหนัก การบริหารจัดการ การลงมือปฏิบัติ การประเมินผล จำนวน 28 ข้อ ได้ค่า IOC รวม 0.96 คือ

ด้านที่ 1	ความตระหนัก	จำนวน 7 ข้อ	ได้ค่า IOC	0.97
ด้านที่ 2	การบริหารจัดการ	จำนวน 7 ข้อ	ได้ค่า IOC	0.97
ด้านที่ 3	การลงมือปฏิบัติ	จำนวน 7 ข้อ	ได้ค่า IOC	0.94
ด้านที่ 4	การประเมินผล	จำนวน 7 ข้อ	ได้ค่า IOC	0.94
ฉบับที่ 6	สอบถามความพึงพอใจของนักเรียน	จำนวน 15 ข้อ	ได้ค่า IOC	0.95
ฉบับที่ 7	สอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครอง	จำนวน 13 ข้อ	ได้ค่า IOC	0.94
ฉบับที่ 8	สอบถามความพึงพอใจของ	จำนวน 10 ข้อ	ได้ค่า IOC	0.96

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปผลการตรวจสอบหาค่าความตรง (IOC) ของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นรายข้อได้ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสำรวจความต้องการจำเป็นของนักเรียน จำนวน 7 ข้อ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
รวม	7	7	7	5	7	33	0.94	ใช้ได้

ฉบับที่ 2 แบบสำรวจความต้องการจำเป็นของผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
6	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
10	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
รวม	10	10	8	10	8	46	0.92	ใช้ได้

ฉบับที่ 3 แบบสำรวจความต้องการจำเป็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
6	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
10	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
รวม	10	10	7	10	8	45	0.90	ใช้ได้

ฉบับที่ 4 ตอนที่ 1 แบบสังเกตความมีวินัยในตนเอง ด้านการแสดงความเคารพ จำนวน 17 ข้อ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
10	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
14	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
รวม	17	17	14	17	14	79	0.93	ใช้ได้

ฉบับที่ 4 ตอนที่ 2 แบบสังเกตความมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 17 ข้อ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
10	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
รวม	16	17	15	17	15	80	0.94	ใช้ได้

ฉบับที่ 4 ตอนที่ 3 แบบสังเกตความมีวินัยในตนเอง ด้านการจัดระเบียบแถว จำนวน 13 ข้อ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
6	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
10	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
รวม	13	14	12	14	12	65	0.93	ใช้ได้

ฉบับที่ 5 ด้านที่ 1 แบบสอบถามความพึงพอใจของครู ด้านความตระหนัก จำนวน 7 ข้อ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
รวม	7	7	7	6	7	34	0.97	ใช้ได้

ฉบับที่ 5 ด้านที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของครู ด้านการบริหารจัดการ จำนวน 6 ข้อ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
รวม	7	6	7	7	7	34	0.97	ใช้ได้

ฉบับที่ 5 ด้านที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจของครู ด้านการลงมือปฏิบัติ จำนวน 7 ข้อ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
รวม	7	6	6	7	7	33	0.94	ใช้ได้

ฉบับที่ 5 ด้านที่ 4 แบบสอบถามความพึงพอใจของครู ด้านการประเมินผล จำนวน 7 ข้อ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
รวม	6	7	6	7	7	33	0.94	ใช้ได้

ฉบับที่ 6 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 15 ข้อ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
10	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
รวม	15	15	13	15	13	71	0.95	ใช้ได้

ฉบับที่ 7 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครอง จำนวน 13 ข้อ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
6	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
รวม	12	13	12	13	11	61	0.94	ใช้ได้

ฉบับที่ 8 แบบสอบถามความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 ข้อ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
6	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
รวม	10	10	9	10	9	48	0.96	ใช้ได้

ภาคผนวก จ
ผลการทดลองใช้เครื่องมือ

สรุปผลการหาค่าความเชื่อมั่น α ของแบบสำรวจ แบบสังเกต และแบบสอบถาม

การพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ดังนี้

หาค่าความเชื่อมั่น α ของแบบสำรวจ และแบบสอบถาม โดยใช้สูตรของ Cronbach และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบสังเกตโดยใช้สูตรของ Pearson

1. แบบสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ จำนวน 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1	สำรวจความต้องการจำเป็นของนักเรียน	จำนวน 7 ข้อ	ได้ค่า α	0.85
ฉบับที่ 2	สำรวจความต้องการจำเป็นของผู้ปกครอง	จำนวน 10 ข้อ	ได้ค่า α	0.88
ฉบับที่ 3	สำรวจความต้องการจำเป็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน 10 ข้อ	ได้ค่า α	0.87

2. แบบสังเกตผลการใช้รูปแบบ และแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 5 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 4 สังเกตความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว จำนวน 48 ข้อ ได้ค่า α รวม 0.96 คือ

ตอนที่ 1	การแสดงความเคารพ	จำนวน 17 ข้อ	ได้ค่า α	0.98
ตอนที่ 2	ความรับผิดชอบ	จำนวน 17 ข้อ	ได้ค่า α	0.95
ตอนที่ 3	การจัดระเบียบแถว	จำนวน 14 ข้อ	ได้ค่า α	0.95

ฉบับที่ 5 สอบถามความพึงพอใจของครู มี 4 ด้าน ได้แก่ ความตระหนัก การบริหารจัดการ การลงมือปฏิบัติ และการประเมินผล จำนวน 28 ข้อ ได้ค่า α รวม 0.87 คือ

ด้านที่ 1	ความตระหนัก	จำนวน 7 ข้อ	ได้ค่า α	0.91
ด้านที่ 2	การบริหารจัดการ	จำนวน 7 ข้อ	ได้ค่า α	0.89
ด้านที่ 3	การลงมือปฏิบัติ	จำนวน 7 ข้อ	ได้ค่า α	0.85
ด้านที่ 4	การประเมินผล	จำนวน 7 ข้อ	ได้ค่า α	0.83

ฉบับที่ 6 สอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 15 ข้อ ได้ค่า α 0.91

ฉบับที่ 7 สอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครอง จำนวน 13 ข้อ ได้ค่า α 0.90

ฉบับที่ 8 สอบถามความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 ข้อ ได้ค่า α 0.83

**ฉบับที่ 1 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ
ของนักเรียน**

ข้อที่	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha If Item Deleted
1	28.233	8.323	0.461	0.849
2	28.233	8.047	0.543	0.837
3	28.200	8.855	0.370	0.859
4	28.300	7.045	0.765	0.801
5	28.233	7.289	0.786	0.799
6	28.100	8.783	0.542	0.839
7	28.300	6.907	0.809	0.793
ค่า $\alpha = 0.849$				

**ฉบับที่ 2 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ
ของผู้ปกครอง**

ข้อที่	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha If Item Deleted
1	41.800	17.614	0.654	0.860
2	41.700	19.183	0.439	0.876
3	41.767	18.392	0.570	0.866
4	41.800	17.545	0.666	0.859
5	41.800	17.200	0.730	0.853
6	41.600	19.834	0.473	0.873
7	41.867	16.602	0.776	0.849
8	41.800	17.614	0.654	0.860
9	41.700	19.183	0.439	0.876
10	41.767	18.392	0.570	0.866
ค่า $\alpha = 0.876$				

**ฉบับที่ 3 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ
ของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**

ข้อที่	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha If Item Deleted
1	42.300	14.631	0.750	0.847
2	42.133	17.982	0.229	0.880
3	42.267	15.168	0.644	0.856
4	42.267	15.375	0.600	0.859
5	42.333	14.092	0.789	0.843
6	42.167	16.695	0.488	0.868
7	42.400	13.697	0.797	0.841
8	42.300	14.631	0.750	0.847
9	42.200	17.200	0.244	0.885
10	42.333	15.471	0.559	0.863
ค่า $\alpha = 0.872$				

ฉบับที่ 5 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความพึงพอใจของครู ด้านความตระหนัก

ข้อที่	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha If Item Deleted
1	28.133	10.120	0.671	0.899
2	28.133	9.982	0.706	0.895
3	28.067	10.892	0.624	0.902
4	28.133	9.706	0.778	0.886
5	28.067	9.926	0.817	0.882
6	27.933	11.375	0.680	0.900
7	28.133	9.568	0.814	0.881
ค่า $\alpha = 0.906$				

ฉบับที่ 5 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความพึงพอใจของครู ด้านการบริหารจัดการ

ข้อที่	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha If Item Deleted
1	27.867	9.982	0.634	0.884
2	27.833	10.075	0.615	0.886
3	27.800	10.717	0.579	0.889
4	27.867	9.568	0.739	0.870
5	27.767	9.633	0.818	0.861
6	27.633	10.999	0.683	0.881
7	27.833	9.316	0.811	0.861
ค่า $\alpha = 0.892$				

ฉบับที่ 5 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความพึงพอใจของครู ด้านการลงมือปฏิบัติ

ข้อที่	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha If Item Deleted
1	27.900	8.093	0.530	0.842
2	27.867	8.189	0.507	0.845
3	27.833	8.833	0.442	0.851
4	27.867	7.706	0.652	0.823
5	27.800	7.338	0.790	0.801
6	27.667	8.713	0.579	0.836
7	27.867	7.016	0.798	0.798
ค่า $\alpha = 0.850$				

ฉบับที่ 5 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความพึงพอใจของครู ด้านการประเมินผล

ข้อที่	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha If Item Deleted
1	28.133	6.257	0.401	0.845
2	28.033	6.447	0.480	0.825
3	28.100	6.231	0.544	0.816
4	28.067	5.789	0.646	0.799
5	27.933	5.926	0.774	0.783
6	27.900	6.300	0.636	0.804
7	28.033	5.757	0.671	0.795
ค่า $\alpha = 0.833$				

ฉบับที่ 6 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

ข้อที่	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha If Item Deleted
1	65.367	37.826	0.599	0.904
2	65.200	41.890	0.225	0.913
3	65.333	36.851	0.741	0.899
4	65.333	38.437	0.530	0.906
5	65.400	38.110	0.509	0.907
6	65.233	40.047	0.466	0.908
7	65.467	37.292	0.555	0.906
8	65.367	37.826	0.599	0.904
9	65.267	41.030	0.214	0.916
10	65.400	36.179	0.809	0.896
11	65.367	36.792	0.812	0.897
12	65.433	36.254	0.729	0.899
13	65.433	36.254	0.729	0.899
14	65.433	36.254	0.729	0.899
15	65.433	36.254	0.729	0.899
ค่า $\alpha = 0.910$				

ฉบับที่ 7 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครอง

ข้อที่	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha If Item Deleted
1	56.067	28.133	0.656	0.887
2	55.900	32.093	0.217	0.902
3	56.033	27.551	0.760	0.882
4	56.033	28.792	0.565	0.891
5	56.133	27.154	0.675	0.885
6	55.967	29.344	0.569	0.891
7	56.200	26.510	0.710	0.884
8	56.067	28.133	0.656	0.887
9	55.967	31.275	0.214	0.905
10	56.100	27.334	0.770	0.881
11	56.067	28.133	0.725	0.884
12	56.133	28.051	0.599	0.889
13	56.133	28.051	0.599	0.889
ค่า $\alpha = 0.897$				

ฉบับที่ 8 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha If Item Deleted
1	42.000	14.000	0.522	0.819
2	41.733	16.823	0.194	0.841
3	41.867	14.120	0.620	0.808
4	41.867	14.326	0.574	0.813
5	41.933	13.099	0.766	0.791
6	41.767	15.564	0.457	0.825
7	42.000	12.966	0.728	0.795
8	41.900	13.817	0.678	0.802
9	41.833	16.213	0.165	0.853
10	41.900	14.576	0.512	0.819
ค่า $\alpha = 0.833$				

สรุปผลการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน แบบสังเกตความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

ฉบับที่ 4 ตอนที่ 1 ด้านการแสดงความเคารพ

คนที่	ครูสังเกตคนที่ 1 (x)	ครูสังเกตคนที่ 2 (y)	x^2	y^2	xy
1	4.88	4.71	23.84	22.15	22.98
2	4.94	4.76	24.42	22.70	23.54
3	4.94	4.94	24.42	24.42	24.42
4	4.94	5.00	24.42	25.00	24.71
5	4.88	4.88	23.84	23.84	23.84
6	4.71	4.71	22.15	22.15	22.15
7	5.00	4.82	25.00	23.27	24.12
8	4.88	4.88	23.84	23.84	23.84
9	5.00	5.00	25.00	25.00	25.00
10	4.82	4.59	23.27	21.05	22.13
11	4.88	4.59	23.84	21.05	22.40
12	5.00	5.00	25.00	25.00	25.00
13	4.53	4.41	20.52	19.46	19.98
14	5.00	4.88	25.00	23.84	24.41
15	5.00	4.94	25.00	24.42	24.71
16	3.35	3.41	11.24	11.64	11.44
17	4.35	4.41	18.95	19.46	19.20
18	4.94	4.88	24.42	23.84	24.12
19	4.65	4.65	21.60	21.60	21.60
20	4.88	4.88	23.84	23.84	23.84
21	4.35	4.37	18.95	19.12	19.03
22	3.88	4.06	15.07	16.47	15.76
23	4.35	4.29	18.95	18.44	18.69
24	4.59	4.53	21.05	20.52	20.78
25	3.47	3.53	12.04	12.46	12.25
26	4.29	4.29	18.44	18.44	18.44
27	4.35	4.41	18.95	19.46	19.20
28	4.24	4.24	17.94	17.94	17.94

คนที่	ครูสังเกตคนที่ 1 (x)	ครูสังเกตคนที่ 2 (y)	x^2	y^2	xy
29	4.24	4.24	17.94	17.94	17.94
30	4.35	4.41	18.95	19.46	19.20
รวม	137.71	136.73	637.84	627.79	632.65

$$r = \frac{n \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2][n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

$$r = \frac{(30 \times 632.65) - (137.71 \times 136.73)}{\sqrt{[(30 \times 637.84) - 137.71^2][(30 \times 627.79) - 136.73^2]}}$$

$$r = 0.977$$

แสดงว่า คะแนนการสังเกตของครูคนที่ 1 และคะแนนการสังเกตของครูคนที่ 2 มีความสอดคล้องกันสูง
ทางบวก

ฉบับที่ 4 ตอนที่ 2 ด้านความรับผิดชอบ

คนที่	ครูสังเกตคนที่ 1 (x)	ครูสังเกตคนที่ 2 (y)	x^2	y^2	xy
1	4.65	4.59	21.60	21.05	21.32
2	4.59	4.59	21.05	21.05	21.05
3	4.71	4.53	22.15	20.52	21.31
4	4.65	4.71	21.60	22.15	21.87
5	4.71	4.71	22.15	22.15	22.15
6	4.53	4.59	20.52	21.05	20.78
7	4.76	4.76	22.70	22.70	22.70
8	4.65	4.65	21.60	21.60	21.60
9	4.82	4.76	23.27	22.70	22.98
10	4.71	4.71	22.15	22.15	22.15
11	4.76	4.65	22.70	21.60	22.14
12	4.82	4.82	23.27	23.27	23.27
13	4.59	4.53	21.05	20.52	20.78
14	4.82	4.88	23.27	23.84	23.55
15	4.88	4.82	23.84	23.27	23.55
16	4.29	4.35	18.44	18.95	18.69
17	4.47	4.41	19.99	19.46	19.72
18	4.71	4.71	22.15	22.15	22.15
19	4.59	4.53	21.05	20.52	20.78
20	4.82	4.82	23.27	23.27	23.27
21	4.49	4.45	20.16	19.81	19.99
22	4.61	4.67	21.23	21.78	21.50
23	4.39	4.43	19.29	19.64	19.46
24	4.69	4.69	21.96	21.96	21.96
25	4.26	4.26	18.19	18.19	18.19
26	4.41	4.35	19.46	18.95	19.20
27	4.51	4.51	20.34	20.34	20.34
28	4.20	4.29	17.61	18.44	18.02
29	4.31	4.35	18.61	18.95	18.78

คนที่	ครูสังเกตคนที่ 1 (x)	ครูสังเกตคนที่ 2 (y)	x^2	y^2	xy
30	4.47	4.41	19.99	19.46	19.72
รวม	137.87	137.54	634.61	631.44	632.97

$$r = \frac{n \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2][n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

$$r = \frac{(30 \times 632.97) - (137.87 \times 137.54)}{\sqrt{[(30 \times 634.61) - 137.87^2][(30 \times 631.44) - 137.54^2]}}$$

$$r = 0.946$$

แสดงว่า คะแนนการสังเกตของครูคนที่ 1 และคะแนนการสังเกตของครูคนที่ 2 มีความสอดคล้องกันสูง
ทางบวก

ฉบับที่ 4 ตอนที่ 3 ด้านการจัดระเบียบแถว

คนที่	ครูสังเกตคนที่ 1 (x)	ครูสังเกตคนที่ 2 (y)	x^2	y^2	xy
1	4.86	4.79	23.59	22.90	23.24
2	4.71	4.64	22.22	21.56	21.89
3	4.93	4.86	24.29	23.59	23.94
4	4.71	4.57	22.22	20.90	21.55
5	4.93	4.79	24.29	22.90	23.59
6	4.64	4.64	21.56	21.56	21.56
7	4.79	4.64	22.90	21.56	22.22
8	4.86	4.79	23.59	22.90	23.24
9	5.00	4.86	25.00	23.59	24.29
10	4.50	4.57	20.25	20.90	20.57
11	4.50	4.43	20.25	19.61	19.93
12	5.00	4.86	25.00	23.59	24.29
13	4.43	4.36	19.61	18.98	19.30
14	4.86	4.86	23.59	23.59	23.59
15	4.93	4.86	24.29	23.59	23.94
16	4.14	4.29	17.16	18.37	17.76
17	4.29	4.29	18.37	18.37	18.37
18	4.86	4.93	23.59	24.29	23.94
19	4.57	4.57	20.90	20.90	20.90
20	4.86	4.93	23.59	24.29	23.94
21	4.29	4.21	18.37	17.76	18.06
22	4.14	4.29	17.16	18.37	17.76
23	4.29	4.21	18.37	17.76	18.06
24	4.57	4.57	20.90	20.90	20.90
25	4.14	4.29	17.16	18.37	17.76
26	4.14	4.21	17.16	17.76	17.46
27	4.43	4.36	19.61	18.98	19.30
28	4.46	4.32	19.93	18.67	19.29
29	4.46	4.32	19.93	18.67	19.29

คนที่	ครูสังเกตคนที่ 1 (x)	ครูสังเกตคนที่ 2 (y)	x^2	y^2	xy
30	4.29	4.14	18.37	17.16	17.76
รวม	137.57	136.43	633.24	622.35	627.65

$$r = \frac{n \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2][n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

$$r = \frac{(30 \times 627.65) - (137.57 \times 136.43)}{\sqrt{[(30 \times 633.24) - 137.57^2][(30 \times 622.35) - 136.43^2]}}$$

$$r = 0.949$$

แสดงว่า คะแนนการสังเกตของครูคนที่ 1 และคะแนนการสังเกตของครูคนที่ 2 มีความสอดคล้องกันสูง
ทางบวก

ภาคผนวก จ

**สรุปผลการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา**

สรุปผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ผู้ตอบ : นักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	ต้องการให้ครูสอนเรื่องวินัยที่จำเป็นและสำคัญเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	6	35	9	0	0	3.94	0.55
2	ต้องการให้โรงเรียนกำหนดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และพึงประสงค์เพื่อนักเรียนจะได้ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	16	26	8	0	0	4.16	0.68
3	จำเป็นต้องให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาวินัยด้วยตนเองเพราะจะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความสำคัญของวินัยมากขึ้น	19	16	15	0	0	4.08	0.83
4	ต้องการให้โรงเรียนจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่เสริมสร้างวินัยนักเรียนเพื่อนักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง	28	22	0	0	0	4.56	0.50
5	ต้องการให้ครูสอนเรื่องวินัย ด้วยบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเอง เพราะนักเรียนเรียนรู้ได้ดีและมีความสุข	27	23	0	0	0	4.54	0.50
6	ต้องการให้มีรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองที่สอดคล้องในกิจวัตรประจำวันของนักเรียนเพื่อสร้างความเคยชินเป็นนิสัย	34	16	0	0	0	4.68	0.47
7	จำเป็นต้องมีรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง เพราะทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ เอาใจใส่การเรียนเพิ่มขึ้น	13	21	16	0	0	3.94	0.77
รวมเฉลี่ย							4.27	0.61

สรุปผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ผู้ตอบ : ผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	ต้องการให้โรงเรียนสอนเรื่องวินัยที่ถูกต้องเพื่อบุตรหลานประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม	37	13	0	0	0	4.74	0.44
2	ต้องการให้โรงเรียนแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่เกี่ยวกับวินัยของบุตรหลาน	21	26	3	0	0	4.36	0.60
3	ต้องการให้ครูสอนเรื่องความมีวินัยให้กับบุตรหลาน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	21	22	7	0	0	4.28	0.70
4	ต้องการให้โรงเรียนจัด โครงการ/กิจกรรมที่เสริมสร้างความมีวินัยให้กับบุตรหลาน	24	20	6	0	0	4.36	0.69
5	ต้องการกำหนดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาร่วมกับโรงเรียน เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน	19	25	6	0	0	4.26	0.66
6	ต้องการกำหนดข้อตกลง/ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับวินัยร่วมกับโรงเรียนเพื่อให้การปฏิบัติของบุตรหลานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	24	25	1	0	0	4.46	0.54
7	จำเป็นต้องให้ครูมีวินัยในตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรหลาน	26	24	0	0	0	4.52	0.50
8	ต้องการนำหลักพุทธศาสนามาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่เกี่ยวกับวินัย	20	23	7	0	0	4.26	0.69
9	ต้องการให้มีรูปแบบการเสริมสร้างวินัยที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพจริง	24	23	3	0	0	4.42	0.61
10	ต้องการให้โรงเรียนมีรูปแบบการเสริมสร้างวินัยเพื่อให้บุตรหลานมีวินัยในตนเองเป็นคนดีอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข	32	17	1	0	0	4.62	0.53
รวมเฉลี่ย							4.43	0.60

สรุปผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ผู้ตอบ : ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	ต้องการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยเพราะต้องการ สอนบูรณาการเรื่องวินัยในกลุ่มสาระการเรียนรู้	17	4	0	0	0	4.81	0.40
2	ต้องการรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนเพื่อแก้ไข ปัญหาเรื่องวินัยของนักเรียน	10	8	3	0	0	4.33	0.73
3	จำเป็นต้องใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนเพื่อ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	11	5	5	0	0	4.29	0.85
4	ต้องการให้โรงเรียนจัด โครงการ/กิจกรรมที่เสริมสร้าง ความมีวินัยให้กับนักเรียน	13	8	0	0	0	4.62	0.50
5	ต้องการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยเพื่อให้ครู ชุมชน ผู้ปกครอง ร่วมวางแผนดำเนินการแก้ไขปัญหาร่วมกัน	11	9	1	0	0	4.48	0.60
6	ต้องการรูปแบบการเสริมสร้างวินัย เพื่อให้ให้นักเรียน เรียนรู้และแก้ไขปัญหาวินัยด้วยตนเอง	9	9	3	0	0	4.29	0.72
7	ต้องการรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนที่ ใช้ได้ ทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	10	11	0	0	0	4.48	0.51
8	จำเป็นต้องใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัย สอดแทรก ในกิจกรรม/กิจกรรมประจำวันของ นักเรียนเพื่อสร้าง ความคุ้นชินทำเป็นนิสัยติดตัว	17	4	0	0	0	4.81	0.40
9	ต้องการนำหลัก ไตรสิกขามาใช้แก้ปัญหาวินัย เพราะ เป็นการแก้ไขอย่างเป็นขั้นตอนสามารถปฏิบัติได้จริง	20	1	0	0	0	4.95	0.22
10	จำเป็นต้องใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยเพื่อให้ นักเรียน เป็นคนดี มีวินัย เป็นที่ชื่นชม สามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข	17	4	0	0	0	4.81	0.40
รวมเฉลี่ย							4.59	0.53

สรุปผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ปีการศึกษา 2560 และ ปีการศึกษา 2561

ผู้ตอบ :ครู

ด้านการแสดงความเคารพ ปีการศึกษา 2560

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับพฤติกรรมที่สังเกต					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	ไหว้พ่อแม่ ก่อนมาโรงเรียนและกลับบ้าน	37	26	50	0	0	3.88	0.87
2	ไหว้ครูกล่าว “สวัสดีค่ะ/ครับ” เมื่อเจอครูนอกโรงเรียน	33	58	22	0	0	4.10	0.69
3	ไหว้ครูพร้อมกล่าวสวัสดีค่ะ/ครับทั้งเวลามาและกลับ	27	36	50	0	0	3.80	0.80
4	พูดจาสุภาพกับครู พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่	4	36	73	0	0	3.39	0.56
5	กิริยามารยาทอ่อนน้อมไม่ก้าวร้าวต่อครู ผู้ใหญ่ ผู้อื่น	19	47	47	0	0	3.75	0.73
6	เมื่อเดินสวนครูครั้งแรกหยุดยืนตรงกล่าวสวัสดีค่ะ/ครับ	18	15	80	0	0	3.45	0.76
7	เมื่อเดินสวนครู ผู้ที่ที่เคารพครั้งต่อมา หยุดยืนตรงให้ผู้ที่เคารพผ่านไปก่อน	8	38	67	0	0	3.48	0.63
8	เมื่อเดินแซงครูกล่าว “ขออนุญาตค่ะ/ครับ” และเดินก้มหลังเล็กน้อย	16	19	78	0	0	3.45	0.73
9	เมื่อรับของจากผู้ใหญ่ไหว้ กล่าว“ขอบคุณค่ะ/ครับ”	14	34	65	0	0	3.55	0.71
10	ไหว้ผู้ที่เคารพด้วยการประนมมือค้อมศีรษะลง หัวแม่มือจรดปลายจุมก	32	44	37	0	0	3.96	0.78
11	ไหว้พระ บุคคลอื่นได้ถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย	52	61	0	0	0	4.46	0.50
12	นั่งสมาธิ ทำจิตใจให้สงบก่อนเข้าเรียน	35	40	38	0	0	3.97	0.81
13	เมื่อเข้า/ออกห้องเรียนไหว้และกล่าวขออนุญาตครู	28	47	38	0	0	3.91	0.76
14	ไม่พูดคุย เล่น ในขณะที่ครูกำลังสอน	16	18	79	0	0	3.44	0.73
15	เมื่อมีข้อสงสัยขณะครูสอนยกมือขออนุญาตก่อนถาม	15	9	89	0	0	3.35	0.70
16	ถ้ามาช้าเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมกล่าว“ขออนุญาตค่ะ/ครับ”	11	19	83	0	0	3.36	0.66
17	เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครู	6	13	94	0	0	3.22	0.53
รวมเฉลี่ย							3.68	0.70

ด้านการแสดงความเคารพ ปีการศึกษา 2561

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับพฤติกรรมที่สังเกต					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	ไหว้พ่อแม่ ก่อนมาโรงเรียนและกลับบ้าน	79	18	16	0	0	4.56	0.73
2	ไหว้ครูกล่าว “สวัสดีค่ะ/ครับ” เมื่อเจอครูนอกโรงเรียน	69	42	2	0	0	4.59	0.53
3	ไหว้ครูพร้อมกล่าวสวัสดีค่ะ/ครับทั้งเวลามาและกลับ	96	16	1	0	0	4.84	0.39
4	พูดจาสุภาพกับครู พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่	33	49	31	0	0	4.02	0.76
5	กิริยามารยาทอ่อนน้อม ไม่ก้าวร้าวต่อครู ผู้ใหญ่ ผู้อื่น	20	92	1	0	0	4.17	0.40
6	เมื่อเดินสวนครูครั้งแรกหยุดยืนตรงกล่าวสวัสดีค่ะ/ครับ	31	60	22	0	0	4.08	0.68
7	เมื่อเดินสวนครู ผู้ที่ที่เคารพครั้งต่อมา หยุดยืนตรงให้ผู้ ผู้ที่เคารพผ่านไปก่อน	73	20	20	0	0	4.47	0.78
8	เมื่อเดินแซงครูกล่าว “ขออนุญาตค่ะ/ครับ” และเดิน ก้มหลังเล็กน้อย	30	77	6	0	0	4.21	0.53
9	เมื่อรับของจากผู้ใหญ่ไหว้ กล่าว“ขอบคุณค่ะ/ครับ”	97	16	0	0	0	4.86	0.35
10	ไหว้ผู้ที่เคารพด้วยการประนมมือก้อมศีรษะลง หัวนมมือจรดปลายจมูก	79	32	2	0	0	4.68	0.50
11	ไหว้พระ บุคคลอื่น ได้ถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย	84	29	0	0	0	4.74	0.44
12	นั่งสมาธิ ทำจิตใจให้สงบก่อนเข้าเรียน	89	24	0	0	0	4.79	0.41
13	เมื่อเข้า/ออกห้องเรียนไหว้และกล่าวขออนุญาตครู	103	10	0	0	0	4.91	0.29
14	ไม่พูดคุย เล่น ในขณะที่ครูกำลังสอน	62	43	8	0	0	4.48	0.63
15	เมื่อมีข้อสงสัยขณะครูสอนยกมือขออนุญาตก่อนถาม	44	66	3	0	0	4.36	0.54
16	ถ้ามาช้าเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมกล่าว“ขออนุญาตค่ะ/ครับ”	69	24	20	0	0	4.43	0.78
17	เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครู	50	63	0	0	0	4.44	0.50
รวมเฉลี่ย							4.51	0.54

ด้านความรับผิดชอบ ปีการศึกษา 2560

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับพฤติกรรมที่สังเกต					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	แต่งกายชุดต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนดในแต่ละวัน	23	16	74	0	0	3.55	0.81
2	รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	33	58	22	0	0	4.10	0.69
3	ปฏิบัติตามตามสัญลักษณ์ที่ถูกต้อง เช่น การอาบน้ำ แปรงฟัน ล้างมือ	15	15	83	0	0	3.40	0.71
4	สวมใส่เสื้อผ้า รองเท้า สะอาดเรียบร้อย	15	13	85	0	0	3.38	0.71
5	ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด	50	62	1	0	0	4.43	0.52
6	ทำงานสำเร็จลุล่วงได้ตามเวลา	17	8	88	0	0	3.37	0.73
7	ไม่เคยขาดเรียนยกเว้นกรณีเจ็บป่วย	8	16	89	0	0	3.28	0.59
8	ไม่เคยมาโรงเรียนสาย ได้เข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง	19	25	69	0	0	3.56	0.77
9	ร่วมมือทำงานกับกลุ่มอย่างเต็มที่	15	17	81	0	0	3.42	0.72
10	เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง	24	29	61	0	0	3.68	0.80
11	ดูแลและช่วยกันรักษาความสะอาดของโรงเรียน ชั้นเรียน	49	64	0	0	0	4.43	0.50
12	ประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน	23	23	67	0	0	3.61	0.81
13	เข้าเรียนตามตารางและตามที่ครูนัดหมาย	34	44	35	0	0	3.99	0.78
14	ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ให้ไว้กับครู	11	40	62	0	0	3.55	0.67
15	ช่วยทำงานบ้าน เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างชาม ฯลฯ	15	11	87	0	0	3.36	0.71
16	เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง และปฏิบัติตาม	24	10	79	0	0	3.51	0.83
17	ร่วมกิจกรรมประเพณีชุมชนทุกครั้งที่มีโอกาส	12	38	63	0	0	3.55	0.68
รวมเฉลี่ย							3.66	0.71

ด้านความรับผิดชอบ ปีการศึกษา 2561

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับพฤติกรรมที่สังเกต					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	แต่งกายชุดต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนดในแต่ละวัน	64	47	2	0	0	4.55	0.53
2	รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	59	52	2	0	0	4.50	0.54
3	ปฏิบัติตามตามสัญลักษณ์ที่ถูกต้อง เช่น การอาบน้ำ แปรงฟัน ล้างมือ	30	47	36	0	0	3.95	0.77
4	สวมใส่เสื้อผ้า รองเท้า สะอาดเรียบร้อย	68	11	34	0	0	4.30	0.91
5	ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด	54	59	0	0	0	4.48	0.50
6	ทำงานสำเร็จลุล่วงได้ตามเวลา	72	19	22	0	0	4.44	0.80
7	ไม่เคยขาดเรียนยกเว้นกรณีเจ็บป่วย	44	68	1	0	0	4.38	0.51
8	ไม่เคยมาโรงเรียนสาย ได้เข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง	107	6	0	0	0	4.95	0.23
9	ร่วมมือทำงานกับกลุ่มอย่างเต็มที่	71	10	32	0	0	4.35	0.89
10	เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง	98	15	0	0	0	4.87	0.34
11	ดูแลและช่วยกันรักษาความสะอาดของโรงเรียน ชั้นเรียน	68	43	2	0	0	4.58	0.53
12	ประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน	80	30	3	0	0	4.68	0.52
13	เข้าเรียนตามตารางและตามที่ครูนัดหมาย	58	55	0	0	0	4.51	0.50
14	ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ให้ไว้กับครู	25	42	46	0	0	3.81	0.77
15	ช่วยทำงานบ้าน เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างชาม ฯลฯ	14	50	49	0	0	3.69	0.68
16	เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง และปฏิบัติตาม	92	18	3	0	0	4.79	0.47
17	ร่วมกิจกรรมประเพณีชุมชนทุกครั้งที่มีโอกาส	76	24	13	0	0	4.56	0.69
รวมเฉลี่ย							4.43	0.60

ด้านการจัดระเบียบแถว ปีการศึกษา 2560

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับพฤติกรรมที่สังเกต					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	เข้าแถวยืนเรียงตามลำดับความสูง	17	55	41	0	0	3.79	0.69
2	เข้าแถวหน้าเสาธง แยกตามชั้นเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย	17	35	61	0	0	3.61	0.74
3	เดินแถวเป็นระเบียบเรียบร้อยไปรับประทานอาหารกลางวัน	18	69	26	0	0	3.93	0.62
4	เข้าแถวซื้อของเป็นระเบียบเรียบร้อยเรียงตามลำดับก่อนหลัง ไม่แซงคิว	15	22	76	0	0	3.46	0.72
5	หลังรับประทานอาหารเดินแถวเป็นระเบียบนำภาชนะไปล้าง	21	33	59	0	0	3.66	0.77
6	เข้าแถวรับบริการตามลำดับก่อนหลัง	7	32	74	0	0	3.41	0.61
7	เดินแถวเข้าชั้นเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย	28	20	65	0	0	3.67	0.85
8	เดินเป็นแถวเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเป็นระเบียบ	10	32	71	0	0	3.46	0.66
9	ไม่พูดคุย หยอกล้อ ขณะเข้าแถว	11	15	87	0	0	3.33	0.65
10	ส่งงานครูต่อแถวตามลำดับก่อนหลัง	20	22	71	0	0	3.55	0.78
11	เมื่อไปเรียนวิชาอื่น ตั้งแถวหน้าห้องเป็นระเบียบก่อนเดินแถว	13	28	72	0	0	3.48	0.70
12	เดินแถวกลับบ้านเป็นระเบียบเรียบร้อย	39	74	0	0	0	4.35	0.48
13	ถอดและวางรองเท้าหน้าห้องเป็นระเบียบเรียบร้อย	7	37	69	0	0	3.45	0.61
14	ขึ้น-ลงรถ ยืนเป็นแถวเรียงลำดับก่อนหลังเป็นระเบียบ	16	39	58	0	0	3.63	0.72
รวมเฉลี่ย							3.63	0.68

ด้านการจัดระเบียบแถว ปีการศึกษา 2561

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับพฤติกรรมที่สังเกต					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	เข้าแถวยืนเรียงตามลำดับความสูง	63	50	0	0	0	4.56	0.50
2	เข้าแถวหน้าเสาธง แยกตามชั้นเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย	72	41	0	0	0	4.64	0.48
3	เดินแถวเป็นระเบียบเรียบร้อยไปรับประทานอาหารกลางวัน	106	7	0	0	0	4.94	0.24
4	เข้าแถวซื้อของเป็นระเบียบเรียบร้อยเรียงตามลำดับก่อนหลัง ไม่แซงคิว	57	50	6	0	0	4.45	0.60
5	หลังรับประทานอาหารเดินแถวเป็นระเบียบนำภาชนะไปล้าง	71	42	0	0	0	4.63	0.49
6	เข้าแถวรับบริการตามลำดับก่อนหลัง	56	35	22	0	0	4.30	0.78
7	เดินแถวเข้าชั้นเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย	84	29	0	0	0	4.74	0.44
8	เดินเป็นแถวเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเป็นระเบียบ	33	57	23	0	0	4.09	0.70
9	ไม่พูดคุย หยอกล้อ ขณะเข้าแถว	26	55	32	0	0	3.95	0.72
10	ส่งงานครูต่อแถวตามลำดับก่อนหลัง	89	24	0	0	0	4.79	0.41
11	เมื่อไปเรียนวิชาอื่น ตั้งแถวหน้าห้องเป็นระเบียบก่อนเดินแถว	49	64	0	0	0	4.43	0.50
12	เดินแถวกลับบ้านเป็นระเบียบเรียบร้อย	53	54	6	0	0	4.42	0.59
13	ถอดและวางรองเท้าหน้าห้องเป็นระเบียบเรียบร้อย	50	63	0	0	0	4.44	0.50
14	ขึ้น-ลงรถ ยืนเป็นแถวเรียงลำดับก่อนหลังเป็นระเบียบ	85	28	0	0	0	4.75	0.43
รวมเฉลี่ย							4.51	0.53

สรุปผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
 ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
 ปีการศึกษา 2560 และ ปีการศึกษา 2561

ผู้ตอบ : ครู

ด้านความตระหนัก ปีการศึกษา 2560

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	การศึกษาสภาพปัญหา จุดอ่อน จุดแข็ง ปัจจัยภายใน ภายนอก ที่มีผลต่อวินัยของนักเรียน	2	6	6	0	0	3.71	0.73
2	การกำหนดเป้าประสงค์สอดคล้องกับความต้องการ จำเป็นของครู	3	6	5	0	0	3.86	0.77
3	การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของวินัย แก่ผู้เกี่ยวข้อง	3	5	6	0	0	3.79	0.80
4	การกำหนดปัญหาวินัยนักเรียนด้วยกระบวนการ มีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	1	6	7	0	0	3.57	0.65
5	การแต่งตั้งคณะทำงาน มอบหมายหน้าที่ผู้รับผิดชอบ	1	8	5	0	0	3.71	0.61
6	การวางแผนแนวทางแก้ปัญหาครอบคลุมทั้งระดับ โรงเรียน เครือข่าย	0	7	7	0	0	3.50	0.52
7	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมทบทวน การดำเนินงานใน รูปแบบ PLC	3	6	5	0	0	3.86	0.77
รวมเฉลี่ย							3.71	0.69

ด้านความตระหนัก ปีการศึกษา 2561

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	การศึกษาสภาพปัญหา จุดอ่อน จุดแข็ง ปัจจัยภายใน ภายนอก ที่มีผลต่อวินัยของนักเรียน	8	5	1	0	0	4.50	0.65
2	การกำหนดเป้าประสงค์สอดคล้องกับความต้องการ จำเป็นของครู	12	2	0	0	0	4.86	0.36
3	การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของวินัย แก่ผู้เกี่ยวข้อง	9	4	1	0	0	4.57	0.65
4	การกำหนดปัญหาวินัยนักเรียนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	4	6	4	0	0	4.00	0.78
5	การแต่งตั้งคณะทำงาน มอบหมายหน้าที่ผู้รับผิดชอบ	7	7	0	0	0	4.50	0.52
6	การวางแผนแนวทางแก้ปัญหาครอบคลุมทั้งระดับ โรงเรียน เครือข่าย	8	5	1	0	0	4.50	0.65
7	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมทบทวน การดำเนินงานใน รูปแบบ PLC	7	7	0	0	0	4.50	0.52
รวมเฉลี่ย							4.49	0.59

ด้านการบริหารจัดการ ปีการศึกษา 2560

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	การกำหนดทรัพยากร การดำเนินการรูปแบบ การปฏิบัติ	0	10	4	0	0	3.71	0.47
2	การพัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบก่อนมอบหมายงาน ให้ปฏิบัติ	0	7	7	0	0	3.50	0.52
3	การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	8	6	0	0	0	4.57	0.51
4	การกำหนดโครงการ/กิจกรรม ระยะเวลาในการ ดำเนินการ	8	5	1	0	0	4.50	0.65
5	การชี้แจงนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการทำโครงการ	2	4	8	0	0	3.57	0.76
6	การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้าง วินัยในตนเอง	0	0	14	0	0	3.00	0.00
7	การดำเนินการตรวจสอบและทบทวนความถูกต้อง ของรูปแบบการปฏิบัติก่อนนำไปใช้จริง	0	7	7	0	0	3.50	0.52
รวมเฉลี่ย							3.77	0.94

ด้านการบริหารจัดการ ปีการศึกษา 2561

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	การกำหนดทรัพยากร การดำเนินการรูปแบบ การปฏิบัติ	7	7	0	0	0	4.50	0.52
2	การพัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบก่อนมอบหมายงาน ให้ปฏิบัติ	9	4	1	0	0	4.57	0.65
3	การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	9	5	0	0	0	4.64	0.50
4	การกำหนดโครงการ/กิจกรรม ระยะเวลาในการ ดำเนินการ	8	6	0	0	0	4.57	0.51
5	การชี้แจงนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการทำโครงการ	9	5	0	0	0	4.64	0.50
6	การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้าง วินัยในตนเอง	7	2	5	0	0	4.14	0.95
7	การดำเนินการตรวจสอบและทบทวนความถูกต้อง ของรูปแบบการปฏิบัติก่อนนำไปใช้จริง	6	6	2	0	0	4.29	0.73
รวมเฉลี่ย							4.48	0.62

ด้านการลงมือปฏิบัติ ปีการศึกษา 2560

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	การเตรียมความพร้อมของครู นักเรียน	0	7	7	0	0	3.50	0.52
2	การจัดการเรียนการสอนแบบซิปปา (CIPPA MODEL)	0	0	14	0	0	3.00	0.00
3	การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา	0	7	7	0	0	3.50	0.52
4	การสอนวินัยโดยบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้	1	13	0	0	0	4.07	0.27
5	บรรยากาศของความรักความอบอุ่นดูแลช่วยเหลือ ด้วยกัลยาณมิตร	1	12	1	0	0	4.00	0.39
6	การทบทวนพูดคุยเมื่อจบแต่ละกิจกรรมย่อยใน รูปแบบ AAR (After Action Review)	0	0	14	0	0	3.00	0.00
7	การนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานต่อเนื่อง	0	0	14	0	0	3.00	0.00
รวมเฉลี่ย							3.44	0.24

ด้านการลงมือปฏิบัติ ปีการศึกษา 2561

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	การเตรียมความพร้อมของครู นักเรียน	8	6	0	0	0	4.57	0.51
2	การจัดการเรียนการสอนแบบซิปปา (CIPPA MODEL)	5	9	0	0	0	4.36	0.50
3	การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา	11	3	0	0	0	4.79	0.43
4	การสอนวินัยโดยบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้	10	4	0	0	0	4.71	0.47
5	บรรยากาศของความรักความอบอุ่นดูแลช่วยเหลือ ด้วยกัลยาณมิตร	9	5	0	0	0	4.64	0.50
6	การทบทวนพูดคุยเมื่อจบแต่ละกิจกรรมย่อยใน รูปแบบ AAR (After Action Review)	1	12	1	0	0	4.00	0.39
7	การนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานต่อเนื่อง	5	9	0	0	0	4.36	0.50
รวมเฉลี่ย							4.49	0.47

ด้านการการประเมินผล ปีการศึกษา 2560

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	การประเมินผลก่อนการใช้รูปแบบ	0	0	14	0	0	3.00	0.00
2	การประเมินผลระหว่างการใช้รูปแบบ	0	0	14	0	0	3.00	0.00
3	การประเมินผลหลังการใช้รูปแบบ	0	7	7	0	0	3.50	0.52
4	การประเมินผลระดับโครงการ/กิจกรรม	0	7	7	0	0	3.50	0.52
5	การประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน	0	7	7	0	0	3.50	0.52
6	การนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น	0	1	13	0	0	3.07	0.27
7	การสรุปผลการดำเนินงานประจำปีและรายงานผลแก่ผู้เกี่ยวข้อง	0	7	7	0	0	3.50	0.52
รวมเฉลี่ย							3.30	0.33

ด้านการการประเมินผล ปีการศึกษา 2561

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	การประเมินผลก่อนการใช้รูปแบบ	1	13	0	0	0	4.07	0.27
2	การประเมินผลระหว่างการใช้รูปแบบ	3	10	1	0	0	4.14	0.53
3	การประเมินผลหลังการใช้รูปแบบ	8	6	0	0	0	4.57	0.51
4	การประเมินผลระดับโครงการ/กิจกรรม	7	7	0	0	0	4.50	0.52
5	การประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน	0	10	4	0	0	3.71	0.47
6	การนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น	1	13	0	0	0	4.07	0.27
7	การสรุปผลการดำเนินงานประจำปีและรายงานผลแก่ผู้เกี่ยวข้อง	11	3	0	0	0	4.79	0.43
รวมเฉลี่ย							4.27	0.43

สรุปผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ปีการศึกษา 2560 และ ปีการศึกษา 2561

ผู้ตอบ : นักเรียน

ปีการศึกษา 2560

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา	1	22	90	0	0	3.21	0.43
2	การทำโครงการเสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง	12	35	66	0	0	3.52	0.68
3	การสอนเรื่องวินัยสอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้	17	13	83	0	0	3.42	0.74
4	การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาวินัยนักเรียน	19	30	64	0	0	3.60	0.76
5	พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนลดลง	6	45	62	0	0	3.50	0.60
6	พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น	28	18	67	0	0	3.65	0.85
7	การเรียนรู้เรื่องวินัยจากการปฏิบัติจริง	10	27	76	0	0	3.42	0.65
8	การมีความรับผิดชอบในการเรียน	19	16	78	0	0	3.48	0.77
9	การไหว้แสดงความเคารพได้ถูกต้องสวยงามตาม วัฒนธรรมไทย	7	49	57	0	0	3.56	0.61
10	การเดินแถวเป็นระเบียบเรียบร้อย	19	27	67	0	0	3.58	0.77
11	การซื้อของต่อแถวเรียงตามลำดับก่อนหลัง	16	30	67	0	0	3.55	0.73
12	การชี้แจงการจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างวินัยใน ตนเอง	14	19	80	0	0	3.42	0.70
13	การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	18	21	74	0	0	3.50	0.76
14	การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นคนมีวินัยในตนเอง อย่างมีความสุข	11	37	65	0	0	3.52	0.67
15	การได้รับคำแนะนำช่วยเหลือ ดูแลใกล้ชิดจากครู	75	21	17	0	0	4.51	0.75
รวมเฉลี่ย							3.56	0.70

ปีการศึกษา 2561

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา	23	86	4	0	0	4.17	0.46
2	การทำโครงการเสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง	89	16	8	0	0	4.72	0.59
3	การสอนเรื่องวินัยสอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้	38	69	6	0	0	4.28	0.56
4	การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาวินัยนักเรียน	88	25	0	0	0	4.78	0.42
5	พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนลดลง	77	36	0	0	0	4.68	0.47
6	พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น	86	27	0	0	0	4.76	0.43
7	การเรียนรู้เรื่องวินัยจากการปฏิบัติจริง	37	74	2	0	0	4.31	0.50
8	การมีความรับผิดชอบในการเรียน	28	85	0	0	0	4.25	0.43
9	การไหว้แสดงความเคารพได้ถูกต้องสวยงามตามวัฒนธรรมไทย	90	9	14	0	0	4.67	0.69
10	การเดินแถวเป็นระเบียบเรียบร้อย	95	8	10	0	0	4.75	0.61
11	การซื้อของต่อแถวเรียงตามลำดับก่อนหลัง	89	24	0	0	0	4.79	0.41
12	การชี้แจงการจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างวินัยในตนเอง	57	53	3	0	0	4.48	0.55
13	การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	63	50	0	0	0	4.56	0.50
14	การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นคนมีวินัยในตนเองอย่างมีความสุข	57	56	0	0	0	4.50	0.50
15	การได้รับการแนะนำช่วยเหลือ ดูแลใกล้ชิดจากครู	108	5	0	0	0	4.96	0.21
รวมเฉลี่ย							4.58	0.49

สรุปผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ปีการศึกษา 2560 และ ปีการศึกษา 2561

ผู้ตอบ : ผู้ปกครอง

ปีการศึกษา 2560

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	การประชุมชี้แจงแนวทางการเสริมสร้างวินัยของโรงเรียน	20	28	37	0	0	3.80	0.80
2	การจัดการเรียนการสอนของครู	9	17	59	0	0	3.41	0.68
3	การจัดกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา	10	27	48	0	0	3.55	0.70
4	บุตรหลานไหว้ก่อนมาโรงเรียนและกลับจากโรงเรียน	2	39	44	0	0	3.51	0.55
5	บุตรหลานตื่นเข้ามาทันโรงเรียนเช้า	6	37	42	0	0	3.58	0.62
6	บุตรหลานช่วยทำงานบ้านที่ทุกอย่างที่สามารถทำได้ เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างชาม ฯลฯ	12	2	71	0	0	3.31	0.71
7	บุตรหลานรู้จักการรอคอย การซื้อของเรียงตามลำดับก่อนหลัง	6	15	64	0	0	3.32	0.60
8	บุตรหลานเอาใจใส่รับผิดชอบในการเรียน	7	8	70	0	0	3.26	0.60
9	บุตรหลานดูแลเอาใจใส่สุขภาพของตนเอง	5	25	55	0	0	3.41	0.60
10	บุตรหลานพูดสุภาพ ไม่ก้าวร้าว	19	16	50	0	0	3.64	0.83
11	บุตรหลานเคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง	11	23	51	0	0	3.53	0.72
12	บุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง	43	42	0	0	0	4.51	0.50
13	การมีส่วนร่วมกำหนดปัญหาวินัยของบุตรหลาน	12	20	53	0	0	3.52	0.73
รวมเฉลี่ย							3.56	0.66

ปีการศึกษา 2561

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	การประชุมชี้แจงแนวทางการเสริมสร้างวินัยของโรงเรียน	20	31	34	0	0	3.84	0.78
2	การจัดการเรียนการสอนของครู	22	32	31	0	0	3.89	0.79
3	การจัดกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา	47	38	0	0	0	4.55	0.50
4	บุตรหลานไหว้ก่อนมาโรงเรียนและกลับจากโรงเรียน	51	34	0	0	0	4.60	0.49
5	บุตรหลานตื่นเข้ามาทันโรงเรียนเช้า	58	27	0	0	0	4.68	0.47
6	บุตรหลานช่วยทำงานบ้านที่ทุกอย่างที่สามารถทำได้ เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างชาม ฯลฯ	42	43	0	0	0	4.49	0.50
7	บุตรหลานรู้จักการรอคอย การซื้อของเรียงตามลำดับก่อนหลัง	39	46	0	0	0	4.46	0.50
8	บุตรหลานเอาใจใส่รับผิดชอบในการเรียน	38	46	1	0	0	4.44	0.52
9	บุตรหลานดูแลเอาใจใส่สุขภาพของตนเอง	30	49	6	0	0	4.28	0.59
10	บุตรหลานพูดสุภาพ ไม่ก้าวร้าว	48	37	0	0	0	4.56	0.50
11	บุตรหลานเคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง	42	43	0	0	0	4.49	0.50
12	บุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง	49	36	0	0	0	4.58	0.50
13	การมีส่วนร่วมกำหนดปัญหาวินัยของบุตรหลาน	30	55	0	0	0	4.35	0.48
รวมเฉลี่ย							4.40	0.55

**สรุปผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อรูปแบบ
การเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี
ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
ปีการศึกษา 2560 และ ปีการศึกษา 2561
ผู้ตอบ : คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**

ปีการศึกษา 2560

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	การรับทราบแผนการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัย ในตนเองของนักเรียน	0	4	3	0	0	3.57	0.53
2	การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานการ เสริมสร้างวินัยนักเรียน	0	7	0	0	0	4.00	0.00
3	นักเรียนแสดงความเคารพต่อผู้อื่นได้เหมาะสมตาม วัฒนธรรมไทย	0	0	7	0	0	3.00	0.00
4	นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียน	1	0	6	0	0	3.29	0.76
5	การเดินแถวของนักเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย	0	4	3	0	0	3.57	0.53
6	ความมุ่งมั่น ตั้งใจของผู้บริหาร และครู	1	2	4	0	0	3.57	0.79
7	การเตรียมความพร้อมของโรงเรียน	1	3	3	0	0	3.71	0.76
8	ระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงานการเสริมสร้าง วินัยในตนเองนักเรียน	0	4	3	0	0	3.57	0.53
9	การนำผลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนา การดำเนินงาน การเสริมสร้างวินัย	3	4	0	0	0	4.43	0.53
10	การดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียนมี ประสิทธิภาพ	3	4	0	0	0	4.43	0.53
รวมเฉลี่ย							3.71	0.50

ปีการศึกษา 2561

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D
		5	4	3	2	1		
1	การรับทราบแผนการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน	4	3	0	0	0	4.57	0.53
2	การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียน	6	1	0	0	0	4.86	0.38
3	นักเรียนแสดงความเคารพต่อผู้อื่น ได้ถูกต้องเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย	0	4	3	0	0	3.57	0.53
4	นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียน	0	4	3	0	0	3.57	0.53
5	การเดินแถวของนักเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย	4	3	0	0	0	4.57	0.53
6	ความมุ่งมั่น ตั้งใจของผู้บริหาร และครู	4	3	0	0	0	4.57	0.53
7	การเตรียมความพร้อมของโรงเรียน	4	3	0	0	0	4.57	0.53
8	ระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยในตนเองนักเรียน	0	6	1	0	0	3.86	0.38
9	การนำผลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนา การดำเนินงานการเสริมสร้างวินัย	4	3	0	0	0	4.57	0.53
10	การดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียนมีประสิทธิภาพ	5	1	1	0	0	4.57	0.79
รวมเฉลี่ย							4.33	0.53

ภาคผนวก ข

**แบบสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา**

**แบบสำรวจความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา**

ฉบับที่ 1 สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นผู้ตอบ

คำชี้แจง

1. แบบสำรวจชุดนี้ใช้เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็น ในการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา กรุณาตอบแบบสำรวจ
ด้วยความเป็นจริง

2. แบบสำรวจชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน
ทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ตามความเป็นจริง

สถานภาพของนักเรียน เพศ ชาย หญิง

อายุ 6 - 9 ปี 10 - 13 ปี 14 ปีขึ้นไป

นักเรียน กำลังเรียนอยู่ในชั้นใด ต่อไปนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 แบบสำรวจเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ข้างล่างนี้ ให้ตรงตามความต้องการของนักเรียน ความหมายของระดับความต้องการ คือ 5 = ต้องการมากที่สุด
4 = ต้องการมาก 3 = ต้องการปานกลาง 2 = ต้องการน้อย 1 = ต้องการน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ต้องการให้ครูสอนเรื่องวินัยที่จำเป็นและสำคัญเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
2	ต้องการให้โรงเรียนกำหนดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และพึงประสงค์เพื่อนักเรียนจะได้ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม					
3	จำเป็นต้องให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาวินัยด้วยตนเองเพราะจะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความสำคัญของวินัยมากขึ้น					
4	ต้องการให้โรงเรียนจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่เสริมสร้างวินัยนักเรียนเพื่อนักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง					
5	ต้องการให้ครูสอนเรื่องวินัย ด้วยบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเอง เพราะนักเรียนเรียนรู้ได้ดีและมีความสุข					
6	ต้องการให้มีรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองที่สอดคล้องในกิจวัตรประจำวันของนักเรียนเพื่อสร้างความเคยชินเป็นนิสัย					
7	จำเป็นต้องมีรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง เพราะทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ เอาใจใส่การเรียนเพิ่มขึ้น					

**แบบสำรวจความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา**

ฉบับที่ 2 สำหรับ ผู้ปกครองนักเรียน เป็นผู้ตอบ

คำชี้แจง

1. แบบสำรวจชุดนี้ใช้เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็น ในการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา กรุณาตอบแบบสำรวจ
ด้วยความเป็นจริง

2. แบบสำรวจชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน
ทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ตามความเป็นจริง

1. สถานภาพของท่าน เพศ ชาย หญิง
อายุ 21 - 35 ปี 36 - 49 ปี 50 ปีขึ้นไป
การศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อนุปริญญา
 ปริญญาตรี ปริญญาโท

อาชีพของท่านคือ.....

2. เด็กในความปกครองของท่าน กำลังเรียนอยู่ชั้นใด

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. เด็กของท่านที่กำลังเรียนในโรงเรียนนี้ จำนวนคน.....คน หญิง.....คน ชาย.....

ตอนที่ 2 แบบสำรวจเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ข้างล่างนี้ ให้ตรงตามความต้องการของท่าน ความหมายของระดับความต้องการ คือ 5 = ต้องการมากที่สุด
4 = ต้องการมาก 3 = ต้องการปานกลาง 2 = ต้องการน้อย 1 = ต้องการน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ต้องการให้โรงเรียนสอนเรื่องวินัยที่ถูกต้องเพื่อบุตรหลานประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม					
2	ต้องการให้โรงเรียนแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่เกี่ยวกับวินัยของบุตรหลาน					
3	ต้องการให้ครูสอนเรื่องความมีวินัยให้กับบุตรหลานด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
4	ต้องการให้โรงเรียนจัด โครงการ/กิจกรรมที่เสริมสร้างความมีวินัยให้กับบุตรหลาน					
5	ต้องการกำหนดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาร่วมกับโรงเรียน เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน					
6	ต้องการกำหนดข้อตกลง/ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับวินัยร่วมกับโรงเรียนเพื่อให้การปฏิบัติของบุตรหลานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน					
7	จำเป็นต้องให้ครูมีวินัยในตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรหลาน					
8	ต้องการนำหลักพุทธศาสนามาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่เกี่ยวกับวินัย					
9	ต้องการให้มีรูปแบบการเสริมสร้างวินัยที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพจริง					
10	ต้องการให้โรงเรียนมีรูปแบบการเสริมสร้างวินัยเพื่อให้บุตรหลานมีวินัยในตนเองเป็นคนดีอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข					

**แบบสำรวจความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา**

ฉบับที่ 3 สำหรับ ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้ตอบ

คำชี้แจง

1. แบบสำรวจชุดนี้ใช้เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็น ในการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา กรุณาตอบแบบสำรวจ
ด้วยความเป็นจริง

2. แบบสำรวจชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน
ทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ตามความเป็นจริง

สถานภาพของท่าน เพศ ชาย หญิง

อายุ 21 - 35 ปี 36 - 49 ปี 50 ปีขึ้นไป

การศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 แบบสำรวจเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ข้างล่างนี้ ให้ตรงตามความต้องการของท่าน ความหมายของระดับความต้องการ คือ 5 = ต้องการมากที่สุด
4 = ต้องการมาก 3 = ต้องการปานกลาง 2 = ต้องการน้อย 1 = ต้องการน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ต้องการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยเพราะต้องการสอน บูรณาการเรื่องวินัยในกลุ่มสาระการเรียนรู้					
2	ต้องการรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนเพื่อแก้ไข ปัญหาเรื่องวินัยของนักเรียน					
3	จำเป็นต้องใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนเพื่อ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4	ต้องการให้โรงเรียนจัด โครงการ/กิจกรรมที่เสริมสร้าง ความมีวินัยให้กับนักเรียน					
5	ต้องการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยเพื่อให้ครู ชุมชน ผู้ปกครอง ร่วมวางแผนดำเนินการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน					
6	ต้องการรูปแบบการเสริมสร้างวินัย เพื่อให้นักเรียน เรียนรู้และแก้ไขปัญหาวินัยด้วยตนเอง					
7	ต้องการรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนที่ใช้ได้ ทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
8	จำเป็นต้องใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัย สอดแทรกใน กิจกรรม/กิจวัตรประจำวันของ นักเรียนเพื่อสร้างความ คุ้นชินทำเป็นนิสัยติดตัว					
9	ต้องการนำหลักไตรสิกขามาใช้แก้ปัญหาวินัย เพราะเป็น การแก้ไขอย่างเป็นขั้นตอนสามารถปฏิบัติได้จริง					
10	จำเป็นต้องใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยเพื่อให้นักเรียน เป็นคนดี มีวินัย เป็นที่ชื่นชม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นใน สังคมได้อย่างมีความสุข					

ภาคผนวก ซ

**แบบสอบถามการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา**

**แบบสังเกตผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา**

ฉบับที่ 4 สำหรับ ครู เป็นผู้ตอบ

คำชี้แจง

1. แบบสังเกตชุดนี้ใช้ประเมินพฤติกรรมการณ์มีวินัยของนักเรียน 3 ด้าน คือ ด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว จากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา กรุณาตอบแบบสังเกตด้วยความเป็นจริง

2. แบบสังเกตชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สังเกตพฤติกรรมการณ์มีวินัยของนักเรียน 3 ด้าน คือ ด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว จากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา จำนวน 48 ข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้สังเกต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ตามความเป็นจริง

สถานภาพของท่าน เพศ ชาย หญิง

อายุ 21 - 35 ปี 36 - 49 ปี 50 ปีขึ้นไป

การศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมการมีวินัยของนักเรียนด้านวินัย 3 ด้าน คือ ด้านการแสดงความเคารพ ด้าน ความรับผิดชอบและด้านการจัดระเบียบแถว จากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวีตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ทางขวามือด้านล่างให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้ 5 หมายถึง พฤติกรรมอยู่ในระดับดีเยี่ยม 4 หมายถึง พฤติกรรมอยู่ในระดับดีมาก 3 หมายถึง พฤติกรรมอยู่ในระดับดี 2 หมายถึง พฤติกรรมอยู่ในระดับพอใช้ 1 หมายถึง พฤติกรรมอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ที่	รายการ	ระดับพฤติกรรมที่สังเกต				
		5	4	3	2	1
ด้านการแสดงความเคารพ						
1	ไหว้พ่อแม่ ก่อนมาโรงเรียนและกลับบ้าน					
2	ไหว้ครูกล่าว “สวัสดีค่ะ/ครับ” เมื่อเจอครูนอกโรงเรียน					
3	ไหว้ครูพร้อมกล่าวสวัสดีค่ะ/ครับทั้งเวลามาและกลับ					
4	พูดจาสุภาพกับครู พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่					
5	กิริยามารยาทอ่อนน้อม ไม่ก้าวร้าวต่อครู ผู้ใหญ่ ผู้อื่น					
6	เมื่อเดินสวนครูครั้งแรกหยุดยืนตรงกล่าวสวัสดีค่ะ/ครับ					
7	เมื่อเดินสวนครู ผู้ที่ที่เคารพครั้งต่อมา หยุดยืนตรงให้ผู้ที่เคารพผ่านไปก่อน					
8	เมื่อเดินแซงครูกล่าว “ขออนุญาตค่ะ/ครับ” และเดินก้มหลังเล็กน้อย					
9	เมื่อรับของจากผู้ใหญ่ไหว้ กล่าว“ขอบคุณค่ะ/ครับ”					
10	ไหว้ผู้ที่เคารพด้วยการประนมมือค้อมศีรษะลง หัวแม่มือจรดปลายจมูก					
11	ไหว้พระ ผู้ที่เคารพ บุคคลทั่วไปถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย					
12	นั่งสมาธิ ทำจิตใจให้สงบก่อนเข้าเรียน					
13	เมื่อเข้า/ออกห้องเรียนไหว้และกล่าวขออนุญาตครู					
14	ไม่พูดคุย เล่น ในขณะที่ครูกำลังสอน					
15	เมื่อมีข้อสงสัยขณะครูสอนยกมือขออนุญาตก่อนถาม					
16	ถ้ามาช้าเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมกล่าว“ขออนุญาตค่ะ/ครับ”					
17	เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครู					

ตอนที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมกรมีวินัยของนักเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับพฤติกรรมที่สังเกต				
		5	4	3	2	1
ด้านความรับผิดชอบ						
1	แต่งกายชุดต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนดในแต่ละวัน					
2	รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย					
3	ปฏิบัติตามสุขลักษณะที่ถูกต้อง เช่น การอาบน้ำ แปรงฟัน ล้างมือ					
4	สวมใส่เสื้อผ้า รองเท้า สะอาดเรียบร้อย					
5	ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด					
6	ทำงานสำเร็จลุล่วงได้ตามเวลา					
7	ไม่เคยขาดเรียนยกเว้นกรณีเจ็บป่วย					
8	ไม่เคยมาโรงเรียนสาย ได้เข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง					
9	ร่วมมือทำงานกับกลุ่มอย่างเต็มที่					
10	เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง					
11	ดูแลและช่วยกันรักษาความสะอาดของ โรงเรียน ชั้นเรียน					
12	ประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน					
13	เข้าเรียนตามตารางและตามที่ครูนัดหมาย					
14	ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ให้ไว้กับครู					
15	ช่วยทำงานบ้าน เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างชาม ฯลฯ					
16	เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง และปฏิบัติตาม					
17	ร่วมกิจกรรมประเพณีชุมชนทุกครั้งที่มีโอกาส					

ตอนที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมที่มีวินัยของนักเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับพฤติกรรมที่สังเกต				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดระเบียบแถว						
1	เข้าแถวยืนเรียงตามลำดับความสูง					
2	เข้าแถวหน้าเสาธง แยกตามชั้นเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย					
3	เดินแถวเป็นระเบียบเรียบร้อยไปรับประทานอาหาร กลางวัน					
4	เข้าแถวซื้อของเป็นระเบียบเรียบร้อยเรียงตามลำดับ ก่อนหลัง ไม่แซงคิว					
5	หลังรับประทานอาหารเดินแถวเป็นระเบียบนำภาชนะ ไปล้าง					
6	เข้าแถวรับบริการตามลำดับก่อนหลัง					
7	เดินแถวเข้าชั้นเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย					
8	เดินเป็นแถวเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเป็นระเบียบ					
9	ไม่พูดคุย หยอกกล้อ ขณะเข้าแถว					
10	ส่งงานครูต่อแถวตามลำดับก่อนหลัง					
11	เมื่อไปเรียนวิชาอื่น ตั้งแถวหน้าห้องเป็นระเบียบ ก่อนเดินแถว					
12	เดินแถวกลับบ้านเป็นระเบียบเรียบร้อย					
13	ถอดและวางรองเท้าหน้าห้องเป็นระเบียบเรียบร้อย					
14	ขึ้น-ลงรถ ยืนเป็นแถวเรียงลำดับก่อนหลังเป็นระเบียบ					

**แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา**

ฉบับที่ 5 สำหรับ ครู เป็นผู้ตอบ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ใช้ประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ใน 4 ด้าน คือ ความตระหนัก การบริหารจัดการ การร่วมลงมือปฏิบัติ และการประเมินผล กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงครบทุกข้อ

2. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ใน 4 ด้าน คือ ความตระหนัก การบริหารจัดการ การร่วมลงมือปฏิบัติ และการประเมินผล จำนวน 28 ข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ตามความเป็นจริง

สถานภาพของท่าน เพศ ชาย หญิง

อายุ 21 - 35 ปี 36 - 49 ปี 50 ปีขึ้นไป

การศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ใน 4 ด้าน คือ ความตระหนัก การบริหารจัดการ การร่วมลงมือปฏิบัติ และการประเมินผล

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ทางขวามือด้านล่างให้ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่าน ดังนี้ 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด 4 หมายถึง พึงพอใจมาก 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านความตระหนัก						
1	การศึกษาสภาพปัญหา จุดอ่อน จุดแข็ง ปัจจัยภายใน ภายนอก ที่มีผลต่อวินัยของนักเรียน					
2	การกำหนดเป้าประสงค์สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของครู					
3	การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของวินัยแก่ผู้เกี่ยวข้อง					
4	การกำหนดปัญหาวินัยนักเรียนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย					
5	การแต่งตั้งคณะทำงาน มอบหมายหน้าที่ผู้รับผิดชอบ					
6	การวางแผนแนวทางแก้ปัญหาครอบคลุมทั้งระดับโรงเรียน เครือข่าย					
7	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมทบทวน การดำเนินงานในรูปแบบ PLC					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของครู (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการบริหารจัดการ						
1	การกำหนดทรัพยากร การดำเนินการรูปแบบการปฏิบัติ					
2	การพัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบก่อนมอบหมายงานให้ปฏิบัติ					
3	การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4	การกำหนดโครงการ/กิจกรรม ระยะเวลาในการดำเนินการ					
5	การชี้แจงนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการทำโครงการ					
6	การจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างวินัยในตนเอง					
7	การดำเนินการตรวจสอบและทบทวนความถูกต้องของรูปแบบการปฏิบัติก่อนนำไปใช้จริง					
ด้านการลงมือปฏิบัติ						
1	การเตรียมความพร้อมของครู นักเรียน					
2	การจัดการเรียนการสอนแบบซิปปา (CIPPA MODEL)					
3	การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา					
4	การสอนวินัยโดยบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้					
5	บรรยากาศของความรักความอบอุ่นดูแลช่วยเหลือด้วยกัลยาณมิตร					
6	การทบทวนพูดคุยเมื่อจบแต่ละกิจกรรมย่อยในรูปแบบ AAR (After Action Review)					
7	การนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานต่อเนื่อง					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของครู (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการประเมินผล						
1	การประเมินผลก่อนการใช้รูปแบบ					
2	การประเมินผลระหว่างการใช้รูปแบบ					
3	การประเมินผลหลังการใช้รูปแบบ					
4	การประเมินผลระดับโครงการ/กิจกรรม					
5	การประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน					
6	การนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น					
7	การสรุปผลการดำเนินงานประจำปีและรายงานผลแก่ผู้เกี่ยวข้อง					

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

**แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา**

ฉบับที่ 6 สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นผู้ตอบ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ใช้ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงครบทุกข้อ
2. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ตามความเป็นจริง

สถานภาพของนักเรียน เพศ ชาย หญิง
อายุ 6 - 9 ปี 10 - 13 ปี 14 ปีขึ้นไป

นักเรียน กำลังเรียนอยู่ในชั้นใด ต่อไปนี้

☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ทางขวามือด้านล่างให้ตรงกับระดับความพึงพอใจ ดังนี้ 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด 4 หมายถึง พึงพอใจมาก 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ความพึงพอใจของนักเรียน						
1	การจัดโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา					
2	การทำโครงการเสริมสร้างวินัยด้วยตนเอง					
3	การสอนเรื่องวินัยสอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้					
4	การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาวินัยนักเรียน					
5	พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนลดลง					
6	พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น					
7	การเรียนรู้เรื่องวินัยจากการปฏิบัติจริง					
8	การมีความรับผิดชอบในการเรียน					
9	การไหว้แสดงความเคารพได้ถูกต้องสวยงามตามวัฒนธรรมไทย					
10	การเดินแถวเป็นระเบียบเรียบร้อย					
11	การซื้อของต่อแถวเรียงตามลำดับก่อนหลัง					
12	การชี้แจงการจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างวินัยในตนเอง					
13	การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
14	การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นคนมีวินัยในตนเองอย่างมีความสุข					
15	การได้รับคำแนะนำช่วยเหลือ ดูแลใกล้ชิดจากครู					

**แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา**

ฉบับที่ 7 สำหรับ ผู้ปกครองนักเรียน เป็นผู้ตอบ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ใช้ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงครบทุกข้อ

2. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ตามความเป็นจริง

1. สถานภาพของท่าน เพศ ชาย หญิง
 อายุ 21 - 35 ปี 36 - 49 ปี 50 ปีขึ้นไป
 การศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อนุปริญญา
 ปริญญาตรี ปริญญาโท

อาชีพของท่านคือ.....

2. เด็กในความปกครองของท่าน กำลังเรียนอยู่ชั้นใด

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. เด็กของท่านที่กำลังเรียนในโรงเรียนนี้ จำนวนคน.....คน หญิง.....คน ชาย.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ทางขวามือด้านล่างให้ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่าน ดังนี้ 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด 4 หมายถึง พึงพอใจมาก 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน						
1	การประชุมชี้แจงแนวทางการเสริมสร้างวินัยของโรงเรียน					
2	การจัดการเรียนการสอนของครู					
3	การจัดกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา					
4	บุตรหลานไหว้ก่อนมาโรงเรียนและกลับจากโรงเรียน					
5	บุตรหลานตื่นเช้ามาทันโรงเรียนเช้า					
6	บุตรหลานช่วยทำงานบ้านที่ทุกอย่างที่สามารถทำได้ เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างชาม ฯลฯ					
7	บุตรหลานรู้จักการรอคอย การซื้อของเรียงตามลำดับก่อนหลัง					
8	บุตรหลานเอาใจใส่รับผิดชอบในการเรียน					
9	บุตรหลานดูแลเอาใจใส่สุขภาพของตนเอง					
10	บุตรหลานพูดสุภาพ ไม่ก้าวร้าว					
11	บุตรหลานเคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง					
12	บุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง					
13	การมีส่วนร่วมกำหนดปัญหาวินัยของบุตรหลาน					

ข้อเสนอแนะ.....

**แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา**

.....

ฉบับที่ 8 สำหรับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้ตอบ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ใช้ประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงครบทุกข้อ

2. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ตามความเป็นจริง

สถานภาพของท่าน เพศ ชาย หญิง

อายุ 21 - 35 ปี 36 - 49 ปี 50 ปีขึ้นไป

การศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ทางขวามือด้านล่างให้ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่าน ดังนี้ 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด 4 หมายถึง พึงพอใจมาก 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน						
1	การรับทราบแผนการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน					
2	การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียน					
3	นักเรียนแสดงความเคารพต่อผู้อื่น ได้ถูกต้องเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย					
4	นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียน					
5	การเดินแถวของนักเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย					
6	ความมุ่งมั่น ตั้งใจของผู้บริหาร และครู					
7	การเตรียมความพร้อมของโรงเรียน					
8	ระบบการนิเทศติดตามการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยในตนเองนักเรียน					
9	การนำผลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนา การดำเนินงานการเสริมสร้างวินัย					
10	การดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียนมีประสิทธิภาพ					

ข้อเสนอแนะ.....

ภาคผนวก ฅ

การเผยแพร่ผลงานการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ที่ ศธ ๐๔๑๖๕.๐๐๗/๑๘๖

โรงเรียนทรัพย์ทวี

๓๙/๑ หมู่ ๔ ต.ทรัพย์ทวี อ.บ้านนาเดิม

จ.สุราษฎร์ธานี ๘๔๒๔๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารบทความคัดย่อผลงานทางวิชาการ

จำนวน ๒ เรื่อง

เนื่องด้วย นางนิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ ผู้อำนวยการโรงเรียนทรัพย์ทวี ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และการประเมินโครงการเกษตรอินทรีย์เพื่อชีวิตพอเพียง เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ในครั้งนี้ ได้นำไปทดลองใช้ในโรงเรียนทรัพย์ทวี เมื่อปีการศึกษา ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ ได้รายงานและสรุปผลงานทางวิชาการ จำนวน ๒ รายการ คือ

๑. การวิจัยพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

๒. การประเมินโครงการประเมินโครงการเกษตรอินทรีย์เพื่อชีวิตพอเพียง เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี

โรงเรียนทรัพย์ทวี เห็นว่าผลงานทางวิชาการดังกล่าวมีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเผยแพร่ผลงานทางวิชาการผ่าน website สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ โรงเรียนทรัพย์ทวีขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางนิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนทรัพย์ทวี

โรงเรียนทรัพย์ทวี

โทร. ๐๗๗-๙๒๘-๐๒๐

โทรสาร ๐๗๗-๙๒๘-๐๒๐

สพ.สฎ.3

กลุ่ม

ทำเนียบ บุคคลากร

Download

เผยแพร่แผนงานทววิชาการขอ บวณิกษพรรณ หบชชูกัยยธั ฟู้อบวการโรงเรียนทรพย์ทว

ผลงาน ทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เจ้า ใจ เข้าถึง พัฒนา และการประเมิน โครงการเกษตรอินทรีย์เพื่อชีวิต พอเพียง เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี

๑. การวิจัยพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เจ้า ใจ เข้าถึง พัฒนา

๒. การประเมินโครงการเกษตรอินทรีย์เพื่อชีวิตพอเพียง เพื่อพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี

เอกสารไฟล์แนบที่ 1

เอกสารไฟล์แนบที่ 2

Admin
กลยุทธ์และแผน
11 พฤศจิกายน 2562

แสดงความคิดเห็น

ชื่อ - สกุล :

ความคิดเห็น :

เบอร์โทรศัพท์ :

บันทึก

ที่ ศธ ๐๔๑๖๕.๐๐๗/๑๘๕

โรงเรียนทรัพย์ทวี

๓๙/๑ หมู่ ๔ ต.ทรัพย์ทวี อ.บ้านนาเดิม

จ.สุราษฎร์ธานี ๘๔๒๔๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารบทความคัดย่อผลงานทางวิชาการ

จำนวน ๒ เรื่อง

เนื่องด้วย นางนิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ ผู้อำนวยการโรงเรียนทรัพย์ทวี ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และการประเมินโครงการเกษตรอินทรีย์เพื่อชีวิตพอเพียง เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ในครั้งนี้ ได้นำไปทดลองใช้ในโรงเรียนทรัพย์ทวี เมื่อปีการศึกษา ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ ได้รายงานและสรุปผลงานทางวิชาการ จำนวน ๒ รายการ คือ

๑. การวิจัยพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

๒. การประเมินโครงการประเมินโครงการเกษตรอินทรีย์เพื่อชีวิตพอเพียง เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี

โรงเรียนทรัพย์ทวี เห็นว่าผลงานทางวิชาการดังกล่าวมีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงได้เผยแพร่บทความคัดย่อให้โรงเรียนของท่านได้นำไปศึกษา และสามารถติดต่อขอฉบับเต็มจากเจ้าของผลงานวิจัยเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ตามสมควรต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางนิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนทรัพย์ทวี

โรงเรียนทรัพย์ทวีทร. ๐๗๗-๙๒๘-๐๒๐

โทรสาร ๐๗๗-๙๒๘-๐๒๐

ประเภท : ปกติ ด่วน ด่วนมาก ด่วนที่สุด

เลขหนังสือ : ศร 04165.007/185

ลงวันที่ : 2019-11-01

เรื่อง : การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

จากโรงเรียน : โรงเรียนทรัพย์ทวี

ส่งถึง : อื่นๆ บ้านนาสาร

เลือกทั้งหมด เอาออกทั้งหมด

☒ โรงเรียนควนสุบรรณ	☒ โรงเรียนนาสาร
☒ โรงเรียนบ้านกอบแกบ	☒ โรงเรียนบ้านขุนราษฎร์
☒ โรงเรียนบ้านเขาอ้อย	☒ โรงเรียนบ้านคลองปราบ
☒ โรงเรียนบ้านคลองหาเหนือ	☒ โรงเรียนบ้านควนกงเมือง
☒ โรงเรียนบ้านควนเนียง	☒ โรงเรียนบ้านควนพรุพี
☒ โรงเรียนบ้านควนมหาชัย	☒ โรงเรียนบ้านควนใหม่
☒ โรงเรียนบ้านช่องช้าง	☒ โรงเรียนบ้านคอนทราย
☒ โรงเรียนบ้านทุ่งตำเสา	☒ โรงเรียนบ้านทุ่งโน้
☒ โรงเรียนบ้านนาควน	☒ โรงเรียนบ้านปลายน้ำ
☒ โรงเรียนบ้านยางอูง	☒ โรงเรียนบ้านยูงงาม
☒ โรงเรียนบ้านไร่เหนือ	☒ โรงเรียนบ้านวังหิน
☒ โรงเรียนบ้านไสดง(นาสาร)	☒ โรงเรียนบ้านห้วยชัน
☒ โรงเรียนบ้านห้วยตอ	☒ โรงเรียนบ้านห้วยลวง
☒ โรงเรียนบ้านเหมืองหวด	☒ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 12
☒ โรงเรียนวัดควนศรี	☒ โรงเรียนวัดท่าเจริญ
☒ โรงเรียนวัดไทรโพธิ์งาม	☒ โรงเรียนวัดน้ำพุ
☒ โรงเรียนวัดวิเวการาม	

บ้านนาเดิม

เลือกทั้งหมด เอาออกทั้งหมด

☒ โรงเรียนทรัพย์ทวี	
☒ โรงเรียนบ้านคลองยา	☒ โรงเรียนบ้านคอนงาม
☒ โรงเรียนบ้านทรายทอง	☒ โรงเรียนบ้านธารอารี
☒ โรงเรียนบ้านปากด่าน	☒ โรงเรียนบ้านสอยศรี
☒ โรงเรียนบ้านหนองเรียน	☒ โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง
☒ โรงเรียนบ้านห้วยห้าง	☒ โรงเรียนบ้านห้วยใหญ่
☒ โรงเรียนวัดควนท่าแร่	☒ โรงเรียนวัดอินทการาม

เวียงสระ

เลือกทั้งหมด เอาออกทั้งหมด

☒ โรงเรียนบ้านกลาง	☒ โรงเรียนบ้านเขานินพันธ์
☒ โรงเรียนบ้านเขาปูน	☒ โรงเรียนบ้านคลองกา
☒ โรงเรียนบ้านควนกลาง	☒ โรงเรียนบ้านควนปราง
☒ โรงเรียนบ้านควนสูง	☒ โรงเรียนบ้านไทรทอง
☒ โรงเรียนบ้านนาชุมเห็ด	☒ โรงเรียนบ้านโน้
☒ โรงเรียนบ้านปากสาย	☒ โรงเรียนบ้านปากหาม
☒ โรงเรียนบ้านพรุณง	☒ โรงเรียนบ้านยูงงาม(เวียงสระ)
☒ โรงเรียนบ้านลานเข้	☒ โรงเรียนบ้านวังใหญ่
☒ โรงเรียนบ้านส้อง(เวียงสระ)	☒ โรงเรียนบ้านส้องเหนือ
☒ โรงเรียนบ้านหนองโสน	☒ โรงเรียนบ้านห้วยทรายทอง
☒ โรงเรียนบ้านห้วยมะนาว	☒ โรงเรียนบ้านหัวสะพานมิตรภาพที่ 217
☒ โรงเรียนบ้านทานเพชร	☒ โรงเรียนมหาธาตุ 2

เรียนฯ

เลือกทั้งหมด เอาออกทั้งหมด

☒ โรงเรียนจิตประชาราษฎร์	☒ โรงเรียนบ้านเขาตอก
☒ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 22 (ได้ร่มเย็น)	☒ โรงเรียนบ้านเขาสามยอด
☒ โรงเรียนบ้านเขารักษ์	☒ โรงเรียนบ้านคลองโร
☒ โรงเรียนบ้านคลองจัน	☒ โรงเรียนบ้านควนสามัคคี
☒ โรงเรียนบ้านควนคีรีวงศ์	☒ โรงเรียนบ้านทุ่งจูด
☒ โรงเรียนบ้านทับใหม่	☒ โรงเรียนบ้านบางดี
☒ โรงเรียนบ้านโนนปราบราษฎร์ประสงค์	☒ โรงเรียนบ้านบางใหญ่สามัคคี
☒ โรงเรียนบ้านบางประสามัคคี	☒ โรงเรียนบ้านไร่ยาว
☒ โรงเรียนบ้านพรหมรังสิต	☒ โรงเรียนบ้านสี่แยกสามัคคี
☒ โรงเรียนบ้านสี่แยกคลองศิลา	☒ โรงเรียนบ้านห้วยมุด
☒ โรงเรียนบ้านหน้าเขาได้ร่มเย็น 1	☒ โรงเรียนวัดคอนพยอม
☒ โรงเรียนมิตรประชาราษฎร์	☒ โรงเรียนวัดอรัญคามาวารี
☒ โรงเรียนวัดเพ็งประดิษฐาราม	☒ โรงเรียนสมบูรณประชาสรรค์
☒ โรงเรียนศึกษาประชาคม	
☒ โรงเรียนสุธรรมเจริญมิตรภาพที่ 130	

พระแสง

เลือกทั้งหมด เอาออกทั้งหมด

☒ โรงเรียนนิคมสร้างตนเองพระราชประสงค์ 1	☒ โรงเรียนบ้านคลองไทยน
☒ โรงเรียนบ้านเกาะน้อย	☒ โรงเรียนบ้านควนมหาชัย(พระแสง)
☒ โรงเรียนบ้านควนนิยม	☒ โรงเรียนบ้านควนสว่างวัฒนา
☒ โรงเรียนบ้านควนยอ	☒ โรงเรียนบ้านทุ่งหญ้าแดง
☒ โรงเรียนบ้านโคกมะม่วง	☒ โรงเรียนบ้านบางน้ำเย็น
☒ โรงเรียนบ้านปอพระ	☒ โรงเรียนบ้านบางหยด
☒ โรงเรียนบ้านบางรูป	☒ โรงเรียนบ้านบางใหญ่(พระแสง)
☒ โรงเรียนบ้านบางเหียง	☒ โรงเรียนบ้านประตูลึก
☒ โรงเรียนบ้านบางใหญ่สินปุน	☒ โรงเรียนบ้านเมรัย
☒ โรงเรียนบ้านปลายสาย	☒ โรงเรียนบ้านยูงทอง
☒ โรงเรียนบ้านย่านดินแดง	☒ โรงเรียนบ้านสาकुมิตรภาพที่ 195
☒ โรงเรียนบ้านราษฎร์พัฒนา	☒ โรงเรียนบ้านไสดง(พระแสง)
☒ โรงเรียนบ้านไสขรบ	☒ โรงเรียนบ้านหน้าเขา(พระแสง)
☒ โรงเรียนบ้านไสทอน	☒ โรงเรียนบ้านห้วยแห้ง
☒ โรงเรียนบ้านหมาก	☒ โรงเรียนปัญญาประชาอุทิศ
☒ โรงเรียนประชาอุทิศ	☒ โรงเรียนวัดบางพา
☒ โรงเรียนวัดบางกำยาน	☒ โรงเรียนวัดสามพัน
☒ โรงเรียนวัดบางสวรรค์	☒ โรงเรียนองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ 18
☒ โรงเรียนหมู่บ้านป่าไม้พระราชประสงค์ 1	
☒ โรงเรียนอุดมมิตรพัฒนา	

ชัยบุรี

เลือกทั้งหมด เอาออกทั้งหมด

☒ โรงเรียนบ้านคลองฟักกลาง	☒ โรงเรียนบ้านควนสระ
☒ โรงเรียนบ้านควนพัฒนาประชาสรรค์	☒ โรงเรียนบ้านบางปาน
☒ โรงเรียนบ้านควนลินชัย	☒ โรงเรียนบ้านปลายคลอง
☒ โรงเรียนบ้านบางหอย	☒ โรงเรียนบ้านยวนปลา
☒ โรงเรียนบ้านปลายศอก	☒ โรงเรียนวัดสองแพรก
☒ โรงเรียนวัดสมัยสุวรรณ	

สถานศึกษาเอกชน หน่วยงานอื่น

ที่ ศธ ๐๔๑๖๕.๑๗๙/๑๘๒

โรงเรียนวัดอินทการาม
๗๙ หมู่ที่ ๕ ต.ท่าเรือ อ.บ้านนาเดิม
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๒๔๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนทรัพย์ทวี

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนทรัพย์ทวี ที่ ศธ ๐๔๑๖๕.๐๐๗/๑๘๕ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ด้วยโรงเรียนทรัพย์ทวี ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ นางนิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ ผู้อำนวยการโรงเรียนทรัพย์ทวี ได้จัดส่งผลงานทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และการประเมินโครงการเกษตรอินทรีย์เพื่อชีวิตพอเพียง เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี โดยได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ มายังโรงเรียนวัดอินทการาม เพื่อจะได้นำผลงานดังกล่าวไปเผยแพร่ และเพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

บัดนี้ โรงเรียนวัดอินทการาม ได้รับเอกสารดังกล่าวไว้เรียบร้อยแล้ว ในการนี้จะได้นำผลงานดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและขอขอบคุณในการเผยแพร่ผลงานในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางจารุณี ฐานวิเศษ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอินทการาม

โรงเรียนวัดอินทการาม

โทรศัพท์ ๐-๗๗๓๕-๑๒๓๐

โทรสาร ๐-๗๗๓๕-๑๒๓๐

ที่ ศธ ๐๔๑๖๕.๑๓๐/๑๗๓

โรงเรียนบ้านหนองเรียน
๒๒/๓ ม.๕ ต.นาใต้
อ.บ้านนาเดิม จ.สุราษฎร์ธานี
๘๔๒๔๐

๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนทรัพย์ทวี

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนทรัพย์ทวี ที่ ศธ ๐๔๑๖๕.๐๐๗/๑๘๕ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่โรงเรียนทรัพย์ทวี ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ของ นางนิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ ผู้อำนวยการโรงเรียนทรัพย์ทวี ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และการประเมินโครงการเกษตรอินทรีย์เพื่อชีวิตพอเพียง เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี โดยได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการข้างต้น มายังโรงเรียนบ้านหนองเรียนเพื่อที่จะได้นำผลงานดังกล่าวไปเผยแพร่และประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเกิดประโยชน์สำหรับผู้เรียน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ โรงเรียนบ้านหนองเรียน ได้รับเอกสารดังกล่าวไว้เรียบร้อยแล้ว ในการนี้จะได้นำผลงานดังกล่าว ไปเผยแพร่และประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและขอขอบคุณในการเผยแพร่ผลงานในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุธรรม นามนวล)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองเรียน

โรงเรียนบ้านหนองเรียน

โทร. ๐๗๗ ๓๕๙๔๑๐

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

ข้าพเจ้านายสุธรรม นามนวล ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองเรียนได้รับเอกสารทางวิชาการ การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำริส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และการประเมินโครงการเกษตรอินทรีย์เพื่อชีวิตพอเพียง เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ของ นางนิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ ผู้อำนวยการโรงเรียนทรัพย์ทวี อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓ ไว้เรียบร้อยแล้ว และได้นำเอกสารดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

ลงชื่อ

(นายสุธรรม นามนวล)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองเรียน

สำนักงานเว็บไซต์ครูบ้านนอกดอทคอม
ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร 49000

ใบตอบรับการเผยแพร่ผลงาน

31 ต.ค. 2562

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่บทความ

เรียน ผู้เผยแพร่ผลงาน (คุณนิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ)

ตามที่ท่านได้ส่งข้อมูลบทความ เพื่อดำเนินการเผยแพร่บนเว็บไซต์ ครูบ้านนอกดอทคอม (www.kroobannok.com) เมื่อ 31 ต.ค. 2562 เพื่อพิจารณาเผยแพร่นั้น

ทางเว็บไซต์ครูบ้านนอกดอทคอม ขอรับรองว่า ข้อมูลของท่านได้เผยแพร่บนเว็บไซต์ ครูบ้านนอกดอทคอมแล้ว รายละเอียดดังนี้

ที่อยู่อ้างอิงในการเผยแพร่ : http://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=170111

วันที่ดำเนินการเผยแพร่ : 31 ต.ค. 2562

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลที่เผยแพร่แล้วของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ เพื่อเป็นแนวทาง และประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษา และขออวยพรให้ท่านมีแต่ความสุขความเจริญสืบไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิสรุ ก้อนคำ)
ผู้จัดทำเว็บไซต์ ครูบ้านนอกดอทคอม

• การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส
เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

ดาวน์โหลด **แบบตอบรับ**
การเผยแพร่ผลงาน

นิภาพรรณ พงษ์เกียรติ (2562) การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ สํารวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้าง
วินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง เปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยใน
ตนเอง ในด้านวินัย 3 ด้าน คือ ด้านการแสดงอาการ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัด
ระเบียบแถว และเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถาน
ศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน โรงเรียนทรัพย์ทวี จำนวน 219 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นชนิดมาตรประมาณค่า 5 ระดับ

โดยเป็นแบบสำรวจ จำนวน 3 ฉบับ แบบสังเกต จำนวน 1 ฉบับ และแบบสอบถาม จำนวน 4 ฉบับ
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ
เพียร์สัน และเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองก่อนและหลังโดยใช้ค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

- 1.ผลการสำรวจความต้องการจำเป็น ในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองตาม
แนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา พบว่า ทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการให้พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง อยู่ในระดับ
มาก และผ่านเกณฑ์การสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบ
- 2.ผลการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง
พัฒนา ปรากฏว่า รูปแบบการเสริมสร้างวินัย มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ขั้นตอน เริ่มต้นจาก 1)
ความตระหนัก 2) การบริหารจัดการ 3) การลงมือปฏิบัติ และ 4) การประเมินผล ที่เชื่อมโยงต่อ
เนื่องกันเป็นวัฏจักรด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม ได้รูปแบบการปฏิบัติงานที่สอดคล้อง และส่งผลร่วม
กันให้เกิดการพัฒนาวินัยของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวีที่มีประสิทธิผล 3 ด้าน คือ ด้านการแสดง
ความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว ส่วนผลการตรวจสอบประสิทธิภาพ
ของรูปแบบ พบว่า ด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
ที่สุด
- 3.ผลการเปรียบเทียบการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ตามแนวทางพระราชดำรัส เข้าใจ
เข้าถึง พัฒนา ด้านวินัย 3 ด้าน พบว่า ด้านการแสดงอาการ นักเรียนมีวินัย ด้านการแสดง
ความเคารพ อยู่ในระดับมากที่สุด และพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความ
รับผิดชอบ นักเรียนมีวินัยด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก และพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการจัดระเบียบแถว นักเรียนมีวินัยด้านการจัดระเบียบแถว อยู่ในระดับ
มากที่สุด และพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 4.ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจ พบว่า ความพึงพอใจของครู อยู่ในระดับมาก และมีความพึง
พอใจสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความพึงพอใจของนักเรียน อยู่ในระดับมาก
ที่สุด และมีความพึงพอใจสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับความพึงพอใจของผู้
ปกครอง อยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ
ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจสูง
ขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รายการผลิ

- ▶ หน้าแรก
- ▶ ข่าวบทความ
- ▶ สมุดเยี่ยม
- ▶ กระดานสนทนา
- ▶ เวิลด์
- ▶ ผู้จัดทำเว็บไซต์
- ▶ ข้อมูลบุคคล
- ▶ ภาพกิจกรรม
- ▶ ผู้เขียน

สมาชิก

คุณเข้าสู่ระบบอยู่

คุณเข้าสู่ระบบในชื่อ

นิ่ง
นิง

นิภาพรรณ พงษ์เกียรติ (นิ่ง)

ผู้เยี่ยมชม

- ▶ รายการเนื้อหาของคุณ
- ▶ แก้ไขข้อมูลส่วนตัว
- ▶ หากสามารถแก้ไข
- ▶ ข้อมูลส่วนตัวและ
- ▶ เปลี่ยนรูปภาพ
- ▶ ขอเพื่อนได้ที่นี่

Your Blog

<http://kroobannok.com/nong2542>

ภาคผนวก ญ

คู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง

ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว

คู่มือ

การใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง

ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว

โรงเรียนทรัพย์ทวี

อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

คำนำ

ความมีวินัยในตนเองถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ควรปลูกฝังให้กับนักเรียน ทั้งนี้เพราะการมีวินัยในตนเองเป็นการบังคับ ควบคุม นักเรียนให้รู้จักการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับ ให้นักเรียนมีพฤติกรรม การเรียนที่ดี และเป็นไปตามความคาดหวังที่ตั้งไว้ นอกจากนี้วินัยในตนเองยังเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เอื้อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน เพราะทำให้นักเรียนมีความตั้งใจจริงมุ่งมั่นเอาใจใส่ มีความพยายามและสามารถบังคับควบคุมอารมณ์และพฤติกรรม ให้เป็นไปตามที่ตนเองมุ่งหวัง ซึ่งจากการสังเกตความมีวินัยในตนเองของนักเรียนและการสอบถามความคิดเห็นของครู และบุคลากรทางการศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับวินัยนักเรียน พบว่า ปัญหาวินัยของนักเรียนโรงเรียน ทรัพย์ทวีที่พบมากที่สุดและจำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเสริมสร้างวินัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้เข้าใจถึงแนวคิด ตลอดจนแนวทางในการเสริมสร้างวินัย โรงเรียนทรัพย์ทวีจึงได้จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว โดยใช้กระบวนการและวิธีการที่สอดคล้องกับสภาพบริบทและความพร้อมของสถานศึกษา ได้แก่ หลักไตรสิกขา คือ สីล การฝึกในด้านพฤติกรรม สมาธิ การฝึกในด้านจิตใจ และปัญญา การฝึกในด้านการรู้ความจริงสู่การปฏิบัติและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่สามารถแก้ไขปัญหาด้านวินัยของนักเรียนโรงเรียน ทรัพย์ทวีได้อย่างแท้จริงอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

นิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
ตอนที่ 1 ความหมาย และแนวคิดในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน.....	326
ความหมาย.....	326
แนวคิด.....	327
วัตถุประสงค์.....	329
เงื่อนไขความสำเร็จ.....	329
ตอนที่ 2 รูปแบบ วิธีการในการเสริมสร้างวินัย ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ	
การจัดระเบียบแถว.....	330
ภาพรูปแบบวิธีการเสริมสร้างวินัย.....	330
รายละเอียดของการใช้รูปแบบวิธีการในการเสริมสร้างวินัย.....	331
ตอนที่ 3 ตัวอย่างกิจกรรมการเสริมสร้างวินัย.....	336
แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัย.....	337
กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา.....	349
โครงการเสริมสร้างวินัย.....	362
เอกสารอ้างอิง.....	368
ภาคผนวก.....	369
ภาคผนวก ก ตัวอย่างวิธีการประเมินกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา.....	370
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือประเมินการมีวินัย.....	386
คำสั่งคณะกรรมการ.....	406

ตอนที่ 1

ความหมาย และแนวคิดในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

ความหมายของวินัย

วินัย ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 1077) หมายถึง ระเบียบ แบบแผน และข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ

กรมวิชาการ (2542 : 21) ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า หมายถึง ระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อตกลงที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกัน เพื่อให้อยู่อย่างราบรื่น มีความสุขความสำเร็จ โดยอาศัยการฝึกให้รู้จักปฏิบัติตน รู้จักควบคุมตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 20) ให้ความหมายวินัยว่า หมายถึง คุณลักษณะทางจิตและพฤติกรรม ที่ช่วยให้สามารถควบคุมตนเองและปฏิบัติตนตามระบบ ระเบียบ เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม

สรุปได้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อตกลงที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมให้เรียบร้อยดีงาม

ความหมายของวินัยนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 19-21) ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ 8 ประการ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ โดยได้ให้นิยามของคำว่า มีวินัย และผู้มีวินัย ดังนี้

มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

มีวินัยในตนเอง คือ ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนอย่างสม่ำเสมอ การมีวินัยในสังคม คือ การอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความรับผิดชอบ เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่กระทบกระทั่งกัน ทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ผู้มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

ตัวชี้วัดของการมีวินัยของนักเรียน คือ ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม

ความหมายของวินัยด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว

การแสดงความเคารพ หมายถึง การแสดงความเคารพครูอย่างสุภาพ ด้วยการไหว้ ตามตามวัฒนธรรมประเพณีไทย คือ ประนมมือแล้วยกขึ้นพร้อมกับก้มศีรษะลง ให้หัวแม่มือจรดปลายจมูก ปลายนิ้วแนบระหว่างคิ้ว โดยนักเรียนแสดงความเคารพ ดังนี้

1. นักเรียนทำความเคารพด้วยการไหว้ ยกเว้นในกรณีที่อยู่ในเครื่องแบบลูกเสือเนตรนารี ให้ทำความเคารพตามแบบลูกเสือ-เนตรนารี
2. ในตอนเช้าและตอนเย็นเมื่อพบครูหากนักเรียนถือสิ่งของอยู่ในมือให้วางสิ่งของลงก่อนก่อนและยกมือไหว้ ยกเว้นเวลาฝนตกให้ยืนตัวตรงและก้มศีรษะเล็กน้อย ไม่ต้องวางสิ่งของและเมื่อเดินผ่านครูเวรก็ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน
3. นอกบริเวณโรงเรียนเมื่อพบครูให้นักเรียนชายและหญิงแสดงความเคารพด้วยการยกมือไหว้หรือทักทายเมื่อมีสิ่งของอยู่ในมือ
4. เมื่อเดินผ่านหรือเดินสวนกับผู้ใหญ่ หรือครูในโรงเรียน ให้นักเรียนยืนตัวตรงหรือไหว้ และให้ผู้ใหญ่หรือครูเดินผ่านไปเสียก่อน เมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่หรือครู ให้เดินค้อมตัวเล็กน้อย

ความรับผิดชอบ หมายถึง การตั้งใจที่จะทำงานและติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้วเพื่อปรับปรุง แก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไป ทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย โดย แสดงออกในรูปแบบการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ดังนี้

1. รับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ขยันรับผิดชอบต่อการเรียน รักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง มีความอดทนเพียรพยายาม
2. รับผิดชอบต่อครอบครัว ได้แก่ ช่วยทำงานบ้าน เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว
3. รับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ ช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

การจัดระเบียบแถว หมายถึง การเข้าแถว การเดินแถว ยืนเรียงกันเป็นแนวอย่างเป็นระเบียบ เรียบร้อย ไม่พูดคุย ได้แก่ การเดินแถว/การเข้าแถวหน้าเสาธง การเดินแถวรับประทานอาหารกลางวัน การเดินแถวเข้าห้องเรียน การเดินแถวเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

แนวคิดในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

การเสริมสร้างวินัยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ มหาราช ที่พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2524 ความว่า “ผู้คนที่มิระเบียบนั้น เป็นผู้ที่ไม่เข้มแข็ง

เป็นผู้ที่หวังดีต่อสังคม เป็นผู้ที่จะมีความสำเร็จในอนาคต การปฏิบัติตนด้วยความมีระเบียบ มีวินัย การปฏิบัตินั้นสำเร็จ” ดังนั้นการเสริมสร้างให้คนไทยมีวินัย จึงเป็นส่วนสำคัญในการยกระดับคุณภาพของคนไทย นายกรัฐมนตรี (พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา) จึงได้กำหนดให้เป็นหนึ่งในค่านิยมหลัก 12 ประการ เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาคนไทย คือ “มีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่” สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายที่จะให้เกิดกับผู้เรียนในข้อที่ 1 ว่า “มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตน ตามหลักธรรมของพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง” วินัยในตนเอง เป็นการบังคับ ควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนจากการเรียนรู้ และเป็นการยอมรับในคุณค่าโดยอาศัยแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติ ซึ่งเป็นการกำกับพฤติกรรมให้เป็นไปตามความตั้งใจและตามข้อกำหนด ระเบียบ กฎเกณฑ์ ส่งผลให้มีความสุข ประสบความสำเร็จ และยังเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เอื้อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน เพราะทำให้นักเรียนมีความตั้งใจจริงมุ่งมั่นเอาใจใส่ มีความพยายามและสามารถบังคับควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง และตามระเบียบ กฎเกณฑ์ ดังนั้นการเสริมสร้างวินัยในตนเองจึงควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในทุกช่วงวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษาเพราะเป็นวัยเริ่มต้นของการศึกษาและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ หากได้เรียนรู้สิ่งดีงามตั้งแต่แรกเริ่ม ย่อมส่งผลให้นักเรียนเป็นคนดีต่อไป (สุรดา ไชยสงคราม, 2556:164) โรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการปลูกฝังค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ถูกต้องให้แก่นักเรียน

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าโรงเรียนทรัพย์ทวีได้ดำเนินงานด้านการเสริมสร้างวินัยนักเรียนตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนทรัพย์ทวี และนโยบายทางการศึกษามาโดยตลอดแล้วนั้น แต่ก็ยังพบปัญหาในเรื่องของการขาดความรับผิดชอบ แสดงให้เห็นได้ว่าการพัฒนาวินัยนักเรียนที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันยังคงมีปัญหา ส่งผลให้ไม่สามารถพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการประชุมร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงกำหนดแนวทางแก้ไขตามศักยภาพและทรัพยากรที่โรงเรียนมีอยู่ โดยใช้แนวทางตามพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ในการดำเนินงานเพื่อรู้ถึงข้อมูลพื้นฐาน ปัจจัยปัญหา สภาพแวดล้อม บริบท ที่เป็นรากฐานของปัญหาที่แท้จริงด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งรูปแบบที่ใช้ในการพัฒนาการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบูรณาการสอน โครงการเสริมสร้างวินัย และกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา คือ สีล การฝึกในด้านพฤติกรรม สมาธิ การฝึกในด้านจิตใจ และปัญญา การฝึกในด้านความรู้ความจริงสู่การปฏิบัติที่สามารถแก้ไขปัญหาด้านวินัยของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวีได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้การดำเนินการในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่ออำนวยความสะดวกให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้เข้าใจถึงหลักการ แนวทางในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว

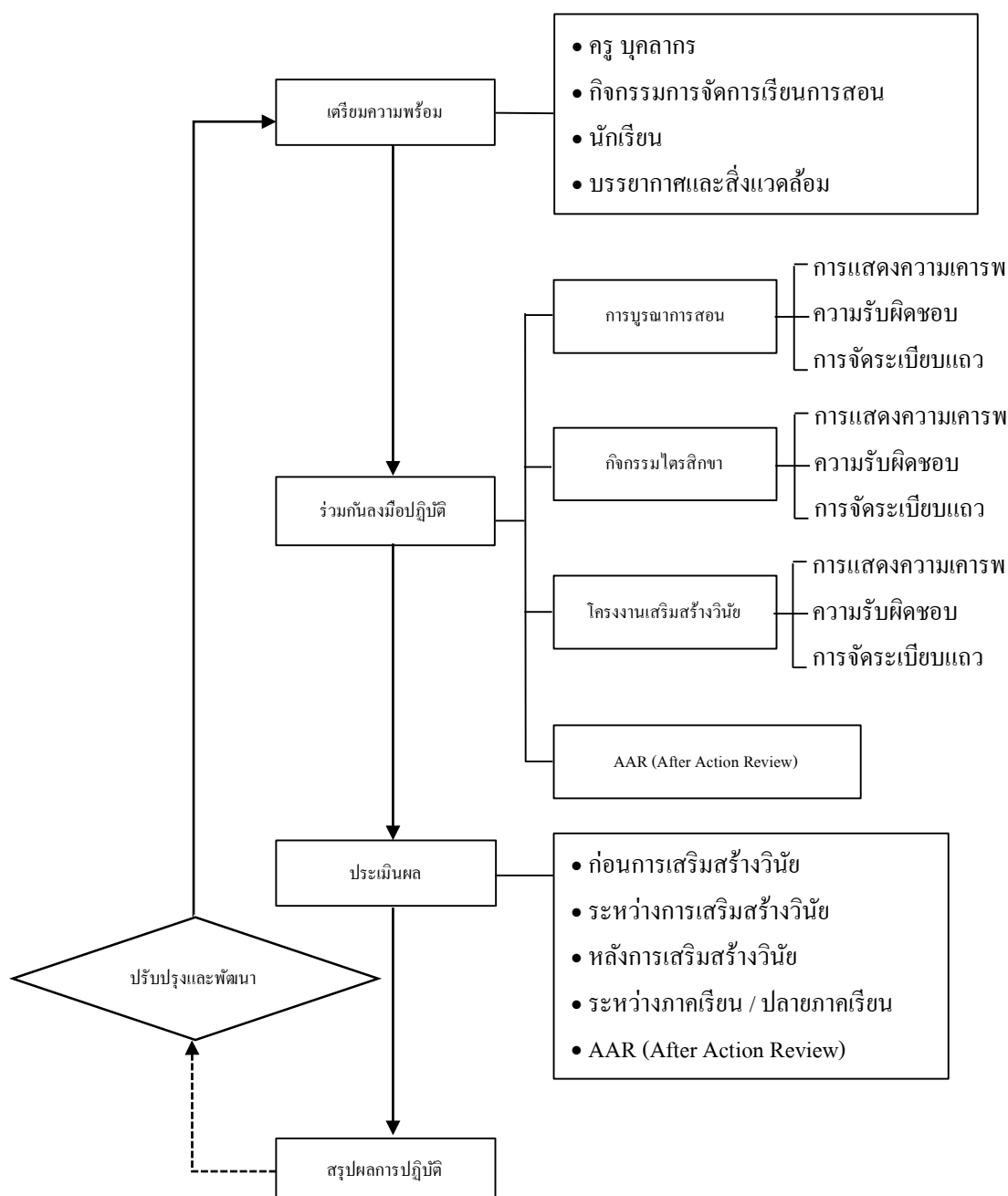
เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ความสมัครใจและเต็มใจ ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหาร และคณาครู ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ทุกคนต้องตระหนัก และมั่นใจในคุณค่าและความสำคัญของการมีวินัย ซึ่งจะช่วยให้ทุกคนในโรงเรียนอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยความคิตรีเริ่มของคณาครูและการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นหลักสำคัญ
2. การทำงานเป็นทีม ผู้บริหาร คณาครู ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความพร้อมเพียง แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการประสานงานอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้การดำเนินการบรรลุตามเป้าหมาย
3. การดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ นำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานเสริมสร้างวินัยอย่างต่อเนื่อง
4. การเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารและครู บุคลากรทางการศึกษาทุกคน ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน

ตอนที่ 2

รูปแบบ วิธีการในการเสริมสร้างวินัยด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว

ภาพรูปแบบ วิธีการในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนในโรงเรียนทrophy
ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว

รายละเอียดของการใช้รูปแบบวิธีการในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนในโรงเรียนที่วิทยวิ
ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว

1. เตรียมความพร้อม

1) ครู

1.1) วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับวินัย
สอดแทรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.2) ออกแบบโครงการ/กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา

1.3) วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โดยโมเดลซิปปา (CIPPA MODEL)

1.4) จัดเก็บข้อมูลพฤติกรรมวินัยของนักเรียน และจัดหาสื่อต่าง ๆ ที่
เกี่ยวข้อง ได้แก่ ใบงาน กรณีศึกษา/ ตัวอย่าง

1.5) ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในการทำโครงการเสริมสร้างวินัย

2) กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน

2.1) กำหนดกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมประจำสัปดาห์ กิจกรรมเสริม
ที่เสริมสร้างวินัยตามหลักไตรสิกขา ประกอบด้วย การพัฒนาขั้นศีล การพัฒนาขั้นสมาธิ การพัฒนาขั้น
ปัญญา

2.2) กำหนดเครื่องมือในการประเมินพฤติกรรมวินัยของครู นักเรียน
และผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.3) กำหนดวิธีการวัดประเมินผล และติดตามผลในระดับโครงการ/
กิจกรรม และในภาพรวมของโรงเรียน

3) นักเรียน

3.1) ประชุมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ชี้แจงสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีวินัย

3.2) ให้ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำโครงการเสริมสร้าง
วินัยด้วยตนเอง

4) บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้าง
วินัย ดังนี้

4.1) บรรยากาศ

4.1.1) สร้างบรรยากาศความรัก ความอบอุ่น ความมีเมตตากรุณา
ต่อกัน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

4.1.2) ให้การสนับสนุน ดูแลใกล้ชิด มีความเป็นกัลยาณมิตรที่ดี

ต่อกัน มีความปรารถนาดีต่อการพัฒนาผู้เรียน และต่องาน

4.1.3) การทำกิจกรรมให้ความสำคัญกับการร่วมมือกันมากกว่า
การแข่งขัน

4.2) สิ่งแวดล้อม

4.2.1) จัดทำโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อม จัดทำป้าย
สัญลักษณ์เตือนเรื่องวินัย และหลักธรรม เช่น คนดีสำคัญกว่าทุกสิ่ง โรงเรียนวิถีพุทธ คุณลักษณะอัน
พึงประสงค์ คุณธรรม 12 ประการ เป็นต้น

4.2.2) ปลุกต้นไม้ สร้างความร่มรื่นให้รู้สึกสงบ มีความสุข บริเวณ
โรงเรียน โดยรอบ สะอาด ปลอดภัย

4.2.3) อาคารสถานที่ ห้องเรียน แข็งแรง ปลอดภัย มีห้อง/สถานที่
เพียงพอและเหมาะสมสำหรับปฏิบัติกิจกรรม

2. ร่วมกันลงมือปฏิบัติ ดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรมที่เสริมสร้างวินัย
3 ด้าน คือ การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว ที่วางไว้ ดังนี้

1) การบูรณาการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ครูดำเนินการบูรณาการ
(Integrated) เรื่องวินัยด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว เข้ากับการเรียน
การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโมเดล
ชิปปา (CIPPA MODEL) ดังนี้

1.1) ขั้นนำ เป็นขั้นแนะนำเริ่มชั้นเรียน ให้ครูสอดแทรกคุณลักษณะ
ของการมีวินัยเกี่ยวกับการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว โดย

1.1.1) ครูพูดถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการแสดงความ
เคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว

1.1.2) กระตุ้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยใช้คำถามให้
นักเรียนร่วมกันตอบในชั้นเรียนว่า ข้อดีและข้อเสียของการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัด
ระเบียบแถว เช่น “ถ้านักเรียนไม่ทำการบ้านจะมีผลดีหรือได้ประโยชน์อะไร” “คนที่ไม่ต่อแถวซื้อ
อาหาร จะเกิดผลเสียอย่างไรบ้าง” “ถ้านักเรียนไม่ไหว้ครูเมื่อพบเจอ ดีหรือไม่ เพราะเหตุใด” เป็นต้น

1.1.3) ครูกล่าวชื่นชมนักเรียนที่ส่งงานตรงเวลา ส่งการบ้านหรือ
ภาระงานที่มอบหมายไปครั้งก่อน และมีความรับผิดชอบ เพื่อเสริมแรงบวก

1.2) ขั้นสอน เป็นขั้นตอนของการให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรมการ
เรียนรู้ตามธรรมชาติของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ตอบสนองตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ตาม
กลุ่มสาระการเรียนรู้ และสอดแทรกการเสริมสร้างวินัยเข้าไปในกิจกรรม ได้แก่

1.2.1) ใช้กรณีศึกษาหรือตัวอย่าง โดยให้ครูนำสถานการณ์

เรื่องราว หรือข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับวินัย ให้นักเรียน ได้ศึกษา วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์

1.2.2) ทำชิ้นงานหรือสร้างผลงาน โดยให้ครูกำหนดขอบเขตของงาน ให้นักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติ กำหนดการประเมินการเรียนรู้ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเกี่ยวกับวินัย ด้านต่าง ๆ

1.2.3) แสดงออกผ่านการปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูออกแบบกิจกรรม ให้นักเรียน ได้แสดงออกพฤติกรรมและเกี่ยวข้องกับวินัย ด้านการแสดงความรัก ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว เช่น กระบวนการกลุ่มที่มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงาน สังเกตพฤติกรรมการเข้าแถวซื้ออาหาร การไหว้ครู เป็นต้น

1.3) ขั้นสรุป เป็นขั้นตอนของการสรุปรวมองค์ความรู้ หรือทักษะที่นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติการเรียนรู้ในคาบนั้น ๆ โดยในขั้นตอนนี้ให้ครูเน้นย้ำถึงวินัยที่ควรปฏิบัติ กล่าวชื่นชมและให้กำลังใจนักเรียนในการมีวินัย เพื่อให้นักเรียน ได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และการเสริมแรงจากครู และผู้บริหารเป็นระยะ เพื่อให้พฤติกรรมทางด้านวินัยยังคงอยู่ และพัฒนากลายเป็นอุปนิสัย ที่ติดตัวนักเรียนตลอดไป

2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ได้แก่ การพัฒนาขั้นสติ การพัฒนาขั้นสมาธิ การพัฒนาขั้นปัญญา ได้กำหนดกิจกรรมไว้ดังนี้

2.1) การพัฒนาขั้นสติ

2.1.1) กิจกรรมประจำวัน ได้แก่ กิจกรรมไหว้สวยรอยยิ้ม กิจกรรมไปมาลาไหว้ กิจกรรมเวรประจำวัน กิจกรรมประจำวันหน้าเสาธง กิจกรรมเดิน/เข้าแถวหน้าเสาธง กิจกรรมชื่นชมคนทำดี กิจกรรมของหายแล้วได้คืน กิจกรรมฝึกระเบียบวินัย กิจกรรมเดินเป็นแถวเข้าห้องเรียน กิจกรรมสหกรณ์/ออมทรัพย์ในชั้นเรียน กิจกรรมเดินแถวไปโรงอาหาร กิจกรรมเข้าแถวรับอาหารและเข้าแถวซื้อของ กิจกรรมพี่บริการน้อง กิจกรรมพิจารณาอาหาร กิจกรรมล้างจานและทำความสะอาดโรงอาหาร กิจกรรมบันทึกความดี กิจกรรมเข้าแถวก่อนกลับบ้าน กิจกรรมเดินเป็นแถวกลับบ้าน

2.1.2) กิจกรรมประจำสัปดาห์ ได้แก่ กิจกรรมแต่งกายด้วยผ้าไทย กิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมฝึกศาสนพิธี กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมสภานักเรียน กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมตลาดนัดโรงเรียน

2.1.3) กิจกรรมเสริม ได้แก่ กิจกรรมสร้างกฎกติการ่วมกัน กิจกรรมวันสำคัญ การใช้แรงเสริม รางวัลจูงใจ กิจกรรมทำบุญตักบาตร

2.2) การพัฒนาขั้นสมาธิ

2.2.1) กิจกรรมประจำวัน ได้แก่ กิจกรรมนั่งสมาธิก่อนเข้าเรียน

กิจกรรมเสริมสติปัญญาเกิด กิจกรรมสมาธิผ่านบทเพลง กิจกรรมรู้สึกตัวทุกชั่วโมง กิจกรรมไหว้พระ สวดมนต์ประจำวัน

2.2.2) กิจกรรมประจำสัปดาห์ ได้แก่ กิจกรรมฝึกสมาธิผ่านงาน ศิลปะ ดนตรี กิจกรรมพบกันวันศุกร์สุดสัปดาห์

2.2.3) กิจกรรมเสริม ได้แก่ กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม

2.3) การพัฒนาชั้นปัญญา

2.3.1) กิจกรรมประจำวัน ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมคุณธรรม นำชีวิต กิจกรรมวิเคราะห์ข่าว กิจกรรมการคิดอย่างมีเหตุผล กิจกรรมพี่สอนคุณเล่าน้อง

2.3.2) กิจกรรมประจำสัปดาห์ ได้แก่ กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมสถานักเรียน

2.3.3) กิจกรรมเสริม ได้แก่ กิจกรรมโครงการคุณธรรม กิจกรรม พังทรรณตามกาล กิจกรรมเข้าค่ายวิทยาศาสตร์

3) การจัดทำโครงการเสริมสร้างวินัยโดยนักเรียน เป็นโครงการเชิงรุกที่ ให้นักเรียนเรียนรู้ถึงวินัยในด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว ในรูปแบบ ของโครงการกลุ่มด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ขั้นตอนมีดังนี้

3.1) แบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสนใจ

3.2) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ระดมสมอง วิเคราะห์ปัญหา หรือ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว

3.3) จัดลำดับปัญหาที่สำคัญด่วนที่สุด ที่ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่า ควร รับผิดชอบ

3.4) ร่วมกันหาสาเหตุของปัญหา

3.5) กำหนดเป้าหมายของการแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ

3.6) กำหนดชื่อโครงการที่ชัดเจนเข้าใจง่าย

3.7) กำหนดวิธีแก้ไขปัญหา หรือวิธีดำเนินงานเพื่อไปสู่เป้าหมายนั้น

4) AAR (After Action Review)

ให้ครูผู้สอน / ผู้รับผิดชอบ ได้พูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เมื่อจบแต่ละ กิจกรรมย่อย ในชั่วโมง PLC ที่โรงเรียนได้กำหนดไว้หลังเลิกเรียน เพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

3. ประเมินผล มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

การประเมินผล สามารถทำได้ทุกระยะ ทั้งก่อนเสริมสร้างวินัย ในระหว่าง เสริมสร้างวินัย และหลังการเสริมสร้างวินัย โดยครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดวิธีการ ดำเนินการประเมินผล ดังนี้

1) การประเมินผลก่อนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมทางด้านวินัยที่เป็นปัญหา/ไม่พึงประสงค์ ข้อจำกัด และพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตรงกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียน เป็นการพัฒนาด้านวินัยของนักเรียนได้ตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพ

2) การประเมินผลระหว่างการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย เป็นการศึกษาความเหมาะสมและความต่อเนื่องของกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างการสอน รวมถึงข้อจำกัดของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตรงกับปัญหา และให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เป็นการติดตามความก้าวหน้าของการใช้รูปแบบกลไกการเสริมสร้างวินัย เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องเรื่องวินัยมีประสิทธิภาพ

3) การประเมินผลหลังการเสริมสร้างวินัย ครูจะต้องประเมินผลพฤติกรรมนักเรียนด้านวินัยด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างปกติและสม่ำเสมอ เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน เป็นต้น ซึ่งในการประเมินนั้นนอกจากผู้สอนจะประเมินด้วยตนเองแล้ว จะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับวินัยได้มีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นมากน้อยเพียงใด ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง และส่งเสริมวินัยในด้านไหนด้วยการร่วมมือของทุกฝ่าย

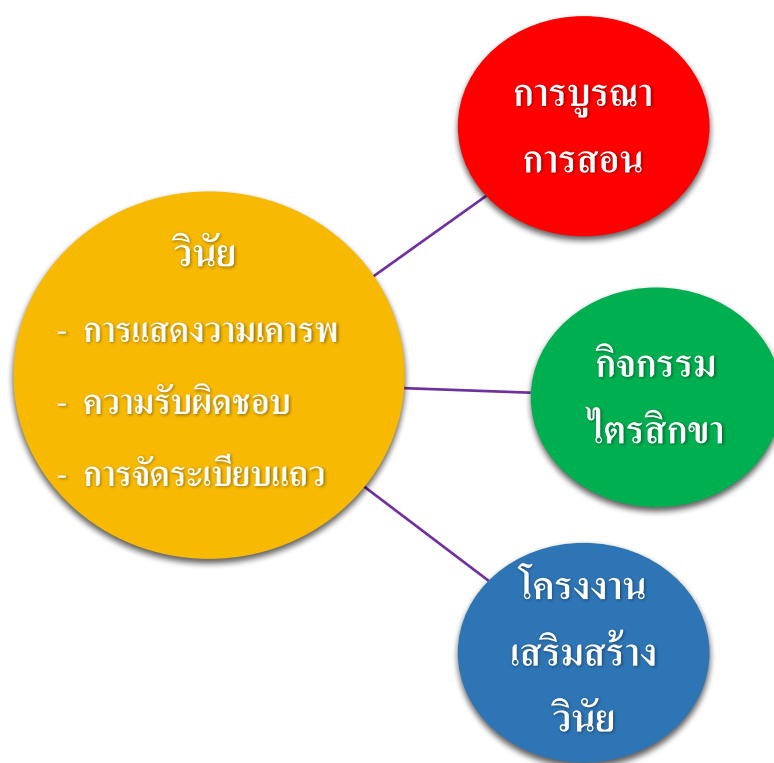
4) การประเมินผลระหว่างภาคเรียน / ปลายภาคเรียน เป็นการประเมินผลการมีวินัยในตนเองของนักเรียนระหว่างภาคหรือปลายภาค เพื่อจะได้ทราบถึงวินัยของนักเรียนในด้านการแสดงความรัก ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว และนำผลการประเมินไปเป็นสารสนเทศปรับปรุงและพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

5) AAR (After Action Review) ให้ครูผู้สอน/ผู้รับผิดชอบได้พูดคุย เรียนรู้เมื่อประเมินผลแต่ละครั้งเสร็จสิ้น ในชั่วโมง PLC ที่โรงเรียนได้กำหนดขึ้นหลังเลิกเรียน โดยการตั้งคำถามเพื่อสร้างองค์ความรู้ เพื่อแก้ไข ปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น แก้ปัญหาวินัยได้ตรงประเด็นที่สุดเหมาะสมที่สุด เช่น สิ่งที่เราคิดว่าจะได้รับจากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยคืออะไร สิ่งที่เกิดขึ้นจริงคืออะไร ทำไมจึงไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง สิ่งที่ได้เรียนรู้ และวิธีการลด/แก้ปัญหาทางด้านวินัย คือ อะไร ทำอย่างไรบ้าง เป็นต้น

4. สรุปผลการปฏิบัติ ภายหลังจากเสร็จสิ้นการร่วมกันลงมือปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนแต่ละภาคเรียน/สิ้นปีการศึกษา ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการสรุปผลการปฏิบัติงานทุกชั้นตอน นำข้อมูลย้อนกลับไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนา และใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติว่าสอดคล้องกับเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

ตอนที่ 3

ตัวอย่างกิจกรรมการเสริมสร้างวินัย

ตัวอย่างแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบเข้ากับเนื้อหาสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เรื่อง การบวกจำนวนเต็ม

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การบวกจำนวนเต็มบวกกับจำนวนเต็มลบ และการบวกจำนวนเต็มลบกับจำนวนเต็มบวก

2. สาระ / มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

สาระที่ 1

จำนวนและการดำเนินการ

ตัวชี้วัด

ค 1.2 ม 1/1 บวก ลบ คูณ หาร จำนวนเต็มและนำไปใช้แก้ปัญหา ตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ อธิบายผลที่เกิดขึ้นจากการบวก การลบ การคูณ การหาร และบอกความสัมพันธ์ของการบวกกับการลบ การคูณกับการหารของจำนวนเต็ม

ค. 1.4 ม 1/1 นำความรู้และสมบัติเกี่ยวกับจำนวนไปใช้ในการแก้ปัญหา

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ นักเรียนสามารถ :

1. หาผลบวกของจำนวนเต็มบวกกับจำนวนเต็มลบได้
2. หาผลบวกของจำนวนเต็มลบกับจำนวนเต็มบวกได้
3. อธิบายผลที่เกิดขึ้นจากการบวกจำนวนเต็มได้

ด้านทักษะ / กระบวนการ : นักเรียนมีความสามารถ

1. ในการสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

ด้านคุณลักษณะ นักเรียนมี :

1. ความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

4. สาระการเรียนรู้

การบวกจำนวนเต็มบวกกับจำนวนเต็มลบและการบวกจำนวนเต็มลบกับจำนวนเต็มบวก

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

6. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

นักเรียนมีความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

7. ชิ้นงานหรือภาระงาน

- เอกสารแนะแนวทางที่ 2.1
- แบบฝึกเสริมทักษะที่ 2.8
- เอกสารฝึกหัดที่ 2.2

8. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

8.1 ครูตรวจสอบความเรียบร้อยของนักเรียน โดยการเช็คชื่อนักเรียนในห้องเรียน (เช็คความตรงต่อเวลา)

8.2 ครูกล่าวถึงในชีวิตประจำวัน นักเรียนได้เงินมาโรงเรียน วันละ 30 บาท ซึ่งต้องใช้เงินดังกล่าวในการซื้ออาหารและขนม หากนักเรียนใช้เงินไม่หมดหรือใช้เงินพอดีจะมีเงินเหลือ (นักเรียนมีความรับผิดชอบในตัวเอง) ในทางกลับกัน ถ้านักเรียนใช้เงินไม่พอ โดยยืมเพื่อมาอีก แสดงว่าในวันนั้นนักเรียนใช้เงินติดลบ (ไม่มีความรับผิดชอบในตนเอง) ทั้งนี้ การใช้เงินติดลบก็เหมือนกับการบวกเลขด้วยจำนวนเต็มลบนั่นเอง

8.3 ทบทวนการบวกจำนวนเต็มบวกด้วยจำนวนเต็มบวกและการบวกจำนวนเต็มลบด้วยจำนวนลบ โดยใช้เส้นจำนวน สุ่มนักเรียนออกมาแสดงการบวก 2-3 คน ครูใช้การถามตอบ แล้วให้นักเรียนตรวจสอบความถูกต้อง เช่น $5 + 8$, $(-3) + (-10)$, $(-6) + (-4)$ ซึ่งนักเรียนควรสรุปได้ว่า

จำนวนเต็มบวกลบด้วยจำนวนเต็มลบ ผลลัพธ์เป็นจำนวนเต็มลบ

จำนวนเต็มบวกบวกด้วยจำนวนเต็มบวก ผลลัพธ์เป็นจำนวนเต็มบวก

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

8.4 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน นักเรียนทุกคนปฏิบัติกิจกรรมตามภาระงานในเอกสารแนะแนวทางที่ 2.1 โดยครูกำหนดเวลาในการศึกษาเอกสารและอภิปรายภายในกลุ่ม เป็นเวลา 15 นาที แล้วอภิปรายในกลุ่มเพื่อให้ได้ข้อสรุปการบวกจำนวนเต็มบวกด้วยจำนวนเต็มลบ (นักเรียนมีความรับผิดชอบร่วมกันในการทำกิจกรรมกลุ่ม) ขณะที่นักเรียนอภิปรายภายในกลุ่ม หากกลุ่มใดมีข้อสงสัย ครูคอยให้คำแนะนำ

8.5 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานกลุ่มในเอกสารแนะแนวทางที่ 2.1

8.6 ครูยกตัวอย่างที่อยู่ในสาระการเรียนรู้ แล้วให้นักเรียนทุกคนหาผลบวกทั้งสองวิธี แล้ว

เฉลยคำตอบพร้อมกัน ถ้านักเรียนคนไหนไม่เข้าใจครูใช้การถามตอบประกอบการอธิบายเพิ่มเติม แล้วสรุปวิธีการหาผลบวกเป็นของตนเองว่าวิธีใดสะดวกที่สุด แล้วนักเรียนควรตอบได้ว่า ใช้ค่าสัมบูรณ์ในการหาคำตอบ

ขั้นสรุป

8.7 นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการบวก ดังนี้

- การบวกจำนวนเต็มบวกกับจำนวนเต็มบวก ให้นำค่าสัมบูรณ์มาบวกกันแล้วตอบเป็นจำนวนเต็มบวก การบวกจำนวนเต็มลบกับจำนวนเต็มลบ ให้นำค่าสัมบูรณ์มาบวกกัน แล้วตอบเป็นจำนวนเต็มลบ
- การบวกจำนวนเต็มบวกกับจำนวนเต็มลบที่มีค่าสัมบูรณ์ไม่เท่ากัน ให้นำค่าสัมบูรณ์ที่มากกว่าลบด้วยค่าสัมบูรณ์ที่น้อยกว่า แล้วตอบเป็นจำนวนเต็มบวกหรือจำนวนเต็มลบ ตามจำนวนที่มีค่าสัมบูรณ์มากกว่า
- การบวกระหว่างจำนวนเต็มบวกกับจำนวนเต็มลบที่มีค่าสัมบูรณ์เท่ากัน ผลบวกเท่ากับ 0

8.8 ให้นักเรียนทำเอกสารฝึกหัดที่ 2.2 ถ้าทำเสร็จแล้วนำไปเฉลยจากครูไปตรวจสอบคำตอบ ถ้าทำไม่เสร็จให้นำไปทำเป็นการบ้าน (ฝึกความรับผิดชอบในตนเอง)

8.9 ครูให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกเสริมทักษะที่ 2.8 เป็นการบ้าน แล้วนำส่งครูตรวจสอบความก้าวหน้าโดยครูเน้นย้ำถึงความรับผิดชอบในการส่งงานและกำหนดวันเวลาในการส่งงานที่ชัดเจน

9. สื่อการเรียนรู้

9.1 เอกสารแนะแนวทางที่ 2.1

9.2 แบบฝึกเสริมทักษะที่ 2.8

9.3 เอกสารฝึกหัดที่ 2.2

10. แหล่งการเรียนรู้

10.1 ห้องสมุด

10.2 แหล่งเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง

11. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด
ด้านความรู้	ทำเอกสารฝึกหัด	เอกสารฝึกหัด
ด้านทักษะ กระบวนการ /	การสังเกต	แบบสังเกตการสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	การสังเกต	แบบสังเกตความรับผิดชอบของนักเรียน

12.เกณฑ์การประเมินเกณฑ์การให้คะแนน

ด้านความรู้

นักเรียนทำแบบทดสอบได้ถูกต้องร้อยละ 80

ด้านทักษะกระบวนการ

นักเรียนได้คะแนน ระดับคุณภาพ 3 (ดี) ขึ้นไป

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

นักเรียนได้คะแนน ระดับคุณภาพ 3 (ดี) ขึ้นไป

แบบสังเกตด้านทักษะกระบวนการ

การสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

คะแนน/ความหมาย	ความสามารถในการสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์
4 - ดีมาก	ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ได้ถูกต้อง กระชับ ชัดเจน มีรายละเอียดสมบูรณ์
3 - ดี	ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ได้ถูกต้อง แต่ขาดรายละเอียดที่สมบูรณ์
2 - พอใช้	ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ได้บางส่วน
1 - ต้องปรับปรุง	ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์อย่างง่าย ๆ และไม่ชัดเจน

แบบสังเกตด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

มีความรับผิดชอบ

คะแนน/ความหมาย	ความสามารถในการสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์
4 - ดีมาก	ทำใบกิจกรรม ส่งงานตามที่ครูกำหนด และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่มด้วยความเต็มใจ
3 - ดี	ทำใบกิจกรรม ส่งงานตามที่ครูกำหนด และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่มเป็นส่วนใหญ่
2 - พอใช้	ทำใบกิจกรรม และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่มครั้งต่อครั้ง โดยไม่มีใครคอยเตือน
1 - ต้องปรับปรุง	ทำใบกิจกรรม ไม่ส่งงานตามที่ครูกำหนด และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานได้ก็ต่อเมื่อมีใครคอยเตือน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยด้านการแสดงความคิดเห็นเข้ากับเนื้อหาสาระ
การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

เรื่อง **How's it going?**

ชั้น **มัธยมศึกษาปีที่ 1**

เวลา **1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

คำศัพท์เกี่ยวกับการทักทาย ถามทุกข์สุขและกล่าวลา โดยใช้คำถามที่ขึ้นต้นด้วย How 's it going? , How are you? ดังนั้น นักเรียนจึงต้องเรียนรู้คำศัพท์ สำนวนเกี่ยวกับการทักทาย การถามทุกข์สุขและกล่าวลา ตามความเหมาะสมของโอกาส สถานที่ตามมารยาทและธรรมเนียมปฏิบัติและใช้โครงสร้างภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

2. สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ต 1.1 ม.1/4 ตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา

ต 2.1 ม.1/1 ใช้ถ้อยคำน้ำเสียงและกิริยาท่าทางอย่างสุภาพตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

ต 4.1 ม.1/1 ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ นักเรียนสามารถ :

เรียนรู้คำศัพท์และความหมายเกี่ยวกับ การทักทาย การถามทุกข์สุข และการกล่าวลา

โครงสร้างประโยคที่ขึ้นต้นด้วย Wh-Question “How 's it going? , How are you?”

ด้านทักษะ / กระบวนการ : นักเรียนมีความสามารถ

ทักษะกระบวนการการฟัง-พูด

ด้านคุณลักษณะ นักเรียนมี :

1. มีความมั่นใจในการสื่อสาร
2. มีความสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

4. สาระการเรียนรู้

คำศัพท์ สำนวน เกี่ยวกับการทักทาย (Greeting) , การถามทุกข์สุข และกล่าวลา (Leave Taking)

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ

6. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

นักเรียนแสดงความคิดเห็น ถูกต้องตามวัฒนธรรมประเพณีไทย

7. ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ 1.1

8. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm Up)

8.1 นักเรียนอ่านเนื้อเพลง Hello, how are you? ตามครู 2-3 ครั้ง

8.2 ครูเปิดเพลง Hello, how are you? ร้องเพลงตาม พร้อมกับทำท่าทางประกอบเพลง 2-3 ครั้ง

8.3 ครูถามนักเรียน ได้เรียนรู้อะไรจากเพลงนี้บ้าง หลังจากนั้น ครูแจกใบความรู้ พร้อมอธิบายหลักการ ใช้สำนวน How 's it going? ว่าเป็นการถามทุกข์สุขเช่นเดียวกับ How are you?

8.4 ครูสนทนาเกี่ยวกับการทักทาย การแสดงความเคารพของคนไทย เช่น การไหว้ การใช้วาจาสุภาพ เป็นต้น

ขั้นฝึก (Practice)

8.5 ครูฝึกออกเสียงแถบประโยคการใช้สำนวน “How 's it going? , How are you?”

8.6 นักเรียนจับคู่ ฝึกพูด ได้ตอบเกี่ยวกับการถามทุกข์สุข

8.7 นักเรียนทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง การทักทาย และการกล่าวลา

ขั้นนำไปใช้ (Production)

8.8 นักเรียนจับคู่ สนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับการถามทุกข์สุข

8.9 ครูสุ่มนักเรียน ออกมาแสดงบทบาทสมมุติ (role play)เกี่ยวกับการถามทุกข์สุข

8.10 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป เรื่อง การทักทาย การไหว้ และการกล่าวลา

8.11 นักเรียนฝึกการไหว้ที่ถูกต้อง

9. สื่อการเรียนรู้

9.1 เพลง Hello, how are you?

9.2 ใบความรู้ที่ 1.1 เรื่อง การทักทาย และการกล่าวลา (Greeting and Leave Taking)

9.3 ใบงานที่ 1.1 เรื่องการทักทาย และการกล่าวลา

10. แหล่งการเรียนรู้

10.1 ห้องสมุด

10.2 แหล่งเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง

11. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด
ด้านความรู้ ใช้จำนวนพูดทักทาย แนะนำและกล่าวลา โดยใช้ โครงสร้างภาษาที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง	- ตรวจสอบความถูกต้องของการใช้จำนวนทักทาย แนะนำและกล่าวลา ในใบงานที่ 1.1	ใบงานที่ 1.1
ด้านทักษะ/กระบวนการ ทักษะการพูด	พูดสนทนา	แบบประเมินการพูด
ด้านคุณลักษณะ 1. มีความมั่นใจในการสื่อสาร 2. มีความสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม ด้านคุณลักษณะ

12. เกณฑ์การประเมิน / เกณฑ์การให้คะแนน

ด้านความรู้

นักเรียนทำแบบทดสอบได้ถูกต้องร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์

ด้านทักษะกระบวนการ/

นักเรียนได้คะแนน ระดับคุณภาพ 3 (ดี) ขึ้นไป

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

นักเรียนได้คะแนน ระดับคุณภาพ 3 (ดี) ขึ้นไป

แบบสังเกตด้านทักษะกระบวนการ

การสื่อสาร สื่อความหมายทางภาษาอังกฤษ

คะแนน/ความหมาย	ความสามารถในการสื่อสาร
4 - ดีมาก	ใช้ภาษาในการทักทายและสนทนาได้ถูกต้อง ชัดเจน โครงสร้างประโยคสมบูรณ์
3 - ดี	ใช้ภาษาในการทักทายและสนทนาได้ถูกต้อง ชัดเจน แต่ขาดโครงสร้างประโยคที่สมบูรณ์
2 - พอใช้	ใช้ภาษาในการทักทายและสนทนาได้ถูกต้อง ชัดเจน บางส่วน
1 - ต้องปรับปรุง	ใช้ภาษาในการทักทายและสนทนาไม่ถูกต้อง ไม่เป็นประโยค

แบบสังเกตด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การแสดงความเคารพ

คะแนน/ความหมาย	ความสามารถในการสื่อสาร
4 - ดีมาก	ทำใบกิจกรรม ทักทาย แสดงความเคารพ ได้ถูกต้องได้ด้วยตนเองด้วยความเต็มใจ
3 - ดี	ทำใบกิจกรรม ทักทาย แสดงความเคารพ ได้ถูกต้องได้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่
2 - พอใช้	ทำใบกิจกรรม ทักทาย แสดงความเคารพ ได้ถูกต้องครั้งต่อครั้งโดยไม่มีใครคอยเตือน
1 - ต้องปรับปรุง	ทำใบกิจกรรม ทักทาย แสดงความเคารพ ได้ถูกต้องก็ต่อเมื่อมีใครคอยเตือน

**แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยด้านการเข้าแถว การเรียงลำดับก่อนหลังเข้ากับ
เนื้อหาสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์**

เรื่อง การดำรงพันธุ์ของสิ่งมีชีวิต(พืช)

ชั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ดอกของพืชเป็นส่วนสำคัญที่ทำหน้าที่ในการสืบพันธุ์ดอกโดยทั่วไปประกอบด้วย กลีบเลี้ยง กลีบดอก เกสรตัวผู้ เกสรตัวเมีย ส่วนประกอบของดอกที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสืบพันธุ์ ได้แก่ เกสรเพศเมีย ประกอบด้วย รังไข่ ออวูล และเกสรตัวผู้ประกอบด้วย อันธเรณู และละอองเรณู

2. สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ 1

สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

ตัวชี้วัด

ว 1.1 ป.5/1 .สังเกตและระบุส่วนประกอบของดอกและ โครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับการสืบพันธุ์
ของพืชดอก

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ นักเรียนสามารถ :

1. ระบุส่วนประกอบของดอกพืชที่เกี่ยวข้องกับการสืบพันธุ์ได้

ด้านทักษะ / กระบวนการ : นักเรียนมีความสามารถ

1. ในการสังเกตส่วนประกอบของดอกพืชที่เกี่ยวข้องกับการสืบพันธุ์ได้

ด้านคุณลักษณะ นักเรียนมี :

1. เป็นผู้มีความวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์เข้าแถวรับงานส่งงาน เรียงลำดับก่อนหลัง

4. สาระการเรียนรู้

ส่วนประกอบของดอก การจำแนกดอกของพืชโดยใช้ส่วนประกอบของดอกเป็นเกณฑ์ การจำแนกดอกของพืชโดยใช้เกสรเพศผู้และเกสรเพศเมียเป็นเกณฑ์

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร

6. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

นักเรียนเป็นผู้มีความวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์เข้าแถวรับงานส่งงาน รู้จักเรียงลำดับก่อนหลัง

7. ชิ้นงานหรือภาระงาน

- การทำแบบทดสอบก่อนเรียน - ใบกิจกรรมที่ 1-4

8. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ กระตุ้นความสนใจ

8.1 ครูนำดอกไม้ 2 ชนิด (ดอกชบา ดอกคำสิง) มาให้นักเรียนดู แล้วยื่นดอกไม้ให้นักเรียน สังเกตและแสดงความคิดเห็นว่า ดอกไม้ทั้ง 2 ชนิด มีส่วนประกอบใดบ้างที่เหมือนกันหรือแตกต่างกัน โดยให้แสดงความคิดเห็นเรียงลำดับก่อนหลัง หากนักเรียนแย้งกันตอบจะเกิดอะไรขึ้น

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน สืบค้น

8.2 ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง ค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่องส่วนประกอบของดอก จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ดิฉันบนแล้วนักเรียนนำดอกไม้ที่ครูแจกให้มาแยกส่วนประกอบไป กระดาษ เอ 4

8.3 นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 1 ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 ให้เข้าใจแล้ว ทำแผนภาพแสดงส่วนประกอบของดอก จนได้ข้อสรุปว่า ส่วนประกอบที่สำคัญของดอกมี 4 ส่วน คือ กลีบเลี้ยง กลีบดอก เกสรเพศผู้ เกสรเพศเมียแต่ละส่วนมีหน้าที่ต่าง ๆ กัน ให้นักเรียนทำกิจกรรมที่ 1 แล้วส่งครูตรวจ ครูและนักเรียนร่วมอภิปรายจนได้ข้อสรุปว่า ส่วนนอกสุด คือ กลีบเลี้ยง ทำหน้าที่ห่อหุ้มดอกที่ยังอ่อนและป้องกันแมลง ถัดเข้าไปเป็นกลีบดอก มีสีและกลิ่นช่วยล่อแมลง และช่วยห่อหุ้มเกสรเพศผู้ และเกสรเพศเมียเมื่อดอกยังอ่อนอยู่ ถัดเข้าไปเป็นเกสรเพศผู้ และชั้นในสุดเป็นเกสรเพศเมีย ซึ่งทั้งสองส่วนนี้ทำหน้าที่สืบพันธุ์

8.4 นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 2 ข้อ 1 เมื่อพิจารณาส่วนประกอบของดอกเป็นเกณฑ์ในการจำแนกดอกจะเรียกว่าอย่างไร โดยดอกที่มีส่วนประกอบครบ 4 ส่วน คือ กลีบเลี้ยง กลีบดอก เกสรตัวผู้ เกสรตัวเมีย จัดเป็นดอกชนิดใด ดอกที่มีส่วนประกอบไม่ครบ 4 ส่วนเรียกว่าอย่างไร (ซึ่งนักเรียนควรตอบได้ว่าเป็นดอกครบส่วน และดอกไม่ครบส่วนตามลำดับ) แล้วครูจึงให้ความหมายเพิ่มเติมเกี่ยวกับดอกครบส่วนและดอกไม่ครบส่วน นักเรียนทำกิจกรรมที่ 2 เพื่อสรุปส่งครู

8.5 จากนั้นให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 2 ข้อที่ 2 พิจารณาจากการมีเกสรเพศผู้และเกสรเพศเมียเป็นเกณฑ์ในการจำแนกดอกแล้วทำกิจกรรมที่ 3 นักเรียนควรได้ข้อสรุปว่าดอกสมบูรณ์ คือ ดอกที่มีส่วนประกอบครบ 4 ส่วน คือ กลีบเลี้ยง กลีบดอก เกสรตัวผู้และเกสรตัวเมีย

8.6 ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการจำแนกดอกของพืชโดยใช้เกสรเพศผู้และเกสรเพศเมียเป็นเกณฑ์ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 2 ข้อ 2 พิจารณาจากการมีเกสรเพศผู้และเกสรเพศเมียเป็นเกณฑ์ในการจำแนกประเภทของดอกไม้ นักเรียนกลุ่มเดิม ช่วยกันสำรวจพืชดอกในบริเวณโรงเรียน กลุ่มละ 10 ชนิด และสังเกตส่วนประกอบต่าง ๆ ของดอกไม้แต่ละชนิดช่วยกันจำแนก นักเรียนทำกิจกรรมที่ 4 เป็นการสรุป ส่งงานครูเรียงลำดับก่อนหลังเพื่อความเป็นระเบียบและรวดเร็ว

8.7 ครูเน้นย้ำถึงการมีวินัยในการเรียน การส่งงานที่ได้รับมอบหมายให้เข้าแถวมาส่งให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เรียงลำดับก่อนหลัง

ขั้นสรุป อธิบายความรู้

8.8 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงส่วนประกอบของดอกซึ่งประกอบด้วยกลีบเลี้ยง กลีบดอก เกสรตัวผู้และเกสรตัวเมีย ส่วนประกอบของดอกที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสืบพันธุ์ ได้แก่ เกสรเพศเมีย ประกอบด้วย รังไข่ ออวูล และเกสรตัวผู้ประกอบด้วย อับเรณู และละอองเรณู และการจำแนกประเภทของดอกได้ โดยใช้ส่วนประกอบของดอกเป็นเกณฑ์ได้เป็นดอกครบส่วน/ดอกไม่ครบส่วน ส่วนการจำแนกโดยใช้เกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียจำแนกได้เป็นดอกสมบูรณ์และดอกไม่สมบูรณ์ และการเข้าแถวเป็นระเบียบ การแสดงความคิดเห็นเรียงลำดับก่อนหลัง

9. สื่อการเรียนรู้

- 9.1 ดอกไม้ เช่น ดอกเฟื่องฟ้า ดอกชบา ดอกแค ดอกคำลิง ดอกมะละกอ ดอกบวบแบบ
- 9.2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1
- 9.3 หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ ชั้น ป.5 สสวท. กระทรวงศึกษาธิการ

10. แหล่งการเรียนรู้

- 10.1 ห้องสมุด
- 10.2 แหล่งเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง

11. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด
ด้านความรู้	ทำแบบบันทึกกิจกรรมที่ 1-3	แบบบันทึกกิจกรรม
ด้านทักษะ / กระบวนการ	การสังเกต	แบบสังเกตการทำงานกลุ่ม
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	การสังเกต	แบบสังเกตการมีวินัยของนักเรียน

12. เกณฑ์การประเมินเกณฑ์การให้คะแนน/

ด้านความรู้

นักเรียนทำบันทึกกิจกรรมได้ถูกต้องร้อยละ 80

ด้านทักษะกระบวนการ/

นักเรียนได้คะแนน ระดับคุณภาพ 3 (ดี)ขึ้นไป

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

นักเรียนได้คะแนน ระดับคุณภาพ 3 (ดี)ขึ้นไป

แบบสังเกตด้านทักษะกระบวนการ

การทำงานกลุ่ม

คะแนน/ความหมาย	เกณฑ์การให้คะแนน
4 - ดีมาก	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มอย่างดีเยี่ยม 2. มีความตั้งใจในการทำงานอย่างดีเยี่ยม 3. ร่วมแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นกับผู้อื่นอย่างดี 4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 5. ทำงานเสร็จทันเวลา
3 - ดี	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มดี 2. มีความตั้งใจในการทำงานดี 3. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น 4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 5. ทำงานเสร็จช้ากว่าเวลาที่กำหนดไม่เกิน 5 นาที
2 - พอใช้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มพอใช้ 2. มีความตั้งใจในการทำงานพอใช้ 3. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น 4. ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 5. ทำงานเสร็จช้ากว่าเวลาที่กำหนดไม่เกิน 10 นาที
1 - ปรับปรุง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม 2. ไม่มีความตั้งใจในการทำงาน ขาดความรับผิดชอบ 3. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น 4. ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 5. ทำงานไม่เสร็จ

แบบสังเกตด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ความมีวินัยในการเข้าแถว การเรียงลำดับก่อนหลัง

คะแนน/ความหมาย	ความสามารถในการสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์
4 - ดีมาก	ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ เข้าแถวเป็นระเบียบ ได้ด้วยตนเอง
3 - ดี	ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ เข้าแถวเป็นระเบียบ โดยต้องมีการเตือนเป็นบางครั้ง
2 - พอใช้	ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ เข้าแถวเป็นระเบียบ โดยต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่
1 - ต้องปรับปรุง	ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ไม่เข้าแถวเป็นระเบียบ

ตัวอย่างกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา

ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา

รายละเอียดการจัดกิจกรรม

1. กิจกรรมทักทาย ไหว้สวย รวยยิ้ม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนแสดงการเคารพอย่างไทย
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านรักความเป็นไทย

สถานที่ บริเวณ โรงเรียน

วิธีดำเนินการ

1. จัดประชุมเพื่อสร้างความตระหนักและความเข้าใจในการดำเนินการ
 2. ครูกล่าวคำทักทายเพื่อให้นักเรียนทำความเคารพด้วยการไหว้
 3. นักเรียนทำความเคารพกันตามลำดับอาวุโส ในตอนทำกิจกรรมหน้าเสาธง
- การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก
1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

2. กิจกรรมเวรประจำวัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความจำเป็นที่รักษาสมบัติของส่วนรวม
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ ด้านจิตสาธารณะ

สถานที่ บริเวณ โรงเรียนและห้องเรียน

วิธีดำเนินการ

1. ครูประจำชั้นประชุมนักเรียนเพื่อแบ่งกลุ่มและมอบหมายบริเวณที่รับผิดชอบ
 2. นักเรียนทำกิจกรรมจิตอาสาบริเวณที่ตนเองรับผิดชอบทุกวัน
- การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก
1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
 2. ตารางผู้รับผิดชอบแต่ละเขตพื้นที่

3. กิจกรรมฝึกระเบียบวินัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกระเบียบวินัยของนักเรียน

2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมีวินัย ความมุ่งมั่นในการทำงาน และความรับผิดชอบ

สถานที่ บริเวณ โรงเรียน

วิธีดำเนินการ

1. ครูประจำชั้นเรียกนักเรียนให้มารวมกันหน้าห้อง
2. จัดให้นักเรียนเข้าแถวตามลำดับไหล่ แยกเป็นแถวนักเรียนชายหญิงอย่างละแถว-
3. นักเรียนเดินเป็นแถวเพื่อไปทำกิจกรรมทุกครั้ง
 - 3.1 การเดินเป็นแถวไปทำกิจกรรมหน้าเสาธง
 - 3.2 การเดินเข้าห้องเรียนหลังทำกิจกรรมหน้าเสาธงเสร็จ
 - 3.3 การเดินไปโรงอาหารเพื่อรับประทานอาหารกลางวัน
 - 3.4 การเดินเป็นแถวกลับบ้าน

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

4. กิจกรรมประจำวันหน้าเสาธง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
2. เพื่อฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออกในทางที่สร้างสรรค์
3. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

สถานที่ ด้านหน้าเสาธง

วิธีดำเนินการ

1. นักเรียนทุกระดับชั้นมาเข้าแถวหน้าเสาธงอย่างพร้อมเพรียงกัน
2. ประธานนักเรียนและคณะกรรมการนักเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมบริเวณหน้าเสาธง นำร้องเพลงชาติ นำไหว้พระสวามนตร์ และทำกิจกรรมสภานักเรียนตามลำดับ

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
2. บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม

5. กิจกรรมชื่นชมคนทำดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อยกย่องชมเชย ผู้ทำความดีหรือทำคุณประโยชน์ให้นักเรียนได้ถือเป็นแบบอย่าง
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านซื่อสัตย์ สุจริต

สถานที่ ด้านหน้าเสาธง

วิธีดำเนินการ

1. ครูเวรประจำวันหรือประธานนักเรียนประกาศเรียกชื่อนักเรียนที่ทำความดีออกไปยืนด้านหน้า
2. แจ้งความดีหรือพฤติกรรมที่ควรเอาเป็นแบบอย่างให้นักเรียนคนนั้นทำ
3. นักเรียนทุกคนแสดงความชื่นชมด้วยการปรบมือ

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
2. บันทึกการทำความดี

6. กิจกรรมของหายแล้วได้คืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำสิ่งของที่นักเรียนเก็บได้ส่งคืนให้กับเจ้าของ
2. เพื่อยกย่องชมเชยนักเรียนที่ทำความดี
3. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านซื่อสัตย์ สุจริต

สถานที่ ด้านหน้าเสาธง

วิธีดำเนินการ

1. ครูผู้รับผิดชอบจัดทำสมุดบันทึกการรับสิ่งของที่นักเรียนนำมาแจ้ง
2. ประธานนักเรียนหรือคณะกรรมการสถานักเรียนประกาศหาเจ้าของสิ่งของ
3. นักเรียนทุกคนแสดงความชื่นชมนักเรียนที่นำสิ่งของมาแจ้งด้วยการปรบมือ

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
2. บันทึกรับแจ้งของหาย

7. กิจกรรมคุณธรรมนำชีวิต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรมนำความรู้และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย และอยู่อย่างพอเพียง

สถานที่ ภายในห้องเรียน

วิธีดำเนินการ

1. ครูประจำชั้นมอบรรมนักเรียนเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม การมีวินัย การแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม
2. บันทึกการอบรมนักเรียน

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
2. บันทึกการอบรมนักเรียน

8. กิจกรรมสหกรณ์และออมทรัพย์ในชั้นเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกให้นักเรียนมีนิสัยรักการออมและใช้เงินอย่างรู้คุณค่า
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านอยู่อย่างพอเพียง

สถานที่ ในห้องเรียน

วิธีดำเนินการ

1. ครูผู้รับผิดชอบแจ้งให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วมสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์โรงเรียน
2. แบ่งนักเรียนให้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน
3. ครูประจำชั้นแจ้งให้นักเรียนเข้าร่วมการออมทรัพย์ในชั้นเรียนพร้อมแจกสมุดรับฝากเงินที่โรงเรียนทำให้
4. ครูประจำชั้นรับฝากเงินนักเรียนและจัดทำบัญชีทุกวัน

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
2. บันทึกการออมทรัพย์

9. กิจกรรมเข้าแถวรับอาหารและเข้าแถวซื้อของ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกความเป็นระเบียบเรียบร้อยของนักเรียน
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมีวินัย

สถานที่ บริเวณโรงอาหารและร้านค้าภายในโรงเรียน

วิธีดำเนินการ

1. ครูประจำชั้นแจ้งให้นักเรียนทราบถึงความจำเป็นที่ต้องเข้าแถวรับอาหารและเข้าแถวซื้อของ
2. นักเรียนเข้าแถวรับอาหารและเข้าแถวซื้อของทุกครั้ง

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
2. กฎระเบียบในโรงอาหาร

10. กิจกรรมพี่บริการน้อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น และเสียสละเพื่อส่วนรวม
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมีจิตสาธารณะ

สถานที่ บริเวณโรงอาหาร

วิธีดำเนินการ

1. ครูผู้รับผิดชอบประกาศรับสมัครนักเรียนเพื่อทำหน้าที่บริการน้อง
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและจัดเวรรับผิดชอบเอง โดยครูเป็นที่ปรึกษา
3. นักเรียนรุ่นพี่ให้บริการตัดข้าว ตักอาหารให้กับนักเรียนรุ่นน้อง

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
2. ตารางการให้บริการ

11. กิจกรรมพิจารณาอาหาร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนบริโภคอาหารอย่างรู้คุณค่า
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านอยู่อย่างพอเพียง

สถานที่ บริเวณโรงอาหาร

วิธีดำเนินการ

1. ให้นักเรียนที่ได้รับอาหารแล้วนั่งรอจนกว่าทุกคนจะได้รับอาหาร
2. ประธานนักเรียนนำนักเรียนกล่าวคำพิจารณาอาหารก่อนรับประทานอาหารทุกครั้ง

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
2. บทพิจารณาอาหาร

12. กิจกรรมล้างจานและทำความสะอาดโรงอาหาร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ และทำงานเสียสละเพื่อส่วนรวม
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน และมีจิตสาธารณะ

สถานที่ บริเวณโรงอาหาร

วิธีดำเนินการ

1. ครูผู้รับผิดชอบมอบให้นักเรียนแต่ละชั้นร่วมกันทำความสะอาดโรงอาหารประจำวัน

2. นักเรียนแต่ละชั้นเรียนแบ่งกลุ่มทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
3. นักเรียนชั้นที่ได้รับมอบหมายทำความสะอาดตามเวรประจำวันของตนเอง

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
2. ตารางผู้รับผิดชอบในการทำความสะอาด

13. กิจกรรมบันทึกความดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจพฤติกรรมของตนเองในแต่ละวัน
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านซื่อสัตย์สุจริต

สถานที่ ภายในห้องเรียน

วิธีดำเนินการ

1. ครูประจำชั้นให้นักเรียนบันทึกความดีของตนเองในแต่ละวัน ก่อนเลิกเรียนทุกครั้ง
2. นักเรียนเขียนบันทึกความดีของตนเอง
3. ครูประจำชั้นคัดเลือกเอาความดีของนักเรียนมากล่าวยกย่องชมเชย

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
2. บันทึกความดี

14. กิจกรรมเข้าแถวก่อนกลับบ้าน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมีวินัย

สถานที่ บริเวณด้านหน้าเสาธง

วิธีดำเนินการ

1. ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาเรียกให้นักเรียนเข้าแถวหน้าห้องเรียน
2. นักเรียนเดินเป็นแถวไปทำกิจกรรมหน้าเสาธงก่อนกลับบ้าน

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
2. บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม

15. กิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อส่วนรวม
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมีจิตสาธารณะ

สถานที่ บริเวณโรงเรียน วัด และชุมชน

วิธีดำเนินการ

1. ครูผู้รับผิดชอบแจ้งให้นักเรียนทราบถึงความสำคัญของกิจกรรมและรับสมัครนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มมีหัวหน้าและคณะทำงานรับผิดชอบ
3. มอบหมายให้แต่ละกลุ่มรับผิดชอบบริเวณต่าง ๆ ภายในโรงเรียน
4. นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่วัดหรือชุมชนจัดขึ้นเป็นประจำ

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
2. บันทึกการบำเพ็ญประโยชน์

16. กิจกรรมแต่งกายด้วยผ้าไทย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรัก และหวงแหนมรดกทางภูมิปัญญา
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านรักความเป็นไทย

สถานที่ ภายในโรงเรียน

วิธีดำเนินการ

1. ครูประจำชั้นแจ้งให้นักเรียนทราบถึงความสำคัญของการแต่งกายด้วยผ้าไทย
2. กำหนดวันให้นักเรียนทุกคนแต่งกายด้วยผ้าไทยสัปดาห์ละครั้ง
3. นักเรียนทุกคนแต่งกายด้วยผ้าไทยในวันที่กำหนดในแต่ละสัปดาห์

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
2. ตารางกำหนดการแต่งกาย

17. กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน และอยู่อย่างพอเพียง

สถานที่ ภายในโรงเรียน

วิธีดำเนินการ

1. โรงเรียนดำเนินการจัดทำแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา เช่น เรือนเพาะเห็ด นางฟ้า แปลงปลูกพืชผักผลไม้กินได้ เป็นต้น
2. แบ่งกลุ่มนักเรียนให้ดูแลรับผิดชอบแหล่งเรียนรู้แต่ละแห่ง
3. ให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติจริงในทุกชั้นตอน

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
2. บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม
3. แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

18. กิจกรรมวันสำคัญ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของวันสำคัญต่าง ๆ
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

สถานที่ ภายในโรงเรียน

วิธีดำเนินการ

1. ครูผู้รับผิดชอบทำบันทึกข้อความขออนุญาตจัดกิจกรรมวันสำคัญ
2. คณะครูประชุมวางแผนในการกำหนดกิจกรรมและขั้นตอนต่าง ๆ ร่วมกัน
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
2. บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม

19. การใช้แรงเสริม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกพฤติกรรมที่พึงประสงค์
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้

สถานที่ ภายในโรงเรียน

วิธีดำเนินการ

1. ครูประจำวิชาใช้การเสริมแรงทางบวก เช่น การยกย่อง ชมเชย หรือใช้คำพูดกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในขณะที่ทำการเรียนการสอน

2. ครูประจำวิชาจัดหาสิ่งของเพื่อเป็นรางวัลในการแข่งขันทำกิจกรรม เช่น สมุด ปากกา หรือสิ่งของอย่างอื่น

3. โรงเรียนจัดหาทุนการศึกษาเพื่อมอบให้นักเรียนที่ประพฤติดีและเรียนดีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

20. กิจกรรมนั่งสมาธิก่อนเข้าเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเรียน ฝึกให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียนมากขึ้น
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน

สถานที่ ด้านหน้าเสาธง

วิธีดำเนินการ

1. ครูเวรประจำวันบอกถึงความสำคัญของการมีสมาธิ
2. ให้นักเรียนนั่งทำสมาธิด้านหน้าเสาธงก่อนเรียนภาคเช้าทุกวัน 3 - 5 นาที

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

21. กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระประจำวัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักและระลึกถึงคุณงามความดีของศาสนา
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

สถานที่ ด้านหน้าเสาธง

วิธีดำเนินการ

1. ประธานนักเรียนนำไหว้พระสวดมนต์และแผ่เมตตาหลังเคารพธงชาติในตอนเช้า
2. ประธานนักเรียนนำไหว้พระสวดมนต์ หลังเข้าแถวก่อนกลับบ้านในตอนเย็น

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

22. กิจกรรมรักการอ่าน/บันทึกการอ่าน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกให้นักเรียนใช้เวลาให้เกิดประโยชน์และรู้จักแสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้

สถานที่ บริเวณห้องสมุด

วิธีดำเนินการ

1. ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชามอบหมายให้นักเรียนจัดทำบันทึกการอ่าน
2. มอบหมายให้นักเรียนส่งบันทึกการอ่านสัปดาห์ละครั้ง
3. ให้นักเรียนนำเสนอองค์ความรู้ที่ศึกษาค้นคว้าหน้าชั้นเรียน

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
2. บันทึกการอ่าน

23. กิจกรรมสถานักเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักวางแผนในการทำงาน
2. เพื่อฝึกให้นักเรียนวางแผนในการแก้ไขปัญหา
3. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน

สถานที่ ภายในโรงเรียน

วิธีดำเนินการ

1. ให้นักเรียนดำเนินการคัดเลือกตัวแทนของแต่ละห้องมาทำหน้าที่ในสถานักเรียน
2. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานต่าง ๆ ในสถานักเรียน
3. คณะกรรมการสถานักเรียนดำเนินการประชุมเพื่อปรึกษาหารือร่วมกันในการวางแผนการทำงานหรือหาแนวทางแก้ไขปัญหาาร่วมกันตามที่ได้รับมอบหมายจากครูผู้รับผิดชอบ

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. บันทึกการประชุมคณะกรรมการสถานักเรียน
2. การเข้าร่วมกิจกรรม
3. การวางแผนการทำงาน มอบหมายผู้รับผิดชอบ

24. กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย และมุ่งมั่นในการทำงาน

สถานที่ วัดหรือศูนย์อบรมคุณธรรม

วิธีดำเนินการ

1. ครูผู้รับผิดชอบจัดทำบันทึกเสนอขออนุญาตจัดกิจกรรม
2. ติดต่อประสานงานกับวัดหรือศูนย์อบรมเพื่อกำหนดวัน เวลา เข้าค่าย

3. ทำหนังสือขออนุญาตผู้ปกครองนำนักเรียนเข้าค่ายคุณธรรมและนำนักเรียนเข้าค่ายคุณธรรมตามวัน เวลาที่กำหนด

การวัดและประเมินผล นักเรียนมีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป โดยการประเมินจาก

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
2. ประเมินโครงการ

ตัวอย่าง ตารางการจัดกิจกรรม

ตารางการจัดกิจกรรมประจำวัน

ลำดับ ที่	กิจกรรม	ช่วงเวลา	หมายเหตุ
1	กิจกรรมทักทาย ไหว้สวย รวยยิ้ม	ก่อนเข้าเรียน	การพัฒนาขั้นศีล
2	กิจกรรมเวรประจำวัน	ก่อนเข้าเรียน	การพัฒนาขั้นศีล
3	กิจกรรมประจำวันหน้าเสาธง	ก่อนเข้าเรียน	การพัฒนาขั้นศีล
4	กิจกรรมไหว้พระสวดมนต์ประจำวัน	ก่อนเข้าเรียน	การพัฒนาขั้นสมาธิ
5	กิจกรรมชื่นชมคนทำดี	ก่อนเข้าเรียน	การพัฒนาขั้นศีล
6	กิจกรรมฝึกระเบียบวินัย	ก่อนเข้าเรียน	การพัฒนาขั้นศีล
7	กิจกรรมของหายแล้วได้คืน	ก่อนเข้าเรียน	การพัฒนาขั้นศีล
8	กิจกรรมสหกรณ์และออมทรัพย์ในชั้นเรียน	ก่อนเรียนภาคเช้า	การพัฒนาขั้นศีล
9	กิจกรรมนั่งสมาธิก่อนเรียน	ก่อนเรียนภาคเช้า	การพัฒนาขั้นสมาธิ
10	กิจกรรมคุณธรรมนำชีวิต	ก่อนเรียนภาคเช้า	การพัฒนาขั้นปัญญา
11	กิจกรรมเข้าแถวรับอาหารและเข้าแถวซื้อของ	พักเที่ยง	การพัฒนาขั้นศีล
12	กิจกรรมพี่บริการน้อง	พักเที่ยง	การพัฒนาขั้นศีล
13	กิจกรรมพิจารณาอาหาร	พักเที่ยง	การพัฒนาขั้นสมาธิ
14	กิจกรรมล้างจานและทำความสะอาดโรงอาหาร	พักเที่ยง	การพัฒนาขั้นศีล
15	กิจกรรมบันทึกความดี	ก่อนเลิกเรียน	การพัฒนาขั้นศีล
16	กิจกรรมเข้าแถวก่อนกลับบ้าน	เลิกเรียน	การพัฒนาขั้นศีล
17	กิจกรรมฝึกระเบียบวินัย	เลิกเรียน	การพัฒนาขั้นศีล

หมายเหตุ สามารถปรับลำดับของแต่ละกิจกรรมได้ตามความเหมาะสมของโรงเรียน

ตารางการจัดกิจกรรมประจำสัปดาห์

ลำดับ ที่	กิจกรรม	ช่วงเวลา	หมายเหตุ
1	กิจกรรมรักการอ่าน	ทุกวันจันทร์	การพัฒนาชั้นปัญญา
2	กิจกรรมแต่งกายด้วยผ้าไทย	ทุกวันอังคาร	การพัฒนาชั้นศีล
3	กิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์	ทุกวันพฤหัสบดี	การพัฒนาชั้นศีล
4	กิจกรรมสถานักเรียน	ทุกวันพฤหัสบดี	การพัฒนาชั้นปัญญา
5	กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง	ทุกวันศุกร์	การพัฒนาชั้นศีล

หมายเหตุ โรงเรียนสามารถปรับจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม

ตารางการจัดกิจกรรมเสริม

ลำดับ ที่	กิจกรรม	ช่วงเวลา	หมายเหตุ
1	กิจกรรมวันสำคัญ	ก่อนเข้าเรียน	การพัฒนาชั้นศีล
2	การใช้แรงเสริม รางวัลใจ	ก่อนเข้าเรียน	การพัฒนาชั้นศีล
3	กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม	ก่อนเข้าเรียน	การพัฒนาชั้นสมาธิ

หมายเหตุ โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมแต่ละกิจกรรมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

ตัวอย่างโครงการเสริมสร้างวินัย

ตัวอย่างโครงการด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม/สังคม

1. ชื่อโครงการ ร่วมด้วย ช่วยกัน ดูแลรักษาสาธารณสมบัติ

2. ความสำคัญของปัญหา

ห้องสมุดโรงเรียน ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ เป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท ทั้งที่เป็นวัสดุตีพิมพ์ และวัสดุไม่ตีพิมพ์ สามารถค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างอิสระ บริการทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือ วารสารหนังสือพิมพ์ จุลสาร วัสดุเทปและโทรทัศน์ ซีดีรอม วีซีดี ดีวีดี โดยมีบรรณารักษ์เป็นผู้ดำเนินงาน และบริหารงานต่างๆ ในห้องสมุด โดยจัดระบบเป็นหมวดหมู่ ทั้งนักเรียนยังสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลา และเป็นแหล่งที่นักเรียนสามารถเลือกแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างหลากหลาย ตามความสนใจและความต้องการของตนเอง ช่วยให้นักเรียนเป็นผู้ที่ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ ช่วยให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เกิดนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองซึ่งเป็นรากฐานในการค้นคว้าวิจัยสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ปลุกฝังให้นักเรียนเป็นพลเมืองดี เป็นนักประชาธิปไตย มีจรรยาบรรณ รู้จักปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของสังคม มีความรับผิดชอบต่อ รู้เท่าทันโลก

ห้องสมุด จึงเป็นสาธารณสมบัติภายใน โรงเรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับระเบียบวินัยด้านความรับผิดชอบต่อ และเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันภายในโรงเรียน ทุกวันนี้ นักเรียนเริ่มมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความไม่เอาใจใส่ต่อการเป็นอยู่ของตนเองและสังคมส่วนรวม ยึดความสะดวกสบายเป็นที่ตั้ง ไม่เกรงกลัวครู มีความมักง่ายละเลยต่อสาธารณสมบัติของส่วนรวม

ดังนั้น จึงควรมีการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมไม่รักษาสาธารณสมบัติของนักเรียน โดยจัดทำโครงการ “ร่วมด้วย ช่วยกัน ดูแลรักษาสาธารณสมบัติ” ขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีวินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติต่อไป

3. วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนมีวินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและช่วยดูแลรักษาสาธารณสมบัติ

4. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวีที่เข้าใช้ห้องสมุด

5. แผนการดำเนินโครงการ

5.1 ยุวบรรณารักษ์สังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่เข้าใช้บริการห้องสมุด จดบันทึกพฤติกรรมแยกประเภท

5.2 ทีมงานยุวบรรณารักษ์จัดทำป้ายณรงค์ให้นักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดเกิดความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติ

5.3 ทีมงานยุวบรรณารักษ์จัดทำติกาการเข้าใช้ห้องสมุด ดังนี้

5.3.1 ยุวบรรณารักษ์สังเกตผู้ใช้บริการ หากมีพฤติกรรมไม่รักษาสาธารณสมบัติ จะดำเนินการเตือน 1 ครั้ง และจดบันทึก

5.3.2 หากยุวบรรณารักษ์พบว่าพฤติกรรมดังกล่าวซ้ำ จะดำเนินการแจ้งครูบรรณารักษ์ เพื่อให้การอบรมต่อไป

5.4 นักเรียนที่มีพฤติกรรมรักษาสาธารณสมบัติตลอดภาคเรียน จะได้รับรูปอングเพื่อใช้จับฉลากของรางวัลต่อไป

5.5 ยุวบรรณารักษ์สรุปผลการดำเนินกิจกรรมเป็นรายเดือน

6. งบประมาณที่ใช้

7. แนวคิด / นวัตกรรมที่นำมาใช้

ยึดตามแนวคิดที่ท่านพระธรรมปิฎก (ปยุตโต.อ.ป) วิธสร้างวินัยในตนเอง ดังนี้ ได้กล่าวถึง

“การจะทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ยั่งยืนเคยชิน ย่อมมาจากจิตใจที่มีความพึงพอใจ มีความสุขในการทำพฤติกรรมนั้น เมื่อเกิดปัญญาเรียนรู้ เกิดความรู้ความเข้าใจ มองเห็นคุณค่า และประโยชน์ของการกระทำนั้น จะเป็นวิธสร้างวินัยความรับผิดชอบในตนเอง เป็นการจัดสรรโอกาส ทำให้ชีวิตและสังคมเป็นระเบียบเป็นโอกาสแก่การพัฒนามนุษย์”

8. ความเชื่อมโยงสู่วินัยเป้าหมาย

เพื่อให้ นักเรียนทุกคนมีวินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและช่วยเหลือดูแลสาธารณสมบัติ

9. วิธการวัดและประเมินผล

แบบบันทึกพฤติกรรมการเข้าใช้ห้องสมุด

10. นักเรียนผู้รับผิดชอบโครงการ

11. ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษาโครงการ

ตัวอย่างโครงการความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการตรงต่อเวลา

1. ชื่อโครงการ หน้าเสาธง ตรงเวลา เคารพธงชาติ

2. ความสำคัญของปัญหา

การที่คนเราจะเริ่มพัฒนาตนเอง สิ่งที่สำคัญมากในการเริ่มต้นคือ การเป็นคนตรงต่อเวลา การตรงต่อเวลานั้นเป็นสิ่งสำคัญ ยิ่งไม่ว่าจะอยู่ในการเรียน การทำงาน ยิ่งในวงธุรกิจใหญ่ ๆ เรื่องเวลา ยิ่งสำคัญมาก เพราะหากผิดเวลาอาจทำให้เกิดความเสียหายด้านธุรกิจเป็นอย่างมาก การตรงต่อเวลา จึงเป็นเครื่องหมายอย่างหนึ่งของคนที่มีความรับผิดชอบคนที่จะประสบความสำเร็จได้อย่างแรกที่ต้องจะยึดถือเป็นสิ่งสำคัญ คือ การเป็นคนตรงต่อเวลา

ในการเริ่มต้นมาโรงเรียนของนักเรียนในแต่ละวันนั้น สิ่งที่สำคัญเป็นอย่างมากอีกอย่างหนึ่ง คือ การมาเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้าของทุกวัน เพื่อแสดงถึงการมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ต่อตนเอง และเพื่อรับฟังการประชาสัมพันธ์ชี้แจงสิ่งต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจะแจ้งให้กับนักเรียนทราบ เพื่อผลประโยชน์ของตัวนักเรียนเอง

3. วัตถุประสงค์

เพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนมาไม่ทันเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า

4. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 100 มาเข้าแถวเคารพธงชาติ

5. แผนการดำเนินโครงการ

5.1 ประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดทำโครงการ

5.2 ระดมสมอง ระดมความคิด และร่วมกันแก้ปัญหา โดย

5.2.1 ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการมาสาย ไม่ทันเข้าแถวเคารพธงชาติ
ในตอนเช้า

5.2.2 ร่วมกันปฏิบัติตามแนวทางที่ทุกคนในห้องช่วยกันคิด

5.2.3 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ เช็กชื่อผู้มาเข้าแถวเคารพธงชาติตอนเช้าทุกวัน

5.2.4 ระดมความคิดเพื่อหาแนววัตกรรม / วิธีการแก้ปัญหา

6. งบประมาณที่ใช้

7. แนวคิด / นวัตกรรมที่นำมาใช้

สร้างความตระหนัก แรงจูงใจ สอดแทรกกิจกรรมที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการยกย่องเชิดชูบุคคลตัวอย่าง

8. ความเชื่อมโยงสู่วินัยเป้าหมาย

เพื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทุกคนมีวินัยในการตรงต่อเวลา

9. วิธีการวัดและประเมินผล

แบบบันทึกการมาเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

10. นักเรียนผู้รับผิดชอบโครงการ

11. ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษาโครงการ

ตัวอย่างกิจกรรมการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อ การเสริมสร้างวินัยนักเรียน

1. ชื่อกิจกรรม สนามกีฬาดี บริเวณสวย ด้วยนักเรียนดีมีความรับผิดชอบ

2. ความสำคัญของปัญหา

ปัญหาขยะบริเวณโรงเรียน ส่วนใหญ่เกิดจากนักเรียนไม่นำขยะของตนเองไปทิ้งลงถังขยะให้เรียบร้อย เมื่อนักเรียนคนอื่นมานั่งโต๊ะเก้าอี้ หรือใช้สนามกีฬาบาสเกตบอล สนามวอลเลย์บอล สนามหญ้า ต่อจากนักเรียนกลุ่มเดิม จึงไม่อยากรนำขยะเหล่านั้นไปทิ้งเพราะคิดว่าไม่ใช่ของตน จึงทำให้ขยะเหล่านั้นเพิ่มมากขึ้นในบริเวณม้านั่งอ่อน สนามหญ้าฟุตบอล สนามกีฬาต่าง ๆ หรือสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน ขยะเหล่านี้มาจากถุงพลาสติก ถูขนมต่าง ๆ ตลอดจนขยะที่เกิดจากการทำงานของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นกระดาษขาว กระดาษสี หรือเศษกระดาษที่นักเรียนใช้แล้ว

ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นจริงกับบริเวณต่าง ๆ ของโรงเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวีจึงได้สังเกตเห็นความสำคัญของปัญหาขยะเหล่านี้ เพื่อจะทำให้บริเวณในโรงเรียนสะอาด เรียบร้อย และที่สำคัญมากไปกว่านั้นคือความรับผิดชอบต่อส่วนรวมของนักเรียนที่ต้องการสร้างและปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับนักเรียน คณะผู้ดำเนินการจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เมื่อนักเรียนมีความรับผิดชอบในโรงเรียนแล้วจะช่วยให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในสังคมนอกโรงเรียนหรือในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย

3. วัตถุประสงค์

เพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนไม่รักษาความสะอาดและไม่รักษาสมบัติของส่วนรวม

4. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ทุกคน รักษาความสะอาดบริเวณภายในโรงเรียนและรักษาสมบัติของส่วนรวม

5. แผนการดำเนินงาน

1. ประชุมฝ่ายบริหารและคณะครูที่รับผิดชอบ ปรึกษาหารือเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหา
2. วิเคราะห์ส่วนได้ส่วนเสียของการดำเนินการที่วางแผน
3. ระดมสมอง และร่วมกันแก้ปัญหา ดังนี้
 - การเตรียมสถานที่ สนามกีฬา นักเรียนดีมีความรับผิดชอบ ทำความสะอาดสนามกีฬา พื้น บริเวณโรงเรียน พื้น โต๊ะเก้าอี้ม้านั่งอ่อน เพิ่มถังขยะ โดยแยกประเภทขยะ ฯลฯ
 - การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบบริเวณต่าง ๆ ในการดูแลสอดส่อง และสังเกตพฤติกรรมของผู้ใช้สนาม หรือบริเวณนั่งเล่นของโรงเรียน

- การสร้างข้อตกลงระหว่างการใช้สถานที่ ร่วมกับนักเรียน โดยถ้าบริเวณไหนสะอาดขึ้น ไม่มีขยะต่าง ๆ ทางโรงเรียนจะมีรางวัล กล่าวชื่นชม เป็นแบบอย่างที่ดี

- สรุปผลและรายงานผลการดำเนินการอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

6. งบประมาณที่ใช้

7. แนวคิด / ที่นำมาใช้นวัตกรรม

การเสริมสร้างความรับผิดชอบของผู้เรียน โดยใช้แรงจูงใจ

8. ความเชื่อมโยงสู่วินัยเป้าหมาย

เพื่อให้ นักเรียนทุกคนมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

9. วิธีการวัดและประเมินผล

1. แบบบันทึกการตรวจความสะอาด

2. แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้สนามกีฬา บริเวณพื้นที่พักผ่อนในโรงเรียน

10. ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

11. นักเรียนผู้รับผิดชอบโครงการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2542). **กรอบความคิดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). **คู่มือครูเพื่อพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2554**. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร: แมทซ์พอยท์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุรดา ไชยสงคราม. (2556). **กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณชีพัฒนชาติ สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างวิธีการประเมินกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา

วิธีดำเนินการ

วิธีดำเนินการประเมินกิจกรรมตามหลักไตรสิกขาในโรงเรียนทรัพย์ทวี ใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2554 : 83) ดังต่อไปนี้

0.00 - 49.99	ระดับคุณภาพ	ต้องปรับปรุง
50.00 - 59.99	ระดับคุณภาพ	ควรปรับปรุง
60.00 - 74.99	ระดับคุณภาพ	พอใช้
75.00 - 89.99	ระดับคุณภาพ	ดี
90.00 ขึ้นไป	ระดับคุณภาพ	ดีมาก

รายละเอียดของการดำเนินการกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การดำเนินการกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา

กระบวนการ	วิธีดำเนินการ/ วิธีการพัฒนา	ประเมินผล การดำเนินการ	หมายเหตุ
การพัฒนาขั้นต้น กิจกรรมประจำวัน	1. กิจกรรมทักทายไหว้ สว ย รวยยิ้ม นักเรียน แสดงความเคารพ ครู พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และผู้ใหญ่โดยการยิ้ม ไหว้และกล่าวคำทักทาย ทุกครั้งเมื่อเจอกัน 2. กิจกรรมจิตอาสา ประจำวัน นักเรียนทำ ความสะอาดห้องเรียน หรือบริเวณที่อาสา รับผิดชอบทุกวัน	1. นักเรียนแสดงความ เคารพ ครู พ่อแม่หรือ ผู้ปกครองและผู้ใหญ่ โดยการยิ้ม ไหว้และ กล่าวคำทักทายทุกครั้ง เมื่อเจอกัน 2. นักเรียนมีความ รับผิดชอบในทำ ความสะอาดห้องเรียนหรือ บริเวณที่อาสา รับผิดชอบทุกวัน	การประเมินคิดเป็น ร้อยละของจำนวนข้อที่ เป็นไปตามเกณฑ์การ พิจารณา (X) ต่อจำนวน ข้อที่พิจารณา $(X \times 100) / 14$ แล้วนำไป เทียบเกณฑ์คุณภาพ เกณฑ์ระดับคุณภาพ 0.00 - 49.99 หมายถึง ต้องปรับปรุง 50.00 - 59.99 หมายถึง ควรปรับปรุง 60.00 - 74.99 หมายถึง พอใช้ 75.00 - 89.99 หมายถึง ดี 90.00 ขึ้นไป หมายถึง ดีมาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการ	วิธีดำเนินการ/ วิธีการพัฒนา	ประเมินผล การดำเนินการ	หมายเหตุ
การพัฒนาขั้นสี่ กิจกรรมประจำวัน (ต่อ)	3. กิจกรรมฝึกระเบียบวินัยให้นักเรียนฝึกระเบียบวินัยในขณะที่กำลังทำกิจกรรม เช่น นักเรียนเดินเป็นแถวไปทำกิจกรรมหน้าเสาธงเดินเป็นแถวเข้าห้องเรียนหลังทำกิจกรรมหน้าเสาธงเสร็จ เดินเป็นแถวไปโรงอาหาร เดินเป็นแถวกลับบ้าน 4. กิจกรรมประจำวันหน้าเสาธง นักเรียนทำกิจกรรมประจำวันหน้าเสาธง กิจกรรมสภานักเรียน 5. กิจกรรมชื่นชมคนทำดี กล่าวชื่นชมนักเรียนที่ทำความดีในแต่ละวัน ต่อหน้าเพื่อนๆ นักเรียน 6. กิจกรรมของหายแล้วได้คืน นำวัตถุหรือสิ่งของที่นักเรียนเก็บได้ และนำมาแจ้งครูมาประกาศหาเจ้าของ 7. กิจกรรมสมาทานศีลและรักษาศีล	3. นักเรียนเข้าแถวและเดินอย่างมีระเบียบวินัยในขณะที่กำลังทำกิจกรรม เช่น นักเรียนเดินเป็นแถวไปทำกิจกรรมหน้าเสาธงเดินเป็นแถวเข้าห้องเรียนหลังทำกิจกรรมหน้าเสาธงเสร็จ เดินเป็นแถวไปโรงอาหารรับประทานอาหารกลางวัน เดินเป็นแถวกลับบ้าน 4. นักเรียนทำกิจกรรมประจำวันหน้าเสาธง กิจกรรมสภานักเรียน 5. ครูแหวหรือประธานนักเรียนกล่าวชื่นชมนักเรียนที่ทำความดีในแต่ละวันต่อหน้าเพื่อนๆ นักเรียน 6. นักเรียนนำวัตถุหรือสิ่งของที่เก็บได้มาแจ้งครูประกาศหาเจ้าของ 7. นักเรียนสามารถกล่าวคำสมาทานศีลและปฏิบัติตามศีล 5	การประเมินคิดเป็นร้อยละของจำนวนข้อที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา (X) ต่อจำนวนข้อที่พิจารณา $(X \times 100) / 14$ แล้วนำไปเทียบเกณฑ์คุณภาพ เกณฑ์ระดับคุณภาพ 0.00 - 49.99 หมายถึง ต้องปรับปรุง 50.00 - 59.99 หมายถึง ควรปรับปรุง 60.00 - 74.99 หมายถึง พอใช้ 75.00 - 89.99 หมายถึง ดี 90.00 ขึ้นไป หมายถึง ดีมาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการ	วิธีดำเนินการ/ วิธีการพัฒนา	ประเมินผล การดำเนินการ	หมายเหตุ
การพัฒนาขั้นต้น กิจกรรมประจำวัน (ต่อ)	<p>8. กิจกรรมสหกรณ์และ ออมทรัพย์ในชั้นเรียน นักเรียนได้ฝึกการจัดทำ บันทึกรายรับต่าง ๆ และส่งเสริมให้นักเรียน ออมทรัพย์กับครูประจำ ชั้นทุกวัน</p> <p>9. กิจกรรมเข้าแถวรับ อาหารและเข้าแถวซื้อ ของ การให้นักเรียนเข้า แถวตามลำดับก่อน-หลัง ในการรับประทานอาหารกลางวัน ตลอดจนการซื้อของใน ร้านค้าหรือในร้าน สหกรณ์ในโรงเรียน</p> <p>10. กิจกรรมพี่บริการ น้อง นักเรียนรุ่นพี่หรือ นักเรียนชั้นที่สูงกว่าอาสา บริการตัดข้าว ตักอาหาร หรือแจกสิ่งของให้กับ นักเรียนรุ่นน้องหรือชั้น ที่ต่ำกว่า</p> <p>11. กิจกรรมพิจารณา อาหาร นักเรียนกล่าวคำ พิจารณาอาหารพร้อมกัน ทุกครั้งก่อนที่จะทาน อาหารกลางวัน</p>	<p>8. นักเรียนจัดทำบันทึก รายรับต่าง ๆ และมีการ ออมทรัพย์กับครูประจำ ชั้นทุกวัน</p> <p>9. นักเรียนเข้าแถว ตามลำดับก่อน-หลังใน การรับประทานอาหารกลางวัน ตลอดจนการซื้อของใน ร้านค้าหรือในร้าน สหกรณ์โรงเรียน</p> <p>10. นักเรียนรุ่นพี่หรือ นักเรียนชั้นที่สูงกว่ามี จิตอาสาบริการตัดข้าว ตักอาหาร หรือแจก สิ่งของให้กับนักเรียน รุ่นน้องหรือชั้นที่ต่ำกว่า</p> <p>11. นักเรียนกล่าวคำ พิจารณาอาหารพร้อม ๆ กันทุกครั้ง ก่อนที่จะ รับประทานอาหาร กลางวัน</p>	<p>การประเมินคิดเป็น ร้อยละของจำนวนข้อที่ เป็นไปตามเกณฑ์การ พิจารณา (X) ต่อจำนวน ข้อที่พิจารณา $(X \times 100) / 14$ แล้วนำไป เทียบเกณฑ์คุณภาพ</p> <p>เกณฑ์ระดับคุณภาพ</p> <p>0.00 - 49.99 หมายถึง ต้องปรับปรุง</p> <p>50.00 - 59.99 หมายถึง ควรปรับปรุง</p> <p>60.00 - 74.99 หมายถึง พอใช้</p> <p>75.00 - 89.99 หมายถึง ดี</p> <p>90.00 ขึ้นไป หมายถึง ดีมาก</p>

ตารางที่ (ต่อ) 1

กระบวนการ	วิธีดำเนินการ/ วิธีการพัฒนา	ประเมินผล การดำเนินการ	หมายเหตุ
การพัฒนาขั้นต้น กิจกรรมประจำวัน (ต่อ)	12. กิจกรรมล้างจาน และทำความสะอาดโรง อาหาร การให้นักเรียน ล้างจานหรือชามที่ใส่ อาหารรับประทานด้วย ตนเอง และทำความสะอาด สะอาดบริเวณห้องครัว และโรงอาหาร 13. กิจกรรมบันทึกความ ดี การให้นักเรียนเขียน ความดีที่ได้กระทำในแต่ละ วัน ทั้งขณะอยู่ที่บ้าน และขณะที่อยู่ในโรงเรียน 14. กิจกรรมเข้าแถวก่อน กลับบ้าน นักเรียนทุกชั้น เข้าแถวรวมกันทำ กิจกรรมไหว้พระสวด มนต์ก่อนกลับบ้านเป็น ประจำทุกวัน	12. นักเรียนล้างจาน หรือชามที่ใส่อาหาร ของตนเอง และทำความสะอาด สะอาดบริเวณห้องครัว และโรงอาหารเมื่อ รับประทาน อาหาร เสร็จแล้ว 13. นักเรียนเขียนความดี ที่ได้กระทำในแต่ละวัน ทั้งขณะอยู่ที่บ้านและ ขณะที่อยู่ในโรงเรียน 14. นักเรียนทุกชั้น มี การเข้าแถวรวมกันทำ กิจกรรมไหว้พระสวด มนต์ก่อนกลับบ้านเป็น ประจำทุกวัน	การประเมินคิดเป็น ร้อยละของจำนวนข้อที่ เป็นไปตามเกณฑ์การ พิจารณา (X) ต่อจำนวน ข้อที่พิจารณา $(X \times 100) / 14$ แล้วนำไป เทียบเกณฑ์คุณภาพ เกณฑ์ระดับคุณภาพ 0.00 - 49.99 หมายถึง ต้องปรับปรุง 50.00 - 59.99 หมายถึง ควรปรับปรุง 60.00 - 74.99 หมายถึง พอใช้ 75.00 - 89.99 หมายถึง ดี 90.00 ขึ้นไป หมายถึง ดีมาก
การพัฒนาขั้นสมานธิ กิจกรรมประจำวัน	1. กิจกรรมฝึกสมาธิ ก่อนเรียน นักเรียนทุก ชั้นฝึกสมาธิช่วงเวลา สั้น ๆ ประมาณ 3-5 นาที ก่อนการเรียนภาค เช้าทุก ๆ วัน หรือให้ฝึก สมาธิก่อนเรียนทุก ๆ ชั่วโมง	1. นักเรียนทุกชั้นฝึก สมาธิช่วงเวลาสั้น ๆ ประมาณ 3-5 นาที ก่อน การเรียนภาคเช้าทุก ๆ วัน หรือให้ฝึกสมาธิ ก่อนเรียนทุก ๆ ชั่วโมง	การประเมินคิดเป็น ร้อยละของจำนวนข้อที่ เป็นไปตามเกณฑ์การ พิจารณา (X) ต่อจำนวน ข้อที่พิจารณา $(X \times 100) / 5$ แล้วนำไป เทียบเกณฑ์คุณภาพ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการ	วิธีดำเนินการ/ วิธีการพัฒนา	ประเมินผล การดำเนินการ	หมายเหตุ
การพัฒนาขั้นสมานธิ กิจกรรมประจำวัน (ต่อ)	<p>2. กิจกรรมสติมาปัญญา เกิด นักเรียนท่องบท สูตรคุณหรือบท อาชยานต่าง ๆ เพื่อ เตรียมความพร้อมก่อน เรียน หรือให้ฝึกพร้อมกับ กิจกรรมอื่น ๆ เช่น การ เดินเป็นแถว เป็นต้น</p> <p>3. กิจกรรมสมาธิผ่าน บทเพลง นักเรียนฝึก สมาธิโดยการเปิดเพลง ประกอบเบา ๆ</p> <p>4. กิจกรรมไหว้พระ สวดมนต์ประจำวัน นักเรียนไหว้พระสวด มนต์ แผ่เมตตาในตอน เช้าและตอนเย็นก่อน กลับบ้านทุกวัน</p> <p>5. กิจกรรมรู้สึกตัวทุก ชั่วโมง กระตุ้นให้ นักเรียนรู้สึกตัวก่อนทำ กิจกรรมหรือก่อนเรียน ทุกครั้ง โดยการระลึก ในใจ เช่น ระลึกว่าเรา จะตั้งใจทำกิจกรรมด้วย ความเคารพ</p>	<p>2. นักเรียนท่องบทสูตร คุณหรือบทอาชยาน ต่าง ๆ เพื่อเตรียมความ พร้อมก่อนเรียน หรือให้ ฝึกพร้อมกับกิจกรรมอื่นๆ เช่น การเดินเป็นแถวไป เคารพธงชาติ การเดิน เป็นแถวไปโรงอาหาร การเดินเป็นแถวกลับ บ้าน เป็นต้น</p> <p>3. นักเรียนฝึกสมาธิโดย การเปิดเพลงประกอบ เบา ๆ</p> <p>4. นักเรียนไหว้พระสวด มนต์ แผ่เมตตา ในตอน เช้าและตอนเย็นก่อน กลับบ้านทุกวัน</p> <p>5. การกระตุ้นให้ นักเรียนรู้สึกตัวก่อนทำ กิจกรรมหรือก่อนเรียน ทุกครั้ง โดยการระลึก ในใจ เช่น ระลึกว่าเรา จะตั้งใจทำกิจกรรมด้วย ความเคารพ</p>	<p>การประเมินคิดเป็น ร้อยละของจำนวนข้อที่ เป็นไปตามเกณฑ์การ พิจารณา (X) ต่อจำนวน ข้อที่พิจารณา ($X \times 100$)/5 แล้วนำไป เทียบเกณฑ์คุณภาพ</p> <p>เกณฑ์ระดับคุณภาพ</p> <p>0.00 - 49.99 หมายถึง ต้องปรับปรุง</p> <p>50.00 - 59.99 หมายถึง ควรปรับปรุง</p> <p>60.00 - 74.99 หมายถึง พอใช้</p> <p>75.00 - 89.99 หมายถึง ดี</p> <p>90.00 ขึ้นไป หมายถึง ดีมาก</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการ	วิธีดำเนินการ/ วิธีการพัฒนา	ประเมินผล การดำเนินการ	หมายเหตุ
<p>การพัฒนาขั้นสมมติ กิจกรรมประจำ สัปดาห์</p>	<p>1. กิจกรรมสวดมนต์ แปล โรงเรียนจัด กิจกรรมไหว้พระสวด มนต์ในช่วงโมงสุดท้าย ของเย็นวันศุกร์</p> <p>2. กิจกรรมฝึกสมาธิผ่าน กิจกรรม โรงเรียนจัด กิจกรรมชุมนุมหรือ ชมรมตามความต้องการ ความถนัด หรือความ สนใจของนักเรียน เช่น งานศิลปะ ดนตรี และ กีฬา เพื่อเป็นการฝึก สมาธิโดยการทำ กิจกรรมนั้น ๆ</p>	<p>1. นักเรียนทุกชั้นทำ กิจกรรมไหว้พระสวด มนต์แปล ในช่วงโมง สุดท้ายของวันศุกร์ ทุก สัปดาห์</p> <p>2. โรงเรียนจัดกิจกรรม ชุมนุมหรือชมรมศิลปะ ดนตรี และกีฬา เป็นต้น ตามความต้องการ ความ ถนัด หรือความสนใจ ของนักเรียน เพื่อเป็น การฝึกสมาธิโดยการทำ กิจกรรมนั้น ๆ</p>	<p>การประเมินคิดเป็น ร้อยละของจำนวนข้อที่ เป็นไปตามเกณฑ์การ พิจารณา (X) ต่อจำนวน ข้อที่พิจารณา $(X \times 100) / 2$ แล้วนำไป เทียบเกณฑ์คุณภาพ</p> <p>เกณฑ์ระดับคุณภาพ</p> <p>0.00 - 49.99 หมายถึง ต้องปรับปรุง</p> <p>50.00 - 59.99 หมายถึง ควรปรับปรุง</p> <p>60.00 - 74.99 หมายถึง พอใช้</p> <p>75.00 - 89.99 หมายถึง ดี</p> <p>90.00 ขึ้นไป หมายถึง ดีมาก</p>
<p>การพัฒนาขั้นสมมติ กิจกรรมเสริม</p>	<p>1. กิจกรรมเข้าค่าย คุณธรรม การนำ นักเรียนทุกชั้น ไปเข้า ค่ายคุณธรรม อย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง</p>	<p>1. โรงเรียนจัดกิจกรรม เข้าค่ายคุณธรรม อย่าง น้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง</p>	<p>การประเมินคิดเป็น ร้อยละของจำนวนข้อที่ เป็นไปตามเกณฑ์การ พิจารณา (X) ต่อจำนวน ข้อที่พิจารณา $(X \times 100) / 1$ แล้วนำไป เทียบเกณฑ์คุณภาพ</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กระบวนการ	วิธีดำเนินการ/ วิธีการพัฒนา	ประเมินผล การดำเนินการ	หมายเหตุ
การพัฒนาชั้นปัญญา กิจกรรมประจำ สัปดาห์	1. กิจกรรมรักการอ่าน / บันทึกการอ่าน ครูประจำ ชั้นหรือครูประจำวิชา มอบหมายให้นักเรียน ศึกษาค้นคว้าเรื่องที่ นักเรียนสนใจหรืออ่าน หนังสือแล้วบันทึกความ รู้ที่ได้จากการอ่านทุกครั้ง 2. กิจกรรมสถานักเรียน ครูมอบหมายให้นักเรียน วางแผนดำเนินการจัด กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายใน ภายนอกโรงเรียนหรือให้ นักเรียนช่วยกันหาแนว ทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน	1. นักเรียนจัดทำบันทึก การอ่าน เรื่องที่ครู มอบหมายให้ศึกษา ค้นคว้าหรือเรื่องที่ นักเรียนสนใจ 2. สถานักเรียน วาง แผนการดำเนินการจัด กิจกรรมต่าง ๆ ทั้ง ภายในและภายนอก โรงเรียน หรือให้ นักเรียนช่วยกันหาแนว ทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน	การประเมินคิดเป็น ร้อยละของจำนวนข้อที่ เป็นไปตามเกณฑ์การ พิจารณา (X) ต่อจำนวน ข้อที่พิจารณา $(X \times 100) / 2$ แล้วนำไป เทียบเกณฑ์คุณภาพ เกณฑ์ระดับคุณภาพ 0.00 - 49.99 หมายถึง ต้องปรับปรุง 50.00 - 59.99 หมายถึง ควรปรับปรุง 60.00 - 74.99 หมายถึง พอใช้ 75.00 - 89.99 หมายถึง ดี 90.00 ขึ้นไป หมายถึง ดีมาก
การพัฒนาชั้นปัญญา กิจกรรมเสริม	1. กิจกรรมโครงการ คุณธรรมให้นักเรียน จัดทำโครงการเกี่ยวกับ คุณธรรม โดยมีครูประจำ ชั้นคอยดูแลให้คำแนะนำ 2. กิจกรรมพึงธรรมตาม กาล โรงเรียนนิมนต์ พระมาอบรมนักเรียนที่ โรงเรียนเป็นครั้งคราว	1. นักเรียนสามารถ ดำเนินการจัดทำ โครงการเกี่ยวกับ คุณธรรม โดยมีครู ประจำชั้นคอยดูแลให้ คำแนะนำ 2. โรงเรียนนิมนต์พระ มาให้การอบรมนักเรียน ที่โรงเรียนเป็นครั้งคราว	การประเมินคิดเป็น ร้อยละของจำนวนข้อที่ เป็นไปตามเกณฑ์การ พิจารณา (X) ต่อจำนวน ข้อที่พิจารณา $(X \times 100) / 2$ แล้วนำไปเทียบเกณฑ์ คุณภาพ

**แบบประเมินผลการดำเนินการกิจกรรมตามหลักไตรสิกขา
ของนักเรียนโรงเรียนทรัพย์ทวี**

การพัฒนาขั้นศีล กิจกรรมประจำวัน

รายการประเมินเกณฑ์การพิจารณา	บันทึกข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมที่เป็นหลักฐานหรือรับรอง สนับสนุนการประเมินตามเกณฑ์โดยการศึกษาเอกสาร/สัมภาษณ์/สังเกต/อื่น ๆ	มี/ไม่มี
<p>1. กิจกรรมทักทายไหว้สวย รวยยิ้ม นักเรียนแสดงความเคารพ ครู พ่อแม่ หรือผู้ปกครองและผู้ใหญ่โดยการยิ้มไหว้และกล่าวคำทักทายทุกครั้งเมื่อเจอกัน</p> <p>2. กิจกรรมจิตอาสาประจำวันนักเรียน ทำความสะอาดห้องเรียนหรือบริเวณที่อาสารับผิดชอบทุกวัน</p> <p>3. กิจกรรมฝึกระเบียบวินัยให้นักเรียน ฝึกระเบียบวินัยในขณะที่กำลังทำกิจกรรม เช่น นักเรียนเดินเป็นแถวไปทำกิจกรรมหน้าเสาธง เดินเป็นแถวเข้าห้องเรียนหลังทำกิจกรรมหน้าเสาธงเสร็จ เดินเป็นแถวไปโรงอาหาร เดินเป็นแถวกลับบ้าน</p> <p>4. กิจกรรมประจำวันหน้าเสาธง นักเรียนทำกิจกรรมประจำวันหน้าเสาธง กิจกรรมสภานักเรียน</p> <p>5. กิจกรรมชื่นชมคนทำดี กล่าวชื่นชม นักเรียนที่ทำความดีในแต่ละวันต่อหน้าเพื่อน ๆ นักเรียน</p>		

การพัฒนาขั้นสี่ กิจกรรมประจำวัน(ต่อ)

รายการประเมินเกณฑ์การพิจารณา	บันทึกข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมที่เป็นหลักฐานหรือรับรอง สนับสนุนการประเมินตามเกณฑ์โดยการศึกษาเอกสาร/สัมภาษณ์/สังเกต/อื่น ๆ	มี/ไม่มี
<p>6. กิจกรรมของหายแล้วได้คืน นำวัตถุหรือสิ่งของที่นักเรียนเก็บได้ และนำมาแจ้งครูมาประกาศหาเจ้าของ</p> <p>7. กิจกรรมสมาทานศีลและรักษาศีล การกล่าวคำสมาทานศีล 5</p> <p>8. กิจกรรมสหกรณ์และออมทรัพย์ในชั้นเรียน นักเรียนได้ฝึกการทำบันทึกรายรับต่าง ๆ และส่งเสริมให้นักเรียนออมทรัพย์กับครูประจำชั้นทุกวัน</p> <p>9. กิจกรรมเข้าแถวรับอาหารและเข้าแถวซื้อของ การให้นักเรียนเข้าแถวตามลำดับก่อน-หลังในการรับอาหารกลางวันตลอดจนการซื้อของในร้านค้าหรือในร้านสหกรณ์ในโรงเรียน</p> <p>10. กิจกรรมพี่บริการน้อง นักเรียนรุ่นพี่หรือนักเรียนชั้นที่สูงกว่าอาสาบริการ ตักข้าว ตักอาหาร หรือแจกสิ่งของให้กับนักเรียนรุ่นน้องหรือชั้นที่ต่ำกว่า</p> <p>11. กิจกรรมพิจารณาอาหาร นักเรียนกล่าวคำพิจารณาอาหารพร้อมกันทุกครั้งก่อนที่จะทานอาหารกลางวัน</p> <p>12. กิจกรรมล้างจานและทำความสะอาดโรงอาหาร การให้นักเรียนล้างจานหรือชามที่ใส่อาหารรับประทานด้วยตนเอง และทำความสะอาดบริเวณห้องครัวและโรงอาหาร</p>		

การพัฒนาขั้นสี่ กิจกรรมประจำวัน(ต่อ)

รายการประเมินเกณฑ์การพิจารณา	บันทึกข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมที่เป็นหลักฐานหรือรับรอง สนับสนุนการประเมินตามเกณฑ์โดยการศึกษาเอกสาร/สัมภาษณ์/สังเกต/อื่น ๆ	มี/ไม่มี
13. กิจกรรมบันทึกความดี การให้นักเรียนเขียนความดีที่ได้กระทำในแต่ละวัน ทั้งขณะอยู่ที่บ้านและขณะที่อยู่ในโรงเรียน 14. กิจกรรมเข้าแถวก่อนกลับบ้าน นักเรียนทุกชั้นเข้าแถวรวมกันทำกิจกรรมไหว้พระสวดมนต์ก่อนกลับบ้านเป็นประจำทุกวัน		
หมายเหตุ √ = มีเป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา X = ไม่มีไม่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา		
สรุปผลการประเมินการพัฒนาขั้นสี่ กิจกรรมประจำวัน จำนวน.....ข้อ คิดเป็นร้อยละของจำนวนข้อที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา (X) ต่อจำนวนข้อที่พิจารณา (X x100)/14 เท่ากับ.....		
ระดับคุณภาพ 0.00 - 49.99 หมายถึง ต้องปรับปรุง 50.00 - 59.99 หมายถึง ควรปรับปรุง 60.00 - 74.99 หมายถึง พอใช้ 75.00 - 89.99 หมายถึง ดี 90.00 ขึ้นไป หมายถึง ดีมาก		

ข้อมูลหลักฐานการตรวจเยี่ยม และแหล่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร สังเกตและสัมภาษณ์ รวมทั้งข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

การพัฒนาขั้นสมาธิ กิจกรรมประจำวัน

รายการประเมินเกณฑ์การพิจารณา	บันทึกข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมที่เป็นหลักฐาน หรือรับรอง สนับสนุนการประเมินตามเกณฑ์โดย การศึกษาเอกสาร/สัมภาษณ์/สังเกต/อื่น ๆ	มี/ไม่มี
<p>1. กิจกรรมฝึกสมาธิก่อนเรียนนักเรียน ทุกชั้นฝึกสมาธิช่วงเวลาสั้น ๆ ประมาณ 3-5 นาที ก่อนการเรียนภาค เข้าทุก ๆ วัน หรือให้ฝึกสมาธิก่อน เรียนทุก ๆ ชั่วโมง</p> <p>2. กิจกรรมสติมาปัญญาเกิด นักเรียน ท่องบทสุตรคุณหรือบทอาขยาน ต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อน เรียน หรือให้ฝึกร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การเดินเป็นแถว เป็นต้น</p> <p>3. กิจกรรมสมาธิผ่านบทเพลงนักเรียน ฝึกสมาธิโดยการเปิดเพลงประกอบ เบา ๆ</p> <p>4. กิจกรรมไหว้พระสวดมนต์ ประจำวัน นักเรียนไหว้พระสวดมนต์ แผ่เมตตาในตอนเช้าและตอนเย็นก่อน กลับบ้านทุกวัน</p> <p>5. กิจกรรมรู้สึกตัวทุกชั่วโมง กระตุ้น ให้นักเรียนรู้สึกตัวก่อนทำกิจกรรม หรือก่อนเรียนทุกครั้ง โดยการระลึก ในใจ เช่น ระลึกว่าเราจะตั้งใจทำ กิจกรรมด้วยความเคารพ</p>		

หมายเหตุ	\sqrt = มีเป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา	\times = ไม่มีไม่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา
สรุปผลการประเมินการพัฒนาขั้นสมมติ	กิจกรรมประจำวัน จำนวน.....ข้อ คิดเป็นร้อยละของจำนวนข้อที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา (X) ต่อจำนวนข้อที่พิจารณา $(X \times 100) / 5$ เท่ากับ.....	
ระดับคุณภาพ	0.00 - 49.99 หมายถึง ต้องปรับปรุง	50.00 - 59.99 หมายถึง ควรปรับปรุง
	60.00 - 74.99 หมายถึง พอใช้	75.00 - 89.99 หมายถึง ดี
	90.00 ขึ้นไป หมายถึง ดีมาก	

ข้อมูลหลักฐานการตรวจเยี่ยม และแหล่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร สังเกตและสัมภาษณ์ รวมทั้งข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

การพัฒนาขั้นสมมติ กิจกรรมประจำสัปดาห์

รายการประเมินเกณฑ์การพิจารณา	บันทึกข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมที่เป็นหลักฐานหรือรับรอง สนับสนุนการประเมินตามเกณฑ์โดยการศึกษาเอกสาร/สัมภาษณ์/สังเกต/อื่น ๆ	มี/ไม่มี
1. กิจกรรมสวดมนต์แปล โรงเรียนจัดกิจกรรมไหว้พระสวดมนต์ในชั่วโมงสุดท้ายของเย็นวันศุกร์		
2. กิจกรรมฝึกสมาธิผ่านกิจกรรมโรงเรียนจัดกิจกรรมชุมนุมหรือชมรมตามความต้องการ ความถนัด หรือความสนใจของนักเรียน เช่น งานศิลปะ ดนตรี และกีฬา เพื่อเป็นการฝึกสมาธิโดยการทำกิจกรรมนั้น ๆ		

หมายเหตุ	\checkmark = มีเป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา	\times = ไม่มีไม่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา
สรุปผลการประเมินการพัฒนาขั้นสมมติ	กิจกรรมประจำสัปดาห์ จำนวน.....ข้อ คิดเป็นร้อยละของจำนวนข้อที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา (X) ต่อจำนวนข้อที่พิจารณา (X x100)/2 เท่ากับ.....	
ระดับคุณภาพ	0.00 - 49.99 หมายถึง ต้องปรับปรุง	50.00 - 59.99 หมายถึง ควรปรับปรุง
	60.00 - 74.99 หมายถึง พอใช้	75.00 - 89.99 หมายถึง
	90.00 ขึ้นไป หมายถึง ดีมาก	

ข้อมูลหลักฐานการตรวจเยี่ยม และแหล่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร สังเกตและสัมภาษณ์ รวมทั้งข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

การพัฒนาขั้นสมมติ กิจกรรมเสริม

รายการประเมินเกณฑ์การพิจารณา	บันทึกข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมที่เป็นหลักฐานหรือรับรอง สนับสนุนการประเมินตามเกณฑ์โดยการศึกษาเอกสาร/สัมภาษณ์/สังเกต/อื่น ๆ	มี/ไม่มี
1. กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม การนำนักเรียนทุกชั้นไปเข้าค่ายคุณธรรมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง		
หมายเหตุ	\checkmark = มีเป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา	\times = ไม่มีไม่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา
สรุปผลการประเมินการพัฒนาขั้นสมมติ	กิจกรรมเสริม จำนวน.....ข้อ คิดเป็นร้อยละของจำนวนข้อที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา (X) ต่อจำนวนข้อที่พิจารณา (X x100)/1 เท่ากับ.....	
ระดับคุณภาพ	0.00 - 49.99 หมายถึง ต้องปรับปรุง	50.00 - 59.99 หมายถึง ควรปรับปรุง
	60.00 - 74.99 หมายถึง พอใช้	75.00 - 89.99 หมายถึง
	90.00 ขึ้นไป หมายถึง ดีมาก	

ข้อมูลหลักฐานการตรวจเยี่ยม และแหล่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร สังเกตและสัมภาษณ์ รวมทั้งข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

การพัฒนาชั้นปัญญา กิจกรรมประจำสัปดาห์

รายการประเมินเกณฑ์การพิจารณา	บันทึกข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมที่เป็นหลักฐานหรือรับรอง สนับสนุนการประเมินตามเกณฑ์โดยการศึกษาเอกสาร/สัมภาษณ์/สังเกต/อื่น ๆ	มี/ไม่มี
1. กิจกรรมรักการอ่าน/ บันทึกการอ่านครูประจำ ชั้นหรือครูประจำ วิชา มอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเรื่องที่นักเรียนสนใจหรืออ่านหนังสือแล้ว บันทึกความรู้ที่ได้จากการอ่านทุกครั้ง 2. กิจกรรมสถานักเรียน ครูมอบหมายให้นักเรียนวางแผนดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในภายนอกโรงเรียนหรือให้นักเรียนช่วยกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน		
หมายเหตุ √ = มีเป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา X = ไม่มีไม่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา		
สรุปผลการประเมินการพัฒนาชั้นปัญญา กิจกรรมประจำสัปดาห์ จำนวน.....ข้อ คิดเป็นร้อยละของจำนวนข้อที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา (X) ต่อจำนวนข้อที่พิจารณา (X x100)/2 เท่ากับ.....		
ระดับคุณภาพ 0.00 - 49.99 หมายถึง ต้องปรับปรุง 50.00 - 59.99 หมายถึง ควรปรับปรุง 60.00 - 74.99 หมายถึง พอใช้ 75.00 - 89.99 หมายถึง 90.00 ขึ้นไป หมายถึง ดีมาก		

ข้อมูลหลักฐานการตรวจเยี่ยม และแหล่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร สังเกตและสัมภาษณ์ รวมทั้งข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

การพัฒนาชั้นปัญญา กิจกรรมเสริม

รายการประเมินเกณฑ์การพิจารณา	บันทึกข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมที่เป็นหลักฐานหรือรับรอง สนับสนุนการประเมินตามเกณฑ์โดยการศึกษาเอกสาร/สัมภาษณ์/สังเกต/อื่น ๆ	มี/ไม่มี
1. กิจกรรมโครงการคุณธรรมให้นักเรียนจัดทำโครงการเกี่ยวกับคุณธรรมโดยมีครูประจำชั้นคอยดูแลให้คำแนะนำ 2. กิจกรรมพึงธรรมตามกาล โรงเรียนนิมนต์พระมาอบรมนักเรียนที่โรงเรียนเป็นครั้งคราว		
หมายเหตุ √ = มีเป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา X = ไม่มีไม่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา		
สรุปผลการประเมินการพัฒนาชั้นปัญญา กิจกรรมเสริม จำนวน.....ข้อ คิดเป็นร้อยละของจำนวนข้อที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา (X) ต่อจำนวนข้อที่พิจารณา (X x100)/2 เท่ากับ.....		
ระดับคุณภาพ 0.00 - 49.99 หมายถึง ต้องปรับปรุง 50.00 - 59.99 หมายถึง ควรปรับปรุง 60.00 - 74.99 หมายถึง พอใช้ 75.00 - 89.99 หมายถึง 90.00 ขึ้นไป หมายถึง ดีมาก		

ข้อมูลหลักฐานการตรวจเยี่ยม และแหล่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร สังเกตและสัมภาษณ์ รวมทั้งข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างเครื่องมือประเมินการมีวินัย

ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว

**แบบติดตามความก้าวหน้าโครงการทดลองใช้รูปแบบ วิธีการเสริมสร้างวินัย
(สำหรับนักเรียน)**

ชั้น..... โรงเรียนทรัพย์ทวี ปีการศึกษา.....

1. ชื่อโครงการ.....
2. รายชื่อนักเรียนผู้รับผิดชอบ
 1. ชื่อ.....ชั้น..... 2.ชื่อ.....ชั้น.....
 3. ชื่อ.....ชั้น..... 4.ชื่อ.....ชั้น.....
 5. ชื่อ.....ชั้น..... 6.ชื่อ.....ชั้น.....
3. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา
 1.
 2.
4. วัตถุประสงค์ของโครงการ
.....
.....
5. กลุ่มเป้าหมาย
.....
.....
6. แนวคิด / นวัตกรรมที่นำมาใช้
.....
.....

รายการกิจกรรม	การดำเนินการ		ผลการดำเนินการ
	ดำเนินการแล้ว	ยังไม่ได้ดำเนินการ	

7. ความก้าวหน้าของการดำเนินการของโครงการคิดเป็นร้อยละ.....
8. ในการเข้าร่วมโครงการครั้งนี้มีปัญหาข้อเสนอแนะ / อุปสรรค เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหรือพัฒนาโครงการนี้หรือไม่ อย่างไร
.....
.....

แบบสังเกต การมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี
ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว
(สำหรับครูประจำชั้น)

คำชี้แจง

1. แบบสังเกตนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครูประเมินนักเรียน และนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาให้นักเรียนมีวินัยในตนเองในด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัด ระเบียบแถวอย่างยั่งยืนต่อไป
2. โปรดพิจารณาแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ร่วมกับพฤติกรรมการมีวินัยแต่ละด้าน แล้วใส่คะแนน 0 1 2 หรือ 3 ตามเกณฑ์การให้คะแนนลงในช่องคะแนนของนักเรียนแต่ละคนที่ท่าน สังเกตได้ตามสภาพความเป็นจริง

เกณฑ์การให้คะแนน

- ให้คะแนน 3 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติพฤติกรรมนั้นทุกครั้ง หรือ 90 – 100 %
- ให้คะแนน 2 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง หรือ 60 – 89 %
- ให้คะแนน 1 หมายถึง นักเรียนปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเป็นบางครั้ง หรือน้อยกว่า 60%
- ให้คะแนน 0 หมายถึง นักเรียนไม่ได้ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเลย หรือ 0%

แบบสังเกต พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการแสดงความเคารพ โรงเรียนทรัพย์ทวี
 ชั้น.....ครั้งที่สังเกต ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 วันที่.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	พฤติกรรมที่สังเกต (ให้คะแนน 0 1 2 หรือ 3 ในแต่ละพฤติกรรมตามเกณฑ์)							คะแนน รวม
		เดินสวนครูหยุดยืนตัวตรงหรือไหว้และให้ครูเดินผ่านไปก่อน	เดินผ่านครูเดินเคี้ยวตัวเล็กน้อยทุกครั้ง	ไหว้สวัสดีตาม ถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย	ไหว้ครู กล่าวคำสวัสดีทั้งเวลาและเวลากลับ	ไหว้พ่อแม่ ก่อนมาโรงเรียนและกลับบ้าน	ไหว้ครูและกล่าวสวัสดีเมื่อเจอครู นอกบริเวณ โรงเรียน	เข้าออกห้องเรียนไหว้และกล่าวขออนุญาตครูทุกครั้ง	

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

คะแนนรวม 16 - 21 หมายถึง

นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านการแสดงความเคารพ
อยู่ในระดับดีมาก

คะแนนรวม 11 - 15 หมายถึง

นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านการแสดงความเคารพ
อยู่ในระดับดี

คะแนนรวม 5 - 10 หมายถึง

นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านการแสดงความเคารพ
อยู่ในระดับพอใช้

คะแนนน้อยกว่า 5 หมายถึง

นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านการแสดงความเคารพ
อยู่ในระดับต่ำ ต้องปรับปรุง

การตัดสินผ่านเกณฑ์ ว่ามีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองด้านการแสดงความเคารพ คือ ได้
คะแนนตั้งแต่ 5 คะแนนขึ้นไป

แบบสังเกต พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ โรงเรียนทรัพย์ทวี
 ชั้น.....ครั้งที่สังเกต ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 วันที่.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	พฤติกรรมที่สังเกต (ให้คะแนน 0 1 2 หรือ 3 ในแต่ละพฤติกรรมตามเกณฑ์)								คะแนนรวม
		รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ไม่เคยขาดเรียน ยกเว้นกรณีเจ็บป่วย	ร่วมมือทำงานกลุ่มอย่างเต็มที่	รักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง	ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด	แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ	ทำงานเสร็จถูกต้องตามเวลา	เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

คะแนนรวม 19 - 24	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 13 - 18	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดี
คะแนนรวม 7 - 12	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับพอใช้
คะแนนน้อยกว่า 7	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับต่ำ ต้องปรับปรุง

การตัดสินผ่านเกณฑ์ ว่ามีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ คือ ได้คะแนนตั้งแต่ 7 คะแนนขึ้นไป

แบบสังเกต พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการจัดระเบียบแถว โรงเรียนทรัพย์ทวี
 ชั้น.....ครั้งที่สังเกต ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 วันที่.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	พฤติกรรมที่สังเกต (ให้คะแนน 0 1 2 หรือ 3 ในแต่ละพฤติกรรมตามเกณฑ์)							คะแนน รวม
		เข้าแถว ช้าเรียงเป็นแนวตามลำดับความสูง	เดินเป็นแถวระเบียบเรียบร้อยไปรับประทานอาหารกลางวัน	เข้าแถวซื้อของ/รับบริการตามลำดับ ไม่แซงคิว	เดินเป็นแถวเข้าชั้นเรียน/เข้าร่วมกิจกรรมอย่างเป็นระเบียบ	ไม่พูดคุย หอกล้อ ขณะเข้าแถวหน้าเสาธง	ส่งงานครูต่อแถวตามลำดับ	เดินแถวกลับบ้านเป็นระเบียบเรียบร้อย	

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

- คะแนนรวม 16 - 21 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านการจัดระเบียบแถว อยู่ในระดับดีมาก
- คะแนนรวม 11 - 15 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านการจัดระเบียบแถว อยู่ในระดับดี
- คะแนนรวม 5 - 10 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านการจัดระเบียบแถว อยู่ในระดับพอใช้
- คะแนนน้อยกว่า 5 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมการมีวินัยด้านการจัดระเบียบแถว อยู่ในระดับต่ำ ต้องปรับปรุง

การตัดสินใจผ่านเกณฑ์ ว่ามีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองด้านการจัดระเบียบแถว คือ ได้คะแนนตั้งแต่ 5 คะแนนขึ้นไป

แบบบันทึกการสังเกต

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแสดงความเคารพ โรงเรียนทรัพย์ทวี

.....

ชื่อ - สกุลผู้ถูกสังเกต.....ชั้น.....

ชื่อผู้สังเกต.....สังเกตครั้งที่.....

คำชี้แจง แบบบันทึกการสังเกตนี้ ใช้สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการแสดงความเคารพ
 ของนักเรียน ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการเปลี่ยนแปลงและบันทึกเพิ่มเติม
 ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมด้านการแสดงความเคารพ	การเปลี่ยนแปลง		ปัญหา/อุปสรรค/ข้อ ค้นพบและข้อเสนอแนะ
	พัฒนา ดีขึ้น	ไม่ พัฒนาขึ้น	
1. เดินสวนครูหยุดยืนตัวตรงหรือไหว้และ ให้ครูเดินผ่านไปก่อน			
2. เดินผ่านครูเดินก้อมตัวเล็กน้อยทุกครั้ง			
3. ไหว้สวย สง่างาม ถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย			
4. ไหว้ครู กล่าวคำสวัสดิ์ ทั้งเวลามาและ เวลากลับ			
5. ไหว้พ่อแม่ ก่อนมาโรงเรียนและกลับบ้าน			
6. ไหว้ครูและกล่าวสวัสดิ์เมื่อเจอครู นอกบริเวณ โรงเรียน			
7. เข้า/ออกห้องเรียนไหว้และกล่าว ขออนุญาตครูทุกครั้ง			

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

วันที่...../...../.....

แบบบันทึกการสังเกต
การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ โรงเรียนทรัพย์ทวี

.....

ชื่อ - สกุลผู้ถูกสังเกต.....ชั้น.....

ชื่อผู้สังเกต.....สังเกตครั้งที่.....

คำชี้แจง แบบบันทึกการสังเกตนี้ ใช้สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการเปลี่ยนแปลงและบันทึกเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ	การเปลี่ยนแปลง		ปัญหา/อุปสรรค/ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ
	พัฒนาดีขึ้น	ไม่พัฒนาขึ้น	
1. รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			
2. ไม่เลขาขาดเรียน ยกเว้นกรณีเจ็บป่วย			
3. ร่วมมือทำงานกลุ่มอย่างเต็มที่			
4. รักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง			
5. ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด			
6. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ			
7. ทำงานสำเร็จลุล่วงได้ตามเวลา			
8. เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน			

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

วันที่...../...../.....

แบบบันทึกการสังเกต
การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการจัดระเบียบแถว โรงเรียนทรัพย์ทวี

.....

ชื่อ - สกุลผู้ถูกสังเกต.....ชั้น.....

ชื่อผู้สังเกต.....สังเกตครั้งที่.....

คำชี้แจง แบบบันทึกการสังเกตนี้ ใช้สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการจัดระเบียบแถวของนักเรียน ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการเปลี่ยนแปลงและบันทึกเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมด้านการจัดระเบียบแถว	การเปลี่ยนแปลง		ปัญหา/อุปสรรค/ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ
	พัฒนาดีขึ้น	ไม่พัฒนาขึ้น	
1. เข้าแถวยืนเรียงเป็นแนวตามลำดับความสูง			
2. เดินเป็นแถวระเบียบเรียบร้อยไป รับประทานอาหารกลางวัน			
3. เข้าแถวซื้อของ/รับบริการตามลำดับ ไม่แซงคิว			
4. เดินเป็นแถวเข้าชั้นเรียน/เข้าร่วมกิจกรรม อย่างเป็นระเบียบ			
5. ไม่พูดคุย หยอกล้อ ขณะเข้าแถวหน้าเสาธง			
6. ส่งงานครูต่อแถวตามลำดับ			
7. เดินแถวกลับบ้านเป็นระเบียบเรียบร้อย			

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

วันที่...../...../.....

แบบประเมินพฤติกรรมกรมการมีวินัยสำหรับนักเรียนประเมินตนเอง
ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว โรงเรียนทรัพย์ทวี
(สำหรับนักเรียน)

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมกรมการมีวินัย ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ชื่อ - สกุล
2. ชั้น.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน หรือความคิดเห็นของนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้ายข้อความนั้น

แบบประเมินพฤติกรรมการมีวินัยด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว

ที่	ข้อความแต่ละข้อตรงกับความรู้สึกรู้สึก หรือการกระทำ ของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใด	ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น				
		ตรง ที่สุด	ตรง ส่วนมาก	ตรง ครึ่งเดียว	ตรง บ้าง	ไม่ตรง เลย
1	หยุดยืนตัวตรงหรือไหว้เมื่อเดินสวนผ่านครู/ผู้ใหญ่					
	และให้ครู/ผู้ใหญ่เดินผ่านไปก่อน					
2	เมื่อเดินผ่านครู เดินค้อมตัวเล็กน้อยทุกครั้ง					
3	ไหว้สวย งดงาม ถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย					
4	ไหว้ครู พร้อมกล่าวคำสวัสดิ์ ทั้งเวลาไปและเวลากลับ					
5	ไหว้พ่อ แม่ ก่อนมาโรงเรียนและกลับบ้าน					
6	ไหว้ครูและกล่าวสวัสดิ์ เมื่อเจอครูนอกบริเวณ					
	โรงเรียน					
7	เข้า/ออกห้องเรียนไหว้ กล่าวขออนุญาตครูทุกครั้ง					
8	ปฏิบัติตามสุขลักษณะที่ถูกต้อง เช่น การอาบน้ำ					
	แปรงฟัน ล้างมือ					
9	ไม่เคยขาดเรียน ขกเว้นกรณีเจ็บป่วย					
10	เมื่อได้รับมอบหมายงาน จะพยายามทำให้เสร็จตาม					
	กำหนด					
11	ร่วมมือทำงานกลุ่มอย่างเต็มที่					
12	แม้ว่าครูจะไม่กวาดชั้นเรื่องเข้าเรียนแต่ตนเองก็เข้า					
	เรียนสม่ำเสมอ					
13	ทำงานพอให้ได้ส่งเป็นชิ้นๆ ไป ค่อยเอาจริงตอนสอบ					
14	แม้เป็นงานที่ได้รับมอบหมาย หากมีคนอื่นทำแทน					
	ให้ก็จะดี					
15	ถ้าทำงานกลุ่มไม่เรียบร้อยถือเป็นความผิดของตนเอง					
16	เข้าเรียนตามตารางและตามที่คุณครูนัดหมาย					
17	ดูแลและช่วยกันรักษาความสะอาดของโรงเรียน					
18	แต่งกายชุดต่างๆ ตามที่โรงเรียนกำหนดในแต่ละวัน					
19	เข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนทุกครั้ง					

ที่	ข้อความแต่ละข้อตรงกับความรู้สึกร หรือการกระทำ ของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใด	ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น				
		ตรง ที่สุด	ตรง ส่วนมาก	ตรง ครั้งเดียว	ตรง บ้าง	ไม่ตรง เลย
20	เข้าแถวขึ้นเรียงเป็นแนวตามลำดับความสูง					
21	เดินเป็นแถวระเบียบเรียบร้อยไปรับประทาน อาหารกลางวัน					
22	ไม่เข้าแถวซื้อของ/รับบริการตามลำดับ แชนคิว					
23	เดินเป็นแถวเข้าชั้นเรียน/เข้าร่วมกิจกรรม อย่างเป็นระเบียบ					
24	พูดคุย หยอกล้อ ขณะเข้าแถวหน้าเสาธง					
25	ส่งงานครูในห้องเรียนต่อแถวตามลำดับ					
26	ไม่เดินแถวกลับบ้านเป็นระเบียบเรียบร้อย					

แบบประเมินพฤติกรรมการณ์วินัยสำหรับนักเรียนประเมินตนเอง
ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว โรงเรียนทรัพย์ทวี
(ต้นฉบับสำหรับครู)

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมการณ์วินัย ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ชื่อ - สกุล
2. ชั้น.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน หรือความคิดเห็นของนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้ายข้อความนั้น

แบบประเมินพฤติกรรมการมีวินัยด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว

ที่	ข้อความแต่ละข้อตรงกับความรู้สึกรู้สึก หรือการกระทำ ของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใด	ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น				
		ตรง ที่สุด	ตรง ส่วนมาก	ตรง ครึ่งเดียว	ตรง บ้าง	ไม่ตรง เลย
ด้านการแสดงความเคารพ						
1	หยุดยืนตัวตรงหรือไหว้เมื่อเดินสวนผ่านครู/ผู้ใหญ่					
	และให้ครู/ผู้ใหญ่เดินผ่านไปก่อน (+)					
2	เมื่อเดินผ่านครู เดินค้อมตัวเล็กน้อยทุกครั้ง (+)					
3	ไหว้สว ยงดงาม ถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย (+)					
4	ไหว้ครู พร้อมกล่าวคำสวัสดิ์ ทั้งเวลามาและเวลากลับ (+)					
5	ไหว้พ่อ แม่ ก่อนมาโรงเรียนและกลับบ้าน (+)					
6	ไหว้ครู กล่าวสวัสดิ์ เมื่อเจอครูนอกบริเวณโรงเรียน (+)					
7	เข้า/ออกห้องเรียนไหว้ กล่าวขออนุญาตครูทุกครั้ง (+)					
ด้านความรับผิดชอบ						
8	ปฏิบัติตามสุขลักษณะที่ถูกต้อง เช่น การอาบน้ำ					
	แปรงฟัน ล้างมือ (+)					
9	ไม่เคยขาดเรียน ขกเว้นกรณีเจ็บป่วย (+)					
10	เมื่อได้รับมอบหมายงาน จะพยายามทำให้เสร็จตาม					
	กำหนด (+)					
11	ร่วมมือทำงานกลุ่มอย่างเต็มที่ (+)					
12	แม้ว่าครูจะไม่กวาดชั้นเรื่องเข้าเรียนแต่ตนเองก็เข้า					
	เรียนสม่ำเสมอ (+)					
13	ทำงานพอให้ได้ส่งเป็นชิ้นๆไป ค่อยเอาจริงตอนสอบ (-)					
14	แม้เป็นงานที่ได้รับมอบหมาย หากมีคนอื่นทำแทน					
	ให้ก็จะดี (-)					
15	ถ้าทำงานกลุ่มไม่เรียบร้อยถือเป็นความผิดของตนเอง (+)					
16	เข้าเรียนตามตารางและตามที่คุณครูนัดหมาย (+)					
17	ดูแลและช่วยกันรักษาความสะอาดของโรงเรียน (+)					
18	แต่งกายชุดต่างๆ ตามที่โรงเรียนกำหนดในแต่ละวัน (+)					
19	เข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนทุกครั้ง (+)					

ที่	ข้อความแต่ละข้อตรงกับความรู้สึก หรือการกระทำ ของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใด	ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น				
		ตรง ที่สุด	ตรง ส่วนมาก	ตรง ครั้งเดียว	ตรง บ้าง	ไม่ตรง เลย
ด้านการจัดระเบียบแถว						
20	เข้าแถวขึ้นเรียงเป็นแนวตามลำดับความสูง (+)					
21	เดินเป็นแถวระเบียบเรียบร้อยไปรับประทาน					
	อาหารกลางวัน (+)					
22	ไม่เข้าแถวซื้อของ/รับบริการตามลำดับ แฉงคิว (-)					
23	เดินเป็นแถวเข้าชั้นเรียน/เข้าร่วมกิจกรรมอย่างเป็น					
	ระเบียบ (+)					
24	พูดคุย หยอกล้อ ขณะเข้าแถวหน้าเสาธง (-)					
25	ส่งงานครูในห้องเรียนต่อแถวตามลำดับ (+)					
26	ไม่เดินแถวกลับบ้านเป็นระเบียบเรียบร้อย (-)					

การตรวจให้คะแนน

ตรวจให้คะแนนแบบประเมินของนักเรียนแต่ละคนเป็นรายข้อความ ข้อความที่บวก ถ้าตอบ “ตรงที่สุด” ให้ 4 คะแนน “ตรงส่วนมาก” ให้ 3 คะแนน “ตรงครั้งเดียว” ให้ 2 คะแนน “ตรงบ้าง” ให้ 1 คะแนน “ไม่ตรงเลย” ให้ 0 คะแนน

สำหรับข้อความที่เป็นลบ ถ้าตอบ “ตรงที่สุด” ให้ 0 คะแนน “ตรงส่วนมาก” ให้ 1 คะแนน “ตรงครั้งเดียว” ให้ 2 คะแนน “ตรงบ้าง” ให้ 3 คะแนน “ไม่ตรงเลย” ให้ 4 คะแนน เสร็จแล้วรวมคะแนนทุกข้อเป็นคะแนนพฤติกรรมการมีวินัยด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว ของแต่ละคน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

คะแนนวินัยด้านการแสดงความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านการจัดระเบียบแถว ในการทำงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง

ด้านการแสดงความเคารพ มีคะแนนตั้งแต่ 0 - 28 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 20 – 28 หมายถึง นักเรียนมีการแสดงความเคารพ อยู่ในระดับดีมาก

คะแนนรวม 11 – 19 หมายถึง นักเรียนมีการแสดงความเคารพ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนรวมน้อยกว่า 11 หมายถึง นักเรียนมีการแสดงความเคารพ อยู่ในระดับน้อย

ด้านความรับผิดชอบ มีคะแนนตั้งแต่ 0 - 48 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 33 – 48	หมายถึง	นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 17 – 32	หมายถึง	นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 17	หมายถึง	นักเรียนมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับน้อย

ด้านการจัดระเบียบแถว มีคะแนนตั้งแต่ 0 - 28 โดยแบ่งระดับพฤติกรรมดังนี้

คะแนนรวม 20 – 28	หมายถึง	นักเรียนมีการจัดระเบียบแถว อยู่ในระดับดีมาก
คะแนนรวม 11 – 19	หมายถึง	นักเรียนมีการจัดระเบียบแถว อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนรวมน้อยกว่า 11	หมายถึง	นักเรียนมีการจัดระเบียบแถว อยู่ในระดับน้อย

แบบสอบถาม การมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรัพย์ทวี
ด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ และการจัดระเบียบแถว
(สำหรับผู้ปกครอง)

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา และเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบและการจัดระเบียบแถว ขอให้ผู้ปกครองได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ประกอบด้วย

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในด้านการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ การจัดระเบียบแถว
- ปัญหาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน
- ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ () ต่ำกว่า 30 ปี () 30 - 39 ปี () 40 - 49 ปี () 50 ปีขึ้นไป
3. นับถือศาสนา
() พุทธ () อิสลาม () คริสต์ () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. สถานภาพสมรส
() สมรส () โสด () หม้าย () แยกกันอยู่ () หย่า
5. ความสัมพันธ์กับเด็ก
() บิดา () มารดา () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. วุฒิการศึกษาสูงสุด
() ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า
() มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า () อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
() ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
7. อาชีพ
() รับราชการ () เกษตรกรรม
() ค้าขาย () รับจ้าง
() ประกอบธุรกิจส่วนตัว () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
8. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน
() ต่ำกว่า 5,000 บาท () 5,000 - 7,000 บาท
() 7,001 - 9,000 บาท () 9,001 - 10,000 บาท
() มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ให้ผู้ปกครองอ่านข้อความแต่ละข้อว่าตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของตนเอง
 มากน้อยเพียงใด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้ายข้อความนั้น

ที่	ข้อความแต่ละข้อตรงกับความรู้สึก หรือการกระทำ ของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใด	ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น				
		ตรง ที่สุด	ตรง ส่วนมาก	ตรง ครั้งเดียว	ตรง บ้าง	ไม่ตรง เลย
ด้านการแสดงความเคารพ						
1	ไหว้สวย งดงาม ถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย					
2	ไหว้พ่อแม่ ก่อนมาโรงเรียนและกลับบ้าน					
3	ไหว้ครูและกล่าวสวัสดิ์ เมื่อเจอครูนอกบริเวณ โรงเรียน					
4	ไหว้ครู พร้อมกล่าวคำสวัสดิ์ ทั้งเวลามาและเวลากลับ					
5	พูดคุยสุภาพกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และญาติผู้ใหญ่					
7	กิริยามารยาทอ่อนน้อม ไม่ก้าวร้าวกับผู้ใหญ่					
ด้านความรับผิดชอบ						
8	ปฏิบัติตามสุขลักษณะที่ถูกต้อง เช่น การอาบน้ำ					
	แปรงฟัน ล้างมือ					
9	ไม่เคยขาดเรียน ยกเว้นกรณีเจ็บป่วย					
10	เมื่อได้รับมอบหมายงาน จะพยายามทำให้เสร็จ					
11	งานที่ได้รับมอบหมายหากมีคนอื่นทำแทนให้ก็จะดี					
12	แม้ว่าครูจะไม่กวาดชั้นเรื่องเข้าเรียนแต่ก็เข้าเรียนอย่าง สม่ำเสมอ					
13	ไม่มาโรงเรียนสาย					
14	ดูแลและช่วยเหลือทำความสะอาดบ้าน/งานบ้าน					
15	แต่งกายชุดต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนดในแต่ละวัน					
16	ถ้าทำงานไม่เรียบร้อยถือเป็นความผิดของตนเอง					
ด้านการจัดระเบียบแถว						
17	ไม่แซงคิวซื้อของ					
18	เข้าแถวทุกครั้งในการรับ-ใช้บริการ/เข้าร่วมกิจกรรม					
19	เดินแถวกลับบ้านเป็นระเบียบเรียบร้อย					
20	ไม่แย่งขึ้น – ลงรถ					

ปัญหาการมีวินัยในตนเองของบุตรหลาน

ท่านคิดว่าปัญหาการมีวินัยในตนเองของบุตรหลานของท่านที่สำคัญ 3 อันดับแรก คือ

อันดับ	ปัญหา	สาเหตุของปัญหา
1		1.
2		2.
3		3.

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ก
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางนิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ
วัน เดือน ปี เกิด	10 เมษายน 2505
ที่อยู่ปัจจุบัน	151/36 ซอยคอนนิก 21 ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
การศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาบ้านและชุมชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
การรับราชการ	เริ่มรับราชการตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนวัดคิตถาราม อำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนทรัพย์ทวี อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3